BEHERE KAMPINDAN

MAHMUR KAMPINA

MÜLTECİLİK

FIRAT ALİ

Basım tarihi: Ocak 07
Basım yeri: Azadi Matbaası

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ:

BÖLÜM 1
DÜNYADA MÜLTECİLİK
Tanım……..11
Kimler Mülteci Olarak Tanınma Hakkına Sahiptir?:……..11
Mülteci Çocuklar……13

BÖLÜM 2
TÜRKİYE'DE GÖÇ KÜRDİSTAN'DA MÜLTECİLİK
Türkiye Göç Hareketleri ve Göç Dalgaları……15
Zorunlu Göç Olgusunun Nedenleri ve Sonuçları……17
Güney Kürdistan'da Mülteci Kampların Kronolojisi……..18
Güney Kürdistan'a Göç Eden Kuzey Kürdistanlı
Mültecilerin Kısa Bir Tarihi……61
Kürdistan Mülteci Kamplarında Eğitim……..71
Mahmur Kamp Yönetmeliği……...……81
Mahmur Kampının İdari Yapılanması……..…….…….87
Mahmur Mülteci Kampının Kurumları…….…….89
Mahmur Kampı Kurumlarının Ayrıntılı Tanıtımı……..94

BÖLÜM 3
8 KAMPA İLİŞKİN İZLENİM YAZILARI
Kamp Halkından 21 Aileyle Yapılan İzlenim Yazılarına Giriş……..117

BÖLÜM 4
KAMPLARA İLİŞKİN İSTATİSTİKİ ARAŞTIRMA GRAFİKLERİ
Giriş…….…….430
Araştırmanın Amacı ve Kullanılan Yöntemler……430
Araştırmanın Kapsamı…….431
Araştırmanın Temel İddiaları ve Ortaya Çıkan Sonuçlar…….431
Araştırma Verilerinin Grafikleştirilmesi……..432

BÖLÜM 5
MÜLTECİLİK VE SORUNUN ÇÖZÜM YOLU
Kamp Halkının Kürt Sorunu Hakkındaki Çözüm Önerileri……461
Sonuç……461-467

BU KİTABI, ZİN YEZİDA TAMARA'NIN ANISINA HAZIRLADIM

Zin Yezida Tamara
Semiha Akturan
Niyazi
Kadriye
1972 Başkale Van.
Bekar
Üniversite mezunu (çocuk gelişimi ve eğitim)
91 YCK çalışmaları
93 sonrası legal çalışmalar
96 Balkanlara çıkış
97 Önderlik sahası
97 sonlarında gerillaya geliş
ceza ve ödül yok.
Zağros Gare Zap Mahmur ve kandil de kaldı.

ÖNSÖZ:

Az rastlanır bir olgu olarak görülen ama dünyanın her yerinde var olan savaş olgusunun doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan, yine dünyanın her yerinde varolabilecek siyasal ve sosyal bir olgudur mültecilik. Dünyanın her yerinde tüm canlılarda görülen bir özellik olan göç olgusu da taşıdığı çeşitli karakteristik özellikler anlamında yine bünyesinde taşıdığı siyasal ve sosyal bir olgu olan mülteciliği de ayrı bir kategori olak değerlendirir. Daha çok siyasal ve sosyal karakterli bir kimlik taşıyan mültecilikte göç gibi evrensel bir olgunun ürünü olarak karşımıza çıkar.

Dünyanın oluşumu ve ilk insanların ortaya çıkışından beri hem insanlarda, hemde hayvanlarda gerek iklim şartları, gerekse de coğrafik alanlar nedeniyle görülen göç olgusu daha sonraları dünyada yaşanılan acılı trajik savaşların bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bunun yanında yine ekonomik sebeplerde göç olgusu nedenlerine de eklenebilir. 21. yüzyıl dünyasında çatışmalı, düşük yaşam standartlı insansal bir ortamda çelişkiler yumağından bir türlü çıkamayan, insani ve evrensel sorunların çözümüne cevap olamayan emparyalizm, kendi katkısıyla yarattığı bu kaos ortamında bir insan hareketliliğini de başlatmış durumunda kalmıştır. Gerek dünyada gerekse bölgemiz olan Ortadoğu'da yaşanan sorunların kaynağı olarak görülen emperyalizm, bölge insanlarının da bu çatışmalı ve ölümlerle dolu bırakılan toprağından, ülkesinden başka ülke topraklarına da bir hareketliliğin bir yayılmanın başlamasına da sebep olmuştur. Yaşanan savaşlar ve çatışmalı ortamlar; ekonomik, sosyal, siyasal kaybın yanında; coğrafya üzerinde ekolojik dengenin de bozulmasına sebep olmuş, bölgenin yerli insanları; ülkelerini, binlerce yıldır yaşadıkları topraklarını terk etmek zorunda bırakılmıştı. Dünyanın bir çok yerinde bu tür insanlık ayıbı yaşanırken yine bu yerlerden biri olan bölgemiz Ortadoğu'nun orta yerindeki ülkemiz Kürdistan'ın özellikle de Botan bölgesi halkının maruz kaldığı baskıların, katliamların ve korku dolu yaşamlarının ve bunun sonucunda ortaya çıkan başka ülkelere, başka diyarlara göç etmenin acılı, trajik de olsa yaşamlarını ele aldık. Çok sesli bir dünyanın sessiz kurbanı olan Kürtlerin yaşadığı göç olgusunun unutulan ve yarım bırakılan mültecilik yaşamını toplumsal hafızalarınıza eklemek istedik. Bu dramı bir daha unutmamak, yarım kalan yolculuklarında onları yalnız bırakmamak, onlarla birlikte gelecekteki güzel günlere yapılacak yolculuklarında yoldaş olmak istedik. Bunun da insani açıdan daha doğru olacağına inanıyoruz.

PKK öncülüğünde Özgürlük Mücadelesininde gelişimiyle 1992 yılında Kürdistan'ın Botan bölgesinde başlayan serhıldanlarla birlikte TC tarafından uygulanan zulüm ve katliam politikası milyonlarca bölge insanının Avrupa'ya, Türkiye metropollerine ve Irak sahasına göç etmelerine sebep olmuş, insanlar topraklarından, ülkelerinden binlerce kilometre uzaklıkta yaşamaya mecbur bırakılmışlardır. Botan bölgesinin bir kısmı bu alanlara göçünü sürdürürken Irak

sahasına göç eden bir kesimde 1994 yılında Zaxo'da başlattıkları açlık greviyle siyasi mültecilik haklarını kazanarak özgürlük mücadelelerinde bir başarıyı daha zaferle taçlandırmış, yeni bir yaşamı yine silahların gölgesinde karşılamak zorunda kalmışlardır. Kendi iradelerinin ve tercihlerinin dışında çok zorunlu ve korunmaya muhtaç bir hale getirilerek Kuzey Kürdistan'dan başlayan göçlerinin Güney Kürdistan'da sekizinci durak olarak tabir edilen Mahmur kampında son bulmasıyla mültecilik yaşamları yeni bir döneme girmiştir.

Kürdistan'da süren savaşın yıllarca gizlenildiği ve özel bir savaşa dönüştürülüp bu yıllarda köylerinden, topraklarından göç ettirilen insanların resmi ve gayri resmi mültecilikleri de yine egemen güçler tarafından basına ve dünya kamuoyuna yansıtılmamamış, Kürdistan'da devam eden savaş,katliam gibi bu göç olayı da sessiz ve derinden gerçekleşmiştir. Yine Kürdistan'daki bu mülteci yaşam sadece yurtsever, özgürlükçü basın tarafından takip edilmiş, dünyaya bu mültecilerin acılarını ve kötü yaşam koşullarını yine bu yurtsever basın tarafından görsel ve yazınsal olarak yayınlanmıştır. 21. yüzyıl başlarında böyle bir dramın böyle bir trajedinin yaşanması ve bunu dünyaya duyuracak kitle iletişim ve basın enformasyon aktivitelerin harekete geçirilmesine katkı sağlamak amacıyla bizlerde bu Güney Kürdistan'daki siyasi mülteci halkın sorunlarını anlamak, anlatmak, tespit ederek çözüm yollarını ortaya koymak amacıyla ek bir katkının daha doğru olacağını düşünerek, küçük çapta da olsa bu siyasi mültecilikle ilgili bir kitap yayınlamayı uygun gördük. Kitapta; göç, mültecilik kavramlarının yanı sıra dış verilere dayanarak dünyadaki göç hareketlerini, göç sayısını, mülteci durumlarını(Sağlık, eğitim, barınma, güvenlik, beslenme vb.) yazılar, resimler ve çeşitli istatistiki grafiklerle işlemeye çalıştık. Yine kamp alanında bulunan kurumların durumlarını daha önceki kendi kurum yazılarından ve görsel materyallerinden yararlandık. Yine kamp içinde muhtelif insanlarımızdan makale, görüş ve önerilerinden faydalandık. Bu anlamda bu kitabı çıkarırken verilerinden dolayı GÖÇ-DER'e, kamp kurumlarına ve burada bulunan tüm yurtsever halkımıza teşekkür ediyoruz.

Kitabımızı 2004 yılında İran Pastarlarının bir operasyonu sonucu şehit düşen "Şehit Yezda arkadaşın" anısına yurtsever "Mahmur halkına" armağan ediyoruz. Tüm kamp halkına ait olacak bu kitaba ek katkıları da yine her kesimden bekliyoruz. Önderliğimizin özgürlüğüyle taçlanacak olan zaferimizin gerçekleşmesi dileğiyle.

GİRİŞ:

Göç, kişilerin ve topluluk halinde insanların siyasal, ekonomik, ekololjik ve toplumsal nedenlerden dolayı başka bir ortama çeşitli zorunluluklardan dolayı yayılması ve yerleşmesidir. Göçlerin yaratmış olduğu en son noktada toplumsal yaşam ve toplumsal yapılanmada ilk belirleyici araç olmasına da neden olmuştur. Bir yer değiştirme hareketi olarak adlandırılan göç, tarih boyunca etnisite hareketlerinde çok sıkça görülmekle birlikte yarattığı toplumsal değişim ve dönüşümde temel motor olmuştur. Önderlik, dünyada etnisite yayılımını ve yerleştiği coğrafyalardaki toplumsal değişim ve dönüşümdeki belirleyici etkisine şöyle değerlendirme yapmaktadır. ***"İnsanlık tarihinde rahip, şef, ve bilge ittifakıyla oluşan hiyerarşik iktidar gücüne karşılık komünal değerlerin üzerinde yükselen bu hiyerarşik ittifaka karşı direnen klan ve kabilelerin sürekli göçleriyle geniş kitleler varlıklarını ve komünal özlerini korur. Komünal değerlerin yıkılması ve korunabilmesi için sürekli göç halinde, hareket halinde olurlar. Bu insanlık tarihinin en hareketli göçüdür. İşte rahip-şef-bilge ittifakıyla oluşturulan hiyerarşik sistem bu etnisitelere karşı devlet gücünü, iktidar gücünü ortaya çıkarırlar. Şamandan rahip, bilgeden kral, şeftende komutan doğar. Kadın eksenli güç giderek dağılır. Doğaya ve insana yabancılaşma başlar. Kadın eksenli icatlar ve ürünler üzerine bu iktidarcı güçler tarafından el konulur. Köy ve şehir kuruluşlarında da göçebelik ve yerleşiklik eklenir. İktidarcı güçler yerleşik olanları şehirlerde memur, asker ve köle olarak eritir. Öte yandan da göçebe hareketlerine karşı da çaresiz kalırlar. Roma ve Helenler bu hareketlere "barbar" adını verirler. Şehirde köleleştirdiklerine medeni, köleleşemeyen bu bu göçebe hareketlerini de barbar olarak tanımlarlar. Oysa göçebe hareketleri günümüzün ulusal demokratik hareketlerine benzer"*** Önderlik buna 'ilk özgürlük hareketi' değerlendirmesinde bulunuyor. Yine Önderlik şöyle devam ediyor*;"**MÖ.10 binlerde göçebe etnisite olan aryen ve semitik kültürün dağ sınırındaki teması koma kültürünü oluşturur. Sümerler, İbraniler ve Hiksoslar bu koma kültüre bir örnektir. Araplar ve Kürtler Aryen ve Semitik kültürün insanları olarak günümüze kadar gelmişlerdir. Tarih hem yerleşik, hemde göçebe etnisiteler arasındaki diyalektik ilişkilerle şekillenir. Tarihi süreçler içinde zorba yönetimlere karşı Dışarıdan göçebe toplumu, içten ise peygamberlik geleneğinden gelen hareketlerle birlikte dönemin zorba yönetimlerine karşı baş kaldırılar başlar. Hurriler Sümer devletine karşı direniş halindedir. Urartu ve Medya gibi yarı devletler zorba Asur imparatorluğuna karşı zafer kazandılar. Atinalılar bile demokrasilerini yaşarken Medlerle yakınlık içinde olmayı temel güvencesi sayarlar. Köleci Roma imparatorluğuna karşı Germen etnisiteleri zafer kazanarak Roma imparatorluğunu yıkarlar. Yine Hiksos göçebe etnisiteleri de köleci Mısır'ı yenilgiye uğratıp yıkarlar.*

Bunlardan öncede fiziksel yayılmadan önce kültürel yayılmalarda olur. Aryen kültürü MÖ.9000'de Anadolu'ya, MÖ.6000'de Kafkasya'ya, Kuzey

Afrika'ya ve İran'a MÖ.5000-4000'lerde Çin, Güney Sibirya, Avrupa içlerine tarım kültürü şeklinde yayılır.

Aryenler fiziki olarakta MÖ.3000-2000'lerde Hindistan, İngiltere, Yunanistan, İtalya ve Kuzey Avrupa'ya yayıldılar. MÖ. 2000'de de Hindistan, İran, Anadolu ve Mısır'a yönelerek uygarlık sürecine katıldılar. Sümerler, o dönemde tüm göçmen etnisitleri günümüzün ABD'si gibi kendisine çekmekteydi. MÖ. 2000'lerdeki büyük göç hareketleri etnisite tarihinin en kapsamlı yayılım dönemidir. Bu göç hereketleriyle Çin, Hindistan, Helen, Anadolu, İran uygarlıklarının temeli atılır.

Üç büyük göçmen hamlesi MÖ.1000'lere doğru Avrupa, Kafkasya ve Orta Asya'dan güneyin uygarlık alanlarına akar. Hanedan ve beyliklerin yerini almaya başlarlar; Yunanistan'da Dorlar; Anadolu'da Frigyalılar; Medler, Etrüksler en büyük etnik gruplardır. Bunlarda yerine geçtikleri uygarlık modellerini taklit ederler. Sınıflaşmalar olur. Kırsal alanda köylülük, şehirlerde de köle ve asker ihtiyacını gidermede yine bu etnisiteler kullanılır. MÖ. 3000'lerden itibaren peygamberlik geleneğiyle kent orta sınıfından itibaren yönetici sınıfa karşı bir sosyal isyan gelişir. İsyanla birlikte barınmada zorluk çeken bu isyancı toplumlar uç bölgelere, özgür ortamlara göç ederler. MÖ.2000'lerden MÖ.1000'lere kadar Urfa, merkezi bir rol oynar. Peygamberlik geleneği oturtulur. Önce Yahudilik, sonra hristiyanlık insanlar arasında yayılmaya başladıkça zorba yönetimlerin baskıları ve zulumleri yüzünden tekrar göç hareketleri başlar Muhammed ile tanrının oğlundan tanrının kulluğuna geçilir (Önderlik)"

Musa ile Yahudilerin Mısır'dan "vaad edilmiş topraklar" olan kennan bölgesine, bugünkü Filistin, Suriye, Lübnan bölgesine büyük bir Yahudi göçü gerçekleşir. İsa ile Hristiyanlar dünyanın dört bir yanına misyonerliklerini keşişler aracılığıyla düşünce göçünü oluştururlar. Musa Vaad edilen Kennan bölgesine uzun bir yürüyüşü, İsa hoşgörü ve sevgiyle bütün dünyayı, Muhammed ile de müslümanlar Mekke'nin fethi ve İslam'ın zaferi için Medine'ye kılıçlarını kuşanmak için göç ederler. Güç ve iktidar olarak zaferler elde edilmek istenince savaşlarla kazanılan geçici başarıların doğal sonucu olarak milyonlarca insan dünyanın dört bir yanına göç etmek, savrulmak zorunda kalırlar. Tarihin en büyük diasporaları başlar. Aynı Ermeniler, aynı latinler ve aynı Kürtler gibi...

Osmanlı İmparatorluğu döneminde fethedilen bölgelerde nüfus mübadeleleriyle göçler rayına oturtulmaya çalışılır, direnen yerleşik ve göçebe aşiret ve halklar büyük ve acımasız katliamlardan geçirilir. Yayıldıkları Avrupa kıtası ve bulunduğu bölgelerde bu durum değişmez. Yüzbinlerce hatta milyonlarca insan doğup büyüdükleri yerden ayrılarak hiç tanımadığı yerlere gelirler. Daha fazla direniş gösteremeyen halklar Osmanlı'ya ya da başka bir egemen güce tabi olurken, direnenler ise tekrar dağlık alanlara çekilirler. Yüzyıllar boyunca güç ve iktidar olmak için verilen savaşlar geriye acı, gözyaşı,

kan, zulüm ve yaşanması imkansızlaşan bir dünya bırakır. Daha ileri bir yüzyıla, bilim ve teknik çağının zirvede olduğu bir çağa gidilirken acıların, gözyaşların ve göçlerin azalacağı bir dünya özlemine olan büyük inanç ve umut yerini; daha çok acıya, gözyaşına, savrulmalara bırakır. Dünya diğer yüzyıllara oranla bu yeni yüzyıla daha kanlı, daha savaşlı ve daha acılı savrulmalarla girer. İki kere yapılan büyük dünya savaşları kısacık bir yüzyıl içinde 10 seneye sığdırılır. İki kere tekrarlanan bu acılı ve büyük dünya savaşları geride 100 milyona yakın ölü, 200 milyona yakın yaralı(sakat, kör, sağır, felçli) ve yaşama küsmüş insan bırakır. Tekrar dünya insanları bulundukları coğrafyadan başka coğrafyalara yayılmaya, göç etmeye başlayarak yaşamlarını devam ettirmeye çalışır. 3 milyon yıl önceki insansı primatların Doğu Afrika'dan dünyanın diğer bölgelerine yayılmaları gibi şaşırtıcı benzerlik taşıyan bir durum yaratılır. Dış etkenlerin ve iç dinamikleri etkilemesiyle ortaya çıkan ilk göç hareketleri yerini 18. ve 19. yüzyıl da ortaya çıkan yeni düşünce akımlarının rüzgarına bırakır. Kapitalizm, Faşizm ve Reel Sosyalizm gibi düşünceler yanlış anlaşılmalarla insanlar arası farklılıkların savaş gerekçesi haline getirilir. Fiziki kutuplaşmalar ve kamplaşmalar, yerini düşünce rüzgarlarının şekillendirdiği yeni dünya formasyonuna bırakır. Yeni düşüncelerle formatif bir dünya yaratılır, ütopyalar kurulur, bunlara teoriler ve yasalar getirilerek bireyin siyasal ve toplumsal yaşamına dayatılır. Bununla da kalmayarak bu yeni düşüncelerin pratikleşmesi için askeri yanlar hem birey, hemde devlet nezdinde geliştirilir. İnsanlara bu önce yumuşak tarzla yedirilmeye çalışılır. Direnenlere ise zor kullanılarak aynı tarihte zorba yönetimlerin dayatmalarına karşı direnen etnisite hareketleri gibi dağlara ya da yeraltına çekilmeye zorlanırlar. Artık bundan sonrası fazla örgütlü olmayan spontone hareketlerin ortaya çıktığı bir dönem olacaktır. Bu durum iktidarcı egemen güçlerinde işine gelecek, dağınık, örgütsüz milyonlarca yığınları etki altına almalarıda kolaylaşacaktı.

21. yüzyıla girerken nüfus hareketlenmelerinin ve yayılmalarının en çok olduğu bölgelerden biriside Avrupa kıtası olacaktı. Avrupa ve ABD bu yayılmanın başlarını çekerken, en fazla da nüfusun geldiği yer ise gelişmemiş ve az gelişmiş ülkelerin bulunduğu bölgeler olacaktı. Sırasıyla Afrika, Asya ve Latin Amerika göçlerin ve yayılmaların en yoğun olduğu bölgeler olacak; yoksul, anti-demokratik az gelişmiş ülkelerden çok gelişmiş ülkelere akın akın giden göç mağdurları da gittikleri yerlerin siyasal ve toplumsal yaşamını etkileyerek, binlerce yıl öncesi etnisite hareketlerinin değişim ve dönüşümünün motor gücü olma misyonunu da yerine getirecekti.

Afrika, Latin Amerika, Uzak Doğu ve Ortadoğu gibi yoksul ülkelerden Avrupa ve ABD gibi çok gelişmiş ülkelere giden göçmen ve mülteciler gittikleri yerlerin siyasal ve toplumsal yaşamınında değişmesine oldukça büyük etkisi olmuş; bu ülkelerde ırkçılık, milliyetçilik, işsizlik gibi olumsuz gelişmelerle; hızlı kalkınma, farklılıkları kabul etmede demokrasi anlayışının pratikleştiği bir

ortamın geliştiği bir durumla, kültürlerin birbirini tanıması ve etkilenmesi gibi olumlu durumların ortaya çıkmasına da sebep olmuştur.

Ortadoğu bölgesinde de tarihten günümüze kadar gelen iktidar ve savaş olgusunun kendisinden hiç bir şey kaybetmeden hala canlılığını koruduğu, bölgede yaşanan ve hala da yaşanmakta olan savaşlardan belli olduğu gözlerden kaçmamaktadır. Emperyalist devletlerin sömürü ve kar hırsıyla, bölge devletlerin statükocu, teokratik, otokratik totaliter, monarşik gibi antidemokratik devlet örgütlenmesi hem emperyalizm ile statükocu devlet arasında, hemde etnisite ile statükocu, zorba, antidemokratik devlet arasında savaşların yaşanmasına sebep olmuş, etnisitelere yaşam imkanı tanınmayarak bulundukları yerleri yakılıp yıkılmş ve yoğun katliam ve baskılardan geçirilerek göç etmelerine, dünyanın dört bir yanında diasporaların gerçekleşmesine neden olunmuştur. Asimile edilemeyen diğer gruplarda dağlara çekilerek hem varlıklarını korumuş, hemde meşru savunmalarını özgürlükleri için yapmak zorunda bırakılmışlardır. Bölgede binlerce yıl kendi ülkesinde hep bir yabancı, gibi yaşayan Kürtler; 21. yüzyıla girerken politik literatürde bu sefer kendi ülkelerinde mülteci yaşamaya mecbur bırakılan isimsiz, kimliksiz bir halk konumuna getirilmiştir. Bugünde Kürtlerin Özgürlük Mücadelesi PKK öncülüğünde devam etmektedir.

Bu kitapta anlatacağımız öncelikli husus dünyada ve kıtalarda yaşanan göç ve mültecilik durumuyla, daha sonra asıl önemli husus olan bölgemiz Ortadoğu'da TC sömürgesinde bulunan Kürdistan'ın Kuzey parçasından devlet zoruyla, baskısıyla, katliamlarıyla göç ettirilen Kürt siyasi mültecilerin Kuzeyden çıkış tarihinden başlayarak, Behere Kampından Mahmur Kampına kadar yaşadıkları olayları ve her iki tarafta da uğradıkları zulümler olacaktır.

1984 Eruh ve Şemdinli eylemleriyle Botan ve bölgesinin, 46 yıl sonra ortaya çıkan ilk Kürt uyanışının merkezi olması, bu uyanışının özgürlük mücadelesinin, gerici TC devletinin baskı ve katliamlarıyla bastırılmak istenmesinin ve sonunda zorunlu bir göçle mültecilik yaşamının başlangıcından günümüze kadar uğradığı evreleri yine bu zorlu 14 yılı acılarıyla yaşayan kamp insanlarının ağızlarından dinleyeceğiz. 46 yıl aradan sonra gelen modern Özgürlük uyanışının doğal bir sonucu olarak oluşan isimsiz, kimliksiz bir şekilde kendi ülkesinde mülteciliği yaşayan Kürtlerin Kürdistan'ın Botan bölgesinden TC'nin baskı ve katliamlarından korunmak için yollarda söylenen bir türkü misali çok daha dramatik olan yaşamlarının büyük bir bölümünü toprağından çok uzaklarda, kendi ülkesinin yabancı ellerinde geçirdiği anılarını okuyacak, onların yaşadıklarını daha iyi anlayacak, daha iyi bir sonuca ulaşacaksınız.Her göçün tarihteki önemli rolünün Kürdistan içinde geçerli olacağını hiç bir zaman unutmamak gerekir umusuyla okuyuculara 2004 yılında İran Pastarlarının bir operasyonuyla şehit düşen Şehit Yezda arkadaşın anısına atfen mültecilikle ilgili araştırma kitabını sunuyoruz. Şehit Yezda arkadaş şahsında tüm demokrasi, özgürlük ve devrim şehitlerimizin anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

1.BÖLÜM:

DÜNYADA MÜLTECİLİK

MÜLTECİ KİMDİR?

Mülteci herşeyden önce, bazı siyasi, sosyal gelişmelerden mağdur olmuş, yardıma ihtiyaç duyan kişidir. 1951 Mülteci statüsüne ilişkin BM Sözleşmesine göre mülteci: Irkı, dini, milliyeti veya siyasal düşünceleri nedeniyle zulme uğramaktan haklı nedenlerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan veya bu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen kimseler olarak tanımlanır.

GÖÇ NEDİR?

'Göç; bir yaşam çevresi değişimidir. İnsanın ekonomik, siyasal ve kültürel boyutta yaşamın sürdürüldüğü bir ortamdan yine yaşamın daha iyi koşullarda sürdürebileceğinin kurgulandığı bir başka ortama hareket etmeyi tanımlayan bir yer değiştirme eylemidir

GÖÇMEN KİMDİR?

Çoğunlukla ekonomik ve kültürel nedenlerle, daha iyi bir yaşam standartı beklentisiyle, ülkelerini terkederek başka bir ülkeye yerleşen kimselerdir.

SIĞINMACI KİMDİR?

Ülkesini terkederek, mülteci olduğu iddiasıyla bir başka ülkeye sığınan, ancak henüz mülteci olup olmadığı hakkında yetkili ulusal otoriteler ve/veya BMMYK tarafından karar verilmemiş kimselerdir.

Kimler Mülteci Olarak Tanınma Hakkına Sahiptir?:

Mültecilerin statüsü konusunda devletlerin yükümlülükleri, Mültecilerin Statüsüne Dair Cenevre Sözleşmesinde (1951) düzenlenmiştir. Sözleşmeye göre uluslararası koruma altına alınması söz konusu olan mülteci; ırk, din, milliyet, belirli bir toplumsal grup ya da siyasal görüşe mensubiyet nedeniyle sürekli

baskı (takibat ya da zulüm) göreceğine dair; haklılığı gösterilebilecek bir korku sonucunda; yurttaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve söz konusu ülkenin korumasından yararlanması mümkün olmayan ya da böyle bir korku nedeniyle o ülkenin korumasından yararlanmak istemeyen ya da bu tür olaylar nedeniyle, milliyeti olmadığı ve daha önce ikamet ettiği ülkenin dışında bulunduğu halde o ülkeye dönemeyen ya da bu türden korkuları nedeniyle o ülkeye dönmek istemeyen kişidir.

MÜLTECİLER:

Mülteci terimi, ırk, din, uyruk, siyasi görüş ve bir sosyal gruba üyelik nedeniyle haklı bir zulüm korkusu yaşayan; ülkesi dışında bulunan kişi olarak tanımlanır. 1969 tarihli Afrika Birliği Mülteciler Sözleşmesi ve 1984 Kartagena Bildirisi, savaş ya da iç savaş nedeniyle kaçmış insanları da dahil edecek şekilde himaye alanını genişletir. Toplam 144 ülke, 1951 Cenevre Mülteci Sözleşmesi'ni ve/veya 1967 Protokolü'nü imzalamış ve mültecileri bu belgeler ve diğer bölgesel araçlarda tanımlanan şekilde tanımıştır.

SIĞINMACILAR:

İnsanlar kendi ülkelerinden kaçtıklarında ve ikinci bir ülkede güvenli bir yer aradıklarında bona fide (iyi niyetli) mülteciler olarak sığınma hakkı kazanmak ve statülerinin el verdiği şekilde hukuki koruma ve maddi destek almakiçin başvururlar. 2000 yılında dünya çapındaki sığınma başvuruları 1,092,000 iken bu sayı 2001'de 923,000'e düştü. Bu taleplerin de çoğunluğu Afganistan, Irak, Türkiye, Yugoslavya, Çin, Kongo, Kolombiya, Rusya, Somali ve İran'dan gelen sığınmacılar oluşturuyor. Yıl sonu itibariyle durumları beklemede olan sığınmacıların sayısı 2000'de 940,000 iken 2001'de 900,700'e geriledi.

Geçtiğimiz elli yılda milyonlarca insanın sığınma talebi yerine getirildi, ancak, ulaşım ve iletişimin kolaylaşmasıyla birlikte sığınma talebinde bulunanların sayısı gözle görülür bir şekilde arttı. Bazı devletler sığınma hakkı verme kriterlerini ve mülteci mevzuatlarını zorlaştırdılar. Bu genellikle kabul görme oranının düşmesine sebep oldu. Avrupa'da, AvrupaBirliği'ne üye devletler, birkaç senedir sığınma işlemlerini 'uyumlu halegetirmek' için çalışıyorlar. *10.000'den fazla sığınma başvurusu yapılan ülkeler. BMMYK'ca her sığınma başvurusu başına 1.4 kişi düştüğü tahmin ediliyor

MÜLTECİ ÇOCUKLAR

Dünyadaki on milyonlarca sahipsiz çocuk geçtiğimiz yıllarda büyüme ve gelişme şansına sahip oldu. Afrika' nın savanları ve yağmur ormanlarında risk altında bulunan sayısız çocuk, basit tıbbi yöntemlerle ölümden kurtarıldı. Asya' da okula devam eden kız ve erkek çocukların sayısı artıyor.Çocukların hakları ve devletlerin bu konudaki yükümlülüklerini belirleyen 1989 Çocuk Hakları Sözleşmesi, tarihteki en popüler insan hakları antlaşması halini aldı.Dünya çapında yarısını çocukların oluşturduğu 21 milyon kişidir. Tahminen 25 milyon çocuk halen evlerinden ayrılmış durumdadır. Son on yılda 2 milyondan fazlası savaşlarda öldü, 6 milyonu yaralandı ve sakatlandı ve bir milyonu yetim kaldı.

Özellikle mülteci kamplarında şiddetini gösteren AIDS, 4 milyona yakın çocuğun yaşamına son verirken, 13 milyonunun yetim kalmasına sebep oldu. Yaklaşık 90 ülkede çocuklar, savaşan orduların ve asilerin yerleştirdiği 60 milyon mayının tehlikesi altında yaşıyor. 300,000 çocuk kaçırılarak askere alındı ve cinsel sömürüye maruz kaldı.

1994 yılında Ruanda' da meydana gelen soykırımın ardından bu orta Afrika ülkesinden 67,000 çocuğun aileleriyle yeniden biraraya getirilmesi sağlandı.

Avrupa'da genellikle kıtayı saran 100,000 kadar refakatsiz çocuk bulunuyor, ancak resmi tavırlar, aşırı korumacı davranmakla tutuklamak arasında değişiyor. Diğerlerinin yanısıra, Kanada ve Birleşik Devletler refakatsiz sığınmacı çocuklara nasıl davranılması gerektiğine ilişkin rehberler hazırladı. Ancak aynı zamanda, Amerika' ya ulaşabilen binlerce çocuk, sınırdışı edilme ihtimali ile gözaltında tutuluyor.

2.BÖLÜM:

TÜRKİYEDE GÖÇ KÜRDİSTAN'DA MÜLTECİLİK:

Türkiye'de Göç Hareketleri ve Göç Dalgaları:

1. Birinci Göç Dalgası:

Birinci göç hareketi, Anadolu'dan dışarıya doğru gerçekleşen Ermeni ve Rum asıllı nüfusun göçü ile, Osmanlı İmparatorluğunun toprak kaybetmeye başladığı dönemden başlayıp, Türkiye Cumhuriyeti döneminde de süren Müslüman ve Türk asıllı nüfusun Anadolu'ya geri göçüdür.

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş dönemi ve Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş sürecinde, Anadolu'dan dışarıya doğru (1915-1925) I. Dünya Savaşı içersinde Ermenilerin göçü, bu göç sırasında 2.5 ile 3 milyon arasında Ermeni'nin göç ettiği iddia edilmektedir. Yunanistan'la yapılan mübadele anlaşması sonrası Anadolu'dan Rum nüfusun göçü, önemli sayılabilecek bir nüfus hareketidir.

Osmanlı İmparatorluğunun toprak kaybettiği dönemden başlayıp Türkiye Cumhuriyeti süresincede süren Anadolu'ya geri göç hareketinin yaklaşık 200-250 yıllık bir dönemde 7 854 000 kişiyi kapsadığı iddia edilmektedir. Değişik araştırmalar ve araştırmacılar da benzer bir göç hareketinden söz etmektedir. Özellikle bu nüfus hareketi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinden başlayarak göç hareketini yaşayan bir ülke olduğu ve göçlerin Anadolu'nun nüfus yapısını, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısını doğrudan etkilediğinin bir göstergesidir.

2. İkinci Göç Dalgası:

Türkiye Cumhuriyeti'nde nüfusun iller arası siyasal sınırlar içerisinde yer değiştirmesi hareketi, 1935 yılı genel nüfus sayımından başlayarak hesaplanabilmektedir. 1935 yılı genel nüfus sayımı ile 1997 yılı geçici genel nüfus tespiti çalışmasına kadar olan dönemde, ortalama beşer yıllık dönemlerde 3 milyon insanın iller arası yer değiştirdiği1 hesaplanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 1950 yılından sonra giderek hızlanan tarımdan sanayiye geçiş dönüşümü, kitle iletişim araçlarının kolaylaştırıcı etkisi ve siyasal-toplumsal kalkınma çabalarının ve kararlarının sonucu, Türkiye nüfusunun Kuzeyden Güneye-Batıya, Doğudan Güneye-Batıya doğru yer değiştirme eğilimi içerisine girdiği, nüfusun önemli bir bölümünün Ankara ili hariç kıyı illerinde toplandığı görülmüştür. İnsanların daha iyi bir yaşam olanağı elde etmek, daha özerk yaşamak uğruna gerçekleştirdikleri bu göç hareketi, Türkiye'de bölgeler arası dengesizliği arttırmış, sorunları giderek ağırlaşan çarpık yapılaşıp gelişen ve nüfusunun önemli bir bölümünün gecekondu ve kaçak yapılaşma içerisinde yaşadığı kentleri ortaya çıkarmıştır.

3. Üçüncü Göç Dalgası:

İnsanların iyi bir yaşama olanağı elde etmek için gerçekleştirdiği göç, siyasal sınırların ötesine taşmış, Başta Almanya olmak üzere dünyanın bir çok ülkesine işgücü amaçlı göç de gerçekleşmiştir. Bu göç hareketi, giderek hem kendi topluma yabancılaşan, kendi toplumu ve ülkesi tarafından "döviz makinesi" olarak değerlendirilen, hem de göç ettiği toplum tarafından toplumun dışında tutulmaya çalışılan bir nüfus grubu yaratmıştır. "Üçüncü kuşak ve problemleri" bu göç sonrası ortaya çıkmıştır.

4. Dördüncü Göç Dalgası:

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinden başlayarak yaşadığı en temel sorun, demokratikleşeme sorunudur. Bu sorun, egemenliğin toplumun dil, din ve sosyal katmanlarını temsil edecek bir biçimde oluşturulması ve Cumhuriyetin

egemenlik hakkının içeriğinin ve uygulama biçimlerinin demokratikleştirilmesi sorunudur.

Gelişmekte olan bir ülke olarak kurulduğu dönemde nüfusunun sadece yaklaşık 1/5'i kentlerde yaşayan bir ülke olan Türkiye'de de "göç", kentsel nüfusu arttıran bir olgu olarak hep gündemde olmuştur. Dünden bugüne kentleşmenin irdelendiği hemen her durumda, özellikle kırsal alandan kente "göç"ün teşvik edilen ya da en azından önü açılan bir "nüfus hareketi" süreci olduğu bu kapsamda belirtilebilir. Nedenleri, aktörleri ve araçları açısından; tarımda açığa çıkan kırsal nüfusun sanayi merkezi olması hedeflenen bölgelere, kentlere yığılması ve sanayideki sınırlı istihdam olanakları nedeniyle giderek daha fazla hizmetler sektöründe istihdam edilmesi ve bu yolla kırsal-kentsel nüfus dengesinin kent lehine değiştirilmesi olarak tanımlanabilecek bu süreç en azından son on yıl içinde farklı bir nitelik kazanmıştır.

"Zorunlu göç" olarak tanımladığımız bu yığılma, ilk planda, göçe zorlananların bireysel ve giderek artan ölçüde kitlesel olarak maddi ve manevi yıkımlarını yol açmış, çaresiz ve çözümsüz bir ortam yaratmıştır. Büyük ölçüde, bildikleri ve kavradıkları geldikleri yerler ile bağları kesilen bilmedikleri bu yeni ortama umut bağlayamayarak gelecek kurgusu yapamayan bu insanlar günlük hayatlarının, üretim, eğitim gibi etkinliklerinden koparak sadece yaşamlarını sürdürmek uğraşına girmişler, yaşadıkları şokun etkisiyle bireysel talep ve beklentilerini dahi askıya almışlardır.

Yaşanan bu göç kısa bir süre sonra ilk plandaki göç edenlerin bireysel çözümsüzlük konumunun çok daha ötesine geçmiş, önce göç edilen mekanda, mekanı paylaşanların tamamı için ekonomik, sosyal, kültürel ve yönetsel açıdan hızla büyüyen kitlesel sorunlar ortaya çıkmaya başlamış, hemen ardından da göçe kalkılan mekanın ülke ekonomisine sağladığı katkının artık yaratılmaması nedeniyle önemli bir açık doğurmuştur.

Türkiye'nin Kürdistan bölgesindeki yerleşim birimlerinin boşaltılması ile ortaya çıkan bu gelişmeler, kamuoyu tarafından bilinen bir durumdur. Ancak, iradeleri dışında yerlerinden ve yurtlarından edilen bu insanların, daha sonraki yaşam koşullarının ekonomik ve sosyal boyutları izlenmez, maddi ve manevi kayıpları bilinmezken bu tablodan çıkan hak kayıpları da önemsenmemiştir.

ZORUNLU GÖÇ OLGUSUNUN NEDENLERİ VE SONUÇLARI:

1-Zorunlu Göç, askeri çatışma ve gerginliklerin yaşandığı bölgelerde ve çatışmanın arttığı dönemlerde ortaya çıkmaktadır.

2-Zorunlu göç, önemli oranda kırsal yerleşim alanlarının boşaltılması gibi sonuçların yanında kentsel yerleşim alanlarından da dışarıya doğru bir nüfus hareketliliğine yol açmaktadır.

3-Zorunlu göç, genellikle kitlesel ya da birey ve grup şeklinde de gerçekleşmektedir.

4-Zorunlu göç, kamu yönetiminin uyguladığı politikalar ve yasaklar sonucu yaşanmakta, çatışmadan kaçış, can güvenliği, koruculuğun kabul edilmemesi, bu göç hareketini ortaya çıkarmaktadır.

5-Zorunlu göç, göç sonrası göç edenlerin sağlıksız, temel insan haklarından uzak bir yaşam sürmelerine yol açmakta, göç öncesi yaşanan sorunları, göç edenler açısından giderek ağırlaştırmaktadır.

6-Zorunlu göç, salgın hastalıkların yaygınlaşması, sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılamaması yoluyla, hem göç edenlerin, hem göç edenlerin içinde yaşadığı kentlerin, hem de, genel toplum sağlığını tehdit etmektedir.

7-Zorunlu göç, özellikle kadın, çocuk ve yaşlı nüfus açısından çok ciddi sosyal problemlerin oluşmasına yol açmaktadır.

8-Zorunlu göç, göç edenlerin göç sonrası yeni yerleşim alanında içe kapalı bir yaşam sürmelerine yol açmaktadır.

GÜNEY KÜRDİSTAN'DA MÜLTECİ KAMPLARIN KRONOLOJİSİ:

21-03-1992 yılının Newroz'un da Şırnak'ta bir katliam gerçekleşti.

17-08-1992 yılında Şırnak'ta sokağa çıkma yasağı ilan edildi. OHAL valisi tarafından daha sonra kaldırılan bu yasak halkın sokağa çıkmasıyla büyük bir katliama dönüştü. Katliamda halktan 50 insan şehit düştü. 50 binden fazla insanda; kimileri yaya, kimileri de arabalarıyla Dergül'e(Kumçatı) beldesine göç etmek zorunda kaldı.

1993 yılında ilk olarak Ziravik, Bileh, Mijin, Kalik köyleri gizlice göçtüler.

21-10-1993 tarihinde gece saat 22.00'da TC'nin kontraları Uludere ilçesine bağlı Ziravik köyüne girdiler. Köyde büyük bir katliam yapmak amacıyla gelen Türk ordusu Tahir Yaman isimli köylüyü katlettiler.

05-11-1993 tarihinde tekrar Zıravik köyüne TC ordusu gece saat 20.00'da üç tank, iki panzerle girdiler. Top ateşiyle 9 evi yıktılar. Abdullah Özgün ve kardeşi Mustafa Özgün ailesinden 5 kişiyide şehit ettiler, 9 kişiyi de yaraladılar. Şehit olanların adları şunlar:

1-Lezgin Özgün(Uludere-Ziravik köyü)
2-Naime Özgün (Uludere-Ziravik köyü)
3-Kerem Özgün (Uludere-Ziravik köyü)
4-Xabat Özgün (Uludere-Ziravik köyü)
5-Mesut Özgün (Uludere-Ziravik köyü)

15-11-1993 tarihinde Zıravik köyünden göç ederek Zaxo'ya gelindi. Toplam 80 aile göçtü. 10 aile metropole, 70 ailede Zaxo'ya gelmişti. 6 ay Zaho'da kalındıktan sonra Uludere'ye bağlı Mijin köyü Hilal köyleriyle birlikte Şeraniş ve Behere kamplarına gelindi.

22-02-1994 yılında Zaxo'da KDP ve Türk MİT'inin ortak çalışmasıyla dört yurtsever evlerinin dışına çıkarılıp katledildi. Katledilenlerin isimleri şunlardır;

1-Mehmet Halit
2-Nazmi Ören
3-Veysel Ürper
4-..... .....

Muhammed Tahir Siperti, Osman Yusuf Hilalli, Musa Deredewşi, Nadir Osman Silopi isimli yurtseverlerde Zaxo'da tutsak alınıp Türkiye'ye teslim edildi.

04-04-1994 tarihinde ağırlıklı olarak Şırnak Uludere mıntıkasından TC.nin baskısı yüzünden kuzeyden güneye yine aralıklarla göçler başladı.

13-04-1994 tarihinde Güney Kürdistan'dan göç eden Kürtler; Şırnak, Uludere, Hakkari, Van ilçe ve illerden köylerden Zaxo mıntıkasında Şeraniş'te bir kamp kurdular. Bundan sonraki süreçte de kuzeyden göç ederek güneye yerleşecek kuzeyli Kürtler gelmeye devam edecekti.

15-04-1994 tarihinde Şırnak tugay komutanı Uludere ilçesi Hilal köyüne gelerek köyü boşaltmaları konusunda halkı 1 Mayıs gününe kadar müddet tanıyarak uyardı. Daha önce bombalanan Şiriş köyü örneği Hilal köyü halkına Tugay komutanı tarafından tehdit olarak gösterildi.

20-04-1994 yılında başlayan bu göç 24'ünde köyde hiç insan kalmayacak şekilde boşaltıldı.

26-03-1994: Sapaca(Şiriş) köyü TC savaş uçakları tarafından bombalandı. Halktan 2 şehit verildi ve köy tamamen Güney Kürdistan'a göç etti.

13-04-1994: Kuzey Kürdistan'da kalan Uludere'ye bağlı Mijinliler de Güney Kürdistan'a göç ettiler.

20-24 Nisan 1994 yılında 4 gün içinde Uludere ilçesi Hilal köyü kalanlarınında TC ordusu tarafından göç ettirilmesiyle tamamen boşaltıldı.

23-04-1994 yılında bu süreçtede aralıklarla Behere kampına gelindi-Şeraniş kampı da aynı zamanlarda vardı.

25-04-1994 yılında boşaltılan Uludere ilçesi Hilal köyünden göç edenler Behere kampına geldiler.

26-05-1994 yılında Zaxo'daki ayrı zamanlarda gelen Kürt göçmenleri Behere kampına geldi. 4 ay Behere kampında kaldılar.

12-06-1994 yılında Zaxo'da bulunan zorunlu göç mağduru halk 50 kişilik bir grupla BM'den siyasi mültecilik almak için açlık grevi başlattı. Daha sonra bu, 350 kişiyle dönüşümlü açlık grevine dönüştü. Barzan alanında bulunan Zaxo kentinde 3 günlük dönüşümlü açlık grevi yapıldı. Bu açlık grevinin amacı siyasi statü alma hakkının verilmesiydi. Şartlar şunlardı;

1-Biz buradaki mülteciler ve bize katılmakta olan diğer zorunlu göç mağduru halkla siyasi haklarımızın tanınması

2-Kalacağımız alanlarda TC'nin bize yönelik saldırılarının durdurulması

3-İçimizde tedaviye ihtiyacı olan yaralı, hasta insanlarımıza müdahale edecek hastanelerin yapılması.

4-Yaşam koşullarımızın düzeltilmesi için burada bizlere maddi destek verilmesi ve bu desteklerin her zaman süresiz devam ettirilmesi

5-Doğa şartlarına karşı bize yardımda bulunmaları; çadır, battaniye, soba, yakıt, yiyecek vb. yardımların sağlanması

6-BM'nin bir araştırma ve gözetim heyetinin "Kürdistan ve Mültecilik" üzerine araştırma yapması için bizlere danışılması

7-PKK ve TC arasında yürütülen savaşın iki taraf için bir barış görüşmelerinin yapılması ve bunun için siyasi bir sürecin başlatılması, bununla bağlantılı bizim buradaki siyasi haklarımız ve yakılan köylerimiz, talan edilen mallarımız için bir tazminat davası açılması ve bunun sorumluluğunun BM'nin üstlenmesi, böylece köylerimize geri dönüşün sağlanması

8-TC'ye sunulan silah ve özel yardımın kaldırılması

9-Türkiye'de yaşayan halkımızın üzerindeki baskıların sona erdirilmesi.

10-07-1994 yılında 28 günlük açlık grevi sonucunda siyasi mültecilik talebi BM tarafından kabul edildi ve açlık grevi sona erdi.

01-08-1994 yılında Etruş ve Geliya Kıyamet kampında Hewler'e gidiş gelişlerde KDP tarafından yakalanmaları protesto etmek amacıyla 100 kişilik bir grup açlık grevine başladı. KDP tutukluları serbest bırakmak zorunda kaldı. Eylem başarıyla sona erdi.

09-08-1994 tarihinde havan atışıyla Firaz adında kamptan bir kadın şehit düştü, 19 kişi de yaralandı. Bu saldırıdan hariç iki sefer daha saldırı oldu.

15-08-1994 tarihinde TC savaş uçakları Behere ve Şeraniş kamplarının üzerinden alçaktan uçuşlar yaptı. Kampın etrafındaki tepeler bombalandı. PKK'nin silahlı mücadele yıldönümü olan 15 Ağustos'ta böyle bir saldırı gerçekleştirilerek kamp halkına korku ve panik havasını verilmek istendi.

19-08-1994 tarihinde PKK'nin silahlı mücadelesinin yıldönümü; Zaxo, Tilkeber, Hizoba, Derkan alanından gelen halkla; Behere ve Şeraniş kamplarında akşam 20.00'den sabaha karşı 03.00'a kadar kutlandı.

20 Ağustos-5 Eylül 1994 yılında kampa yine TC tarafından havan atışları yapıldı. Bu sırada Kamp yakınında bulunan YNK karakolu havan atışlarında isabet alarak içindeki 11 YNK peşmergesiyle imha oldu.

08-09-1994 tarihinde TC savaş uçakları Behere kampının etrafını; 2 uçak, 4

Kobra helikopterleriyle bombaladılar. Bomba parçaları kampa kadar geldi. Ölen ve yaralanan olmadı.

10-09-1994 gecesi 3 saatte halk toplanıp 2 saat sonrasında çoluk- çocuk, yaşlı, genç, sakat insanlarla toplam 10 bin nüfus 6-7 saatte Behere ve Şeraniş'i boşaltarak KDP, TC ve BM'nin tüm tehditlerine karşı aldığı topyekün direniş kararıyla tüm eşyalarıyla birlikte Berseve kampına geçti.

18-09-1994 tarihinde KDP'liler kamp giriş çıkışlarını yasaklayarak kamptan içme suyu almaya gidenleri engelledi.

21-09-1994 tarihinde kamptan 4 kişi 8 günde kampta 10 metre 20 cm. derinliğinde kuyu kazdı, fakat su çıkmadı. Bunun üzerine hayvanların içmediği suyu kamp halkı içmeye başladı.

26-09-1994 tarihinde Zarova kampında ilk şehit verildi. Rüpünlü Newroz isminde bir arkadaş kaza sonucu şehit düştü.

03-10-1994 yılında ailelerden oluşan küçük bir grup Güney Kürdistan'a göç için Sınah yoluyla Haftanin'e giriş yaptı.

09-10-1994 yılında Behere ve Şeraniş kamplarında kalan gruplarda Berseve kampına gelmeye başladı.

11-10-1994 yılında kampta; gaz lambası, çadır, battaniye erzaklarıyla bir miktar para dağıtıldı.

13-10-1994 yılında Haftanin'deki grup Berseve kampına giriş yaptı.

20-10-1994 yılında Berseve kampından iki gruptan birinci grup Etruş kampına, ikinci grupta Geliya Kıyamet kampına nakledildi.

02-11-1994 tarihinde BM, bir İsviçre kenti olan Cenevre'de aldıkları bir kararla mülteci halka "siyasi mülteci statüsünün tanındığını, bundan böyle yeni mültecilerin Duhok kentinin güneydoğusundaki Etruş'a gitmeleri gerektiğini orada resmi kampın yapılacağını" bildirdiler.

03-11-1994 yılında Etruş A kampına taşınmaya başlanıldı. Taşınma 1995 yılının başlarına kadar devam etti.

09-11-1994 yılında İkinci grup Bersıve kampından tamamen çekildiler. Aynı tarihte BM ve KDP tarafından kampa taşınması için araba verildi. Böylece kamp halkı Etruş kampına getirildi. Halk iki kampa ayrıldı. Birincisi Etruş A kampı, ikincisi de Geliye Kıyamet B kampıydı. Çevrede karakollar kuruldu, giriş çıkışa da kontrollü olarak izin verildi. Kar, yağmur altında bu iki kampa yerleşildi.

11-11-1994 tarihinde Bersıve kampından Geliya Kıyamet kampına gelindi. Etruş bölgesine iki kamp şeklinde birisinin Geliya Kıiyamet, diğeri de Etruş kampına yerleştiler. BM tarafından aile başına bir çadır, bir soba, birer battaniye verildi. Kampın yeri hep taşlıktı ve yerde su kaynıyordu. Yine kampın yarısı Ansıfni'de kalmıştı. Çadır, sobada yoktu. Kampın içinde bir KDP asayişi kurulmuştu. Çok sayıda mülteci Duhok Derkare'de bulunuyordu.

20-11-1994 tarihinde Kampta erzaklar az olduğundan ve bazı mülteci halkın Zarova kampında zorunlu kaldığı için BM'ye karşı yürüyüş düzenlendi. Erbil-

Duhok karayolu sabah saat 06.00 dan 12.00'a kadar kamp halkı tarafından trafiğe kapatıldı.

04-12-1994 tarihinde Bersive kampında kurulan çadırlar karlar altında kaldı. Ölen ya da yaralanan olmadı.

09-12-1994 tarihinde Akşam 20.00 da Behere kampından yaya, bazıları da katırlarla, bazıları da arabalarla yola çıktı ve sabaha doğru Zarova kampına gelindi.

22-12-1994 yılında Mülteciler Etruş'un ovalık yerine taşınmaya başladılar.

23-12-1994 yılında Etruş kampına gelindi. KDP ve BM'nin deyimiyle A ve B Kampı diye adlandırıldı bu iki kamp. Halk dilinde ise Şehit Eşref ve Şehit Azad Kampları idi.

11-02-1995 tarihinde Etruş B kampında okul açılışı yapıldı.

14-02-1995 yılında KDP tarafından esir alınan 7 çoban Zaxo'daki cezaevinden serbest bırakıldı.

18-02-1995 yılında kampta İlkokul açıldı.

27-2-1995 yılında Etruş kampında kurumların açılmasına başlandı.

28-02-1995 tarihinde Deneme amaçlı 200 aile gece saat 21.00 sıralarında kamptan yaya olarak yaşlı, çocuk herkes hareket ettiler. Gece vakti Laleş'e gelindikten sonra Laleş ile Şehan arasında bulunan (Ensıfni) de 36. paralele yerleştiler.

29-02-1995 yılında Zaxo'da alışverişin yoğun olduğu Dalar pazarında büyük bir patlama oldu. Bir araba dolusu TNT patlamasında 112 kişi öldü, yüzlerce insanda ağır yaralandı. Bu patlamayı gerçekleştirenlerin ismi Ebu Anter, Hacı Muhammed, Mecid İsa Ali, Hasan Hacı Ali ve Sekvan isimli kontralardı. Bunlar KDP ve MİT istihbaratının kontralarıydılar. KDP'nin MİT ile Zaxo'da yaptığı katliamın aydınlanması için PKK büyük bir istihbarat çalışmasına gitti. Bu çalışmalar sonucunda katliamı yapanları ortaya çıkararak dünyanın gündemine oturttu.

13-03-1995 yılında KDP'nin desteklediği TC ordusu Habur sınır kapısından Güney Kürdistan'a giriş yaptı. Kamp halkı da Duhok'a gidip 180 kişiyle oturma eylemi yaptılar.

20-03-1995 yılında TC ordusu tekrar Güney Kürdistan'ı işgal ederek PKK'ye karşı operasyonlara başladı. TC Çelik operasyonuyla Habur sınır kapısından Zaxo'ya tekrar geçiş yaptı. Toplam operasyona katılan 50 bin asker vardı. Daha sonra 30 bin daha takviye yapılarak 80 bin askere ulaştı. Bu operasyon sırasında şehit düşen mültecilerden bazılarının isimleri şunlardır;

1-Karker Hasan İbrahim (Gabarlıdır)

2-Muhammed Şefik Kovek (Hazaklıdır)

3-Sıddık Muhammed Delaki (23 Mart 1995'te katliamlar olduğu zaman)

4-Muhammed Mahmut (Uluderelidir)

Bunlardan sadece gözle görülen ve bilinenlerdir. Bunlardan hariç bir çok kişi yaralanıyor, göz altına alınıyor ve bazıları da kaçırılıyor ve bir daha da geri

dönemiyorlardı. Ayrıca şehadetlerde olmuştur ve isimleri de bellidir. Bunlarda Zaxo'da olmuştur. Aynı günde Güney Kürdistan'a operasyon yapıldığı zaman Sersınge yöresinde 22 köylü vahşice katledildi. Buna karşı iki kamp halkı birleşerek Etruş ilçesinde protesto yürüyüşü yaptılar. Katledilen 6 insanın isimleri şunlardır:

1-Abdullah Hacı (Rapın köyünden)
2-Emin Muhammed
3-Lokman Said
4-İbrahim Bırahim (Piranilidir)
5-Serbest Tahır (Rapini köyünden)
6-Welat Sedra Ali

21-03-1995 tarihinde halk içinden 200 kişiden oluşan bir grup Duhok'ta BM kuruluna Türk oldusunun işgalini ve kamp halkının bitirilmek istenmesini protesto etmek, Zaxo ve çevresinde kalan mültecilerin Geliya Kıyamet ve Etruş kampına nakledilmesi için başvurdu. Yine kampta aynı gün Anaokulu açıldı.

22-03-1995 günü 200 kişilik kamp kitlesi Duhok'a gidip Duhok'un ortasında yol keserek yürüyüş yaptılar. Bunun üzerine BM'ye bağlı bütün kurumların temsilcileri ile KDP Duhok valisi ve diğer parti yetkilileri ile bir görüşme yapıldı. Miting heyeti bu yetkililerle masaya oturup talepleri iletti.

Talepler şunlardı;

1-Duhok; Sersıng, Amedi, Zawo'da bulunan mülteci kitlenin Etruş kampına aktarılması.
2-Lojistik gıda imkanlarının sağlanması
3-Barınak imkanlarının sağlanması
4-Derkere'de TC ordusu tarafından yakalanan 9 yurtseverin bırakılması
5-TC devletinin operasyonunun Etruş kampına sıçramaması, o konuda can güvenliklerinin sağlanması.
6-Kitlenin aktarımı sırasında hiçbir aramaya, kimlik kontrolüne TC'nin karışmaması
7-Uçakların kamp üzerinden alçaktan uçmamaları

Aynı gün saat 14.30'da Duhok valisi ve BM müdürü "sesinizi dünyaya duyuracağız" dediklerinde kamp halkı da eylemi sona erdirdi.

21-03-1995 tarihinde TC güçleri Kuzey Kürdistan'da 35000 kişilik bir askeri güçle Habur gümrük kapısından geçip ve 20 kilometrelik sınır çizgisini aşarak bütün alana kapsamlı bir operasyon yaptılar. Operasyonu protesto etmek için Şehit Eşref mülteci kampında 200 kişilik çoğu kadın bir grup sabah saat 10.00'da bir yürüyüş yaptı.

30-03-1995 tarihinde MED TV yayın hayatına başladı.

02-04-1995 tarihinde TC ordusu Güneyde yüzlerce köyü yakıp yüzlerce insanı öldürdü. KDP ihaneti ve ABD desteğiyle bu katliam yapıldı.

04-04-1995 tarihinde TC helikopterleri iki kamp arasında alçaktan uçuşlar yaptı. Kamp halkı da buna tavır olarak iki kampta yürüyüş düzenlediler.

05-04-1995 tarihinde TC ordusu Güney Kürdistan'daki Sersing köylerinde 7 çobanın katletmesini protesto için bir yürüyüş düzenledi. Etruş kampından Etruş ilçesine kadar yürüyüş yapıldı. Saat 10.00'dan saat 16.00'a kadar Erbil-Duhok yolu da kamp halkı tarafından trafiğe kapatıldı.

12-04-1995 tarihinde Holanda'nın Lahey kentinde Sürgünde Kürt parlementosu olan Parlementoya Kürdistane Derveyi Welat(PKDW) kuruldu. Açılış töreninde İsmet Şerif Vanlı bir konuşma yaparak tüm dünyaya PKDW'yi ilan etti. PKDW, 65 milletvekilinden oluştu ve Meclis başkanlığına Yaşar Kaya getirildi.

22-04-1995 tarihinde Kamp halkı BM ve diğer güçler gözetiminde konvoy halinde Zarova kampından Etruş kampına geldi. Geri kalan halk ise iki ay sonra kampa geldi.

25-04-1995 tarihinde TC ordusu operasyondan geri çekildi.

26-04-1995 tarihinde TC operasyonları Güney Kürdistan'a yayıldı.

1995 Mayısında da kampta Halk Meclisi hazırlıkları yapıldı.

27-5-1995 yılında 310 hayvan Etruş kampında gasp edildi.

29-05-1995 tarihinde kampın siyasi iradesi olarak seçimle bir meclis kuruldu. Bu meclisin adı "Halk Meclisi"ydi.

10-06-1995 tarihinde TC operasyonu Güney Kürdistan'da başladı. Aynı tarihte halkın üzerine KDP tarafından ambargo konuldu ve ambargo 3 ay devam etti.

17-06-1995 tarihinde Türkiye'deki kirli savaşın durdurulması ve Kürt sorununun siyasi çözüme kavuşturulması için Almanya'nın başkentinde yapılan yürüyüşe 200 bin Kürt katıldı.

02-07-1995 tarihinde Etruş yol ayrımında zindan direnişleri için açlık grevleri yapıldı. Yine aynı tarihte kamptan kendi ihtiyaçlarını karşılamak için Duhok'a giden mülteciler KDP tarafından yakalanarak tutuklandılar. Buna müdahale etmek isteyen kamptan gelen 3 kişilik komitede tutuklandı.

03-07-1995 tarihinde Şehit Azad kampından Şehit Eşref Kampını ziyaret etmek için yolda KDP peşmergeleri kamptan 4 kişiyi Etruş ilçesinde yakaladı.

08-07-1995 tarihinde Avrupa'dan mültecilere yardım olarak gelen iki tır araç dolusu eşya Duhok valisi tarafından gaspedildi. Ve diğer bir şeye yaramayan eşyalarıda mültecilere gönderdi.

09-07-1995 tarihinde Hamit (Geverli) adlı bir mülteci Duhok'ta yakalanarak Baniye köyü yolu üzerinde işkence ve insanlık dışı muammeleyle üzerine gaz dökülüp yakılarak katledildi.

12-07-1995 tarihinde kampta bilinmeyen bir nedenle yangın çıktı. 82 çadır yandı. Hiçbir şey kurtarılamadı. BM tarafından daha sonra çadır verildi. Her iki kampta başlatılan kampanyayla battaniye vb. diğer malzemeler temin edildi.

14-07-1995 tarihinde tüm cezaevlerinde başlayan açlık grevlerine destek olmak ve KDP'nin elinde olan tutsakların serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla Etruş yol ayrımında açlık grevine başlandı. Aynı tarihte BM'nin ambargosunu ve A kampının B kampına dahil olmasını protesto etmek amacıyla

her iki kampta da açlık grevine gidildi. Yine aynı günde serbest bırakılmayan tutuklularımız için 132 kişiyle açlık grevine başlandı. Grev 15 gün sürdü.

17-7-1995 yılında iki büyük araçla ayakkabı ve elbise Etruş halkı için geldi.

26-07-1995 tarihinde Etruş Şehit Eşref kampında Şehit Şiyar semtinde bir çadırda çıkan yangında 150 çadır tamamen eşyalarıyla birlikte yandı. Çok sayıda da cephane patladı, can kaybı olmadı.

28-07-1995: Talepler kabul edildi ve açlık grevleri bitti.

12-08-1995 tarihinde Şehit Azad kampında Tahir Osman'a ait bir çadırda çıkan yangın diğer çadırlara da sıçrayarak 180 çadırın eşyalarıyla birlikte tamamen yanmasına sebep oldu. BM birkaç gün çadır vermedi. Kamp halkı da bunu kabul etmeyerek zorla çadırlarını aldı. Yine aynı tarihte BM tarafından gelen çadırlar KDP tarafından yakıldı. Yine aynı günde ambargo yüzünden ve su, ekmek olmadığından halk çok kötü bir duruma geldi. Aynı tarihte Şehit Salih Kendal okulunun açılışıda yapıldı.

20-08-1995 yılında KDP tarafından kampa ambargo konuldu

24-08-1995 tarihinde Etruş kampında Kürdistan tarihinden bu yana ilk defa PKK Önderliğinde demokratik bir yerel seçim için halk sandık başında oy kullandılar. Bu seçimde 32 milletvekili seçilerek göreve başladı. Yine aynı gün Behere kampında belediye seçimi oldu. Kamp hükümetinin kurulması için halkın iradesiyle bir seçim başlatıldı. Seçimde 43 kişi halk temsilcisi seçildi. Oluşturulan parlementoya "Şehit Jiyan Eyalet Parlementosu" adı verildi.

25-08-1995 yılında artık Barzan ailesinin ihanetine tahammül edemeyen PKK güçleri kurşun sıktı.

26-08-1995 yılında PKK ile KDP arasında çok geniş bir savaş başladı. Savaş başladıktan sonra TC işbirlikçileri KDP ve BM kampın üzerinde öldürme, tutuklama, gasp etme, ambargo vb. her türlü insanlık dışı uygulamayı yaptılar. Her iki kampın etrafı da askeri kuşatmaya alınarak karakollar kuruldu. Hemen her gün insanlar kamp yakınında katledildi. Bu arada BM'de ekonomik ambargosu ile bu duruma yardım etmekteydi. Kampa giriş çıkışlar yasaklandı. Kamptaki hayvanları gasp etmeye başladılar ve 3 binden fazla hayvan KDP tarafından çalındı.

27-08-1995 yılında kampla KDP arasında gerginlik çıktı ve kampta giriş çıkışlar KDP tarafından yasaklandı.

28-08-1995 yılında PKK'liler Duhok'u basıp çok sayıda düşmanı imha ettiler. Kontrol noktaları da imha edilerek kamu kuruluşlarına büyük zarar verdiler.

02-09-1995 tarihinde kamp komitesinden Mele Cemil ve Ali Nerwehi ve ziyaretçiler KDP saytarası tarafından gözaltına alındılar.

05-09-1995 yılında kamp çıkışındaki evlere giden 3 kişi hain pusularda katledildi. Katledilen kişilerin isimleri şunlardır;

1-Hüsen
2-Dijwar
3-Rıfat

07-09-1995 yılında Etruş kampının etrafındaki peşmergeler su deposuna zehir atmak isterken yakalandı.

10-09-1995 yılında TC'nin operasyonu Güney Kürdistan'da sona erdi.

11-09-1995 yılında BM kampa geldi. Bu geri dönüş halk ve temsilcileri tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı.

12-09-1995 tarihinde KDP kampın etrafındaki tepelere saldırdılar. Şiki tepesinde Levent isimli bir PKK'li şehit düştü. Mesut Barzani'ye bağlı özel sipahi birlikleri her iki kampın etrafını sararak saldırılarına başladılar. İki çalışan katledildi. 400 küçük baş hayvanlarına da KDP tarafından el konuldu.Hemen kampın doğusunda iki çoban bisiwingle katledildiler. İki çobanda ağır yaraladı. Bu durumu protesto eden halk kampa KDP'nin girmemesi için 12 BM memurunu rehin aldı. Yine aynı tarihte de Geliye Kıyamet kampına silahlı saldırı oldu. Saldırıda 7 yurtseverimiz şehit düştü. Şehit düşen insanlarımızın isimleri şunlardır:

Mahmut Nerwehi
1-Ebdullah Bacırı
2-Musa Nerwehi
3-Levent Ziravigi
4-Ciger Nerwehi
5-Yakup Ziravigi
6-Sadık Mijini
7-Kemal Afrin

13-09-1995 tarihinde Şehit Azad Kampında bulunan mülteciler yapılan bu vahşete son vermek için 100 metrelik bir yürüyüş düzenlediler. Bu yürüyüş kolu kamptan çıkar çıkmaz KDP güçleri tarafından otomatik silahlarla tarandılar. Bu taramada Jiyan adlı bayan arkadaş şehit düşerken 6 bayanda yaralandı. KDP'liler Geliya Kıyamet kampının etrafını kuşatıp kurşun yağmuruna tuttular. İki arkadaşı şehit ettiler. İsimleri şunlardır;

1-Yunus Şivedi
2-Ahmet Osman Kaligi'ydi.

Sabri Şemseddin de yaralı olarak ellerine geçti. Bundan evvelde kampımızın BM komitesinde olan Ali Nerwehi ve Mele Cemil Bigaltayı takside gözaltına alıp Duhok'a götürdüler.

Yine aynı gün KDP'nin yine rastgele tarama yapması sonucunda 7 yaşındaki Ali Rubizgi adındaki bir çocuk çadırında uyurken açılan ateş sonucu yaralandı. O süreçte 30 insanımız; çocuk, ihtiyar açlıktan şehit düşmüşlerdi. KDP'liler kampın bitişiğinde yaptıkları bir suikastte Ahmet Yusuf Hewleri isimli bir yurtseveri katlettiler. Kampın yanında da KDP işbirlikçileri Ali Seyni Alaş isimli bir yurtseveri de kaçırdılar. KDP, kampı çembere aldıktan sonra saat 11.00'da çatışma çıktı. İki kişi şehit düştü. KDP'liler bir kamp insanını da yaralı olarak kaçırdılar. Aynı akşam kamp yine KDP tarafından tarandı. 65 yaşında ihtiyar bir insan kampta nöbet tuttuğu bir sırada KDP'nin açtığı kurşunlarla

yaralandı. Aynı tarihte Şirişliler de Bersive kampından Etruş kampına göç ettiler. Uludere ilçesi Şiriniş köyündeki göçmenler grup grup Geliye Kıyamet kampına geldiler.

9 Eylül-15 Eylül 1995 tarihleri arasında KDP tarafından katledilen yurtseverlerimizin isimleri şunlardır:

1-Levend Heso
2-Yakup Kamil(Ziraviki)
3-Abdullah Mehmet Tahir(Şırnak)
4-Cangir İbrahim Yusuf
5-Osman Ahmet Ali(Kaliki)
6-Yunus İbrahim(Şıwedi)
7-Musa Hüseyin Osman(Nerwehi)
8-Mahmut Xalit(Ziraviki)
9-Sadıq İsmail(Mijin)
10-Pılıng Abdal(Mijin)
11-Mehmet Ali(Mijin)
12-Süleyman Mehmet(Hilalli)

Şehit Jiyan Eyaletinde KDP İhaneti İle Şehit Düşen Yurtseverlerin İsimleri Şunlardır:

1.	08-12-1995	Hawar Gabari	
2.	08-12-1995	Kemal	
3.	08-12-1995	Musa Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
4.	08-12-1995	Levent Zıravık	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
5.	08-12-1995	Cangir Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
6.	08-12-1995	Mahmut Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
7.	08-12-1995	Abdullah	(Şırnak nüfusuna kayıtlı)
8.	08-12-1995	Mahmut Zıravık	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
9.	08-12-1995	Osman Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
10.	08-12-1995	Yunus Şivet	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
11.	09-12-1995	Osman Kalik	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
12.	10-12-1995	Osman.....?	
13.	15-12-1995	Yusuf.....?	
14.	13-09-1995	Piling Mijıni	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
15.	18-09-1995	Jiyan.....?	
16.	18-09-1995	M.Tahir Hilal	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
17.	18-09-1995	Medeni Hilal	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
18.	18-09-1995	Ahmet Hilal	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
19.	18-09-1995	Ahmet Şivet	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
20.	07-09-1995	Ahmet Siliv	(Silopi nüfusuna kayıtlı)
21.	07-09-1995	Hüseyin.....?	

22. 07-09-1995 Dıjwar.....?
23. 07-09-1995 Hamit.....?
24. 25-07-1995 Rıfat.....?
25. 25-07-1995 Ahmet Hilal (Uludere nüfusuna kayıtlı)

14-10-1995 yılında Etruş kampı çevresinde 18 KDP karakolu yine kendileri tarafından boşaltıldı.

16-09-1995 yılında Etruş kampında Ortaokul açıldı.

17-09-1995 yılında 17 Eylül 1995 tarihinde Şehit Azad Kampının karşısında 4 km uzaklığında KDP ile PKK arasında dağlık kesimde çatışma çıktı. Bu çatışmaya yakın olan mültecilerin sürü ve hayvanları 2500 e yakın küçük baş hayvanları KDP tarafından el konuldu. Bu sürülere ait 12 çobanda sürüleriyle birlikte tutuklanıp daha sonra kurşuna dizildi.

18-09-1995 yılınd Etruş kampı yeniden kuşatmaya alındı. Kampa yönelik büyük bir saldırı başlatılarak 5 kişi katledilir. Saldırıda şehit düşenlerin isimleri şunlardır:

1-Medeni Mahmut(Hilalli)
2-Mehmet Tahir Mustafa(Hilalli),
3-Ahmen Hacı (Silopi),
4-Ahmet Abdo(Hilalli)
5-Abdülkerim Kaya(Şiwedi)

Bir çok kişi de bu olayda yaralanıyor, geride kalanlar ise KDP tarafından esir alınıyordu. Bu saldırının sonucunda toplam olarak yaklaşık 9500 küçük baş hayvan KDP tarafından talan edildi.

27-09-1995 tarihinde KDP tarafından 100 metre kampın uzaklığında 300 küçük baş hayvanı gasp edilmek istendi, mültecilerde buna müdahale etmek istediler, fakat KDP'nin kendilerine tarama yapması sebebiyle mülteciler bundan vazgeçmek zorunda kaldılar.

09-10-1995'te her iki kampa ambargo uygulandığı için mültecilerin gıda eşyaları kalmaması nedeniyle Şehit Azad Kampı 350 küçük baş hayvanları keserek diğer mültecilerle paylaştılar.

05-10-1995 yılında kamp üstüne yapılan KDP saldırısında bir çocuk ağır yaralandı. Bir çok çadırda kullanılamaz hale geldi.

08-10-1995 yılında KDP'nin ambargoları ve hayvan gasplarından dolayı aç kalmamak için Şehit Eşref Kamp'ında 504 koyun ve keçi dağıtılıp kesildi. Daha sonra 2000'e yakın daha kesildi. Bu sefer kampta koyun ve keçi kalmayınca inekler kesilmeye başlandı. Devam eden ambargolar sonucu açlık, hastalık ve doktorsuzluk nedeniyle Şehit Eşref kampında 13 çocuk hastalanarak yaşamlarını yitirdiler.

10-10-1995 yılında yine kampa giriş ve çıkış KDP tarafından yasaklandı.

12-10-1995 yılında BM temsilcileri ve Duhok valisi Etruş kampına gelerek kamp halkından iki kampın birleştirilmesini istedi.

14-10-1995 tarihinde KDP güçleri kampın çevresinde 300-400 metre uzaklığında mevzilendiler. Tüm kampın çevresini zincir gibi sardılar. Bu mevzilenmelerinden hemen her gece kampa taramalar yaptılar, çok sayıda hayvanları da gasp ettiler. Aynı tarihte birkaç kişiden oluşan silahlı bir grup saat 17-18.00'da kampı gülle ateşine tuttu.

15-10-1995: KDP, kamp çevresine 17 karakol kurdurdu.

18-10-1995 tarihinde kampın bir kilometre uzaklığında bulunan kampa ait 700 keçi ve koyun KDP peşmergeleri tarafından gasp edilerek götürüldü.

19-10-1995 yılında BM yetkilileri iki gündür kampa gelip göçmen komitesiyle halkın durumu üzerine görüştüler.

20-10-1995 tarihinde MED radyosu Moskova'da yayın hayatına başladı. Yayın 15-20 gün sürdü.

24-10-1995 yılında BM'nin Bağdat temsilcisi Etruş kampına geldiler. "BM'nin Cenevre kararlarına göre Geliya Kıyamet kampı ile Etruş kampı birleşmek zorundadır" diye kamp halkına dayatmada bulundular. Aynı tarihte ise kampın 300-400 metre uzaklığında koyun sürülerine KDP tarafından el konularak 600 koyun ve keçi 38 büyükbaş hayvan gasp edildi. Aynı tarihte Şehit Eşref Kampının okulları açıldı.

26-10-1995 yılında kampta açlıktan üç çocuk yaşamlarını kaybetti.

27-10-1995 yılında Etruş kampında BM'nin desteğiyle Iraklı görüşmeciler ziyaret edildi.

28-10-1995 yılında alt yapı, kanal yapımı için teknik malzemeler kampa getirildi. Aynı tarihte ambargo sorunu olduğu için yine 9-10 ihtiyar kadın Nisran köyünden gıda getirmek için giderken yine yolda KDP peşmergeleri tarafından tek tek aranıp 3000 dinarları alınarak geri gönderildi, arkalarından korkutma amacıyla tarama yapıldı.

31-10-1995 tarihinde Şehit Eşref kampında ambargo yüzünden çocuklar içinde tekrar açlıktan ölümler olmaya başladı.

01-11-1995 yılında Şehit Eşref kampının uzaklığında bulunan 100 kadar koyun ve keçi KDP peşmergeleri tarafından gasp edildi

02-11-1995 yılında aynı BM müdürü yine kampa gelerek "bizlerle sizler tartışıp sorunlarınızı çözelim" dedi, fakat hiçbir sorun çözülemedi.

03-11-1995 yılında BM göçmen komitesi kamp heyetine "birinci kararımız yukarı kampın aşağı kampa katılmasıdır. Size söz veriyoruz ki tüm tekniki ihtiyaçlarınız;ev yapımı, halk güvenliği, sağlık, hastane vb. sorunlarınızı çözeceğiz. Son savaşta esir düşen insanlarınız bırakılacak. Koyun vb. talan eilen hayvanlarınızın zararı karşılancak. Yine gasp edilen bir pick up ve taksi geri alınacaktır" şekilinde açıklamalarda bulundu. Ve halkın naylon, battaniye, soba vb. istemlerini kabul ettiler.

05-11-1995 yılında KDP güçleri bu sefer Şehit Jiyan Kamp'ına saldırdı. Büyük ve küçük baş hayvanlar gasp edildi.

4-5-6 Kasım 1995 yılında halka erzak dağıtıldı. Erzak dağıtımı, her aile

sayılarak yapıldı, fonlara göre yapılan erzak dağıtımı düzenli bir şekilde yapıldı.

08-11-1995 tarihinde Şehit Azad Kamp'ına erzak getirildi. Yine nüfus sayımı yenilendi. Yine KDP peşmergeleri bu kampa yoğun bir ateş açarak 12 yaşında yatağında uyumakta olan bir çocuğun ağır yaralanmasına yol açtılar. Aynı gün Şehit Eşref kampında KDP ve TC kontraları iki kişiyi kaçırdılar. Kaçırılanların isimleri şunlardır;

1-Musa Mele Tahir

2-Mehmet Derveş Şırnaklı.

09-11-1995 yılında Şehit Eşref kampının Şehit Azad Kamp'ına taşınması için bir protokol imzalandı.

10-11-1995 yılında 10 kasımda KDP ve PKK güçleri arasında ateşkes oldu ama yine KDP güçleri her gün kampın üzerine saldırılarına devam etti. KDP yine kampın 600 metre uzaklığında 40 keçiyi daha gasp etti. 10 mülteci çaresizlikten Nisan köyüne erzak getirmesi için 4 katır ve iki eşekle giderken KDP'nin pususuna düşerek katır ve eşekleriyle birlikte tutuklandı.

11-11-1995 yılında BM şehit Eşref kampını taşımaya başladı. Birinci sefer 25'e yakın aile getirildi. İkinci sefer 50'ye yakın aile getirildi. Aynı tarihte iki kampın birleştirilmesi kabul edildi.Geliye Kıyamet(Şehit Eşref) kampı boşaltıldı ve Etruş kampına gelindi.

11-12 Kasım 1995 yılında Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına nakli başladı, fakat KDP'nin engellemeleri yüzünden ayın 13'ndeki nakil işleri durdu.

13-11-1995 tarihinde TC kontraları ve KDP güçleri 3 grupluk bir kuvvetle gündüz saat 12.00 sıralarında Şehit Eşref kampının çevresini sardılar. Ahmet Yusuf Hewleri adlı bir yurtsever Kampın 100 metre uzağında odun toplarken KDP tarafından suikast silahıyla vurularak katledildi. Cenaze toprağa törenle verildi ve KDP nin bu vahşeti kamp halkı tarafından protesto edildi.

14-11-1995 yılında akşamdan sabaha kadar kamp KDP tarafından tarandı. Sonuçta bir çok hayvan telef olurken bir çocuk katledildi, bir çocukta yaralandı.

15-11-1995 tarihinde KDP'lilerin açtığı ateş sonucu 5 yaşındaki bir çocuk çadırında uyurken yaralandı. Çadırların isabet almaması için çadırların etrafı duvarlarla örüldü. Yine bu tarihlerde bayanlar palamut toplarken KDP'nin silahlı saldırısına maruz kaldılar. Ömer Haydar'ın ailesinden bir bayanda yaralandı.

16-11-1995 yılında peşmergeler silahlarıyla birlikte kamp içinden geçmeye çalışırlarken kamp asayişinin müdahalesiyle karşılaştılar. Daha sonra iki taraf arasında çatışma çıktı. KDP'nin bu peşmergeleri Zebari aşiretinin mensubuydular. KDP "savaşta bu aşiretin çok kayıpları oldu, kinleri çoktur" şeklinde bir açıklama yaparak olayı geçiştirmeye çalıştı.

19-11-1995 tarihinde BM kamp halkına "aşağı kampa gelmezseniz size erzak vermeyeceğiz" dedi. Özellikle çocuklar, yaşlılar ve hastalardan oluşan bir çok insan kampa uygulanan ambargo yüzünden açlıktan şehit düştüler. Bu sebepten dolayı zorunlu olarak aşağıdaki kampa ilk kafile olarak Şehit Beritan kampından hareket edildi.

20-11-1995 yılında Şehit Eşref kampının BM tarafından Etruş kampına taşınmasını engellemek ve diğer mültecilerin de halen Bersive kampında olmasını desteklemek için bir protesto yürüyüşü düzenlendi. Bu amaçla Duhok-Erbil karayolu sabah saat 06-12 arasında kamp halkı tarafından trafiğe kapatıldı.

21.22.23 Kasım1995 yılında Geliya Kıyamet kampının nakli üç günde tamamlandı.

23-11-1995 yılında 12 gün içerisinde tamamen aşağıdaki kampa gelip yerleşildi. Sonrasında erzakta verildi. 40 gündür kamp halkı ekmek yememişti. Aynı tarihte A kampı B kampına geldi, çadırlar kuruldu, erzak verilmeye başlandı, fakat soğuklardan iki çocuk yaşamını kaybetti.

27-11-1995 yılında KDP kampı kurşun yağmuruna tuttu. Bir çok çadır mermi yedi.

30-11-1995 yılında KDP yine kampa saldırdı. iki yurtsever şehit düştü. Üç kadın ve 1 yaşındaki bir çocuk yaralandı. Bazı yurtsever ailelerin çocukları yine açlıktan yaşamlarını kaybetti.

11-12-1995 tarihinde PKK, KDP arasında ateşkes başladı, fakat kampın üzerinde BM'nin verdiği erzak dışında amborgo yine devam etti.

11-12-1995 tarihinde Başkan APO Güneydeki savaşı gece saat 24.00'da tek taraflı bir ateşkesle bitirdi. Savaş 108 gün sürmüştü.

15-12-1995 tarihinde PKK TC'ye karşı tek taraflı ateşkes ilan etti, fakat TC barbarlığını hiç ara vermeden tekrarlayarak operasyonlarına devam etti.

22-12-1995 tarihinde Etruş Kampına gelindi.-Geliye Kıyamet kampıda aynı zamanlarda vardı.

23-12-1995 tarihinde kampta asayiş kurumu kuruldu.

1996 Ocak'ında Türkiye ve Kürdistan'daki zindan katliamlarını protesto etmek için 76 kişilik bir grupla açlık grevlerine başladı.

05-01-1996 yılında PKK, YNK, SKP, DDK, HDP, SSK gibi Kürt partileri bir şemsiye altında toplantı yaptılar.

09-01-1996 yılında Etruş kampında parti, milislerin silahlarını aldı.

16-01-1996 yılında 6 yurtseverimizi KDP'liler nizamiye önünde dövdü.

25-01-1996 yılında Parti halka para yardımı yaptı. Para yardımı Behere kampından Mahmur kampına kadar devam etti.

26-01-1996 yılında KDP kampı kurşun yağmuruna tuttu.

28-01-1996 yılında Başkan APO koruculara ve işbirlikçilere genel af ilan etti. Aynı gün İslamiler tarafından da bir yardım Etruş kampına geldi.

02-02-1996 yılında PKK ile KDP Selahaddin'de bir toplantı yaptı, fakat bu toplantıdan bir sonuç alınamadı.

06-02-1996 yılında Halk Meclisine üye seçimi yapıldı.

08-02-1996 yılında Şehitler kurumu açıldı. Yine aynı gün KDP'liler kampın 100 metre uzaklığında bir çobanı kaçırdı. Adı Mahmut Soro oğlu Gundik Ramo'ydu. Kendisinden bir daha da haber alınamadı.

09-02-1996 yılında açlık grevi başlatıldı. Hergün halk tarafından açlık grevi

ziyaret edilerek destek verildi.

12-02-1996 yılında PKK ile KDP arasında ateşkes yapıldı, fakat kampın üstündeki ambargo tüm ağırlığıyla devam etti. Yer değiştirilmesi için kampta açlık grevi başlatıldı.

11-03-1996 tarihinde kamptan bir heyet Duhok'a gitti ve Duhok valisi ile görüştüler.

17-03-1996 tarihinde Etruş kampında halk Başkan APO'ya bağlılık ve kamptaki kötü şartları protesto etmek için 50 kişilik bir grupla açlık grevine başladı.

03-03-1996 tarihinde TC operasyonu Şemdinli sınır kesiminden Güney Kürdistan'a kaydı.

04-03-1996 yılında kamp halkından birinci ihanet İsa ve Süleyman Rapini tarafından gerçekleşti.

05-03-1996 yılında Kamp KDP tarafından kurşun yağmuruna tutuldu. Halktan Hasan Bilir ismindeki bir kişi ağır yaralandı. Yine aynı gün Cizreli Mele Abdurrahman Selahaddin'de KDP başkanı Mesut Barzani ile PKK arasında anlaşma yapmak için arabulucu oldu. Daha sonra kendisine verilen parayı kötü kullandığı için tutuklanarak kamptan atıldı.

07-03-1996 yılında halk temsilcilerinden oluşan bir heyet Selahaddin'e gidip kamp sorunları üzerine Mesut Barzani ile görüştüler. Mesut Barzani "kamp sorunlarının çözülmesinde kilit nokta PKK ile KDP ilişkileridir" dedi.

08-03-1996 yılında Mahmut Soro adındaki bir köylü tutuklandı.

10-03-1996: PKK ile KDP arasında bir görüşme yapıldı, fakat bir sonuç alınamadı. Toplantıda kampın durumu öncelikli ele alınmıştı.

11-03-1996'da Zübeyir Aydar başkanlığında Kürt heyeti kampa geldi. KDP tarafından heyet engellenince halk ayaklandı ve heyetin kampa girilmesi sağlandı.

12-03-1996: KDP tarafından tutuklanan 15 kamp insanı serbest bırakıldı.

16-03-1996 tarihinde Halepçe katliamının anması yapıldı. Bunun yanında 32 PKK şehidi ilan edilerek törenleri yapıldı.

17-02-1996 tarihinde KDP'nin yaptığı zülüm ve BM'de bu zulme göz yumduğu için Şehit Jiyan(Etruş) Kampında açlık grevi başlatıldı.

09-03-1996 tarihinde açlık grevi bitirildi.

19-03-1996 tarihinde BM yüksek komiserliği Ortadoğu temsilcisi kampı ziyaret etti. bazı vaadlerde bulundu. Kamp halkıda bütün sıkıntılarını dile getirdi, ama hiç bir şey yapılmadı.

20-03-1996 tarihinde Newroz hazırlıkları yapıldı. Akşama doğru her tarafta Newroz ateşleri yakıldı ve halaylar çekildi. Gece saat 24.00'a kadar kutlamalar sürdü.

21-03-1996'da Newroz günü KDP ve PKK anlaşması netleşti. Bu arada KDP'de tacizlerine yine devam etti. Aynı tarihte Newroz çok coşkulu bir şekilde kutlandı. Aynı gün Şehit Jiyan(Etruş) Kamp'ında 5 çocuk kendini yakmaya

çalıştı, yarı yanmış haldeki çocuklar zorla kurtarıldı.

22-03-1996 tarihinde ARGK merkezi ve KDP temsilcisi Davut Bagıstani PKK ve KDP arasında barışın sağlandığı mesajını verdiler. Davud Bağıstani ve bir PKK merkezi Etruş mülteci kampını ziyaret etti. Halk tarafından büyük bir coşku ile karşılandılar.

23-03-1996 tarihinde kampımızda şeker dağıtıldı. Bu arada Etruş kampı iki Alman gazeteci tarafından ziyaret edildi. UNHCR'den gelen bu heyet kamp hakkında bilgilendirildi. Bu arada KDP üç mülteci tutukluyu serbest bıraktı. Serbest bırakılanların ismi; Enver, Sadık ve Raşit'di.

23-03-1996 tarihinde Etruş'ta iplik sergisi açıldı.

24-03-1996 tarihinde Bilehili Sadık isminde bir çoban KDP tarafından serbest bırakıldı.

26-03-1996 tarihinde kampa üç yeni aile daha geldi.

30-11-1995 yılında KDP yine kampa saldırdı. iki yurtsever şehit düştü. Bu arada Avustralya'dan bir gazeteci kampa geldi. Kamp hakkında halktan bazı bilgiler aldı.

28-03-1996 tarihinde Agit(Mahsun Korkmaz) arkadaşın şehadet yıldönümünde şehitlik ziyaret edildi. Kahramanlar haftası kutlandı.

31-03-1996 tarihinde BM müdürüyle konut üzerinde bir toplantı yapıldı. Çok yoğun yağıştan dolayı kamp sel baskınına uğradı. Kampta sel üzerine olağanüstü durum ilan edildi.

01-04-1996 yılında İspanya'dan gazeteciler kampa geldiler. Kamp hakkında halktan bazı bilgiler alarak çekim yaptılar. Gazeteciler üç gün kampta kaldılar. Ertesi gün bir aile Bağdat dönüşünde KDP tarafından gözaltına alınıp tutuklandı.

04-04-1996 yılında kampa gaz verildi. KDP tarafından tutuklanan üç kadın serbest bırakıldı. İspanyalı gazeteciler kamptan ayrıldılar. Bir ailede Duhok'tan kampa katıldı.

05-04-1996 yılında kamptaki üç semte gaz dağıtıldı.

14-04-1996 yılında Etruş Kampı parti tarafından ismi değiştirilerek Şehit Jiyan Kampı olarak anıldı.

17-04-1996 tarihinde KDP asayişiyle bir görüşme yapıldı. UNHCR'den bir heyet kampı denetlemeye geldi.

24-04-1996 yılında YAJK kampı ziyaret ederek elbise ve eşyalar dağıttı. Yine BBC'den bir muhabir kampa geldi.

26-04-1996 tarihinde İslami örgüt tarafından bazı erzaklar kampa verildi. Yine PKK tarafından halka ihhtiyaçlarını karşılamak için para yardımı yapıldı.

02-05-1996 yılında bayram sebebiyle Duhok valisi ziyaret edilerek bir görüşme yapıldı. Kampın sorunları üzerinde tartışıldı. Yolun açılması, hayvanlar beslenmesi için mera ve yaprak getirmek için araç tahsis edilmesi konusunda Duhok valisinden söz alındı

05-05-1996 yılında Kızılhaç'tan gelen tuz yardımı kampa dağıtıldı.

12-05-1996 yılında kamptan kaçırılan iki asayiş görevlisinin serbest

bırakılması için KDP ile bir toplantı yapıldı, yapılan toplantı sonucunda KDP onları serbest bıraktı.

15-05-1996 yılında 2 semte erzak verildi ve kimlik kayıtları yapıldı. Bu işlem iki gün devam etti.

18-05-1996 PKK kurucularından Şehit Haki Karer arkadaşın şehadetinin yıldönümünde anma yapıldı. 17 şehit ilanı daha yapıldı. Anmada kamp halkından 4 bayan saflara katıldı.

04-06-1996 yılında bütün kamp BM'ye karşı kamp üzerinde yürütülen özel savaşı protesto etmek için dilekçe vererek sessiz bir yürüyüş gerçekleştirdi.

05-06-1996 yılında BM müdürüyle bir toplantı yapıldı.

08-06-1996 yılında yaşanan sorunların çözülmesi ve verilen sözlerin yerine getirilmesi ve zındanlarda devam eden açlık grevlerini desteklemek için 76 kişi tarafından açlık grevi başlatıldı.

12-06-1996 yılında açlık grevini sona erdirildi. Kampa erzak yardımı yapıldı ve kayıtlara semt semt devam edildi.

16-06-1996 yılında BM müdürü, iki KDP'li ve iki İnsan Haklarından temsilciyle kampın genel sorunları üzerinde yine bir toplantı yapıldı. BM müdürü kamptan giden ailelerin çadırlarını istedi.

18-06-1996 yılında kamptan dışarı serbest giriş çıkışlar olması, KDP saytaralarının kaldırılması, TC savaş uçaklarının kamp üzerinden alçak uçuş yapmaması ve kamptan adam kaçırılmasını protesto amaçlı BM'ye karşı sabah saat 10.00'dan akşam saat 18.00'a kadar bin kişilik bir grupla oturma eylemi yapıldı, sonrasında yazılı bir dilekçe BM ve KDP'ye verildi.

19-06-1996 yılında KDP tarafından kampa Davut Dağıstani'nin de bulunduğu bir heyet geldi. Bunun yanında yerel hükümetin İnsan Hakları temsilcisi ve Duhok TV'nu da kampı ziyaret etti. Yine aynı gün PKK ve KDP'den bir heyet kampa gelerek kamp sorunlarının çözümü konusunda görüştüler. Kamp içinde 3 imam TC'yle ilişkisi nedeniyle tutuklandı. Yine aynı gün 14 çadır BM'den teslim alındı. Kamptaki iki semtimize de kimlik verildi.

23-06-1996 yılında ilk kez Kürt çocukları anadilleriyle eğitim gördükleri okullarından karne aldılar.

24-06-1996 yılında Davut Bağıstani ve BM müdürü kampa gelerek kampta iki KDP'liyle birlikte arama yaptılar, fakat bir şey bulamadılar. Davut Bağıstaniyle kamptan 10 kişi kamp sorunları hakkında görüşme yaptılar fakat yine bir sonuç alınamadı. Bir PKK temsilcisi "Duhok'a gideceğini ve onlarla bu kamp sorunlarını çözmede ya anlaşacaklarını ya da bu barış protokolunu bozacağını" söyledi.

25-06-1996 yılında KDP ile kamp arasında birbirlerine saldırmayacaklarına ve bir arada yaşayacaklarına dair bir anlaşma oldu. Bu 7 maddelik bir anlaşmaydı.

27-06-1996 yılında kampa yeniden içlerinde Davut Bağıstani, Şexan Kanite, Hasan Şili ve Polat'ında bulunduğu bir heyet geldi. PKK ve KDP arasında

yaşanan savaş ve kamp sorunları tartışıldı. Kamp için 14 nokta belirtildi. Yapılan anlaşmada:

1-Günde 50 kişi çıkacak.
2-Araba işlemleri yapılacak
3-Zaxo'daki evler satılacak, bir dükkan açılacak
4-Büyük telsiz kaldırılacak
5-Eğitime giden yeni bir komite seçilecek
6-KDP ye haber verilecek

29-06-1996 yılında Ambargo kaldırıldı ve KDP el koyduğu kampa ait arabaları tekrar geri verdi. Kampın dışına da çıkılmasına izin verildi.

30-06-1996 yılında Duhok valiliğine ilişkin UNHCR'ye dava dilekçesi verildi.

Aynı gün Dersimde Zeynep Kınacı isimli bir PKK'li bayan gerilla Dersim merkezinde fedai eylemi yaptı. Yine Duhok'taki valilikte bulunan KDP lideri Mesut Barzani 9 kişilik bir kamp heyetini kabul etti. Kamp heyeti kamp sorunlarını ve kampın etrafındaki çemberi dile getirdiler. O da " bu sorunları hallederiz" diye cevap verdi. Kamp komitesi, konut ve sağlık üzerinde görüşlerini bildirdi. Duhok'a giden arabalar KDP tarafından çevrildi. Yine aynı gün KDP tarafından bir kamp çobanı katledildi.

01-07-1996 yılında Kampta BM komitesi seçimi yapıldı.

02-07-1996 yılında TC'ye ait 6 savaş uçağı sabah saat 08.30 da kamp üzerinden çok alçaktan uçuş yaptı. Dört ateş balonu kampa atıldı. Halk paniğe düşerek sığınaklara girdi. BM müdürü ve vali uçakların attığı izleri inceledi. Bu arada kampa gelen trafik polisleri kamptaki arabaların işlemlerini yatırdılar. Kampta erzak dağıtımı aynı gün yapıldı.

03-07-1996 yılında kamp dışına yün yıkamaya giden kamp kadınlar KDP'nin engeliyle karşılaştılar. Aynı gün yine TC savaş uçakları kamp üzerinden çok alçaktan uçuşlarına devam ettiler.

04-07-1996 yılında ihanetçi Osman Yusuf Ziraviki, altı oğlu ve bir damadıyla BM ve KDP'nin çağrıları üzerine teslim oldu.

06-07-1996 yılında kampta halk seçim için ikinci defa sandığa gitti. 4625 seçmen 8 sandıkta oy kullandı. Sabah saat 08.00'da oy verme işlemine başlandı. Akşam saat 20.00'a kadar oy verme devam etti. BM ve vali seçimi iptal etmek istedi, fakat bu durum kabul edilmeyerek seçimler yapıldı.

29-07-1996 yılında Ehmed Hilalli adlı çoban Türk devleti işbirlikçileri tarafından şehit edildi.

BM TEMSİLCİLERİNİN İSİMLERİ:

Ortadoğu Temsilcisi: Şemsil Boru
Bağdat Temsilcisi: Abdullah Sait
Hewler Temsilcisi: Piyer
Kamp Müdürü: Abdurrahman İsa
Farares Müdürü: Hendri ve Gıram

06-07-1996 ETRUŞ EYALETİNDE DIŞ İLİŞKİLER KOMİTESİNE SEÇİLEN ADAYLAR LİSTESİ:

1-Ramazan Yusuf Kara
2-Kadri Tahir Yaman
3-Hüseyin Mahmut Kara
4-Ali Hasan Özgün
5-Abdullah Ramadan
6-Hasan Diyarbakırlı
7-Fadıl Hadrisi
8-Meryem Kasım Kilim
9-Ayşe Cizreli
10-Salih Haydar
11-Abdullah Mele Ahmet
12-Ali Sofi Mijin
13-Hüseyin Teter Güven
14-Mele Salih G. Ramo
15-Tahir Sadik Üren

DIŞ İLİŞKİLER KOMİTESİ GÖREV BÖLÜMÜ:

Komite Koordinesi:
1-Ramazan Yusuf Kara

Komite Yönetimi:
1-Hüseyin Mahmut
2-Abdullah Ramadan
3-Kadri Tahir
4-Hüseyin Şedol

Yazı İşleri ve Kayıt:
1-Hüseyin Mahmut
2-Ali Özgün
3-Meryem Kilim
4-Abdullah Oy

Lojistik ve Depo:
1-Abdullah Kara
2-Salih Yaman
3-Ali Musa
4-Ayşe Cizreli

Alt Yapı:

1-Hüseyin Şedal
2-Tahir Üren
3-Mele Salih
4-Hasan Diyarbakırlı

Eğitim ve Sağlık :
1-Kadri Yaman
2-Fadıl Ahmet

07-07-1996 yılında iki BBC muhabiri kampa geldi.

08-07-1996'da BM Bağdat müdürü Abdullah Sait ve Kamp müdürü Abdurrahman İsa kampta bazı incelemelerde bulunarak toplantı yaptı.

10-07-1996'da Davut Bağıstani arabasıyla iki MED TV muhabirini kampa getirdi.

11-07-1996 yılında TC savaş uçakları yine akşam üzeri saat 18.00'da kamp üzerinde alçaktan uçuş yaptı.

12-07-1996 yılında KDP bir katır ve bir binek atına el koydular. Yine Duhok'tan dönen Şevket Ömer isimli bir yurtsever KDP nizamiyesinde gözaltına alındı.

13-07-1996'da Davut Bağıstani ile Etruş kaymakamı dört arkadaşla kamp sorunları üzerinde tartıştılar. Tartışma sonunda "kamp arabalarının yolcu getireceklerini, oduna giden arabalara izin verileceği, bir yurtseverimiz ile iki büyük baş hayvanın iade edileceği" kararı alındı. Aynı gün kampa kısmi olarak gaz dağıtıldı.

14-07-1996'da 14 Temmuz 1982'de Diyarbakır cezaevinde ölüm orucunda şehit düşen Kemal, Hayri, Akif, Ali arkadaşları anma yıldönümü yapıldı. Yine aynı gün 6 şehit ilanı yapıldı.

15-07-1996 yılında KDP, Duhok'a gidişlere izin vermedi. Davut Bağıstani ile İnsan Haklarından Hişyar Rekani ve iki KDP yetkilisi kampa geldiler. Kamp sorunları üzerinde tartışıldı. Kamptan 5 kişi Davut Bağıstani ile Duhok'a gittiler.

18-07-1996 yılında BM ve KDP kamp sorumluları bir çok kere kampın sorunlarını çözmek üzere söz vermiş fakat her zaman bu durum geçiştirilmiştir. Bu sebeple kamp halkı tarafından KDP saytarasına bir dilekçe verilerek BM temsilciliği önünde sabahtan akşama kadar süren bir oturma eylemi yapıldı.

23-07-1996 yılında her iki günde bir TC savaş uçakları kampın üzerinde uçtu. Bu esnada ateş balonları da bıraktı. Bunun öncesinde de BM ve KDP "kampınız dağıtılacak ve kapısına kilit vurulacak" diye açıklamada bulundular. Davut Bağıstani ve adamları, KDP heyeti ve BM, bizlerle dörtlü bir şekilde toplantı yaptı. Bu arada kampta iki aile ve iki milis kayıtlarını yaptık.

25-07-1996 yılında Kampta KDP tarafından küçük ve büyük baş hayvanlar çalındı.

29-07-1996 yılında Ahmed Fehim adlı bir çoban kampın batısından 1-2

kilometre ötedeki KDP saytarasında kontra saldırısıyla şehit düştü. Saat 12.00 sıralarında cenazesi toprağa verildi. Aynı tarihte KDP'liler Ahmet Sileman ve Sabri Mijin ismindeki iki çobanı vahşice katletti.

29-07-1996 yılında kampın 2 km yakınında Ahmet adlı Hilal'li bir çoban PDK'li kontra bir grup tarafından katledildi.

30-07-1996 yılında çoban Ahmet'in cenazesi kampta yapıldı. KDP tarafından kampa gönderilen komite kamp halkı tarafından geri gönderildi. Kamp halkının Duhok ve Zaxo'ya gidişlerin yasaklanması protesto edildi. Kamp heyeti görüşmeleri kesti. KDP'de bu sefer tüm giriş çıkışları da yasakladı.

31-07-1996 yılında kamp heyeti şehit Ahmet için Kaymakamla da görüşmeyi iptal etti.

31-08-1996 yılında KDP'nin isteği üzerine Saddam Hüseyin Hewler'i işgal etti. Şehir maddi ve manevi anlamda büyük bir hasara uğratıldı. İşgal sırasında Irak rejimine muhalif 96 insan katledildi. Süleymaniye gibi yurtsever yerlere yapılan top ve diğer silahlı saldırılarda bir çok insan hayatını yitirirken büyük maddi zararda meydana geldi.

03-08-1996 yılında KDP komitesiyle bir toplantı yapıldı. Onlara "sizi kabul etmeyeceğiz" denildi.

06-08-1996 yılında kampta üç gün çadır ilaçlanması yapıldı. Yine Cenevre'den gelen bir heyet kampta inceleme yaptı ve halkla konuştu. Sonra komiteyle toplantı yapıldı. Kampın güvenlik sorunu, altyapı, sağlık, ekonomi ve halkın genel durumu ele alındı. İnsan hakları heyetinden bir grup kampa geldi. Hiçbir şeyi halledemeden geriye döndü.

10-08-1996 yılında halkın Duhok'a gidişi serbest bırakıldı.

12-08-1996 yılında bu sefer KDP Duhok'a gitmeyi yasakladı. Bu 15 Ağustos atılımın yıldönümü nedeniyle alınmış bir karardı. Aynı tarihte bir ailenin çadırında çıkan yangın giderek büyüyünce 163 çadır daha içindeki eşyalarla birlikte yanarak kül oldu.

13-08-1996 yılında KDP, 15 Ağustos'un yıldönümü nedeniyle çoğu yurtseverlerden oluşan insanları Duhok ve Zaxo'da tutukladı. KDP tavrını daha da sertleştirerek Ahmet Hilali adlı bir milisimizi katletti.

14-08-1996 yılında KDP tarafından bir heyet kampa geldi. Aynı gün MED TV yayın hayatına başlayarak 2 saatlik deneme yayına başladı. Yine kampın doğusundaki kaynak suyun kampa getirilmesine başlandı.

15-08-1996 yılında 15 Ağustos atılımını kutlamak için moral yapıldı. Yine aynı tarihte MED TV yayın hayatına başladı.

18-08-1996 yılında KDP bu sefer kampa giriş çıkışları yasakladı. Ambargo da devam etti.

19-08-1996 yılında BM müdürüyle konut üzerinde toplantı yapıldı, ama sonuç alınamadı. 17 aileye çadır ve malzeme alındı.

20-08-1996 yılında Başkan APO Botan'da çıkan çatışmalarla ateşkesin bittiğini ilan etti.

22-081996 yılında KDP tarafından tutuklanan Şerwan Gundik Ramo ve Abdullah İsmail serbest bırakıldı. Kampta MED TV seyredilmeye başlandı.

26-08-1996 yılında yoğun baskılardan dolayı bir ailede daha kampa katıldı. Yine aynı tarihte kampa bir heyet gelerek "biz sizlere lojmanlar yapacağız, üç semte de ev yapacağız" dedi, fakat daha sonra kampı terkederek projelerinden vazgeçtiler.

27-08-1996 yılında konut yapımı için kapı, pencere, kum, çimento gibi malzemeler halka dağıtıldı.

29-08-1996 yılında kampın ilk konutu yapıldı BM, Etruş kampına evler yapmak için çalışmalarına başladı

31-08-1996 yılında sabah 05.00'da KDP ve Irak ordu gücü YNK'ye karşı Hewler'e saldırıda bulundular. Saat 12..00'a doğru Irak ve KDP gücüHewler'e Irak bayrağını çektiler. Saddam Hüseyin böylece Hewler'i işgal etmiş oldu. O sıralarda Hewler Talabani'nin elindeydi. Bu sebeple Barzani Saddam'dan yardım istedi. Saddam'da Hewler'i alıp Barzani'ye geri verdi.

01-09-1996 yılında ABD Bağdat'a füzelerle saldırdı. Toplam 17 füze Bağdat'a atıldı.

03-09-1996 yılında BM, Irak'ın Hewler'i işgal etmesine misilleme olarak saat 06.00 sıralarında savaş uçaklarıyla Bağdat'ta bulunan Irak askeri üslerini vurdular. Aynı tarihte BM kampın konut yapımında kullanılan malzemeleri Zaxo ve Duhok'an Türkiye'ye kaçırdılar.

07-09-1996 yılında İngiltere ve ABD TV muhabirleri kampa geldiler.

08-09-1996 yılında Fransız TV muhabirleri kampa geldi. BM müdürü Abdurrahman İsa ile toplantı yapıldı.

09-09-1996 yılında kampta konut yapımı çalışmaları ve aile kayıtları çalışmaları devam etti. Yine KDP ve Irak ordusu Süleymaniye kentini ele geçirdi. 100 bin YNK'li, mülteci olarak İran'a gitti.

10-09-1996 yılında KDP ve YNK kamp halkına "teslim olun" çağrısını yaparak " sizlere karışmayacağız" sözünü verdiler. Kamp halkı da bunu protesto eden bir yürüyüş yaptı.

12-09-1996 yılında iki çoban bazı silahlı kişiler tarafından şehit edildi.

13-09-1996 yılında Şehit Jiyan birinci şehadet yıldönümünde anıldı. Bu arada konut yapımı için malzemeler geldi.

14-09-1996 yılında kampa yollar yapılmaya başlandı. Okullara defter, kalem, süt getirildi. İki okula BM bayrağı çekildi.

15-09-1996 yılında kamptaki iki semte erzak dağıtıldı.

16-09-1996 yılında Başkan APO yediden yetmişe herkese "savaşa kendinizi hazırlayın" dedi.

18-09-1996 yılında Barzani'de Türkiye'ye geçerek Tansu Çiller ve diğer Türk yetkililer ile görüştü. Her iki tarafta PKK üzerinde anlaşmaya vardılar. ABD dışişleri bakanı da bu toplantıya katıldı.

19-09-1996 yılında TC ve işbirlikçileri Belçika'daki MED TV bürolarını basıp

talan ederek 60 kişiyi tutukladılar.

20-09-1996 yılında Türkiye'den bir grup gazeteci geldi.

28-09-1996 yılında baskılardan kaçıp kampa sığınan ailelerin sayısı 100'ü buldu. Kampa konut yapımı ve malzemelerin gelişi devam etti. BM'ye yeni gelen Muhammed Arif ile KDP'li Şükrü'yle bir toplantı yapıldı. Konut sorunu ve tüm kamp sorunları bu toplantıda dile getirildi.

01-10-1996 yılında kampın geneline parti tarafından su bidonları ve 260 küçükbaş hayvan dağıtıldı. Yine BBC'den bir bayan muhabir kampa geldi.

02-10-1996 yılında baskılardan kaçıp kampa 15 yeni aile daha geldi.

03-10-1996 yılında bir semtte konut yapımı tamamlandı.

05-10-1996 yılında BM'den Muhammed Arif ile toplantı yapıldı.

10-10-1996 yılında KDP kamp çıkışını yasakladılar. Yasaklama akşama kadar sürdü. kampın ihtiyaç listeleri düzenlendi, halka erzak ve konut için malzeme dağıtıldı.

12-10-1996 yılında KDP'li Şükrü "PKK ve KDP arasındaki gerginlik nedeniyle KDP'nin kampın üzerinde bazı kısıtlamalar getirdiğini" söyledi. Bu arada 300 küçük baş hayvanda kampa getirildi. Yine yeni ailelerinde kampa katılımı devam etti. Yine aynı tarihte Etruş kampının etrafı KDP tarafından boşaltılıp geliş gidişler yasaklandı.

18-10-1996 yılında 4 aile ile birlikte 289 küçük baş hayvanda kampa geldi.

21-10-1996 yılında BM, ARS, TDC, KDP ile ortaklaşa bir toplantı yapıldı. Toplantıda kampın genel sorunları dile getirildi.Yine PKDW'li iki milletvekili gizlice kampa geldiler. Yine aynı tarihte halkın mağduriyetinden dolayı hayvanlar için getirilen yapraklar KDP tarafından asfaltta toplandı ve bu yaprakların üstüne benzin dökülerek yakıldı ve hayvanlarda yiyeceksiz kaldı

22-10-1996 yılında 3 gün önce şehit ilan edilen arkadaşların taziyelerine gidildi. PKDW temsilcileri, KDP ve PKK'den Bilge heval, Rubar ve Davut Bağıstani kampa geldiler. Sonra Selahaddin kentine KDP ile görüşmeye gidildi. Yine kampa bir Alman bayan gazeteci geldi.

28-10-1996 yılında BM, AR, TDS,KDP Qandil'de ortaklaşa bir toplantı yaptı. Yapılan toplantıda konut ve tüm kamp sorunları dile getirildi. Kamp olarak resmi çalışmalarda hiç aksatılmadı.

31-10-1996 yılında KDP, YNK, TC, ABD, İngiltere'den temsilciler Ankara'da PKK'ye karşı ortak bir cephe oluşturmak için toplandılar.

02-11-1996 yılında KDP'li Şükrü kamp saytarasının kalkması için kamptakileri tehdit etti. Yine kamp için gelen iki araba dolusu küçük baş hayvan KDP saytarası tarafından geri çevrildi.

05-11-1996 yılında BM ve KDP ile ortaklaşa toplantı yapıldı. BM, kampa gelen hayvanların kimler tarafından bağış olarak verildiğini öğrenmek istedi. KDP'de kamp heyetine "siz saytaranızı kaldırın ve gelen ziyaretçiler zamanında çıksın. Bizim kanunlarımıza uymak zorundasınız" dedi.

06-11-1996 yılında Özel BM müdürü M.Arif ile konuşuldu. KDP'li Şükrü'nün

kampa karşı intikam almanın peşinde olduğu kamp heyetince BM müdürüne söylendi. Bu arada kamptaki konut çalışmaları da devam etti.

10-11-1996 yılında kamp heyetinden bir grup Etruş kaymakamıyla görüştü. Görüşmede kaymakam kamp heyetine "TC sizinle görüşmek istiyor" denildi.

12-11-1996 yılında TC'den bir heyet Duhok'a geldi. Ve KDP'li valiyle görüştüler. Mültecilere "Türkiye'ye geri dönün" çağrısını yinelediler. Mültecilerde buna karşılık "bizlere kimlik verip özgürlüğümüzü sağlarlarsa geri döneriz" diye karşılık verdiler.

13-11-1996 yılında iki çobanımız silahlı kişiler tarafından kamp dışında soyuldu. Soyulan çobanların isimleri Salih Mahmur ve Ömer Ahmed'di.

14-11-1996 yılında ABD, İngiltere, TC ve işbirlikçileri olan KDP ile YNK Ankara'da bir toplantı yapıp anlaşma imzaladılar. Bu doğrultuda "PKK'nin yok edilmesi, zayıflatılması için" Ninova kampına karşı saldırı başlatma kararını da aldılar.

16-11-1996 yılında bir yurtseverin oğlu olan Azad Buldan KDP saytarasında dövüldü. Kamptan iki kişi bunun üzerine KDP saytarasına giderek bu olanlar için KDP'lileri uyardı. Bu durum BM yetkililerine söylenerek komite çalışmaları kamp heyetince durduruldu.

17-11-1996 yılında Başkan APO gönderdiği talimatta "komite normal işine başlasın" dedi. Komite işe başladı.

18-11-1996 yılında Davut Bağıstani, Kaymakam, BM müdürü, RS, TDC Qandil'de toplantı yaptı. Davut Bağıstani "TC heyeti gelecek" dedi ve saytaradaki kavga içinde "üzerinde duracağız" dedi. bu arada kamptaki okul öğrencileri de BM'ye kadar öğrencilerin ihtiyaçlarının temin edilmemesini protesto eden bir yürüyüş yaptılar. Gelen erzaklarında düzenli dağıtımları yapıldı.

24-11-1996 yılında yine TC ve diğer bölgelerdeki baskılardan dolayı göç eden 52 yeni aile daha kampa kabul edildi.

25-11-1996 yılında yeni gelen 7 aileye de malzemeler verildi. Kamptan bir grup arkadaş Etruş kaymakamıyla görüştü.Yine Kamptaki tüm hayvanlar olası bir hastalığa karşı veteriner tarafından aşılandı.

27-11-1996 yılında PKK'nin 18. yıl dönemi saat 12.00 da kutlandı, okullar iki gün tatil edildi.

28-11-1996'da BM kamp müdürü Niyazi bize "Mülteciler Yüksek Komiserliğinde bir TC bildirisi vardı. Kampa dağıtılması istenen bildiri yine kamp heyetince kabul edilmedi.

30-11-1996 yılında kamp halkı tarafından BM'ye verilecek "TC Politikası Üzerine" adlı bir yazılı bildiri hazırlandı.

31-11-1996 yılında TC tarafından bir bildiri Etruş kampına getirildi. TC'nin gönderdiği bildiride "gelin teslim olun, sizleri affedelim." Kamp halkı da buna tepki olarak BM binası önünde bunu protesto eden bir yürüyüş yaptı.

01-12-1996 yılında BM, KDP ve TC tarafından kamp içinde "halkın

mücadelesini bırakmasını, Türkiye'ye dönmesi gerektiği" içerikli bir bildiri dağtımak istediler. Bunu protesto etmek için tüm halk ayağa kalkarak sloganlarla yürüyüşe geçtiler, BM ve KDP'ye ait tüm arabaların camlarını kırdılar. Çıkan olaylar sonucunda 15 araç tahrip oldu. Bunun üzerine bazı BM çalışanları da kamptaki kendi yerlerinden çekildiler.

02-12-1996 yılında kampa TC'nin baskılarından dolayı gelen 44 ailenin kaydı yapıldı ve yeni malzemeler kendilerine verildi.

05-12-1996 yılında kamptan bir grup arkadaşla KDP saytarasında Kaymakam ve KDP'li Şükrü ile toplantı yapıldı. KDP'li Cevher'in MİT olduğu kendisine söylendi.

06-12-1996 yılında bir Fransız gazeteci kampa geldi.

10-12-1996 yılında PKDW temsilcisileri Mecliste bir toplantı yaptı. Sonra Etruş kaymakamıyla bir görüşme yaptılar. Bu arada kampta BM'ye karşı bir gösteri yapıldı. Ertesi gün tekrar Etruş kaymakamıyla görüşme yapıldı. Yine aynı gün kampa ücretli gaz geldi ve dağıtıldı.

10-12-1996 yılında BM yoluyla Irak'ın petrol satışı serbest bırakıldı.

11-12-1996 yılında Etruş kampında yürüyüş oldu. "yiyecek ve ev istiyoruz" sloganları atıldı.

15-12-1996: Kampta dedikleri yapılmadığı için BM kampı terk etti. PKK,'ye göre hareket edildiği, ona savaşçı verildiği ve KDP'yle kamp halkının arasının iyi olmadığı iddiasıyla BM bu kararı almıştı. Açlık grevleri başlarken bazı kesimlerde kampı terk ederek 36. paralele yerleştiler. BM kamptan tamamen çekildi. Yine aynı tarihte BM Etruş kampını boşaltma kararı aldı. Bu tarihten 12 Nisan 1997 tarihine kadar kampa ekonomik ambargo uygulandı. BM, TC ve KDP'nin baskıları karşısında "uluslararası kanunlara göre kampı kapattığını" açıkladı. BM yetkililileri kampa erzak dağıtımını durdurup kamptaki yerlerini de terk ettiler.

16-12-1996 yılında Etruş kampı "biz ihaneti kabul etmiyoruz" şiarıyla BM ve TC'yi protesto eden bir yürüyüş düzenledi.

17-12-1996 yılında kamp heyeti tekrar kaymakamla bir görüşme yaptı. Aynı gün BM Etruş kampından çekildi

18-12-1996: Halk BM kampı terk ettiği için 100 kişiyle açlık grevine başladı. 20 gün süren açlık grevi bir hafta sonra taleplerin kabul edilmesiyle 7 Ocak 1997 tarihinde BM'nin tekrar kampa gelmesiyle son buldu. Bu arada 32.Gün TV programının yapımcısı Mehmet Ali Birand ve BBC muhabiri Namık Durukan'da kampa gelerek kampın her tarafını gezdiler ve açlık grevinde olan halkı ziyaret ettiler. Bir gün sonrada kamptan ayrıldılar.

21-12-1996 yılında Güney Kürdistan halkını da direnişin içine çekmek amacıyla kampta 30 kişilik bir heyet kuruldu. Heyet Duhok'a giderken KDP tarafından durdurulup "vali sizi bekliyor" şeklinde bir mesaj alır, fakat şehre gittiklerinde öyle bir şey olmadığını görürler. Kimse onlarla ilgilenmez. Onlarda protesto amaçlı Zawite yakınında şehri terk ederler. Göçmenleri testek için

Şeladize taraflarında 1000 kişi protesto amaçlı yürüyüş yapar.

22-12-1996 yılında Kamptan 34 kişilik bir heyet Duhok valiliğine gitti. Vali bize konuşma, söz hakkı vermedi. Kamp heyeti toplantıyı terk etti.

23-12-1996 yılında açlık grevi 120 kişiyle devam etti.

24-12-1996 yılında açlık grevi 5 gün dönüşümlü olarak devam etti.

27-12-1996 yılında açlık grevine toplu ziyaret yapıldı.

30-12-1996 yılında TC ordusunun operasyonu Zaxo'dan Güney Kürdistan'a yayıldı. Kerya Reş karakoluna gerillar tarafından saldırı yapılınca TC ordusu Uludere ve Şırnak'tan takviyelerle Güney Kürdistan'a girdi.

01-01-1997 yılında kampta açlık grevi devam etti, ayrıca Kerya Reş'teki çatışmada devam etti.

04-01-1997 yılında kampa uygulanan ambargolara ilişkin siyasi ve politik genişletilmiş toplantılar yapıldı.

07-01-1997 yılında kampta bir protesto gösterisi oldu. Burada bulunan 1500 kişi bu şartlarda yaşayamayacaklarını, dağda özgürlük savaşçıları olan gerillaların yanlarına gideceklerini, yeniden siyasi hakları verilene kadar dönmeyeceklerini açıkladılar. Yürüyüşçüler BM temsilciliği önüne geldiklerinde BM yetkilileri "eylemlerin durdurulması halinde isteklerinin karşılanacağını" belirtti.

09-01-1997 yılında 23 gün devam eden açlık grevi sona erdi.

15-01-1997 yılında BM sekreteri yaptığı bir açıklama ile kampın 15 gün içerisinde boşaltılıp Duhok ve Zaho arasındaki Sêmêle geçici kampına alınarak oradan Türkiye'ye götürülmesini kararlaştırdı. İhanet olduğunun farkına varan halk, BM yetkililerin ellerindeki bildirileri yırtarak kamptan çıkardılar.

16-01,1997 yılında 40 kişilik bir grup Kürtlerin ve kampın durumunu görüşmek için Duhok şehrine Barzani'nin yanına gitti. Görüşme gerçekleşti. Mesut Barzani "size söz veriyorum ki her türlü yardımı size yapacağız" dedi, fakat Mesut Barzani yine sözünde durmadı.

17-01-1997 yılında kamptan 42 kişilik bir heyet Duhok'ta KDP lideri Mesut Barzani ile bir görüşme yaptı. Kamptan BM'nin çekilişinden sonra yapılacaklar tartışıldı.

21-01-1997 yılında kampın etrafındaki 18 KDP karakolları boşaltıldı. Aynı gün Hürriyet, Milliyet, BBC muhabirleri kampta röportajlar yaptılar. Ertesi günde ATV, NTV, SHOW TV; STAR, Anadolu Ajansı kampta çekim ve röportajlar yaptılar. Aynı gün BM Etruş kampından tamamen çekildi. Kampa yardım kesildi.

22-01-1997 yılında Türk ordusu kampın etrafını sardı. Yine aynı tarihte BM kararı geri aldı. İlk insani yardımını da Etruş kampına yaptı, fakat yine bu karara sahip çıkmadı. Ama açlık grevleri sonra erdiği için kararı geri almıştı, çünkü BM kamptakilere "eğer köylere ve güneye dağılırsanız sizlere yardım ederiz" demişti.

27-01-1997 yılında Etruş kampında tüm eylemler sona erdirildi. Kamptan bir heyet Hewler'e Barzani'nin çağrısı üzerine gitti. Barzaniyle yapılan görüşmede "Etruş kampı bizim elimizdedir. İstediğimizi tutuklar, istediğimizi bırakırız" dedi. Kamp keyeti de bunları kabul etmeyerek geri döndü.

28-01-1997 yılında Etruş kampının Kürt siyasi mültecilik hakkı Cenevre'de kabul edildi. Böylece BM Etruş kampına tekrar geri döndü.

23-01-1997 yılında kamptan bir heyet Etruş kaymakamlığına görüşmeye gitti, bir heyette MİT heyetiyle görüşmeye gitti.

26-01-1997 yılında kamptan protesto amacıyla dağa giden ilk kafile döndü.

27-01-1997 yılında kaymakam ve Ömer Öreyi kamp heyetini kaymakamlığa çağırdı. heyete "Cuma günü kampta bir heyet hazır olsun. BM ile Duhok'ta bir görüşme olacak" dedi.

28-01-1997 yılında KDP saytaraları ve karakolları tekrar yerlerine döndüler. Kampa bir KDP'li gazeteci geldi. Kampın tümüne yarım erzak dağıtıldı. 5 kilo un, 500 gr yağ dağıtıldı.

29-01-1997 yılında 40 kişilik bir heyet zavitede Ortadoğu temsilcisi Şemsi Barı, Bağdat sorumlusu, Irak genel güvenlik sorumlusu, Duhok valisi ve heyetiyle kamp üzerinde toplantı yapıldı.

30-Ocak-1997 yılında PKK, KDP ve diğer Kürt partiler bir araya geldiler. Etruş kampı üzerine somut kararların alındığı bu toplantıya BM'de katılmıştı.

01-02-1997 yılında kamptan bir heyet Duhok'a gidip KDP'ye bu şartlara uyup uymaması konusu üzerinde tartışarak kampın sorunları üzerine konuşmalar yaptılar.Aynı gün Etruş kampında 20 cm kalınlığında kar yağdı.

05-02-1997 yılında BM ve validen oluşan heyet kampa geldiler. Halkla konuşma yaptılar.

11-02-1997 yılında 32 nüfuslu altı aile gündüz vaktinde silahları yanlarına alarak kamptan ayrıldılar.

17-02-1997 yılında PKK ve KDP bir anlaşma daha yaptı.

20-02-1997 yılında BM Etruş kampından bayrağını çekti.

21-02-1997 yılında 400 aile Saddam'ın yanına gitmek için karar aldı.

27-02-1997 tarihinde Etruş kampı tekrar göç etmek zorunda kaldı. Irak sınırına doğru Saddam hükümetinin denetiminde bulunan yere hareket edildi. Bu yerin adı Ninova'ydı.

28-02-1997 tarihinde Etruş kampından 200 aileden oluşan bir grup yaya olarak gece Irak sınırında bulunan Ansifni Nehdara nizamiyesine geldi. Aynı gün kamp halkı tüm eşyalarını geride bırakarak gece yürüyüşe geçti. Irak sınırına yönelerek 36. paralele kadar ilerleyip Ninova şehri yakınlarında kamp kurdu.

01-03-1997 yılında 400 aile Etruş kampından Saddam Hüseyin'in denetiminde bulunan sınıra göç ettiler. Aynı tarihte BM'den bir heyet sınırdaki kampa geldi ve "siz bizim mültecimizsiniz, size her türlü yardımı yapacağız, Saddam'a teslim olmayın, biz sizlere her türlü yardımı yapacağız" diye tekrarladı.

Sonrasında Saddam'a bağlı bir heyet geldi ve kamp halkına "siz bizim mültecimizsiniz, sizin güvenliğinizi sağlayıp insani yardım yapacağız" dediler.

02-03-1997 yılında 400 ailelik ikinci grup geldi. Bu ikinci grup Ninova kampı olarak adlandırılan 36.paralele geldiğinde Saddam'ın kuvvetleri ve BM tarafından tanındı; erzak, battaniye vb.verildi. BM Etruş'ta kalan göçmenlerden kampı 12 Nisan'a kadar tamamen boşaltmalarını istedi.

03-03-1997 yılında 150 aile Simil kampına gitti. Etruş kampına da erzak kalmadığı için içlerinde 1 ve 8 yaşlarındaki bir grup çocuk açlıktan yaşamlarını kaybettiler. Aynı tarihte Etruş kampı tamamen terkedildi.

06-03-1997 yılında kamp insanları açlıkla yüz yüze geldi.

08-03-1997 yılında herşeye rağmen Dünya Emekçi Kadınlar günü kampta kutlandı.

10-03-1997 yılında PKK üç araba erzağı yardımcı amacıyla Etruş kampına getirdi.

18-03-1997 tarihinde de ikinci grup geldi. Halk tekrar kampa gitmek istedi. Çünkü kampta kalanlar vardı. BM'nin getirdiği arabayla 1400 kişi buradan hareket etti. Kendilerinden önce buraya gelen halkın yanına yerleştiler.

Ninova kampında toplam nüfus 7268 di. Birinci semtte 478 aileden 1873 kişi, ikinci semtte 490 aileden 1903 kişi, üçüncü semtte 502 aileden 1869 kişi, dördüncü semtte 510 aileden 1960 kişi vardı.

01-04-1997 yılında KDP saytaralarındaki peşmergeler yürüyüş halindeki öğrencilere müdahale edince öğrencilerde bu müdahaleye taşlı sopalı karşılık vermesiyle çatışma çıktı. Çıkan çatışmada ismi belirlenemeyen bir öğrenci ile Mehmet Şırnak ismindeki bir öğretmen yaralandı, üç çocukta baygınlık geçirdi. Daha sonra yürüyüş yapan öğrenciler kampa geri döndüler.

02-04-1997 yılında kamp halkının güvenliği için "kimse Semele taraflarına ailesiyle veya yalnız gitmesin" diye bir karar alındı, fakat Rüstem, Bawer, Sait Bege, Ahmet ve Ömer ismindeki kişiler kamptan izinsiz çıkıp KDP Etruş karakoluna gittiler.

04-04-1997 yılında kampta açlıktan karlar altındaki otlar yenilmeye başlandı. KDP'nin ambargosu halen devam ediyordu.

10-04-1997 yılında Şehit Eylem semtinde toplantı yapıldı. Alınan karar sonucu; kampın Ninova'ya geçmesi kesinleşti.

12-04-1997 yılında Etruş kampı Ninova'ya taşındı. Şehit Jiyan eyaleti yani Etruş kampı tamamen boşaltıldı. Yolda Calibar Beşir Şırnaxi isimli genç yere düşen elektrik telini elleyince yüksek gerilim akımına kapılıp yaşamını yitirdi. Cenazesi Ninova'ya getirilip toprağa verildi. Aynı tarihte Etruş kampını terk edildi. Irak sınırında 36. paralelde bulunan Ninova kampına gidildi.

14-04-1997: Ninova Kampına gelişler devam etti. Aynı gün TC ordusu Güney Kürdistan'ı gece saat 03.30'da tekrar işgal etti. Etruş kampında kimse kalmamıştı. Tüm kamp Ninova kampındaydı.

14-15-16 Nisan 1997 tarihleri arasında üçüncü ve son grup Ansifni ve Etruş

arasındaki 36.paralelde kamp kurdu.

05-05-1997 yılında KDP'liler Ninova kampının giriş ve çıkışlarını yasakladılar.

14-05-1997 yılında yine KDP'nin çağrısı üzerine TC askeri güçleri Güney Kürdistan'a girdi. 10 binden fazla asker 500 tankla operasyona başladılar. Mülteciler, Ninova'ya Şex Adadi diyarına gelmesinden sonra da TC ve KDP'nin katliamı ve saldırılarına hedef olmaktan kurtulamadılar.

16-04-1997 yılında BM sonunda erzak getirdi

26-04-1997 tarihinde TC ordusu tekrar Güney Kürdistan'ı işgal etti.

16-05-1997 tarihinde TC savaş uçakları 6 kez kampın üzerinde çok alçaktan uçuş yaptı.

17-05-1997 tarihinde TC ve KDP Hewler'de yaralı arkadaşların kaldığı hastaneye ve diğer kuruluşlara bir saldırı yaptı ve 58 yaralı savunmasız arkadaşı vahşice katlettiler.

03-06-1997 yılında BM heyeti yine kampa geldi ve sayım yaptılar.

05-06-1997 yılında kampta genel nüfus sayımı yapıldı. Aynı günün sabahı saat 07.30'da bir grup KDP'li kampın kenarında bulunan iki kamp insanını silahlarla tarayıp bir yurtseveri katlettiler, diğerini de yaraladılar.

08-06-1997 yılında BM, kamp halkına " 36. paralelde sizlere yer yok, bu ay içerisinde gideceksiniz" dediler.

10-06-1997 yılında kampta genel bir toplantı yapıldı. KDP ve TC'nin saldırılarına karşı uyanık olunması çağrısında bulunuldu. Devam eden ambargo yüzünden erzaksız kalan bazı kamp insanları hastalıklardan şehit düştüler.

15-06-1997 yılında kamp çevresinde kendilerine odun getirmeye gidenlerden Mahmut Ahmet(45) ismindeki bir köylü bu saldırılarda şehit düştü, Süleyman Bilen(45) isminde bir yurtseverde yaralandı. Xalit, Musa ve Hüseyin Ömer isimli köylülerde düşmana esir düştü. Onlardan hala da haber alınamadı. Halk olaya müdahale ederek cenaze ve yaralılarını aldılar.

16-06-1997 yılında KDP, tekrar Ninova kampının etrafında bulunan birkaç köye girerek ağır silahlarını; doçka(uçaksavar) ve havanlarını getirdi. Önce kampın etrafını havanlarla dövdüler, sonra doçka ve silahlarla taradılar. Kadınlar ve çocuklarda sığınaklara girdiler. Halk bu çatışmaya karşılık verecek şekilde hazırlıklarını yaptı. Bu arada KDP'de durumu kavrayıp baş edemeyeceğini anlayınca geri çekildi.

22-06-1997 yılında BM yeniden kampı KDP denetimindeki Etruş kampına geri götürmek için faaliyetlerine başladı. Bunu halka iletince halk "Suriye veya İran'da bir yer olacaksa kabul edebiliriz. Yoksa kabul etmiyoruz." şeklinde düşüncelerini belirtti.

15-06-1997 yılında KDP'nin silahlı saldırısı sonucu Mahmut Ahmet isminde bir yurtsever şehit oldu. Bir yaralı ve olay sonrası iki kamp insanıda yine KDP tarafınan kaçırıldılar.

16-06-1997 yılında KDP bu sefer kampın dört tarafını da tuttu ve kampa

saldırı planlarını başlattı. Aynı günde KDP tarafından Erbil hastanesinde tedavi gören PKK ve diğer partilerden oluşan 300'e yakın insan vahşice katledildi.

20-06-1997 yılında Başkan APO tarafından kampa bir kutlama bildirisi geldi.

22-06-1997 tarihinde Ortadoğu temsilcisi Şemsi Bari ve Bağdat müdürü Ahmet Cebratullah Kampa geldiler.

26-06-1997 yılında Başkan APO KDP'ye "saldırılarını durdurması ve PKK'ye teslim olması" çağrısında bulundu. Aynı zamanlarda bir aylık bir bebek Hewler'de Neçirvan Barzani'ye bağlı güçler tarafından duvardan duvara çarpılarak vahşice katledildi. Aynı günlerde de kampta devam eden ambargolar yüzünden çocuk ölümleri hızla arttı. Açlıktan yaşamlarını kaybeden çocukların sayısı 34'e çıktı.

30-06-1997 yılında kampın genelinde bir hastalık ortaya çıktı. Bu hastalık yüzünden henüz 1-2 ve 3 aylık bir çok çocuk yaşamını yitirdi

07-07-1997 yılında iki kişiden oluşan kamp heyeti Duhok'ta KDP'li bir yetkiliyle Kamp sorunlarıyla ilgili bir toplantı yaptı. Ayrıca BM'den iki kişi daha toplantıya katıldı. Aynı gün BM doktorları kampa gelerek ilk önce sağlık ambargosunu kaldırarak kampta tedaviye başladılar. Yine aynı gün genel toplantı kampta yapılarak, KDP, BM'nin tavırları ve kampın genel durumları ele alındı

09-07-1997 yılında KDP kampın su tankerlerine zehir attı. Onlarca kamp insanı bu sudan zehirlenerek yaşamını yitirirken binlercesi de ağır hastalandı. Yine bu tarihlere kadar KDP'nin ambargosu yüzünden 34 kamp insanı yaşamlarını yitirdiler.

14-07-1997 tarihinde kampta yapılan hafleyle(törenle) şehitler bir kez daha anıldı.

17-07-1997 yılında güney savaşı daha da genişledi. KDP ve YNK saldırılarına karşı tüm Kürt halkı topyekün direniş başlattı.

26-07-1997 yılında BM tarafından ailelere sayılarına göre form dağıtıldı. BM görevlileri kampta sayım yaparak kart verdi. Ferhan ve Kasım Zedeyi ismindeki iki çoban KDP'nin havan topuyla şehit düştüler. 200 den fazla küçük baş hayvanlarıda talan edildi.

29-07-1997 tarihinde kampta Selima isimli bir bayan gece akrep yüzünden zehirlenerek yaşamını kaybetti.

10-08-1997 yılında kampta bir sergi açılarak Kürt kültürü tanıtıldı.

12-08-1997 yılında oldukça az BM erzakları geldi.

22 -08-1997 tarihinde kampa yine erzak verildi.

27-08-1997 tarihinde bir İtalyan şirketi ve 'Kürdistan Heyva Sor' kampta bazı incelemeler yaptı. Bir miktar ilaç ve 12 bin mark kampa bağış yaptılar.

28-08-1997 yılında KDP yine kampın kenarından kitleye saldırarak üzerine ateş açtılar.

05-09-1997 yılında KDP yine kampa roket ve bixilerle saldırdı. 600 kadar büyük ve küçük baş hayvan telef oldu.

06-09-1997 yılında Etruş kampındaki gibi provakasyon amaçlı TC uçakları kampın etrafını bombalayıp durdular. Aynı tarihte Ansıfni kampımızın 200 metre yukarısında iki sürüden oluşan kampa ait hayvanlar KDP tarafından gasp edildi. Toplam 550 küçük baş hayvana el konuldu.

08-09-1997 yılında KDP TC'den yardım istedi. TC ordusu da Zaxo'dan Güney Kürdistan'a işgal amacıyla giriş yaptı. Aynı tarihte kampa ait 200 küçük baş hayvan KDP tarafından gasp edildi.

09-09-1997 tarihinde Bağdat müdürü Ahmet Goba kampa geldi , bir toplantı yaptı. kamptakilere "bu kış burada kalıyorsunuz" dedi. Bazı kış malzemelerini de getirtti. Nerwehli yurtseverlerin bir sürü hayvanlarıyla birlikte çoban İbrahim Ahmet Koligi ismindeki bir kamp insanı kampın batısında 500 metre uzaklıkta KDP'liler tarafından kaçırıldı. Çoban daha sonra serbest bırakılırken 260 hayvan gasp edildi. Aynı tarihte KDP kamptan ikisi çocuk üç kişiyi kaçırdı. Yine yanlarında 250 keçiyi de gasp ettiler. Yine KDP tarafından aynı günde su taşıyan tankerlerin kampa girişi engellendi.

12-09-1997 yılında KDP kampın etrafına silahlı peşmergeleri yerleştirerek kampı abluka altına aldı.

13-09-1997 yılında KDP kampa yaptığı baskında Hilal köyünden Piran Esaf isminde bir bayanı katletti. Bunlarla da kalmayarak kampın bir köşesinde otlattığı 150 keçisini de aldılar. Yine aynı tarihte 80 yaşlarındaki bir ihtiyar insan olan Ferhan Altürk adlı yurtsever KDP güçleri tarafından katledilerek 150 küçük baş hayvanı da gaspedildi. Yine aynı tarihte Ansıfni kampının 2 kilometre doğusunda Şıkeftiyan köyünün yanında KDP'liler Piranlı Azad Bilen'i şehit ettiler. ve 150 küçük baş hayvanı da kaçırdılar. Yine aynı gün KDP çobanlara saldırdı. Piran Ezeb Hilal ismindeki bir çoban katledildi ve 200'den fazla koyununu talan ettiler. KDP'nin 4 aydır kamp üstüne sürdürdüğü ambargodan dolayı 20'den fazla çocuk; tifo, ishal ve kronik ishal vb. hastalıklardan yaşamını kaybetti. KDP üç kadını kandırarak kamp dışına kaçırtır. Semel, Bahrik gibi göçmenlerin kaldığı alanlardan 20 kişi TC ve KDP tarafından esir alındı ve 40 kadar ailede KDP'nin İbrahim Xalil kapısından Türkiye'ye teslim edildi.

15-09-1997 tarihinde Genel erzak, un ve süt dağıtıldı.

21-09-1997 gecesi çok şiddetli rüzgar nedeniyle en az 200 çadır yırtıldı.

22-09-1997'de kampın girişinde kuyu çalışmalarına başlandı.

24-09-1997 tarihinde KDP'nin zayıflaması ve yenilme ihtimali üzerine TC ikinci kez 200 tank, 50 bin askerle Güney Kürdistan'ı işgal etti. Operasyonun adı Şafak operasyonuydu.

25-09-1997 yılında Güney Kürdistan'da çok şiddetli çatışmalar çıktı.

28-09-1997 yılında KDP 6 kadın, 3 erkeği kaçırarak TC'ye teslim etti.

29-09-1997 yılında Zap, Metina, Zağros, Haftanin mıntıkasında TC ve KDP birlikleriyle PKK arasında şiddetli çatışmalar yaşandı.

01-10-1997 yılında 16 aileden oluşan toplam 86 kişilik bir grup KDP ve BM tarafından Türk devletine teslim edildi.

06-10-1997 yılında KDP lideri Barzani Önderliğe "barış istediklerini ve artık dayanamayacaklarını" anlatan bir mektup gönderdi.

07-10-1997 yılında Önderlik MED TV'de yaptığı açıklamada; "ihanet bitmişse bende hazırım" dedi.

09-10-1997'de TC, Güney Kürdistan'daki operasyon gücünü aşamalı olarak geri çekmeye başladı.

10-10-1997 tarihinde kampta tifo hastalığı yaygınlaştı. Aynı tarihte 200 küçük baş hayvan kamptan kaçırıldı.

13-10-1997 tarihinde YNK KDP ile ateşkesi bozdu. PKK, YNK, PSDK ve Zahmetkeş ortaklaşa bir cephe kurup KDP'ye karşı saldırıya geçtiler.

16-10-1997 tarihinde TC'nin bir Skorsky Helikopteri akşam saat 20.00 da kampın üzerinden geçti.

17-10-1997'de Başkan APO MED TV'ye telefonla katılarak ateşkes ilan etti. Aynı gün YNK ile KDP çatışması ABD, İngiltere ve TC'nin çabalarıyla ateşkesle sonuçlandı. 4 günlük çatışmada her iki tarafta 200'den fazla kayıp verdi.

21-10-1997 tarihinde kampta genel erzak dağıtıldı. Yine aynı tarihte KDP, kampı havan, roket ve kurşun yağmuruna tuttu. Birçok çadır kullanılmaz hale geldi ve bir çok kişi de yaralandı.

24-10-1997 tarihinde YNK ve KDP arasında tekrar çatışma başladı. TC savaş uçakları ve tankları aralıksız KDP'ye destek amacıyla YNK mevzilerini havadan ve karadan bombaladı. Aynı tarihte TC, KDP'ye destek amacıyla Haftanin ve Metina'da PKK'ye karşı bir operasyon başlattı.

12-11-1997 yılında kampa 94 bin litrelik genel gaz dağıtıldı.

14-11-1997 yılında saat 14.00 da Ansıfni kampının batısından 300 metre uzakta Ferhan Kasım Pirani isimli 80 yaşlarındaki bir ihtiyar yurtsever KDP tarafından katledildi. 150 küçükbaş hayvanı da gasp edildi. Yine aynı günde Irak hükümeti BM'nin silah denetçilerini sınır dışı etti. Irak ile ABD arasında bir çatışma havası yaşandı. Bu tip olaylar bire bir kampa da yansımasını buldu.

15-11-1997 yılında Önderlik tarafından KDP'ye şartlı ateşkes ilan edildi.

24-11-1997 tarihinde KDP ve YNK arasındaki çatışma KDP tarafından tek taraflı ateşkes ilan edilerek aralarındaki savaşa son verdi. YNK'de buna olumlu yanıt vererek silahlarını susturdu.

25-11-1997 tarihinde Yezidi Şeyhi Geyri Beg vefat etti. Cenazesi yaklaşık 200 araçlık konvoyla Laleş'te toprağa verildi.

25-11-1997 tarihinde kampa genel erzak dağıtıldı.

27-11-1997 tarihinde PKK'nin 19.kuruluş yıldönümünü kampta törenlerle büyük bir coşkuyla kutlandı.

01-12-1997 yılında Ansıfni yani Şexan kazasından Irak hükümetinin denetimindeki alanda İbrahim arkadaş hastaları Şexan'a getirirken yolda arabasını tamir ettiği bir sırada silahlı üç kişi tarafından vurularak yaralı bir şekilde arabasıyla birlikte saldırganlar tarafından kaçırıldı. Yine aynı gece bir

TC helikopteri kampın üzerinden çok alçaktan geçti. Ertesi günde gündüz saat 12.00 sıralarında yeni Irak hükümetinin nizamiyesi ve kamp arasında yine alçaktan uçuş yaptı.

03-12-1997: Kürdistan Ulusal Kongresinin oluşması üzerine 16 parti Süleymaniye'de bir toplantı yaptı.

05-12-1997 tarihinde TC ordusu KDP desteğiyle PKK'ye karşı yeni operasyon başlattı. 20 bin asker ve 10 bin KDP peşmergesi Xakurke mıntıkasına girdiler.

07-12-1997 tarihinde BM yüksek komiserliği başkan yardımcısı Cemal ve Bağdat müdürü Cebratullah , genel güvenlik sorumlusu Turunci, sağlık müdürlüğü, Duhok müdürlüğü kampı ziyaret ederek bir toplantı yaptılar. Kamp heyetine "TC ve KDP sizin burada kalmanızdan rahatsızdırlar" dedi.

12-12-1997 yılında kamp nöbetçileri nöbet yerlerine gittiğinde nöbet yerinde pusu kuran Peşmergelerin ateşiyle karşılaştılar. Şex Haci Mijini isminde bir kamp yurtseveri ağır yaralandı.

13-12-1997 tarihinde parti merkezinden Rıza Altın arkadaş da kampa gelerek genel sorunlarla ilgili bir toplantı yaptı. Bu toplantıda kampın sorunları ele alındı.

14-12-1997 tarihinde Süleymaniye'de, aralarında PKK'nin de olduğu bir konferans başladı. Konferansa 17 parti katılmıştı. 2 gün süren konferansın sonucunda ulusal bir komite seçilerek Kürdistan'ın tüm sorunlarının bu komite tarafından denetimi altında çözülmesi konusunda anlaşmaya varıldı.

15-12-1997 tarihinde kampta kapı numarası uygulaması birinci semtten itibaren başlatıldı. Daha sonra numaralar iptal edildi. Aynı gün BM Jirken aşiretine mensup üç aileyi kamptan kaçırtarak kampın yakınında bir köye götürdüler. Daha sonra bu üç aile TC'ye teslim edildi.

18-12-1997 tarihinde BM kampa gaz ve erzak getirdi, fakat getirdiği erzaklar oldukça yetersizdi.

19-12-1997 tarihinde kampta erzak dağıtımına başlandı. Un haricinde dağıtılan erzak dağıtımı 5 gün sürdü.

20-12-1997 tarihinde kampın geneline aile başına iki battaniye verildi. Toplam dağıtılan battaniye sayısı 4 bindi.

21-12-1997 tarihinde 56 bin litrelik gaz kampa verildi.

22-12-1997 yılında kamp etrafında otlayan bir küçük baş hayvan sürüsü talan edildi. Yaklaşık 300 hayvan telef oldu.

24-12-1997 tarihinde bir yurtseverin oğlu Irak nizamiyesine yakın bir yerde mayına basarak ayağını kaybetti. Yine aynı tarihte kampın beşinci semtinde KDP tarafından 15 büyükbaş ve 20 küçük baş hayvan gasp edildi. Kadın çobanında kolunu kırdılar.Yine aynı gün BM Ansıfnı kampına 400 çadır verdi. Her 5 karta bir çadır verildi. Aynı tarihte Ninova kampında beşinci semtte 300 küçük baş hayvan kaçırıldı.

25-12-1997'de Salih Eruhli isimli bir yurtsever KDP tarafından Duhok'tan sınırdışı edilerek kampa gönderildi. Yine aynı gün KDP bir saldırı düzenleyerek

bir kamp nöbetçisini yaraladı.

26-12-1997 tarihinde KDP gece kampa pusu attı. Gece saat 05.40'da, nöbet yeri kamptan 100 metre uzaklığında olan 3 kamp nöbetçisi KDP'nin kurduğu pusuya düşerek yaralandılar. Yine aynı tarihte Ninova'nın batısında Xalit Mahmut Zevgi adlı çocuk mayın patlaması sonucu bir ayağını kaybetti.

27-12-1997 tarihinde sabah saat 05.30'da KDP kampın girişinde pusu kurarak kampı taradılar. Mijinili Şex Musa Hacı yaralandı.

28-12-1997 yılında Ninova'da Welat ve Osman adlı kişiler bazı silahlı kişilerce katledildi ve Necmiye Sabri Nerwehi isminde bir bayanda yaralandı.

29-12-1997 tarihinde saat gündüz 14.45'te sıralarında bir KDP aracı kampın girişinde ana yolu ve kampı rastgele taradı. 3 yurtsever şehit düştü. Şehit düşen yurtseverlerin isimleri şunlar:

1-Osman Sadık

2-KaraWelat

3-Yusuf Kara

Mehmet Derviş Nerexi, Hayat Sabri Nervehi, Sabiha Yusuf Hilal isimli yurtseverler de yaralandılar. Bu olaydan iki saat önce bir TC helikopteri kampın üstünden alçak uçuş yaptı.

01-01-1998 tarihinde Asıfni kampında 50 sakat ve hasta arkadaş bir otobüsle Irak hükümetinin denetiminde Süleymaniye'ye götürüldü. Aynı tarihte Dublin ve Ankara toplantı kararları alındı. Amaç özgürlük savaşını engellemekti. Bu anlaşmalarda kampın üzerinde de bazı anlaşmalarda vardı. ABD, İngiltere, TC, KDP, YNK bu anlaşmayı yapan ülkelerdi.

10-01-1998 tarihinde kampta genel bir toplantı oldu. Bu toplantıda 1998 planları, hedefleri ve halkın önerileri ele alındı.

12-01-1998 tarihinde Ninova kampında yoğun kar yağışı 25 cm altında odunsuz, gazsız karşılandı.

14-01-1998 tarihinde bir TC savaş uçağı kampın üzerinde çok şiddetli bir ses çıkartarak panik havası yaratmak istedi.

15-1-1998 tarihinde Irak hükümeti tarafından iki otobüs kampa götürülerek yaklaşık 100'e yakın hasta ve sakat arkadaşların Süleymaniye'deki hastanelere getirilmesi sağlandı.

16-01-1998 tarihinde kampa aile başına 70 litrelik gaz verilmesine başlandı.

23-01-1998 tarihinde kampta erzak kuponları dağıtıldı.

26-01-1998 tarihinde erzak dağıtımı tamamlandı.

08-02-1998 tarihinde Musul ve Kerkük'e sahip olma hayallerini gerçekleştirmek ve göçü önlemek bahanesiyle Güney Kürdistan'ı işgal etti. TC 60 bin askerle Güney Kürdistan'a tekrar operasyon yaptı. KDP'de bu operasyona tam destek verdi. Buradaki amaç hem PKK'yi, hemde kampı tasfiye etmekti.

09-02-1998 tarihinde kampta yönetim ve halk toplantıları yapıldı. " her an TC ve KDP kampı çembere alabilirler, onun için herkes direnme hazırlıklarını

yapsın" mesajı verildi.Aynı gün kampın genel toplantısı oldu ve Önderliğin mesajı okundu.

10-01-1998 tarihinde BM kamp halkına "ya siz Türkiye'ye gideceksiniz, ya da sizleri bırakacağız" dedi. Böylece BM'de kamp halkını yalnız başına bıraktı.

11-02-1998 yılında bu amaçla kampın dört bir yanı kuşatıldı. Bunun üzerine kamp yönetimi "istendiği anda halkın hiçbir eşyasını almadan kampı terk etmesi" yönünde uyardı.

14-02-1998 tarihinde TC'nin güney işgali ve kampa yönelimleri kaygısıyla tedbir alma amacıyla sabaha karşı saat 04.00'da bütün halk kampı terk etti. Tüm eşyalar evlerle birlikte ateşe verildi. Ninova kampındaki herkes; çocuk, kadın, ihtiyar, sakat yürüyüş haline geçti. Aynı tarihte Nehdara kampına gelindi. Kar ve yağmurla kış mevsimi sıfır dereceye düştü. Soğukla birlikte halk çadırsız, naylonsuz, gazsız soğuklardan korunmaya çalışan kamp halkından biri yaşlı iki kadın ve beş çocuk soğuklardan donarak yaşamlarını kaybetti.

17-02-1998 yılında Nehdara'da büyük bir yürüyüş gerçekleşti. Ve yürüyüş Irak karakoluna kadar devam etti.

18-02-1998 yılında bir kısım halk daha Ninova kampından Nehdara kampına geldi. O süreçte ismi Seve olan bir genç kız mayına basarak ayağını kaybetti.

26-02-1998 yılında Irak hükümeti kamp halkının kendi denetimlerine alınmasını kabul etti.

03-03-1998 tarihinde Nehdara kampında iki yaşlı kardeş odun almaya giderken kampın biraz uzağında KDP liler tarafından pusuya düşürüldü. Pusuya düşürülen bu iki yaşlı insanın kafaları vahşice kesilerek katledildi. Kesik başlar para karşılığında daha sonra para karşılığında TC'ye satıldı. Katledilen bu iki yaşlı kardeşlerin isimleri Muhammed ve Ahmet'ti. Aynı tarihte BM mülteciler için insani yardıma devam etti.

05-03-1998 tarihinde Ninova kampında kalan kamp halkının eşyalarına sahip olmak için kamp yakınlarında bulunan iki komşu köy olan Museka ve Gunde Xwededan köyü birbirleriyle çatıştılar. Çıkan çatışmada birbirlerinden çok kayıp verdiler. KDP ve TC daha önce bu iki köye gelerek ve Ninova kampındaki kontra eylemlerini buradan planlıyorlardı. Bu köylere de karşılığında para veriyorlardı. Yine aynı gün kamp üzerine yapılan yaylım ateşinde Meryem Mahmud adında bir bayan yaralandı.

09-03-1998 yılında üç çocukta mayın patladı. çocukların üçü de ağır yaralandı.

29-03-1998 yılında kamptaki mülteciler Nehdara kampında barınakları olmadığından dolayı soğuk yağışlı havada açıkta kaldılar.

21-05-1998 yılında Irak tarafından kamp yeri tespit edildi.

23-05-1998 tarihindeNehdara kampının nüfusu toplam 7605'di. Birinci semtte 461 aileden oluşan 1784 kişi, İkinci semtte 471 aileden oluşan 1742 kişi, Üçüncü semtte 490 aileden oluşan 1722 kişi, Dördüncü semtte ise 482 aileden oluşan 1786 kişi vardı. Irak hükümeti kamp halkının önerisini kabul ederek yeni bir kampa taşınmayı kabul etti. Aynı tarihte Nehdara kampından 7500 kişi olarak

çıkış yapıldı.

24-05-1998 tarihinde Nehdara kampından ilk grup Irak hükümeti denetiminde Mahmur kampına taşındı. Kampın Mahmur'a taşınması 4 günde tamamlandı. Halk Nehdara kampına yapılan saldırılar yüzünden tekrar bu kamptanda göç etmek zorunda kalıyordu.

25-05-1998 yılında mülteciler Bağdat rejimi tarafından Mahmur kampına alındı.

27-05-1998 yılında Mahmur kampında Nurjin isimli 5 yaşındaki küçük bir kız çocuğunun cenazesi kampın 4 km uzaklığında 5 gün sonra bulundu.

31-05-1998 yılında Başkan APO için TC mahkemelerinin verdiği kararı protesto etmek için Mahmur'da açlık grevi başlatıldı.

07-06-2000 yılında Jiyan adında bir bayan bedenini ateşe vererek ağır yaralandı.

16-06-1998 yılında kampta Xalil Hewler'e ait ev yandı. Ailesinden eşi ve iki çocuğunu bu yangında kaybetti.

23-06-1998 tarihinde Nehdara kampında başlatılan eğitim devresi Mahmur kampında tamamlandı ve düzenlemeler oldu.

08-07-1998 tarihinde Başkan APO telefonla kampa halkına yönelik bir konuşma yaptı.

21-08-1998 yılında Türk istihbaratı ve işbirlikçiler tarafıdan örgütlenen iki kişi kamp içinde bomba patlatmak istediler, fakat bomba saatli olduğundan kampa varmadan patladı. Patlamada iki kişi öldü.

01-09-1998 tarihinde 'Dünya Barış Günü'nde TC ve diğer güçlere karşı Başkan APO tek taraflı bir ateşkes ilan etti.

25-09-1998 tarihinde Irak Kızılay'ı kamptan çekildi. Su tankerleri yediden ikiye indirildi, yoğun bir su sıkıntısı kampta başladı.

28-9-1998'de MED TV kamp üzerinde panel- program yaptı. O panele kamptan bazı kişiler telefonla katıldı.

09-10-1998'de Uluslar arası komplo başlatılırken TC'nin Suriye'ye baskıları da artı. TC Suriye'ye Başkan APO'yu ülkesinden çıkarmak için gerekirse bu ülkeyi işgale hazırlandığını açık tehditlerle TV'lerden duyurdu.

20-10-1998 tarihinde Başkan APO'ya yapılan uluslararası komployu protesto etmek için 19 tutsak birkaç gün aralarla bedenlerini ateşe vererek fedai eylemi yaptılar.

26-10-1998 tarihinde Ninova kampında 17 kişi şehit ilan edildi.

04-11-1998 tarihinde KDP, YNK ABD'nde yapılan bir anlaşma sonucu Başkan APO'ya yapılan komplonun boşa çıkması sonucu Güney Kürdistan'da; KDP, YNK, TC üçlüsü PKK'ye karşı bir ortak operasyon başlattılar.

12-11-1998 tarihinde Başkan APO bir uçakla İtalya parlementerlerinin daveti üzerine İtalya'nın başkenti Roma'ya indi, fakat NATO, ABD ve İsrail'in de devreye girmesiyle polis tarafından gözaltına alındı. Bütün Kürt halkı da topyekün direnişe geçtiler ve Roma'ya hareket edip Önderliğin etrafında etten

duvar ördüler. Bütün dünyadaki Kürtlerde bu durum üzerine açlık grevlerine başladılar.

15-11-1998'de Başkan APO'nun İtalya'ya gitmesi ve Başkana sahip çıkmak ve ona siyasi statünün verilmesi için Mahmur kampında Rıza Altun arkadaşla birlikte 300 kişi açlık grevine başladı.

18-11-1998 yılında Qadir adında bir mülteci ihtiyaçlarını karşılamak için arabayla çıktığı Musul yolunda kimliği belirsiz kişilerce katledildi.

20-11-1998 tarihinde Önderlik serbest bırakıldı. Zorunlu olarak bir evde ikame edildi.

26-11-1998'de açlık grevi kampta düzenlenen büyük bir yürüyüşle sona erdirildi.

8-12-1998 tarihinde Irak hükümeti tarafından kamptaki evlere kapı numaraları verildi ve ailelerin nüfus kayıtları yapıldı.

9-12-1998 tarihinde iki aile Duhok'tan kampa geldiler. İsimleri; Sadık Hesin ve Ömer Sipertili

11-12-1998 tarihinde gece Ansıfni kampına yaklaşık 40 santim kar yapdı. Çok sayıda çadır yıkıldı.

12-12-1998 tarihinde BM Bağdat müdürü Ahmet Gabratullah kampa geldi. Ve yeni gelen iki ailenin ifadeleri alındı.

16-12-1998 tarihinde akşam saat 23.00'da ABD ve ingiltere Irak'a karşı bir hava saldırısı yaptı. 6 füze ve hava saldırıları Bağdat ve Basra'ya yapılmıştı. Geriye 5 ölü ve 30 yaralı kaldı.

19-12-1998 tarihinde sabah saat 05.00'da ABD savaş uçakları Geyare askeri birliklerini bombaladı Kampta sarsıntıntıdan bir panik yaşandı ve kamp etrafındaki doçka bataryaları da karşı ateş açtı.

20-12-1998 tarihinde sabah saat 05.00'da ABD savaş uçakları Irak'a karşı yapılan saldırılarını durdurmak zorunda kaldı. Toplam geriye 65 ölü ve 100'e yakın yaralı kaldı.

31-12-1998 tarihinde Mahmur kampında Irak hükümeti ve BM tarafından genel nüfus sayımı yapıldı.

01-02-1999 tarihinde Mahmur kampına BM tekrar geldi.

13-01-1999 tarihinde Irak hükümeti tarafından 4 ton hurma Mahmur kampına bağış olarak verildi. Aile başına 2 kilo hurma verildi. Kampın toplam nüfusu 7270 kişiydi. Birinci semtte 1715 kişi, ikinci semtte 1719 kişi, üçüncü semtte 1710 kişi, dördüncü semtte 1808 kişi vardı.

6-02-1999 tarihinde açlık grevi başlatıldı.

15-02-1999 tarihinde Başkan APO Kenya'da ABD, Rusya, İsrail, Yunan desteğiyle yakalanıp Türkiye'ye teslim edildi. Kampta bu yüzden Şoreş isimli bir arkadaş kendini vurarak intihar etti. Ve Şivetli bir genç bayan olan Hamra kendini Başkan APO için yaktı. Önderliğe yönelik uluslararası komplo Mahmur kampında büyük bir acıyla karşılandı. İki kamp insan bedenini ateşe vermiş, açlık grevleri büyük katılımlarla süresiz devam etmiş ve komplo yürüyüşlerle de

protesto edilmişti.

16-02-1999 tarihinde Başkan APO'ya yapılan uluslararası komplo devam etmesi üzerine TC ve ABD'yi protesto etmek için ikinci kez 100 kişiyle birlike açlık grevine başlandı. Yine aynı tarihte Mahmur kampında Başkanın tutuklanması duyulunca BM binasına bir yürüyüş yapıldı.

17-02-1999 tarihinde 50 kişilik bir grup süresiz açlık grevine başladı.

31-05-1999 tarihinde Başkan APO'nun ilk duruşması yapıldı.

30-06-1999 tarihinde Önderliğe idam kararı verilmesi üzerine kampta bu kararı protesto eden bir yürüyüş yapıldı.

21-08-1999 tarihinde Mahmur kampına doğru gitmek üzere bir eşek arabasına yerleştirilen TNT yüklü bomba kampa ulaşmadan yolda patladı. Sadece iki kişi yaralandı. KDP ve MİT organizeli bu terörist saldırı kampa ulaşamadan başarısızlığa uğradı.

22-08-1999 tarihinde kamptaki kurumlarda düzenlemeler oldu.

01-09-1999 tarihinde PKK'den 8 arkadaş "birinci barış grubu" olarak Türkiye'ye gittiler.

02-09-1999 tarihinde Mahmur kampında okullar arası festival düzenlendi.

29-10-1999 tarihinde bu sefer Avrupa'dan yine 8 kişilik "ikinci barış grubu" arkadaş Türkiye'ye gitti.

17-11-1999 tarihinde arkadaşların arabası Mahmur kampında hasta arkadaşları Musul'a götürüren bir land rover marka araç, Musul'a iki kilometre kala iki kişi tarafından silahlı saldırıya uğradı. Evli ve 7 çocuk babası şöför Kadir Fetah Timur arkadaş katledildi

03-01-2000 tarihinde Mahmur kampının toplam nüfusu 9011 kişi; birinci semtte nüfus 2029, ikinci semtte nüfus 2159, üçüncü semtte nüfus 2205, dördüncü semtte nüfus 2447 kişi.

12-01-2000 tarihinde TBMM'deBaşkan APO'nun idam dosyası Başbakanlıkta bekletilmesi için karar alındı.

10-06-2000 tarihinde Mahmur kampında 22 şehit ilanı yapıldı.

04-08-2000 yılında Mahmur basınında yangın çıktı, maddi hasar oluştu.

10-08-2000 yılında Mahmur mültecileri ilk kez evlerinde elektrikle tanıştılar.

14-09-2000 tarihinde YNK PKK'ye karşı savaş açıp, dört koldan PKK güçlerine saldırdı.

15-09-2000 tarihinde Mahmur kampında belediye seçimi oldu. Seçime dört başkan adayı katıldı.

21-11-2000 tarihinde Fransanın Strasburg kentinde Başkan APO'nun insan hakları mahkemesinde dosyası ele alındı. Aynı gün orada onbinlerce Kürt yürüyüş yaptı. Yine aynı gün kampta da yürüyüş yapıldı. Açılan dava kabul edildi.

25-11-2000 tarihinde Mahmur kampında 23 gerilla arkadaş şehit ilan edildi.

27-11-2000 tarihinde Mahmur kampında PKK'nin kuruluş yıldönümü kutlandı. Kutlamalar iki gün sürdü.

02-12-2000 tarihinde pratikten dönen milisler Beritan arkadaşın defteri ve bazı fotoğraflarını getirdiler.

04-12-2000 tarihinde YNK; TC ve İran desteğiyle PKK'ye saldırı yapıldı. Her iki taraftanda en az 200 kayıp vardı.

15-12-2000 tarihince YNK'nin çağrısı üzerine TC devleti Soran mıntıkasına asker, silah, mühimmat, tank sevk etti. YNK ve TC PKK'ye karşı ortak bir operasyon hazırlıklarını yaptılar.

11-09-2001 tarihinde Mahmur kampında da TC, ABD ve BM'de kampa gelip "göç edin" dediler. Kamp heyetine asayiş kurumunu ve gerilla mangalarını göstererek "bunları dağıtın, burası PKK'nin askeri kampıdır" dediler. Kamp halkı bu iddiayı kabul etmeyince bir sonuç alamadan gittiler.

20-10-2001 tarihinde Mahmur kampında belediye başkanı ve meclisi için seçim yapıldı. Üç başkan adayı ve 34 meclis üyesi seçildi.

16-11-2001 tarihinde Mahmur kampında KNK adayı için seçim yapıldı. Bu seçimde 5 aday yarıştı. Ve bir KNK üyesi seçildi.

20-11-2001 tarihinde Şehit Aile kurumu Mahmur kampında bir konferans yaptı. Konferans 5 gün sürdü. Konferansa 270 delege katılmıştı. Başkana ve Şehitlere ilişkin önemli kararlar alındı. Şehit aile kurumunun yönetimi de seçildi.

08-02-2002 tarihinde Mahmur kampında bir bayan arkadaşların kaldığı bir mangada Dılar ve Ciwan adlı iki bayan arkadaş 15 Şubat uluslar arası komployu lanetlemek için bedenlerini ateşe verdiler. Yaralı arkadaşlar derhal Musul'daki hastaneye kaldırıldılar. Bir gün sonra içlerinden Dılar arkadaş şehit düştü. Cıwan arkadaşın tedavisi sürmesine rağmen o da aynı günün akşamı saat 18.30'da şehit düştü. Bu iki fedai arkadaşın cenazeleri büyük bir törenle toprağa verildi.

16-2-2002 tarihinde kendilerini yakan iki bayan arkadaşın taziyesi Şehit Aile kurumunda yapıldı.

12-08-2002 yılında Mahmur Kadın Merkezi kadınlar tarafından resmi olarak kuruldu.

17-10-2002 tarihinde kampta 'Bayan Meclisi' için seçim yapıldı. Seçimde 31 aday yarıştı. 23 kişi seçimleri kazandı. 14 bayan halk meclisinde ve 10 kadroda kontenjandan olmak üzere toplam İştar meclisi 47 kişiden oluştu.

18-10-2002 tarihinde Irak hükümeti tarafından kampta nüfus sayımı yapıldı ve fotoğraf çekildi.

25-10-2002 tarihinde 1149 haneli Mahmur kampının gerçek nüfusu toplam 6401 kişi olarak belirlendi. Bu toplam nüfusta erkeklerin 3306, bayanların ise 3095 kişi olduğu saptandı.

01-11-2002 tarihinde Mahmur kampında üçüncü belediye seçimi yapıldı. İki aday arasında seçim oldu. Seçimde 24 belediye meclis üyesi çıkarıldı.

13-12-2002 tarihinde Mahmur kampında kar yağışı başladı. Başkan APO üzerindeki tecridi protesto etmek için yapılacak yürüyüş kar nedeniyle ayın 14'ünde yapıldı.

10-01-2003 tarihinde PJA tarafından kampta Başkan APO'ya uygulanan

tecridi kınamak amacıyla bir yürüyüş yapıldı.

18-01-2003 tarihinde kampımızda Şehit Aile kurumunda Başkan APO üzerindeki tecridi protesto etmek amacıyla Şehit aileleri de 3 günlük oturma eylemi yaptı. Oturma eylemine her gün 80-90 aile katıldı. Marsilya'dan bir heyet eylemi izlemeye geldi.

17-02-2003 tarihinde Başkan APO üzerindeki tecridi protesto etmek amacıyla ikişer gün dönüşümlü 8 günlük açlık grevi Şehit Aile kurumunda yapıldı. Aynı gün Avrupa İşkence İzleme Komitesi Başkan APO ile 5 saat görüşme yaptı. Yine aynı gün Kendini yakan Tatvanlı Fehime arkadaş şehit düştü.

22-03-2003 tarihinde Şehit Aile kurumunun 7 kişilik yönetimi seçildi. Yönetimde 3 bayan, 4 erkek yer aldı.

12-03-2003 tarihinde AİHM, Başkan APO'nun davasının kararlarını açıkladı. 3 maddede Türkiye'yi mahkum etti.

20-03-2003 tarihinde ABD sabah saat 04.33'te Irak'a hava operasyonu başlattı.

09-04-2003 tarihinde ABD- Irak savaşı 21 gün içinde Bağdat'ın ABD tarafından ele geçirilmesiyle son buldu. Aynı bu tarihte KDP Mahmur ilçesini ele geçirdi.

01-05-2003 tarihinde 1 Mayıs 'Dünya İşçi Bayramı' kampta törenlerle kutlandı.

02-05-2003 tarihinde Hollanda'dan kampa yardım amacıyla 3 TIR malzeme geldi.

13-05-2003 tarihinde kampta 15-16 yaşlarındaki bir genç havan mermisiyle oynarken merminin patlaması sonucu yaşamını kaybetti.

2004 Haziran'ında kampta temizlik kampanyası sırasında 6 yaşında Sakine isimli bir küçük kız çocuğu çöp tenekesinde bulduğu patlamamış bir havan mermisini kaza sonucu patlatınca yaşamını kaybetti.

29-07-2003 tarihinde ABD tarafından kampta silah araması yapıldı, çok sayıda mühimmat ortaya çıkarılarak imha edildi.

30-07-2003 tarihinde kamp halkı tüm silahlarını ve tüm askeri malzemelerini ABD'ye verdi.

31-07-2003 tarihinde 3 Türk subayı, ABD askeri ve BM müdürü kamp meclisiyle bir görüşme yaptı. Kampın Türkiye'ye dönmesi için gelen heyet şartlarını karşı tarafa iletti.

21-08-2003 tarihinde Mahmur kampında bir çocuk kayboldu. Rüzgar ismindeki 3 yaşındaki çocuk, bir gün sonra kamptan 3 kilometre uzaklıkta cenazesi bulundu.

03-10-2003 tarihinde Mahmur kampında Halk Meclisi için seçim yapıldı. Seçimde 48 aday yarıştı. Yarıştan 36 aday seçimi kazandı, 12 adayda seçimleri kaybetti. Meclis 22 erkek, 14 bayandan oluştu.

06-11-2003 tarihinde Mahmur kampında belediye seçimi yapıldı, iki aday yarıştı. Belediye Meclisi de 41 kişiden oluştu.

22-02-2004 tarihinde Mahmur kampında 5 cm. kar yağdı. İki gün kar yerde kaldı.

01-03-2004 tarihinde ROJ TV yayın hayatına başladı.

01-06-2004 tarihinde kireç ocağı yakınlarında bulunan iki kişi savaştan kalan cephane artığı alümininyum hurdaları toplarken patlayıcı bağlı hurdaların patlamasıyla Marinuslu Hamit(50) ve oğlu Nasret(30) isimli baba ve oğul iki yurtsever yaşamlarını kaybettiler.

09-06-2004 tarihinde Lahey Adalet Divanında Başkan APO'nun kaçırılma davası ele alındı.

29-11-2004 tarihinde Musul çıkışında bir komplo sonucu ihanetçiler tarafından 5 Kongra Gel üyesi olan PYD'li arkadaş kalleşçe şehit edildiler. Şehit olan arkadaşların isimleri şunlardır:

1-Şilan Qobani
2-Fuat
3-Cemil
4-Zekeriya
5-Ciwan

02-12-2004 tarihinde 50 araçlık bir konvoyla cenazeler Mahmur kampına getirildi. Tüm kamp halkı 7'den 70'e kadar herkes cenaze törenine katıldılar. Bir gece cenazeler Şehit Aileler kurumunda kaldıktan sonra ayın 3'ünde Kandil dağına getirildi. Fuat arkadaşın cenazesi ailesine teslim edilmek üzere 6 araçlık bir konvoyla Habur sınır kapısına götürüldü.

10-12-2004 tarihinde kampta üçüncü Halk Meclisi seçimi yapıldı. Toplam 41 kişiden oluşan meclis ayın 13'ünde Şehit Aile kurumunda yemin töreni yaparak , eski meclisten görevi devraldı.

23-12-2004 tarihinde Mahmur kampında belediye seçimi yapıldı. Üç başkan adayı seçime katıldı. Belediye başkanıyla 12 belediye meclis üyesi seçildi. Ayın 25'inde de yemin töreni yapılıp yeni göreve başlanıldı.

30-05-2005 tarihinde Kandil dağında Kongre dönüşü trafik kazası geçirerek şehit düşen biri Alman, diğeri Türk asıllı iki PKK'linin şehit naaşları Mahmur kampına götürülerek ailelerine teslim edildi. Daha sonra şehit cenaze naaşları memleketlerinde törenle toprağa verildi.

TÜM KAMPLARDA ŞEHİT DÜŞENLER

09-08-1994 tarihinde havan atışıyla Firaz adında kamptan bir kadın şehit düştü

26-09-1994 tarihinde Zarova kampında Rüpünlü Newroz arkadaş bir kaza sonucu şehit düştü.

09-07-1995 tarihinde Hamit (Geverli) adlı bir mülteci Duhok'ta yakalanarak Baniye köyü yolu üzerinde işkenceyle üzerine gaz dökülüp yakılarak katledildi.

05-09-1995 yılında kamp çıkışındaki evlere giden 3 kişi pusuda katledildi. Katledilen kişilerin isimleri şunlardır;

1-Hüsen

2-Dijwar
3-Rıfat

12-09-1995 tarihinde Geliye Kıyamet kampında KDP tarafından Levent Ziravik'li katledildi. Yine İki çalışan ile kampın doğusunda hayvan otlatan kamptan iki çoban bisiwingle katledildiler

13-09-1995: KDP tarafından Jiyan adlı öğretmen bir bayan arkadaş ile Geliya Kıyamet kampında da yine KDP saldırısıyla Yunus Şivedi ile Ahmet Osman Kaligi adında iki arkadaş daha katledildi. Aynı tarihlerde ambargo yüzünden 30 insan; çocuk, ihtiyar açlıktan yaşamlarını kaybettiler. Ahmet Yusuf Hewleri adlı bir yurtsever Kampın 100 metre uzağında odun toplarken KDP tarafından suikast silahıyla vurularak katledildi.

9 Eylül-15 Eylül 1995 tarihleri arasında KDP tarafından katledilen diğer yurtseverlerin isimleri şunlardır.

1-Levend Heso
2-Yakup Kamil(Ziraviki)
3-Abdullah Mehmet Tahir(Şırnak)
4-Cangir İbrahim Yusuf
5-Musa Hüseyin Osman(Nerwehi)
6-Mahmut Xalit(Ziraviki)
7-Sadıq İsmail(Mijin)
8-Pılıng Abdal(Mijin)
9-Mehmet Ali(Mijin)
10-Süleyman Mehmet(Hilalli)

19-11-1995 tarihinde Özellikle çocuklar, yaşlılar ve hastalardan oluşan bir çok insan kampa uygulanan ambargo yüzünden açlıktan şehit düştüler.

23-11-1995 yılında soğuklardan iki çocuk yaşamını kaybetti.

30-11-1995 yılında KDP yine kampa saldırdı. iki yurtsever şehit düştü.

29-07-1996 yılında Ahmed Fehim adlı bir çoban kampın batısından 1-2 kilometre ötedeki KDP saytarasında kontra saldırısıyla şehit düştü KDP'liler Ahmet Süleyman ve Sabri Mijin ismindeki iki çobanı vahşice katletti.

13-08-1996 yılında Ahmet Hilali adlı bir milis katledildi.

03-03-1997 yılında 1 ve 8 yaşlarındaki bir grup çocuk açlıktan yaşamlarını kaybettiler.

05-06-1997 yılında bir grup KDP'li kampın kenarında bulunan iki kamp insanını silahlarla tarayıp bir yurtseveri katlettiler,

10-06-1997 yılında Devam eden ambargo yüzünden erzaksız kalan bazı kamp insanları hastalıklardan şehit düştüler.

15-06-1997 Ninova kampında Hasan Halit Hilal'li isimli bir yurtsever KDP tarafından kaybedildi. Yine Xalit Musa Mirza, Hasan Ömer, isimli yurtseverler katledildi. Odun getirmeye gidenlerden Mahmut Ahmet(45) ismindeki bir yurtsever bu saldırılarda yaşamını kaybetti.

17-06-1997 Muhammed Mendis isimli bir yurtsever kaybedildi.

26-06-1997 yılında kampta devam eden ambargolar yüzünden çocuk ölümleri hızla arttı. Açlıktan yaşamlarını kaybedenlerin çocukların sayısı 34'e çıktı.

30-06-1997 yılında kampın genelinde bir hastalık ortaya çıktı. Bu hastalık yüzünden henüz 1-2 ve 3 aylık bir çok çocuk yaşamını yitirdi

09-07-1997 yılında KDP kampın su tankerlerine zehir attı, onlarca kamp insanı bu sudan zehirlenerek yaşamını yitirirken binlercesi de ağır hastalandı.

26-07-1997 yılında Ferhan ve Kasım Zedeyi ismindeki iki çoban KDP'nin havan topuyla şehit düştüler.

29-07-1997 tarihinde kampımızda Selima isimli bir bayan gece akrep sokması yüzünden zehirlenerek yaşamını kaybetti.

13-09-1997 yılında KDP kampa yaptığı baskında Hilal köyünden Piran Esaf isminde bir bayan yurtsever saldırıda şehit düştü. Yine aynı tarihte 80 yaşlarındaki bir ihtiyar insan olan Ferhan Altürk adlı yurtsever KDP güçleri tarafından katledildi.Yine aynı tarihte Ansıfni kampının 2 kilometre doğusunda Şıkeftiyan köyünün yanında KDP'liler Piranlı Azad Bilen yine KDP tarafından katledildi. KDP'nin 4 aydır kamp üstüne sürdürdüğü ambargodan dolayı 20'den fazla çocuk; tifo, ishal ve kronik ishal vb. hastalıklardan dolayı yaşamlarını kaybettiler.

13-09-1997 yılında Piro Hilali isimli bir çoban KDP tarafından katledildi.

16-09-1997 yılında Ahmet Abdülkerim Kaligi, M. Tahir Mustafa Hilal, Tahir Silibi, Mahdar Mahmut Hilalili şehit edildi.

17-09-1997 yılında Terzi Hüseyin KDP tarafından şehit edildi.

19-09-1997 yılında Sadık İsmail Mijini şehit edildi.

29-09-1997 yılında Ninova'da Piling Abdal isimli Mıjinili kamp insanı şehit edildi.

14-11-1997 yılında Ninova'da Ferhat isimli bir Uludereli bir çoban katledildi.

15-11-1997 yılında Ninova'da İbrahim arkadaş KDP tarafından kaybedildi.

26-12-1997 Ninova kampında nöbetçi çadırında nöbet tutan Şex Mijinili adında bir yurtsever şehit edildi.

29-12-1997 Ninova Kampında Osman ve Welat Hilal'li isimli iki yurtsever katledildi.

05-03-1998 Nehdara'da Ahmet ve Muhammed Hilal'li isimli iki yurtsever yaşlı kardeş KDP tarafından başları vahşice kesilerek TC'ye para karşılığında verildi.

27-05-1998 yılında Mahmur kampında Nujin isimli 5 yaşındaki küçük bir kız çocuğu kampın 4 km uzaklığında cenazesi 5 gün sonra bulundu.

15-02-1999 tarihinde Başkan APO Kenya'da ABD, Rusya, İsrail, Yunan desteğiyle yakalanıp Türkiye'ye teslim edilmesini protesto amacıyle kampta Şoreş isimli bir arkadaş kendini vurarak şehit düştü.

17-11-1999 tarihinde arkadaşların arabası Mahmur kampında hasta arkadaşları Musul'a götürüren bir Land Rover marka araç, Musul'a iki kilometre kala iki kişi tarafından silahlı saldırıya uğradı. Saldırıda evli ve 7 çocuk babası şöför

Kadir Fetah Timur şehit düştü.

08-02-2002 tarihinde Mahmur kampında bir bayan arkadaşların kaldığı bir mangada Dılar ve Ciwan adlı iki bayan arkadaş 15 Şubat uluslar arası komployu lanetlemek için bedenlerini ateşe verderek şehit düştüler.

17-02-2003 tarihinde 15 Şubat Uluslararası komployu protesto etmek için kendini yakan Tatvanlı Fehime arkadaş şehit düştü.

13-05-2003 yılında 15-16 yaşlarındaki bir genç havan mermisiyle oynarken merminin patlamasıyla yaşamını kaybetti.

01-06-2004: Mahmur kampında 6 yaşında Sakine isimli küçük bir kız çocuğu çöpteki bir havanın patlamasıyla yaşamını kaybetti. Yine savaştan kalan cephane alümininyum hurdalarını toplarken patlayıcı bağlı hurdaların patlamasıyla Marinuslu Hamit(50) ve oğlu Nasret(30) isimli yurtseverler şehit düştü.

Etruş Kampında KDP İhaneti İle Şehit Düşen Yurtseverlerin İsimleri Şöyledir:

	08-12-1995	Hawar Gabari
08-12-1995	Kemal	
08-12-1995	Musa Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Levent Zıravık	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Cangir Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Mahmut Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Abdullah	(Şırnak nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Mahmut Zıravık	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Osman Nerweh	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
08-12-1995	Yunus Şivet	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
09-12-1995	Osman Kalik	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
10-12-1995	Osman.....?	
15-12-1995	Yusuf.....?	
13-09-1995	Piling Mijıni	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
18-09-1995	Jiyan.....?	
18-09-1995	M.Tahir Hilal	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
18-09-1995	Medeni Hilal	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
18-09-1995	Ahmet Hilal	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
18-09-1995	Ahmet Şivet	(Uludere nüfusuna kayıtlı)
07-09-1995	Ahmet Siliv	(Silopi nüfusuna kayıtlı)
07-09-1995	Hüseyin.....?	
07-09-1995	Dıjwar.....?	
07-09-1995	Hamit.....?	
25-07-1995	Rıfat.....?	
25-07-1995	Ahmet Hilal (Uludere nüfusuna kayıtlı)	

GÜNEY KÜRDİSTAN'A GÖÇ EDEN KUZEY KÜRDİSTANLI MÜLTECİLERİN KISA BİR TARİHİ:

Başta Botan olmak üzere, Irak sınırındaki Kürt halkının üzerine devlet güçlerinin askeri şiddetle yürümesi onlarca insanın yaşamına mal oldu. Hilali, Akduman, Taşdelen, Gülyazı, Kelemli, Piseler, Balı, Balveren ve Aloşi köylerinin de içinde bulunduğu onlarca köy; uçak, helikopterler, tank, top ve havan atışlarıyla tahrip edildi. Gerilanın gerçekleştirdiği eylemlerle devlet güçlerinin " Denizi Kurutmak" amaçlı halka dönük saldırılarla cevap vermesi, bu bölge halkının Türkiye'yi terk etmesinin de temel nedeni oldu. Devlet güçlerinin halka yöneltiği bu dönemde neler yaşadığını bize anlatan Hilali köyünden Halil kara, "Bir keresinde 21 pare top atışı yapıldı köyümüze, zaten her gün havan atışlarıyla bizi köyü terk etmeye zorluyorlardı. bir çok hayvanımız telef oldu, çocuklarımız top atışları durana kadar uyumadılar, hayatımız alt üst olmuştu. 1994 yılında göç ettiğimizde hiç bir şeyimizi yanımıza almadık, sadece hayvanlarımızı önümüze alıp yönümüzü Irak'a cevirdik."diyor. konuştuğumuz diğer köylülerin anlattıkları çok daha büyük acıların da yaşandığını kanıtlıyor. 94'de Zivarik köyüne yapılan tank atışlarıyla 11 köylü yaşamını yitirmiş, bu yetmiyormuş gibi bir de köylüleri, "Bu saldırıları teröristlerin yaptığı"nı iddia etmeye zorlamışlar. Ziravik köyüne yapılan saldırı, bardağı taşıran son damlalardan biri olmuş. Botan ve Hakkari'nin onlarca köyün halkı , dağları aşıp sınırları geçerek Haftanin yakınlarındaki Bêxêrê'ye, bir kısmıda Zaxo yakınlarındaki Şeraniş'e topluca göç etmişler. Kuzey Irak'a kaçmaları, başlarındaki belanın son bulması için yeterli olmamış. Türkiye ve KDP, 16-17 bin TC vatandaşı Kürde geri dönmesi için baskı yapmıştı, buna karşı 1994 Haziranın da Kürt Multeciler 29 gün sürekli açlık grevi başlatırlar. Bu açlık grevinden sonra BM devreye girer ve Türkiye'den göç ederek gelen Kürtleri siyasi mülteci olarak kabul etmek zorunda kalır, fakat onların siyasi mülteci olarak kabul edilmesi sorunların bitmesine yetmez, KDP ve Türkiye baskılarını arttırarak devam ettirir. Nitekim uçak saldırıları burada da onların yakasını bırakmaz. Bêxêrêlilere yönelik uçak saldırılarında yanlış hedeflere vurulur. Hemen yanı başlarında bulunan YNK denetimindeki Êrış köyünde 4 Kürt yaşamını yitirir. Gerek BM'nin verdiği gıda yardımlarına el koyarak, gerek silahlı taciz atışlarıyla, gerekse doğrudan Türkiye'ye dönmeleri için baskı yaparlar, ancak halkın dönmeye hiç niyeti yoktur. Aslında KDP'nin ve Güney Kürdistan halkının kendilerine Kürt misafirperverliği içerisinde kucak açacaklarını sanmışlardı. Oysa beklentileri gibi çıkmamıştı. Kendileri 1991 körfez savaşı esnasında Saddamın kimyasal silah atacakları korkusuyla kaçıp kendilerine sığınan Güneyli kardeşlerini bağrına basmış, sofralarındaki bir parça ekmeği, çocuklarının ve kendilerinin sırtındaki elbiseyi paylaşmışlardı, evlerinin en sıcak köşesini onlara ayırmışlardı. Onlardan bu kadar olmasada bir: "Hoş

geldiniz, geçmiş olsun"demelerini beklerken kendilerine kurşun sıkan, topa tutan, JİTEM komutanlarının boyruğuna uyarak "Geri dönün" demesine ilkin çok içerlenmiş olmasına rağmen şuna bir anlam vermişlerdi, o da KDP'nin bir Kürt hareketi olmaktan çok egemen güçlerin işbirlikçisi olduğuydu.

Behêrê ve Şeranişte aradıkları huzuru bulamayan on altı bin Kürt mülteci kamplarını boşaltarak Bersive'ye göç ettiler. Yolda mayınlara basan iki çocuğunda bacakları kopmuş, herkesin psikolojisine mayına basma korkusu yerleşmişti. Sürekli TC sınırlarından uzaklaşan göç kafilesi uzaklaştıkça daha güvenlikli bir yere ulaşacaklarını umut etmişlerdi. Kuzey Irak iç bölgelerine doğru ilerledikçe yaşam güvencelerine ulaşacaklarını sanmışlar, ama KDP onlara Bersive'de de rahat yüzü göstermemişti. BM'de yardımlarını keserek "Etruş'a geleceksiniz, yoksa gıda ve çadır yardımı yapmayız" demişti. Bunun üzerine halkta aylar boyu aç kalarak çoluk-çocuk perişan bir vaziyette yeniden eşyalarını toplamışlar ve sırtlarına alarak hayvanlarını da önlerine katarak yollara düşmüşler; yağmur, kar, çamur demeden yürümek zorunda kalmışlardı. Hamile kadınlar, yaşlı nine, dedeler, bir yaşını bile doldurmamış çocuklar, düşe kalka Geliye Kıyamet'e ve Etruş alanına ulaşmışlardı. Buralarda kamp kuran halk, bu göç yolcuğunun son yolculuk olduğuna inanarak Etruş'a tamamen yerleşmek için kollarını sıvamışlardı. Kendi aralarında demokratik seçim sistemiyle bir yönetim seçmişler, BM-UNCHR ile birlikte ilişkilerini yürütecek bir dış ilişkiler komitesi kurmuşlardı. UNCHR'den okul ve kırtasiye malzemesi talebinde bulunmuşlar, erzak ve sağlık yardımlarını bir düzene koymak için uğraşmışlar, Etruş ve Geliyê Qıyametê (Kıyamet Vadisi) de birer ilkokul açmışlar, öğretmen sorununu da kendi içlerindeki Türkiye okullarında okuyan, öğrenim görmüş ya da liselerden öğrenimini yarıda bırakmış olan insanları görevlendirerek çözmeye çalışmışlardı. Geliyê Qıyametê'dekiler Etruş'a gelince oradaki okul ve sıraları boş kalmıştı aynı Bêhêrê kampı gibi. Etruş'a ulaşan üçüncü göç dalgası içerisinde sürüklenerek gelen çocuklar için çadırlarda yeni sınıflar açılmıştı. Hayatları boyunca ilk defa kendilerini bu kadar özgür hisseden Kürtler, eğitimlerini kendi ana dillerinde yapıyorlardı. Eğitim materyali olarak elerinde kendi el yazmalarıyla hazırladıkları Kürt alfabesiyle öğrencilerini eğittiler.

Etruş'ta çocukları gerillada şehit düşen ailelerde bir araya gelerek "Şehit Aile Kurumu" adını verdikleri bir dernek açtılar. Etruş'u mahallelere bölerek, her mahalleye bir muhtar seçen göçmen Kürtler, kendi aralarında çıkan sorunlarını çözmek ve UNCHR'den aldıkları gıda yardımının dağıtımını yapmak için komiteler kurdular. Onların bu örgütlü ve disiplinli yaşam tarzı, KDP ve Türkiyeyi rahatsız etmiş, bunlar Etruş için , "Küçük Etruş Cumhuriyeti" demeye başlamışlardı. Bu iddiaların üzerinden fazla bir zaman geçmeden kamp halkı silahlı saldırılarla karşılaşmak zorunda kaldı. Bu saldırılarda 13 mülteci yaşamını yitirdi, KDP tarafından onların 15 bin küçük ve büyük baş hayvanlarıda gasp edildi. Böylelikle Etruş kampında da kalmak ve yaşamak tamamen imkansızlaşmıştı.

Artık Etruş kampında yaşamanın imkansız olduğunu gören Kürt mülteciler, bir kez daha kamplarını bozup eşyalarını toplamışlar ve ellerinde kalan bir kaç eşyalarını da eşek ve katıra yükleyerek, çoğunuda kendileri taşıyıp daha da doğuya doğru yol almaya başlamışlar. Onların siyasi mülteciliğini kabul eden UNHCR, bütün bu katliamlar ve baskılar karşısında seyirci kalmaktan başka bir şey yapmamıştı. Mültecilerin can güvenliğini sağlamak için özel bir çaba içine girmemiş, sadece 1996 yılının sonbaharında yaşanan beşinci kitlesel göçün ardından konakladıkları Ninova'ya hiç bir şey olmamış gibi giderek sınırlı bir gıda ve sağlık yardımında bulunmuştu. Hatta Mültecilerin söylediğine göre UNHCR'de bu olaylar esnasında TC yetkilileri ve KDP ile işbirliği yapmış, onlara "KDP denetimimdeki köylere küçük gruplar halinde dağılmalarını ve bu şekilde yaşamlarını sürdürmelerini" dayatmış. Aynı dayatma KDP ve TC' den de geldiği için multecilere KDP yetkilileri ancak 1800 kişiye yerleşme izni vermişlerdi. Multecilerin artan tepkilerini ve örgütlü direnişlerini yaratacağı sonuçtan korktukları için olayı oldu bittiye getirerek kalanlara da Ninova'ya yerleşme izni verdiler

Yeni yurtlarında çadır açmak ve yeni bir başlangıç yapmak isteyen, kendi günlük yaşamlarını kurmak dışında hiç bir dertleri olmayan bu insanlara yönelik, KDP saldırıları durmak nedir bilmedi. Hiç bir sebep yokken, dalga dalga saldırılarını devam ettiren KDP, burada da iki çobanı öldürerek koyunlarına el koyar. Nitekim çok geçmeden yeni saldırı dalgaları birbirini izler. KDP "Benim soyumdandır, milletimdendir" demeden mülteci Kürtlerden üçünün daha canını alır ve beş kişiyi yaralar. Tabi ki büyük, küçük baş hayvanlarını da talan etmekten geri durmazlar. Adeta bütün bu cinayetleri onların elinde kalmış olan bir kaç baş hayvan için gerçekleştirir.

Bu cinayetlerin baskıların, talanın temelinde yatan esas sebep bu mülteci Kürtlerin PKK'li gerillalara bağlı olmasıydı. Burada hemen her ailenin bir kaç çocuğu gerilla saflarına katılmıştı. KDP nin de PKK ile arası o dönemlerde hiç hoş değildi. KDP, aynen Türk devleti yetkilileri gibi bütün bu 16 bin kişilik mülteci kitlesine PKK militanlarıymış gibi bakmaktaydı. Kundaktaki bebekten, yetmiş yaşındaki yüzlerce insanımıza kadar herkes onların gözünde terörist

damgasını yemekteydi. Onun için her bir aileyi birer köye dağıtarak rehabilite etmek istemişler, onlarda parçalanıp dağılmamak için birleşip örgütlenince PKK'li ve terorist damgasını yemekten ve katliamlara, baskı ve talana uğramaktan kurtulamamışlardı.

İki yıl kaldıkları Ninova Kampında, toplam beş ölü ve beş yaralı vermelerine, binlerce koyun ve keçileri talan edilmesine, çamurlu pis su dışında, su bulunmamasına ve kışın burada çok soğuk geçmesine rağmen onlar Ninova'da kalmak istediler, ama KDP ve Türkiye devleti onlara geri dönmeleri için baskılarını artırıyordu. Onlar ise yaşadıkları bütün bu zulümlerden sonra "Biz artık Türk devletinin sınırları içinde yaşayamayız" diyerek geri dönmek istemiyorlardı. Dönselerde öldürüleceklerine veya en azından hapiste çürütüleceklerine inanmaktaydılar.

Her şeye rağmen Saddam rejiminin denetimindeki bir alan olan ve Laleş'e yakın bir mıntıka olan Ninova' da kalmak isterler. Gerçi yaşadıkları baskılar, katliam ve talanların sonucunda 16 bin kişilik mülteci kafilesi ikiye bölünmüştü. Yedi bin kişilik bir gurup Sêmêlê mıntıkasında kalmıştı.

Ninovadaki 9 bin Kürt Mültecisi ise "Nasıl olsa Saddam'ın denetimindeki bir alandayız, KDP artık saldıramaz" diye düşünürken, KDP burada da onlara saldırmaya devam etmiş. Saddam rejimi ise bütün bunları seyretmekle yetinmişti. Adeta "Bırakın Kürtler birbirini yesin" demiş. Mülteciler bir buçuk yıl içinde bir çok saldırıya uğrar; yaşadıkları 5 can kaybını ve talanıda çok bir şey olarak görmemişlerdi, ama 1997 yılının yazın ortasında KDP'nin yaptığı büyük saldırıdan sonra fikirlerini yavaş yavaş değiştirmeye başlarlar.

Bu arada KDP 800 kişilik bir silahlı peşmerge gücü ile Ninova kampına saldırır. KDP bu saldırıda yeni bir taktik izliyerek çadırları sabotajla yangına vermesi, olayların önünü ve rengini kökünden değiştirir. Kış rüzgarının etkisiyle bütün çadırlar yanar. Bir kaç saat içinde 9 bin insan bir çırpıda barınaksız kalır. Yangından hemen hemen, hiçbir şey kurtarılamaz. Sadece biraz hayvan, taşıyabilecekleri kadar ev eşyası dışında her şey yanıp kül olur. Bu komployu gerçekliştiren KDP ve ona akıl veren devlet içindeki çetelerin beklentilerinin aksine Kürt mülteciler pes etmemiş ve yönünü yine doğuya çevirerek göç yollarına düştüler.

Büyük bir gürültü ve öfkeyle düşmüşlerdi yollara. Yaşamları yollarda söylenen bir türkü gibiydi artık. Yangından kurtarabildikleri bir kaç parça eşyayı da ya ineklerine, ya koyunlarına ya da keçilerinin sırtına bağlamışlar ya da boş mazot varillerini delerek yaptıkları el arabalarına yüklemişler, perte, sofra bezi gibi küçük parçalarını da tavuk ve horozların sırtına bağlamışlar, dört büyük varilden imal ettikleri tekerlekli taşıtların önüne de kendilerini, yani genç ve güçlü erkekleri katmışlar. Hamile kadınlar, yaşlı kadınlar, erkekler ve çocuklar babalarına eşlerine ve çocuklarına yük olmamak için, hiç şikayet etmeden yürümüşlerdi. Bu 9 bin kişilik göç kafilesinin en güçlü erkek ve kadınları kendi bitkinliklerine bakmadan, yolculuğun ilerleyen etaplarında artık tamamen

takatten düşen çocukları ve yaşlı ninelerini, dedelerini sırtlayarak uzak yolu yakın etmeye çalışmışlardı. Nihayet 9 ağacın bulunduğu bir mıntıkaya yani Nehdara'ya geldiklerinde yolun da sonuna geldiklerini anlamışlardı.

Bu 9 ağaca bakarak bu yeni konaklama yerine 'Neh Darê" adını veren mülteciler, buradan öteye adım atamamışlar. Çünkü burası tam sınır noktasıydı. Bir taraflarında kendilerinin dediği gibi Saddam sınırı, diğer taraflarında KDP sınırı, diğer tarafları da mayın tarlası vardı. Saddam'ın askerleri aldıkları emir gereği sınırı sıkı sıkıya onlara kapatmış. KDP Nehdarê'de de onlara rahat yüzü göstermemiş. Biri 60 diğeri 70 yaşlarında olan Ahmet ve Muhammed adındaki iki yaşlı mültecinin kellesini canice, vicdansızca keserek para karşılığında TC'ye satmışlardı.

1997 yılının kışını karın altında çadırsız geçiren Kürt mültecilerinin çoğu hasta düşmüştü; ilaç, erzak adına hiç bir şeyde yoktu. Çevreden yiyecek bir şeyler bulmak için araziye çıkan birisininde mayından kolu kopmuştu. Kış boyuncada büyük bir irade savaşı yürütmüşler, soğuktan donmamak için her şeylerini giymişler, birbirlerine sokulup sarılarak yatmışlardı. Dayanılmaz yaşam koşulları altında günlerini, haftalaraını, aylarını geçiren Mültecilerin buradan sonraki adresi de Maxmur ilçesine yakın yerde kurulacak olan akrep, yılanlarla dolu cehennem sıcağındaki bir çöl arazisi olan Mahmur kampı olacaktı.

Nehdarê'den Maxmur'a doğru yola çıkan Kürt mülteciler, Türkiyeden biraz daha uzaklaştıklarının farkındaydılar, öfkeleri daha da büyümüştü. Göçe çıkmadan önce yaşadıkları zulüm, işkence katliam halen belleklerinde canlıydı. Göç etmek zorunda kaldıkları 1994 yılından bu yana, yani 1997 sonbaharına kadar yaşadıkları korkunç olaylar daha dün olmuş gibi hafızalarında hala taptaze duruyordu. Günlük sohbetlerinin konusu trajedileriydi. Nehdare'de koca bir kışı çadırsız, barınaksız nasıl geçirdiklerine kendileri bile şaşırmışlardı. Kundaktaki bir kaç aylık bebeklerden, doksanlık dedelere kadar hepside kara kışı karın altında geçirmişlerdi. "Doşeka me berf bû, lihêfa me ezman bu û balgiyê me pêlavên me bû (Yatağımız kar, yorganımız gokyüzü ve yastığımız da ayakkabılarımızdı)" diye anlatırdı bu trajediyi halk. Yine koca bir kışı neredeyse aç geçirmişlerdi. Hayvanlarda olmasaydı bütün çocuklar, bebeklerin ölümle karşı karşıya gelmesi kaçınılmaz olacaktı..

Doğaya ve düşmana inat Kürt kadınları Nehdarê de de bile çocuk doğurmaya, yeni canlar dünyaya getirmeye başlamışlardı. Mültecilerden biri gözleri bal rengi, sarışın bir çocuğun başını okşayarak "Ah bu çocuk Nehdarê de doğdu" diyerek içerlemeye başlamıştı. Beş yaşına basmış bu çocuğuna Nujiyan adını takmış ailesi. Yeni Yaşam anlamına gelen Nujîyan'la aslında multeci Kürtler özlemlerini dile getirmişlerdir. Yeni yaşama duydukları derin hasreti anlatmak istemişlerdi.

Saddam'ın askerlerinin koruduğu 36. paralelin batı yamacında konaklayan göçmenlerin kış süresince; açlığa, barınaksızlığa karşı verdikleri irade savaşı, sınır nöbeti tutan asker ve subaylarında saygısını kazanmış, hemen yanı başlarında konaklamış bulunan binlerce insanın her şeye, her zorluğa rağmen gösterdikleri yaşama ve dayanma güçü onları da etkilemiş, şaşkına çevirmişti. Bağdat'tan aldıkları emir gereği, sınırdan içeriye girmek için yüklenen kalabalığı havaya ateş açarak durdurmak isteyen Irak askerleri de saygı duyduklarını gizleyememişlerdi.

Sınırlarının dibinde biriken Kürt mültecilerinin ısrarı ve UNCHR'nin girişimleri sonucu nihayetinde taş yürekli Saddam'ı da insafa getirmiş ve 1998 baharında BM'nin siyasi mülteci olarak kabul ettiği Kürt göçmenlerine kapılarını açmıştı. 24-27 Mayıs günleri arasında toplam dört grup halinde otobüs ve kamyonlara bindirilen mülteciler, ilk defa rahat bir göç yolculuğu yaparak Maxmur'a getirilmişlerdi. Getirildikleri yere ulaşan kafile, kamp kurmaları için verilen yeri görünce şaşkına dönmüş ve hepsi de "Burada yaşanmaz" diyerek itirazlarını isyan havasında yüksek sesle Irak ve UNCHR yetkililerine haykırmışlardı.

Mültecilerin yeni kamp yerini beğenmemelerinin, kabul etmemelerinin nedenini anlamak için Maxmur'u görmek gerekiyordu. Mültecilerin adını "Kara Çöl Dağı" verdikleri bir dağ silsilesinin eteğinde yer alan Maxmur mülteci kampı, kurulmadan önce ki halini hayal etmede hiç zorlanmıyor insan. Gri, boz, kel ve taşlık bir alan olan kamp yerinde, çakıl, diken bile bulmak mümkün değildi. Hemen hemen kampın bir adım ötesinde ot, diken namına bir şey görmekte mümkün değildi, yani bir tek dikili ağaç bile yoktu. Koca, kara, boz bir taş kütlesini andıran ve birbirine paralel küçük kör vadisi bulunan "Kara Çöl Dağı" ının kayalarından insan yüzüne vuran yakıcı sıcaklığı nefes kesiyor, güneşin yakıcı ve göz kamaştırıcı parlaklığıyla Maxmur adeta çıplak gökyüzünün altında bulutsuz bir çıplak mekanı andırıyordu.

Kürt Mülteciler arabalarla getirilip bir yük gibi boşaltıldılar. Bu çölde kalamayacaklarını yüksek sesle dile getirmişlerdi, bu yüzden Irak ve UNHCR yetkilileriyle neredeyse boğaz boğaza girilmişti. "Bir damla suyun bir tek ağaç gölgesinin bulunmadığı bu çölün ortasında siz yaşayabilir misiniz?" diyerek onlara vicdansızlıklarını hatırlatmışlardı. Halk göz alabildiğine dümdüz çöl ovayı ve ovada birden kopup gelen toz hortumunu göstererek "Bu toz duman altında bu kavurucu sıcaklıkta sizin çocuklarınız hayatta kalabilir mi?"

demişlerdi. Israrlı itirazları üzerine 5 km daha kuzeye kaymalarına, Musul'a bağlı Maxmur ilçesine bir km yakın bir yere kamp kurmalarına izin verildi. Onların bütün derdi lazım olduğunda bir km mesafede de olasa gidip su alabilmekti, yoksa yeni yerlerinin de eskisinden, yani ilk gösterilen yerden hiç bir farkı yoktu.

İlk gösterilen kamp yeri ile şimdiki kamp arasında hiç bir fark olmadığını biz de gördük. Kıraç, uçsuz bucaksız bir dağın eteğindeki Maxmur'da kamp kuran mülteci Kürtler daha oturacakları, ileride ev yapmalarını planladıkları zeminin taşlarını ayıklamaya başlar başlamaz bir çok çocuğun ölüm çığlıkları bütün kampta yankılanmaya başlamıştı. Kendilerine gösterilen bu yerleşim alanındaki akrep sokmalarından ilk hafta içinde 7 çocuk ile bir yaşlı kadın yaşamını kaybetmişti. Ölümle yüz yüze, kucak kucağa yaşamaya alışkın da olsa kadınların ağıtlarıyla inlemiş Muxmur'un Karadağı, taş yatağı ve önünde uzayıp giden çöl deryası.

İnadına yaşamakta direnen Kürt mülteciler hemen bir akrep avı kampanyası başlatmışlar. Eline içi su dolu ibrikleri alanlar, kamp alanı ve hatta kamp dışına uğramış, yaşlı genç çoluk çocuk toprakta gördükleri her deliğe su döküp akreplerin dışarıya çıkmasını sağlamışlar. Akreplere karşı organize ettikleri sürek avı boyunca binlercesi tesirsiz hale getirilmiş, ama hepsini ortadan kaldırmaları hiç bir zaman mümkün olmamıştı. Hala Maxmur'da hemen hemen her gün bir kaç kişiye akrep sokmaktadır, ama şimdi ilk günlerdeki gibi ilaç ve doktor sorunları olmadığında akrep sokmasından ölmeler yaşanmamaktadır.

Sonraki süreçlerde BM, mülteci Kürtlere tuvalet yapmaları için, biriket ve betondan dökme kuyu kapakları vermiş. İlk işleri her aileye birer tuvalet yapmak, foseptik çukuru kazmak olmuş. Halk imece usulu el birliği ile bir çırpıda bu işi bitirmişler, ardından kerpiç dökerek, taş toplayarak gecekondu işine girişmişlerdi. BM'nin verdiği hasır, ağaç, tel ve naylonlarla çatısını çektikleri iğreti kondularını da çabuk bitirmişler, böylece geceleri açıkta yatmaktan, gündüzleri güneş altında gölgesiz kalmaktan kurtulmuşlardı. Kapı yükseklikeri bir metreyi aşmayan bu iğreti konduların hemen hepsini de ilkin bir oda, bir hol biçiminde yapmışlardı, daha sonra yeni biçimler vermeye başlamışlardı.

Dört yıllık mülteci yaşamın onlara kazandırdığı tecrübeyle hemen kendi aralarında örgütlenmişler. Önce kampı UNCHR'nin de kabul ettiği biçimde dört semte ayırmışlardı. Semtte BM'nin vereceği, verdiği gıda yardımlarının dağıtımı başta olmak üzere çıkan sorunları çözmekle görevli semt komiteleri kurmuşlardı. Komiteler içinde derme çatma birer büro kurmuşlar, kendi ararlarında seçtikleri bir belediye başkanına da kampın genel sorumlusu yapmışlar. Tabi yine derme çatma da olsa bir belediye binası yapmayı da ihmal etmemişler. İlk günler tabela yazacak boyaları ve sac levhaları olmadığı için Ninova'dan bu yana yanlarında taşıdıkları "Ninova Belediyesi" levhasını da belediyenin giriş kapısına asmışlar, belediye başkanlığı bünyesinde bir de dış ilişkiler komitesi kurarak bütün sorun ve taleplerini bu komite vasıtasıyla UNCHR'ye yansıtmışlardı.

Kamp sakinlerinin en büyük ve acil sorunu su ihtiyacı olduğundan, önce bu sorunu çözmek için girişimde bulunmuşlar. İlk günler su, tankerlerle getirilmiş. 8 bini aşkın nüfusları bulunmasına rağmen her gün 8 tanker su vermişler, fakat açlık bir yana bu boğucu çöl sıcaklığında da susuzluğa dayanmak gerçekten çok zor olmuş. Göç ettikleri Botan, Şırnak, Van, Hakkari gibi sudan bol hiç bir şeyin bulunmadığı cennet vatanlarını özlemleri daha da artmıştı. Susuzluk onları hayati derecede zorlayınca "Bağdat'a Saddam'a kadar gideceklerini" söyleyince sonunda tanker sayısı sekizden on ikiye, daha sonra da on beşe çıkartıldı. Israrla su sorununun çözümü için kalıcı çareler önermişler ve sonuçta 40 tonluk bir su deposunu yaptırmayı başarmışlar. Üç yıl aradan sonra ikinci bir 40 tonluk su deposu daha yaptırınca su sorunları iyiden iyiye azalmış. Bu arada kendileri de boş durmamışlar; kimi 20 metre, kimi 11metre'de, kimi de 25-30 metre'de suya ulaşmış. Bütün aileler kuyu kazıp su çıkarmışlar, ancak çıkardıkları su, kampın dördüncü semtindeki kükürtlü kaplıca suyundan farksız değildi. Bu suyu içmek mümkün değildi. Onlarda temizlik ve kapıların önündeki küçük bostanları sulamak için kulanarak bir cennet bahçesi yaratmışlardı. Adeta çöl ortasında ışıl ışıl yeşile boyanmış bir vahayı andıran Maxmur'u, birbirine sokulmuş evlerinin önüne birer bostan yeşertmişler. UNCHR'den neyin tohumunu ve fidanını koparabilmişlerse ekmişler. Hele de ektikleri renga renk bir çok çeşitten çiçekler, o çölün ortasında birer cennet bitkisi gibi mis kokuları saçarak yükselmiş.

Maxmur'daki Kürt Mülteciler elbette altı yıl boyunca sadece bu işlerle uğraşmamışlar. Daha ilk günde dış ilişkiler komitesi kurar kurmaz kampın sağlık eğitim ve sosyal sorunlarınıda UNCHR'nin önüne yığmışlar. Bir yandan kendi imkanlarıyla yapabileceklerini yaparken diğer yandan da ancak UNCHR'nin yapabileceği hizmet çalışmalarını ısrarla talep etmişler.

Çocukları kendi gelecekleri olarak gören, Maxmur Mültecileri onları okutabilmek için ne gerektiyse yapmaya çalıştılar. "Biz okuyamadık, çok cahil kaldık, bari çocuklarımız okusun adam olsun" diyen 60 yaşındaki Şerif dedenin söylediğine göre Etruş ve Geliyê Qıyamet kampından sonra Maxmur kampında da okullar inşa etmişler, her birine özgürlük şehidin ismini vermişler; Şehit

Koçerin, Şehit Salih, Şehid Kendal, Şehid Mehmet Karasungur ve Şehid Jiyan isimleri bu yapılan yeni okullara verilmişti. Kendi evleri gibi kerpiçten dört ayrı okul yapmışlar. Üçü ilkokul, biri ortaokul olarak yapılan bu kerpiç yapılardan eğitim ve öğretim için ilk etapta yediyüz kayıt yapılmış, 2004 yılına kadar kayıt sayısının toplam 3500'e ulaşmasıyla birlikte, lise öğrenimi de dahil edilmiştir. İlkokul öğretmeni olan Lezgin hocanın anlattığına göre 1998-99 öğretim yılında BM'yi çok zorlayarak UNCHR'den istedikleri okul sıraları, kara tahta, defter, kalem, tebeşir gibi okul malzemeleri çok sınırlıda olsa almayı başarmışlardı. Buna rağmen bir tek sırada 3-4 öğrenci oturmak zorunda kalmış, aşırı sıcak ikliminde böylesine tıka basa doldurulmuş sınıflarda eğitim yapmak çok zor olmuş, ama onlar her şeye rağmen çocuklarının eğitimlerini aksatmadan yürütmeye çalışmışlardır.

1998-99 Öğretim yılı çok çetin geçmişti. Okul yönetimleri, veliler, belediye, dışişler komitesi UNCHR'yi eğitim olanaklarını genişletmesi için zorlamışlar, sonuçta üç yıl üst üste on ikişer derslik üç okul yaptırmayı başarmışlardı. Beton ve biriketten yapılan ve geniş birer beton avlusu bulunan bu üç okuldan birisi ilkokul, birisi ortaokul, biriside lise olarak düzenlenmiş. kerpiç okulun birisi hizmet vermeye başlamıştı. İkisini yıkıp bir başka yerde gençlik ve öğretmen lokali yapmışlar, birisini de ana okul olarak düzenlemişler. Hepsinde de Kürtçe anadilde eğitim verilen bu okullarda 2001-2002 ilk ve ortaokul mezunlarına okulların verdiği diplomaların yerine bu yıl BM'nin verdiği diplomalar verilmiş. Buna hem öğrenciler, hem velileri, hemde öğretmenler çok önemli bir başarı olarak görmüşlerdir. Zira geçen yıla kadar okul yönetimlerinin verdiği diplomalarının hiç bir geçerliliği ve resmiyeti yokmuş. Çünkü okul yönetimlerinin bir resmiyeti yokmuş. Herhangi bir devletin milli eğitim bakanlığına bağlı değil. BM'nin onayına geçen mezuniyet belgeleri tamamen resmi oluslararası bir geçerliliği bulunuyor. Kürtçe anadilde yapılan Eğitimin hemen hemen bütün ders kitaplarını öğretmenler kendi aralarında oluşturdukları tercüme ve redaksiyon komisyonların çıkmasıyla Türkçe okul kitaplarından hazırlamıştır.

Maxmur'daki öğretmenlerin bir benzerini dünyanın hiç bir ülkesinde görmek mümkün değildir. Hepside bu mesleğe gönül vermiş insanlar. Bir kuruş karşılık

almadan maaşsız çalışmakta ve tamamen gönüllülerden oluşmaktadır bu öğretmenler. Adeta gönüllü eğitim ordusu gibi, bütün ders kitaplarını el yazısıyla yazarak öğrencilerini eğtim-öğretim dönemine hazırlıyorlar. Bu gönüllüler ordusu Kürtçe konusunda hepsi birer uzman düzeyine ulaşmış durumdalar. Günde 15-16 saat çalışan bu gönüllüler ordusu bu işi büyük bir tutku ile yapıyorlar. Bir tek şikayetleri var o da eğitim araç- gereç vb. malzemelerin eksikliği.

2002 yılında halkın bağışlarıyla temin ettikleri 4 bilgisayar işlerine çok yaramış, fakat bu onların ihtiyacına cevap vermekten çok uzak kalmıştı. Yüzlerce ders kitabını tercüme etmek, redekteden geçirmek, mizanpajını yapmak, basıp çoğaltmak çok zor olmuş. "Dört bilgisayarla gece ikilere kadar çalışmalarına rağmen işleri yetiştirmek gelecek yılın kitaplarına hazırlamak olanaksız" diyorlar. Okuldaki derslerden çıkar çıkmaz hemen bilgisayarların başına oturup vakit geçirmeden çalışıyorlar. Kitap Mizanpajı yapan Ferhat hoca "elektirik kesilmese gece iki-üçe kadar çalışacağım, ama yarınki derse hazırlanmam mümkün değil. Çocuklara daha kaliteli eğitim verememek canımı çok sıkıyor. Kendimi hep onlara borçlu kalmışım gibi her gün borcumu biraz daha büyüyormuş gibi sıkıntılar yaşadığımı hissediyorum" diyor.

Öğretmenlerinin işlerinin sadece öğrencilere ders vermek, kitap çevirmek, yazmak, okul yönetmek olmadığını; velileri de eğitme görevini de yürütüklerini öğrendik bu gönüllü öğretmenler ordusunun. Burada halka okuma- yazma kurslarını aynı öğretmenler veriyor. Her sömestir arasında dört ayrı semtte kayıt yaptıran yetişkin mülteciler adına **"ZANINGEHA GEL"** denilen **"HALK ÜNİVERSİTESİ"** kerpiçten ve okul sıralarının dizili bulunduğu merkezde okuma yazma alanı en yüksek yerleşim birimlerinin başında geliyor, hemde Kürtçe.

Maxmur'da bir başka eğitim merkezi de ana okuluydu. Yedi yaşının altında seksen çocuğun eğitim gördüğü ana okulda kerpiçten yapılan okulun öğretmenleri ana okulunu oldukça güzel süslemişler, ama çocukların oynayabilceği hemen hiç bir eğitim, araç- gereç ve malzemesine sahip olamayan anaokulunun öğretmenlerinden Rojda hoca "bizim burada yapmaya çalıştığımız çocuklara okulu, öğretmenleri, arkadaşlarını, doğayı, hayvanları sevdirmeyi başarmak, onlara alfebeyi ve rakamları öğretmek. Tabi birlikte şarkı söyleyip oyunlar da oynuyoruz; arkadaşlığı, dostluğu ve paylaşımı, yapıcı olmayı, bunların güzelliğini ve yararlılığını çocuklara öğretmeye çalışıyoruz. Elimizde bir anaokulunda bulunması gereken hemen hemen hiç bir malzeme yok" diyor. Buna rağmen öğrencilerin ilgisi oldukça fazla olmasını öğretmenlerini çok sevmelerine bağladık.

KÜRDİSTAN MÜLTECİ KAMPLARINDA EĞİTİM

Ortaçağ karanlık perdelerinin Avrupa'da yırtılmasıyla, özellikle 18. yüz yıldan itibaren, insan hak ve hürriyetleri daha da önem kazanmış, 20. yüz yılın yarısından itibaren de uluslararası bir düzey kazanarak çeşitli sözleşmelerle taraf olan devletleri bağlayıcı duruma getirmiştir.

Devletlerarası soğuk savaşların sona ermesi, bilim ve teknolojideki çok hızlı gelişmeler, dünyanın küreselleşmesini beraberinde getirmiş, buna bağlı olarak insanın yaşama hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakları, düşüncesini özgür geliştirme hakkı ile ulus veya ulusal azınlıkların dil-kültür haklarının yaşatılması, geliştirilmesi, uluslararası hukuk temelinde bazı sözleşmelerle devletleri bağlayıcı duruma getirmiştir. Daha önceleri her hangi bir ülkedeki farklı dil, din, ırk ve kültürlerin yaşatılması ve geliştirilmesi, o devlet tarafından suç sayılırken, bu dönemde bunların önündeki engeller, bir insanlık ayıbı ve suç olarak görülmekte, uluslararası hukukla buna müdahale etme hakkı doğmuştur.

Özellikle 1993-1994 yılları arasında, sayıları yaklaşık 18 bini bulan, yoğunluklu olarak, Türkiye'nin mevcut Irak sınırına yakın yerleşim alanlarından Van, Şırnak, Hakkari, Cizre, Uludere, Sılopi, Çukurca, Yüksekova ve Nusaybin'e bağlı belde, köy ve mezralarda oturan halkımızdan 15 bini aşan, bir kısmi, sistematik baskı, katliam ve zor yöntemiyle Kuzey Irak'a göç etmek zorunda bırakılarak göçertilmiştir. Geriye kalandan bir kısım köy koruculuğu temelinde silahlandırılmış, bir kısmı da Türkiye'nin içlerine doğru gitmek zorunda bırakılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti rejimlerinin, geçmişten günümüze kadar özellikle kendi içinde hiçbir etnik, azınlık yada farklı ulusal kültür ve düşüncelere tahammül etmediği, yani kendi içinde bırakalım farklı bir dil, din, kültür gerçekliklerini; kendi dilinde dahi farklı zihniyetlere tahammül etmediği, yani insanın özgür düşünme hakkının bile kendi sonuymuş gibi gördüğü gerçekliği; sayıları binlerle ifade edilen köy göçertmelerinden, sayıları on binlerle ifade edilen düşünce mahkumlarından, binlerce faili mechul cinayetten ve bütün bunların sonucu olan, son on yılda AİHM'ne yansıyan insanlık suçu davalarından net anlaşılmaktadır.

Belirtildiği gibi 1993-1994 yıllarında Güney Kürdistan(Kuzey Irak)'ın çeşitli alanlarına, tek-tek aileler biçiminde ve büyük bir kısmı da topluca göç etmek zorunda bırakılmış; tek-tek aileler Zaxo, Duhok, Amediye, Sersıng, Şeladıze vb. yerleşim birimlerinde; toplu göçenler de Bıhere ve Şeranış'ta daha sonra da Bersıve de konumlanmıştır, ancak bölgedeki mevcut otorite boşluğu, sözde otorite sahibi olan örgüt veya kişilerin halk iradesi yerine kişisel hırs, çıkar ve dar-grupçu yaklaşımlarıyla, yine Türkiye Cumhuriyeti rejiminin Kürt kültür ve diline kısaca Kürtlere tahammülsüzlüğü ile birleşince, halkımız üzerindeki baskılar devam ederek artmıştır. Türkiye Cumhuriyetinin hiçbir uluslararası hukuk tanımadan bu bölgeye yaptığı operasyonlar, yine bununla birlikte otorite

sahibi olan KDP'den gelen baskılar sonucu, hemen-hemen göç edenlerimizin tamamı Etruş kampında toplanmak zorunda bırakılmıştır. Bu süreçlerde UNHCR göçmenlik statüsü vermiş ve insani yardım adı altında halka çadır, erzak vermeye başlamıştır.

Etruş Kampının Oluşumu:

Belirtildiği gibi kuzeyden göçertmeler tek-tek ve toplu halde yaşanmıştır. Tek-tek göçler bölgedeki farklı yerleşim bölgelerinde konumlanırken, toplu göçlerde sırasıyla Bıhere, Şeranış, Bersive, Geliye Qiyamet'e ve sözü edilen sebeplerden dolayı, daha sonra hepsi Etruş'ta konumlanmıştır. Etruşta yaklaşık 4800 aile konumlanmış olup toplam nüfusumuz 15 bini aşmıştır.

Buradaki halkımızın % 60'ı kadın, erkek, yaşlı ve çocuk yaş sınırının üzerindeki yaşlardan oluşurken, %40'ı çocuk yaş sınırından oluşmaktaydı. %40'lık bu oranın %30'u eğitim yaş sınırındaydı. Daha önce henüz Türkiye de iken, Türkiye Cumhuriyeti devleti, son dönemlerde tamamen farklı amaçlarla ve şekil olarak bir takım eğitim faaliyetleri sunmuş, fakat halkın %99'u hemen-hemen okuma yazma bilemez durumuna gelmiştir. Hatta eğitim bir yana hiçbir kamu hizmeti sunulmamıştır.

Bu gerçekler ışığında, yeni nesillere eğitim olanağı yaratmak, bir demet ışık olmak, onları gelişen dünyanın ölçütlerinde aydınlığa kavuşturmak; özellikle bin yılların özlemi olan her özgür insan gibi kendi ana dilinde okuma- yazma öğrenebilmek, insan olmanın, insani değerlere ulaşmanın, farlı,dil, din, ırk ve kültürden insanların hoşgörü içerisinde kardeşçe ve barışçıl bir ortamda birlikte yaşamanın ve bunu yakalamanın, buna ulaşmanın; kendi haklarının bilincine varırken başkalarının haklarına da saygılı olmanın ancak ve ancak düzenli ve sistemli bir eğitimde sağlanacağı düşüncesi ve gerçeği doğmuştur. Pratik, tecrübeli sayıları bir kaçı geçmeyen öğretmen arkadaşlar bunun düşüncesini geliştirmiş ve uygulamasına girişmiştir. Ancak ne nitelikli kadro, ne eğitimin alt yapısı, ne de hiç bir eğitim araç ve gereci yoktur, fakat kararlı ve ısrarlı tutum, yoktan var etmenin gerçekleştirilmesine girişmiştir. İlk önce Türkiye okullarında ilk, orta ve lise düzeyinde eğitim görmüş kişilerden bir eğitim kadrosu oluşturulmuş, daha sonrada çadırlarda 4200'ün üzerinde öğrencinin eğitimine başlanmıştır.

1-Öğretmen Kadroların oluşumu:

Belirtildiği gibi sayıları bir kaçı geçmeyen pratik, tecrübe sahibi öğretmen arkadaşlar ile Türkiye de ilk, orta ve lise düzeyinde eğitim görmüş 37 kişilik bir öğretmen kadrosu olarak çalışmalara başlanmış, öğrenciye verilen öğrenimin yanı sıra, kendi niteliğini geliştirme ve branşlaşmada derinliği sağlamak amacıyla kendini, yoğun olarak eğiterek geliştirmiştir. Öğretmen arkadaşlar her türlü maddi destekten ve eğitime yönelik kaynaklardan yoksundur.

2- Öğrencilerin Durumu:

Sayıları 4200'ü aşan öğrenciler, yerleşim alanına göre dört ayrı okulda toplanmış, bunlar arasında bir ayrıştırmaya gidilmiştir. İlk yıl 1. ve 2. sınıflar ile Türkiye de okuma yazmayı öğrenmiş olanlarda 3. sınıflar da okumak üzere ayrıştırılmıştır.

3-Eğitimin Alt Yapısı ve Kaynaklar:

Bu süreçte bizler, UNHCR in verdiği çadırlarda barınmaktayız. Eğitim ve öğrenimde bu çadırlarda sürdürülmeye çalışıldı. Topraktan kerpiçler yapılıp sıra amaçlı kullanıldı. Yine bu süreçte Türkiye de ve Irakta uygulanan eğitim programlarından sınırlı yararlanılarak özellikle matematik,fen ve sosyal bilgiler dersleri Kürtçe ye çevrilerek hazırlandı. Bunun yanında Kürtçe dil dersi ve tarih ders programları, yine bazı sınırlı kaynaklar ile pratik tecrübelerle yoğun tartışmalardan çıkarılan sonuçla hazırlanmıştır. Eğitimin temel araç-gereci olan defter kalem vb. okul malzemeleri çok sınırlı da olsa UNHCR tarafından ve halkın desteğiyle karşılanmıştır. Yanı kısaca bu süreçte her öğrencinin sadece birer defter ve kalemi, öğretmeninde kendi hazırlandığı bir ders programı vardı desek gerçekçi ve yerinde bir tarif olur.

İlk Yılın Değerlendirilmesi

Böylesine büyük imkansızlıklarla ve kampa yönelik çok sistemli baskılarla eğitime başlanmıştır. Bu arada kamp halkı olarak kendi içimizde birlik ve beraberliği, insani dayanışmayı pekiştirmek, insanlar arasında hoşgörüyü devamlı kılmak amacıyla modern çağın örgütlemeleri olan kurumlara ağırlık vermiş, temsilcilerini seçmiş, kamp bazında yönetimlerimizi oluşturmuşuz. Bu yönleriyle kampımızı kendisi için tehlike gören Türkiye cumhuriyeti, yerel güçler arasındaki savaşı başlatıp körüklemiştir. Bu bağlamda yerel otoriter güç olan KDP, Türkiye'nin istemi üzerine kampı kuşatmış, çeşitli yersiz gerekçelerle birlik ve düzenimizi bozmaya çalışmış, UNHCR in erzak yardımını dört ay süreyle engellemiştir. Bu dönemde çocuklar okula ayakkabısız ve çoğu gün aç karınla gelmişlerdir. Yine TC savaş uçakları, yıldırma ve tehdit amaçlı kamp üzerinde çok alçaktan keşif uçuşları yapmış, psikolojik baskı uygulamıştır. Yine KDP güçleri, bütün kamp giriş- çıkışlarını kapatmış, insanlar birer nişangah tahtası olarak kullanılmış, içlerinde çocuklarda olmak üzere onlarca kişi yaralanmış ve katledilmiştir. Çok yönlü baskı ve sindirmelere karşı eğitim ve öğrenim devam etmiş, sistemi yaratmanın ilk pratik adımları atılmıştır, 1996 yılında UNHCR tarafından 4. tane okul binası yapılmıştır. Ayrıca bilgi düzeyi daha üst seviyede olan öğrenciler için kendi imkanlarımızla bir orta okul eğitim yeri açılmıştır.

Bu dönemde Türkiye cumhuriyeti, özellikle Kürtçe eğitime tahammül etmediği için bazı asılsız, "Etruş cumhuriyeti" gibi "silahlı guruplardır" gibi gerekçelerle yerel güçler üzerinde ve özellikle UNHCR üzerinde yoğun

diplomatik ve siyası baskı oluşturmuş, sonuçta UNHCR çalışanları kamptan el çekmiştir. Bu bin bir çeşit baskı yöntemi sonucu kampımız guruplara ayrılmış, bazıları Güney Kürdistanın birkaç ayrı bölgesine gitmiş ve oralarda kamplar oluşturmuşlardır. Kalan büyük çoğunluk ise 36. paralelin sıfır noktasına yani Ninova kampına yerleşmiştir. Elbette bu göç, üzerimizde psikolojik ve moral anlamında kısmi olumsuz etkiler yaratmış, fakat en büyük darbeyi eğitim ve öğretim görmüştür.

Ninova Kamp Sürecinde Eğitim:

Ninova kamp süreci, yerel güçler arasındaki savaşın kızıştığı ve TC'nin on binlerce silahlı gücü ve tekniğiyle Güney Kürdistan'a müdahale sürecine denk düşmektedir. Burada biz eğitmen arkadaşlar, çadırlarda eğitimi sürdürmeye çalışmışız. Olanaklar Eturuş kampının ilk başlangıcında olduğu gibi ya hiç yok yada var olanda çok sınırlıdır. Fakat oluşan morla güç, eğitime duyulan susamışlık ve ısrarlı tutum, sınırlı imkanlarla; hatta imkansızlıklar olsa dahi bir şeyler yapmanın gerekliliğini zorunlu kılıyordu. Bu kamp sürecinde öğretmen kadromuzu sayı olarak çoğaltıp , nitelik olarak geliştirme, daha da derinleştirme, yine öğrenciyi eğitirken, kendimizde daha üst düzeyde zorlayarak eğitme gerçeği yaşanmıştır.

Fakat bu dönemde de kampımız üzerinde baskı ve sindirmeler artarak devam etmiştir. Daha önce sözünü ettiğimiz güçler, kamp çevresinde ve kampın ortasında can almaya devam etmiş, çoluk-çocuk, kadın, ihtiyar denilmeden kamp rast gele silahlarla taranmış, insanlar katledilmiştir. Bilindiği gibi kamu hizmetlerinden bazıları toplu olmayı gerektiriyor. Okullarda toplu hizmet sunan kurumlar olduğundan, bu yönüyle kamp rast gele taranırken, öğrencilerimizin can güvenliği müthiş tedirginlik yaratmış, eğitim bu yönüyle darbe almıştır. Bu kampta eğitim ve öğrenime, üç ilkokul, birde orta okul temelinde devam edilmiştir. Ancak belirtildiği gibi, kampa yönelik çok açık baskı ve şiddet ortamı yeni bir göçü beraberinde getirmiştir. 1997'baharında Ninova'ya gelinirken, 1998'yılı başında bu şiddet ortamı nedeniyle Irak sınırına yani Nehdara kampına gelinmiştir. Bu yönüyle Ninova da 1996-1997 eğitim sezonun ikinci dönemi ve 1997-1998 eğitim sezonun ilk dönemi görülmüştür.

Nehdara Kampı:

Adalet, kardeşlik, hoşgörü kavramları, dil kültür hakları bir tarafa; yaşama hakkına kast edilen, hem zihni hem de fiziki soyutlamaya tabi tutulan biz kamp halkı adeta bir onur kurtarma mücadelesine girişmiş, hiçbir ihtiyaç malzemesi almadan, yağmur kar ve soğuğa rağmen ve on binlerce Kürt insanını toplu olarak katleden Saddam rejimine bile-bile sığınma talebinde bulunmuşuz. "Adeta al bizi de katlet, ama onurumuzu koruyacağız" dercesine bu ülkenin sınırına dayanmışız. Fakat mevcut rejim, buna insani boyuttan ziyade siyasi çıkar temelinde yaklaşmış ve bizler dört ay süreyle çağımızda eşi ve benzeri az görülen bir yokluk ortamında bırakılmışız. Yiyecek ve içecek sıkıntısının yanı sıra, etraftaki mayınlar ve diğer taraftan KDP in şiddeti can almış, adeta bir vahşet ortamı yaşanmıştır.

Bu süreçte eğitim ve öğretim çabaları bütün yönleriyle darbe almış, sınırlı sayıda öğretmen, yine sınırlı sayıda öğrenciye sözlü olarak eğitim vermeye çalışmıştır. Zaten bunun başkaca ne bir zemini ne de imkanı vardı.

Dört aylık süreçten sonra Irak rejimi mültecilik statüsünü kabul edince, şu anki bulunduğumuz Mahmur kampına gelinmiştir.

Mahmur Kamp Oluşumu ve Eğitimin Durumu:

Mahmur kamp yerleşim alanı, ilk başta kesinlikle bu tür bir yerleşime uygun olmayan, suyun olmadığı, hiçbir bitkinin yeşermediği, her tarafı zehirli böceklerle kaynayan, tamamen sağlıksız bir ortam ve böyle bir ortamda sadece beyaz naylon çadırlarda bizler, bir süre yaşamak zorunda kalmışız. Bilindiği gibi Mahmur çorak bir alan, görünüşüyle tam bir bozkır. Ve artık buranın bizler için son kamp olacağı hafızalarımızda şekillenmiştir. Çünkü bundan başka, şayet bilim kurgularda olduğu gibi farklı gezegenlerden gelen, insan üstü yaratıklar alıp kendi gezegenlerinde bir yer vermezlerse, gidecek başkaca yer kalmamıştır. Burada büyük bir irade ve azimle, özverili bir dayanışmayla, yaşama, toprağa can katmaya başlanmıştır.

Öğretmen yapımızın tamamı büyük bir çaba ve özveriyle, yine halk dayanışmasıyla ilkel metotlarla altyapı çalışmalarına başlamış, okullar yapılmış ve sistemli eğitim derinleştirilerek yürütülmeye başlanmıştır. Tabiri yerinde ise, bozkıra çekirdek düşmüş, yeşermeye başlamıştır. İlk etapta çamurdan kerpiçlerle üç ilk okul ve bir orta okul yeri yapılmıştır. Biriken tecrübelerle eğitim ve öğrenime geçilmiştir. Anlaşılacağı üzere Mahmur kampı diğer kamplara nazaran, daha kalıcı bir konum taşıdığından oluşan tecrübelerle sistemli eğitime geçilmiştir.

Bu bağlamda 1998 yılı ile 2003 yılları arasındaki eğitim ve öğrenimi bütün yönleriyle şu şekilde tanımlayabiliriz.

Eğitim- Öğretimin Alt Yapısı:

1998-99 eğitim yılına öğretmen halk dayanışmasıyla kendi olanaklarımızı zorlayarak yapılan 3 ilkokul ve 1 orta okulda eğitime başlanmıştır. Bu okullar topraktan yapılmış ve topraktan kerpiçler sıra amaçlı kullanılmıştır. 1999 yılında UNHCR tarafından 8 derslik, 2000 yılında yine 8 derslik, 2001 yılında 14 derslik olmak üzere 3 okul binası yapılmıştır. Bunlardan 14 derslik olanı şimdilik orta okul- lise diğer ikisi de ilk okul amaçlı kullanılmaktadır. Geriye kalan bir ilkokulumuzun okul binası olmadığından toprak yapıda 608 öğrencimizin eğitimi burada yapılmaktadır. Ayrıca ana okul binası olmadığından 240 öğrencinin eğitimi mevcut okulların depoları kullanılarak sürdürülmektedir. Yine 1999 yılından ve onun sonrasında UNHCR tarafından okullarda kullanılmak üzere bir miktar sıra-masa getirilmiştir.

Mevcut durumda UNHCR ın yaptığı okullar belli bir ihtiyacı karşılıyorsa da, her yıl ortalama ilkokullara 300'ü aşan yeni kayıt ve 250-300 arası mezuniyet gerçekleştiğinden ve şimdilik her sınıfa ortalama 40-48 öğrencinin düşmesi nedeniyle önemli bir zorlanmayı yaşatmaktadır. Sözü edilen okullarımızın idare ve depo bölümleri sınıf amaçlı kullanılmakta, su, elektrik, tuvalet v.b. sorunlar kalıcı bir sorun olarak durmaktadır. Bir ilk okul ile ana okulun binası olmadığından eğitimde ciddi zorluklar yaşanmaktadır.

Toplumumuzun sosyal ve kültürel gerçekliği ve yine göç koşullarının yarattığı işsizlik, üretimsizlik, sağlıklı bir nüfus planlaması kültürünün oluşmasını olumsuz etkilendiğinden çok hızlı bir nüfus artışı yaşanmaktadır.l

Bu dikkate alındığında zaten ihtiyaca cevap vermeyen okullarımız önümüzdeki yıllarda büyük ve kalıcı sorunlarla karşı karşıya kalacaktır.

Öğretmen Kadromuzun Durumu:

Başta da belirtildiği gibi eğitim çalışmasını, gönüllü üstlenen bir gurup öğretmen arkadaşların kendi birikimleri ve yaşam tecrübeleriyle sıfırdan başlattığı söylene bilinir. Başta sayı ve nitelik olarak zorlanmalar ve eksiklikler olmasına rağmen süreç içerisinde giderek bir düzey tutturulmaya ve bir sistem oturtulmaya çalışıldı. Türkiye, Avrupa ve bulunduğumuz bölgenin eğitim kaynaklarından yararlanılarak daha düzenli, nitelikli ve sonuç alıcı bir düzey yakalandı. Özellikle eğitmen kadromuz böylesine insani ve toplumsal görevin ağırlığıyla ve gelişen koşulları dikkate alarak, kendi tüm imkanlarını zorladığı, eğitim dışındaki tüm zamanını, kendini eğiterek cevap olmayı hedeflemiştir. Hatta hiçbir tatil olanağını kullanmayarak maddi zorluklar ve ağır mültecilik psikolojisi altında sürekli olarak yeni kaynaklar hazırlamaya çalışmıştır. Öğretmen yapımızın büyük çoğunluğu evli ve çocuk sahibidir. Bu yönüyle büyük ekonomik zorluklar yaşanmış ve yaşanmaktadır. Sosyal ve kültürel sorunların yanı sıra, pedagojik eğitimden tutalım, diğer yardımcı eğitim yöntemlerine kadar bir çok konuda kendisini sağlıklı hazırlama ortam ve

koşullarına sahip olmamıştır. Mevcut durumda eğitmen kadromuz, 90'nın üzerinde bir sayıya ulaşmış ve nitelik olarak belli bir düzey tutulmuştur. Yoğun çabalarla kendini eğiterek branşlaşmaya gidilmiş, her branşta belli bir düzey yakalanmıştır. Ayrıca mevcut imkanlarla eğitim seviyesini artırmak, pedagojik eğitim, yine branşlaşmada derinliği sağlamak amacıyla seminer ve konferanslar yapılmış, istenilen seviye olmazsa bile belli bir düzey yakalamıştır.

Öğrenci Potansiyeli ve Ulaştığı Düzey:

Mevcut öğrenci sayısı 3098'dir. Bunlardan 946'sı orta okul ve lise, 200'ü ana okul, geriye kalanı da ilk okulda öğrenimini sürdürmektedir. Her yıl ortalama 250'yi aşan kayıt ile 250 ile 300 arası mezuniyet gerçekleşmektedir. 2001,2002 eğitim yılında 38 öğrenci ilk defa lise mezunlarını vermiş ve daha sonra 1 yıl süreyle üniversiteye hazırlık okulunda okumuştur.

Bu öğrencilerimizin bulunduğumuz ülkede her hangi bir üniversite de okumaları için çabalar sürdürülmektedir.

Eldeki ders kitapları, ancak öğretmenlerin kullanabileceği kadar hazırlama imkanı olduğundan, öğrenciler hemen-hemen ders ile ilgili kitaplarla tanışma fırsatı bulamamışlardır. Yine öğrenciler, labaratuvar olmadığından, fizik, kimya, biyoloji derslerini ve yine coğrafya, tarih ve matematik derslerini verimli kılacak ders materyallerinden yararlanma imkanı bulamamıştır. Spor, müzik derslerinin altyapı ve araç gereci olmadığından dolayı bu dersler verimi düşürmüştür. Resim gibi sanat alanında nicel olarak sınırlı da olsa bir gelişmeden söz edilebilir.

Öğrencilerin belirtilen bu eğitim sorunları dışında, mültecilik koşullarının yarattığı sosyal, ekonomik, ve psikolojik etkilenmeden kaynaklı ciddi sorunları olmuş ve halende vardır. Beslenme sorunlarından tutalım ayakkabı, çanta ve giyim eşyalarına kadar bir çok temel ihtiyaçtan yoksundur.

Bütün bu zorluklara rağmen öğrencinin bilgi kapasitesi belli bir seviyeye ulaşmıştır.

Ortadoğu, doğmalara dayalı inanç ve muhafazakar, savunmacı düşünce yapısından dolayı, bilimsel bilgi ve özellikle bunun kültürüyle pek tanışmayışının etkisiyle de, her türlü kültürel, sosyal, siyasal ve inançsal kimlik farlılıklarının reddini vazgeçilmez bir kural olarak algılayan bir kültür şekillenmesine sahiptir.

Türkiye cumhuriyeti, devlet düzeyinde özellikle içinde yaşadığımız son yıllarda bu şekillenişi aşma temelinde Avrupa Birliğine girme arayış ve çabalarını yoğunlaştırsa da, Ortadoğu'nun farklı kimliklerini tanımayan kültürel karakterini aşamamsından dolayı büyük sıkıntılar çektiği bilinmektedir.

İçinde yaşadığımız coğrafyanın ve TC'nin yaşadığı sorunlarının aşılmasında olduğu kadar, içinde bulunduğumuz göçmenlik gibi özgün sorunların aşılmasında da katkıda bulunacağı inancıyla genel ve özgün eğitim çalışmasını yürütmekteyiz. Sürdürdüğümüz bu eğitim çalışmalarını bir projeye kavuşturarak sonuç alıcılığını artıracağına inanıyoruz.

Hem Ortadoğu genelinde hem de Türkiye özgülünde; farklı ulusal, kültürel ve inancsal kimliklerinin reddini benimseyen kültürel yapısı ve yer yer boy gösteren farklı kimliklerin şiddetle bastırıldığı tarihi bilgilerden de anlaşılmaktadır.

Günümüzde şiddet yönlü bastırılmalar giderek anlam yitirirken, " bu kimliklerin farklılık ve özgünlükleri yoktur, kalmamıştır" gibi aynı anlayışın daha inceltilmiş biçimleri yürütülmektedir. Yıllarca yasaklanmış, bastırılmış, yok sayılmış ve varlığı günah gerekçesi sayılmış farklı kimliklerin gelişme imkanı bulamamsından kaynaklı, cılız kalacağı bilinmektedir.

Tüm bu gerçeklere rağmen, yıllardır yaşanılan göçmenliğin özgün koşulları içinde Kürt dili, tarihi ve kültürü alanlarında önemli olduğu kadar iddialı çalışmalar yürütülmüş, nitelik düzeyi geliştirilmiştir. Tüm kültürel, ulusal, inancsal vb. kimlik farklılıklarını doğanın güzel renkleri biçiminde ele alan, gelişmelerine katkı sunmayı amaç edinen, bunun yanında kendi kültürel sınırlarıyla yetinmeyen, genelde demokratik dünya vatandaşlığı esprisine inanarak, kültürel rengiyle katılım göstermeyi daha anlamlı bulan bir anlayışla, eğitsel, kültürel, dil, sosyal, beceri kazandırma, meslek edindirme çalışmalarını yürütmekteyiz.

Eğitim çalışmalarımızı sosyal, kültürel yönüyle özelinde Türkiye'nin demokratikleşmesine katkı sunacağı gibi pozitif bilimlerle de, bilime olan yabancılığın giderilmesine ve bu şeklide doğmalara dayalı düşünce yapısının değişmesine katkı sunacaktır.

Dil, kültür ve tarih alanındaki çalışmalarımızın, yüz yıllarca söylenildiği gibi "bu kimlikler yoktur" biçimindeki pek anlamlı olmayan iddiaları tümden yıkacağı kesindir.

Esas amaç: Geliştirilmiş Kürt dili, kültürü ve tarihinden başlayarak, farklı kimliklerin ret edilmeden, varlığı güzellik ve gelişim gerekçesi sayılan demokratik bir topluma ulaşmaya katkı sunmaktır. Şimdiye kadar yürüttüğümüz ve yürütmeyi planladığımız çalışmalarla bu katkıyı fazlasıyla sunacağı bilinmektedir. Bir toplumun demokratikleşmesinin temelinde; ayni toplumun farklı kimliklerinin kabul edilmesiyle başlayacağı, toplumsal temelden ve kültürel yapılanmaya işlenmiş demokrasinin sağlıklı gelişmesinin zorunlu gereği olduğu inancımız, artık evrensel düzeyde kabul gören bir gerçeklik haline gelmiştir.

Bunların yanı sıra; içinde yaşadığımız toplumun eğitim düzeyinin geri olması durumunun aşılmasında hayati önem taşımaktadır. Bireylerin dört duvarı aşamayan dünya görüşlerinin aşılması, iş ve mesleği olmayan, adeta işsizlik ve mesleksizliğin yasa biçiminde işlendiği bir coğrafyada, göçmen kampındaki bireylere ve ağırlıklı olarak oranı yüksek olan genç bireylere, mesleki eğitim verme, sosyal-kültürel, sanatsal aktivitelere katma yönünde eğitim-öğretime çok yönlü başlanmış bulunmaktayız.

Dünya göçmenler tarihinde, yürüttüğümüz çok yönlü eğitim çalışmalarıyla belki de ilk örneği oluştururken, göçmenlik statüsünün bilindiğine inandığımız sınırlı olduğu kadar sıkıntılı koşulları da bizi zorlanmaktadır.

Kürtlerin dil ve tarih alanlarında günümüze değin en ciddi çalışmaların yapıldığı ve bir çok alandaki Kürtlerin bu gerçekliği kabul ettiği bir zeminde, bu çalışmalarımızı dil, kültür, tarih alanında merkezi statüde derinliğe kavuşturup kurumlaşmasına gidiyoruz.

Yürüttüğümüz ve yürüteceğimiz eğitimin, toplum ve bireylere yönelik büyük önem taşıdığı, genel bölgede zihniyet dönüşümünde de büyük katkı sunacağı gerçeği de eklenildiğinde, hayati önemde bir çalışma olduğu anlaşılmaktadır. Yürütülen bu çalışmalara karşı duyarlı olmak, evrensel, demokratik ölçüleri kabul etmiş her birey ve kuruluşun sorumluluğu dahilinde olduğuna inanıyor, çağrımızı bu yönlü iletiyoruz.

Bu nedenle; eğitim ve öğretimin daha verimli ve kaliteli kılınması için gereksinimler aşağıda sıralandığı gibidir:

1: Yabancı dil dersleri haricinde bütün derslerimiz Kürtçe diliyle yapılmaktadır. Her hangi bir alanda bu yönlü eğitim çalışmaları Kürtçe yapılmadığından dolayı, kendi kaynaklarımızı kendimiz, yaratmak durumundayız. Sınırlı imkanlara rağmen büyük fedakarlıklarla eğitim materyalleri hazırlanmış, sınırlı sayıda çoğaltıla bilinmiştir. Yine hazırlanan bir çok eğitim materyali imkan yetersizliğinden dolayı raflarda bekletilmektedir. Bu nedenle hazırlanan materyaller öğrencilerin yararlanma düzeyini sınırlı bırakmaktadır.

Sayıları 3100 civarındaki her öğrenciye ders kitaplarını çoğaltarak ulaştıra bilmek acil ihtiyaç durumundadır. Bu nedenle, bu kadar öğrenciye yetecek düzeyde kitapların yazım, basım ve çoğaltılmasını yapa bilecek çapta bir matbaa, fotokopi, kompütör, skayner ve printere ihtiyaç bulunmaktadır. Ayrıca matbaa çalışmasına yönelik diğer gerekliliklere ihtiyaç duyulmaktadır. (kağıt, makas, boya, zımba vb.)

2: Eğitim ve öğretimimizin fizik, kimya ve biyoloji gibi pozitif bilimler alanında belli bir nitelik sağlanılmıştır. Materyal sınırlılığı ve ders kitaplarının sınırlı kalması, eğitimin soyut kalmasını ve nitelikli sonuç alıcılığını etkilemektedir. Bu nedenle, fizik, kimya ve biyoloji ders ihtiyaçlarına cevap ola bilecek düzeyde laboratuarlara ihtiyaç vardır.

3: Lise ders programına bilgisayar dersini almayı ve ayrıca genel öğrenciler düzeyinde bilgisayar kurslarını geliştirmeyi amaçlamaktayız. Bu sebeple, en azında belli düzeyde bilgisayara ihtiyaç duyulmaktadır.

4: Spor dersleri ve sportif etkinliklerin yürütülmesine yönelik ihtiyaçlar; spor elbiseleri (erkek-bayan), futbol, voleybol, hentbol, masa tenisi, basketbol vb. alanlara yönelik alt yapı ve malzemeleri.

5: Resim müzik derslerine yönelik materyaller, (yağlı, solu, guvaş, pastel boya; flüt, saz, piyano, darbuka, org vs.)

6: Görsel eğitim-öreninin geliştirilmesine yönelik televizyon, video; derslere yönelik eğitici CD ve video kasetleri.

7: Ayrıca bazı nedenlerden dolayı liseyi terk etmiş ve orta okuldan sonra mesleki okullarda okuma istemi olan öğrencilere meslek kazandırmaya yönelik, elektrik ve kız meslek sanat okullarına ihtiyaç duyulmaktadır.

8: Öğretmen bileşimi belli bir niteliğe kavuşmuştur. Bu niteliğin güçlendirilmesi ve halktan lise ve dengi okullardan mezun olmuş bireyleri öğretmen adayları olarak yetiştirmek eğitimin sürekliliği açısından gerekli görmekteyiz. Bu nedenle, bir eğitim enstitüsüne ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın yürütülmesine yönelik gerekli maddi desteğin sağlanılması beklentimiz ve talebimizdir.

9: Günümüze kadar sürdürülen eğitim- öğretim faaliyetlerinde olduğu gibi günümüzde de eğitim-öğretimi sürdüren tüm öğretmen arkadaşlar, her hangi bir yerden hiçbir maddi destek almadan bu faaliyetleri gönüllülük temelinde yürütmüşlerdir. Ne var ki öğretmen arkadaşların yıl boyunca eğitim-öğretim faaliyetleriyle ilgilenmeleri ve farklı gelir kaynaklarına sahip olmamalarından dolayı büyük sıkıntılar yaşadıkları anlaşılırdır. Bu nedenle, kısmi ve periyodik olarak sağlanacak maddi olanak, eğitimin verimliliğini artıracaktır.

Mahmur Mülteci Kampı Eğitim –Öğretim Okulları

13-11-2003

SAYILARLA MAHMUR KAMPI

Nüfus: 12.135
Hane Sayısı: 2.414
Semt Sayısı: 4
Mahalle Sayısı: 16
Kampın Bağlı Olduğu İlçe: MAHMUR
Kampın Bağlı Olduğu İl: MUSUL

MAXMUR KAMP YÖNETMENLİĞİ:

Maxmur kampı, siyasi mültecilerin yerleşim yeridir. Bu konumuyla da her yerleşim yerinden çok daha fazla siyasal gelişmelerden etkilenmek durumunda dır. Bu anlamda Irakta yaşanan kaos Maxmur halkının günlük yaşamını etkilemekte ve geleceğe ilişkin kaygılarını artırmaktadır. Kürt sorunun bir parçası olarak Maxmur mülteci kampı siyasal-sosyal ve ekonomik durumu ile örneğine az rastlanır bir konumu teşkil etmektedir. İdari-kültürel yapısı demokrasi uygulaması ve kıt olanaklarla yaşamı güzelleşterme çabası, gerçekten de çölde kuru taşları yeşertmeye benzer bir çabadır. Bu durumuyla Maxmur kampı sadece kendi sakinlerinin yaşamıyla sınırlı olmayan, çevresine ve Irak bütününe örnek olabilecek bir model olmayı esas almaktadır. On yıldır yaşadığı

zorlu koşullar da direnişle Maxmur halkı da emeklerinin gitmemesinin, demokrasi mücadelesinde alınacak mesafelere bağlı olduğunun bilincindedir. Bu bilinçle demokrasiyi, demokratik ilişkiyi ve işleyişi kendi yaşamanın esası haline getirme çabası Maxmur halkının en temek gündemidir. Zira demokratik bir ortam hem insan yaşamının güzeliklerle donanacağı, hem de yaşam imkanlarının artacağı bir ortamdır. Bu bilincle demokrasi mücadelesi ile Kürt sorunu çözülür, demoktasiyle Maxmur halkının temel sorıunları çözüm bulur, demokrasi ile toplumsal sorunların nedenleri ortadan kaldırılabilir.

Maxmur'lular açısından da 21 yy. demokrasi yy'ı demek doğru bir tanımlama ve beklenti ifadesi olacaktır. 5000. yıllık sınıflı eğemlikler tarihi boyunca, toplumsal sorunlar bir avuç eğemen çıkarına savaşlarla çözülmek istenmiştir. Bu savaşlarda da yine yoksulların öldürülmesi, sürgün edilmesi, yokluk ve yoksunluklara mahrus bırakılması ezilen halklarda artık savaşlar yerine demokratik ve barışçıl yöntemlerin esas alınması bilincini geliştirmiştir. Şidet ancak meşru savunma, yani bir toplumun varlığını ve doğal haklarını savunmak amaçlı olarak kullanıldığın da anlamlı ve kabul edilebilirdir. Ancak bilinmektedir ki, sağlıklı bir barışın gelişebilmesinin temel koşulu diyalok ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik ortamlardır. Kısacası, hangi yönden bakılırsa bakılsın Maxmur halkı için günlük yaşam sorunlarının ve toplumsal sorunların, çözülmesi içinde en zorunllu araç ve ortam demokrasi ve demokratikleşmedir. Özcesi, kendilerine cennet gibi yoksullara ise cehennem gibi yaşam koşullarını reva gören eğemelerin artık keyfi uygulamalarına sınır getirmek, eşitlik ve özgürlük kadar adaletinde yaşamsallaşmasını sağlmak için en temel ihtiyaç demokratikleşmektir.

Maxmur mülteci kampının varlığının ve binlerce insanın bu yaşamın zorluklarına mahrus bırakılmasının nedenın Kurt sorunu olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla, Kürt sorununa gerçekçi bir çözüm yaklaşımı olmadan, Maxmur'da günlük sorunlara da doğru ve gerçekçi bir yaklaşım sergilenmesi beklenmemelidir. Kürt sorunun Irak kaosunun, Irak kaosu da Ortadoğu kaosunun nedenidir. Ortadoğu'da kendine özgü yaşanan bir dünya savaşıdır. Bu savaşın tüm bölgeyi kapsayan bir çözüm planıyla birlikte gelişmesi gerçeğinin ardında yatan da budur. Halen Irak ta çözüm aryışlarının devam etmesi ve kolaylıkla bulunamayacağı da açığa çıkmış olması, sorunun derinliğini göstermektedir. Kürt sorunu konusun da ortaya konacak gerçekçi ve doğru bir yaklaşım bölge barışının temel koşulu olabileceği gibi, yanlış yaklaşımların da kaosu ve çözümsüzlüğü derileştirmesi beklenmesi gereken bir durumdur.

ABD'nin büyük Ortadoğu projesi de yine Irak şahsında çözmek istediği Ortadoğu sorunlarına çözüm arayışıdır. Ancak çözüm konusunda halen gerçekçi ve sonuç alıcı bir adımın atılamamış olması, egemenlik heveslerinin sağ duyudan ve halklar arası birlik ve dayanışma isteminden daha baskın gelmesindendir. Bunun sonucuda her geçen gün Irak direniş güçlerinin farklı bir cebeden ortaya çıkması olmaktadır. Binlerce yıllık zihniyet yapılanması ile

Batının bütün yapay ve tek yanlı etkileme ve çözüm yaklaşımlarını hep elinin tersiyle bir kenara atan, kadim Orta doğunun gerçeği uygarlıksal ve kültürel olarak kendisini yeniden gençleştirecek ve insanlığın yaşamına umut kapısı olacak, tümden bir yaratıcılığa kavuşturacak bir aşı armaktadır. Bu aşı bölgenin en eski halkı Kürtlerin temel sorunları ve varlıkları görmezden gelinerek hatta tümden yok edilmek istenerek bulunamaz. Bu gerçeklik ortaya çıkmıştır ve anlaşılmayı dayatmaktadır.

Maxmur halkı ulusal demokratik hakları uğruna büyük emekler harcadı. Yaşadığı direnişin bedelleri olan şehitlerine sahiplik etmesi için ve insan olarak varoluşunun temeli olan ulusal ve kültürel değerlerine sahiplik açısından demokratik mücadelesini bir yaşam tarzı olarak geliştirmek, yaşamsal bir etkinliktir. Bu etkinliğini çevresindeki diğer halklar ve kültürlere benimsetmek, kürtler için büyük bir ihtiyaçtır. Binlerce yıllık tarihi ile kültürler ve uygarlıklar kavşağı olan Kürdistan coğrafyasının bu kez de 21.yy da halklar ve kültürlerin barış içinde birbirlerini güçlendirerek, yaşadıkları bir alan olması mümkündür. Temel zorluk egemenlik tarihinin yarattığı mülküyetçi ve tahakkümcü özellikler ve bunun yarattığı vicdani kirlenmedir. Bunun aşılabilmesi aynı zamanda demokrasi kültürünün de gelişmesi anlamına gelecektir.

Maxmur halkı için günlük yaşam sorunlarının çözümü ile halk olmaktan gelen doğal haklarını savunma arasında tercih yapmak mümkün değildir. Bir başka deyişle Maxmur halkı için demoksasi görevlerine sahip çıkmak, su ve ekmek kadar hatta ondan da ileri bir yakıcılık arz emektedir. Zira halk olarak açlık ve yoksulluk pahasına hatta susuzluk çekerek de yaşamasını billmiştir. Ancak demokratik hak ve özgürlükler olmadan varlığını sürdürmenin olanaksızlığını görmektedir. Bu nedenle de kürt halk Önderi Başkan Abdullah Öcalan'ın geliştirdiği, Demokratik Uygarlık tezi ve Demokratik-Ekolojik Toplum paradigmasını kendi sorununlarının çözüm anahtarı olarak görmekte ve bu temelde mücadele yürütmektedir.

Dünya toplumunun karşı karşıya bulunduğu ağır sorunların çözümü ancak, demokratik-ekolojik toplum kuruluşu ile mümkündür. Demokratik-ekolojik toplum doğayla uyumlu bir yaşamın çağcıl insan akıyla uygulanmasıdır. Ekolojik bakış açısı doğanın insan toplumunu da içeren bütünlüğü ve çeşitliliği içinde işleyişini esas alan bir zihinsel yapılanmadır. Doğal dengenin korunması kadar, insanın doğanın merakının ürünü olarak bilnci var oluşunun gereklerine uygun demokratik bir yaşam düzenin geliştirimesi hem sorunların aşılması, hem de insanının varlığını sürdürmesi için zorunludur. Bu şekilde çağın gereklerine uygun özgürlülk eşitlik ve adelet uygulaması yaşam ölçüleri haline getirilebilir. Buda doğaya karşı duyarlılık kadar, diğer halkların ve kültürlerinin varlığına karşı duyarlılığı gerektirmektedir. İşte Maxmur halkı bu susuz ve kıraç bir arazide, kendi yönetimini çağcıl demokratik ölçülerde oluşturmak, yürütmek, geliştirmek, ideasın da dır. Üstelik bunu, yereliğinden ve tarihsel temellerinden koparılmak istendiği mültecilik koşularında ve doğal zenginliklere sahip

olamadan, hatta yeterli çalışma imkanlarına sahip olmadan yapmak çabasında dır. Bu konuda çevresine göre bir çok yönden örnek alınabilecek bir uygulamanın sahibi olduğunuı göstermiştir. Bir mülteci kampı olarak, pek çok yönden örnek, uyumlu ve dayanışmacı yaşam anlayışını ortaya koymuştur. Ancak halende kendisine rehber edindiği Başkan Abdullah Öcalan'ın paradigmasına ulaşmada alması gereken mesafeler bulunmaktadır. Bu nedenle demokratik-siyaset, örgüt, yaşam ve kültür ölçülerine ulaşmada demokratik bir toplumun olmasa olmaz koşulu, özgür kadının yaratılmasında ve bunun tüm toplumsal kesimlerin ortak bir anlayışı haline getirilmesinde aşılması gereken engellller bulunmaktadır.

Demokratik bir toplum, işsizlik tanımayan dolayısı ile sağlıklı bir iletişim ortamında sağlıklı nesillerin yetiştirildiği, bunun yeterli eğitim imkanlarının bulunduğu, her kuşağın kendi fiziksel ve zihinsel yeteneklerine göre yaşamsal etkinliklerde bulunduğu bir toplumdur. Farklılıkların hoş görü ile karşılanmasının da ötesinde, bir güçlenme gerekçesi olarak görüldüğü bir toplum yaplanmasıdır. Dolayısı ile inançlar ve diller bir birleri ile uyum ve dayanışma içinde birbirlerini zenginleştirerek yaşarlar. Etnik bağların bir ayrımcılık ve çatışma nedeni değil tersine dayanışma ve birliğin zemini haline getirilmesi, düzeyi toplumun demokratikleştirme düzeyini ortaya koyan temek ölçülerden biridir.

Bu temelde Maxmur toplumsal yaşamının demokratikleşme düzeyine bakıldığında, önemli bir kurumlaşma ve işleyişi uygulanma çabasına sahip olunduğu görülmektedir. Ancak, bir çok yönüyle halen eksikliklerinde yaşandığı ve aşılmayı beklediğide bir diğer gerçekliktir. Kuşaklar arası barış ve uyumunda ötesinde yaşlıların tercübeleriyle toplumunda etkin hizmetler içinde olduğu, çocuklarında coşkuları ve yaratıcılıklarıyla topluma moral aşısı oldukları bir toplum düzeyini yakalamada hale ciddi eksiklikler yaşanmaktadır. Çevre ile kıyasladığında yaşlı kuşağın atıl ve umutsuz bırakılmaması için bir örgütlenmeye kavuşturulması, bu amaçla ruspiler kurumunun oluşturulması önemli bir gelişmedir. Ancak bu çaba yaşlıların bir araya gelmesi ve günlük sıkıntıları paylaşarak azaltma düzeyini aşmamıştır. Oysa, yaşlılar toplum içinde yaşamın daha sağlıklıklı yürütülmesine hizmet edebilecek bir etkinlikle pratik ve düşünsel üretim imkanlarına kavuşturulması önemli bir ihtiyaçtır.

Bir yandan kadın özgürlük hareketi bir çok düzeyde kurumlaşmalara ulaşmış ve bunu toplumsal yaşamın etkinliği haline getirmede ciddi çaba içinde olmada, halen özgürlük anlayışına ters düşen geleneklerin ve uygulamalarında bir hayli fazla olması bir diğer gerçektir. Bir yandan toplumsal yaşamın etkinliklerine katılımda oran olarak çevresine göre oldukça ileri bir düzeyi yakalamış olmada, halen çok eşlilik, akraba evliliği, berdel, küçük yaşta evlendirme, başlık parasına göre evlendirme gibi uygulamalar da mevcut özgürleşme düzeyini oldukça geriye çeken uygulamalar olarak sürdürülmektedir. Kadının toplumsal cinsiyet çağının sınırlarına takılı bir etkinlikle sınırlı kaldığı, kız çocuklar ile erkek

çocuklar arasında ayrımcılık, erkek egemenlikli bir yaklaşımında halen sürdürüldüğü görülmektedir. Kadın özgürleşmesinde en önemli ve somut adım kadının evlilik sınırları içinde yenilgiye mahkum bir sitatüde yaşama mecbur edilmesi, toplumsal yaşamın siyasal, kültürel ve ekonomik alanlarında kendisini yeniden üretecek bir duruma getirilmesidir. Bu konular da Maxmur kadını belirli bir mesafe almış olmada, mültecilik koşularının belirsizlikleri aileciliği, evliliğin köreltici koşularıyla demokratik toplum kuruluşu çabaları birbirini yakın güçte yaşam imkanı bulmaktadır.

Yine toplumun dinamosu, hareket gücü durumdaki gençliğin ise bir yanıyla yetersiz eğitim, bir yandan da gelenksel aile yapılanmasının çemberine hapsedilmesi anlamına gelen yaklaşım ve geleneksel ölçülerin, halkın gençliği demokratik- ekolojik toplumun güvencesi olarak gören bir yaklaşımla, eğitim ve demokrasi mücadelesine aktılmasına teşvik etmede halen gelenekselliğin ve aileciliğin engellerine takıldığı görülebilmektedir. Birkaç yıl öncesine kadar kaç gerila çocuğu ve şehiti olduğunu temel ölçü olarak alan Maxmur'lularda, son yıllarda ana ve babanın dizi dibinde, genç yaşta evlendirilen ve geleneksel ölçülerle bir yaşam sürdüren çocuklar arayışı artmaktadır. Bu durum demokrasi mücadelesine militanlar yetiştiren bir halk olma özelliği ile uyuşmamaktadır.

Bir yandan mültecilik yaşamının temel direniş zemini olan dayanışma örnekleri terzihane, belediyede, ücretsiz çalışma, ortaklaşa çocuk parkı yapma, yıllarca karşılık beklemeden öğretmenlik yapma ve şehit aile kurumunu geliştirme vb yetkinliklerle zorlukları ortaklaşma çabaları görülmekteyken, diğer yandan eski alışkanlıklarla aşiret, kabile ve hatta aile çıkarlarını öne çıkaran bazı yaklaşımlar yan yana görülmektedir. Bu nedenlende Maxmurda demokrasi için imkanlar kadar zorluklarda bulunmaktadır.

Maxmur mülteci kampı en yetkili organ olan, Maxmur halk meclisi ve bağlı kurumlar ile, demokratik toplum yürütme şeklinde yönetim ve icra organlarına sahiptir. Ayrıca Maxmur belediyesi de alt yapı ve sosyal hizmetler alanında en büyük örgütlenmedir. Maxmur halk meclisine bağlı olarak eğitim kurumları, sağlık hizmetleri, halk örgütlenmesi, güvenlik ve yargı mekanizması ile bütünlüklü bir toplum yaşamının tüm ihtiyaçlarını karşılayacak bir biçimde örgütlenmiştir. Yine çok kıt olanakları ile hizmet, üretim için uğraşan belediyeye bağlı kültür ve sanat kurumları ile gençlik örgütlenmesi, hem sosyal, hemde kültürel olarak Maxmur halkının, geleceğe bakışını da geniş bir ufka sahip olduğunun göstergesidir. Bu temelde demokratik-ekolojik toplum yaratma konusunda kendisini sadece Kürdistan değil bütün ortadoğu için örnek kılmada, ideali Maxmur'lular. Bu mücadelede demokratik-ekolojik toplum paradigmasının savunucusu olan ..... ile dayanışma ilişkisi içerisinde olacaktır. Maxmur kırsalının susuzluğu ve kavurucu sıcaklığında demokratik-ekolojik toplum paradigmasını savunması, yani doğa ile uyumlu ve barışık, kendi içinde de özgürlük-eşitlikten çağcılık düzeyi yakalamış, adalet anlayışında sınıflı uygarlıkları aşmış bir toplumsal demokrasiyi gerçekleştirmede, binlerce

yılın kültürel birikimi üstüne son otuz yılın direniş birikimi ve çağdaş demokratik değerler büyük imkan durumundadırlar. Bu konuda Kürt'lerin toplumsal dokularında hala canlı örnekleri bulunan neolotik kültürünün saflığı ve doğayla iç içe bir yaşamın alışkanlıklarıyla ahlak en büyük temel olacaktır. Demokratik-ekolojik toplum yaratma sadece doğayla uyumlu ve barışık bir yaşam oluşturmayla sınırlı değildir. Bu hedef doğal var oluşun uyumu ve kurulmasını felsefi bir yaklaşım olarak benimseme ve bu temelde sınıflı uygarlıkların yaratığı bütün olumsuz sonuçları kirlenmeleri de aşmak anlamına gelmektedir. Bunun için siyasetin demokratikleştirilmesi, sınıflı toplum tarihinde kazandığı aldatma ve hile sanatı olma özelliğinden arındırılarak yine toplumun eşit ve özgür bir temelde gelişimi için hizmet aracı haline getirilmesi temel görevlerden biridir. Bu şekilde siyasetin uygulanması aracı olan yöneticilik ve yönetim sanatının da diğer bütün işler ve meslekler gibi bir tahakküm ve ayrıcalık aracı olmaktan çıkarılmasıyla da gerçekleştirilecektir. Bu temelde kominal değerlerin yeniden canlandırılması ve güçlendirimesi için ortaklaşa yaşam nedenlerinin artırılması, ücretli iş yerine gönüllü ve ihtiyaça cevap olan çalışmanın geliştirilmesi, yeterlilik bilincinin geliştirilmesinede hizmet edecektir. Bu konuda maddi imkanların çok sınırlı olmasına rağmen Maxmurda halkın kazandığı demokratik bilinç temelinde belirli alanlarda ortaklaşma çalışma gerçekleştirilecektir. Bu örnek olarak ortak çiftlikler, ortaklaşa kulanılan fırınlar, ortaklaşa yetiştirilen bahçeler gibi alanlarda kominal yaşam ilişkileri geliştirilmeye çalışılabilinir. Bu konuda engelleyici konumdaki bütün özel mülkiyetci ve dar çıkarcı yaklaşımların yerine ortaklaşma kültürünün gelişmesi için oldukça sabırlı bir çalışma ve yaklaşım gerektiği açıktır. Bunun en büyük hazırlık çalışması eğitim ve kendini ikna etmiş kadrolar olacktır.

Bu temelde Maxmur kampında demokratik bir yönetim tarzının uygulanmasında yönetim esasları ve yönetim tarzı önem kazanmaktadır.

Maxmur kampında halk yaşamının demokratik-ekolojik toplum paradigmasına uygun bir özgürlük düzeyinde gerçekleşmesi için gerekli koşulların kararlılık, irade ve istem fazlasıyla bulunmaktadır. Engel durumda olana ise mültecilik stadüsünden kaynaklanan gelecek konusunda belirsizlik, yaşamının yeniden üretilmesini sağlayacak olan sosyal ve kültürel hizmetleri için gerekli maddi kaynakların yetersizliği ve geleneksellliğin geriletici etkileridir. Bu etkilerin onlarca yıllı bulan mücadele geçmişine rağmen halende Maxmur halkında önemli oranda kendisini kuruduğunu belirtmek gerekmektedir. Ancak, yine bir zihniyet yapıllanması için gerekli moral gücü ve istemde bulunmaktadır. Önderlik ve şehitlere bağlılık ile genç nesillerin demokratik bilinci edinme imkanı ve oranı gelecek konusunda iyimser olmayı sağlamaktadır.

Maxmur kampının yeniden yapılanması yönetim sistemi ve tarzının demokratik-ekolojik toplum paradigması somut koşulara Maxmur özgünlüğüne uyarlaması arayışında dır. ..... modelinin Başkan Apo'nun savunması temelinde yeniden yapılanması, yeni paradigmanın yaşamsallaştırılması çabası

da aynı anlamda dır. Maddi imkanlar bakımından yaşanan yettersizliklere rağmen nasılki Önderliğe ve şehitlere bağlılık on yılı aşkın sorumluklar için de yürütülen direnişin temeli benimseme kaynağı haline gelmiş ise, bundan sonrada aynı işlevi ve rolü oynayacaktır.

Ulusal kurtuluş süreci içinde PKK Önderliğindeki gerila gücü ile destek ve dayanışma içinde olmaları Türk devleti tarafından Maxmur'luların mülteci olmalarının yerlerinden ve yurtlarından edilmelerini gerçekleşmesi olarak gösterilmiştir.Halbuki onlarca evladını meşru ve doğal haklarını savunulması için gerilaya katan ve şehit vermekten çekinmeyen Maxmur halkı açısından Kürt halkının meşru savunma gücü olan gerillâ ile destek ve dayanışma içinde olmak en doğal ve meşru bir hak olmasının ötesinde bir yurtseverlik görevidir. Bu tutum bu güne kadar devam ettiği gibi bu günden sonrada demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması uğruna sürdürülen siyasal ve demokratik mücadelede olduğu gibi meşru savunma hakkının kulanılması açısından da böyle olacaktır. Aynı şekilde ister eğemen ulus devletlerin olugarşik ve teokratik yönetimleri isterse yani Irak yönetiminin .....E yönelik politikaları ne olursa olsun Maxmur halkı açısından ..... ile demokratik hak ve özgülükler mücadelesinde dayanışma tutumu değişmeyecektir. Çünkü Maxmur halkı ile Kürt özgürlük güçleri arasındaki ilişki en zor süreçlerin dayanışması en büyük zorlukların paylaşılması ilişkisidir.

MAXMUR KAMPININ İDARİ YAPILANMASI:

Maxmur kampı BM ve Irak hükümeti tarafından atanan görevliler ve yöneticiler dışında halk kongereleri modelinin uygulanması temelinde, en üst halk meclisi, dönemsel yürütmesi bağlı kurumları ile belediye örgütlenmesinden oluşmaktadır. Bu idari yapılanmada halk meclisi en üst yönetim ve temsil kurumudur. Belediye başkanı ve belediye meclisi ile halk meclisi arasındaki karşılıklı sorumluluk ilişkileri demokratik ölçülere uygun bir hukuksal biçime kavuşturulur. Maxmur'daki demokratik, sosyal, külltürel, yargısal ve mesleki kurum ve kuruluşların çallışma yönetmenlikleri ve bağlı oldukları kurumlarla ilişki hukukları demokratik hukuk ölçülerine göre belirlenir. Ve halk meclisine bağlı kurumların çalışma yönetmenlikleri halk meclisinin yönetmenliğine, belediye meclisine bağlı kurumların çalışma yönetmenlikleride belediye meclisinin yönetmenliğine aykırı olamaz. Halk meclisi Maxmur kampının yönetilmesinde bağlı ve özerk kurum ve kuruluşların tümünün koordinasiyonunu sağlamada yetkili yasama ve denetleme gücüdür. Maxmur halk meclisi çalışmalarını ..... modeline uygun olarak komisiyonlar biçimde yürütür. Bu komisiyonlar, tekamül eden ..... komitesinin proje ve perspektifleri doğrultusunda çalışır ve çalışmaları aynı komite tarafından kongre tüzüğine ve doğrultusuna uygunluğu yönüyle denetlenir.

A- İŞTAR MECLİSİ:

Toplumsal sözleşmede kadın özgürlüğünün önemi günümüzde daha da büyümüştür. Sınıflı uygarlıkların tüm olumsuzluklarının aşılabilmesi, doğa ile uyumlu bir toplum yaşamının kurulabilmesi ve kadının özgürleşmesi ile doğrudan bağlantılıdır. Çünkü insan toplu kendi içinde uyumu, barışıklığı sağlamadan doğaylanda uyumlu ve barışık bir düzeyi yakalayamaz. Bu nedenle Maxmur özgünlüğünde de kadın özgürlük mücadelesi sadece uzun vadelik özgürlük hedefleri bakımından değil somut güncel sorunların çözümü açısından da önemli büyük bir gündemdir. Bu çercevede kadın özgürlük mücadelesini edeolojik-politik ve örgütsel anlayışını Maxmur kadınına ve tüm toplumuna mal edilebilmesi için yoğun bir mücadele yürütülmesi yüz yılların geriliğinin demokratik ve özgürlükçü paradigma ile dönüştürülmesi temel mücadele konularından biri durumdadır.

Bu çercevede kampta kadın özgürlük hareketinin bütün çalışmaları İŞTAR meclisi koordinasiyonunda gerçekleşir. Maxmur kampında kadın çalışmaları sosyal komitenin çalışma hedefleri çercevesinde sosyal komitenin ilgi ve denetim alanındadır. İŞTAR meclisi PAJK ile ideolojik ve örgütsel ilişkilerini sürdürmeyi esas almakla ve kamp bünyesinde kurumsal özerkliğini korumakla birlikte kamp çalışmalarında halk meclisi ile koordineli çalışmayı esas alır ve demokratik-ekolojik toplum yürütmesinin çalışmalarında yer alır. Yükümlülüklerini yerine getirir.

a- Özgür Kadın Akademisi:

Kadın özgüleşmesinde zihniyet devriminin dolaysıyla eğitimin gereğinin bilincinde olarak kadın akademisi eğitim çalışmalarını kadının özgürlük düzeyine göre örgütler ve yürütür. Bu temelde kadın akademisi yönetmeliği oluşturulur. Kadın akademsi tüm çalışmalarını iştar meclisi ile koordineli yürütür. Halk meclisi ile kurumsal özerkliğini korumak üzere sosyal komite ile koordineli çalışmayı esas alır,

b-Barış Annelerine İlişkin:

Barış anneleri Maxmur İştar meclisi kurumuna bağlı olarak çalışır. Çalışmaları hakkında yönetmenlik çıkartır İştar meclisine sunar. İştar meclis aracılığı ile halk meclisiyle ilişkilenir.

B-HALK MECLİSİ:

Meclis halk tarafından demokratik yöntemlerle seçilir. Seçim iki senede bir kez olur. Genelde 41 kişi meclise seçilir. Üyelerden en çok oy alan meclis başkanı seçilir. Mültecilerin iş ve yükü meclis tarafından yürütülür. Halkınsorunlarından tutalım; diplomasi, ekonomi sorunlarına meclis bakar.

C-YARGI:

Kamptaki halk mahkemesi ve halk adelet komisyonu kampın en yüksek yargı organıdır. Halk mahkemesi ve halk adelet komisyonun ..... hukuk komitesi ile eş güdümlü çalışır.

İnsan hakları ve evrensel genelgesi buna bağlı uluslar arası sözleşmeleri dikkate alarak çalışır. Demokratik hukuk üstünlüğü ilkesini esas alır. Kendi iç yönetmenliğini çıkartır ayrıca suç ve ceza genelgelerini hazırlar, onları esas alarak hareket eder. Mahkeme kendi çalışmaları tarzında tarafsız ve bağımsızdır.

D-BELEDİYE:

Mahmur mülteci kampı ne kadar tanınmış da olsa insan küçk bir şehir olarak seçebilir. Belediye 1998'den bu yana çalışmalarını sürdürüyor. Belediye başkanı ve belediye üyeleri 36 kişidir. Her yıl demokratik oylamayla seçilir. Belediye özellikle alt yapı, elektrik, su vb. sorunları çözer.

MAHMUR MÜLTECİ KAMPININ KURUMLARI:

1-Halk Meclisi
2-Kültür ve Sanat Merkezi
3-Mahmur Kadın Evi
4-Belediye
5-Şehit Aile Kurumu
6-Hastane
7-Basın
8-Mahmur Yaşlılar Kurumu
9-İlkokul
10-Şehit Jiyan Ortaokulu
11-Şehit Koçerin Lisesi
12-Gençlik Kurumu
13-Dış İlişkiler Kurumu
14-Kadın El İşleri Kurumu
15-Şehit Erdal Kütüphanesi.
16-Gaziler Kurumu

GAZİLER KURUMU:

Gaziler kurumu 30 yıllık savaşın kazanımlarının bedeli olan gazilerin yaşamlarını bulunulan koşullar ve imkanlar ortamında verimli bir hizmet ve devrimci eylem temelinde sürdürmelerini sağlamak üzere oluşturulmuş bir kurumlaşmadır. Maxmur mülteci kampı oluşturulduğu günden bu yana gazilerin tedavilerini yaptıkları ve yaşamlarını sürdürdükleri bir yerleşim yeridir. Bu durum daha da devam edecektir. Bu nedenle gazilik kurumu Maxmur mülteci kampının yaşamının bir parçası durumunda dır. Bu çercevede gazilik kurumunun üyeleri Maxmur mülteci kampının sosyal, siyasal, kültürel idari yaşamının bütün alanlarında kendi yetenekleri ve imkanları ölçüsünde rol alacaklardır. Bu bağlamda halk meclisi içinde yer alabilecekleri gibi kurumsal olarak meclisiyle ilişki hukuklarını kendi yönetmenlikleriyle belirleyeceklerdir. Bu temelde gazilik kurumu demokratik-ekolojik toplum yürütmesi içinde yer alıp sorumluluklaırnı ve yükümlüklerini yerine getirir.

Gazilik kurumu daraltılmış demokratik-ekolojik toplum yürütmesi içinde kadro çalışmasının temsilini yapar. Bununla ilgili düzenlemeler.....tarafından yapılır. Zira gazilik kurumu doğrudan.....başkanlığına bağlı bulunmaktadır. Kadro çalışmasının dar yürütmesinde gazilik kurumu adı altında temsili konusunda gerekli düzenlemeyi.....yönetimi yapar. Ayrıca kamp içindeki mücadeleyi yurtseverlik statüsünde sürdürme gerekçesiyle profösenel kadro statüsünü bırakmış olan bireylerle ilgili kararlar uyulması gereken kurallar ve ölçüler hakkında da talim name değerinde yönetmenlik hazırlanarak kamp içi sosyal ve kültürel yaşamın düzene kavuşmasını sağlama konusunda gazilik kurumu aracılığı ile .....kadro yönetimi halk meclisine karşı sorumludur.

BASIN KURUMU:

Maxmur kapının iletişim ihtiyacını Kürt özgürlük hareketi ilkeleri ve hedefleri doğrultusunda karşılıyacak bir basın yayın çalışmaısının geliştirilmesi gerekmektedir. Mevcut basın koordinasiyonu bütün basın çalışmalarından sorumludur, ...yürütme konseyine bağlı olarak çalışır. Yazılı ve görsel basının geliştirilmesi, bunun paralelinde radyo yayıncılığının da geliştirilmesi önemli ihtiyaçlardan dır. Bu çerçevede.....ve Maxmur kampı imkanları ölçüsünde geliştirilecek bir basın yayın çalışmasının kurumlaşması ve halk meclisinin denetiminde Maxmur halkının doğru ve zamanında bilgilenmesini sağlaması önemlidir. Basın yayın kurumu.....basın yayın ve enfermasiyon komitesini perspektifleri doğrultusunda bir basın yayın faleyeti geliştirmek üzere çalışmalarını bir yönetmenliğe kavuşturur. Bu yönetmenlik halk meclisinin yönetmenliğine ters olmamalıdır. Bu temelde demokratik-ekolojik toplum yürütmesinde temsilini bulur ve basın yayın komisyonun yoluyla halk meclisinin denetimine tabidir.

Bu kurum 1995 yılında Etruş kampında kurulmuştu. Bugünde bu basın çalışmaları kendi kurumlar bünyesinde devam etmektedir. Her kurumun kendine

ait basını olmaktadır. Genel basın kurumunun artan ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalışı her kurumun kendi basınını oluşturma durumunu ortaya çıkarmıştır. Mahmur basını Denge Penaber, 2000 yılında Yekitiya Azad ile Başkan APO'nun önerisiyle Mahmur kampında Rojev adlı 15 günlük gazete de çıkarıldı. Yine Mahmur Basın Kurumuna ait Matbaa çalışmaları da arkadaşların kitap ve basında işlenen dergilerin çıkarılmasını sağladı. Mahmur Basın Kurumu şimdiye kadar yüzlerce kitap ve onlarca dergi çıkardı.

KÜLTÜR SANAT KURUMU:

Kültür sanat kurumu, halk meclisinin bilim-sanat komisyonu ile koordineli çalışma yürütür. Bilim sanat komitesinin perspektiflerini esas alır.

Kamp içinde özgürlükçü ve demokratik kişilerin yetişmesinde kültürün rolüne uygun bir etkinlik içinde bütün halkın eğitilmesi hedeflenir bunun için semtler bazında örgütlenme ve pratik çalışmalar yürütür.

Sanatın demokratik ve ekolojik bir toplum yaratılmasın da günlük yaşamın güzelleştirilmesinde ki rolüne denk bir yaklaşımla sanatı geliştirmek ve sanatçı yetiştirmek için çalışır. Bunun için mesleki uzmanlaşma ve amatör bir ruhla profesyonel bir çalışma tarzını esas alır.

Bu kurum 2004 yılında Mahmur'da kuruldu. Bu kurum tiyatro ve sinema bölümü olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Oyun provası yapıldıktan sonra oyun halka sunulmaktadır.

Kültür merkezi kamptaki tüm kültürel ve sanatsal etkinliklerde öncülük rolünü oynar. Bu amaçla belediye kurumuyla koordineli projeler ve sanatsal etkinlik önerileri geliştirir ve ortak yürütür.

Mültecilerin gelişinden bu yana kültür, sanat çalışmaları aralıksız sürüyor. Kurumlarda 100'den fazla üye çalışıyor. Kurumda müzik kursu, tiyatro, dilan vb. kamp gençleri tarafından oynanıyor

Maxmur halkının Botan kültürünün canlı taşıyıcısı olduğu gerçeğini gözeterek halk kültürünü derlemek için çalışmalar yürütür. Aynı çalışmayı Güney Kürdistan ve Irak içine dağılmış Kürtler içinde de yürütmek için halk meclisinin yardımlarına baş vurur.

GENÇLİK VE SPOR KURUMU:

Kampımızda bulunan önemli gençlik potansiyelini sürekli canlı tutma gençliği demokratik mücadele değerlerine bağlılık temelinde eğitme kendisini kültürel ve ulusal olarak tanımasını sağlam geleceğe hazırlamada önemli bir konudur. Gençliği çağdaş teknolojiyle tanıştırma ve çözümlemesini sağlama bu temelde demokratik uygarlık tezini davramasını demokratik-ekolojik toplum paradiğmasını özümsemesini sağlama özgür yuttaş hareketinin felsefesini ve hedeflerini tanıyarak bu harekete katılımını gerçekleştirme amacı ile oluşan gençlik kurum ve örgütlerinin kamp hadefleriyle koordineli bir mücadele ve çalışma yürütmelerini sağlamak amacıyla yardım ve destek sunmak gençlik

çalışmasının özüdür. Gençliğin kültürel, ruhsal ve fiziksel gelişimini sağlıklı sürdürebilmesi için mevcut imkanlar çerçevvesinde sportif ve folklorik imkanlar sunmak demokratik- ekolojik toplum için mevcut imkanlar çerçevesinde sportif ve folklorik imkanlar sunmak demokratik-ekolojik toplum koordinasyonunun önemli işlevlerindendir.

Maxmur kampın gençlik kurumu Irak genelindeki gençlik örgütüyle ilişkilerini sürdürür ve sosyal komite ile ilişkilerini ve belediye ile hukukunu belirleyen yönetmenliği geliştirir. Demokratik-ekolojik toplum koordinasyonu içinde yer alır, yükümlülüklerini yerine getirir.

Spor kurumu bünyesinde bütünleşen sportif faaliyetlerin geliştirilmesinde en başta gelen amaç gençliğin, halkımızın demokratik hak ve özgürlükleri mücadlesine katılım için örgütlendirilmesine zemin oluşturmaktır.bu amaçla sporun sistemin bir aracı olmaktan çıkarılarak kitlesel bir etkinlik haline getirmek için çalışmalar yürütülür. Sporun kültürlü ve sağlıklı nesiller yetiştirmenin bir aracı haline getirilmesi de dahil demokratik kültürün gelişme aracı haline getirilmesi önem kazanmaktadır. Spor kurumu gençlik kurumu bünyesinde çalışmalarını yürütür ve gençlik kurumu aracılığıyla demokratik-ekolojik toplum koordinasiyonun da temsil edilir.

SAĞLIK KURUMU:

Maxmur kampındaki, sağlık sorunlarını BM bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarının yardım ve destekleriyle çözüme kavuşur. Gazilerinin sağlık problemleri yanında sınırlı da olsa halkın ve çocukların sağlık ve rehabilitasyon kurumlarıyla ilgili çalışmalar yürütmektedirler. Bu bağlamda Maxmur kampı içinde çalışmalrını sürdüren bir kurum olarak halk meclisi ile ilişki hukukunu belirleyen bir çalışma yönetmenliği oluşturmak durumundadır. Dış ilişkilerine bağlı olarak çalışır.

MAHMUR KADIN MERKEZİ:

Bu kurum uzun çalışmalar sonucu 12-08-2002 yılında kadınlar tarafından resmi olarak kuruldu. Bu kurum aynı tüm kadınların kurumu olarak kabul gördü. Özellikle iç ve dış çalışmalar bu kadın kurumu tarafından örgütlenip Halk Meclisi tarafından üzerinde durulmaktadır. Kurum çalışmaları bağımsız yürümektedir. Ayda bir kez Gulan adında bir dergi halka sunuluyor. Kurumda bazı kadınlar için kurs verilmektedir. Bu kurslar Jinoloji bilimi, çocuk sağlığı, Kürtçe dil eğitimi; Kürtçe, İngilizce, Türkçe verilmektedir. Buna bağlı olarak çocuk sağlığı için sağlık kurumu da çalışmaktadır.

ŞEHİT AİLE KURUMU:

Türk devletine karşı 15 senelik savaşta en fazla zarar görende Mahmur kamp

mültecileri oldu. Halk değerlerini korumak için zhmetli ve zor yaşamını çölde geçirdi. Meşru savunma savaşında çok şehit verildi ve onlar demokrasi ve özgürlüğün kutsal sahipleridirler. Kurmun sözü de savaş mağdurlarının hakkını koruma, yaraları ve acıları paylaşıp Kürdistan şehitlerinin yolunda yürmektir. Bu kurumda şehitlerin yaşamı araştırılır. Onların yaşamları arşiv olarak hazırlar. Şehitlerin resimleri ve hatraları hazırlamktadır. Ulusal günleri kutlamada, yazı ve resimleri kurumda gösterilir. Bu kurumda şehit anaları, barış anaları için çalışmlar yürür. Bazen şehit aile kurumu ziyaraet edilir ve sorunları tartışılır.

HASTANE KURUMU:

Bu kurum 1995 yılında Etruş kampında BM tarafından kuruldu. Hastane içinde bazıları kurumda çalışır, doktor da Musul'dan gelir. Fakat BM adıyla da halkın sorunları çözülür. Bazen ilaç yok, bazen doktor yok. Çok defa acil hastalar olmakta, fakat müdahalesi olması zor olmaktadır. Bu sebepten dolayı bir çok insan ölmektedir. Daha önce bir çok araç alınmış ama bunalrı kullanmasını bilen olmamaıştır. Musul'daki doktor kendi işinde uzman değil. Barolan sorunları çözmesi zordur. BM'nin kamptan sorumlu müdürü Irak savaşında yaşamını yitirdi. BM'de daha sonra elini kamptan çekti. Irak'taki karmaşayı bahane ederek BM kampa bir daha gelmedi. Tekrar üyeler yoluyla girişimlerde bulunuldu, fakat halkın sorunlarına cevap olunamadı.

MAHMUR İHTİYARLAR KURUMU:

Bu kurum 2000 yılında Mahmur'da kuruldu. Tüm ihtiyarlar bu kamp kurmunun üyesidirler. Bu kurumda ihtiyarlar toplanarak kampın sorunlarını tartışmaktadırlar. Bununla birlikte yaşam üzerinde kendi aralarında tartışmaktadırlar. Kendi köylerinde bahsetmekteler. Acı ve mutluluklarını da paylaşmaktadırlar. Sorunları çözmek içinhalk meclisine öneri yapmaktadırlar.

OKULLAR:

İlkokul:

bu okul 1994 yılında Behere ve Şeraniş'te Kürtçe dil eğitimi öğretimine başladı. Bu dönemde eğitimkaliklerde ve taş üzerinde verilmeye başlandı. Ne defter ne kalem ne de kitaplar yoktu. bu okullar yokluktan var edildi. Kamp Etruş'a geçtikten sonra BM okul kurdu ve kamp çocuklarının ihtiyaçları karşılandı. O zaman dördüncü sınıfa kadar ilkokul vardı. Günümüzde ise 3 ilkokul bulunmaktadır. İsimleri şunlardır; Şehit Kendal, Şehit Mehmet Karasungur, Dr. Mehmet Nuri Dersimi'dir.

Şehit Jiyan Ortaokulu:

bu okul 1986 yılında Etruş'ta kuruldu. İsmini de şehit heval Jiyan'dan

almaktadır. 13 Eylül 1995 yılında KDP'nin saldırısıyla şehit düşmüştü. Bu okul Etruş'ta battaniye altında kurulmuştu. Genel olarak 8-9 sınıf bulunmaktadır.

Şehit Koçerin Lisesi:

Bu okul 2000 yılında Mahmur'da kuruldu.ş ismini de öüretmen Şehit Koçerinden almaktadır. Koçerin arakadaş savaşta şehit düşmüştü. Bu okulda branş dersleri özellikle verilmektedir. İki bölüm vardır. Sayısal ve sözel bölüm. Derslere göre öğretmen hazırlanıp derslerini vermektedir. 5 lise sınıfı vardır.

GENÇLIK KURUMU:

Bu kurum 1995 yılında Etruş'ta kuruldu. Tüm Mahmur gençliği krumun çalışanlarıdır. Bu kurum gençler için her ay Tirejen Roje isimli dergiyi çıkartır. Kurmum içinde bilgisayar kursu verilmekte. Futbol oyunları kurumlar tarafından organzie edilmektedir. Bu kurum gençlerle ilişkilerini geliştirmektedir. Mahmur, Musul, Kerkük, Hewler ve Bağdat gençleri bu kuruma ziyarete gelir. Bir çok defa gençlerle futbol oyunları organize etmektedir.

DIŞ İLİŞKİLER KURUMU:

Bu kurum dış işlerden ve ilişkilerden sorumludurlar. Kamp adına birçok kurumlarla ilişkiler geliştirmiştir. Bir çok yeri ziyaret etmektedirler. Dışarıdan gelen heyetler bu kurumla ilişkilenmektedirler. Eğer halkın sorunları olursa yerine ulaştırmaktadırlar. Kısacası diplomatik işler yapılmaktadır.

ŞEHİT ERDAL KÜTÜPHANESİ:

Bu kütüphane 2000 yılında BM tarafından kuruldu. Kütüphanede 5 bin kitap bulunmaktadır. Tarihten felsefeye, edebiyattan dine, tarih , coğrafya ve her konuda çeşitli kitaplar bulunmaktadır. Tüm halk kitap okumak için bu kurumdan faydalanmaktadır. Alınan kitaplar, okunduktan sonra tekrar kütüphaneye verilmektedir. Kürtçe dil kitabı, Türkçe, Arapça, İngilizce, Farsça vardır.

MAHMUR KAMPI KURUMLARININ AYRINTILI TANITIMI:

MAHMUR BELEDİYE KURUMU:

Etruş'e yerleşim ile beraber belediye biriminde hareket etme zorunluluğu doğar. Toplu ve zorunlu talepler bir nevi bir aile düzeni içinde olmayı gerektiriyordu. Doğadaki canlıların günlük yaşam kavgasına benzer cinsten kavgasıydı sözkonusu olan. Doğa ve onun uzun tarih içinde parası durumundaki topluluk günlük gereksinimlerin bir başka rengi. B M 'lerin sağladığı gıda maddeleri ve koruma ihtiyacları da eklendiği tarihteki ilk insan topluluklarının 20.yy. yılın son yıllarında benzer bir yaşama mecbur edlmiş durumla karşı karşıyaydık. Fakat bu kez, binlerce yıl edinilen şekillenmenin sırrı kürt

kimliğinin adının anılmasına tepkinin, insan olarak baskılar yetmiyormuş, yüzlerce yıl imha edilen yerleşim yerlerinin yıkılmasıda eklenir.

Belediye bir topluluk biçiminde çalışmalarını yürütür. Buna yediden yetmişe, kadın- erkeğin yaşama bir nebze nefes aldıracak herşeyi birlikte geliştirir. Tıpkı ilk insan toplulukların doğanın ve benzeri topluluklara karaşı korunma ve yaşam kavgasına benzetilmesi yeridir. "kimden ne biterse" yaklaşımı, ruhu egemen ve tam bir yardımlaşma , paylaşım içindedir. İnsanların birbirine yaklaşımı bir açıklık içindedir. Koruma ve gözleme tutumuna esas almakta. Bireysel hırs toplumsal gereksinimin içinde kaybolup gitmektedir. Yaşı başı uygun olanlar bir hizmet yarışı içindedir. Olanaklar elverir ve Irak sahasını belirsizliklerinin yartığı sıkıntılar, gezginci bir topluluk olmaya bir neden. Bu nedenle en son sığınılan yer mahmur. O ana kadar belediye konut diye bellenen taşlık, çadır ve yarı taş, naylon, çadır'dan oluşmaktadır. Fakat bir belde biçimindedir ,çevre, su,elektirik, alt yapı, temel gıda temini dağılımı biçiminde bir fanksiyona sahip. Aynı zamanda bir meclis biçiminde çalışmayı esas alır. Mahmur, belirtildiği gibi kıraç bir arazi. Bitişikte mahmur diye bilinen yerleşim yeri olsada nadiren gezilen bir arazi. Geri gelmez veya bu durumu görür dağılır beklentilerinin olduğu bir yer yerleşme olağan üstü, zorunluluk nedeniyle gelişir. 21 mayıs 1998 en son kafile 27 mayısta ulaşır. Seferi bir durum başlangıçta kim nereye yerleştiryse. Aslında tercih denilen bir durumda yok her karışı benzerdi. Kıraç arazi ile aşağı mahmur arasında ekili araziler vardı. Ekime açtıkları iklimi nedeniyle hasıl olmanında istisna olduğu arazi tel mayını çekilmemiş sınırı oluşturuyordu.

Bir tarafta kireç ocakları. Daynılan araziydi diğer tarafıda taşlık kayalık bir tepeydi. Yerleşim doğalında seyretti. Günlük su ihtiyacını, su tankerleri karşılardı. O da nasıl, herbiri bir damla fazlasını alma bir arzu biçiminde kalırdı. Naylon, çadır barınma yerleri. Lamba, fanüs aydınlanma cihazi, bu koşullarda yiyeceğin ne olacağı malum. Diğer kamplarda doğa'nın kerameti buradaki doğanın canlılığı, taşı kayalığıydı verilen gıda ve beraberimizde getirdiğimizdi. Dört semt ve herbiri 4 er mahalle den oluşan bir biçimde yerleştik ..... çekilen su ve mahallere yerleştirilen çeşmeler bir nebze de olsa suya olan hasret giderilmiş olur. Bu beraberinde geldiğimiz alanlara özlemide giderek doğa sevgisi ve tek renkten arındıracak ağaç dikilmsi eşlik eder. O ana kadar bulunduğumuz arazi koşullarının tek renk olması bir çok insanın göz körlüğüne neden oluyordu.

Tedavi olanaksızlıklarıda gözününe alındığında bir yoluda doğanın renklendirilmesiydi. Beslenme, temizlik gibi etkiler eklendiğinde çeşitli hastalıklarında geliştiğinide eklemek gerekiyor

Bir yıldan da daha erkez BM"in verdiği hasir,ağaç,topluluk olarak taşa biçim verme, ustalığı derken bize yapımı gelişir. Gider bunda topraktan yapılmış kerpiçten yapılmış evleri eklemek gerekiyor. Özellikle belirtilmesi gereken husus, tüm bunları, topluluğun bir bütün olarak el emeği alın teri, göz nuru ve

ortak çalışma azminin bir sonucu olduğudur. Her yerde emek karşılığında para olurken burada sadece bir dayanışma esastı. Tam bir seferberrlik düzeyinde, heyecanı çoşkusunuda eklemek gerekiyor. Çünkü, mahmur mülteci kampı bir ülke yurt yerleşim haline getiriliyordu. Evet bu gerçekleşmişti. Topluluk arasında çalışan emekçiler diye adlandırılan yüzlerce gönülerin gece gündüz gösterdikleri duyarlılık, semt ve kuruluşları ihtiyaça göre geliştirilmış halde tutmaları bir belediye düzeyinde kurumsallaşmasında belirleyici olan gerçeklikler düzeyinde olmuştur. Semtler,Şehit Aile Kurumu, kadın çalışmaları, terzihane, okullar, gençlik kültür vb. Biçiminde gelişir. Tüm bunlar bir belediye düzeyinde olmaya yol açar. 1999 da belediye biçiminde gelişmesi sözkonusu olur.

İlk ve gereksinimlerden de hareket edilerek başlangıçtan bir belediye başkanı ve 34 toplam 35 belediye encümenin den oluşan meclis oluşturulur. Halk arasında ve demokratik seçim usuluyla bu gerçekleştirilir. Su, elektirik ,üretim, temizlik, işaat konut nufus dairesi vb. Biçiminde kendisini örgütler. Her yıl seçimle kendisini yenileyerek devam etmiştir. Başlangıçta sınırlı olan olanaklara her yıl bir şeyler ekleyerek çalışmalarını yürütmüştür konut, başlangıçta en kıt olanaklar ile yapılan . evler, çimentonunda kısmen karşılanması ile yenilenir veya onarılır bazı komu binaları, belediye, terzihane, okullar gibi yerler betonla yapılır. Mültecilik koşullarının uzaması sonucu kimi aileler bireyler daha uygun bir yerleşimle kendisini düzenler. Bunlar da istisna düzeyindedir. Herkesinde buna ihtiyacı bulunmaktadır.

Su, ırmağında gelen su temel olmaktadır. Açılan bir kaç kuyu günlük ihtiyaca cevap olmada yetersizdir. Sağlıksızdır. Temizlik, yeşillik için kullanılabiliyor. Halkın kendi havlularında kazdıklrı kuyular olmuştur. Bu süreçte su şebekesinde yenilenme, yapım halindeki depoların bu sorunu önemli oranda gidereceği gibidir. Açılan kuyulardan da karşılanması tamamiyle olmazsada önemli oranda cevap olacağını belirtmek mümkündür. Kanalasyon, semtlerde kanallar halinde yapıldı sistemleşmesine ihtiyaç vardır. Açık olmaları sağlığı etkileyeceği söylenebilir.

Elektirik , ihtiyacı karşılanmıyordu, sistemi düzensizdi gereksinim sıkıntılara neden olsada önemli oranda güçlendirildi. Yeni direk, trafolar bunda ettili oldu. Belediye belli bir plan dahilinde ele almaktadır. Teknik ekibi biçiminde bir organizeye sahipse de maddi olanakları ve sayısal olarak elemanlarının zorluğu bulunmaktadır. Özellikle alt yapıya ilişkin 2003' ten itaberen bir ilgi olsada bu hususta yeterince beslenememekte. Bu, teknik elemanın hazırlanması ve maddi karşılık bir gereksinim düzeyindedir. Yol, krederlerin açtıkları ve uzun süre kullanılması sonucu işlek hale gelmişlerdi. Rüzgar ,toz veya yağmur yağdığında allah korusun demekten başka çaresi yoktu. Bu yıl kampın içindeki yolların yapımına başlandı. Yapıldı, tamamlanıyor. Fakat Irak gibi savaşlara neden olan zengin bir ülkede metre hesabının yapılması,bize de düzen " bu kadarına da şükür" deme oluyor. Bundan da öte bir direk trafo boru için belediye ve dış ilişki

olarak kırk sefer başlanması gerekiyor.. böylesine bir topluluk için belediye ve kış ilişkinin katlanması bir cefa fedarkarlıktır.

Çevre, her ev kendi bahçesinin beslediği ağaçlar, günlük ihtiyaç için ektiği yeşillik biçimindedir. 2003'te kibrit fabrikasının yanması sonucu çoğu kıraç olanı da koruma ve yenilerini ekme biçiminde tutmaktayız. Belediyemize getirillen fidanlar boy vermiştir. Su sorunun çözümünün kalıcılaşması ve belediye olarak göstereceğimiz itina daha da güzeleşeceğine bir nedendir. Üretim kısmi olarak sağlandı. Yeterince değerlendirilemedi. İki tane taraktörümüz vardır. Taş taşıma vb. işler kısmi bir gelir getirmektedir. Hangi dönemden kalma traktörlerinin bir bir bozulmaları pata çıkmaya bir neden veya borçlu kalmamıza vesile olmakta.

Mahmur kampı belediyesinin çalışma hususları ise; Mahmur belediyesi; özgürlükçü, demokratik katılımcılığı esas alır. Ekolojik bilinç, örgütlülük ve yaşamın geliştirilmesi için çalışmalar yapar. Ekolojik çevre ve yerel yönetim olaylarındaki kuruluşlar ile ilişki, dayanışmayı önemser.

Belediye meclisinin karşılıklı sorumluluk ve yetki alanlarını belirleyen hukuk ile ilgili kurumların (dış ilişki, kültür vb.) çalışma alanları belirlenir. Ekonomik, sosyal alanlarda olduğu kadar yerleşim yerinin sorunlarını tamamlar,gelişmesinde başat rol oynar. Semt,mahalle, cadde,sokak,park, ve yeşil alanların geliştirilmesini esas alır. Kültür,sanat ve spor kuruluşların çalışmalarına gerekli olan katkılarını süreklileştirir. Alt yapı sorunlarını çözümünü tamamlar. Yenilenmeyi önemser. Projeler geliştirecek sonuç alıcı girişimlerde bulunur.

1-Belediye, kendi iç çalışma hususlarını belirler.belediye ye bağlı ve kampta bulunan kuruluşlar ile ilişkilerini düzenler.

2- Belediye meclisi, bir belediye başkanı ve 12 beldiye meclis üyesi toplam 13 kişeden oluşur.

3- Belediye meclisi ilk toplantısında iki belediye başkan yardımcısını seçer. Meclis kendi içinde,çalışma alanlarını gözeterek üretim, zabıta yol, su, elektirik,temizlik,inşaat vb. İş bölümlerine gider.

4- Belediye başkanlığının boşluğu olduğu durumlarda, başkan yardımcılarından biri görevi yürtür. 2 ay içinde yeni seçimlere gidilir.

5-Belediye meclisi, BM ile düzenli ilişki içinde olur. BM lerin kampa yönelik çalışmalarını gözetir. Kampla ilgili projeleri geliştirerek sunar.

6- Beledye meclisi bağlı olduğu şehrin belediyesi başta olmak üzere çevredeki tüm belediyeler sorunlarını iletmeyi, destek ve daynışmayı esas alır.

7- Belediye meclisi, toplumla ilişkilerinde karşılıklı, anlayış, uyum ve anlamayı esas alarak yol alır.

8- Belediye meclisi, çocukar geleceğimizdir gerçeğini göz önünde bulundurarak sağlıklı gelişmeleri için eğitim beslenme, sağlık spor gibi hizmetler için prejeler geliştirir. Bu amaçla çatışma yürtüten kuruluşlar ile dayanışma içinde çalışır. Çocuk prakı, yeşil alan açma girişimlerinde bulunur.

9- Belediye meclisi, temizlik çevre koruma gibi kampanyalar geliştirir.

10- Çevre koruma ve geliştirme bilincinin ve bunun bir yaşam haline getirilmesine vesile olacak, seminer, ilaç vb. Önemser.

11-Tanıtım, ilişki ve dayanışmayı kolaylaştırarak bir sitenin oluşturulmasını temel alır .

12- Sivil toplum ve çevreci kuruluşlarla ile ilişki.

MAHMUR MÜLTECİ KAMPINDA BELEDİYENİN İHTİYAÇLARI

1-Belediye bünyesinde sanat, teknik vb. Kursların geliştirilmesi.

2- Kültürel etkinliklerin geliştirilmesi için kapalı bir yere ihtiyaç bulunmaktadır. Zamansız ruzgar, fırtana ve secaklıklara karşı korunaklı olmaya yol açar. Kültürel çalışmalar. (mizik, folklor, tiyatro, belgesel, film, değişik turden kurslar için teknik) kamara vb. İçin gerekli olan teknik, daha düzenli olmayı sağlar.

3- Belediye birolarının yenilenmesi.

4-Çevre temizliği için çöp arabası ve vidanjor e ihtiyaç bulunmaktadır.

5- Elekrik, teknik teminatı vb. Makine yerlerin açılarak insanların eğitiminin geliştirilmesi.

6- Belediye projenin oluşturulması.

7- Özürlü insanlrımız için rehabiltasyon merkezinin oluşturulması.

8- Tarım için imkanların oluştrulması.

9- Belediye için kereder traktor gibi iş makineler bir gereksinim düzeyindedir.

10- aylık temel gıda dışında, insanların ihtiyaç duydugu beslenme, giyim vb. Hususlarda topluluğun önemli kesiminin maddi alandaki zayıflık bir çok yönüyle etkili olmaktadır.

Belirtilen hususlar zorunlu olarak gereksinimler olmaktadır. İlgili alan her birey ve kuruluşun bilgisine, ilgisine sunulur. Uzun süre ve çeşitli nedenlerden ötürü toplum olarak yaygın ve kimi ağır hastalıklar da bulunmaktadır. Kısmen UNHCR tarafından çare olunsada, yeterli olmadığı da bir diğer gerçeği ifade etmektedir. PR. İlaca daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Hatta bazı hastalıkların tedavisi ya uzun zamana sarkmakta ve buradan tadavisi mümkün olmayan hastalıklarda bulunmaktadır. Bazen teşhiste bile zorluklar yaşanmaktadır. Bu durumları güncel olarak oldukça önemsiyoruz.

Kısa bir zaman dilimi içinde Mahmur mülteci kampının, yerleşime açılması bilinç, kültür,emek sonucudur. Çevrede de toplumun yarattığı etki, çekicilik belleklerde iz bırakmaktadır. Kendi sorunlarına çözüm gücü olma, dayanışma, ikna ve büyük bir uzlaşının sonucu olmaktadır. Eğer uğruna çalışılırsa yerel yönetimlerin dehasal gücünü ifade etmektedir. Mahmur henüz bir çok yönüyle gerilikleri olsa da özünde ve dönemsel olarak değersel niteliktedir. Şehirsel özellikler ve bunun insanda yaratığı etkiyi taşıyabilecek durumdadır. Kültürel sosyal alanlarda yine ekolojik sorunların kaynağı durumundaki toplumsal

gerilikler geçmişteki zorluklar geride kalmaktadır. Hem de öz kimliği, kişiliği ile edinilen bir olgu düzeyinde olmaktadır. Bu kuşkusuz 21.yy. ın medeni topluluk, özgür insan gerçeğinde ifadesini bulmaktadır. Çağsal doğruları teslim eden herkesin yaşa diye kabulleneceğini umar, mülteci topluluk ve onun belediyesi olarak teşekürlerimiz sunuyoruz.

Mahmur Kürt Mülteci kampı topluluğu olarak yaşadığımız süreç cefa anılan demokratik, barışcıl davamız bu kadarına katlanmayı gerektirecek kadar büyüktür. Göç tarihimize ve Kürt halkının diriliş demokrasi barış davasında mülteci topluluğun birer parçası olup yaşamını yitiren şehitlerimizin ansına olduğunu belirtmek durumundayız.

"*BAŞKASINI SAVUNMAK İSTEYEN ÖNCE KENDİSİNİ SAVUNMASINI BİLMELİ, BAŞKASINI ÖZGÜRLEŞMEK İSTEYEN ,ÖNCE KENDİSİNİ ÖZGÜRLEŞTİRMESİ GEREKİR*" (ÖNDERLİK)

MÜLTECİLİKTE BASIN

Bilişim ve enformasyon çağı olarakta tanımlanan 21.yy.da Basının ya da diğer bir adıyla Medyanın önemi günümüzde daha da artmaktadır. Kürdistan Demokrasi Mücadelesinde ise basının rolü; Demokratik Ekolojik Toplum bilincinin geliştirilmesi ve küresel demokrasi mücadelesinin etkin bir sesi olmayı amaçlar. Maxmur mülteci kampında ise oluşturulan basın çalışmaları yerel anlamda kamp yerleşenlerinin kişisel ve örgütsel çalışmalarını yazılı ve görsel alanda tamamlar.

Kürt Özgürlük Hareketine dayatılan kirli ve özel savaşın etkisiyle başta Botan bölgesi olmak üzere onbinlerce Kürt yurtlarından göçertilerek Güney Kürdistan'a 1994 yılında zorunlu olarak yerleştirilirler.Diasporaya uğrayan Kürtlerin dramı başlar. Bu dram kendi yurdunda mülteci durumunda yaşayanların dramıdır. Belki de Maxmurla sona erecek bir dramdır bu.

1994 yılında Kuzeyden zorunlu olarak göçeden Kürtler Zaxo yakınlarında Bihêrê ve Şeraniş Mülteci Kampına, oradadan da aynı yılda Bêsivê kasabasına aynı adla kampa yerleştirilirler. Dram burada da bitmez. Bu sefer TC.'nin saldırılarıyla Laleş yakınlarında Etruş Mülteci Kampına yerleşmek zorunda bırakılırlar. Yine bir göç dalgası daha onları rahat bırakmaz. Bu sefer ki göç kampının adı Ninova olmuştur. Kısa bir süre sonra göçün adresi yeniden değişir. Yeni adresin adı Esivnê kasabası yakınlarında Nehderê kampı olmuştur.

Nihayet son olarak ve bugüne kadar gelen göçün yeni kader adresi Maxmur Mülteci Kampı oluyordu. Yıl 1998. Büyük zorluk ve imkansızlıklarla bu çorak, yeşili olmayan toprak araziye yerleşti Maxmur'un yeni ama acı çeken halkı.Yaşamak gerekiyordu onların bu perişan durumunu daha iyi anlamak için. Hissetmek böylece daha kolay olacaktı biz insanlar için. Bazen gerçekler anlatılamaz, dillendirilemez, çünkü orjinalitesini yitirir, o halde onu yaşamak gerçekle yüzyüze tanışmak demek oluyordu. Yani acılara ancak yaşarsan anlam verebilirsin. Gerçeğe o an yakınsın demektir. Ve gerçek yaşadığın anda sana kendini gösterir ve hissettirir. Savaşla başlayan Maxmur'un çilesi bugün hala da devam ediyor. 21.yy.da insanları uzaya taşıyan uygarlık, Maxmur ve onun gibi dünya da var olan binlerce mülteci kampını açlık, yoksulluk ve kimliksizliğe terkediyordu.

Bu zor koşullar ve imkansızlıklar içinde kamp yaşamında basın çalışmaları da bundan nasibini alarak 3 kişiyle işe başlıyordu. Ellerinde 1 adet daktilo ve kamera vardı. Bu eldeki aletlerle Denge Penaber isimli dergi çıkarıldı. Böylece basın çalışmalarının ilk ürünü de ortaya çıkıyordu. Daha sonra ardından Yekitiya Azad dergisi yine aylık olarak çıkarılacaktı.

2003 yılına gelindiğinde 6 bilgisayar , 1 adet scainer, 1 adet printer, 1 adet digital fotoğraf makinası, 2 digital kamera ve bunlara ait aksesuar, yine ofset matbaa makinası ve fotokopi makinasıyla çalışmalar hızlandırıldığı gibi başta dergi ve kitap olmak üzere yüzlerce ürün ortaya çıkarılmıştır. Yekitiya Azad, Keçen Roje, Tirejen Roje dergileriyle, ilgili kitaplar, halka ait bireysel anı, öykü, şiir kitapları yazılı basın ve ofsetin ortak çalışmalarıyla ortaya çıkarılmıştır.

Maxmur Basın Kurumu 4 ana bölümden oluşmaktadır:
1-Yazılı Basın Bölümü
2- Matbaa Bölümü
3-Çekim Ekibi Bölümü
4-Araştırma-İnceleme Bölümü

1-Yazılı Basın Bölümü:

Halktan gelen öykü, şiir, anı, makale, araştırma yazılarını bilgisayarlara geçirir, mizanpajını yapar ve gerektiğinde kitap halinde çıkışını sağlar ve son kitap ve dergi halini almak için ofset bölümüne götürür. Sık sık kesilen elektrik kesintileri yüzünden bilgisayarlar oldukça zarar görmekte ve çoğu zaman çökmektedirler. Bu sebeple maddi imkansızlıklar yüzünden çalışmalar sık sık aksamakta bu da çalışanlarda moral ve tempoyu düşürmektedir. Basın işlerine bir daktiloyla adım atanlar, şimdi çok eski ve kullanışsız bilgisayarlarla işlerini sürdürürken,basın için yaşamsal bir ihtiyaç olan internetten yoksunluk çalışmalarda bir yetersizliği de beraberinde getirebiliyor. Yazılı basın ekibi 9 çalışanıyla işlerini hala sürdürüyor.

2-Çekim Ekibi Bölümü:

Mülteci kampının çekim ekibi (kameraman gurubu) kampta yaşamlarını sürdüren 10 binin üzerindeki mültecinin sosyal-kültürel düzeyini dünya ve Kürdistan kamuoyuna tanıtmak için belgesel dökümanter tarzında program hazırlar. Siyasal ve sosyal anlamda bu halkın önemli günlerindeki etkinliklerini belgeler TV'lere uyarlar ve bunun için hizmet eder. Halkın siyasal istemlerinin muhatabı olan BM. ve Türkiye'ye özelde olmak üzere tüm duyarlı insanlığa yaşanan dramın bir çok yünüyle yansıtılmasının görsel organıdır. Bunun için yaptığı çalışmalarla kamp için kamuoyunu oluşturur.Ekibin çalışan aktif üye sayısı 6 kişiden oluşuyor. Gerek mülteci kampının vermiş olduğu imkansızlıklar, gerekse de iletişimdeki engellemeler ile haber yapacak ekibin çalışanları, karşılarına çıkacak tüm tehlikelere karşın işlerini sürdürmekte kararlı bir duruşa sahiptirler.

3-Araştırma-İnceleme Bölümü:

Bu bölüm tarihsel, siyasal, sosyal, kültürel alanda araştırma, inceleme yazılarını ortaya çıkarır. Bilimsel anlamda halkın her alanda bilgi birikimine sahip olmasını sağlayarak düşünsel anlamda belli bir tarihsel ve toplumsal bir bilinç verir. İlgili belgelerle gerçekler halka daha somut ve bilimsel bir şekilde ulaştırılır.Kitap haline getirilen yazılar, yazılı basın ve ofset bölümünde son şeklini alarak okuyucusuna düşünsel alanda hizmet edecek şekle kavuşturulur. Kürdistan'da tarihi, kültürel, sosyal ve siyasal zeminin yasak olmasından doğan gerilik ve ilkel yaşam, ancak bu zeminlerin yasak da olsa kullanılarak, araştırma ve incelemeyle halkı ve yaşamı belli bir bilinç düzeyine getirerek Kürdistan Demokratik Mücadelesinde bir ivme kazandıracağı açıktır. Bugüne kadar Kürdistan hakkında hiç bir kitabın günümüze ulaşamadığı ve Kürdistan tarihinin hep başkaları tarafından yazıldığı bu dönemde Kürdistan'a ait araştırma ve inceleme çalış

malarının bu toprakların asıl sahipleri tarafından yazılması oldukça anlamlıdır. Maxmur alanında bu çalışmalara kaynaklık edecek kitapların neredeyse hiç bulunamaması çalışmaları da zorlamaktadır. Maddi anlamda da durum yine aynıdır. Ekibin sayısında buna bağlı olarakta sürekli değişkenlik mevcuttur.

4- Matbaa Bölümü:

Yazılı basından çıkan ürünler ofset bölümüne gönderilir. Ofset bölümünde ürüne kapak ve cilt yapılarak son şekli verilir. Ürün artık kitaplaştırılmıştır. Ofset bölümü Maxmur'daki 3500 öğrenci kapasitesiyle ilk-orta-lise kitaplarını da ciltli halde çıkararak okulların kitap ihtiyaçlarını da karşılar. Yüzlerce basılan kitap sayısı son dönemler de ofset makinasının da gelmesiyle artarak devam etmiştir. İlk zamanlar makina olmadığından dolayı büyük zorluklarla kitap ihtiyaçları karşılanırken, yalnızca el emeğinin kullanılması çalışan arkadaşları oldukça zorlamış ve yorgun düşürmüştü. Büyük fedakarlıklarla basılan kitaplar;

iğne, iplik ve matkapla bitirilmeye çalışılmış, basın kurumu kurulduğundan bu yana da bu böyle devam etmiştir. Ofset bölümümüzün halen makas ve diğer makineler anlamda hala eksiklikleri bulunmakta, işler bu anlamda hızlandıralamamaktadır.

MAHMUR KADIN VAKFI:

Direkt olarak bir telefon veya faksı yoktur. Ancak dolaylı yollardan ulaşılabilir. Bunun için önceden bırakılacak randevuyla ulaşılabilir. Tel: 0041 15639111 veya 0088 216 67 74 22 13

Vakıf, Irak'ın Hewler kentine bağlı Maxmur mülteci kampında bulunmaktadır.

VAKFIN MİSYONU VE AMAÇLARI

İnsanlık 21 yy'a henüz çözümlenmemiş kapsamlı sorunlarla giriş yapmaktadır. Ancak her türden toplumsal sorunların kilit noktası cins çelişkisi olmaktadır. Şuna inanıyoruz ki özgür toplumun temel yasaları terihte gizlidir. Buna dayanarak vakfımızın da bağlı olduğu Uluslararası Kadın Vakfının toplumsal sözleşme bildirgesini esas alıyoruz. Hazırlanan toplumsal sözleşme bildirgesiyle uluslararası alanda bunu yaşamsallaştırma kararlılığına ulamış bulunmaktadır.

Toplumsal sözleşme kadının kendini yaratmasının sözleşmesidir. Bundan dolayıda özgür kadın kiliğinin bütün yönleri ve incelikleri bu sözleşmeyle dahada açığa çıkacaktır. Toplumsal sözleşmeyele kadın toplumla, devletle, erkekle özgürlük ölçüleri temelinde yeni den bir sözleşme gerçekleştirecektir. Toplumsal sözleşmeye göre kadın, günlik yaşam da her şeye katılmasına rağmen yönetsel boyutla hiç bir şeye katılamamatadır. Yani yaşam da emeği en çok olandır. Ama bu emeğini siyasal boyutta sahiplenememektedir. Bu sahiplenmeyi yaratmak için kadının bilinçlendirilmesi, özgün boyutta kendisini bir güç konumuna getirmesi gerekir. Toplumsal sözleşmenin yaşamsallaştırılması kadının her alanda kendisini örgütleyerek siyasal, toplumsal cinsel tüm boyutlarıyla kendi haklarının bilincinde olmasıyla mümkündür. Bu amaçla Maxmur mülteci kampında açılan Kadın Vakfının en temel amacı başta, toplumsal söyleşmeyi topluma benimsetmek olmaktadır. Vakfımız kadının

kendisini siyasal, yönetsel, kültürel, sosyal, ekonomik, olarak yaratacağı cins olarak kimliğini kazanacağı ruhsal ve bedensel olarak üzerindeki her türlü köleliği kaldırarak özgür gelişimini yaratacağı bir merkez olmalıdır .Bu açıdan tarihten günümüze kadar var olan erkek egemenlikli yaklaşımlar karşısında iradesi yok sayılan kadın kazanacağı bilinç sayesinde erkekle, kadınla, devletle, aileyle, çocukla yepyeni bir ilişkilenmeyi esas alacaktır. Bunun yaratılmasının birinci koşulu bin yıllardır varolan zihinsel köleliği ortadan kaldırarak zihinde büyük bir dönüşü yaratmaktır. Bu nedenle Kadın Vakfı amacına ulaşmada eğitsel çalışmaları esas alacaktır. Sosyal, kültürel ekonomik tüm faliyetler kadını gelliştirmenin aracı olacaktır. Bilinçlenen kadın kendi haklarına sahip çıktıkça, toplumsal gerilikler, eşitsizlikler, dengesizlikler zemini ortadan kalkacak toplumsal dönüşümde kadın öncülük rolü oynayacaktır. Bununla birlikte toplumun çarpık yapılanması, şiddet ve her türlü sistem sorunları sonucunda kimsesiz kalan kadınları, kızları ve çocukları, yine savaş mağduru olan insanları bünyesinde toplayarak daha sağlıklı yaşam olanaklarına ulaştırmayı ve üretimsel kılmayı hedef lemektedir.

Bilindiği gibi Mahmur alanındaki kadın acıların en derinini yaşamış, sömürünün en tahripkar sonuçlarına maruz kalmıştır. Şavaşın kadında yol açabileceği en olumsuz sonuçları buradaki kadında görmek mümkündür. Bu tahribatları ortadan kaldırarak yaralı toplumumuzu tedavi etmede kadın çalışmalarının önemi büyüktür. Yıllardır mağdur durumda kalan Mahmur mülteci halkı, toplumsal yapımızdan kaynaklı bir çok geriliği kendi bünyesinde barındırmaktadır. Mevcut geri toplumsal özellikler çağdaş toplumun yaratılmasının önünde büyük engel konumundadır. Halen küçük çocuklar evlendirilmekte, başlık parası alınmakta, kadın ve çocuklara yönelik şiddet kullanımına yaygınca rastlanabilmektedir. Yine aile planlaması, çocuk eğitimi ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunların hepsi ciddi bir eğitim ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bu nedenle kadın vakfı toplumsal bilinçlenmede önemli bir rol üstlenmeyi hedeflemektedir. Bunların dışında dayatılan toplumsal geriliklere karşı aşamalı bir mücadele de bu vakfın amaçlarından biridir.

Kadınla birlikte en çok ezilen çocukları ve geleceğimiz olan gençleri de eğitmek, topluma katılımlarını bilinçle sağlamak da temel bir hedeftir. Moderen toplumun yaratılmasının temel dinamik güçleri olan kadın ve gençliğin sorunlarının birlikte ele alınarak çözümlenmesi kadın vakfının hedefidir. Yaratılacak demokratik toplumda kadının öncülük durumu dikkate alındığında kadın vakfı kendi alanında toplumsal dönüşüm açısından en temel kurumlardan birisidir. Vakıf rolünü oynamayı başardığı oranda topluma doğru ve güçlü bir katılım sağlamayı başaran bir merkez olacaktır.

Ayrıca evrensel bir çalışmayı amaç edindiğimizden kendimiz salt bir alanla sınırlandırmak dar olacağı için, uluslararası kurum ve kuruluşlarla, kadın dernekleri, şahsiyetlerle ilişkilenerek Kürt kadının sesinini dünyaya duyurma ve ortak bir mücadele perspektifiyle hareket etmek de temel bir hedeftir.

Dışa dönük olarak kendini sosyal, kültürel olarak yansıtması büyük önem taşımaktadır. Çeşitli halklardan kadınlarla ilişkilenmek, kendi bünyesinde eğitmek ve bir dayışma zinciri yaratmak önemlidir.

Geçmişte hiç bir söz hakkı olmayan Maxmur kadının bugün kendi kendine karar alma insiyatifi vardır. Genel kadın örgütlülüğü açısından 2000 yılından bu yana kadın konferansları düzenlenmektedir. Zaten Vakfın kuruluşu da bu konferanslar dan kararlaştırılan esasla mümkün olmuştur. Vakfın kuruluşuyla birlikte tüm kadınların iradelerini temsil edebilecek genç, evli ve yaşlı kadınlar olmak üzere 21 kişiden oluşan Mahmur Kadın Vakfı iştar meclisi seçildi. Meclis belirli günlerde halkın sorunlarına çözüm amaçlı toplantılar da düzenlemektedir. Yine belirttiğimiz gibi yılda bir kez olmak üzere, geniş bir kadın potansiyeliyle konferanslar düzenlemekteyiz. Esas olarak kararlar konferanslarda alınmakta ve hayata geçirilmektedir.

Mahmur Kadın Vakfının yerel, eyalet düzeyinde, uluslararası bazı kadın örgüt kurum ve kuruluşlarla ilişkisi vardır. Irak ülkesi sınırları içinde yeraldığından Bağdat, Kerkük ve Musul kadın vakıflarıyla, BM ye bağlı Kandil yardım kurluşuyla görüş alışverişi temelinde ilişkilerimiz mevcuttur. Erbil ve Süleymaniye mesleki kuruluşlarda yer alan bazı kişilerle ilişkimiz vardır. Uluslararası kadın vakıflarıyla da özellikle bağlı bulunduğumuz Hollanda uluslararası kadın vakfıyla ve Marsilya da bir yardım kuruluşuyla sıkı ilişkilerimiz var. Sesimizi duyurdukça ilişkilerimizi daha da genişletmek hedefimizdir.

Siyasal, sosyal, kültürel, sanatsal ekonomik düzeyde yapılan her çalışma kadın haklarını geliştiriyor. Bir çalışma bir diğerinden bağımsız ele alınamaz, kadın gerçeği tüm haklardan yoksun kalışın gerçeğidir. Kürtlerde belirleyici ve toplum üzerinde etki yapan gerçeklik töre hukukudur. Kadının kendi demokratik haklarını güvenceye alması bu alanlarda göreceği eğitime, kazanacağı yeteneklere bağlıdır. Eğitimle kendisinin farkına varan kadın, yaşama nasıl katılacağının sınırlarını, hukuk bilincini ve onun aktif savunucu gücü olarak, mücedele ederek haklarını elde edebilir ve geliştirebilir. Sosyal-kültürel düzeyde kadın kendini eğittikçe, ekonomik bağımsızlığını elde ettikçe eşit ve özgür haklara sahip olacaktır. Bunun böyle olduğu çalışlmalarımızın sonuçlarında açığa çıkmaktadır.

Vakfımız hedef olarak herhani bir ideolojiye bağlı olmayan tüm sivil kadın kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilenmek istiyor.

KURUMUN YAPISI:

Mahmur Kadın Vakfı, 2002 tarihinde yapılan mahmur kadın konferansıyla ve Hollanda uluslararası kadın vakfı desteğiyle, mülteci kampımızın ortak çaba ve emekleri sonucunda kurulmuştur. Vakıfta her birim çalışmasında belirli sayıda çalışan yanında 3 yönetim yer almaktadır. Şu anda selamet Erdoğmuş, Saniye Tüzel, Asya Borak isimli yönetimler yer almaktadır. İsminden de anlaşılacağı gibi vakfımız bir kadın vakfıdır ve kararlaşmasında kadının rolü

büyüktür. Vakıfla ilgili kararları kadın alır ve uygulamasından sorumludur. Erkeğin desteği vardır karar almada yetki sahibi değildir.

Vakıf çalışmaları; halk çalışmaları, eğitim (akademi), basın- yayın, kültür-sanat, sağlık, Barış Anaları, terzihane ve dış ilişkiler çalışmaları olmak üzere 8 bölümden oluşmaktadır. Çalışmalarımızın marşları yoktur. Üç yöneticiden oluşan yönetim sistemi vardır ve her bölüm çalışması kendi çapında insiyatifi esas alır. Birey iradesinin açığa çıkması açısından bunun gerekli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Üyelerin çalışmalara katılımı gönüllük esasına dayanır ve yönetimler seçimle belirlenirler. Talimat, genelge sisteminden ziyade karşılıklı perspektif ve eşgüdümlü bir çalışma sistemi esastır. Günlük planlamalar dahilinde hareket edilir. Haftalık olarak kendi çalışmalarını tüm vakıf çalışanlarının katıldığı toplantı platformuna sunulur.

ÇALIŞMA BÖLÜMLERİ:

Çalışma bölümleri; amaç ve hedefleri, somut olarak ele aldığı çalışmalar, geliştirdiği projeler ve sonuçları itibarıyla şöyledir:

a-Halk Çalışmaları:

İlk toplumsallaşmayı yaratan kadın maalesef bugün toplumun en fazla ezilen kesimidir. Erkek karekterli toplumun gerçeği her türlü baskıcılığı, aldatıcılığı , iradesizce tabi olmayı toplumsallık olarak dayatmaktadır. O halde tüm bunları aşmak ulusal-evrensel birlikteliği yaratmak modern toplumun gerekliliğidir.

Bununla beraber aile içi ilişkiler, tüm fertleri köleleştiren, bağımlı kılan anti, demokratik karakterlidir. Bunun için başta kadın olmak üzere erkeğin ve diğer aile bireylerinin demokratik bilinçle dönüştürülmesi gelinen aşamada bir zorunluluk olmaktadır. Vakıf bünyesinde yürütülecek halk çalışmalarıyla kadın yeniden kendisiyle buluşacak ve modern ailenin yaratılmasında temel rolü oynayacaktır kendisinin farkına vardıkça sevgiye, bağlılığa ve hoşgörüye dayalı yaşam anlayışı açığa çıkacaktır. Ailede erkek ise eşinin, çocuklarının haklarına saygılı, onların dünyalarını anlayan bir yaklaşım üzerine girecektir.

Özcesi uluslararası kadın vakfının yayınladığı toplumsal sözleşmeyi kendi toplum gerçekliğimizde hayat bulmasının çabasını sergileme kararlılığındayız.

Bu çerçevede özelde kadının ve çocuğun olanaklar dahilinde her türden sosyal, pskolojik, sağlık, eğitim, sorunlarını vakıf bunyesine taşırma ve onları

bilinçlendirme çabalarımız var. Yıllardır siyasal bir atmosferde halka gitme esas alınmış, diğer sorunları tahli planda ele alınmış ve ihmal edilmştir. Aile içi sorunları yaşayan, her türden şiddete, tecavüze maruz kalan, çeşitli sıkıntılar yaşayan kadınları tesbit edip sorunlarını çözmeyi esas alıyoruz. Kadın hukukunu geliştirmek için kadın bilinçlendirme temelinde hedefimiz vardır.

Kadınlara yönelik ana çocuk sağlığı, doğum öncesi ve sonrası kadın ve çocuk bakımı genel bilgilerin yanısıra, özelde doğum öncesi psikoloji, çocuk eğitimi çocuk psilolojisi, ergenlik dönemi sorunları ve çözümleri, çocuk yetiştirme ve terbiyesi üzerine derslere ağırlık vermekteyiz

Ayrıca bu nedenle kampımızda okuma yazma bilmeyen kadın potansiyeli hayli yüksektir okuma- yazma bilmeyen kadınlar için dönem dönem kurslar açıyoruz. Geçen yıl bir devre tamamlandı. Önümüzdeki aylarda bir devre daha açma hazırlıklarımız sözkonusudur.

Yine kadının sağlık sorunlarına dönük kamp bünyesinde istatistikler yapıyoruz, bu temelde sağlık ve çevre sorunlarını ve kökenlerini tespit edip olanaklar dahilinde çözüm getirmeye, çevre bilincini aşılmaya çalışıyoruz. Yaşam alanımız çöl koşulları gereği temiz kalması, hastalıklardan azami oranda uzak tutulması için gerektiğinde dönem dönem temizlik ve çöp toplama kampanyaları düzenliyoruz.

Hedef edindiğimiz ve kapsamımıza aldığımız kadın kitlesi genelde savaş mağduru olan kesimdir. Bunların içinde eşlerini kaybeden, tutunacak dalı olmayan mülteci kadınlar vardır. Bu kadınlar ve çocukları için maddi destek sunmaya çalıştığımız kadar manevi- moral destek sunmaya da çalışıyoruz. Çünkü bu kesimin yaşadığı psilojiler ve yaşam koşulları daha ağırdır.

Dört kişiden oluşan bu çalışma birimimizin kendi içinde bir yönetim mekanizması yoktur. Günlük planlamalar dahilinde işbölümüne dayanan bir çalışma tarzı vardır. Halka yapılan günlük ziyaretler sonucunda edinilen istatistik, izlenim, tartışma sonuçları vakıf ortamına taşırılır, çıkan ortak kararla çözüme gidilmeye çalışılır.

B-Kreş Çalışmaları:

Geleceğimizin ve sağlıklı bir toplumun temellerini oluşturmak için çocuklarımızı ve çocuklar yoluyla evlilileri eğitmek bizim açımızdan önem taşımaktadır. Çocukluk dünyası ve hayalleri en temiz olanıdır. Demokratik toplumun sağlıklı yaratılmasının teminatı, çocuklara kişilik kazandırılarak, ailecilik duygusunun bencilce değil, daha evrensel ölçülerde geliştirilmesiyle yakından bağlantılıdır. Çocuğun kirletilmemiş sevgi dünyasında, şiddetten uzak, paylaşımcı, dürüst, bağımsız , iradeli yetiştirilmesine ve eğitici yaklaşılmasına özen göztermek kaçınılmazdır.

Mevcut durumda 3-5 yaş arası yaklaşık 100 çocuğa ve ailelerin yönelik kültürel- sosyal içerikli eğitimler vakıf bünyesinde yürütülmektedir. İki yılda iki eğitim devresi tamamlanmış, üçüncü bir eğitim devresi açmanın hazırlıkları

yürütülmektedir. Mevcut çalışma yeri çocuk projesini kapsayacak kapsamda olmadığından, kamp ihtiyaçlarına yeterince cevap olunulamamışdır. Bu nedenle daha fazla aile ve çocuk eğitebilmek, proje kapsamına denk bir çalışma yürütebilmek için yeni bir ana okulu inşaatına başlanmış ancak maddi sıkıntılardan dolayı inşaat yarım bırakılmıştır. Kısa süre içerisinde tamamlandığı taktirde eğittiğimiz çocuk sayısı iki ye katlamak ve bu yolla daha fazla aileyi eğitmek kapsamlı hedeflerimiz arasına girmektedir. Mültecilik koşullarından kaynaklı yaşanan maddi sıkıntılar çocukların ihtiyaçlarını gidermemizi de engeller. Özellikle önümüzdeki kış koşulları açısından çocukların giyim ihtiyaçlarının karşılanması, yine çocukların eğitime katkı sunacak zeka oyunları CD'ler görsel anlamda da eğitimlerine büyük bir katkı suncaktır. Çocuk eğitimlerini sürdürmek için 8 öğretmen kadrosu çalışmaktadır. Öğtetmenlerin çabaları olsada pedagojik formasyen eğitimi anlamında zayıflıkları vardır. Bu sorunu gidermede döküman yetersizliği yaşamaktayız.

c-Sağlık Çalışmaları:

10 yıldan beri mültecilik koşullarından kaynaklı tek yönlü ve yetersiz beslenmeden dolayı vitaminsizlik, kansızlık ve buna bağlı olarak yaşanan hastalıklara karşı vucut direncinin zayıflıkları çoğalmaktadır. Mevsim koşullarına göre uygun elbise ve ayakkabıların olmaması doğalında kadın ve çocuklarda solunum sistemi, bel ve üriner sistemlerinde çeşitli rahatsızlıkları ortaya çıkarmaktadır. Kamp genelinde çöp kutularının üstü açık ve alçak olmaları çocukları çöplerin içinde oynamaya teşvik ederken hayvanların çöpten beslenmeleri insanların sağlığı üzerinde önemli oranda olumsuz etki yapmakta, ayrıca hayvanların aşılanmaması burüsılla gibi hastalıkların ortaya çıkmasına zemin oluşturmakta. Çocuklarda göz, cilt bağırsak tifo vb. enfeksiyonal hastalıkların zeminini oluşturan koşuların ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Kadınların çok sık hamile kalmaları ve zorla çocuk doğurmaları kendilerini güçsüz düşürdüğü gibi vitamin ve mineral eksikliği, kansızlık, kemik zayıflaması, diş çürümesi gibi durumları beraberinde getirmektedir. Ayrıca çok doğuran kadınlarda düşük yapma, erken doğum, ölü doğum, rahim yırtılması, aşırı kanamalara sık rastlanmaktadır. Üreme organları enfeksyonlarına karşı daha az direnme güçü gösterdiğinden, vajinal ve rahim enfeksiyonları daha fazla ortaya çıkmaktadır. Mültecilerin evlerinde yapılan doğumlara bir çok sefer bilinçsiz kadınlar ebe olarak katılmaktadırlar. Temizliğe dikkat edilmemesi bir çok doğuma bağlı olan komplikasyonlara yol açmakta ve enfeksiyon riski artmaktadır.

Bebek ve çocuk bakımında ciddi yetersizlikler ortaya çıkmaktadır. Çocukları giyiminden, beslenmesine, temizliğine ve gelişmesine kadar yaşanan yetersizlikler yine çocukla üzerinde yersiz ve yanlış müdahaleler çokça görülmektedir. Bu tür müdahaleler çocukların hastalıklarını ağırlaştırdığı gibi uzun sürmesine de yol açmaktadır.

Çocuklar yeteri ilgiyi görmeyince ruhsal bozukluklar ortaya çıkmaktadır. Anneler çocukların yarattığı kalabalık ve iş altında ezilmekte ve ekonomik zorluklar da eklenince bu zorluklar daha fazla ruhsal rahatsızlıkları yaşamalarını beraberinde getirmektedir.

Sürekli savaşlar arasında kalan bir halk olması, özellikle kadın ve çocuklar üzerinde olumsuz etkiler bırakmıştır. Özellikle en son Irak topraklarında yaşanan savaş durumundan kalan patlayıcı maddeler bir kaç çocuğun sakatlanmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte aile içi evlilikler bir çok zihinsel ve bedensel sakatlıklara yol açmaktadır. Ayrıca kadınların sağlık konusundaki eksik ve yetersiz bilgileri kendini ve çocuklarını hastalıklara karşı gerektiği gibi koruyamamalarını beraberinde getirmektedir. Bütün bu vb. Sebepler den ötürü mevcut imkanlarla Mahmur Kadın Vakfı bünyesinde bir ana çocuk sağlık merdezi kuruldu. Ancak mevcut sağlık merkezinin dar olmasından ve doktor yetersizliğinden ötürü sadece çocukları kapsayabildi. Sağlık merkezinin ön amacı olarak da vakıf bünyesinde genç kızlara sağlık eğitimi veriliyor. Bu vesileyle genç kızlar hem bir meslek edinmiş, hem de aile içinde yaşanan bilinçsiz müdahalelerin asgari düzeye inmesine destek sunmuş olmaktadırlar.

Diğer yandan halkın sağlık üzerindeki bilgi yetersizliğini gidermek amacıyla ailenin toplumdaki yer ve görevi, aile planlaması, gebelikte ana- çocuk sağlığı, genç kızlar için ergenlik çağı üzerine, tüm anne ve anne adayları için bebek ve çocuk bakımı, temizlik, beslenme, büyüme ve gelişme çağları, hastalıklara karşı koruma ve hastalık durumunda gerekli olan tıbi müdahale, ruh sağlığı ve koruması gibi çeşitli konularda seminerler halka sunulmuştur.

Mevcut durumda kadın sağlık merkezinin yapılması hedeflenmektadır. Bunun için gerekli masrafları karşılanmak yanında bir jinekologa ihtiyaç vardır.

Kurs çalışmalarını daha etkin yürütebilmek için anatomi haritaları ve ya bir torso (lastik bebek), kırtasıye malzemeleri, ders çalışmaları için bir iskelet, suni solunum ve kalp masajını öğretebilmek için gerekli malzeme, projektör videlo veya slayt, mikroskop, teşhis için bir jinekolojik muayene koltuğu laboratuvar, spekula, sonogrfi aleti, tartı ve diper kıognostik eğitim metyaryalleri gereklidir. Mevcut mütecilik koşullarındaki aşırı nufus artışına karşı sağlıklı bir aile planlaması için dontrasptifler ihtiyaç vardır.

d-Akademi Çalışmaları:

2003 Eylülünde bir grup genç kadının vakıfta başvurusu üzerine Mahmur Kadın Vakfına bağlı olarak Şehit Jiyan Akademisi adıyla bu çalışmamız örgütlendi. Bu çalışma bağımısız olarak akademik çalışmalar yürütmek, kadını bilinçlendirmek, özgürlüğe yakınlaştırmak, gerici gelenek ve göreneklerle mücadele edebilicek düzeye ulaştırma misyonu üstlendi. Onaltı ve üzeri yaş grubu bütün genç kızları, özelikle okuyabilme şansı olmayan kendilerini farklı mekanlarda eğitebilme imkanını bulamayan kadınları kapsamayı esas aldı. Yatılı olarak en az yirmi, gündüzlü olarak da en az onbeş genç kızı yeni açağağı

devreye dahail etme hedefi var. Mevcut durumda yeni bir devre için gerekli hazırlıklar henüz yeterli olmadığından ondört genç kız tek bilgisayar üzerinden teknik eğitim görmektedir. Akademimiz üçlü yönetim sistemi biçiminde çalışmaları koordine etme temelinde çalışmaktadır. Teorik ve teknik eğitim olmak üzere iki ayrı çalışma bölümü vardır. Ağırlık olarak verilen dersler kadın tarihi, kadın ve siyaset, kadın ve sosyoloji, kadın ve piskoloji, kadın anatomisi, kadın ve aile , kadın ve çocuk sağlığı, ekoloji kısaca ihtiyaç duyulan tüm konulara öncelik tanıyor. Ayrıca bilgisayar, ingilizce ve Kürtçe dil eğitimleri veriliyor. Kurslar devreler halinde düzenlenmektedir.

Akademimiz bir yıl süresince üç ayrı eğitim devresi düzenlemiş, yüze aşkın öğernci eğitmiştir. Gönüllü katılıma dayandığından her çalışmada başarı düzeyini yakalayabilmişlerdir. Akademimizin çalışmalarına, zenginlik katabilme yönünden bazı ekonomik zorluklar yaşıyoruz. Özelikle sosyal aktiviteliğimiz geliştirmek için masa tenisine valeybol sahasının yeniden düzenlenmesine, veleybol, basketabol malzemelerine ihtiyaç var. Yine eğtimimizi zenginleştirmek için eğtim gördüğümüz konularda çeşitli meteryalllere, kırtasiye malzemelerine, bilgisayar kursları için bilgisayarlara ihtiyacımız acilyet derecesindedir.

e-Kültür ve Sanat Çalışmaları:

Vakfımızın hizmete açılmasıyla beraber başlayan kültür çalışmalarımız vakıf çalışmalarımızın esasını oluşturan faliyetlerden birisi kurumundadır zengin olan kürt halk kültürünü derinleştirip birey sosyalite ve yeteneklerini açığa çıkarmak geliştirmek için yürütüğümüz bu çalışmalar genç kız ve çocukların sosyal yaşam ve müzik kültürü eğitimleriyle yürütülmektedir. İlk etapta 10 kişilik bir grubla saz ve ritim dersleri verilip ve devre tamamlamıştır. 2 saz grubu yedi kişiden oluşan gurubun eğitimi kısa sürede tamamlanması hedefleniyor. Yine 15 kişilik bir foloklor grubuyla başlayan çalışmamız şuan da 10 genç kız ve 10 erkekle devam etmekte olup çeşitli etkinlerde yer almaktadır. 20 kişinden oluşan çocuk korsu oluşturulmuş çeşitli etkinliklerde yer almıştır. Şu anda ise 10 kişilik genç kızlardan oluşan bir koro grubumuz mevcuttır.

Diğer yandan son süreçlerde 20 kişiden oluşan bir tiyatro grubu oluşturuldu . Bu grubumuz eğitim ve prova çalışmalarına yeni başlamış durumdadır.

Yine küçüklükten beri kendi kendini eğiten bir lise öğrencisi iki ay önce vakıf bünyesinde 10 kişilik bir gruptan oluşan karma gençlere resim dersi vermektedir.

El sanatları çalışmaları ise 2002 yılında 15 kişilik bir gruba verilmiş, devrenin tamamlanması ardından öğretmen yetersizliğinden dolayı sona erdirilmiştir.

Yürürlükte olan bir çok çalışmamız kamp genelinde çok rağbet görmesine rağmen özellikle enstürüman yetersizliğinden dolayı çok kişiyi kapsayamıyoruz, hedef edindiğimiz oranda derinleştiremıyoruz.

Bizim tam anlamıyla bir kültür çalışmasını yürtebilmemiz için en az altı saza, iki darbuka, 2 gitar, bir orga, üflemeli ve vurmalı çalgılara ihtiyaçımız vardır.

Elimizdeki imkanlarla mevcut durumda kara kalem , sulu boya çalışması yürütülebilmektedir. Resim çalışmalarının da zenginleştirilebilmesi için ilk etapta çalışmanın sağlıklı yürütülebilmesi için bir resim atolyesine ihtiyaç var. Ayrıca kalem, silgi, kalem traş, kömür kalem, renkli kalemler, sulu, pastel ve renkli boyalar ve kömür boya, resim fırçaları, resim kortonları, resim dosyaları, resim üzerine eğitim kitaplarına ve resim masalarına ihtiyaç var.

Yine tiyatro üzerine ders verebileceğimiz çeşitli materyaller, tiyatro ve folklor CD'leri, kostümler için kumaşlara ihtiyaç duyuyoruz.

Bu imkanlara sahip olduğumuz taktirde sanatsal ürünlerimizi sergilleyebileceğimiz gibi, tüm Irak sahasına da açılabileceği oranda da kendi kültürümüzü sergileyebileceğiz, kültür alışverişi için muazzam katkıda bulunmuş olabileceğiz.

Kültür çalışmalarımız 4 çalışan tarafından yrütülmekte olup günlük, haftalık ve aylık olarak çıkardıkları proğramlar dahilinde çalışmaktadırlar.

f-Basın-Yayın Çalışmaları:

Basın – yayın alanında kadının her yönlü bilimçlenmesini sağlamak amacıyla diğer birimlerin çalışmalarına paralel olarak ana sağlık, sosyal, kültürel, çocuk eğitimlerine yönelik çeşitli dökümanlar, bıroşürler ve kitaplar hazırlandı, Ayrıca imkanlar elverdikçe görsel olarak da kadınlara imkan sunuyoruz. Temel çalışma olarak da Gulan adlı kadın dergisi yayınlandı. Ancak bir süre sonra matbaa sorunlarından kaynaklı durdurmak durumunda kaldık. Tekrar devam ettirmek için çabalarımız ve kararlılığımız mevcuttur. Şu anda iki çalışanımız ve iki bilgisayarımız vardır. Halktan ve gençlerden çokça talep ve ilgiye rağmen ancak elimizdeki mevcut imkanlarla iki genç bayana bilgisayar eğitimi verebiliyoruz.Yine zaman zaman çeşitli kuruluşlara iletmek maksadıyla projeler hazırlayıp takdim ediyoruz.

g-Barış Anaları:

Yedi yıldır kırk anneden oluşan bir barış anneleri gurubumuz vardır. Annelerimiz kendi çaplarında kampla her türden yaşanan sorunlara çözüm bulmak için halk ziyaretlerinde bulunuyor. Doğum olayları, taziye ve hastalara moral amaçlı ziyaretler yanında sosyal anlamda çeşitli tepkiler olan, komşularıyla küs durmu vb sorunlar yaşayan ailelere manevi destek sunmaya çalışıyor. Bu yolla barış ve demokrasi mücadelesine katkıda bulunuyorlar. Çoğu konularda ekonomik imkanlar elvermediğinden güç olmada zorlanmalar yaşıyorlar. Şu ana kadar kendilerine ait bir yer olmadığından bir çok anne ayrılmak durumunda kaldı. Mevcut durumda yirmi anneyle birlikte kamptaki kadınla ve anneler için bazı projeleri hayata geçirmek istiyoruz.

Destek sunulabildiği taktirde öncelikli olarak resmi anlamda kendimizi kurumlaştırabilmeleri için kendilerine bir yer yapmamız gerekiyor. Yine

kimsesiz kalan, kendi yaşamını idare edemeyecek durumda olan anneler için bakım evi kurmak istiyoruz okuma yazma bilmeyem anneler kurslar düzenleyebilmek için kırtasiye malzemelerine ihtiyacımız var. Annelerin başka halk ve ülkelerin anneleriyle ilişkilenmelerini sağlayabilecek ilişki ağlarını geliştirmek, bu temelde sivil durumlarla bağ oluşturmak da temel hedeflerimiz arasında

h-Terzihane Çalışmaları

Terzihane kurumumuz 1999 yılında dışilişkiler kurumundaki kadın çalışanlarının sunduğu bir projeyle birleşmiş milletler tarafından kuruldu. Başlangıçta beş adet elden düşme, kullanılmış dikiş makinesi ve üretilenleri pazarlama temelinde işe başlandı. Ancak makinelerin bozuk oluşu, tamiri ve iplik, orlon temini için maddi imkanların elvermeyişi ve mültecilik koşulları gereği dışarıya çıkış izni olmayışı gibi nedenlerden ötürü bunu fazla gerçekleştiremedik. Ördüğümüz kazakların bir kısmı kısmen pazarlansa da bu işte uzman çalışanlar olmadığından, kazakların güzel olmayışı nedeniyle bir kısmı da pazarlanamadı.

2000 yılında ise şu anda bulunduğumuz terzihane binası inşa edildi birleşmiş milletler tarafından kısmen maddi imkanlar sunuldu. Şu anda beşi bozuk olmak üzere 10 dikiş makinemiz bir over makinesi, 2 tiroko makinesi bulunmaktadır Üç ayrı olmak üzere çalışma birimi halinde örgütlendik. Örgü, halı yapımı, dikiştriko birimimiz orlon yetersizliğiniden dolayı iki yıla yakındır durdurmak zorunda kaldık. BM'nın ciddi anlamda bir desteği yoktur. Üç kişi kilim yapımında çalışıyor. 2 kilim tezgahının bulunduğu kurumda kilim yanında kol çantaları, yolluk bv el işleri yapılıyor. Pazarlama imkanı fazla olmadığından bu çalışmamız zayıf kalıyor.

Dikiş birimimiz de gönüllü bir sistem temelinde yılda bir okul öğrencilerinin önlük ve forma gibi ihtiyaçlarını dikiyor. Ayrıca halkın dikiş ihtiyaçlarını karşılıyor. Başlangıçta 25 çalışanımız vardı. Ancak terzihanenin fazla işlevli olmamasından dolayı bu sayı iki yöneticiyle birlikte 15'e indi. Belirttiğimiz gibi ciddi anlamda bir destek sunulmadığından ona göre de projeler oluşturamuyaruz. Destek sunulduğu taktirde iplik, kumaş alabilir ihtiyaçları karşılamak kadar yetenek kursları da verebiliriz.

Mevcut imkanlarımızla ancak bu kadarını gerçekleştirebiliyoruz. Bu yıl kandil adlı yardım örgütünden bir kişi tarafından terzihane çalışanlarına kesim üzerine 20 günlük bir kurs verilmiştir. Yine terzihane çalışanları olarak 1,5 aylık devreler halinde genç kızlara üç devrelik kurslar verdik.

Mevcut durumda gönüllü bir katılım temelinde kampta yer alan tüm kurumları ve halkın bir bütünen ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çalışmalarını yürütmektedir. Bu çalışmamızı yeniden örgütlemek ve projeleri geliştirmek geliştirdiğimiz projelerle çalışanlarımızı daha üretici ve aktif kılmak amacıyla seri üretime geçmeyi planlamaktayız. Böylelikle hem toplumun bu yönlü ihtiyaçlarını hem de üretimden elde ettiklerimizle çalışanlarımızın maddi ihtiyaçlarını karşılamak hedefimizdir. Yaşadığımız teknik sorunların başında elektirik gelmektedir. Bu çalışmaların yürütülebilmesi de ancak bir jenetörün teminiyle mümkün olacaktır.

ÖNCEKİ VE ŞİMDİ OLUŞTURULAN PROJELERİN SONUÇLARI

Önceki ve şimdiki oluşturulan projelerden elbette sonuç alınmıştır. Özellikle ağırlık verdiğimiz okul çalışmalarında yeni toplumu yaratmada sağlam bir temel yaratıldığını söylemek mümkündür. Tamamlanacak okula tüm kamp çocukalarını bünyesine almasa da iki katına çıkaracak bir çocuk potansiyelini sosyal psokolojik ve sağlık anlamıda eğitebileceğiz, büyütebileceğiz.

2004 mayısında açılışını yaptığıımız çocuk sağlık merkeziyle tüm olanaksızlıklara rağmen çocukların sağlık ihtiyacını karşılayabiliyoruz. Verdiğimiz sağlık kurslarıyla hastenelerimizin hemşire ihtiyacını karşıyalabiliyoruz. Halka yönelik oluşturduğumuz örgütlenmeyle çok sayıda kadını vakfa taşıdık. Kadınların yaşadıkları her türden sorunaların birinci adresi Vakıf olmuştur. Yine 50'ye yakın şehit eşleri ve çocukları 130 aşkın şehit annelerine imkanlar elverdiği ölçüde sunduğumuz maddi ve manevi destek küçümsenemez.

Okur yaz düzeyinin düşük olduğu toplumumuzda bu mültecilik şartlarında okur yazar oranını yükseltme çabalarımız yine küçümsenemez.

Enstrüman ve diğer teknik yetersizliklermiz bunun için başvurularımız devam ediyor. Buna rağmen kırık dökük sazlar üzerinden verdiğimiz saz kurslarıyla adım adım sanatçı yetiştirmeye çalışıyoruz. Verdiğimiz folklör, tiyatro, koro kurslarıyla zengin olan kültürümüzü geliştirmeyi esas alıyoruz. Belli başlı etkinlik günlerinde Vakıf adına gösterimlerde bulunuyoruz.

Henüz yeni açtığımız resim kursların da ilgi hayli büyüktür. Hem çocuk ve gençlerin yeteneklerini gün be gün gelişiyor hem de bunları sergileme imkanlarımız oluyor.

Çalışmalarımız ilgi ve destek görünce heves daha da artıyor. Basın- yayın anlamında bazı ihtiyaçları karşılasak da teknik imkansızlıklardan dolayı çok yetersiz kaldığımızıda belirtmeliyiz.

Maxmur Kadın Vakfına Marsilya heyeti 2000 Ekiminde çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak elbise, oyuncak, kırtasiye malzemeleri getirmiştir. Bunun dışında bağlı bulunduğumuz Hollanda uluslararası Kadın Vakfı toplam 15.000 Euro kadar para desteği sunmuştur. Yine Irak-ABD savaşı sürecinde kamp için başlatılan kampanyalar kadın ve çocuklar için üç tır dolusu yiyecek giyecek oyuncak kırtasiye vb malzemeler göndermiştir.

PROJELER

Projenin amacı: Vakfımız bünyesinde ki çalışmalrı daha da geliştirmek, daha fazla kadın ve çocuğu kapsamak toplumun refah ve bilinç düzeyini yükseltmek vakfımızı finanse edebilmek ve kadınlara ekonomik iş alanları açmak.

İleriki süreçte planladığımız çalışmalar şunlardır;

Terzi hane çalışmasına bağlı olarak açtığımız dükkan mevcut durumda kiralıktır. Çok küçük ve ihtiyaçları karşılayacak düzeyde değildir. Vakfın askari ihtiyaçlarını karşılayabilmek için dükkanı genişletmek gerekmektedir. Bunun için 1000 Euro'ya ihtiyaç var, bu maddi desteği alabildiğimiz taktirde hemen uygulamaya geçirilecek bir çalışmadır.

Kampımızda hali hazır bir kadın kuaförü yoktur. Bu önemli sosyal bir eksikliktir. Bu yönlü ihtiyacı karşılamak önemli bir iştir. Bundan dolayı bir kuaför salonu açmak hedefimizdir. Bir ay gibi bir sürecte tamamlayabileceğimiz bir çalışmadır.

Yine belirtiğimiz gibi daha fazla çocuğu kapsayabilmek için bir inşaat çalışması başlattık. Ancak maddi imkansızlık nedeniyle tamamlayamadık. Mevcut durumda 4 sınıf bir salondan oluşuyor. Bunlar yapıldı. Ancak daha bahçesinin, mutfak WC, banyosunun yapılması ve çocukların bahçede oynayabilmeleri için bazı park malzemelerinin, ısıtıcı ve soğutucu klimaların ve bir anaokulu için gerekli tüm malzemelere ihtiyaç var. Bunun içinde 3000 Euro'luk bir masraf gerekiyor.

Ayrıca kampta dört bir yandan gelecek çocukların ulaşım sorununu çözmek için bir servis arabasına ihtiyaçımız var.

Diğer yandan kültür sanat çalışmalarını geliştirme hedefimizde var. Mevcut durumda dört sağlam olmayan saz ve bir darbuka dışında enstrimanımız yok. Ne kadar enstrüman olursa o kadar çeşitli çalgılar konusunda eğitime imkanımız doğar. Bunun için en az altı saza, gitar, üflemeli ve vurmalı çalgılara ihtiyaç duymaktayız.

Basın-yayın çalışmalarına ilişkin dergiyi tekrardan yayınlama hedefimiz var. Yine kurslara olan yoğun taleplere oranla imkanların sınırlı oluşu bizi

zorlamaktadır. Genç kızlara yönelik teknik ve mesleki eğitim kursları için bilgisayar, kamera, fotokopi makinesi CD-R gibi malzelere ihtiyaç var.

Çalışmalarımızı yürütürken elimizdeki sınırlı imkanlara dayanarak çalışmak zorunda kalıyoruz. Yeterli araç ve gereçlerimiz olmadığı gibi görsel eğitim imakanlarınıda yeteri kadar kullanamıyoruz. Özellikle kadınlara yönelik kültür, sanat, biyoloji cinsellik, aile planlaması kadın ve çocuk sağlığı ve psikolojisi çocuk bakımı, çocuk hakları vb konularda bilinçlenme ve aydınlanma amaçlı eğitim konularını yazılı ve görsel yayınlara haritalar, okul setleri eğitim CD'leri (Türkçe ve Kürtçe)ve VCD gibi araçlara ihtiyaç duyulmakta. Yine dil kurusları açabilmek için Kürtçe ve İngilizce kitap ve görsel setler gerekiyor.

İleriki sürecte toplumun tüm kesimlerinin sosyal-kültürel aktivitelerini ifade edebilecekleri kadın buluşmasını sağlayabilen bir kadın parkı çalışması hedeflemekteyiz. Bunun için ise 3000 Euro'ya ihtiyaç var.

Yine Vakıf bünyesinde beyaz işi (dikiş nakış)için bir yer yapmak istiyoruz. Böyle bir çalışma hem genç kızların sanatsal yönlerini geliştirecek hemde askari düzeyde de olsa gerekli finansı sağlayacaktır. Bunun için büyük bir salona 4 adet nakış makinasına ihtiyacmız var.

Yürüttüğümüz çalışmalar ve projelerden de anlaşıldığı üzere amaç edindiğimiz kitle özelde mağdur durumdaki kamp kadınlarının tümü, gençler ve çocuk kesimidir. Kampımızda 3000 kadar ve genç kız kitlesi vardır. Ve tek bir kadını bile bünyemiz dışırda tutmak istemiyoruz. Herkesi kapsamak istiyoruz. Yeteri imkan ve olanaklara sahip olduğumuz ölçüde de giderek açılmayı diğer halkların (Arap, Asuri, Ermeni, Türkmende) kadınlarına da ulaşmak istiyoruz. Kitlemiz yönlendirmeler doğrultusunda vakfımızın bütün süreçlerinde yer almıştır ve almaya devam etirmektedir.

ŞEHİT AİLE KURUMU:

Şehit Aile Kurumu çok temiz ferah ve geniş bir yerdi, taştan örülmüş çimento ile sıvanmıştı. Beyaz badanalı olan şehit aile kurumunun yirmi metreye-on metre olan salonunu pencere üstü seviyesinde iki sıra halin de çerçevelenmiş şehit resimleriyle donatılmıştı. Dört yüzden fazla şehit gerilanın resmi ile kaplanmış olan büyük salona daha girereken insan kutsal bir yere girdiğini huzur içinde hissediyordu. Maxmur'un en güzel, en geniş ve tavanı en yüksek olan bu binayı da Maxmur halkı ince usulle inşa etmiş. Yerleri halıfleksle kaplamışlar. Her tarafını çiçeklerle bezemişler. Salonda herkes fısıltıyla konuşmaya dikkat ediyor. Bizde öyle yaptık. Kurumun yönetim odasına girinceye kadar sesimizin tonunu onlarınkine uyarladık. Ayşe ana " Maxmur'daki hemen her ailenin şehidi vardır. Bazı ailelerin şehit sayısı dördü, beşi bulur. Şehidi olmayan aile yok gibidir. Gerillada ve dağlarda her ailenin çocukları var" dedi. Konuşurken gözlerini beyaz badanalı duvara dikmiş, sanki yitirdiği kızını ve oğlunu orada görecekmiş gibi onlarla konuşuyormuş gibi konuşuyordu bizimle.

Yönetim kurulunun verdiği bilgiye göre her yılın Mayıs ayında 25-30 kişilik şehit listesi açıklıyorlarmış. Kendilerine dağdan milisler vasıtası ile ulaştırılan şehitler listesinden bu listeyi yapıyorlarmış. Hepsini birden neden açıklanmadığını sorduğumuzda ise "bütçemiz daha fazla sayıda aile içi taziye yapabilmemize olanak vermiyor" dediler. Her yıl taziyeler için 5 milyon dinar harcama yapıyorlarmış. Maxmur halkı açısından bu çok büyük bir miktar.

Şehit aile kurumu için de öyle. Sadece bağışlanan aile kurumu için çok daha büyük bir miktar. Maxmur'da on kişilik bir alilenin yıllık harcamaları dikkate alırsak bu rakamın Maxmur'lu Mülteciler için ne kadar büyük bir rakam olduğunu daha iyi anlayabiliriz.

Şehit aile kurumu her yıl kongresini yapıp kendi yönetimini seçimle belirliyorlar. Yönetimin en temel görevi şehit ailelerini ziyaret ederek onların sorunlarını dinlemek, mümkünse çözüme kavuşturmakmış. Kurumun yönetim üyelerini aydınlatmak için arada bir panel, toplantı, anma ve kutlama geceleri de düzenlenmekteymiş. Burada herkes birbirinin sorunlarını çok yakından biliyor, tanıyor ve isimlerini köylerinin ismi ile birlikte anıyor veya söylüyorlar. Mesela Sımoyê Nêrwehî, Abdoyê Mıjınî gibi. Şehit aile kurumu yönetimi kamptaki bütün aileleri tanıyor. Ziyarete gitmediği aile yokmuş. Her ailenin durumunu, sorunlarını çok iyi biliyorlarmış.

Kendileriyle yaptığımız görüşme bittikten sonra bize bahçelerini gösterdiler. Sadece Maxmur'da değil bütün çevrede böyle bir bahçe zor bulunur. Adını bilemediğimiz ve o güne kadar görmediğimiz yüzlerce çeşit çiçek ekmişler yaptıkları limonluklara.

Taş duvarla çevrili olan kurumun bahçesi olarak bir duvarla kendi içinde ikiye bölünmüş. İkinci bölüme geçtiğimizde yönetim kurulu üyesi Sabri; "Burası Önderlik Parkı. Geçen yıl halk el birliği ile yaptığı ve 4 Nisan'da açılışı gerçekleştirildi. Her aile, her isteyen Önderlik Bahçesine bir gül, bir ağaç dikti. Daha doğrusu onlar getirdi, bizim yaptığımız plan çerçevesinde diktik. İşte böyle güzel bir bahçe oldu. Gerçi Önderliğimiz daha güzeline layıktır ama halkımızın olanağı bu kadarına yetti." diyerek sözlerini bitirdi.

Belediye binasının tam kapısında, ana caddenin kenarında yapılmış olan Önderlik Parkını görünce az kalsın şaşkınlıktan küçük dilmizi yutacaktık. Çiçeklere, ağaçlara ve çimene bezenmiş olan parkın çakıl, dökülmüş, girdaplı patikasında yürürken hangi çiçeğe ağaca bakacağımızın şaşkınlığı içindeydik. Parkın içine yapılış oaln çardaktaki banklara oturduk. Şaşkınlık dolu gözlerlerimizle hiç bir ayrıntısını kaçırmamak için dikkatle inceledik. Bir tek çiçeği koparma elimiz varmadı. Hatıra olsun diye koparmayı aklımızdan geçirmedik değil, ama içimizdeki ses, bir his koparmamıza izin vermedi.

Şehit aile kurumu yönetimi, Önderlik Parkı'nı düzenli sulayabilmek,çiçekleri ve ağaçları susuz bırakmamak için 19 metrelik bir kuyu kazdırmış. Bir de dinamo takmış. Her akşam güneş battığında sırayla yönetim kurulu üyeleri

sulama yapıyormuş gerçi Dayê Ayşe, her gün sulama işine talip olmuş, ama diğerleri buna engel olmuş. Önderlik Parkını, kurum bahçelerini sulamak bizim de hakkımız demişler. Kimse haklarından vazgeçmeyince, çözümü sırasıyla sulamada bulmuşlar.

MAHMUR BELEDİYESİ:

Maxmur Belediyesi sıfır bütçeli bir belediye. Hiç bir gelir kaynağı yok ama halkın eğitim, sağlık, beslenme, çevre temizliği, yol, su, elektrik gibi aklınıza gelebilecek bütün sorunlarıyla ilgili hizmet üretmekle mükellef. Sıfır nakitle çalışıyor. Belediye kendi bünyesindeki dış ilişkiler bürosu ve bizzat belediye başkanının UNHCR ile geliştirdiği ilişkilerle ihtiyaçlar karşılanmaya çalışılmış. Belediyenin sahip olduğu bir jip ve iki traktör dışında hiçbir ekipmanı bulunmuyor. Traktörler halen seferi 1500 Irak (sahte) dinarından taş, toprak, kum çıkme dışında kampın çöpünü toplamda da kullanılıyor. Jip ise Belediye Başkanının makam arabası.

UNHCR'nin yaptırdığı marangoz atölyesi, terzihanenin geliri diğer hizmetlerde harcanıyor. Belediye başkanı başta olmak üzere; belediye meclis üyeleri, belediye işçileri ücretsiz maaşsız ve tamamen gönüllülerden oluşuyor. Belediye başkanı Mehmet Kara bunu, "Biz kendimize hizmet ediyoruz. Kendisi için çalışan kendi kendisinden ücret talep eder mi?" diye izah ediyor.

3.BÖLÜM

8 KAMPA İLİŞKİN İZLENİM YAZILARI

KAMP HALKINDAN 21 AİLEYLE YAPILAN İZLENİM YAZILARINA GİRİŞ:

MÖ.550 ile MÖ.612 yılları arasında kurulan MED konfederasyonlaşmasından sonraki süreçlerde gerek içten, gerekse dıştan gelen saldırılarla sürekli bir işgal edilme halini yaşayan Kürtler, çareyi savrulmalarda, göç etmelerde bulmuş; her yüzyıla yeni bir devrimle başlangıç yapan diğer halkların tersine hiç bir zaman kendi siyasi, askeri, ekonomik anlamda ulusal kurumlaşmasını sağlayamamıştır. Son yüzyılımızda bile değişik katliam, asimile ve baskı politikalarıyla sürekli bir işgal edilme halini yaşayan Kürtler, trajedilerin bitiş tarihi olan 1970'lerin başlarında PKK'nin öncülük ettiği Ulusal Kurtuluş Mücadelesiyle özgürlük ve ulusal birlik şansını yakalamıştır. 1980'lerin ortalarında başlayan silahlı mücadele hamlesi, 1990'lara gelindiğinde büyük bir kitle yığını yaratmış, halk bu döneme damgasını daha ağır ve daha istikrarlı vurmuştur. Hem siyasi, hem askeri anlamda kazanılan başarılar, sömürgeci ve işgalci dört devletin de büyük bir korkusuyla üzerlerine gelmesine neden olmuştur. Başarılarla yaklaşan zaferi yudumlayan bir halk gerçekliği karşısında sömürgeci devletler Kürtlerin bulundukları alanda imha ve inkarın yanında insansızlaştırma politikalarıyla kendi ülkelerinde yaşayan bu mazlum halkı mülteci haline getirmiştir. Kuzey

Kürdistan'da dışarıya göç veren illerin % 98.8'ini Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri illeri oluşturmaktadır.1970-80 yılları arasında % 2.5, 1981-90 yılları arasında 21.8, 1991-2000 yılları arasında ise % 75.7 oranında göç gerçekleşmiştir. Göçün gerçekleştiği tarihe ilişkin en çarpıcı sonucu, incelenen göç deviniminin % 71.6'sının 1990-95 yılları arasında gerçekleşmiş olmasıdır. Göç veren il, göç tarihi ve göç tarihinin göç veren ile göre dağılımı incelendiğinde, 1990-95 yılları arasında Kürt Kökenli Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının yaşadıkları bölgelerde kitlesel bir göçle karşı karşıya olduğumuzu söyleyebiliriz.

Yine Suriye Kürdistan'ı olan Güneybatı Kürdistan'da ise 1980'li yıllarda "Teccama Kampları" konsepti ile Kürtler bu toplama kamplarında zorla Araplaştırılmak istenmiş, artan baskılar sebebiyle yine kendi coğrafyalarından göç etmek zorunda kalmışlardır. Bugün bile Kürtlere yönelik baskı ve göçertmeler Suriye devleti tarafından tüm şiddetiyle sürdürülmekte, Kürtlere yönelik gözaltı, tutuklamalar, işkenceler ve dışlamalar hızla artmaktadır. 2004 yılında bir Kürt coğrafyası olan Qamışlo'da Suriye sömürgeci devlet güçlerinin gerçekleştirdiği Kürtlere yönelik katliamda yüzlerce kişi katledilmiş, binlerceside işkenceden geçirilip tutuklanarak cezaevlerine konulmuştur. Kürt adına siyaset yapan siyaset ve düşün adamları da Suriye istihbaratı tarafından ya katledilmiş ya da yakalanarak hiç bir gerekçe gösterilmeden sömürgeci Türk devletine teslim edilmiştir.

İran Kürdistan'ı olan Doğu Kürdistan'da ise İran'ın gerek geçmişte, gerekse de günümüzde Kürtlere yönelik politikalarında bir şeyin değiştirmediği görülmüştür. Gerek İran şahlığı döneminde, yine gerekse de İran İslam devletinde Kürtler baskılara ve dışlanmışlıklara kendilerine kısmi haklar verilmesine rağmen uğramaktan kurtulamamışlar. Kürtler diğer coğrafyalarda olduğu gibi bu coğrafyada da baskı ve göçertmelere uğramak zorunda bırakılmışlardır. Günümüzde de Kürtlere de bu bu bölgede İran devlet güçlerince saldırılarda bulunulmuş, Mahabad ve Saqız kentlerinde gelişen özgürlük serhıldanlarına verilen cevap katliam olmuştur. Mahabad ve Saqız katliamlarında yine yüzlerce kişi İran devlet güçlerinin saldırıları sonucu yaşamlarını yitirmiş, binlercesi de işkencelerden geçirilerek cezaevlerine konulmuştur. Bugün bile İran'da Kürt bölgelerine yönelik baskılar ve göçertmeler halen devam etmektedir.

Güney Kürdistan'da ise Irak'ın devrik lideri Saddam Hüseyin döneminde 1980 başlarında Kürtlere yönelik başlayan 'Enfal Hareketi' yüzbinlerce kürdün yaşamına mal olmuş, milyonlara yakın Kürt gerek Kuzey Kürdistan'a, gerekse de Doğu Kürdistan'a göç etmek zorunda kalmıştı. 1988 yılında Süleymaniye'nin Halepçe kentine Irak devleti tarafından atılan kimyasal silahla 6 bin Kürt feci şekilde yaşamlarını yitirmiş, bu katliam sonrasında yaklaşık 500 bin Kürt Saddam Hüseyin diktatörlüğünden kaçarak Kuzey Kürdistan'da Botan bölgesine sığınarak göç etmek zorunda kalmışlardır.

1990 yıllara geldiğimizde bu sefer Kürt halkının özgürlük mücadelesinin öncü gücü olan PKK'nin hem askeri, hemde siyasi bir büyümeyi yaşaması halkı da harekete geçirmiş, Kuzey Kürdistan'ın tüm alanları boydan boya serhıldanlara dönüşmüştü. Bu durum sömürgeci TC devletinin katliam ve her türlü baskı politikalarıyla bastırılmaya çalışılmış, özellikle Botan bölgesindeki halk bu baskılara ve katliamlara dayanamayarak Güney Kürdistan'a göç etmek zorunda kalmışlardır.

Kendi toprakları üzerinde mülteci olan bu halk bugün Mahmur, Semele, Kasrok ve Kani Gewre'de yaşamaktadır. Botan ve Hakkari yöresinden olan bu mülteci halk, Kuzey ve Güney Kürdistan sınırları üzerinde Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin temellerini atmada büyük rol oynamıştır. Bu nedenle her zaman Türk faşist devletinin ve Irak devletinin saldırı hedefi haline gelmiştir. KDP'de kendi yaşadığı mücadele süreçlerinde büyük gücünü ve desteğini bu halktan almış, halkta büyük bir içtenlikle peşmergelere yardım etmiştir. Bunun yanında Qiyada Mucqed hareketi de Hakkari yöresinde kurulmuştur, yine Irak KDP'si ile İran KDP'si ve YNK vb. örgütlerde Botan halkının desteğiyle haraketlerini ve mücadelesini sürdürmüşlerdir. Hatta bu halkın 1980 yıllarında Kürdistanlı örgütlere yardım ettikleri için Bağdat rejimi tarafından Türk rejimiyle birlikte girdiği ve yaptığı ittifak sonucunda sınırlardaki köyleri, kasabaları ve şehirleri bombalanmıştı.

PKK'nin kuruluşu ve gelişimininden sonra 1980'lerle birlikte gerillaların alana girmesi ve yayılışıyla beraber buradaki halk büyük bir coşku ve sevinçle gerillaları karşılamış, yardımlarını inanç ve bağlılıklarını devrimin gelişmesi için kendi ulusal değerlerine sahiplenmede karar kılmışlardır. Baş kaldıran halk şehitlerini ard arda vermeye başlayınca her zaman sömürgeci devletlerin baskılarıyla karşılaşmak zorunda kalmışlardı.

Mülteci olan halk 1994'lerin baharında Türk devletinin baskı ve zorbalıkları sonucunda Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a göç etmek zorunda kalmışlardı. Sayıları ise15 bine yakındı. Mülteciliğin ve göç etmenin temel nedenleri ise Türk devletinin koruculuğu dayatması ve çete devletinin yaklaşımıydı. Tabi daha çok PKK'nin silahlı propagandalarıyla kendilerine özgürlük bilincinin aşılanması ve TC devletininde bundan hoşlanmamasıydı. Bundan sonra varsa yoksa herşey özgürlük içindi. Koruculuk halk tarafından kabul edilemeyen baskıcı TC devletinin paramiliter kontra gücünü oluşturuyordu. Koruculuğun kontra eylemleriyle bu bölgenin insanlarının köyleri yakılıyor, insanlar teker teker evlerinden, işyerlerinden, okullarından alınarak kontra eylemlere kurban gidiyor, kimse bu çetelerden hesap soramıyordu.. Artan baskılar sonucunda ülkenin güneyine göç etmek zorunlu oluyordu. Halk başlangıçta gerillaların hakim olduğu coğrafyada kalıyordu Bu nedenle Behere ve Şeraniş kamplarına yerleşti.12 Haziran 1994 tarihinde Zaxo'da yapılan 28 günlük açlık grevi sonucunda talepleri BM tarafından kabul edilerek siyasi mülteci olma haklarını kazanan halk artık resmi mülteci

konumuna geçiyordu.

Türk devletinin karadan saldırı yapma ihitimali göz önünde bulundurularak 12 Eylül 1994 tarihinde Berseve ovasına yerleşildi. Burada üç ay kaldıktan sonra BM tarafından Berseve ovasından 11 Kasım 1994 yılında Etruş bölgesinde iki kamp şeklinde; birisi Geliya Kıyamet kampı, diğeri de Etruş kampı olmak üzere yerleştiler.

Mülteci halk Etruş kampında çok büyük zahmet ve zorluklardan geçtiler. Türk devleti Kürt bölgesindeki işbirlikçilerinde yardımıyla baskılarını bu alanlarda tüm şiddetiyle gösterdi. Gidiş sürecinde kamp iki parça olmuştu; bir grup Qesroke'de , bir grup Semele'ye yerleşti, bir grupta Ninova'ya doğru yola çıktı. Mülteciler yine parçalar halinde yaya olarak Ninova bölgesine yerleşti. Bu bölge Bağdat ve KDP rejimi arasında tampon bir bölgeydi. Ninova bölgesinin genellikle çevresi mayınla sarılmıştı. Mülteci halk çaresiz bir şekilde buralardan geçemiyordu. Ninova kampında da halkın direniş göstermesi üzerine yine sömürgeci devletlerin saldırılarına uğradı. 13 Şubat 1998 yılında mülteciler karanlıkta Ninova kampından Nehdara'ya göç etmek zorunda kaldılar. Mülteci halkın yaşam koşulları ve güvenliği ağırlaşıyordu. KDP'nin çevresi ve Bağdat rejimi yeni bir göçebe yaşamının kapılarını açıyordu. Kamptaki meclis tarafından yapılan diplomatik girişimler ne YNK, ne de KDP tarafından cevap görmedi; ancak bu alanında yoğun mayınlarla dolu olması, bir çok mültecinin bu mayınlara basarak sakat kalmasına ve yaşamını kaybetmesine sebep olmuştu. Coğrafyanın uygunsuz oluşu ve KDP'nin artan baskıları ve cinayetleri sonucunda 25 Mayıs 1998 yılında mülteciler Bağdat rejimi tarafından Mahmur kampına alındı. Saddam'ın kontrolünde Mahmur kampına yerleştirildiler. BM eğer Bağdat rejimi kendi kontrolünde mültecileri yerleştirmesi karşılığında yardım edeceğini şart koşmuştu.

Başta mülteci kampı için Dicle nehrinin kenarı gösterildi, sonra araçlara binilerek Mahmur çölüne yarleştirildi. Mahmur; karaca dağın eteği zamanında güvenlik nedeniyle yolların yapıldığı bir yerdi. Karaca bir araziydi, tek bir kaynak niteliğinde suyu dışında su ihtiyacı hayvanların bile kendileri için memleket olma listesinde çıkarmış bir doğa yapısına sahip yılanlarla ve akreplerin memleketi haline getirdikleri bir yerdi. Kaniya Xezal' a diye adlandırılan ve çevredeki canlılara ev sahipliğini eden bir tek kaynak bulunmaktadır. Halkın bütün girişimlerine rağmen buraya ilişkin olumlu bir cevap verilmedi. Dicle nehrinin suyu tankerlerle mültecilere verildi. İlk ayda da 30 çocuk akrep sokmasıyla yaşamlarını yitirdi. Onlarca kişide çeşitli hastalıklardan öldüler ve bazı kişilerde gözlerini kaybettiler. Kamp halkından çöldeki yaşanan zorluklardan dolayı bir çok kişi sakat kaldı ya da yaşamlarını yitirdiler. Halkın barınakları bir naylon parçasının altında oldukça ilkel şartlardan oluşuyordu. Bu şartlar içinde halk hiç vakit kaybetmeden hep birlikte kuyu kazmaya ve ev inşa etmeye başladı. Yavaş yavaş canlanan bir hayat bu akrep ve yılanlarla dolu çölde serpilip büyümeye başlıyordu. Ardından o süreçte

halk kendisini temsil edecek sivil kurumlarını sırasıyla oluşturmaya başladı. Bundan sonrasıda herşeyi normalleştirecek konumlandırmalara gitmekti. Çok sıkıntılı ve uzun süreli olmasına rağmen Mahmur kampının diğer kamplara oranla farkı gelişkin, normal ama sessiz giden bir hayat akışına sahip olmasıydı. Göç yaşamının başlangıcından bu yana gözyaşlarıyla sulanan yedi kampın zorlu, ızdıraplı yaşamı sekinci kamp olan Mahmur kampına gelindiğinde aşağıda biriktirilen, bastırılan ülke özlemine dönüşüyordu. Mahmur kampı belirsiz ama uzun bir yaşama doğru evrilmeye başlarken kuşkular artık bundan sonra nelerin olacağı sessiz bir bekleyişe terkediliyordu.

Sizlere Mahmur kampında 21 aileyle yaptığımız tüm 8 kampla ilgili 1994 yılından itibaren artarak kitleselleşen göçün acı ve zorluklarla dolu günlerini, haftalarını, aylarını ve yıllarını; yine Behere kampından Mahmur kampına kadar gelmiş bu yurtsever ailelerin ağızlarından dinletmeye çalışacağız. Bu son bölümde Mahmur kampındaki 21 ailenin ibret dolu ama trajik yaşamlarının kısmi de olsa yeterli derecede yaşadıklarını anlatmaya ve insanlığın yıllardır unuttuğu bir mekana yüreklerini ve gözlerini çevirmeye çalışacağız. Şimdi bile her ne kadar insanların değişik yorumlarına, farklı bakış açılarına neden olsa da Mahmur kampı özgürlük uyanışını başaran kahraman ve yiğit Kürdistan halkının savaşan bir kısmını oluşturan halkın yaşadığı bir alan olarak hala insanlığın ve özgürlük aşkıyla yanan yurtseverlerin vicdanında bir mekan olarak hatırlanmakta, toplumsal hafızalara bir daha hiç silinmemecesine kazınmaktadır.

ABDÜLAZİZ ŞIRNAK VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

Ben 1967 Şırnak Aviyan köyü doğumluyum. İlkokul muzunuyum. Okulumu köyde okudum. 8 çocuklu bir aileden geliyorum. Ailem kapalı feodal özelliklere sahip ama yurtsever bir ailedir. Bir yeğenim mücadelede şehit düştü. İsmi Hazımdı. Şırnak'ta 1992 yılında şehit düştü. Annem babam şu an sağ değildir. Ailemin en küçüğü bendim 1994 yılında da Irak'a geldik. O sıra evliydim ve 3 çocuğumla mülteci olmuştum. Şu an Mahmur mülteci kampında yaşıyorum. Ailemi geçindirmek için kamp dışında çalışıyorum.

Bizim köyde çete diye adlandırdığımız korucular yoktur. Hepsi yurtseverdir. Bizler bahar mevsimi olduğunda yaylalara çıkıyor, hayvanlarımızı otlatıyorduk. Düşman ise PKK'ye karşı bize koruculuğu dayatıyordu. Bizde bunu kabul etmiyorduk. Bunun üzerine düşman mezralarımızı yaktı. Çaqo mezrası, Tenge köyü, Çewrabi Govasamo- Benibotik, Qenisivik, Gozükurik gibi merkez köyler yakılanlar arasındaydı. Bunlar 1990 yılında oluyordu. Yine hayvanların beslendikleri otlaklar düşman tarafından yakılmıştı. Bu tarihten itibaren tüm bu köyler Şırnak'a göç etmek zorunda kalmışlardı. Besta alanındaki köylerin hepsi

yakılmıştı. Aviya(Dereler) köyü yakılınca diğer köylerde yakılmaya başlandı. Çünkü Aviyan köyü merkezi bir köydü. Bacirit(Dikilitaş), Giregi, Dehlanari; Deryan (Trakya) köyleri de bu arada yakılmıştı. Bunlarda merkez köye bağlı köylerdi. Bizde ya korucu ya da mülteci olacaktık. Bu yüzden mecburen köyü bırakıp Şırnak'a geldik. Geçim sıkıntısı Şırnak'ta da vardı. Ama bizi burada da düşman rahat bırakmıyordu. Hükümet güçleri burada hayanlarımızı öldürdüler. Ben o süreçte kömür ocaklarında çalışıyordum. Çete dediğimiz korucular çıkardığımız kömürlerimize el koyuyorlardı. Bu sebeple bizlerle onlar arasında çatışma çıkıyor bazı işçilerimizde bu çatışmalarda şehit düşüyorlardı. Birkaç kere buna karşı serhıldan düzenledik, ama bizden iki kişi daha şehit düşmüştü. Bu yüzden biz tekrar serhıldan yaptık ve bu olaylar 1994 yılına kadar devam etti. Devletin burada işbirlikçileri de vardı. Devlet memurları ve askerler işbirliği yapıyorlar kömürden elde ettiğimiz paralarımıza el koyuyorlardı. O serhıldanlardan sonra Şırnak valisi gelerek bizlere "serhıldanlara son vermemizi ve kömür ocaklarına karışmayacağını" söyledi. Daha sonra bize fazla karışmadılar. Kömür işlerimiz serbest bırakılmıştı.

1991 yılı Newrozunda devlet bize karışmadı, ancak 1992 Newrozunda büyük bir katliam gerçekleştirdiler. Akrabalarımdan şehit düşenler oldu. 17 Ağustosta Şırnak'ta sokağa çıkma yasağı ilan edilip, ambargo konuldu. Silahlarla taramalar yapıldı, helikopterler uçuruldu. O zaman OHAL(Olağanüstü hal) valisi Ünal Erkan'dı. Vali Ünal Erkan yasağı kaldırdı, fakat insanlar dışarı çıkınca valinin yalanı ortaya çıktı. 50 insanımız daha katledildi. Komploya getirilmiş yine katledilmiştik. Bu korkunç bir durumdu. Artık herkeste de bir moralsizlik başlamıştı. Yine aynı yıl burayı da terk etmek zorunda kalmıştık. 50 binden fazla insan kimileri yaya, kimileri de arabalarıyla Dergül'e(Kumçatı) beldesine geldi. Silopi'ye de gelenler oldu. Devletle bizlere "Şırnak'a geri dönemezsiniz, sizleri iştende atarız" dediler. Yine basının buraya gelmesini de engellediler. İçimizdeki işçi ve memurlar Şırnak'a geri döndü. Ama parti bizlere "geri dönün" deyince bizler hepimiz tekrar Şırnak'a geri döndük. O Süreçte yeğenim Hazım'da katledilip şehit düşüyordu. İki akrabam daha şehit düşmüştü. Bu arada kontragerillalarda boş durmuyor, 1994'teki kaçırma ve katletme işlerini yoğunlaştırıyordu. Yeğenimde çarşıdan kaçırılıp kontragerilla tarafından katlediliyordu. Yine Bedran isimli bir kontra gerilla evinden bir akrabamı kaçırıp katlediyordu. Diğer bir akrabamı da korucular polisin elinden alıp kurtarıyordu. Yavaş yavaş sıra bana da geliyordu. 27 Haziran 1994 yılında amcaoğluyla Şırnak'ı terk etmek zorunda kaldık. Ailelerimizi de beraberimizde getirmiştik. Önce Cudi'ye geldik. 5 gün burada kaldıktan sonra Güney Kürdistan'da Şeraniş ve Behere denilen kamplara geldik.

Ağırlıklı Şırnak Uludere mıntıkasından 4 Nisan 1994 tarihinde TC.nin baskısı yüzünden kuzeyden güneye yerleşilmişti. Ancak bu göçmenler Kürdistan parçalanmasının da çizdiği sınırı aşarak ilk kez Qasrak'ta yerleşmişti. Ayrıca bu sınır aşamasında TC güçlerinin engellemesinde çok sayıda insanlarımız top ve

ağır silahlarla taramasında ölmüş ve yaralanmıştı. Burada iki hafta kaldıktan sonra Behere ve Şeraniş kamplarına yerleşmiştik. Bu iki kampın yerleştiği yer TC'nin 10-20 km uzaklığında bulunuyordu. Tam sınırın ağzında bulunan Kerya Reş karakolu zaman zaman kampların yerleştiği yerlere top ateşi yapıyorlardı. Her şeyden mahrum kalan bu halk içerisinde yiyecek, giyecek, içecek ve barınma sorunları da yaşanmaktaydı. Bütün bu sorunlara rağmen BM'de kamp üzerinde etkinlik kurmak için maddi durumlarımızda özellikle yiyecek sıkıntısı anlamında bizlere çok az yardım sağlıyordu. BM tarafından gelen yiyecekte çok az bir miktardaydı. Kişi başına 160 gr.lık bir ekmek düşüyordu. O sırada takriben her gün 25-30 aile kampa gelmekteydi. Bunun için her üç kişiye bir ekmek düşüyordu. Bunun için mültecilerde sağdan soldan çok az bir miktarda yiyecek gibi eşyalar getirmekteydi. Kendilerine bir torba un getirmek istediklerinde KDP tarafından engellemelerle karşılaşılıyor, bu durumda getirilen bir torba un da 50-60 aileye bölünüyordu.

Bütün bu sorunlara rağmen mültecilerin arasındaki ilişkilerde tam bir dayanışma vardı. Adeta bir aile gibiydiler. Diğer taraftan hemen her gün TC savaş uçakları ve Kobra helikopterleri de havadan üzerimize saldırı yapmaktaydı. Bu saldırılarda kampın 100 metre uzaklığı bombalanıyordu. Özellikle yerleştiğimizin yerin çevresinde Saddam'ın zamanında yerleştirilen mayınların yanında TC'nin Kuzey Irak operasyonlarında yerleştiği mayınlarda bulunuyordu. Bu mayınlar yüzünden çok sayıda insanımız yaşamını kaybetmiş ve sakat kalmış, çok hayvanımızda telef olmuştu. BM'nin de bize tam sahiplik etmemesi nedeniyle mülteciler 12-6-1994 tarihinde açlık grevi için Zaxo'ya gittiler. Her iki kampın insanları birleşik çok sayıda genç erkek,bayanlarda Zaxo'ya gittiler. Zaxo'da KDP peşmergeleri bizlerin açlık grevini engellemek istediler ve mültecilere karşı kötü davrandılar. Sonrasında KDP'liler açlık grevi yerini askeri bir yere taşıdı. Orada bir yer ayarladılar, mültecilerde burada açlık grevine başladılar. Kendi ihtiyacımızı engellemek için giriş çıkışı yasakladılar. Dış devletlerden gelen yabancı gazetecilerde bizimle görüşülmemesi için engellendiler. Orada 4-5 gün kaldıktan sonra da kiralık bir gazinoya taşınıp burada açlık grevine devam ettik. Bu açlık grevi 28 gün sürerek başarıyla sonuçlandı. 12 Eylül1994 tarihinde tüm Bıhere ve Şeraniş mültecileri gece saat 20.00 ile 03.00 arasında göç ederek 10-15 km. uzaklığında olan Bersive mıntıkasının ovalık yerinde yerleştiler. Bu göçün sebebi de Türk güçlerinin kapsamlı bir operasyonla karadan Kuzey Irak'a gelmesi bu iki kampı imha etme durumuna karşılık olmasıydı. Şimdiki yerleşilen yerin tampon bölge olması sebebiyle bu göç oldukça uygun olmuştu. Hemde BM'nin bundan haberi olmamasına aldırmaksızın bu göç başlamıştı. Yerleştiğimiz yer aslında hiçte uygun değildi. Ayrıca su sıkıntısı vardı ve ormanlıkta 6-7 km. uzaklıktaydı. Su da 3-4 km. uzaklıktaydı. Su kuyu suyuydu. Burada hemen her gün Türk savaş uçakları kampın üzerinde alçaktan uçuş yapıyordu. Yerleştiğimiz yer ekim yeri olduğu için çok çamurluydu. Burada bir ay BM bize erzak getirmedi. Bütün

sorunlarımızın karşısında BM sessiz kalmıştı. Çok sayıda ailenin çadırları da yoktu, var olanlarında kışlık çadırı değil, yazlık çadırları vardı. Bu sırada kış mevsimi yaşanıyordu. 3 Aralık 1994 tarihinde burada yağan kar çadırları bembeyaz yapmıştı. Burası ovalık olduğu için son derece soğuk idi.

Kendi ihtiyacımız için Zaxo'ya gitmek KDP tarafından bizlerin tutuklanması demekti. Yaklaşık bir ay sonra BM bize sahip çıkmaya başladı. Ve bizim Etruş'a taşınmamızı istediler. Mültecilerde bu kararı kabul etmediler.Gün geçtikçe mülteciler bu kararı kabul etmek mecburiyetinde kaldı ve kabul ettiler. 22 Aralık 1994 tarihinde mülteciler Etruş'a taşınmaya başladılar. Tüm Şehit Azat kampını Etruş'un ovalık yerine taşıdık. Bu sıra halen kış mevsimi yaşanıyordu. Burada yaşamamız normal bir şekilde devam ediyordu. 13 Ağustosta Şehit Azad Kampında bir yangın çıktı. Bu yangında 183 çadır bütün eşyalarıyla birlikte yandı. 26 Ağustos 1995 tarihinde KDP ve PKK arasında savaş başladı. KDP giriş ve çıkışı yasakladı. BM de mültecilerden erzağı kesti. Böylece mültecilere her yönden ambargo uygulandı. KDP güçleri de insanlık dışı kötü muammelelere başladılar.

3 Eylül 1995 tarihinde Şehit Azad Kampında bulunan mülteciler bir yürüyüş düzenlediler. Bu yürüyüş kamptan çıkar çıkmaz KDP güçlerinin silahlı saldırısına uğradı. Her yeri otomatik silahlarla taradılar. Bu taramada Jiyan adlı bayan arkadaş şehit düştü ve 6 bayanı da yaralandı. Bu tarama kampta da uygulanmaya başlanmıştı. Bu sıralarda 65 yaşında bir ihtiyar yurtsever su deposunda nöbet tutuyordu. Bu yaşlı yurtseverde silahla taranarak ağır yaralandı.17 Eylül 1995 tarihinde Şehit Azad Kampının karşısında takriben 4 km. uzaklığında KDP ile PKK arasında dağlık kesimde çatışma çıktı. Bu çatışmaya yakın olan mültecilerin hayvan sürülerinden 2500'e yakın küçük baş hayvanları KDP tarafından el konularak gasp edilip götürüldü. Bu sürülere ait 12 çobanda tutuklanarak sürüleriyle birlikte götürüldüler, daha sonrada çobanları kurşuna dizdiler. 27 Eylül 1995 tarihinde KDP tarafından 100 metre kampın uzaklığında 300 küçük baş hayvan daha gasp edildi. Mülteciler buna müdahale etmek istediler, fakat KDP bunlara da bir tarama yaparak mültecileri bundan vazgeçirmek zorunda bıraktılar.

9 Ekim 1995'te her iki kampa ambargo uygulandığı için mültecilerin gıda eşyaları kalmaması nedeniyle Şehit Azad Kampı 350 küçük baş hayvanlarını kesmiş ve mültecilere kendi aralarında eşit olarak paylaştırmışlardı. 14 Ekim 1995 tarihinde KDP güçleri kampın çevresinde 300-400 metre uzaklığında mevzilendiler. Ve böylece tüm kampın çevresini zincir gibi sardılar. Bu mevzilenmede hemen her gece kampa taramalar yapıyorlardı. Çok sayıda hayvanlar yine KDP tarafından gasp edildi.Geceleri mülteciler televizyonu seyrettiğinde KDP güçleri bu sefer televizyonun bulunduğu yere tarama yapıyorlardı. BM de bütün bu sorunlarına karşı sessiz kalıyor ve ardından her iki kampın birleşmesinin kararını alıyordu. 8 Kasım 1995 tarihinde Şehit Azad

Kamp'ına erzak getirdiler. Ve yine nüfus sayımı yenilendi. 11 Kasımda BM Şehit Eşref kampını taşımaya başladı. Birinci sefer 25'e yakın aile getirildi, ikinci sefer 50'ye yakın aile getirildi.

26 ağustos 1995 tarihinde Etruş mültecileri her iki kampta seçim yaptılar ve 41 milletvekili halkın oy vermesiyle seçildi. 12 Eylül 1995 yılında bu sefer KDP Şehit Eşref kampına saldırı düzenledi. Bu saldırı da kampın 200 metre uzaklığında iki çoban taranarak katledildi, iki tanesi de ağır yaralandı. Öldürenlerin isimleri de şunlardır; Cangir İbrahim ve Mahmut Hüseyin Uludere (Nerweh) köyünde . Bu olaydan az sonra kampın 20 metre uzaklığında bir at ve 4 ördek yine KDP tarafından gasp edildi. 13 eylül 1995' te tekrar KDP güçleri kampa bir saldırı düzenledi. saldırıda iki mülteci daha öldürüldü. Öldürülen kişilerin isimleri şunlardır. Osman (Kolik Köyünden) ve Yunus (Şiwedi köyünden). 18 Ekim 1995 tarihinde bir kilometre. kampın uzaklığında bulunan kampa ait 700 keçi ve koyun KDP peşmergeleri tarafından gasp edilerek götürüldü. Çobanları da serbest bıraktılar. 24 Ekimde Şehit Eşref Kampının okulları açıldı. 24 Ekim 1994 tarihinde ise kampın 300-400 metre uzaklığında KDP tarafından 600 koyun ve keçi ile 38 büyükbaş hayvan daha gasp edildi. 26 Ekim 1995 tarihinde mülteciler ambargoda olduğu gerekçesiyle yiyecek, gıda eşyaları olmadığı için kampın 3 km. uzaklığında Nisran köyüne gıda maddeleri almak amacıyla kamptan 6-7 ihtiyar kadın alışveriş için gönderilmişti. Bu ihtiyar kadınlar yolda KDP güçleri tarafından tek tek arandı ve üzerlerinde bulunan 1.370 Irak dinarına da el koyuldu. İhtiyar kadınları da geri gönderdiler, arkalarından da tarama yaptılar. Zorla canlarını kurtaran bu yaşlı kadınlar tekrar kampa döndüler. Kampta yiyecek bulamayan çocuklar açlıktan ağlamaya başlamışlardı. 20 Kasımda Şehit Eşref Kampının BM tarafından Etruş'a taşınması ve Bersive'de olan diğer mültecilerin de Etruş'a taşınması için bir protesto yürüyüşü düzenlendi. Ve Duhok-Erbil karayolunu sabah saat 06-12.00 arasında trafiğe kapattılar.

21 Mart 1995 tarihinde TC güçleri Kuzey Kürdistan'da 35000 kişilik bir askeri güçle Habur gümrük kapısından geçerek bütün alana kapsamlı bir operasyon yaptılar. Operasyonu protesto yapmak için Şehit Eşref mülteci kampında 200 kişilik bir grup çoğu kadın olmak üzere gizli olarak sabah saat 10.00'da yürüyüş yaptılar. "Kahrolsun TC, ölsün Saddam , Yaşasın Kürdistan" gibi sloganlar atıldı. Yarım saat yürüdükten sonra KDP güçleri etrafımızı her çeşit silahlarıyla sardılar ve bizi tehdit ettiler. "Bir adım daha ilerlerseniz hepinizi tarayacağız" dediler. Bizde bulunduğumuz yerde oturma eylemine başladık. Sabah saat 10.00 ile 15.00 arası bu mülteci kitlesi güneşte aç, susuz bir şekilde otururken KDP'nin yine engellemeleriyle karşılaştılar. Duhok halkı da bu yürüyüşe katılmak istedi, fakat KDP'nin engellemesi nedeniyle bu gerçekleşmedi. Hatta bize seyirci olmasını da tahammül edemediler. Bununla da kalmayarak mültecilere ve Duhok halkına kötü davrandılar. Aynı günde Şehit Eşref kampında bu eylemi desteklemek için 1500 kişilik bir konvoyla yola çıkıldı. Zawuto ve Etruş

arasında bulunan KDP karakolunda konvoy durduruldu ve her taraftan çevre sarıldı. Bu sebeple bizde orada oturma eylemine başladık. Akşam saat 17.00 ile 18.00 aralarında Duhok'a giden mültecilerde geri döndüler ve hepimiz birleşerek yine kamplarımıza döndük.

26 temmuz 1995'te saat 14.20'de Şehit Eşref kampında bir yangın çıktı. Bu yangında 80 çadır bütün eşyalarıyla birlikte kül oldu. Yangın yardımı için Duhok valisi Abdülaziz Tayip bazı erzaklar gönderdi. 2 Temmuzda da kamplarından kendi ihtiyaçlarını karşılamak için Duhok'a giden mülteciler KDP tarafından yakalanmaya başlandı. Şehit Eşref kampının komiteleri Duhok'ta tutuklanan kişilere müdahale etmemesi için Duhok'taki komitelerden de 3 kişiyi tutukladılar. 3 Temmuz'da Şehit Azad kampından Şehit Eşref Kampını ziyaret etmek için yola çıkan 4 kamp yurtseverini KDP peşmergeleri Etruş ilçesinde yakaladı. 6 gün sonrada Hamit (Geverli) adlı bir mülteci Duhok'ta yakalanarak Baniye köyü yolu üzerinde işkence ve insanlık dışı muammele görerek katledildi. Üzerine gaz dökülerek yakılan cesedi daha sonra. akrabaları tarafından dişinden tanınarak Hamit Geverli olduğu tespit edildi.

Bu arada 8 Temmuz'da Avrupa'dan mültecilere yardım olarak gelen iki tır araba Duhok valisi tarafından didik didik aranarak içerisinde kıymetli olan eşyalara el konuldu. Diğer bir şeye yaramayan eşyalar mültecilere gönderildi. 14 Temmuz'da KDP tarafından tutuklanan 16 mülteci için her iki mülteci kampları Etruş ilçesi ve Şehit Eşref kamplarının arasında ve KDP karakoluna yakın karayolunda açlık grevine başladılar. El konulan araba ve tutuklanan mülteciler serbest bırakılınca 15 gün süren açlık grevide sona erdi. Açlık grevi 28 Temmuzda sona ermişti. 1 Kasımda Şehit Eşref kampının uzaklığında su içmeleri için götürülen 100 koyun ve keçi KDP peşmergeleri tarafından gasp edildi. Çobanlar ise canlarını zor kurtardılar. Yine 8 kasımda Şehit Eşref kampında KDP ve TC kontraları iki kişiyi kaçırdılar. Kaçırılanların isimleri Musa Mele Tahir ve Mehmet Derveş Şırnaklı. Yine KDP peşmergeleri bu kampa yoğun bir ateş açarak 12 yaşında yatağında uyumakta olan bir çocuğun ağır yaralanmasına yol açtılar. Hemen her gece kampa çeşitli silahlarla ateş açıyorlardı. 3 ay süren ambargonun her iki mülteci kamplarına uygulanması ve KDP ile TC hükümetinin ortaklaşa yapılan insanlık dışı muammelelerine BM'nin de seyirci kalması ve hatta bunları desteklemesi açıkça görülüyordu. 9 kasımda BM, Şehit Eşref kampına başvurarak komitelerle görüştü. BM komiteye "Eğer bu kampı Şehit Azad Kamp'ına taşımazsanız bizim sizinle hiçbir ilişkimiz olmayacaktır" dedi. Şehit Eşref kampının komiteleri BM'nin bu uyarısını Şehit Azad Kamp'ına götürerek her iki kampın komiteleri de bir durum değerlendirmesi yaptı. Sonunda Şehit Eşref kampının Şehit Azad Kampına taşınması için bir protokol imzalandı ve bu kararın kabul edilmesi mecburiyetinde kalındı.Tabi ki BM tarafından her iki kampa ambargo

uygulanmış ve aylarca süren ambargo mültecileri çok kötü bir duruma sokmuştu. Hem de KDP ve TC'nin ortak olarak insanlık dışı muammeleler yapılması için bu kararı kabul bile bile almışlardı. BM'lilerin mültecilere şöyle bir bahanesi vardı. BM bahanesinde "Bu kamp dağlık kesime yakındır. PKK'lilerde orada var" diyor bizlerin PKK arkadaşlarla ilişki kurmamızdan çekiniyorlardı. Ama bilindiği gibi bu kamp yine BM tarafından burada oluşturulmuştu.

10 Kasım'da KDP tarafından yine kampın 600 metre uzaklığında 40 keçi daha talan edildi. Çaresizlikten Nisran köyüne erzak getirmesi için 4 katır ve iki eşekle giden 10 kadar mülteci KDP'nin pususuna düşerek katır ve eşekleri KDP'lilerin eline geçti. Mülteciler canlarını zor kurtardılar. 13 Kasım'da TC kontraları ve KDP güçleri 3 grupluk bir kuvvetle gündüz saat 12 sıralarında Şehit Eşref kampının çevresini sardılar. Kampın 200 metre uzaklığında odun getirmek için bir mülteciyi taradılar. Katledilen mültecinin adı Ahmet Hewleri idi. 2 gün sonra da KDP'liler kampa yoğun bir ateş açtılar. Açılan ateş sonucu 7 yaşındaki bir çocuk ağır yaralandı. Sabahleyin yaralanan çocuğu BM'ye teslim ettiler. Ve sonra Duhok'a gönderdiler. 22 kasımda BM Şehit Eşref kampının Şehit Azad Kampına taşınması sırasında KDP peşmergeleri bir mülteciyi tutukladı. Mültecilere "eğer siz 10.000 dinar bize getirmezseniz siz bu insanı hayatınızda göremeyeceksiniz" dediler. Mültecilerde kendi aralarında para toplayarak 5.000 dinarı onlara verdi. Ve tutuklanan kişiyi serbest bıraktırdılar. 5 Kasım da KDP güçleri bu sefer Şehit Jiyan Kamp'ına saldırdı. Hayvanlarımızı gasp ettiler. BM ise olaylara seyirci kaldı. BM "iki kampı birleştirirsek sizin güvenliğinizi de alacağız" diyordu, ama BM bu söylediklerine hiçbir zaman sahip çıkmadı. Üstelik KDP güçlerinin bize yönelik baskısına hep göz yumarak sessiz kaldı.

10 kasımda KDP ve PKK güçleri arasında ateşkes oldu ama yine KDP güçleri ateşkes demeden her gün kampın üzerine saldırı yapıyor, ateş açıyordu. Ateşkesten 4 ay sonra da kampın çevresinde bizi dışarıya bırakmıyor. Ve kampı kendisine bağlı bir hapishane gibi kullanıyordu. Etrafımızda o sıralar 20 tane KDP karakolu bulunuyordu.

PKK ve KDP arasında çıkan tartışmanın ilk gününde KDP bütün kuvvetini kampa yöneltti ve kampa ambargo uyguladı. 4 ay kampa hiç yiyecek bir şey gelmediği için bizim elimizde kalan yalnızca palamut ekmeği ve mercimek ekmeğiydi. Başka da hiç bir şey bulunmuyordu. KDP güçleri hemen hemen bütün büyük ve küçük baş hayvanlarımızı gasp ederek götürüyordu. Diğer kalan hayvanlarımızı mecbur kalarak düzenli olarak ve eşit bir biçimde kesmeye başladık. 8 Ekimde Şehit Eşref Kamp'ında 504 koyun ve keçi dağıtılıp kesildi. Daha sonra 2000'e yakın daha kesildi. Bu sefer kampta koyun ve keçi kalmayınca, inekleri kesmeye başladık. Her kişi başına yarım kg. et verilmişti, ama ne yazık ki tuz bulunamadığı için bütün eti tuzsuz yedik. Ve kitlenin hepsi hastalığa düştü. Hiç doktorda yoktu. açlık ve hastalık nedeniyle Şehit Eşref kampında 13 çocuk hastalanarak yaşamını yitirdiler.

1996

17 Şubat 1996'da KDP'nin yaptığı zülüm sebebiyle BM'de bu zulme göz yumduğu için Şehit Jiyan Kampında açlık grevi başlattık. Ve 9 Mart'ta açlık grevini bitirdik. KDP güçleri yine kampa yoğun bir ateş açtı. Hasan Temer oğlu Hilalili olan bir insanımız yaralandı. Ayın 7'sinde kamptan bir heyet Salahaddin kentinde Mesut Barzani ile görüştüler. Ayın 8'inde KDP'liler kampın 100 metre uzaklığında bir çobanımızı kaçırarak götürdüler. Adı Mahmut Soro oğlu Gundik Ramo'ydu. 11 Mart'ta da kamptan bir heyet Duhok'a gitti ve Duhok valisi ile görüştüler. 19 Mart'ta Cenevre'den bir heyet Şehit Jiyan Kamp'ına geldi. Kamp halkı da bütün sıkıntılarını dile getirdi. Ama hiç bir şey yapılmadı. 21 Mart'ta Şehit Jiyan Kamp'ında 5 çocuk kendini yakmaya çalıştı. Yarı yanmış çocukları zorla kurtardık. Newroz nedeni ile kendilerini yakarak fedai eylemi yapacaklardı. 22 Mart'ta insan hakları yetkililerden Davud Bağıstani ve bir PKK merkezi Etruş mülteci kampını ziyaret ederek halk tarafından büyük bir coşku ile karşılanıp uğurlandılar.

1996 Mart'ında Şehit Jiyan Kampında KDP'li silahlı bir grup kampta bulunan bir çobanı dövdü. 60 küçük baş hayvanına da el koydular. Çobanda kampta bulunan BM'yi durumdan haberdar etti. BM'de el konulan hayvanları tekrar sahibine geri verdi.

14 Nisan 1996'da Etruş Kampı parti tarafından ismi değiştirilerek Şehit Jiyan Kampı ismini verdi. Jiyan arkadaş bu kampta şehit düşmüştü. Fakat bu kampı herkes Etruş Kampı olarak biliyordu.

Bu süreçlerde halktan birisi ağaç kesmek için kamptan çıkmak üzereydi. O sıralarda kampın çevresinde de 18 KDP karakolu vardır. Kamptan çıkanlar bu karakollar tarafından tarandı. Ahmet Şundi adlı bir köylü bu KDP'liler tarafından taranarak ağır yaralı olarak kurtuldu. Halkta serhıdana kalkıyor, slogan atıp tepkisini gösteriyordu.

Mayıs 1996'da Etruş'ta gece saatlerinde KDP'li silahlı bir grup kampa geldi. Bir işbirlikçi ev KDP'lilere destek verdi. Bir aile kamptan ayrılmak isteyip KDP'lilerden yardım istedi. Bunun üzerine Kampa koruma amacıyla KDP'liler geldi. Bunlar bizim asayişten iki nöbetçi arkadaşı rehin alarak, silahlarına da el koyup o işbirlikçi aileyi kamptan çıkardılar. Etruş kampının üstünde KDP asayişi vardı. Bu iki nöbetçi arkadaş oraya getiriliyor. Bunu duyan halkta bu duruma müdahale ediyor. Nöbetçiler serbest bırakılıyor ama silahlar geri verilmiyor.

29 Temmuz 1996'da kampın 2 km yakınında Ahmet adlı Hilal'li bir çoban KDP'li kontra bir grup tarafından katlediliyor. Bu KDP vahşeti TC'nin tarzına benziyordu. İnsanlarımız dövülüyor, hayvanalarımız çalınıyordu. Bu hep TC'nin KDP'ye öğrettiği kontra yöntemlerle oluyordu.

30 Temmuz 1996'da Ahmet arkadaşın cenaze töreni yapılarak toprağa verilmişti. KDP bu arada giriş çıkışları yasaklamıştı. Hayvanların otlatılmasına bile izin verilmiyordu.

26 Ağustos 1996'da bizim kampa heyet gelerek "biz sizlere lojmanlar yapacağız, üç semte de ev yapacağız" demişlerdi. Fakat bizi daha sonra bırakıp giderek projelerinden vazgeçtiler.

21 Ekim 1996 yılında halkımızın mağduriyetinden dolayı hayvanlarımız için getirilen yapraklar asfaltta toplandı. Bir grup KDP'li bu yaprakların üstüne benzin döküp yaktı. Hayvanlarımız yiyeceksiz kalmıştı. Bu TC tarzı bir eylemdi. Bunu üstümüzde kullandılar.

12 Kasım 1996 yılında TC'den bir heyet Duhok'a geldi. Ve KDP'li valiyle görüştüler. "Türkiye'den göç edenleri geri götürmek için geldik" dediler. Duhoktaki mültecilere çağrı yapılarak "Türkiye'ye geri dönülmes"i için çağrıda bulundu. "Herşeyin yardımını yapacağız, size ev ve malzemeler vereceğiz" diyerek propaganda yaptılar. Halkta cevap olarak "TC bize işkence, zulüm ve tecavüz etti, biz nasıl Türkiye'ye döneriz. Eğer TC bize kimliğimizi verip özgürlüğümüzü sağlarsa döneriz, yoksa Türkiye'ye gelmeyeceğiz" dedi.

1 Aralık 1996'da yine TC ve BM'den bir heyet kampa geldi. BM'liler bize "birkaç ailede Türkiye'ye gitmek istiyor" diye komiteye söyledi ve ekledi. " kim gitmek istiyorsa gitsin" dedi. BM'li yetkililer bir bildiri getirdiklerini söylediler. Komitede "bildiriyi okuyalım" dedi. komitede halk toplantısını yaparak bildiriyi halka açıkladı. Bildiride "gelin Silopi'de hacılar parkında kamp yapacağız, malzeme gibi bir çok şeyin yardımını yapacağız" dediler. Halkta buna cevap olarak BM arabalarını taşlayarak tahrip ettiler. Halk yürüyüşe geçerek BM binasına girip slogan attı. "Biji Berxwedan, Bımiri İhanet" diye slogan attı.

14 Aralık 1996 yılında BM Cenevre'de kamptan elini çekti. Gerekçe olarakta "kampın PKK'nin askeri kampı olduğunu" söyledi. Aynı günün saatlerinde yine de erzağını kampa getirdi. 3 semte de erzak dağıttıktan sonra gittiler. Bizim kampın altı semtin üç semtine birinci günü getirdiler. Kalan üç semtinede ikinci günü getirdiler. Fakat bunları dağıtmadılar. Bunları daha sonra geri aldılar. Fakat daha sonra bu erzakları gece tekrar kamp komitesine teslim ettiler. Fakat kızgın olan halkın gazabına uğramamak için BM tümüyle kampı terk etti. Çünkü halk BM bildirilerine büyük tepki duymuştu.

16 Aralık 1996'da Etruş kampı BM ve TC'yi protesto eden bir yürüyüş düzenlediler. Bu "biz ihantei kabul etmiyoruz" yürüyüşüydü.

18 Aralık 1996 yılında BM ve TC ambargosuna karşılık halkta 150 kişiyle açlık grevine girdi. Bu 9 Ocak 1997'de son buldu. Fakat bir netice alınamayınca açlık grevine yine devam edildi.

22 Ocak 1992'de Duhok valisi bir heyetimizi çağırdı ve heyetimiz Duhok'a gitti. BM ile toplantı yapıldı. Toplandtıya vali de gelmişti. Hemen orada toplantı yapıldı. Valinin ismi Tayyip Aziz'di. Vali bize "BM artık Etruş kampına dönmüyor, Simele'de size bir kamp yapacağız, ya burada kalacaksınız ya da Türkiye'ye gidin" diye bizim heyeti tehdit etti. Bizim heyette bu önerileri kabul etmeyerek "ne Simele'ye, ne de Türkiye'ye gideceğiz" diye cevap verdi. Heyetimiz daha sonra tekrar valiye "siz TC'nin adamısınız, ne yapmak istiyorsunuz? BM ve TC'ye de destek veriyorsunuz." Diye ekleyerek tekrar kampa döndüler.

26 Ocak 1996'da Etruş kampını BM ve KDP'nin tavırlarını protesto için 1500 kişi terketti. Gare, Metina ve Zap alanına giderek gerillaya katıldılar. Ve "Türkiye'ye dönmeyeceklerini" söylediler. Yine "BM kampa sahip çıkmıyor, biz sahip çıkacağız. Biz kampın güvenliğini alıyoruz. BM cehenneme gitsin. Biz bir ekmek için teslimiyeti kabul etmiyoruz" diyerek açlık grevlerine de son vermişlerdi. 1500 kişi kampa dönmeme kararı aldılar.

21 Ocak 1997'de BM kamptan bayrağını indireceklerini söyledi. Ve bunu karar altına aldılar. Kampa yardım kesilmişti. Kampta direnişte devam ediyordu. Avrupa'da Kürtler açlık grevine başlamıştı. Rusya'da da açlık grevleri yapılmıştı.

22 Ocak 1997'de BM kararı geri aldı. İlk insani yardımını da Etruş kampına yaptı, fakat yine bu karara sahip çıkmadı. Ama açlık grevleri sonra erdiği için kararı geri almıştı. Çünkü BM kamptakilere "eğer köylere ve güneye dağılırsanız sizlere yardım ederiz" demiş, fakat kamp halkından yine "Hayır" cevabını almıştı.

27 Ocak 1997'de kamptan heyetimiz Hewler'e gitti. Çünkü Barzani çağırmıştı. Barzaniyle yapılan görüşmede Barzani heyetimize "Etruş kampı bizim elimizdedir. İstediğimizi tutuklar, istediğimizi bırakırız" dedi. Heyetimiz de bunları kabul etmeyerek geri döndüler.

27 Şubat 1997'de Etruş kampı tekrar göç etmek zorunda kalmıştı. Ve ırak sınırına doğru Saddam'ın denetiminde bulunan yere hareket ettik. Bir kısım kamp halkı gece saat 01 de Saddam'ın denetimindeki bölgeye girdi. Çoluk çocuk bir kısım halk gelmişti. Bir kısım halkta kampta kalmıştı. Bu talimattı. Çünkü kabul edilmezsek gidenler tekrar geri döneceklerdi. Yani sonumuz belli değildi. BM ve KDP bizlere "biz size arabalar getirelim, sizde Türkiye'ye dönün" dediler. Bizde bunu kabul etmedik. 30 kişilik bir halk grubu Irak tarafına geçti. TC'ye sığınmayı da kabul etmedi. Daha sonra partide traktör, pick up ve arabalarla eşyaların taşınmasına yardım etti. Saddam'ın bu bölgesi Ninova'ydı.

1 Mart 1997'de BM'den bir hayet sınırdaki kampa geldi ve "siz bizim mültecimizsiniz, size her türlü yardımı yapacağız, Saddam'a teslim olmayın, biz sizlere her türlü yardımı yapacağız" diye tekrarladı. Bu seferde Saddam'ın heyeti geldi ve bize "siz bizim mültecimizsiniz, sizin güvenliğinizi sağlayıp insani yardım yapacağız" dediler.

3 Mart 1997'de Etruş kampı artık terk ediliyordu.

18 Mart 1997'de halk tekrar kampa gitmek istedi. Çünkü kampta kalanlar vardı. BM'de araba getirdi. Daha sonra 1400 kişi hareket etti. Bunlarda önceden buraya gelen halkın yanına yerleştiler.

1 Nisan 1997'de Etruş kampında kalanların çocukları bahar günü pikniğe gidiyorlar. Kamp çıkışında KDP'liler izin vermiyor ve bu çocukların öğretmenini dövüp başını kırıyorlar. Sonra etrafa rastgele ateş açıyorlar. Bu nedenle çocuklar da geri dönmek zorunda kalıyorlardı.

14 Nisan 1997'de Etruş kampında artık kimse kalmamıştı. Hepimiz Ninova'ya gitmiştik. Artık yine KDP otoritesindeydik. Ama Saddam'da bize iyi bakmıyordu. Güvenlik ve yardım azdı. Bin kişilik nüfus için 500 kişilik erzak veriliyordu. Çünkü nüfusumuz 10 bin kişi olmuştu. Ve 500 kişilik erzak 10 bin kişiye paylaştırılıyordu. Güvenlikte çok zayıftı. Musul tarafından da sebze ve diğer erzak yardımı Saddam tarafından gelmesine izin veriliyordu. Saddam'ın doktoru her gün gelip sabahtan öğleye kadar tedavi yapıyordu.

14 Mayıs 1997'de KDP TC'ye çağrıda bulundu. Şimdi güneyde büyük bir operasyon başlamıştı. TC'nin niyeti güneyi işgal etmek ve PKK'yi burada bitirmekti. ABD ve İsrail'de bu işgale destek verdi. KDP önde TC de ardında PKK'ye karşı dağlarda çatışmayı yürüttü. PKK ise KDP ve TC'ye büyük bir darbe vurmuştu.

17 Mayıs 1997 tarihinde Hewler'de TC ve ABD sahte barış güçlerini buraya yerleştirdi. TC ve KDP güçleri yine bize ait hastanelere saldırdı. Hastanede bulunan 300 yaralımıza saldırmıştı. Daha tedavisi bitmeyen PKK li yaralılara yapılan bu vahşi saldırıda 40 arkadaş şehit düşmüştü. KDP'nin vahşeti sonucu şehit düşmeyen arkadaşlar ise yaralı bir şekilde panzerlerin arkasına bağlanarak Suki çarşısında yerlerde sürüklendirildiler. KDP'liler "ABD, İsrail, TC ve Türkmenlerin güneyde yeri var ama PKK'nin yeri yoktur" diye demeç vermişti.

15 Haziran 1997'de KDP ve TC'nin Ninova kampının 10 km uzağında silahlı bir grubu pusu attı. İki kişi kampın dışına ağaç almaya giderken bu pusu grubu tarafından kurşunlanarak bir kişi şehit düştü. Bir kişide yaralandı. Mahmut Ahmet Mıso şehit düşüyor. Hacı Süleyman'da yaralı olarak kurtuluyordu. Bunların katırlarına, atlarına ve paralarına bu kontra grup tarafından el konuluyordu.Yine aynı gün içinde onun dışında iki kişi daha pusuya düşürülüyordu. Fakat bugüne kadar da bunlardan bir haber alınamamıştı. Birisinin ismi Halit diğerinin de ismi Salih'ti. Bu yurtseverlerin dördü de Hilal köyü Uludere ilçesindendi.

4 Haziran 1997 yılında Zap alanında Şikefta Birindara'da PKK güçleri füzeyle bir helikopter, birde uçak düşürmüştü. Ama helikopterin içinde aralarında üç İsrail subaylarının da bulunduğu 12 üst rütbeli Türk subayı ölüyordu. Bu

subaylar savaşı koordine eden subaylardı. 4 Mayıs ve 4 Haziran arasında 4 helikopter ile 2 uçak düşürülmüştü. TC bu savaşta çok büyük darbe yemişti. Türk ordu güçleri artık Güney Kürdistan'dan yavaş yavaş çekilmeye başlıyordu. Kuzey Kürdistan'da ise operasyonlarına devam ediyordu. Savaşı koordine eden subayların helikopterle birlikte düşürülüp imha edilmesi üzerine TC ve KDP Etruş'ta bir toplantı yaptılar. Etruş o sıralar Duhok iline bağlı bir ilçeydi ve KDP'li şeyhlerin elindeydi. Etruş KDP'nin, Şexan'da Saddam güçlerinin elindeydi. Etruş'ta TC ile KDP arasında yapılan toplantıda TC KDP'ye "Ninova kampı sizin elinizdedir, orayı vurun çünkü burası PKK'nin askeri kampıdır, size maddi destek sunarız" diyerek KDP'yi uyardı. BM ise bütün bu olup bitenleri seyrediyor, kampımızı kendi kaderine terk ediyordu. Çünkü bu kirli hesaplarda o da vardı ve o da ona düşen rolü oynuyordu.

16 Haziran 1997 yılında KDP tekrar Ninova kampının etrafında bulunan birkaç köye girerek ağır silahlarını; doçka(uçaksavar) ve havanlarını getirdi. Önce kampın etrafını havanlarla dövdüler. Doçka ve silahlarla da taradılar. Kamp halkı da kamp etrafında mevzilenmeye başladı. Kadınlar ve çocuklarda sığınaklara girdiler. Halk bu çatışmaya karşılık verecek şekilde hazırlıklarını yapmışlardı. Bu arada KDP'de durumu kavrayıp baş edemeyeceğini anlayınca geri çekildi.

5 Eylül 1997 tarihinde KDP yine düşmanlık yapmaya devam ediyordu. Kampın 700 küçük baş hayvanına el koymuştu. BM'de kampın içinde gezerek silah avına çıkıyor, kampı silahlı bir kamp olarak gösterip bunu kanıtlamak istiyor, kampı dünyaya teşhir etmek istiyordu. Bununla yetinmiyor her gün kampa doğru ağır silahlarını yönelterek halka korku vermeye çalışıyor, kampı kendisinin sanıyordu. Sonrasında KDP hayvanları alarak kamptan geri çekildi. Mesut Barzani o sıralarda Etruş asayişinde toplantı yapıyordu. Verdiği talimatta; "kampı ele gerçirmek için kamptan insanları öldürmekten tutun adam kaçırmak ve kaçırtmak gibi ellerinden ne geliyorsa yapmaların"ı adamlarından istedi. Yine o sıralarda BM'ye 5 tanker kampa su götürüyordu. KDP'de kendi adamlarını bu esnada devreye koyarak su tankerleri aracılığıyla da 5 aileyi kamptan kaçırdı. Bu arada yine o gece 3 aile daha kaçma hazırlığına girmişti. Fakat kamp nöbetçilerine yakalandılar. Bu ailelerden birisi Haşim Alişer Mahsun du. O gece bu aileler tekrar kampa yollandılar. Parti bu ailelere yine bir şans verdi. "bu ailelere bir daha yapmayın, ihaneti kabul etmeyin" dendi. Fakat bu 3 aile tekrar kaçıp KDP'ye sığındılar.

9 Eylül 1997 yılında bir grup KDP'li bir sürü grubunu çalarak sürü sahibi 2 çobanı da yakaladılar. Çobanlar daha sonra serbest bırakıldı.

13 eylül 1997'de tekrar KDP işbirlikçileri kamptan 10 km uzakta bir çobanı katlettiler. Çobanın adı Piran Azad isminde Hilal'bir yurtseverimizdi.

14 Kasım 1997 tarihinde KDP Ninova kampına yönelik hesaplar yapıyordu. Kampın 5 km uzaklığında bir çobanı katlediyor ve bütün küçük baş hayvanlarına da el koyuyordu. Çobanın ismi Ferhan Altürk'dü ve Piranlıydı. Aynı gün kampın sorumlusu İbrahim arkadaş KDP ile diyalog için Hesevne'ye çağrılmış, oda arabayla Hesevne'ye hareket etmişti. KDP'liler de bu yol üzerine 20 gün önce pusu atmışlardı. İbrahim arkadaşda bu pusuya düşüyor ve KDP liler tarafından kaçırılıyordu. Yanında bir de Saddam'ın subayı da vardı. İbrahim arkadaş Kampı Irak sınırı içine sokarak kampı Saddam denetimine almak için yanındaki Irak subayıyla Hesevne'de onlarla tartışacaklardı. Hesevne o sıralar Saddam'ın denetiminde olan bir alandı. Ne yazık ki İbrahim arkadaştan bir daha haber alınamadı.

15 Aralık 1997 tarihinde BM üç aileyi kamptan kaçırttı. Arabayla bu aileler alınıp kamptan dışarı çıkartılmıştı. Kampın yakınında bir köye götürüldüler. Daha sonra bu üç aile TC'ye teslim edildi. Bu üç aile Jirken aşiretindendi. Beytülşebap'a bağlıydılar. Bir ailenin ismi Male Abdiyetede, Male Süleyman ve Male Mehmet'ti.

24 Aralık 1997 tarihinde KDP komplolarına devam ediyordu. Kampı çembere alarak bir grup silahlı KDP'li küçük ve büyükbaş hayvanlardan 35 tanesini çaldılar. Kadın çobanında kolunu kırmışlardı. Bizimkilerde silahlanarak kampta mevzilendiler. BM'de olay yerine arabayla geldi. BM PDK'nin kampa ait hayvanların götürüldüğünü gördüğü halde bize sahip çıkmamıştı. BM bizlere "bu kampın güvenliğinden bölge hükümeti sorumludur." diyordu. Oysa her gün mallarımız, eşyalarımız talan edilip insanlarımız kaçırılıp katlediliyordu.

26 Aralık 1997 tarihinde KDP gece kampa pusu atmıştı. Gece saat 05.40'da, nöbet yeri kamptan 100 metre uzaklığında olan 3 kamp nöbetçisi dışarıya çıkıyor ve ihanetçilerin kurduğu pusuya düşerek yaralanıyorlar. KDP BM'den cesaret alarak bu işi yapmıştı. Artık hergün bu komplolarına yeni komplolar ekliyorlardı. Bu arada TC'de Mesut Barzani'yi Silopi'ye çağırıyor ve ona "Ninova kampı dağıtılsın" diyor. Mesut'ta Türkiye'ye "kampa tasfiyeler yapılacak" diye söz veriyordu. Bu sözler yeni saldırıların, yeni katliamların haberini veren sözlerdi. Kamp halkı da her gün daha fazla kinlenerek slogan atıyorlardı.

29 Aralık 1997 tarihinde KDP ve TC kontra grupları işbaşına çıkmışlardı. Zaten kampımızın tam ortasından da karayolu geçiyordu. Bu yolla kampımız adeta ikiye bölünmüştü. İşbirlikçi ihanetçi grupta o sırada aracıyla kampın ortasından süratle geçerek biksi ve kleşlerle arabadan kampa ateş ettiler. Açılan ateş sonucu 6 insanımız yaralanıyor, iki insanımızda şehit düşüyordu. Şehitlerimizden birisinin ismi Osman Sadık Kara, diğeri de Welat Yusuf'tu. İki şehidimizde Hilalliydi. KDP yine boş durmuyor hergün kampımızı çembere alıyordu. Kamp halkı da hemen mevziye giriyor, hazırlıklarını yapıyordu.

8 Şubat 1998 tarihinde TC 60 bin askerle Güney Kürdistan'a tekrar operasyon yaptı. 8 bin korucu çetesi TC ordusuyla güneydeki operasyona katıldı. KDP'de

bu operasyona destek veriyordu. Burada hem PKK'yi, hemde kampı tasfiye etmek istiyorlardı. TC'nin hedefi kampa saldırmaktı ve bunu da yaptı.

13 Şubat 1998 tarihinde ise Ninova kampı artık göçe hazırlanıyordu. Herkes çocuklarını alıp eşyalarını bırakarak kamptan göç ediyordu. Tüm eşyalar evlerle birlikte ateşe verilmişti. Büyük baş hayvanlara da bazı hafif eşyalarımız yüklenmişti. Başka çaremiz yoktu. Yani bazı yatak ve battaniyelerimiz yüklenmişti. Buradan Saddam'ın denetiminde bulunan sınır yeri olan Nehdara'ya taşınacaktık. Kalan eşyaları da ateşe veriyorduk. Daha sonra sınır yerine gelmiştik. Irak hükümeti de 500 askerle sınır yerini çembere almıştı. Silahla havaya ateş ediyorlardı. Halkı aynı yerde toplamak için dövmeye başlamışlardı. Bizlerde onlara karşılık verdik. Daha sonra bu sınır yerinde kampı kurduk. Saddam halka yardım ediyordu. Bm'de kampla diyalog kurmaya başlıyordu.

14 Şubat 1998'de kar ve yağmurla kış mevsimi sıfır dereceye düşmüştü. Soğukla birlikte halk çadırsız, naylonsuz, gazsız donmaya başlamıştı. İki kadın ve beş çocuk soğuklardan donarak şehit düşmüşlerdi. Halkın yarısı sınıra girmiş yarısı da tampon bölgedeydi. Her gün halkımız Saddam'ın mayınlarına basarak ya şehit düşüyor ya da ayaklarını kaybediyorlardı. Hayvanlarda mayına basıp telef oluyordu. Buralar mayının bol olduğu bu saha diktatör Saddam'ın döneminde döşenen mayınlı alanlardı. Her gün Irak askerleri de bizlere "sınır boyu gidin" diyerek halkımızı dövüyordu. Halk sınırı terk etmiyordu. Çünkü tampon bölgede çok mayın vardı ve çok can alıyordu.

3 Mart 1998 tarihinde Nehdara kampından olan iki kardeş odun almaya gitmişti. İkisi de yaşlıydı. İsimleri Muhammed ve Ahmet'ti. Odun almaya gittikler yer ise kamp dışında, biraz uzak bir yerdi. Bir grup KDP'li bu iki kardeşi pusuya düşürerek yakalayor ve başlarını keserek vahşice katlediyordu. Kesik başlarını da para karşılığında TC'ye satıyorlardı. Bu caniler para karşılığında bu vahşeti yapmışlardı. Siyasi olarakta TC'nin isteği yerine getirilmişti. Başsız cenazelerde oraya bırakılmıştı. 20 gün bütün aramalarımıza rağmen cenazelerini bulamamıştık. Ta ki bir çoban kampımıza gelip durumu bize bildirene kadar. Çoban bizlere "sizinkileri başsız bir şekilde cenazelerini gördüm, kafaları kesikti, bu cenazeleri dağda gördüm" dedi. Gece vakti bir grup kamptan çıkarak cenazeleri almaya gitti. Cenazeler vahşi hayvanlar tarafından yenilmiş, sadece kemikleri kalmıştı. Grupta kemikleri torbaya koyarak kampa getirdiler. Cenazeleri daha sonra kampta toprağa verildi. Sloganlarla cenazeler toprağa verilmişti. "Şehit namırın, biji berxwedan, biji serok APO" sloganları atıldı. Bu cenazelerde Hilalli kardeşlere aitti.

5 Mart 1998 tarihinde Ninova'da eşyalarımız kalmıştı. Kampa yakın iki köy vardı o sıralar. Köylerden biri Museka, diğeri de Gunde Xwededan köyüydü. Bu köyler kampın eşyalarına sahip çıktı ve "kamp bizimdir" diyorlardı. Bu iki köy kamp ve eşya yüzünden birbirleriyle çatıştılar. Birbirlerini öldürdüler. KDP ve

TC sürekli bu iki köye gelerek Ninova kampındaki kontra eylemlerini buradan planlıyorlardı. Bu köylere de karşılığında para veriyorlardı.

24 Mayıs 1998 yılında halkımız Nehdara kampına yapılan saldırılar yüzünden tekrar bu kamptanda göç etmek zorunda kalıyordu. Huzursuzluk yüzünden halk istemeyerek burayı terk etmek zorunda kalıyordu. KDP ve TC'nin kontra saldırıları halkı artık çaresiz bırakıyordu. Halk artık Irak topraklarına girmişti. Irak hükümeti burada bir kamp yeri verdi. Kampımızın yeni ismi Mahmur'du. Çok tozlu bir yerdi. Susuz ve sıcak bir yerdi. Burada su tankerlerle geliyordu. BM suyu her nüfusa veriyordu. Çadırda yoktu, zaten gölgesiz bir yer olduğu için güneşte kalıyorduk. Akrep ve yılan ise boldu. Bir günde 25 kişiyi akrep sokmuştu. Ayrıca aşırı sıcaklıklardan dolayı yaz hastalıkları da başlamıştı. Bir senede 97 kişi hayatını kaybetmişti. Çok sayıda çocuk hayatını kaybedenler arasında bulunuyordu. Hastanede doktor yoktu, ilaçta çok azdı. BM'de özel savaşı kendi cephesinden oynuyordu.

15 Şubat 1999 tarihinde an acılı bir günü yaşadık ve hala da yaşıyoruz. Önderlik uluslar arası bir komployla TC'ye teslim edilmişti. ABD, İsrail, Avrupa, KDP, YNK işbirliğiyle Önderliğimiz TC'ye teslim edilmişti. Bu emperyalizm ve onun işbirlikçileri tarafından gerçekleştirilmişti. Tabi bu durum Mahmur'da büyük bir acıyla karşılanmıştı. İki yurtseverimiz bu esareti protesto etmek için bedenlerini ateşe vermiş, açlık grevleri büyük katılımlarla süresiz devam etmişti. Komplo yürüyüşlerle de protesto edilmişti.

11 Eylül 2001 tarihinde ABD'de "İkiz Kule" eylemi olmuştu. Mahmur kampında da TC, ABD ve BM'de kampa gelip "göç etmemizi" söylediler. Bizlere asayiş kurumunu ve gerilla mangalarını göstererek "bunları dağıtın, burası PKK'nin askeri kampıdır" dediler. Bu iddiayı biz kabul etmedik. Bizim yanımıza birkaç sefer daha geldiler. Fakat biz yine bunları yine kabul etmedik. Daha sonra bunlar bir sonuç alamadan gittiler.

20 Mart 2003 tarihinde ABD'nin Irak işgali başladı. Güney parçasınında çok etkileneceği olan bu savaş Saddam'ın devrilmesiyle başladı ve hala da devam ediyor.

MESAJIM:

Dile getirmiş olduğum bu anılar yeterli olmayabilir.Hep beraber çekmiştik bu acıları. Yani acılarımız ortaktı. Şehitler oldu. Bizden öncede de vardı bu acılar. Önderliğin yakalanması durumu en büyük acımızdır. Ben sağ oldukça Önderlik içinde, herkes içinde burada da mücadeleye devam edeceğim. Davamın takipçisi olacağım ve bırakmayacağım. Tüm halkımıza ve dünyaya söylemek istiyorum ki özgürlük tutkusu bizim için vazgeçilmezdir, aynı Önderliğimize bağlılığımızın olduğu gibi. Her ikisini de asla bırakmayacağız.

Selam ve Saygılarımla
ABDÜLAZİZ ŞIRNAK

ABDÜLKADİR KARA VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1974 Uludere doğumluyum. Daha önce 1990'lı yıllarda mücadelede milislik yapmıştım. İlk orta, liseyi Türkiye'de okudum. 12 kardeşli bir aileden geliyordum. Geçimimizi köyde hayvancılıkla sağlıyorduk. Yurtsever bir aileydi. Ben 1996 yılında evlendim. Şu anda iki çocuğum var. 1994'ten beri mülteciyim. Şu an Mahmur kampında da öğretmenlik yapıyorum.

Bölge halkının ulusal kurtuluşçu tüm hareketlere sempatisi oldukça sıcak olmuştur. Kürdistan parçalanmışlığı göz önüne almadan herhangi bir parçasında ortaya çıkan tüm hareketlere karşı desteğini esirgememiştir. Bunlardan biri olan Irak'ta baş gösteren KDP önderlikli sözde Ulusal Kurtuluşçu harekete sempatileri çok olumlu bir düzeyde olmuştur. Yöre halkı maddi barınma ve her türlü lojistik desteğinin yanı sıra bu harekette fiili olarak yerini almış ve Kürtlük adına önemli kahramanlıklarda adını koymuştur. Bütün bunların yanı sıra KDP'ye karşı geliştirilen tüm imha saldırılarında bölgelerini sanki devlet değil kendileri yönetiyormuş gibi bir geri çekilme sahası durumu getirmiş ve bir çok kez sivil göçüne de ev sahipliği yapmış. Bu anlamda her zaman kucak açmıştır. Yöre halkı bu desteğini şüphesiz bedelsiz sunmamıştır. Bir çok kişi bizzat şehit düşerken, bir çoğu sakat kalmış ve bir çoğu da köyünden olmuştur.

Yöre halkının tüm bu desteğine rağmen KDP'nin önemli bir çıkış gerçekleştirmemesi ve ideolojik olarak doyurucu olmaması şahsında halkın umutlarını kaybetmesine sebep olmuştur. Yine bu sürece rastlayan kuzey Kürdistan'daki bir çok Ulusal Kurtuluşçu Hareketin ortaya çıkması önceleri KDP'ye sempati duyanların bir çoğunun başka yöne kaymalarına zemin oluşturmuştur. Halkın bu çok sayıdaki hareketlerde özü aramaları PKK çatısı altında giderek bir güç halinde kenetlenmelerini sağlamıştır. PKK'nin ilk çıkış yıllarında ev sahipliği yapan bölge halkında erken sempati duygusunun güçlenip yayılması gerçekleşmiştir. Daha önce KDP'ye akıttıkları her türden desteklerini bu kez PKK yönüne çevirmiş oldular. Kısa sürede katılımlarında gerçekleştiği halk arasında PKK'ye karşı büyük bir umut duygusu kendini göstermiştir. Bu sefer ki yalnız bir isyan değil çok yönlü bir mücadeleydi.

Gelişen farklı düşüncelerin resmi ideolojiyi tehdit eder düzeye ulaşması devletin tehlikeli bir çıkıştan tahribi amaçlayan cunta girişimi ortaya çıkıyor. Bu dönemde ağırlıklı olarak Kürtlerin yoğunluklu bulunduğu alanlarda etkisini gösteren cuntadan yöre halkıda yeterince payını almıştır. Devlet bu politikasının bir ilkesi olan darbeyi hat safhada geliştirdi. Devlet bölgeye gönderdiği özel harp dairesi elemanları aracılığıyla halka yapmadık işkence ve baskı bırakmadı. Başta yöre halkının kültürünün bir parçası olan giyimini engellemesi, bu konuda onlarca insanı yarı yolda soyup elbiselerini çıkartıp yakması, başındaki sarığını çıkartıp yakmasından, elindeki bastonunu ve cebindeki tütün kesesini de

ayrımcılığın bir nedeni sayıp yakmasına kadar olmadık hataların içine girmiş, bölgede yaşayan insanları kendisine yabancılaştırmasın yine kendisi sebep olmuştur. Bu tür baskılar geniş bir zamana yayılmış baskılar olarak yürütülürken öte tarafta günlük olarak halkı baskı altında tutmak amacıyla özel yöntemler geliştirdiler.

Bu süreç boyunca halkın kaçınılmaz yaşam biçimi olan göçebelik büyük ve yoğun engellemelerle sürdürüldü. Yine bu sürecin bir boyutu olarak koruculuk geliştirildi. Geliştirilen koruculuk sistemi halkın bölünmüşlüğüne sebep olurken bununla kalınmayıp karşı karşıya gelinmeler yaşandı. Bununda yaratmış olduğu büyük tahribatlar oldu. Başta ev baskınları, faili meçhul cinayetler yaşanılırken bir çok yerde bireysel intikam aracı olarak kullanıldı ve yılların öfkesi için özellikle devletten yana olanlar için büyük bir fırsat ortamı olarak yüz buldu. Bu çirkin yönelimin bir sonucu olarak 1990 Mayısında Hilal kasabasında Babat korucuları tarafından devlet desteğiyle Mehmet Haydar isimli yurtsever, ak sakallarına kamburlaşmış sırtına bakılmaksızın kelle parası uğruna katledildi. Yaşlı Mehmet'in katledilmesi halkta büyük bir tepkiye ve bu tepkiyle yoğun katılımlı bir serhıldana, 5 kilometrelik isyan yürüyüşüne sebep olurken devletin bu tür baskıcı yönelimleri durmak bilmedi. Bunu takiben Abdullah Derviş Kara'nın evine soba borusundan ve pencerelerinden atılan bombalar ve açılan yaylım ateşi sonucu ev bir harabeye dönüşürken baskın sonucu aileden 2 ve 5 yaşlarındaki Berivan ile Behceyan'ın ölümüne ve aileden üç kişinin de ağır yaralanmasına yol açtı. Yurtseverliği ile tanınan Hilal belediyesi başkanı Yakup Kara beraberindeki dört yurtseverle birlikte 28 Haziran 1991'de Şenoba taburunun beş yüz metre yakınında yolları kesilip arabalarından indirilerek katledildi ve cesetleri yakıldı. Bizzat özel harp dairesinin talimatıyla gerçekleştirilen bu olayda Babat korucularının büyük payı vardı. Yine aynı köyden Yusuf Kara'nın evine gerçekleştirilen baskında Hatun adlı ev gelini ile aynı ailenin eniştesi Faruk Bulut katledilirken aynı aileden Şemsi isimli ev kadının da yaralanmasına yol açtı. Çatışmaya dönüşen bu baskında baskıncılar arasında bulunan Yusuf Benek adlı korucu da olay yerinde öldürüldü.

Bu sürece denk gelen tarihlerde çevre köylere de aynı türden saldırılarda bulunuldu. İnceler köyünü tank ateşi altında bir gece boyunca tutan devletin özel güçleri onlarca kişinin katledilmesine ve bazı ailelerin tümden imha olmasına yol açarken, öte yandan herkesin gözü önünde PKK'nin elinde bulunmayan tank gibi ağır silahlarla gerçekleştirilen baskınların medyalarında olduğu gibi PKK'ye mal edilmesini sağlayabilmek amacıyla yapmadık baskı, tutuklama ve işkence uygulamaları kalmadı.

PKK militanlarının Hilal Köyü karakoluna yaptığı baskında ağır darbe alan devlet güçleri öcünü masum halktan çıkarmayı artık bir felsefe haline getirmişti. Bu amaçla tüm köylülerin gözleri önünde Mehmet Bulutve Hazım Bulut isimli iki amca oğlu köy karakolu meydanına götürülerek yoğun işkenceden geçirildikten sonra katledildiler. Bununla kalınmayıp video kasetine alınan bu iki

yurtsever PKK militanı oldukları ve altı kişi olarak özel savaş medyalarına yansıttılar. Bununla da hıncını çıkaramayan kirli savaş elemanları kana susamışçasına insanları bulamayınca ahırlarda beslenilen inek, koyun ve davarlarını hedef aldılar.

Devletin bu kirli güçlerinin ulaşamadığı ya da kayıp riskini gördüğü köylerden ise havadan yapılan bombardımanlarla öç almaya çalıştı. Bu anlamda bazı köyler bütünüyle bombalanırken, bazıları da kısmen bombardımana tabi tutuldular. Bombardımandan tam anlamıyla nasibini alan köylerden biri de Şiriş köyüdür. Köye yapılan saldırıda evlerin çoğu yıkılıp bir çok kişi katledilirken bir çoğu da yara alarak saldırıdan kurtulma şansını yakalayabildi. Olaydan sonra evsiz kalan köylüler her şeylerini bırakarak köylerini terk etmek zorunda kaldılar.

Her köyde her nahiye ve çevrede değişik biçimlerde yürütülen bu baskılar gittikçe yoğunlaşıp boyut kazanmaya başladı. Devlet kirli güçlerinin eliyle sürdürdüğü bu baskılarının tek nedeni halkı sindirmek, yurtseverlikten uzaklaştırmak ve günümüzde tartışması yeni yeni yapılan stratejik köy planının hayata geçirilmesi için, dağınık halde geniş coğrafyaya yayılmış ve denetlenemeyen köylerin boşaltılması ve en önemlisi de gerilla ile halk bağını koparmak ve gerillayı yalnızlaştırma politikasının bir yansımasıydı.

TC, 4 Nisan 1994 tarihinden itibaren artık yeni bir politika ve siyasetin genişleme planını uygun buluyor ve hayata geçiriyordu. Bu planlarının ortaya çıkışının sebebi şudur ki, artık ambargolarla korkutmalarla bir başarının elde edilemeyeceğidir. Artık sıra köy boşaltmalara yani halkı gerilladan uzaklaştırmaya gelmişti. Ve köyleri insansızlaştırma politikalarını planlamaya aldılar.

Yukarıda belirtilen tarihten itibaren başta Uludere'ye bağlı Hilal kasabası ve diğer köylerdeki insanlar TC ordu güçleri tarafından toplatılarak kendilerine aynen şunları söyledi. "sizin iki seçeneğiniz var; başta sizlere 15 günlük bir müddet tanıyoruz! Bu 15 gün süre içerisinde köylerinizi boşaltmasanız sizleri yok edeceğiz. Burada birinci şartımız devlet yanlısı korucu olmak istiyorsanız gelip Seyhan ve Şenoba'ya yerleşeceksiniz. Her istediğimizi harfi harfine yerine getireceksiniz, yok bunu kabul etmiyorsanız yani ikinci seçeneğiniz ise gidin Kuzey Irak'ta Kürdistan devletiniz kuruluyor oraya gidin" bu sözlerden sonra halk ya ömür boyu bir ihanet ya da ömür boyu bir özgürlük direnişinin sahibi olacaklardı. Bu da halkı bir çözümsüzlüğe götürmezdi. Ömür boyu ihanet lekesini taşıyacaklarına şerefli ve onurluca yaşamayı tercih ettiler. Ve "Güney Kürdistan'daki insanlarda Kürttüler, onlarda kardeşlerimizdir" diyerek böyle bir duyguyla yurtsever halk kafileler halinde Güney Kürdistan'a yola çıktılar.

Artık halkı asırlardır atalarının mirası olan yerleşim yerlerini göz yaşları dökerek terk etmek zorunda kaldılar. Bu ayrılık her taraftan feryat ve ağlayış sesleriyle gerçekleşiyordu. Günlerce devam eden göç sonucu halk Güney Kürdistan'ın "Behriy" mıntıkasına yerleştiler, kuzey sınırına çok yakın bir alandı. BM adı altında ufak bir insani yardım yapıldı. Yurtsever halk kendilerine

siyasi mülteci statünün tanınmaması üzerine Zaxo'da açlık grevine girdiler. KDP'nin bütün engellerine rağmen açlık grevini sürdürdüler. Bir ay boyunca açlık grevi devam etti. Bu sebeple siyasi mülteci statüleri kabul edildi. Kampın kurulduğu yer kuzey sınırına çok yakın olduğu için halkın can güvenlikleri tehlikedeydi. Kampın hemen karşısındaki TC ordusuna ait Kerya Reş Karakolundan sürekli havan atışları vardı. Bu havan atışları çoğu insanın ölümüne yol açtı. Diğer yanda Türk savaş uçaklarının kamp çevresinin tacizi ve kamp üzerindeki alçak uçuşu başka tehlikelerde getiriyordu. TC'nin bu provakatif ve halkı dağıtma isteklerine bir süre halk dayandı.

13 Eylül 1994 tarihinde Türk savaş uçaklarının yoğun taciz ve özellikle Kerya Reş askeri karakolundan atılan havan mermileriyle halkı başka bir göçe zorlamasına yol açtı. Bu olanlara tahammül edemeyen halk yukarıda belirtilen tarihte gece saat sekizde kilometrelerce uzağındaki Bersive alanına yerleştiler. Saatlerce yaya başlayan halk vardıkları Bersive'de çadırlarını diktiler. Sabahleyin düz bir alanda bir şehir gören Güneyli halkta büyük bir hayrete ve şaşkınlığa düştüler. Birlik ve beraberlikleri kıskanan BM yetkilileri ve ihanetçi KDP'nin desteğiyle iki ay boyunca halk üzerine yoğun bir ambargo yapıldı, hedefleri bu yurtsever kitleyi dağıtmaktı.Tabi ki bu planlarına muhteşem bir direniş gösteren halk hiçbir şekilde taviz vermedi, bütün zorluklara karşı direndiler.

Kışında gelmesiyle tekrar kampta büyük zorluklar yaşanıldı, yaşam gitgide zorlaşıyordu. Dava ve mücadeleye bağlılıkları vardı. Belki yaşam koşulları zor olabilirdi, geçim kaynakları olmayabilirdi, ama herşeye rağmen birlik ve beraberlikleri onlara daha büyük umut veriyordu.

2 Kasım 1994 tarihinde BM Cenevre'de aldıkları bir kararla "mülteci halka siyasi mülteci statüsünün tanındığını, bundan böyle yeni mültecilerin Duhok kentinin güneydoğusundaki Etruş'a gitmeleri gerektiğini orada resmi kampın yapılacağını" bildirdiler. BM'nin aldığı kararı kabul eden mülteciler olumlu yanıt verdiler. Halk daha sonra başlarına geleceklerden habersizdiler, oysa bölge hükümeti olan KDP ve BM olacakları bilmektedir. Ve kampı dağıtmak için büyük hedefler planlamaya alıyorlardı. Kampı taşımada bir sürü aksamalar suni olarak oluşturuldu. Halkı bölmek ve dağıtmak isteyen bölge hükümeti KDP ve BM, kamp taşınmasında büyük engeller koydular. Bu geciktirme sonucu 4 Aralık 1994 tarihinde Bersive kampının çadırları karlar içerisindeydi. Bazı ailelerin naylonları bazılarının da altına sığınacakları hiçbir şeyleri yoktu. o kar ve soğuğa rağmen henüz çoğu aileler Koliklerde yaşıyorlardı. Çoluk çocuklar yırtık elbiseleri, çıplak ayaklarıyla karlar içerisinde kıvranıp duruyordu. Kampın bir kısmı Etruş'a taşınmış, diğer büyük kısmı ise Bersive alanında karlar içerisinde ölüme terk edilmişti. Gerici KDP güçleri ve BM, bu insanlık ideolojisiyle bağdaşmayan yaklaşım ve kararlarına halk boyun eğmedi. inada inat bu haksızlıklara karşı direndiler. BM ve Güneyli kardeşlerimiz dediğimiz işbirlikçi KDP, bütün hızıyla özel savaşını sürdürmekteydiler. Hastalığa

yakalanan çoğu çocuk ve yaşlılar; doktor, ilaç ve gıda yetersizliğinden hastalığıyla kıvranıp acı içerisinde yaşam mücadelesini vermekteydiler. Onlar özgür bir yaşam, baskısız bir yaşamın sevdalısıydılar, ama ne yazık ki bir soykırımdan kurtulmak için güney kardeşlerine sığınan halk bu sefer kardeşleri dedikleri KDP'nin düşmanla işbirliğinden ve özel savaşından kurtulma yollarını arıyorlardı. Onlar için özgür, tehditsiz, baskısız yaşamak sanki harammış, oysa onlar sürekli özgür yaşamı hayal ediyorlardı.

DİRENİŞ KALESİ ETRUŞ

Bersive'de kalan son halk kitlesi de 23 Aralık 1994 tarihinde Etruş'a hareket ettiler. Böylece Bersive alanı tümden boşaltıldı ve kilometrelerce uzağındaki Etruş Kampına yerleştiler.

Mülteci halk Etruş'a geldiklerinde iki kampa bölünmüşlerdi. KDP ve BM'nin deyimiyle A ve B Kampı diye adlandırıldı. Halk dilinde ise Şehit Eşref ve Şehit Azad Kampları idi. Gün geçtikçe bu kamplarda kardeşlik, birlik ve beraberlik sıkıca kenetlendi, içlerinde büyük bir bağlılık ve ittifak dönemleri yaşanıldı. Bu kamplarda yaşayan her insan içinde yeni bir şahsiyet yarattı, artık halk bir aşiret anlayışından kurtulmuş ulusal bir kişiliğe ulaşmıştır. Diyarbakır'dan Van'a, Van'dan Hakkari'ye, oradan Şırnak'a kadar kısacası kamplarda yaşayan herkes aşiretçilik ve gerici bütün tarzlarını terk etmiş, ulusal bir kimliği kazanma peşine düşmüşlerdi. Genel olarak sloganları "Biji Yekitiya Gelle Kürt" yönlüydü.

Artık Etruş'ta zaman küçük bir devletin temelini atma zamanını gösteriyordu, çünkü halk hem bir direniş halkıydı hemde ideolojik ve politikte yeterince tecrübeleri vardı. Bunun için kendilerini yönetebilecek bir kapasiteleri vardı. Bir devlette gerekli olan bütün kurum ve kuruluşlar oluşturuldu. Her kuruma çoğu şahıslar atanarak herkes görevleri başına geçti. Çok disiplinli tanzimli ve örgütlü bir şehri andırıyordu. Sabahları herkes görevi başına gidiyordu. Her sabah planlamalar hazırlanır ve bu planlar hayata geçirilir. Halk sürekli bir saraya gelir ülkeye dönüşü sürekli hayal ederlerdi.

24 Ağustos 1995 tarihinde halk yılların inadına sandık başına gittiler. Kurmuş oldukları meclisleri için milletvekili seçimi yapıldı. Çok özgür bir biçimde ilk kez oylarını iradeleriyle kazanan halk büyük bir coşku ve sevinç içersindeydiler. Baskısız ve tehditsiz olarak ilk kez iradelerini temsil eden halk meclisleri için gereken milletvekillerini çıkardılar. Meclis diğer bütün kurum ve kuruluşların koordinesini üstlenirken ciddi bir kollektif çaba ve hizmetin içerisine girdiler. Milletvekilleri seçiminden hemen bir gün sonra...

25 Ağustos'ta artık Barzan ailesinin ihanetine tahammül edemeyen PKK güçleri kurşun sıktı. Artık her şey yukarıdaki yazılı tarihten itibaren değişti. Gün geçtikçe gerici insanlar Etruş kampındaki insanlara karşı tavır ve davranışlarını değiştirdiler. Gerici azgın ve saldırgan Türk jandarması durumundaki KDP güçleri savunmasız masum kamp halkına karşı saldırılara giriştiler. Kural tanımayan insan hak ve hürriyetini hayasızca çiğneyen bu güçler Etruş kamp

halkına karşı azgınca saldırı ve talan yapmalarına hız verdiler. KDP gericilerinin PKK güçlerinden aldığı ağır darbe ve yenilgilerine karşın bunalımdan çıkış için masum halka karşı baskı ve zulmü yoğunlaştırmaktan başka çaresi yoktu. Bu arada TC büyük sayıda kontralarını kampın çevresine gönderdi. Kamp yakınındaki köylerden çoğu şahıslar satın alınarak kontralaştırıp, kamp halkına karşı kullanmaya başladı. Bu kontralar masum halka büyük ve acımasız darbeler vurmaktan çekinmediler. Kontralaştırılan insanların çoğu "Müzuri aşiretinden insafsızlardı. KDP koordinesi altında hareket eden kontra ele başları Şeyhlerden Halit Şihi, Haci İbrahim ve Mele Enverdiler. Diğer taraftan Etruş ilçe asayiş komutanlarından Halit Şeyh Ali adlı şahıslarda kamp halkına karşı terör ve çete faaliyetlerini yoğun bir şekilde sürdürmüşlerdi. Bu şahıslarda KDP Önderliğinde yüzlerce Türk kontrasını yanlarına alarak kampı bir ablukaya, bir çembere aldılar, giriş çıkışlar tamamen yasaklandı, kamp gelişi güzel taramalara hedef tahtası olmuştu. Bu saldırlarında onlarca kişinin ölümüne ve çoğu kişinin sakat kalmalarına neden oldular. Yakaladıklarını ya öldürdüler ya da zindanlara doldurdular. Bir tarafta bunlar olurken diğer tarafta halkın mal varlığı olan 5000 küçük baş hayvanı talan ettiler. Tutuklanıp işkenceye alınan çoğu insanlar sakat kaldılar. Kamp bir abluka ve çemberden çok cehennemi andırıyordu. TC, BM ve KDP'nin kampa karşı sergilemiş oldukları senaryolar bütün acı ve sefaletlere rağmen devam ediyordu. Kamp çevresine KDP ve Türk kontraları yaklaşık 20 karakol yaptılar. Bu karakollardan istenilen zaman istenilen herkesi tarıyordu. BM'de yaklaşık 3.5 ay kampa ambargo uyguladı. TC, BM ve KDP'nin ortak gaye ve istekleri kamp halkının bir kısmını öldürmek, diğer geri kalan kısmında çok sinsi ve korkunç psikolojik baskı ve ambargolarla teslim almaktı. Yani böl-parçala- yönet politikalarının öne sürdüler, fakat bir gün olsun yurtsever halk mücadelesinde geri kalmayarak her türlü zorluğa karşı direndiler. Kamp, PKK'ye karşı koz olarak kullanılmak istendi, ama başarılı olamadılar.

Kamp halkı bu süreçte yaşamlarını üç buçuk ay boyunca yedikleri palamutlarla sağlamak zorunda kaldılar. Ateşte pişirilen bu kuru palamutlar büyük bir moralle yenilerek en azından yetersizde olsa gıda ihtiyaçlarını gidermelerini sağlıyordu, ancak gece ormana ulaşabilen çocuk ve yaşlı analar büyük zorluklarla, ancak her biri iki üç kilo palamut getirerek tekrar zanlılara görünmeden gelebiliyorlardı. Bunun dışında hiçbir geçim kaynakları ve imkanları olmayan yurtsever kamp halkı çok zor ve ilkel şartlarda yaşama terk edilmişlerdi. Onlar en iyiye, güzele, huzura ve özgürlüğe hasretken, insanca yaşamayı zehire çeviren güçler ise kamp halkının bütün hayal ve beklentilerini tüketmekte ısrar ettiler. Çok gizlice yakınlarındaki bir köye gidip bir kilo un almak isteyen bir kadın zalim güçlerce tutuklanıp yanında ne kadar parası varsa alınırdı, bununla da kalınmayıp yakaladıkları herkesi işkenceden geçirerek ağza alınmayacak küfürlerle tekrar kampa geri gönderiyorlardı, ama herkes bazıları gibi şanslı olamayacaktı gidenlerden bazıları kampa geri gönderilmedi ve bir daha da onlardan da haber alınamadı. Tabi kampta ambargo devam ederken

çoğu çocuk açlıktan yaşamlarını yitirirken yine sayısız ihtiyar ve çocuk ilaç ve doktorun olmaması yüzünden hayatlarını kaybettiler.

Evet bu kamplarda yaşamlarını böyle zor şartlar altında sürdüren halkın çektiği büyük acılar olmuştur, fakat PKK halkı olarak onlar; çıkarcılığı, teslimiyeti, ihaneti, ajanlığı, uşaklığı değil şehitlerin davasına ve ulusal bağlılığa olan inançlarıyla ayakta kalarak direnmeye devam ediyorlardı.

Şehit Eşref kampında özel savaşlarını bütün hızıyla sürdüren ve olan bütün vahşetlere seyirci kalmakla da yetinmeyen aynı zamanda çok sinsi özel savaşı politikalarıyla büyük destek vermekten çekinmeyen birkaç BM görevlisi rehin tutuldular, bir süre sonra bunlarda serbest bırakıldı.

13 Eylül 1995'te halk tekrar bazı demokratik haklarını kullanmak istedi. Yapılan bu vahşete son vermek için kamp üzerinde ambargonun kalkması için 100 metre yürümek istediler. Yürüyüşe öne saflarda bayan ve çocukların genelinde de ihtiyarların çoğunlukla olduğu göze çarpıyordu. Bir kolu havada zafer işareti, diğer kolunda da çocuğunun elinde tutan insanlar özgürlüğe yürüyorlardı. Yolda her an başlarına bir şey geleceklerinden haberdardılar, ama onlar hiç korkmadılar, çünkü yürekleri inançla doluydu onların, çünkü onlar yılların ihanetine olan kin ve öfkeleri ile yürüyorlardı. Ve Botan ve Şemdinli'de ilk patlatılan uyanış mermisinde Agit yoldaşları kucaklayan halktı. Önlerinde ihanet kokan PDK ve Türk kontraları siper tutmuşlardı, halkın hep bir ağızda "Bimre İxanet" gibi sloganları havadaki zaferi simgeleyen parmaklar havada tur atarken birlik beraberliklerini kıskanan gözü dönmüş caniler çok korkakça bir kez daha alınlarına kara lekeyi yapıştırırcasına halkı taradılar. Jiyan isminde bir arkadaş şehit düşerken onlarcası da ağır yaralandı.

Her gün KDP yeni katliamlara giriyordu. Yaptığı bu katliamlarla yetinmeyen KDP ve yandaşları yeni plan ve senaryolar geliştirdiler. Halkı teslim alabilmek için bu sefer BM'nin devreye girmesi ile "Şehit Eşref kampının Şehit Azad kampına taşınması gerektiği" dayatmasını yaptı. Şehit Eşref kampının savaş alanında olduğu gerekçesi ile "Eğer Şehit Azad kampına inerseniz orada hem savunmanızı hemde düzenli olarak erzakınızı getireceğiz" sözünü verdiler. BM'nin bu vaadlerine fazla inanmayan halk bir yandan katliamlara diğer yandan da açlık ve sefalete ev sahipliği yapıyordu. Bunun içindir ki halk BM'nin talepleri bir çözüm olabilir yanılgısı ile kısa bir süre içerisinde Şehit Eşref kampı Şehit Azad kampına taşındı. BM'nin istekleri yerine getirilmiş oldu, ama BM, halkı korumak ya da ambargonun kaldırılması sebebiyle söylediği sözlerin arkasında durmadı. Esas olarak daha çok orada halka katliamlar geliştirebilecek zemini artık yakalamışlardı, tabi bunlar yeni oyunlar sergileyeceklerdi. Bunun farkına varan halk artık çok geç kalmıştı, çıkış yoktu. BM halka verdiği hiçbir sözünü yerine getirmedi, zöylenen söz ve vaadlerin hepsi perde arkasında kalmıştı.

Şehit Azad kampı düz bir alanda kuruluydu, adı geçen kampta yani Şehit Azad kampında palamut hayalleri de tükenmişti. Çünkü düzlük bir alan olduğu için

hem yakınında palamut ağaçları yoktu. hemde kampın sürekli kuşatma altında olması sebebiyle halk çıkamıyordu. Katliam ve baskılar yine yoğunlaştı. Bir zindan ve cehennem görünümünü veren kamp, adeta ölümle baş başa bırakılmıştı. Bu kamptaki trajedi ve sefalet ne Naziler, ne de Firavun döneminde görülmemiş ve yaşanmamıştır.TC, KDP ve BM üçlüsünün; baskı, katliam ve talancısaldırılarına karşı büyük bir direniş sergileyen halk hiçbir şekilde taviz vermemede kararlıydılar. İki kampın birleşmesi ile kampa halk yeni bir isim verdi, artık kampın adı "Şehit Jiyan Eyaleti"olmuştu. Bu simin koyulması ile baskıncılara halk daha büyük kin ve öfke duyuyordu, çünkü Jiyan arkadaşı gözleri önünde kurşunlayarak kirli yüzlerini ortaya koymuşlardı. Yine işbirlikçilerin yoğun baskılarına karşın bu ad, direnişin baskıya karşı büyüdüğünü ifade ediyor, artık bir kamp olma özelliğinden çıkarak şimdi de daha geniş ve büyük bir ad alarak eyalet olma özelliğini kazanıyordu.

1994'te TC'nin zulmünden ve baskısı ile Güney Kürdistan'a geçen halkımızın oynadığı rol ve üstlendiği görev büyük olmakla beraber aynı zamanda bir tarihi değere sahiptir. Kürdistan toprağı üzerinde siyasi mülteci statüsüne sahip olan Şehit Jiyan Eyalet halkı mutlaka iktidara taşımak istiyor ve bu durumdan da asla geri adım atmıyordu. 1995 Güney devriminin sıcaklığını ve etkisini tüm zor şartlara rağmen yaşayan Şehit Jiyan eyaleti halkı; büyük bir moral, sevinç ve heyecan içerisinde devrimin yol ve rotasında çoluk, çocuk, genç ve ihtiyar herkesle yürümekte kararlıydılar. Sıcak savaş içinde iktidarlaşmanın sağlam adımın sahibi takipçisi ve uygulayıcısıydılar. Üçlü baskı ve zorbalığa tabi tutulan Şehit Jiyan Eyaleti halkı; her türlü ambargo, abluka ve özel savaşlara rağmen yaşamlarını onurluca sürdürmüşlerdir. Halk böyle direnirken üçlü baskıcı güçlerde durmuyorlardı. Sürekli kampa tacizler yakın mesafede yapılıyordu. Sığınaklara dolan ihtiyarlar nefes alamıyorlardı. İnsanı kahreden ve üzüntüye boğan en ilginç manzara ise tacizler sırasında çadırlar arasında kaçışan çocuklar ve onların feryat eden çığlıkları idi. Çocuklar artık bir araya gelip oynayamıyorlardı, insanlar dışarıda görünmüyordu, herkes evine kapanmış adeta sokağa çıkma yasağını canlandırıyordu. Üçlü güçler bu sefer silahlı olarak halk içerisine girmek için bir plan uygulamaya çalıştılar, aslında kitle içerisine çok sayıda kontrayı getirtip, halkın bir kısmını öldürüp, bir kısmını tutuklayıp, diğer kısmını ise dağıtmak istiyordu, planları şöyleydi. "kampta silah ve gerillalar var, onun için kampı arayacağız" dediler. Bu bahanelerle baskı ve vahşetlerini dayatmışlardı. Buna halkın cevabı sadece ve sadece "hayır arayamazsınız" olmuştu. Her gün yurtsever kitleye karşı geliştirilen taciz atışları çoğu insanın çadırında vurulup katledilmesine, çoğununda yaralanıp sakat kalmasına sebep oluyordu. Dövülüp işkence edilmedikleri bir çoban bırakılmamıştı. İşbirlikçi KDP hep katliamlarda başı çekiyor, PKK'ye karşı aldığı yenilginin acısını kitleden çıkarmak istiyordu. Ne kadar PKK'den darbe alıyorsa o kadar kitleye saldırıyordu. Halk açık arazide zindanı yaşamış toplu olarak rehin tutulmuştu. BM'de halk büyük bir açlık ve sefaleti yaşarken halkı teslimiyet çizgisine

çekmek için zaman zaman kampın girişine arabalarla erzak getiriyor, halkın direnişini kırmak için çok sinsi bir özel savaşı da yürütüyordu. Buna bakmaya bile tenezzül etmeyen halk "ihanet yemeğini yiyeceğimize kendi canlı etimizi yemeyi tercih ederiz" gibi açıklamalarla bir kez daha direniş çizgisini düşmana hatırlatıyordu. Halkı üzen sadece bir durum vardı, o da Ortadoğu'nun yani Güney Kürdistan'ın Şehit Jiyan Eyaletinde bir yamyamlık dönemi yaşanırken ve bir kitlenin çok tehlikeli saldırı ve özel savaşa maruz kalması ile dünyadan bir gazetecinin bile gelip durumları dünya kamuoyuna iletmemesi durumuydu. Bu kadar dünyada insan hakları kuruluşları varken, burada insan hak ve hürriyetlerin ayaklar altında çiğnenmesi varken, buna seyirci kalmak suç ortağı olmak demekti. Kampların birleştirilmesi ile kamp civarına, yani Şehit Jiyan Eyaleti halkının bulunduğu dar ve düzlük alanının etrafına 20 kontra karakolu yapıldı. Bu kurulan karakollarda bulunan şahıslar halka hiç acımıyorlardı, halka karşı keyfi muammelelerini yoğun bir şekilde sürdürüyorlar, giriş çıkışların hepsini yasaklıyorlardı. Kimse ne dışarıdan kampa girebiliyordu, ne de kamptan dışarı çıkabiliyordu. Kısacası kamp binlerce çocuk, genç ve ihtiyarın bulunduğu bir zindanı andırıyordu. Geceleri kamp üzerinden keyfi olarak silahların sürekli patlatılması kampı uykunun bile haram olduğu bir zindana dönüştürüyordu. Almadıkları yani talan edilmedikleri hayvanların hepsi öldüler. Üçlü baskıcı güçler sadece insanlara değil aynı zamanda hayvanlara da düşmandılar. Sadece deri ve kemiğe dönüşüp hayvanların can çekişmeleri çok acı vericiydi.

Tabi her şey gayet iyi anlaşılıyordu. Çünkü KDP, TC ve diğer sömürgeci güçlerden kopmamış, onların taktik bir uzantısı olmakta ısrarlı olmayı sürdürüyordu.

Şehit Jiyan Eyaletinde KDP İhaneti İle Şehit Düşen Yurtseverlerin İsimleri Şöyledir.

1-08-12-1995 Hawar Gabari
2-08-12-1995 Kemal
3-08-12-1995 Musa Nerweh (Uludere nüfusuna kayıtlı)
4-08-12-1995 Levent Zıravık (Uludere nüfusuna kayıtlı)
5-08-12-1995 Cangir Nerweh (Uludere nüfusuna kayıtlı)
6-08-12-1995 Mahmut Nerweh (Uludere nüfusuna kayıtlı)
7-08-12-1995 Abdullah (Şırnak nüfusuna kayıtlı)
8-08-12-1995 Mahmut Zıravık (Uludere nüfusuna kayıtlı)
9-08-12-1995 Osman Nerweh (Uludere nüfusuna kayıtlı)
10-08-12-1995 Yunus Şivet (Uludere nüfusuna kayıtlı)
11-09-12-1995 Osman Kalik (Uludere nüfusuna kayıtlı)
12-10-12-1995 Osman.....?
13-15-12-1995 Yusuf.....?
14-13-09-1995 Piling Mijıni (Uludere nüfusuna kayıtlı)

15-18-09-1995 Jiyan.....?
16-18-09-1995 M.Tahir Hilal (Uludere nüfusuna kayıtlı)
17-18-09-1995 Medeni Hilal (Uludere nüfusuna kayıtlı)
18-09-1995 Ahmet Hilal (Uludere nüfusuna kayıtlı)
19-18-09-1995 Ahmet Şivet (Uludere nüfusuna kayıtlı)
20-07-09-1995 Ahmet Siliv (Silopi nüfusuna kayıtlı)
21-07-09-1995 Hüseyin.....?
22-07-09-1995 Dıjwar.....?
23-07-09-1995 Hamit.....?
24-25-07-1995 Rıfat.....?
25-25-07-1995 Ahmet Hilal (Uludere nüfusuna kayıtlı)

Bütün bunların arkasında nice gözü yaşlı şehit çocukları kaldı. Bu kadar yaşama sevdalı insanlar hiç ölmeyeceklermiş gibi sürekli gelmiş oldukları yerlere tekrar başı dik ve özgürce dönecekleri istemlerle doluydular, fakat çok üzüntü verici olacak ki KDP sadece ve sadece TC'den bir aferin ile biraz para alabilmek için hepsinin birer birer hiç acımadan canlarına kıydılar, ama bu vahşet ve zorbalığın hesabının mutlaka bir gün sorulacağından halk bütün sohbetlerinde dile getiriyordu.

Halkın duygularını yazabilecek, çizebilecek ve anlatabilmek için çok güçlü bir edebiyatçı veya şairin olması gerekir. İnsanlığa yazımla anlatmak zor olduğu kadar derin bir edebiyatçı kişiliğe sahip olmak gerekir. Çadır köşelerinde oturup sigara tüttüren ihtiyarlar, ilk konuşmayı "APO" diye konuşmaya başlayan henüz yürüyemeyen çocuklar bir deri bir kemik kalan hayvanların yatıp kalkamadıkları yerden çıkardıkları acı verici tıpkı "imdat" diye çıkan sesleri, 3.5 ayın sadece palamutlarla geçiminin sağlandığı günleri ve en önemlisi de gözü arkada kalan yüzlerce şehit çocuğunun duygularını anlayıp yazmak için çok güçlü bir edebiyatçı, çok güçlü bir şair olmak, çok büyük bir yurtsever ve en önemlisi de güçlü duygulara sahip olmak gerekiyor, ancak o zaman her şey yazılıp anlatılabilinir.

Artık duymak istediğimiz, özlemle beklediğimiz bir haber kampa gelmişti, çünkü PKK ve KDP arasındaki savaş bir anlaşma ile sonuçlanmıştı. Bu durum yaşlı, çoluk çocuk herkes tarafından da büyük bir moral ve sevinç ile karşılandı fakat kamp için henüz her şey bitmemişti, çember, abluka ve her türlü tehlike devam ediyordu. Sadece kamp halkı bazı zaruri ihtiyaçlarını karşılamak için KDP kampının iki köşesine birer pazar kurdu. Bu pazarları da bazı kontralar işletiyorlardı. Aslında bu Pazar yerleri, yani dükkanlar "halk mağdurdur ihtiyaçlarını karşılasın" amacını taşımıyordu. Burada öldürme ile talan ile ambargo ve ablukalarla halkı dağıtamayan üçlü güçler, bu sefer halkı ekonomik olarak çökertip zayıflatma planını öne sürmüştü, çünkü çok açık ve netti. Duhok'ta 10 dinara olan bir şey, bu dükkanlarda halka ancak 60 dinara veriyorlardı. Bu dükkanların bir başka görevleri de halk içerisinde zayıf bir

iradeye sahip olanları kendi bünyelerine çekip kaçırtarak halkta bir moralsizlik ve güvensizliği yaratmak istemeleriydi. Ne zaman PKK ve KDP arasında bir gerginlik olduysa KDP kamp halkını sıkıştırmaktan ve kötü muammele yapmakta geri kalmamıştır.

Kamp üzerindeki çember ve ablukanın kaldırılması ve giriş-çıkışların serbest edilmesi için kampta açlık grevine gidildi. O zaman KDP ve YNK arasındaki savaşı çözüme kavuşturmak için sözde ABD ve TC her iki örgütü bir araya getirecek anlaşmanın birinci maddesi olarak Etruş kampının dağıtılması kararını alıyor ve bu kararda KDP tarafından memnuniyetle kabul ediliyordu. Aslında TC'nin bu isteği tam olarak yerine gelmiş olmasa da yine büyük ölçüde hizmetinde ve isteği doğrultusunda KDP daha istekli hareket etmişti. TC'nin önerisini ilk uygulamaya alan BM sekreteri yaptığı bir açıklama ile "kampın 15 gün içerisinde boşaltılıp Duhok ve Zaxo arasındaki Sêmêle geçici kampına alınarak oradan Türkiye'ye götürülmesini" kararlaştırmıştı. 15 Ocak 1997 tarihine kadar müddet tanıyan BM yetkilileri "aksi taktirde başınıza gelecek hiçbir şeyden sorumlu değiliz" diyorlardı. "Güvenliğiniz ve savunmanızı yapamayız" diyen BM'ye ABD, TC ve KDP aktif destek verdiler.

BM'nin bu kararını duyan halk, "ne pahasına olursa olsun verilen bu kararın kabul edilemez olduğunu" söylediler, çünkü bu karara uymak yurtseverlikle bir bağlantısı olmamakla beraber, aynı zamanda şehitlere ihanet etmek demekti. Tabi bu kararı yerinde bulup uygulamak yılların emeğinin ayaklar altına almak demekti. Zaten halkın cevabı belliydi. "PKK ve şehitlerin halkı teslim olmaz, boyun eğmez ve çelikten bir irade ile karşı koyacaktır" Bu arada BM'ye görev ve sorumlulukları ne kadar hatırlatıldıysa da, BM "verdikleri karardan dönmeyeceklerini ve uygulamada ısrarlı olduklarını" söylediler. Aslında BM'nin verdiği karar sürpriz olmadı, çünkü ilk göçten bu yana sürekli mülteci halka karşı özel savaşı ile halka çektirmediği acı kalmamıştır. BM zaten şimdiye kadar halkı savunmamıştı. Halkı hiçbir tehlikeden korumamıştı. Kampta uygulanan zor ve zorbalıklara seyirci kalmıştı, adeta TC ve KDP'nin bir maşası olarak kirli savaşa hizmetiyle ortak olmuştu. Zaten bundan kısa bir süre önce getirmiş oldukları ihanet bildirilerini kamp halkına okumak istediler. Kamp sorumlularını muhatap almayan BM, "Türkiye'ye dönüş" adı altındaki bildirilerini halka okumak istediler, fakat bunlar listelerini okurlarken ihanet olduğunun farkına varan halk içlerindeki kin ve öfkelerle BM yetkililerin ellerindeki bildirileri alıp yırtarak suratlarına yapıştırdılar. Bunları kovalayarak kamptan çıkardılar. Halk sürekli "Yuh ve Bimre İxanet" sloganlarıyla yetkilileri çıkarırken güvenlikten gelen birkaç KDP'li her biri bir tarafa kaçıştı. Bu durum günlerce halkın alay konusu oldu. Halk "Sanırım bundan sonra gelirse biraz saygı gereği de olsun yetkililerimizi muhatap alacaktır" demiştir. Eğer şimdiye kadar yurtsever halkı tanımadılarsa umarım verilen bu cevapla kendilerini tam olarak tanıtmış oldular.

Kamp halkının geçmişlerinin ortak olması onları daha çok birbirine yaklaştırıyordu; birlikte sevinmiş, birlikte üzülmüş olmak, onların daha çok

kaynaşıp birbirine zincir halkaları gibi kenetlenmelerine sebep olmuştu. Bu birlik ve beraberlik yani ortak geçmiş yaşantıları, yeni tarih birliğini oluştururken aynı zamanda şehitlere bağlılık gereği direniş kalesi olma özelliğini taşımaktadır. Onlar Kürt halkının ufak bir parçası olarak PKK öncülüğünde köklü ve şerefli bir tarihe sahiptiler ve bununda bilincinde hareketle sürekli her zorluğa karşı direnmeyi bilmişlerdir. Bu halkın sevinç ve acılarının aynı olması ve paylaşması onlar için bir başka anlam kazanıyordu. Halkın tarihi yani PKK ve şehitleri onlara gurur veriyor, güçlerine güç katıyordu.

BM'nin aldığı kirli karara bütün demokratik kitle kurum ve kuruluşların tepkilerine neden oldu. Çünkü bu sefer tam olarak gizli yüzünü ortaya çıkararak Türkiye'ye halkı teslim etmeyi amaçlıyordu. Bu karara başta Başkan APO karşı çıkarak "kararın insan hak ve hürriyetlerine ters düştüğünü" dünyaya açıkladı. Etruş kampı artık dünya basın-yayın kamuoyunun gündemindeydi.

Etruş(Şehit Jiyan) Kampındaki açlık grevi devam ederken Avrupa ve Kafkasya'daki bütün Kürtler ayağa kalktılar. Büyük katılımlı kamptaki açlık grevi bütün hızıyla devam ediyordu. Bu arada Avrupa'daki Kürtler çeşitli kentlerde BM'nin kararını protesto amaçlı ve kararını bozmak için çok sayıda mitingler düzenlendi. Kamptaki yurtseverlere destek sadece Avrupa'daki ve diğer dünyanın çeşitli yerlerindeki Kürtlerle kalınmadı. Bu kararın doğru ve yerine olmadığı herkes tarafından bilindiği gibi değişik zindanlarda çeşitli demokratik eylemler düzenlendi. Bu protestolar ve kınamalar başta Diyarbakır cezaevi olmak üzere, çeşitli zindanlarda kınama mesajlarının yanı sıra açlık grevleriyle de protesto ettiler. Bütün yapılan kınamalar, açlık grevleri ve mitingler BM ve KDP'yi verdikleri karardan döndürmeye yetmedi.

Kamp halkı da kendi tarihinde olduğu gibi düşmanlarının imha ve istilalarından kurtulmak için yine dağları tercih edecek,BM ve KDP'nin teslim etme politasına karşılık dağa çıkma kararını alacaklardı. Tarih boyunca Kürdistan dağları her zaman imhaya karşı direniş kalesi görevini görerek, sığınanlara kucak açıp onları korurdu, dağlar düşmanların iki yüzlü, sinsi ve adaletsiz politikalarına karşı tek sığınma ve ayakt kalma mekanıydı artık. BM'nin bu kadar ısrar ve dayatıcı kararına yine halk çözümsüz kalmamıştı. Her zaman ihaneti değil direnişi tercih eden halk, tekrar dağların doğru yürümeyi bilmiştir. Dağları ve umutları olan gerillaların onları sıcak karşılayacaklarını iyi biliyorlardı. Dağlar ve gerillalar halka selam duruyordu. İşte halkın özlediği dağları ve gerillalarıyla kucaklaşmanın tam sırasıydı.

Tarih 07-01-1997'yi gösterirken 1500 kişilik bir halk kitlesi Gare dağına doğru yol alırken binlerce yurtsever tarafından atılan sloganlarla yollandılar. Büyük bir coşku ve sevinçle yola çıkan 1000 civarındaki yurtsever artık kurtarılmış alanlara yürüyorlardı. Onları büyük bir sevinç ve heyecanla bekleyen gerillalar ancak ertesi gün halkıyla kucaklaşabildiler. Çok görkemli bir törenle gerilla özlediği halkını karşılayıp kucaklaşmıştı. O an herkesin yüzü gülüyordu. Dağ ve doğa da o sevinci paylaşıyordu. Bütün bunlara rağmen BM verdiği

amansız kararından geri adım atmayıp ısrarlı olduğunu tekrarladı. BM'nin bu kararına boyun eğen bazı şahıslar iradesizlik gösterdiler. Bunlar Güney Kürdistan'ın 14 değişik bölgesine yerleştirildi. Diğer geride kalan kitle ise ısrarlı direnişini sürdürmede kararlıydı. Bu arada tehlikede büyüyordu. Çünkü BM halkın güvenliğini hiçbir şekilde kabul etmiyordu. "sizleri koruyamam" diyordu. Bunun için halk bir olumsuz durumun çıkacağı ihtimalinin yüksek olduğunu biliyordu. Bununda tedbirleri almak zorunluluğu vardı. Bütün ihtimaller tartışılıp konuşuluyordu. Resmi olarak halk ne Irak'a ne de Soran bölgesine geçebiliyordu. Tanınan süre azaldıkça tehlikenin yaklaştığı anlamına geliyordu. Bunun için halk daha çok aceleci davranmalıydı, aksi taktirde tarihte görüldüğü gibi yeni topyekün bir imha ile karşı karşıya kalınabilindi. En sonunda bütün alternatifler değerlendirilerek bir noktada karara ulaşıldı.

Artık yeni bir göç olacaktı. Bu göçün Irak sınırına doğru yapılması gerekiyordu. Tabi halk ya toplu bir imha ile karşı karşıya kalacaktı ya da kurtulma şansları %10 olduğu halde onursuz bir yaşamı seçecekti. Olacak bu göçün bir başka üzücü yanı ise halkın hepsi bir anda bu göçe katılmayacak olmasıydı. Onun için sevinç ve hüzünleri acı ve kederleri bir olan bu halk, belki bir daha birbirlerini göremeyecekleri bir yolculuğa çıkacaklardı, fakat başka çare ve çözüm yoktu. Her yurtsever buna katlanmak zorundaydı. Bu belki de onları tekrar birleştirip ortak bir yaşamda beraber sürdürebilecek bir sebep olacaktı. Bunlar için ihanetten toplu kurtuluş belki de son şansları olacaktı, artık yavaş yavaş Kürdistan'dan ve memleketlerinden biraz daha uzaklaşacaklardı. Ve işte karalı yürüyüşün ilk bölümü:

Tarih 28-02-1997'yi gösteriyordu. Beklenen yolculuk başlamıştı, gece hava soğuk ve karanlıktı, yaklaşık 1500 kişi kamptan dışarı çıkıyordu. Yol kenarında büyük bir töreni andıran insan topluluğu yola çıkan kitleyi uğurluyordu. Ayrılık ve her tarafta ağlama ve sızlama feryatları insanı kahrediyordu. Çünkü onlar bir daha sefere görüşeceklerini hiç tahmin bile edemiyorlardı. Onlar hep beraber yaşamak istiyorlardı, fakat ihanet buna tahammül edememişti. Onlara hep göçü zorunlu kılmıştı. Kamptan çıkan insanlar sadece çocuklarını sırtlarına alacak şekilde yola koyulmuşlardı. Eşyalarından bir battaniyelerini dahi almadılar. Bir yanda KDP tehlikesi varken, diğer tarafta Irak askerlerinin tehlikesi vardı. Yol kenarında yorulmuş ihtiyarlar, kalabalık içerisinde çocuğunu kaybeden annelerin feryatları, diğer tarafta yakınlarını ve yıllarca beraber yaşadıkları kitleden ayrılığın getirdiği üzüntüyü görmek insanı kahrediyordu. Yavaş yavaş KDP'nin Irak sınırındaki karakolları geçme çabaları hızlandı. Harkes biraz daha çaba ve fedakarlık yapmalıydı. Yorgunluk ve bitkinlikle boyun eğmemek gerekiyordu. Kısa bir süre sonra halk sınırı geçiyordu, artık halk tampon bölgeye geçmişti. Birinci tehlike azda olsa atlatılmıştı, sıra ikinci tehlikeye gelmişti. Ve hızla Irak hükümetine ait nizamiyeye dayanmak zorundaydılar. Nizamiyeye geldiklerinde oradaki askerlerden geçiş izni istediler, fakat bu izinleri kabul edilemedi. Ertesi gün orası askeri bölge olduğu için halkın üç yüz metre kuzeye çekilmesini

istediler. Sabahleyin halk tampon bölgeye geri çekildi. Ertesi gün Irak hükümet yetkilileri halkın sağlık nedenlerini ve sorunlarını gidermek için bir sağlık birimini görevlendirdi. Çok azda olsa manevi değeri büyük olan ufak bir insani yardım yaptı, bu da saygı değerdedir. Sabaha kadar Irak'a geçen kitleyi merak edipte uyuyamayan Şehit Jiyan eyaletindeki halka durumun iyi olduğu bildirilmişti, artık herkes azda olsa rahatlamıştı. Kitlenin yerleştiği yere yeniden bir kamp zemini yapıldı. O kampın adı da Ninova kampı olacaktı. Yakınındaki iki köy KDP'ye aitti. Tampon bölgenin üzerinde KDP'nin büyük bir hakimiyeti vardı, her yer onların kontrolündeydi. Onun için çok dikkatli olma zorunluluğu vardı. Halkın morali tam yerindeydi, sadece umutları olan gerilladan uzak olmamak ve onlardan ayrılmamak istiyorlardı. Bağları kopulabilir korkusuyla yaşıyorlardı, fakat ispatlandı ki halkın olduğu yerde gerilla olacaktı, halkta bundan büyük bir cesaret ve mutluluk duyuyordu.

Artık sıra Şehit Jiyan eyaletinde her türlü baskıya rağmen yaşamlarını sürdüren kitleye gelmişti. Kampın boşaltılması baskıları yoğunlaşıyordu. BM'nin tanımış olduğu süre koşarak geçiyordu, halkta zamanla yarış içindeydi. Kampın tampon bölgesindeki Ninova kampına taşınma kararı veriliyordu, kampın taşınması için araçların olması zorunlu idi, bunun için KDP ile yapılan görüşmede çok sayıda büyük arabaların kiralanmasına izin verildi. Büyük arabalar kiralanarak Şehit Jiyan eyaletindeki son halk kitlesi de harekete geçecekti. Bu araçlar gerillalar tarafından hazırlanarak ücretleri ödendi. Geri kalan yaklaşık 6000 kişilik halk kitlesi arabalarla Ninova kampına doğru yol aldılar. Çok ama çok uzun kuyruklar oluşturan araçlar Şehit Jiyan eyaletinde yurtsever bırakmayacaktı. Bu konvoyu karşılayacak Ninova kampı halkı büyük bir heyecanla gelecek halkı bekliyorlardı. Nihayet hiç birbirlerine kavuşamayacak diye düşünüp te ayrılanlar çok kısa bir sürede kavuştular. Kollektif bir çalışma ile bütün çadırlar ayağa kaldırılarak yeniden normal yaşam olanakları yaratmak için kurum ve kuruluşlar tekrar sağlam bir zemine tekrar oturtularak hizmete hizmet vermeye başladı.

12-04-1997 tarihine kadar Şehit Jiyan eyaleti yani Etruş kampı tamamen boşaltıldı, rrtık yurtseverler orada yaşamıyorlardı, onların yeni direniş kaleleri Ninova kampı olmuştu. Bundan sonrada onlar ihanetle boğuşacaklar, ihanetin zerresini bile kabul etmeyeceklerdi. Onlar Etruş'tan ayrılır ayrılmaz TC askeri birliklerini Etruş'a yerleştirmişti bile.

36.paralel yani tampon bölgesindeki Ninova kampında halk bir süre kendi imkanlarıyla geçinmek zorunda kaldılar. Bununla birlikte Irak hükümnetinin de az bir desteğini aldı. Yaşamda ciddi bir erzak sıkıntısı belki yoktu, fakat doktor ve ilaç yetmezliği ile vitaminsizlik başlı başına bir tehdit oluşturmaktaydı. Salgın hastalığa yakalanan çoğu insanlar yaşamlarını yitirdiler. Yukarıda sözü edilen Irak hükümetinin insani yardımı halkı çok düşündürüyordu, çünkü kendi insanları tarafından kendi topraklarında çıkartılmış, fakat başka rejimlerin gösterdiği ilgi ise onlardan daha yoğun olmuştu. Halk henüz tam olarak yerini

alır almaz tekrar üçlü güçler devreye girdiler. Bunlar halkın peşini bırakmamakta ısrar ediyorlardı. Bu kampta da halk ne BM'nin özel savaşından kurtulabildi, ne de KDP yöneliminden. KDP tekrar kampın çevresini ablukaya almış, kimse fazla kamp dışına çıkamamıştı. Öldürme, talan ve Kürdistan'dan çıkarmak yetmiyormuş gibi kampa yönelimlerini arttırmıştı. Her taraf eşkıya ve kuzu avlamak için pusuya yatan aç kurtlar gibi çete gruplarıyla doluydu. Kamp tekrar giriş çıkışların çok dar olması sebebiyle zindan görünümünü almıştı. Kampta bazı kişileri hedef almak için keşif hiç gerekmiyordu. Çünkü KDP köylerine giden yol ile Irak denetimi altına giren yol üzerinde kamp kurulmuştu. Yani her yerden gelebilecek bir saldırıya açıktı kamp. Belki ilk günler bir nizamiyeyi güvenlik amacı ile halk kampın giriş ve çıkışında kurdu. Güvenlik amacı ile yapılan bu kontroller, yolun hem trafik yoğunluğu bakımından hemde şehirler arası ve kuzey- güney bağlantı görevi yapan bu yol üzerinde böylesi kontrol noktaları konulmasını uygun görülmeyerek yürürlükten kaldırıldı.

Etruş kampında halka çektirilen acı, üzüntü, talan, şehadet, sakat bırakmalar, zindanlara doldurulan insanlar ve gözü arkada kalan şehit çocukları yetmiyormuş gibi Ninova kampında da KDP'nin faaliyetleri tekrar başladı.

10-07-1997 tarihinde 200 küçük baş hayvan KDP'nin çeteleri tarafından kaçırıldı. Maddi zorluklarla beslenen keçilerin yetimlere ait olduğunu bile bile almak ve yemekten zevk duymuşlardı. 13 Eylül 1997 tarihinde daha önce Etruş kampında başkaldırı ve ihanete karşı direnişinde şehit düşen yiğit Kürt kızı Jiyan hevali anma törenleri yapılırken bir şehadetin daha olduğu kamp halkına açıklandı. O henüz bir fidan kadar genç ve ülkesinin özlemiyle yanıp tutuşan bir yurtseverdi. Adı Piran Bilend'di, Hilal köyü nüfüsuna kayıtlıydı, henüz altı aylık evli olmasına rağmen ihanetçi güçler tarafından canına kıymaktan hiç çekinmediler. Bunlarla da kalınmayıp kampın bir köşesinde otlattığı 150 keçisini de aldılar. Kampa olan bu yönelimler artık halkı çileden çıkarıyordu, bunlar sınır tanımıyorlardı, yönelimleri yine durmuyordu, Piran'ın şehadetiyle de durmadılar. Yine 80 yaşlarındaki ak sakallı Ferhan Altürk adlı yurtseverin canına kıyarak 150 küçük baş hayvanına el koydular.

PKK'den aldığı ağır darbelerle yıkılmış morallerini düzeltmek ve aldığı yenilgilerinin intikamını almak için adeta bu sefer hıncını yurtsever halkı imha ederek çıkarmak istiyordu. Saldırgan güçler yaptıkları ihanetten geri dönmüyorlardı. Yaptığı her şey kampı imha etmenin provakasyon sebepleriydi. Bu saldırılara kamp sakinlerinin silahla karşılık vermelerini istiyorlardı. Sebebi de tekrar BM'nin eliyle bazı senaryolar geliştirip bu sefer kampı tam olarak dağıtmak istemesi idi. Her an, her gün ve her saat büyük bir üçlü güçler yönelimi korkusuyla yaşayan yurtsever kamp halkı yaşamlarını çok zor acı ve kaygı ile sürdürdüler.

Bu drama dünya kamuoyu ise büyük bir sessizlik içinde seyirci kalmıştı. MED TV dışında hiçbir basın yayın kuruluşu doğruları yansıtma yerine; kulaklarını, gözlerini ve ağızlarını kapatarak üç maymunları oynuyordu.

1995 Etruş kampında olduğu gibi Ninova kampında da bir sefalet ve dram vardı. Bir yanda doktor ve ilaçların olmadığı, diğer tarafta KDP yönelimleri durmadığı kamp yaşamımız çok tehlikeli bulaşıcı hastalıklara da açık bir hale geliyordu. Irak'ta herkesin derdi paraydı, Irak'taki insanlar paradan başka bildikleri hiçbir şeyleri yoktu, öyle ki ölümle burun buruna gelmiş bir hasta insan ancak büyük bir para soygunu ile doktora gidebiliyordu. Doktora giderken yolda rastlanan her nizamiyeye para ödemek zorundaydı. Parası olmayanda hastalığıyla can çekişmekten başka çaresi yoktu. Musul gibi bir yere gidip tedavi olmak büyük bir para gerektiriyordu. Bu tedaviyi ancak halkın % 1'i görebiliyordu. Okul okuma hevesiyle kendi dilleri ile öğrenim gören çocuklar, okul köşelerinde ve bahçesinde yırtık elbiseleri ile çıplak ayaklarıyla dolaşıp duruyorlardı. Her zorluk ve imkansızlığa rağmen kendi dilleriyle okuma yazma öğrenimini görmek, kendilerine büyük moral ve sevinç vermekteydi. Belki ilk kez bu kadar yani binlerle ifade edilebilir bir kitlede okuma yazma kendi dillerinde öğreniliyordu. Bu da onlar için gurur verici bir şeydi. Genç ve ihtiyar insanların bir araya gelip dertlerini paylaşmak hiç gözdende kaçmıyordu. Nice hayal ve ümitle dolu oldukları her hallerinden belliydi. Bir araya geldiklerinde ana yurtlarına özgür ve başı dik dönmeyi tartışıyorlardı. Memleketlerini hatırladıkça ve oranın suyu, dağı taşından konuşulurken, ihtiyar insanların gözlerinden akan yaşlar ve çıkardıkları hıçkırıklarla birleşince insan kahroluyordu. İçlerindeki volkanlar ve alevler ne şu, ne de başka şeyle sönmeyecekti. Sadece ve sadece o volkan ve alevler özgür, başı dik yurtlarına dönüşle sönecekti.

Bu arada Kürdistan Ulusal kongresi kuruluş hazırlıklarını yaparken halk bundan büyük moral ve güç alıyordu. Kürdistan ve dünyadki gelişmeleri takip etmek için MED TV halkın ayrılmaz bir parçasıydı. MED TV'yi izlemek onlar için başka bir şans ve ayrıcalıktı. Her semtte bir televizyon vardı. Televizyonun izlenmesi için her semte özel yer yaptırılmıştı. Elektrik sorunun oluşu sebebiyle sadece akşamları televizyon izlenebiliniyordu. Akşam saat 7 oldumu; çocuk, genç, ihtiyar, herkes gelişmeleri takip etmek için içeri doluyordu. Haberler başlar başlamaz sanki halkın ağzı bıçak kesiliyor, kimseden çıt çıkmıyordu. Haber bültenleri dışında olan panellerin hiç birini halk kaçırmıyordu. Bütün paneller büyük bir titizlikle izlendikten sonra, ertesi gün halk tarafından konuşulup tartışılırdı. MED TV gerçek ve doğru haberleriyle halkın moral, güven kaynağı olmakla yetinmeyip, halkın gönlünde taht kurarak, ilgi odağı haline gelmişti. Eğer bu zor şartlarda birde MED TV olmazsa gerçekten moraller aza inebilirdi, fakat günlük sıkıntılar yaşandığında, akşam MED TV izlenildiğinde artık insanda hiçbir sıkıntı kalmıyordu. Sözde kampın sorumluluğunu üstlenen BM, kendilerine yeni bir plan ve oyun tezgahlayacağına kesin gözle bakan halka başlarına gelecek durumları çok iyi biliyorlardı. Çünkü daha önceleri sürekli diğer vurucu güçlerden çok BM, kendilerine, yani halka özel savaşları ile darbe vurmuştu. BM isteseydi kampa hiçbir yönelim

olmayacak, kamplar ablukaya alınmayacaktı.Giriş çıkışları serbest edebilir, halkın aciliyet gerektiren doktor vb. ihtiyaçları karşılayabilirdi, fakat bunların hiç birisini henüz yapmış değildi. Katliamlara seyirci kalmakla yetinmeyip aynı zamanada özel savaşıyla destek olmaktan çekinmiyordu. Bu iki yüzlülükleri bu kampta da kendini gösterecek ve oluşacak vahşetlere karşılık yaptığı göstermelik politikayla BM'nin duruşunu daha iyi anlayacaktık.

29-12-1997'de kamp içerisinden geçen KDP'ye ait bir askeri araç kampı gelişi güzel tarayarak kan döktüler. Orada yapılan bu vahşet öncesi BM Ninova şubesi elemanlarının durumdan haberleri olacakki katliam öncesi bürolarını terk edip kaçmışlardı. Olacaklardan haberi olan BM günahlarının en büyüğüne ortak oluyordu. Yine de KDP'yi yönlendiren onlardı, KDP'nin bu saldırısında iki genç yol kenarındayken şehit düştüler. Bunun yanında bir kaç yurtseverde kendi çadırında otururken açılan ateş sonucu yaralanmışlardı. Bu olayda dört kişi çeşitli yerlerinden aldıkları yaralarla Musul'daki hastanelere kaldırıldı. Bu olaylara halkın kin ve öfkesi büyüyordu, canlarına kıydıkları insanlar yaşamak istiyorlardı, onlar kim bilir güzel yaşamı düşlüyorlardı. KDP aracındaki maskeli caniler onlara iç acımamıştı ve çok alçakça canlarına kıymaktan çekinmemişlerdi. Vahşetin böylesi dünyanın hiçbir yerinde görülmediği gibi bunun gibi defalarca saldırılara maruz kalan halk çok sayıda bedel vermişti. Bunlar hemen hemen her gün oluyordu. Şehadet olmazsa talan oluyor talan olmazsa mutlaka başka bir şey ortaya çıkıyordu. Her gün bir saldırı, talan, yönelim vb. gibi uygulamaları mutlaka oluyordu. MED TV dışında hiçbir basın yayın kurumu bunu dünyaya duyuramıyordu, adeta Ninova kampı dünyanın dışında bir yerdeydi. Herkes kulağını kapatmış görmezlikten geliyordu.

"Halk PKK halkıdır" diye yönelimlerini durduramayan KDP, katliamlarda sınır tanımıyordu. Bu yönelimler halkta büyük bir kin ve öfkeye neden olmuştu. "bizler yıllarca TC'nin sömürü, zor ve zorbalığına boyun eğmedik, yıllarca Botan ve Hakkari köylerinde TC bizi vurdu., öldürdü, mallarımızı talan etti ve bunlara sonuna kadar direndik, en sonunda bu direnişe tahammül edemeyip bizleri güneye sürdü. Burda da ne pahasına olusa olsun ihanete karşı sonuna kadar direneceğiz. İnada inat her türlü gericiliğe karşı direniş bayrağını kaldıracağız. " sözleriyle PKK halkı bir kez daha kararlılığını ortaya koyuyordu. 29-12-1997 tarihinde kamp içerisinde KDP'nin silahlarından çıkan ihanet mermileriyle yaşamlarını yitiren ve yararlanan yurtseverlerin adları şöyledir. Osman Benek ve Welat Kara adlı yurtseverler Hilal nüfusuna kayıtlıydılar. Bu iki yurtsever bütün müdahalelere rağmen yaşamlarını kaybederek ölümsüzleştiler. Yaralanan Mehmet Nerexi.....Bilehi Sabiha Kara Hilal'li (Şehit Welat'ın kızkardeşi) ve ismi öğrenilemeyen bir kişi hastaneye götürülerek kurtarıldılar, bunlar belki kurtarıldılar, fakat sakat kalmaktan kurtulamadılar.

Yapılan bu üzüntü verici vahşet 1997 yılının son vahşeti idi. Halk çok acı dolu bir yılı daha geride bırakıyorlardı. Artık 1997 senesi geride kalarak yeni bir yıla giriş heyecanını halk yaşıyordu. 1997 yılında Etruş'ta başlayıp Ninova'da devam

eden ihanetçi yönelimler bir çok şehadete , abluka, ambargo ve talan olmalara neden olmuştu. Halka göç, şehadet ve sefalet getiridi. 1997 yılında umut ve beklentilerine ulaşamayan kamp halkı girecekleri 1998 yılını bu umut ve beklentilerle karşılıyordu, artık yeni yılda barış, kardeşlik ve özgürce yurtlarına dönüşü diliyorlardı. 1997 yılının kısa bir bilançosu şöyleydi.; Onlarca insanın şehadeti, bir o kadarının yaralanıp sakatlanması, tutuklanıp kayıplara karıştırdıkları 2-3 binin üzerindeki yurtsever, talan ettikleri onbinlerce halkın küçük baş hayvanı ve en önemlisi de Şehit Jiyan kampının dağıtılması ve Güney Kürdistan'ın yaklaşık 14 noktasına dağıtılması ile büyük bir kısmınında Türkiye'ye teslim etmesidir. Dünyada eşi görülmemiş katliamlarda bir tepki görmeyen saldırgan güçler daha da azgınlaştılar. Kampta yaşam tam felç oluyordu; Bir yanda her an can güvenlikleri tehlikedeyken, diğer taraftan halk tamamen bir ekonomik çöküşün içerisindeydi. Yine kampın köşesinde ot toplamaya giden 4 kişi saldırgan güçlerin saldırısına uğradılar, açtıkları ateş sonucu Mahmut Bilen Hilal'li adlı yurtsever yaşamını yitirirken yanında bulunan Hacı Sile adlı yurtsever de aldığı ağır yarayla zor kurtarılmıştı. Halit Bilen ve Hasan Bulut adlı şahıslar kaçırılarak Türkiye'ye biraz para karşılığında satıldı. Canına kıydıkları yurtsever Mahmut'un arkasında sadece gözü yaşlı çocukları kaldı, Şehit Mahmut için yapılan tören sonrası cenazesi diğer ölümsüzleşen yurtseverlerin yanında toprağa verildi. O çok zeki yurtsever biri olduğu için halk onu unutmayacaktı, o ve onun gibilerle gurur duyacaklardı. Halkın mal varlığı olan hayvanları daha önce talan etmişlerdi, halkın hiçbir geçim kaynakları yoktu, çünkü çalışacakları bir iş yoktu. sürekli onlar için herşey yasak edilmişti. Ambargo ve ablukalardan başka hiç bir şey görmemişlerdi. Bütün kampı dolaşsan herkes aynı şeyi yiyor, kimse kendine başka yiyecek bir şeyler getirmiyor. Kamp dışına çıkma yasağı olduğu için Musul'dan getirilen bazı ihtiyaçlar çok ağır bir para soygunu ile halka veriliyordu. Halk çocuklarına artık giyecekleri bir pantolon alamaz duruma gelirken, kendi dilleri ile okuma yazma hevesi yaşayan çocuklarına bir defter dahi alacak maddi imkanları olmuyordu. Bunların hepsi çok acı veren durumlardı.

KDP yapmış olduğu katliam, göç ve çektirdiği acıları az bularak ortaklarıyla yeni ve geniş bir senaryoyu planlamaya aldılar. Halkı öldürme, talan ve ablukalarla dağıtamayan üçlü güçler, daha kapsamlı ve toplu imha ile sonuçladırmak istedikleri yeni bir ihaneti sergilemek istediler. Belki ihanet, zulüm ve zorbalığını çok yönlü sürdürmüş olabilir, yalnız halkın muhteşem direnişi ihanetçileri kahrediyordu, işte bunu kırmak istiyorlardı, bunun içindirki git gide azgınlaşıyorlardı; Öldürmeler, talanlar gibi her türlü zulme halk tabi tutuldu, yalnız ihanet direniş karşısında yenilmişti. Halk bu insanlık dışı muammelerle tabi tutulurken bu durum daha çok iradenin güçlenmesine neden oluyordu. Ve halk çoktan seçimini yaparak şehitler ve direniş bayrağına sarılıyordu. Bunu da ihanete karşı gösterdikleri direnişle tüm dünyaya da ispatladılar. Bu arada üçlü güçlerde boş durmuyordu. Toplu imha planlarını

pratiğe indirgemek için KDP, binlerce özel ordusunu gizlice Etruş ve tampon bölgeye yakın sınır tarafına kaydırdı. Bu akıl almaz ihanet planlarını duyan halk bu planları boşa çıkarıp canlarını kurtarmak için yeni arayışlara başladılar. Bu planı boşa çıkaracağına inanan halk çözüm bulmak için kollektif bir çalışma ve arayış sonucu bir karar alıyordu. halka yapılan duyuruda şöyle deniyordu; "kampa KDP büyük ve imha amaçlı bir saldırı gerçekleştirmenin peşindedir. Bu planlarını tanklar desteğinde kampı çembere alarak kimsenin kaçmasına fırsat tanımayacaktır, onun için tek hedefin Irak rejimine sığınmak gerektiği vurgulanmıyordu. Gerçektende planları çok korkunçtu, zaman zaman saldırı planı için KDP'nin keşif grupları hemen kampın üstündeki tepeye gelip keşiflerini yapıyordu. Kitle acele etmeliydi, hemde çok acele. KDP durumu fark ettiğimizi bilmemesi gerekiyordu. Çünkü durumlar değişebilir ve ani bir saldırı ile karşı karşıya kalabilirdik. Zamanın kısa oluşu sebebi ile eşyalarını yani erzaklarını, barıncakları çadırlarını hatta giyecekleri tek bir şeylerini dahi götürmeyeceklerdi. Herkes sadece sırtına alacağı ekmeğini ve bazı ufak eşyalarını alarak kamptan gizlice çıkacaktı. Geride kalan bütün eşyalar çadırlarda toplatılarak önce gaz dökülecek, sonra da yakılacaktı. Çünkü bu eşyaları KDP ve ihanet alacağına halk yakmasını uygun görmüştü. Kesinlikle hiçbir şey bırakmadan yakılacaktı ve onların eline hiç bir şey geçmeyecekti. Gece saat 10 sıralarında Ninova'dan Irak rejimine doğru halk yürüyecekti. Kampı yani geride kalacak tüm eşyaları yakmak için özel yakıcı birimler oluşturuldu. Her ihtimale karşı güçlü bir savunma ile halk hareket edecekti. Eşyaları taşıyacakları ne arabaları ne de öküzleri vardı halkın. Her taraf kar ve soğuktu buna karşın halk çadırsız yola koyularak yolda da neyle karşılayacaklarını bilmiyorlardı. Eşyalarını ihanetçilere bırakmamak için oluşturulan özel yakıcı birimler görevleri başındaydı. İşte gece saat tam 10'u gösteriyordu.

Hava karanlık ve ayazdı, artık halk yeni bir göçe başlıyordu; kimisi alabildini sırtına alarak onun üstüne de çocuğunu bindiriyor, kimisi çocuklarının kaybolmaması için sıkıca çocuklarının kollarında tutup yürüyor, kimisi de ihtiyar ve hasta baba veya annesini sırtına alarak yürüyordu. Hava çok soğuk ve karanlık olduğu için çocuklarını kaybedenler ile diğer tarafta annesini karanlıkta kaybeden çocukların feryatları gece karanlığındaki sessizliği bozuyordu. Halk yavaş yavaş Irak askerilerine yaklaşıyordu. Kampı ateşe verecek gruplar halkın çıkmasını bekliyorlardı ve bir anda çıkartılan yangınlarla kamp bir cehenneme dönüştürülüyor, kampın her tarafından gür ve büyük alevlerle yükselen bir ateş topuna dönüşüyordu. Zaman zaman toprak altındaki mermilerin patlaması ve gaz bidonlarının ateşte sıkışıp patlamaları büyük bir saldırı tarzını canlandırıyordu. Her taraf ateş ışınıyla gündüz aydınlığını andırıyordu. Halk artık Irak hükümetinin sınırına dayanmıştı, fakat geçiş hiçte kolay değildi. Halkın önünü kesen Irak askerleri halka geçiş izni vermedi, bütün ısrar ve dayatmalara rağmen halkı içeri almadılar, zaman zaman çok tartışmalı ve

sürtüşmeli geçen sınırı geçme mücadelesi sonuçsuz kaldı. Halkın geriye çekilmeleri için sık sık "tarayacağız" diye korkunç tehditler geliyordu. En sonunda geçemeyeceklerini anlayan halk yerinde durmaktan başka çareleri kalmadığını anlamıştı.

Daha fazla dayatmalar olsaydı kesinlikle halk yeni bir katliamla karşı karşıya kalabilirdi. Çaresiz kalan halk sadece herkes olduğu yerde oturmak zorundaydı. Orası askeri bölge ve sınır olduğu için her taraf mayın ile doluydu. Mayınlar her tarafı tehdit edercesine kimilerinin başları dışarıda, kimilerininki de çok eskiden döşendikleri için çoğunun başı toprakla örtülmüştü. Bu durumda bir de kar yağsa işler tam zora girecekti. Mayın tarlaları ortasında sıkışıp kalan halk bir metre dahi çocuklarından ayrılamıyordu. Herkes çocukları için nöbet halindeydiler. Havalar çok soğuk ve kar yağışlı idi. Halkın ne barınacağı bir çadırları, ne yiyecekleri sıcak bir yemekleri vardı. Diğer tarafta insan hayatını ciddi tehdit eden mayınlar can almak için adeta meydan okuyordu halka. Aralıksız 4 gün yağan kar hayatı olumsuz etkiliyordu her taraf bembeyaz olmuştu. Kar üzerinde kalmış 70-80 yaşlarındaki insanlar üşümekten titreyip can çekişiyorlardı. Bu soğuk ve imkansızlıktan çoğu çocuk ve yaşlılar yaşamlarını kaybettiler. İnsanlara acı çektiren tek şey imkansızlıktan göz göre göre çocuğunun gözleri önünde ölüme giderken, yaşamak istemiyle çırpınan çocuğuna bakmaktır ki, daha acısı ise gözlerini ölüme kapatana kadar sadece "baba" deyip çıkan sese sadece bir babanın göz yaşı ile çocuğunun ölümünü seyretmektir. Artık burada insanlar ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Hemen yanı başlarında KDP güçleri duruyordu. Karlar yavaş eriyordu ki sıra bir bataklığa dönüşen kamptaki çamurlardaydı. Kimse çamurdan 10 metreden fazla yürüyemiyordu, erzak sorunu da uç boyuttaydı, insanlarda renk kalmamıştı, et ve kemiğe dönüşen insanlar tanınmaz bir duruma gelmişlerdi. Çocuklarını kurtarmak amacıyla çevre Arap köylerinde büyük bir para soygunu ile getirilen çok yırtık ve berbat 4 metrekarelik bir çadırda çamur ve sefalet içinde haftalarca 44 nüfusun ölmemecesine içinde barındığı bir gerçekti. Kimse yerinden kımıldayamıyordu, herkes çok ama çok sıkışık olduğu yerde kalmak zorundaydı. Aksi halde bir kalkışta 10 kişiyi ezmemek veya bir taraflarını ezerek kırmamak imkansızdı. Geceleri böyle odluğu gibi gündüzleri de çok az kişi dışarı çıkma tercihini yapardı. Her taraf soğuk olduğu kadar çamurlarda bir o kadar hayatı felç ediyordu. Bir süre dünyadaki gelişmelerden kopunca bu sefer halkın sinirleri iyice gerilmişti. Burada yaşam adeta tam felç olmuştu. Bir yandan doktor, ilaç, erzak sorunu uç boyutlara ulaşırken, diğer taraftan halkın barınacağı çadırları yoktu. Kimisi üzerine bir naylon parçası atarak, kimisi bir battaniyenin altına girerek üşümemeye çalışıyordu. Buna rağmen havalar çok soğuk ve soğuktan korunma için gerekli malzemelerin azlığı yüzünden titremeler tekrar başlıyordu, buna bir de midenin aç olması eklenince uyumakta artık haram oluyordu. Kimileri de yırtık bazı çadırlarda sıkışmaktan dolayı her tarafları uyuşup kalarak

tekrar yaşama gözlerini açmak için sabırsızlaşan insanları görmek çok üzüntü vericiydi.

Burada yani Nehdara kampında bu insanlık ayıbı bir zulüm yaşanırken kimse sesini çıkarmıyordu. Herkes halkın acı çeken ölümünü merakla izlemek istiyordu. BM sürekli gelip arabalarıyla kamp içerisinde tur atıyor, hiçbir yardımda da bulunmuyordu. Sadece halkın bazı zayıf noktalarını tutup özel savaşını devreye koyarak, bir kısmını da kopararak ihanete teşvik ediyordu. Böylece geri kalan kısmını da basitten dağıtmak isteyecekti. Tabi halk büyük zorluklar ve acı günler çekiyor olabilirdi, fakat kendileriyle kimsenin oynamasına müsaade etmeyecekleri gibi buna zerre kadar tahammülde göstermeyecekti, çünkü onlar şehit ve gerillaların sahipleri olarak dava ve mücadelelerine bağlılığı bilmişlerdi. Halka ölüme dek direnmeyi şehitler emretmişti, bndan da vazgeçmek imkansız olduğu kadar olanaksızdı.

Kamp halkı YNK topraklarına geçmek için ısrar ettiler. YNK lideri Celal Talabani ilk başta kendi denetimleri altındaki bir yerde yer verecekleri sözünde bulunmuşlarsa da, daha sonra biraz ABD ve Türkiye'nin baskısıyla geri adım atmada hiç tereddüt etmemişti. Süleymaniye tarafına geçmek için Irak hükümetinden gereken geçiş izni alınmıştı, fakat YNK bunu kabul etmemekte ısrar etti. Bu arada yaşam koşullarının iyi olmadığı için çoğu insanda hayatlarını kaybettiler. Bunların hepsi azmış gibi bu sefer mayınlar devreye girmişti. Halk tam olarak araziyi bilmedikleri için mayın korkusuyla dışarı çıkamıyorlardı. Bu mayınlara basan bazı genç insanlar ayaklarından oldular, bunlar ömür boyu sakat kalmaya mahkum oldular. Mayınlar insanlara düşman olduğu kadar hayvanlara da düşmandılar, artık otlardan dolayı görünmüyorlardı. Birbirine bağlanmış hain mayınların üstü otlarla kapatılarak kamufle ediliyordu, böyle olunca işler daha da zorlaşıyordu, adeta mayınlar can almak ve insan avlamak için çok profesyonelce pusuya yatmışlardı, pusuya girildi mi artık işlker zorlaşır ve kurtulma şansı en aza iner. KDP talancılığından zorbela kurtulan hayvanların çoğu etrafa korku saçan mayınlarla telef oldular, saatlerce mayın tarlasında kesilmiş ayakları ve parçalanmış vücuduyla sağa sola kıvranıp yardım istercesine bağıran hayvanlar, mayın korkusu ile yardıma ulaşmama manzarasıyla oldukça üzüntü ve çok acı verici bir duruma düşmüşlerdi. Bu durum oldukça insanları üzüntüye boğuyordu. Her tarafta otlar çıkmaya başlarken ilkbahar mevsiminin gelişini halk özlemle bekliyordu, çünkü o zaman belki bir köşeye insan oturup çok güzel rengarenk ot ve çiçeklerle dertleşebilirdi. Yeşilliklere o zaman çektiği acı ve keder dolu günlerini anlatabilecekti, o güzel yeşilliklerde dinlendikten sonra içinden bir "ax" ile sürekli kendisinin henüz yeniden ilkbahar mevsimi özlemi ile ne zaman başını kaldırdıysa ihanetin kendisini nasıl ezip geçerek yerle bir ettiğini anlatacaktı. Yurtsever kamp halkı da henüz yeni karın altında çıkan kardelenler ve bir güneşli ilkbahar gününde güneşe açılmış bir çiçek kadar temizdiler, ama ihanetin buna tahammülü yoktu, çünkü ihanet çirkin olduğu kadarda kıskançtır. Güzelliğe, ulusal çıkara,

kahramanca direnmeye ve kararlılığa tahammülü yoktur. Sürekli ihanet aç kurtlar kadar saldırgandır. İnsanların hiçbir hak ve hürriyetlerine zerre kadar tahammüllerinin olmadığı bir kez daha ihanet şahsında kanıtlanacaktır, çünkü adı ihanettir. KDP tekrar ihanet kara yüzünü göstermekten çekinmeyerek vahşetlerin en büyüğünü yapacaktır. Ve işte ihanet.

....tarihinde kampın 200 metre yakınında 55 ve 60 yaşlarındaki iki kardeş KDP tarafından kaçırıldılar. Ahmet Abdo Benek ve Mehmet Abdo Benek adlı kardeşler bütün aramalara rağmen bulunamadılar. Herkes onları merak ediyorlardı. Onlar doğduklarından şimdiye kadar hiç kimseye zararı olmamışlardı. Onlarda büyük bir yurtseverlik ve insan severlikleriyle tanınıyorlardı. Yine onlar büyük bir vatan özlemiyle yeniden yaşam umutlarına kapılmışlardı. Kayıp kardeşler için halk, gece gündüz arazide onları arıyorlardı. Gündüzleri KDP için gidilemeyen yerlere gece ulaşılarak arıyorlardı. Yaklaşık bir ay geçtikten sonra bir Arap köyü çobanları büyük ve korkunç bir vahşetle katledilen Benek kardeşlerin durumlarından halkı haberdar edecekti. Halk cenazeleri almak için geceyi sabırsızlıkla bekliyordu, çünkü gündüz KDP için gidilemiyordu, karanlık çöker çökmez kitle içerisinde bir grup yurtsever cenazeleri almak için yola çıktılar, fakat ne kadar acı verici bir manzara ile karşılaşacaklarını bilmiyorlardı. O acı manzarayı görmek insana her şeyden önce onların canlı, yani katledilmedikleri zamanları hatırlatıyordu. Onların cana yakınlıkları, güler yüzlülüğü insanın gözleri önünde bir film şeridi gibi gelip geçiyordu. Cenaze getirmeye giden halk grubu cenazeleri bulmuşlardı; baş ve kolları ihanetçiler tarafından kesilip götürülmüştü. Yaklaşık bir ay güneşte kalıp parçalanmış cenazeler ancak torbalara koyularak kampa getirildiler. Baş ve kollar KDP tarafından Türkiye'ye satmak için çok acımasızca kesilmişti. Kampta düzenlenen bir törenle katledilen iki kardeş yan yana uzatılarak ölümsüzlüğe, sonsuzluk uykusunda dalıp kaldılar. Bu günahsız ve suçsuz iki kardeşin arkasında sadece ve sadece gözleri yaşlı arkada kalan çocukları kaldı. Halk içerisinde iki kardeşin hunharca katledilişlerini kimse konuşmak bile istemiyordu, çünkü buna hiçbir yürek dayanmazdı. Bu ihanetin gerçekleştirdiği insanlık dışı katliam, belki dünyanın az rastlanır yerlerinde olmuştu. Bunun benzeri Kürdistan dışında az yerlerde rastanır, bunun için sadece ihanet demek az gelir, artık insanlar buna başka bir ad bulmalıdırlar. İhanetlerin en büyüğü bu vahşeti sadece biraz para ve olsa olsa bir aferin için yapmışlardı. Evet baş ve kollar Türkiye'ye satılırken diğer geride kalan cenazeler ise güneşte bırakmakla yetinmeyip kuş ve kurtlara yem olarak bırakmışlardı. Bu ihanetçi yönelimlere karşı halk partisi PKK ile daha çok kenetleniyordu. Baş sağlığında ailesi ve yakınları halkla tokalaşınca sadece ve sadece "halkımız ve partimiz sağ olsun" deniyordu. Bu da halka moral ve güven veriyordu.

İhanet bununla da kalmadı. Kampa karşı geliştirdiği gelişi güzel tacizlerine devam ettiler. Bu saldırılarda Meryem Bulut adlı ev kadını bacağından aldığı kurşunla ömür boyu sakat kalmıştı.

Kamp halkı Süleymaniye'ye geçmek için her zorluğa karşı direndiler. Bütün çabalara rağmen YNK, denetimi altındaki topraklara izin vermedi. Halkın çektiği zorluklara BM sessiz ve seyirci olma tarzından vazgeçmemişti, zaman zaman kitlenin içerisinde geziyor, fakat hiçbir destekte bulunmuyordu. Halk siyasi mülteci statüsüne sahip olmasına rağmen kaderleriyle baş başa bırakılmıştı. BM görevine sahip çıkması,YNK denetiminde bir yerde halka yer verilmesi için Ninova kampına destek amaçlı dünyanın çeşitli yerlerinde dağılmış bulunan Kürtler bu amaçlı miting ve protestolar düzenlendi. Çoğu yerde yürüyüş ve açlık grevleri düzenlendi. Süleymaniye'de açlık grevi yapılırken Asya ve Avrupa ülkelerinde yürüyüşlü protestolar yapıldı.

Ninova kampı halkı büyük bir kahramanlıkla bir kez daha bütün zorluk, açlık ve sefalete karşı direniş ruhunu bütün dünyaya ilan ediyordu. Evet partileri PKK ve şehitlerden aldıkları güç onların her türlü zorluğa karşı direnmelerini sağlıyordu. Direnmek onlar için bir emirdi. PKK halkı bir kez daha direnişiyle BM ve ihanetçi güçlerin özel savaş ve provakasyonlarını boşa çıkarıyordu, BM şanlı direniş karşısında tekrar geri adım atmak zorunda kalıyordu. BM halkın bazı ihtiyaçlarını karşılamak için insani yardım çalışmalarını başlattı. Erzak ve bazı ufak tefek ihtiyaçları karşılamaya çalıştı. Halk çok dar ve tehlikeli bir yerde yaşamasına ve her an ölüm tehlikesi olmasına rağmen YNK kendi topraklarında kamp halkına ufak bir yer bile vermedi.

Evet güneyli kardeşlerimizden biri halkı Kürdistan'dan kovmaya devam ederken diğer güç YNK ise her an toplu bir imha ile karşı karşıya olan kardeş halkına yani Ninova halkına yer vermiyordu. Bu durumlar hem acı verici, hemde çok üzüntü verici bir durumdu. Halkı çok düşündüren bu durum asıl biraz sonra Irak hükümeti tarafından yapılacak açıklamayla onları daha da düşündürecekti. Halkın bu zor şartlarda yaşamlarını sürdürmesi, bir tarafta KDP yönelimi, diğer taraftan mayınlarında halkın yaşamını tehdit ettiğini anlayarak ve kendi vicdanlarının kabul edemeyeceğini söyleyen Irak hükümeti kendi topraklarında halka yer vereceğini açıklıyordu. Irak hükümeti daha insancıl davranarak halka kucak açacaktı... İşte halkı düşündüren buydu.

Daha önce Ninova kampı boşaltılınca geride kalan eşyaların hepsi yanmamıştı. Bu yanmayan veya yarı yanmış eşyaları KDP kendi aralarında paylaşamamıştı. Bir gün eski kamp yeri olan Ninova'da korkunç bir şekilde B-7 roket sesleri geldi. Bu sesler BKC sesleri ile karışıyordu, adeta büyük bir savaşı andırıyordu bu gürültüler, bu çatışmalar kamptan izlenebiliniyordu, ne olduğunu kimse bilmiyordu; sağa sola kaçışan kadın ve çocuklar görünüyordu. Daha sonra gelen haber herşeyi ortaya çıkaracaktı. Halkın geride bıraktığı eşyaları KDP kendi aralarından paylaşamamış, bu sebeple iki aşiretin kampta kalan eşyalarımız için silahlı bir çatışmaya girdikleri belirtiliyordu. Sonuç olarak toplam 11 kişi ölmüştü, ölenler arasında kendi deyimleriyle ağa olarak lanse edilen ağır toplar da vardı.

Ninova halkını bir dram ve sefalete sürüklemişlerdi bunlar. Şimdi ise ölüme terk edilen insanların eşyalarını paylaşamamaları çok üzüntü verici bir durumdu. 21 Mart 1998 Newroz bayramını bütün ulusal bayramlar gibi büyük bir coşku ile kutlayan Ninova halkı, semt semt düzenli bir şekilde bayramın kutlanacağı alana doğru yürüdüler. Bayramın kutlanmasından ilk önce şehitler anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra programlar sırasıyla okundu. Bütün kurumlar kutlama mesajlarını okurken halkın eline alıp salladığı ve başına bağladığı yeşil-sarı ve kırmızı renginden oluşan bezler çevrede yeşermiş otların rengine daha güzel bir renk katarak ortalık büyük şenliğe dönüşüyordu. Hele hele okul Öğrencilerinin resmi olarak törenlere katılmaları insana güven ve moral veriyordu. Halk geleceğin ümitleri çocuklarıyla gurur duyuyordu. Yolda her sınıf kendi sırasına çok güzel bir sıra alarak tören alnına gidiyordu. Önde taşıdıkları cephe bayrağı, ulusal Önderin posterleri ve yolda atılan slogan ile söylenen marşlar insana büyük moral ve heyecan veriyordu.

Kampın taşınması için gereken bütün hazırlıklar yapıldı. Taşınacak kampın arazi, güvenlik ve erzak sorunun Irak hükümeti üstlenirken, BM'de kamp için alt yapıyı üstlendi. Artık halk Süleymaniye'ye geçemeyecekti, çünkü YNK topraklarına izin vermemişti. ABD ve TC'nin baskılarına boyun eğerek verdiği sözden vazgeçmişti. Ne kadar kınamalar, yürüyüşler ve açlık grevleri olduysa da YNK duymazlıktan geldi. Halkın isteği sadece Kürdistan'da olmaktı. Bir tarafta KDP kovarken diğer tarafta YNK kendi denetimi topraklarda yer vermiyordu.

Tarih 24 Mayıs 1998'di, beklenen an gelmişti. Halen sabahın erken saati idi. Artık halk son kez Kürdistan dağlarına gözyaşlarıyla bakıp vedalaşacaktı. Halk Musul- Kerkük kentleri arasında kalan Maxmur ilçesi yakınına yerleşecekti sabahın erken saatlerinde büyük arabaların sesleri ile halk uyandı. BM ve Irak hükümetinin güvenliğinde büyük bir konvoy şeklinde yeni kampa doğru yola çıkıldı. Üstü açık büyük arabalardaki yaşlı insanlar ve hamile kadınlar zor anlar geçirerek sıcaklıktan fenalaşmaya başladılar. Kızgın güneşin sıcak ışınları altında uzun bir yolculuk insanı fena halde yıpratıyordu. Her ulaşılan yerleşim yerlerinde halk insanları zafer işaretleri ile selamlıyordu. Kampın taşınacağı yere varan halk sadece kurumuş bir bataklığa ayak bastılar, ama onlar için başka bir çarede yoktu. Onlar tahammül etmek zorundaydılar. Kurumuş bir bataklık, hiç suyu olmayan bu yer, halkın bir kaderiydi. Yine Arabistan çöllerini andıran bu yer, hem sıcaklıktan hemde rüzgarın kaldırdığı toz ve toprak, halkın çaresiz ve perişan hallerini göz önüne getiriyordu. İnsanların yüzüne esen bu rüzgar sanki cehennemin ortasından çıkıyordu. O kadar sıcaktı ki insanlar dayanamıyor, bayılıyordu. Havaya kalkan toz ve toprak, bulutlar oluşturuyordu. Bunun yanında buranın (Maxmur) akrepleri de meşhurdur. Büyük ve çok zehirli oldukları buranın toprağı ve havasından belli oluyordu. Diğer taraftan sorunların en büyüğü su sorunuydu. Kampın 1000 metre uzağındaki Maxmur ilçesine kapı kapı su isteniyordu. Suyun olmadığı bu yer hayatı felç ediyordu. Maxmur'a kapı kapı su isteyen anne ve bacılara kapılarını açmayanlarda oldu, tekrar evlerine

boş ve susuz döndükleri de oldu. Bu su vermeyenlerde KDP taraftarları idi. Kimsi çocuğunu, kimisi de yakın bir akrabasını PKK'ye karşı yürüttükleri savaşta yitirmişti, fakat unutulmamalıdır ki Maxmur ilçesinin büyük bir kısmı kamp halkına elinden gelen her türlü yardımı esirgememişti.

KDP ve TC ajanlarının yönelimleri belki azalmıştı, fakat maddi zorluklar; su, erzak, çadır, doktor, ilaç vb. imkansızlıklar can alıyordu. Halkın %80'i bütün hava sıcaklığına arağmen yaşamlarını naylonlar altında sürdürüyordu. Buranın sıcaklığı da az yerde vardı. Güneşte bir iki saat kalan suya elini dokundurmak bile imkansızdı. 58 derecelere varan sıcaklıklar her şeyi kaynatıyordu, sular ateşte hiç ısıtılmıyordu.

Daha henüz halk yeni gelmişti. Nujin isminde beş yaşındaki kız çocuğu rüzgarın şiddetli oluşuyla tozlara kapılarak kamp dışına kadar sürükleniyor ve kayboluyordu. Yönünü kaybeden Nujin için halk 24 saat alarma geçti. Bütün aramalara rağmen ancak üç gün sonra o küçücük çocuğun cesedine ulaşıldı. Güneşte üç gün kalan Nuji'nin cenazesi halen sarı saçlarıyla gülümsüyordu sanki.

Zaman zaman su getiren tankerlerin arkasında uzun uzun kuyruklar oluşturan insanlar paslanmış tankerden biraz su almak için binbir zorluklara ve zahmetlere giriyordu. Yine de çoğu evlerine boş ve susuz döndükleri de oluyordu. Yıkanmak değil, doğru dürüst su içmek bile sınırlandırılmalara tabi tutuluyordu. Sular Dicle nehrinden gelişi güzel tankerle getirildiği için hiçte temiz değildi. Suyun temiz olmaması, vitaminsizlik vb. nedenlerden dolayı kampı kapsayan bulaşıcı hastalıklar baş kaldırdı. Maxmur kampı halkı artık mülteciliklerinin dokuzuncu mezarlıklarını faaliyete geçirdiler. varolan hastalıklar, vitaminsizlik, azgın sıcaklık ve doktor yetersizliğinden gün geçmiyordu ki ortalama iki kişi ölmesin.

Kurumuş bataklık üzerine kurulu olan bu kamp yine bazı özel savaş yöntemleri ile ölümle baş başa bırakılmıştı.BM burada da özel savaşını sürdürdü. Halkın %80'i naylonlar altında sıkışırken, BM sadece halk arsında bir çelişki ve sorun yaratmak için çok ama çok az sayıda çadır getirdi. Halk zor şartlarda yaşadığı için halkın içine fitne sokmak istedi.

Mağdur halkı başka tehlikelerde bekliyor, doğal afetlerde can alıyordu. Haziran 1998'de çok korkunç ve üzücü bir yangına halk tanık oldu. Çadır olarak naylonları içerisinde barınan Şaxhevler köyüne kayıtlı Halil Şaxi'nin naylonu ateşler içerisinde kalıyordu. Bu aileden kurtulan sadece o saatte evde olmayan aile reisi Halil Şaxi idi. Zine adındaki ev kadını üç çocuğuyla korkunç bir şekilde ateşler içerisinde yaşamlarını kaybettiler. Halkın yardıma koşmaları da boş oldu, çünkü ne su vardı, ne de bir şey. Çok kısa bir sürede ateşle tutuşan naylon kül olmuştu bile. Daha sonra eve gelen Halil Şaxi sadece ateşler içinde yanmış eşi ve çocuklarına rastladı. Bu zor şartlar yaşanırken MED TV dışında hiçbir basın yayın kurumu halkın acılarını paylaşmıyordu. Halkın durumunu yerinde görmeye gelen kimse de olmuyordu. Halk yavaş yavaş içine girebileceği

bazı barınaklar yapmaya çalıştı, topraktan yaptıkları evlerde yeniden yaşamlarını sürdürmeye başladılar.

BM, TC ve güneyli kardeşlerimiz dediğimiz insanlar mağdur kamp halkına istediklerini yaptırdılar. TC "gidin Kuzey Irak'ta Kürdistan devleti kuruluyor, kardeşlerinize gidin" dedi. Halkı zorlayarak KDP kucağına attı. Yurtsever halk güneyli kardeşlerinden çok sıcak bir ilgi bekliyorlardı. Bu yurtsever halk çoğu zaman güneyli kardeşlerini imhadan kurtarmak amacı ile defalarca onlara sıcak bir şekilde karşılayıp kucak açmıştı. Bununla kalınmayıp her türlü lojistik desteğini sağlamıştı. Çok büyük bir moralle çocuğunun elbisesini çıkarıp imhadan kaçıp kendilerine sığınan güneyli yetim ve şehit çocuklarına giydirmeyi bir görev olarak algılamıştı ve bununla da sürekli gurur duymuştu.

Aynı sıcak karşılamayı güneyli kardeşlerinin de yapacakları düşüncesi ile zor ve yorucu bir güneye doğru yürüyüşleri oldu, fakat daha sonra sözde kardeşleri olan insanların düşmanlarının en azgını ve en acımasızı olarak bir diken gibi önlerinde dikildiğini gördüler. Ambargolardan katliamlara, ablukalardan sürgünlere, talanlardan zindanlara kadar halka çektirmediği hiçbir şey bırakmamışlardı Çok ama çok acı olacaktır ki bu ne bir video filmi, ne de ortaçağ döneminde yaşanmış bir olaydı. Bu 2000 yılına girileceği 1994'ten sonra Ortadoğu'nun göbeğinde Kürdistan diye bilinen güçler tarafından paylaşılmış toprak üzerinde bir avuç yurtsever Kürt insanlarına karşı girişilmiş bir ihanet tahammülsüzlüğüydü. Geri ve çağdışı ideolojileri iflas etmiş güçler her şeyleri ile başka güçlere bağlanmışlardı. Onlar için biraz para ve mal varlığı ülke ve insanlardan daha önemli idi, daha sonra nasıl bitip tükeneceklerini belki anlayabileceklerdi. O zamanlar onlar için çok geç olacağı kesindir.

Güneyli kardeşlerimiz dediğimiz insanlar yani işbirlikçi ve TC'nin jandarması durumundaki KDP'liler, bu kamplar sürecinde babayı oğuldan, kardeşi kardeşten ayırdı, her birini bir tarafa dağıtarak sürgün etti. Güneyli kardeşler yurtsever halkı öldürdü, mal ve hayvanlarını talan etti, kelleri beş kuruş karşılığında başka güçlere sattı, her gidilen kampı bir zindan ve cehenneme çevirdiler, en sonunda "güneyde sizlere yer ve yaşam yok" dediler. Bir gün kardeşiz dedikleri insanlara bütün zorluklara rağmen bir kardeş değilde bir misafir gibi eline bir ekmek parçası dahi vermediler, aksine bir sorunları olan kamp halkının önüne bin yine sorun ve engel koydular. Yüzlerce gözü arkada kalmış şehit çocuğuna bir yüz daha eklediler. Ve mallarını büyük bir zevkle talan ettiler. KDP'nin böyle bir yaklaşım segileyeceğini hiç düşünmeyen halk olanlara inanmak istemiyordu.

MESAJIM:

Bütün bu olanlara rağmen kardeşçe birlik ve beraberliğe daha fazla ihtiyacımız var. Güneyde, kuzeyde, her yerde beraberce barış ve özgürlüğe yürümek, karşılıklı sevgi ve saygı içinde bütün geçmişte olanları unutarak yeni bir geleceğe başlamak benim ve hepimizin en büyük umudu ve beklentisi olacaktır.

Bu yüzden yaşadığım bu anılarımdaki çekilen acıları en azından okuyanların hissetmeleri ve hepimizin yaptığı hataların tekrar yaşanmaması için bütün bu olanları yazma gereğini duydum. Gelecek için bunun bir ders olacağı ve tarihe ışık tutacağı inancıyla tüm Kürdistan halkına ve Türkiye halklarına barış ve özgürlük çağrısını yineliyorum.

Selam ve Saygılarımla,
ABDÜLKADİR KARA

ABDURRAHMAN KARA VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1960 Hilal Uludere doğumluyum, ilkokulu köyde okudum ve bir daha gitmedim, ekonomik zorluklardan dolayı okuyamadım. Ailede 9 kardeşiz, bunlardan iki kardeşim şehittir; Kodu Xwunreş, gerçek ismi de Hasan Kara olan bir kardeşim 1992 başlarında Çukurca'da gerilla iken, diğer bir kardeşimde 27 Ağustos 2005'te Mahmur'da trafik kazasında şehit düştü. Onunda 4 çocuğu vardı, biri kampta olmak üzere, diğer kardeşlerimde kuzeyde evlidirler. Mayıs 1998'den beri bende Mahmur kampındaydım. Evliyim üç çocuğum oldu, üçüde öldüler, anne tarafındaki iç hastalıklardan dolayı çocuklar yaşayamadılar. Şu an birkaç aydır ev işleri ve diğer işlere bakıyorum.

Partiyi 1985'te tanımıştım. Özellikle Agit yoldaşın aracılığıyla partiyi tanımıştık. O günden bu yana herşeyimizi seferber etmiştik. 1991 Mayısında kardeşim partiye katıldı ve bağlılığımı daha çok güçlendirdi, artık partiyle ilişkiye tam girmiştik; milislik, kuryelik, yardım etme gibi her türlü imkanlarımızı seferber ettik, düşmanda bunun farkına varınca birkaç kez yakalanma durumumuz olmuştu; ben, babam ve kardeşim tutuklanmıştık, aylarca nezaretlerde kaldık, ama düşmana da taviz vermedik, Önderliğe bağlığlığımızı korumaya çalıştık. Bu durum 1994 yılında kadar devam etti. 1993 yılında özellikle Botan'da birkaç köy mezralarını düşman uçakla bombalayıp yıktı. 24 Mart 1994 yılında bu sefer köyler bombalanmıştı. Yine aynı ayda Şırnak alay komutanı ve köydeki çete dediğimiz korucular köyümüze geldiler, halkı köy meydanında toplayan alay komutanı şunları bize söyledi. "gördünüz, Botan'daki köy ve mezraları bombaladık, bazılarını öldürdük. Anam .....olsun bir ay zaman veriyorum, köyü terk etmezseniz diğer bombaladığımız köylere ne olmuşsa sizin köyleri de bombalayarak o hale getireceğiz. Bir ay size süre veriyorum, köyü terk edin! Yoksa aynı şey başınıza gelecek. Size üç seçenek veriyorum; birincisi ya devlet yanlısı olacaksınız, yani korucu olup Şırnak ötesine geçmeyeceksiniz, metropollere gitmeyeceksiniz, gelip yanımızda korucu olacaksınız; İkincisi dağa çıkıp başta Herekol'a çıkıp terörist olacak, PKK'nin yanına gideceksiniz; Üçüncüsü de Kuzey Irak'ta bağımsız Kürt devleti var, oraya gideceksiniz" dedi.

Bu konuşmalar sabahtan öğleye kadar tarlada o sımsıcak güneş altında halka yapılmıştı, artık ayakta zor duruyorduk, tam bir işkenceydi, alay komutanı daha sonra yine tehditler savurmaya başlamıştı; "söylediklerimi söyledim, ister anlayın ister anlamayın, 20 gün sizlere müddet veriyorum" dedi.

Bizlerde alay komutanı gittikten sonra düşünüp tartışmıştık; o kadar emek verdik, şehit verdik, mücadelemizde var dedik ve bunun için korucu asla olamayacağımızı kararlaştırdık. Dağa çıkmakta mümkün değildi, Zele kampının başında gelenin bizimde başımza getirilmesi olasılığı vardı. 1994 yılına kadar TC ordusu bir gece bile köye 20-30 havan mermisi atıyor, bizlere nefes aldırmıyorlardı, Şırnak'ta bir olay çıksa hırslarını bizden çıkarıyorlardı, her gece sığınak ve ahırlarda kalıyor, köyde kadınlarımızı ve çocuklarımızı bırakıp kırsal alanlara çıkıyorduk. Yakalanmamak gerekiyordu. Nisan 1994 yılında kadar bu böyle devam etti ve bu baskı ve havan atışları ve tehditler içinde köyü terk etmek zorunda kalmıştık.

Daha öncede alay komutanı gittikten sonra bu sefer partinin cephe çalışanları köyümüze gelip bizimle konuştular. Arkadaşlar bizlere "isteyen Kuzey Irak'a geçip yerleşebilir, isteyen devletin yanına gidebilir, zorlama yoktur, kimse zorunlu yurtsever olamaz" dedi. halkın %50'si partinin yanında yer alıp Güney Kürdistan'a geçtil, %8 i de büyük metropollere geçip yerleştiler. %2 side korucu akrabalarının yanına sığındılar. bizler 24 Nisan 1994 yılında yola çıktık, yüzlerce yıllık köyümüzü arkasından gözyaşı dökerek artık terk ediyorduk.

Her şeyimiz vardı, ama herşeyimizi; tarlalarımız, bahçelerimiz, ağıllarımızı, kapıyı da ardımızdan açık bırakarak yola çıktık. Sabah 06.00'da battaniye, yorgan döşek, bir miktar yiyecek ve bu gibi günlük ihtiyaçlarla, hatta yemeklerimizi sofrada bırakarak yola çıkıyorduk. Yollara binlerce insanla 700 haneli Hilal köyünden çıkarak düştük. Hilal köyümüzün güneyi ormanlık, kuzeyi ve batısı dağlık kesimdi, köyün içinde iki kaynak su vardı; birisi Ava Mijin suyuydu, öbürü Ava Bekara suyuydu, köyün tam oratasında bu iki su birleşip gidiyordu. Yine Varge Sipar denilen bir yaylası da vardı; Nisanda köyden çıkıp yaylaya gidiyor, hayvanlarımızı burada otlatıp, Eylül başında tekrar köye geliyorduk, geçimkaynağımız hayvancılıktı, 15 bin küçük baş hayvanımız vardı, yine 700 katırımız vardı, bunlarda geçim kaynağımızdı.

Koruculuk yüzünden yaylalara artık serbestçe çıkamıyorduk, operasyon ve baskılar yoğundu. Özellikle 1993 yılında tam 9 ay boyunca bir avuç erzak anayoldan köye bırakmadılar. Halkın büyük bir direnişiyle Beytülşebap'a kadar katırlarla erzak almaya gidiyorduk, bir avuç erzak bile bırakmamışlardı. O zamanlar Hilal, Mijin ve Şiriş köyüne ambargo vardı, büyük bir direnişle bir yaşam mücadelesi veriyorduk. O erzaklarla sadece biz değil gerillalarda besleniyordu ve arkadaşlar bizlere hayret ediyor, nasıl bunları getirdiğimize şaşırıyorlardı.

Köyden sabah çıktıktan sonra o gece Ripin köyünde konakladık, sonrada sabah erkenden hayvanlarımızla hep beraber koçerler gibi tekrar yola çıktık. O günlerde askerlerde yürüyemecek olan yaşlı ve çocukları sınır hattına kadar götürüyor, bizleri adeta sınırdışı ediyorlardı. Daha sonra aynı gün sınırı geçtik, bütün halk birlikte değil, parça parça gelmiştik. O günden sonra biz doğrudan Haftanin bölgesinde Behere kampına yerleştik, dağılmamıştık ve bu gözden kaçmamıştı. BM yetkilileri oraya gelmişti ve bizde hemen kamplaşmaya başladık, TC'de bunu görünce halkın önünü kesmeye başladı, sınırda onlarca insanımızı bombalayıp şehit ettiler,yoları havan atışlarına tuttular, fakat kamplaşmamızı engelleyemediler ve bizler Behere kampına yerleştik. Behere, Haftanin coğrafyasında, Zaxo iline bağlı bir bölgedir. Güney Kürdistan'daki Kürtler burada kalıyordu, Saddam'ın baskısıyla burayı terk etmişlerdi, bir virane gibiydi ama suları boldu, turistik yer kadar güzel bir yerdi. Yine bunun yanında Şeraniş kampıda vardı ve Beher kampına yakındı, aralarında 5 kilometre mesafe vardı. Halkın bir kısmı Şeraniş'te, bir kısmıda Behere kampına geldi, ben Behere kampındaydım. Şeraniş'te, Behere'de eskiden bir köydü, yeşillikleri de çoktu, arazi olarak yukarısı dağlıktı. Kuzeyinde Xantur dağı, güneyinde Gera dağı vardı, batısında da Türk sınırı ve Siyah Tepe(Kerya Reş) karakolu vardı. Kampın karşısındaydı bu karakol ve her gün binlerce havan atışları yapılıyordu buraya. Bu yetmiyormuş gibi uçakları da kaldırıyorlar, psikolojik korku vermeye çalışıyorlardı. Haziran 1994 yılında TC ordu güçleri yalnız Şeraniş kampını

uçaklarla vurdular. Kampın çevresinde bulunan YNK karakolunu 18 peşmergesi ile birlikte vurdular. 18 YNK peşmergesi bu bombalı saldırıda öldürüldü, karakol komutanın ismi Rambo'ydu, ama o da ölmüştü. Şeraniş ise ucuz atlatmıştı, zaten oranın halkı hemen kampı boşaltıp araziye dağılmışlardı. Bu bombalamada KDP'de TC'yle birlikte işbirliği yapmış, YNK karakolunu bombalamışlardı. Bizlerde o bombalamadan korunmak için her yere dağılarak kampı boşaltmıştık.

BM bombalama öncesinde insani yardım yapıp, erzak çadır getirmişti, su depoları yaptırdılar kampımıza, o zamanlar çadır vermişlerdi, zaten hep çadırlarda yaşıyorduk. BM o dönem gerçekten yardım etmişti, fakat bombardıman sonrası bize karşı şartları oluştu, bizlere "sizin güvencenizi garantiye alamayız, saldırları duduramıyoruz, burada sizleri korumamız mümkün değil, siyasi iltica hakkına başvurun" dediler. Bizde bunu kesinlikle kabul etmedik, çünkü bir amacımız, bir ideolojimiz, Önderliğimiz ve şehitlerimiz vardı. Bizde onlara "bizler yemek, içmek için buraya gelmedik, zaten kuzeyde herşeyimiz vardı" dedik. Onlar ise sürekli bize dayatmada bulundular. Bu nedenle bizlerde bir grup olarak önce Zaxo'da açlık grevine başladık, sebebi ise siyasi mültecilik hakkını almak içindi, bunun içinde üç günlük dönüşümlü açlık grevini 70 kişiyle yaptık, açlık grevimiz bir ay sürmüştü, daha sonra açlık grevimiz siyasi mültecilik hakkımız BM tarafından kabul edilince siyasi bir zaferle sona erdirildi. Daha sonra bizler tekrar Behere kampına geldik, Eylül 1994 yılına kadar kampta kaldık, bu kampta daha başka olaylara da rastlamadık. Arkadaşlar daha Behere kampındayken bize toplantı yapmıştı. Genel siyasal değerlendirmeler yapıldı, süreç bize anlatıldı, daha sonra BM'de artık güvenliğimizin sağlanamayacağını söyleyince burayı da tekrar terk etmek zorunda kaldık. Eylül !994 yılında Behere ve Şeraniş kampı aynı günde yaklaşık 15 bin insanla bulundukları yeri terketti; kimi yaya, kimi arabalarla eşyalar taşındı, orada hiçbir şeyimiz bırakılmadı. Hareket saatimiz akşam 18.00'dı ve yine aynı gece Berseve kampına gelmiştik. Zaxo halkı bir anda bizi görünce çok şaşırdılar ve çok korktular. Arkadaşlarda neden geldiğimizi anlattılar. KDP'liler önce yer vermede sorun çıkardılar, Güney Kürtleri bizlere sahip çıkmayarak bizleri oldukça zorladılar, bunun yanında zaten TC'nin baskıları da vardı ve BM ile KDP yetkililleri bizlere "sizleri koruyamayız" dediler. Bizim komitede onlara "bize yer verin, kamp kuralım" dedi, fakat yer vermediler, çünkü bizlere siyasi olarak yaklaşıyor, gerekçesini de PKK olarak gösteriyorlardı, halkı ve PKK'yi birbirinden koparmak istiyorlardı. Halkı koparırsa PKK'de buralarda tutunamayacaktı. Bunları çok iyi biliyorduk.

TC'nin baskıları ve işbirlikçi ihanetçiler yüzünden Berseve'de sadece üç ay kalmıştık. Burada da erzak, gaz sıkıntısı çektik, halk kendi imkanlarıyla kendisini ayakta tutabildi, onlar ise ellerinden ne geldiyse bize karşı yaptılar. Bu sebeple tekrar BM denetiminde ocak ayında Etruş kampına gitme kararı aldık.

Berseve Zaxo'ya bağlı bir köy ismiydi; kampımız bu köyün 1-2 kilometre doğu tarafındaydı, düz bir araziydi, çadırlarımızı yağmur çamurda kurmuştuk ve kış yüzünden çok zorluk çekmiştik, burası da kırsal alandı, dağlık ve ormanlık alanlar vardı. Berseve kampı da diğer Şeraniş ve Behere kampından bir saatlik uzakta aslında yakın bir kamptı; yine nüfusumuz burada da 15 bin kadardı, halkımızın bir kısmı Zaxo'da da vardı. Biz Berseve'den göç ettikten sonra onlarda 95 Çelik Operasyonu sonucunda BM'ye sığındılar, BM'de onları aynı bizim gibi Etruş'a gödermişti. Bizlerde Etruş kampına gelirken yine grup grup gelmiştik, iki grup halinde Etruş ve Geliya Kıyamet kampına gelmiştik. Birinci grup Ocak 1995'te Geliya Kıyamet kampına yerleştirildi, ikinci grupta Etruş kampına bir ay geçmeden getirildi. Ocak ve Şubat aylarında iki kampta dolduruldu. Zaten ne olduysa bu iki kampta olmuş, göç yolculuğumuzun ve göç yaşamımızın en acılı günleri ve süreci burada yaşanmıştı. Kuzey Kürdistan'da görmediğimiz, çekmediğimiz sıkıntıları Etruş kampında görmüştük, her türlü baskıya maruz kalmıştık,; öldürme, kaçırma, talan etmeler bu dönemde olmuştu. onbinlerce hayvanımıza kaçırılarak el konuldu. Özellikle 13 Eylül 2006 yılında Jiyan arkadaşın şehadetiyle Geliya Kıyamet kampımız ateşe verilmişti. Sonrasın Etruş kampına da yöneldiler, Ben o sıra ailemle birlikte Etruş kampındaydık. O sıralar kampımız arkadaşların olduğu Gare alanına yakındı ve arkadaşlarla KDP arasında bir çatışma çıkmıştı, bu çatışmada KDP istediği sonucu alamayınca hıncını Etruş kampından çıkarmaya çalıştı.

Yine o tarihte 5 gerilla arkadaş kamptaki terzihane de çalışıyordu, bu arkadaşlar tepeye erzak almaya giderken yolda KDP'nin pususuna düştüler. Arkadaşların isimleri; Rıfat, Hüseyin, Dıjwar ve ismini hatırlayamadığım iki arkadaştı. Ertesi gün KDP yuine arkadaşaların mevzilerine saldırmıştı, yani tepeye büyük çaplı bir operasyon geliştirdiler, buradaki çıkan çatışmada bir çok arkadaş, yurtsever halktan milisler ve çoban katledildi; Ahmet Silopi, Ahmet Rüstem Ahmet Abdo ve Medeni Kara isimli milisler şehit düştüler, aynı günde büyük ve küçük baş hayvanlarımız talan edildi, birkaç insanımızda yaralanıp tutuklanmıştı. Kampı sürekli silahlarla vuruyorlardı. O dönemde kampın etrafında 22 tane KDP mevzileri vardı, tam üç ay kampa ambargo konulmuştu, erzakta verilmedi, tek bir kilo erzak bile kampa sokulmadı. Bu üç ay boyunca eskiden biriktirilen kuru ekmek parçaları ki bu hayvanlar için biriktiriliyordu, kamp halkı bu kuru ekmekleri yemek olarak yediler. Yine o dönemde halk büyük geçim sıkıntısı ve yaşam tehlikesi geçiriyordu.

Arkadaşların ve milislerin katledilmesiyle kampta yürüyüşlü protestolar yapıldı ama yapılan yürüyüşümüze KDP mevzilerinden silahla karşılık verildi. Bu saldırıda Jiyan isminde bir arkadaş şehit düştü ve 7 arkadaşda yaralandı. Bizde bu olaydan sonra cenazemizi ve yaralılarımızı alarak yürüyüş yaptık, tepede katledilen arkadaşların cenazelerini de kampta toprağa verdik, şimdi cenazeleri Etruş kampı şehitliğindedir.

Bizler artık yürüyüş ve protestolarımızı kamp içinde yapacaktık, her türlü tehlike vardı, BM'de elini bizden çekmişti, çünkü siyasi boyut vardı. Bu arada Ninova'ya gelmeden bir ay önce Ahmet Kara Süleymanoğlu ilimli Hillalli bir yurtseverimiz KDP'liler tarafından katledilmiş, hayvanlarına el konulmuştu. Öğleye doğru hayvanlarını eve getirirken kampın biraz yakınında Etruş yolu üzerinde KDP'liler tarafından hemen infaz edilip hayvanalarrına el konuluyordu. Bizlerde silah sesleriyle uyanıp olay yerine gelince hepsi yakınlarında bulunan mevzilerine kaçmışlardı. Bu yurtseverimizde evli ve iki çocuk sahibiydi, bir kardeşide 1992 güney savaşında şehit düşmüştü, kurşunlar Ahmet arkadaşın kafasına sıkılmıştı. Yine Geliya Kıyamet kampını bu gerici güçler PKK'nin askeri kampı olarak görüyorlardı, bizlere "Geliya Kıyamet kampına erzak götürmeyeceğiz, çünkü burası PKK'nin askeri bir kampıdır" diyorlardı. Bizlerde bu durumu protesto edip erzak almadık, üç ay bu böyle devam etti, gerçekten çok ilginç şeylerde oluyordu, örneğin BM kampın önüne erzak getiriyordu ve kampın çocuklarına "gelin erzak alın" diyordu. Çocuklarda bunu kabul etmeyip "eğer siz Geliya Kıyamet kampına erzak verirseniz kabul ederiz" deyip kendilerine sunulan erzağı kendisi küçük ama onuru büyük bu küçük çocuklar bile reddediyordu. Üç ay sonra Geliya Kıyamet kampını da Etruş kampına taşımak zorunda kalmıştık, BM'de bunu kabul etmişti, sonrasında BM bize erzak verip ambargoyu kaldırdı. Bir süre sonra Etruş kampını BM, TC ve KDP dağıtmaya karar verdi. Bu dönemde defalarca TC savaş uçakları kampın üzerinde alçaktan uçuş yaparak yakıcı bomba attılar, uçakların alçak uçuşlarıyla çok şiddetli gürültülerden dolayı birkaç çocuğun kulak zarını patlatarak sağır olmalarına neden olmuştu. Bunlar hep bizlere psikolojik korku vermek için yapılıyordu, tabiki bunların dayatmaları ve özel savaş yöntemleri devam etti, sonunda Etruş kampını da terketmek zorunda kalacaktık. 15 bin insandan bir kısmı KDP'ye sığındı, bu durum KDP'nin amacına hizmet etmişti, bu kamptan KDP'ye sığınanlar dört ayrı bölgeye yerleştirilmişlerdi, bölgelerin isimleri Bahrok, Çıra, Semele ve Girigevir alanlarıydı, bu alanlarda Duhok'a bağlıydı, bir kısmı da partinin talimatları doğrultusunda güneye doğru Saddam'ın denetimindeki alana doğru ilerlediler. Gece yarısı yaya olarak çoluk çocuk yaşlı bir kesimden oluşan halkta Ninova alanına yerleştirildi. Tarihini tam olarak hatırlayamıyorum ama yıl 1996 Şubat ya da Mart olacaktı. Yine büyük bir kısmı kalıp Etruş kampında direneceklerdi, benim olduğum yer ise hala Etruş kampıydı ve ne KDP'ye, ne de Saddam'a gideceğiz diye karar alınmıştı, o nedenle Etruş kampında kalıp direnmeye devam edecektik, BM'de buna karşılık KDP'yle birlikte tekrar ambargo koydu üzerimize. Bir süre sonra yani 1-2 ay sonra Önderlikten gelen talimatlar doğrultusunda Etruş kampında kalan kısımda Ninova'ya doğru yola koyuldu, o sırada bizde araba istedik, gelen bu arablara tüm eşyalarımızı yükledik ve Ninova'daki halkımıza ulaştık. Arabalar BM tarafından gönderilmişti.

Etruş kampındayken dışarı bile çıkamıyorduk, çocuklar bile bizlere yani anne babasına "allah beni keçi yapmasın belki KDP kaçırabilir" diyordu. Çocuklar bile yaşına göre bu kadar gerçeği görecek kadar olgunlaşmışlardı bu savaş hali kamplarda. Tabi bunun yanında bazı iradesi zayıf olan insanlarımız da vardı, onlarda örgüte "bize erzak getirmezseniz aç kalıp öleceğiz onun için KDP'ye sığınabiliriz, eğer erzak gelmezse KDP'ye gideceğiz." dediler. Birkaç görevli arkadaş grubuyla elimize birkaç tencere alıp edeta dilenci gibi erzak toplamaya, yani hazır yemek toplamaya başlamışık. İnsanların kamptan gitmemesini önlemek için alacağımız tedbir yöntemlerinden birisi de buydu.

Dönemin yönetimi olan Sinan arkadaşla beraber bir eve gittik, durumumuzu anlattık ve insanlardan "ne verebiliyosunuz o insanlara, yardım edelim" diye sohbet ettik, hatta bir evin küçük çocuğu bile biz biraz erzak istediğimizde annesine "anne sen yemeğin hepsini arkadaşlara ver, ben yemek yerine su içer yaşarım" diyordu. Bu söz üzerine yanımda bulunan Sinan arkadaşta duygulanarak ağladı ve bana "bu nasıl bir çocuk iradesidir ki başka aile KDP'ye kaçmasın diye kendi yemeğini bizlere veriyor" diyerek bu fedakarlığı övmeye başlamıştı. İşte bu direnişimizin ve irademizin zaferinin bir küçük çocuk tarafından bizlere öğretilmesi buna en güzel bir örnekti. Bizler böyle bir ortamda yaşıyor ve böyle güçlü ve anlamlı davranışları bir küçük çocukta da olsa görebiliyorduk. İşte PKK'nin kitlesi de böyleydi, tıpkı öncüleri gibi.

Etruş kampındaki ambargo döneminde halk yapılan zulum, baskı, ambargolara karşı Zaxo'da açlık grevine gitmişti, bir ay dönüşümlü açlık grevleri yapılmıştı, fakat bu açlık grevleri fazla bir sonuç alınamadan bitmişti, artık Etruş kampını terketmekten başka çaremiz kalmamıştı.

Etruş kampının nüfusu tam olarak 15 bindi.Yine Etruş kampındaki bu ambargolar yüzünden açlıktan şehit düşenlerimizde oluyordu, zaten burası açık bir araziydi ve etraf KDP'lilerle sarılıydı, dışarı hiç ama hiç çıkamıyorduk. Bizim için dışarısı adeta KDP mermi, mayın ve havanlarıyla yoğun bir ölüm tarlalarını andırıyordu. O dönemde bizim aile olarak 30 küçükbaş hayvanımız vardı ve sırf KDP'ye vermemek için hepsini kesip yemiştik, zaten hayvanlarımız beslenemiyordu, tuzda zaten yoktu. Ben o dönem semt görevlisiydim, evlere yemek kaşığıyla tuz dağıtıyorduk, ihtiyarlara da çay bardağıyla tütün dağıtıyorduk. Halk içerisinde de müthiş eşitlik vardı, herkes "ben yemeyeyim komşum yesin" diyordu. Bağlılıkta ve inançta gelişen sevgi ve saygı ölçüsü bu kamp koşullarında zirveye çıkıyor, herkes sırasını bir başkasına veriyordu. Bu durum çok duygulu ve heyecan vericiydi. Her zorlu süreçte bizler hep birbirimize bağlıydık, ama bu kampta bağlılık ve inanç diğer süreçlere nazaran çok çok yüksekti. Ben bile bireysel olarak 18 gün hiçbir lokma ekmek bile yememiş, adeta yapay bir açlık grevine tek de olsa gitmiştim.

Yine o dönemlerde aslında bazı çetelerde vardı içimizde, o zaman Ebubekir bölge yönetimindeyken, Ferhat'ta Güney Kürdistan sorumlusuydu. Bunlar bir

keresinde kampa gelip "eğer burayı dağıtırsanız bundan sonra erzaklarımızı düzenli alırsınız, ambargoda kalkar, her türlü zulum kalkar, güvenli bir yaşama kavuşursunuz" dediler. Ve bunun sözünü de verdiler, fakat buradan çıktığımız halde Ninova'da da, Etruş kampındaki gibi; baskılar, katletme, kaçırmalar, ambargolar burada da devam etti, hemde fazlasıyla. Artık geldiğimiz ve gittiğimiz her kamp bizler için ölüm tarlası ve korku tüneli olacaktı. KDP'nin en çok baskı ve katliamı Ninova kampında daha çok gerçekleşecekti. işte bu içimizdeki çete gruplarının başları bizlere yalanlarla dolu sözü verirken biz yine onlara saf saf inanmanın kurbanları olacaktık...

Yine Geliya Kıyamet kampı ise o dönemde kırsal alana, yani dağlık alana biraz daha yakındı ve etrafı hep ormanlıktı. Mesela Etruş kampı düzlük arazi olduğu için burada hiç doğal yiyecekler de yoktu, ama Geliya Kıyamet kampının etrafı ormanlık olduğu için ağaçlardaki palamutlarla bu kamp halkı en azından açlığını bastırabiliyordu.

Ninova'ya artık arabalarla tüm eşyalarımızı yükleyerek gelmiştik, oysa birinci grup hiçbir eşyalarını almadan hemde gece yarısı Ninova kampına gelmişlerdi. Biz ise ikinci grup olarak birinci gruptan şanslıydık, BM'nin ayarladığı arabalarla tüm eşyalarımızı da yükleyerek gelmiştik. Yaya olarak birinci grup 4 saatte Ninova'ya ulaşmışlardı, bizler ise arabalarla bir saatte Ninova kampına gelmiştik. 36. paraleli aşarak Saddam denetimindeki Ninova kampına ulaşarak diğer yurtsever halk kesimiyle buluşmuştuk, yol sürecinde de herhangi bir engelle karşılaşmamıştık. Birinci grup Ninova'ya gelirken çok sıkıntılar yaşamıştı, tam 36. paraleli geçerken Saddam'ın askerleri izin vermediler, buna karşılık halkta oturma eylemi yapmıştı, her yanımız mayınlarla doluydu, yine onları bekleyen yağmur ve bunun sonucunda oluşan çamur bataklıklar vardı. Bu insanlar epeyce direnmişlerdi, askeri bölge olduğu için her taraf mayınlarla doluydu. Mecburi olarak saddam'ın askerleri birinci grubu iki kilometre geriye çekilmelerini sağladı, burası askeri bölgeydi, sonuçta girilemezdi, işte bu nokta Ninova kampı olarak belirlendi. Ninova, bir bölgenin ismiydi, burası Şexan'a bağlıydı, Şexan bir ilçeydi, Şexan'da Yezidi Kürtlerin yoğun olduğu bir alandı, tabiki Şexan'da Musul iline bağlıydı.

Ninova, düzlük bir araziydi; kuzeyinde yine dağlarımız vardı, Şubat 1997'de Ninova'daydık artık, Mayıs'a kadar da yani üç ay kadar burada kalacaktık ve bu üç ay içerisinde dünyada eşi benzeri bulunmayan olaylar gelmişti başımıza. Yine talan etme, insan kaçırma ve katletme vb. olaylar geldi; birçok insanımız katledildi, kamp dışına çıkan bir daha geri dönemiyordu. Ninova tampon bir bölgede olduğu için her iki güçte buraya müdahale edebiliyordu, ama en çok da olumsuz müdahaleyi KDP gibi gerici güçlerden görecektik, Saddam'ın öyle bir ciddi müdahaleleri olmuyordu.

Bizden önceki gelen grup zaten çadırlarını kurmuşlardı, adeta küçük bir kamp görüntüsünü veriyordu, bizde bu küçük kampa katılıp yerleştirildik, Etruş kampındaki çadırlarımızı getirdiğimiz için hemen çadırlarımızı kurduk. Çok geçmeden hemen olumsuz olaylar bir ay sonra yine başladı, PKK ile KDP arasında çıkan çatışmalar sebebiyle kamp halkına yönelimler başladı. Gare'de, Kandil'de çıkan çatışmalar sonucunda, KDP verdiği kayıpların hıncını bizden çıkardı, sürekli kampa tacizde bulunuyordu, böylelikle kampın dışına çıkılamıyordu. Partininde talimatı "kamp dışına çıkmayın" oluyordu. Parti talimatına uymayıp kamp dışına çıkanlar bir daha geri dönemediler. Bu insanlar; KDP'nin yakalama, öldürme, tutuklanmalarına maruz kaldılar. Genellikle katledilen işler esnasında ya da çobanlık yaparken kampın bir kilometre dışına çıkanlardı. Bunlar katlediliyordu ve varsa hayvanlarına da el konuluyordu. Örneğin Piran Azad isimli Hilalli bir yurtsever kamp dışında ot biçmeye giderken KDP saldırısına uğradı, saldırıda Mahmut Bilen şehit düşmüş, Süleyman Kara'da yaralanmıştı. KDP'liler Süleyman'ında öldüğünü sanıyordu ve cenazesi üzerine gitmeyince Süleyman arkadaşda böylece kurtulmuş oluyordu. Süleyman arkadaşa gelen kurşun onun bağırsaklarını dışarı çıkarmış, o da elleriyle bağırsaklarını tekrar yerine KDP'liler gittikten sonra koyup kurtulmuştu. Silah seslerini duyan kamp halkı da ikisinin bulunduğu alana doğru koşarak onları hastaneye kaldırmak için götürdüler, fakat Mahmut arkadaş yolda şehit düşerken Süleyman arkadaşta Musul'daki hastaneye kaldırıldı, Süleyman arkadaş daha sonra iyileşti. Aynı gün Halit Bilen Musaoğlu isimli Hilalli yurtsever yine KDP'liler tarafından tutuklanıp bir daha da dönemediler. Birkaç ay sonra kampın iki kilometre doğusunda çevre halkı tarafından bu iki yurtseverin kemikleri bulunuyor ve bize sempati duyan bu grup tarafından bize bildiriliyordu. Bizler zaten kamp dışına çıkamadığımız için kemiklerine dahi ulaşamamıştık, artık onlarda binlerce kayıpların içinde yer aldılar. Daha iki hafta aradan geçmeden Şexan tarafından gelen bir KDP aracı kamptan geçerken rastgele bir tarama yaparak yol üzerinde bulunan Welat Karayusufoğlu (Hilalli) ve Osman Kara Sadıkoğlu (Hilalli)nu şehit ettiler. Bu iki yurtsever gündüz ortasında saat 16.30'da kampın içinde katledildiler ve onlarca insanımızda bu rastgele ateş sonucu yaralandılar. O zamanlarda kamp içinde anayol geçiyordu, kampta anayolun her iki tarafına kurulmuştu, bu kurşunlamanın olduğu yerde kampın en kalabalık yeriydi.

Bütün halk bu kaliamı protesto ederek yürüyüş yaptık, fakat suçlular yine ortaya çıkmadı, kimsede seslerimizi duymak istememişti. Olanları kabullenmemizi istiyorlardı, bizde daha sonra cenazeyi kaldırıp toprağa verdik. Henüz cenazelerimiz yeni yeni toprağa verilirken, Ninova kampında 65 yaşındaki Ferhan Altürk Kasıoğlu (Piranlı) isimli bir yurtseverimiz de yine KDP tarafından infaz ediliyor ve hayvanlarına da el konuluyordu. Yaklaşık 70 küçükbaş hayvanı vardı. Bu hayvanlarını kamp dışının çok yakınlarında otlatırken katlediliyordu. Tabi yine silah sesleriyle uyanıp hemen yardıma

koştuk, ama yine katiller kaçıp mevzilerine girmişlerdi bile. Biz hemen cenazemizi kaldırıp toprağa veriyor, arkasından protestomuzu yapıyorduk, sonuçta yine hep aynı şey oluyordu, katiller yine kaçmışlardı. Tüm öldürme, talan etme, baskıları yetmiyormuş gibi kampı bir bütün olarak esir almak istediler ve bizde halk olarak bundan haberdar olmuştuk. Ve kampı terketmekten başka çaremiz kalmıyordu, bu aynı zamanda parti talimatıydı. Ninova kampında bulunduğumuz süreçte erzak yönünden bir sıkıntımız yoktu, BM erzaklarımızı hep Musul'dan getiriyordu, fakat baskı, katliam ve talanlarla sicili kötü isimle geçen KDP'li güçler kampta yaşanan 3 aylık süreci bizlere zehir etmişti.

Kampa bu yetmiyormuş gibi birde tamamı esir alınmak istenince bu zalimlerin eline düşmemek için bu bölgeyi terk etmek zorunda kalacaktık. 1997 Nisan'ının o ilkbahar mevsiminde akşam sat 19.00'da 9 bin nüfuslu Ninova kampı halkı hiçbir şeylerini almadan yola çıktı. Onları taşıyacak ne bir araba, ne de başka bir araç vardı, en çok hayvanları özellikle keçileri olanlar çok şanslıydı, çünkü her keçiye iki battaniye yüklenebiliniyordu, keçisi olanlar bunu yaparak fazla eşyalarını da getirebiliyordu. O süreçte biz partinin talimatıyla tüm eşya ve çadırlarımızı da kampa bırakmıştık. Sadece battaniye ve yol yiyeceklerimizi alıp yola koyulmuştuk. Daha sonra tüm kamp halkı olarak yola çıktıktan sonra kampta en son kalan milisler ve arkadaşlar tüm eşya ve çadırlarımızı KDP'nin eline geçmesin diye yakmıştı, hatta yakanların arasında milis bir kardeşimde vardı, o bizzat bizim çadırları ve eşyaları da parti talimatıyla yakmıştı. O süreçte parti bizleri Saddam'ın denetim alanından geçirip 36. paralelin içine yerleştirecek ve bizlere araçlar temin edip Süleymaniye'de kamp yeri vereceği sözünü yinelemiş, partiyi bu konuda bilgilendirmiş ve partide bunu kabul ederek giderek tehlikeli bir hal alan ve son süreçte KDP tarafından esir alınacak bu kampı terk etmemiz talimatını vermişti. Bizlerde artık Süleymaniye'de kamp kuracağız diye 36.paralelin içine geçecektik, fakat orada bulunan Saddam denetimindeki Nehdara bölgesine takılı kaldık. Saddam'ın askerleri bizi burada havaya ateş açarak durdurdu, halk ta buna karşılık vermek istedi, 300 metre onları da geçmiştik. Saddam'ın mevzileri halkın içinde kalmıştı. Bir yandan kar ve yağmur, diğer yandan mayınlarla dolu olan bölgede birbirlerimizle itişip kakıştık, Fakat daha sonra bu askerlere karşı silahlarımız tabiki yoktu ve bu yüzden bizde hemen oturduk, oturduğumuz yer bizim yeni, ama en berbat, en acılı kampımız olacaktı, bu kampın adı Nehdara'ydı.

Bizler o sıra yoğun kar yağışıyla karışık yağmura aldırmadan oturduğmuz yerden uyumaya başlamıştık, çadırı henüz kurmamıştık, çünkü hiçbir malzememiz, hatta naylonlarımızda yoktu, getirdiğimiz sadece 1-2 battaniyeydi. Sabaha kadar o yağmur ve kar yağışı altında o soğukta ıslak bir şekilde uyanmıştık. Çocukları ise iç içe koyup birkaç naylon parçasıyla korumaya başlamıştık. Saddam'ın askerleri ise bizlerin kesinlikle sabahı çıkarmayacağımızı sanıyordu, oysa sabah ıslak ve yorgun uyandığımızda kaskatı kesimemize rağmen ayağa kalkıp, hemen oraya buraya keşif yürüyüşleri

yapmamız onları çok şaşırtmıştı. Hepsi şok olmuştu ve birbirleriyle konuşup hayret dolu bakışlarla bizleri süzüyorlardı. Biz onların bu bakışlarını anlayabiliyor, bu halimize biz bile çok şaşırıyorduk. Böyle bir irade gerçekten bu dünyada gerçekleşmişmiydi bilemiyorum, ama geriye dönüp baktığımda bu direnişimizin ve irademizin arık kutsal olduğuna inanmaya başlamıştım. Bu kampa ilk gelişimizdeki durum böyle olduğunda sonrasını kestirmek artık zor olmuyordu. Sonrasında yaşadıklarımızda korku tünelinden geçmekten farksız olacaktı. Daha o ilk gece 70 yaşlarındaki Şırnaklı ihtiyar bir ana bu yağışlı ve soğuk havaya dayanamıyor kalbine yenik düşerek şehit düşüyordu. Bu ana Şırnaklı Sarı Hüseyin arkadaşın anasıydı. Cenazesini Ninova kampından Nehdara kampına naylon içinde getirirek o gece cenazeyi yağış altında yol üstünde toprağa vererek orada ona mezar yapmak zorunda kalmıştık, sonrasında ise Nehdara kampı şehitlerle dolu bir mezarlık kampı olacaktı. Mayınların, akreplerin yoğun olduğu bir yerde şehadetler artarken yine zehirli akreplerin çokluğundan akrep sokmaları ile onlarca insanımız şehit düşüyordu. Yine iklim şartları, yiyecek ve sağlıksız koşullardan dolayı en çok çocuklar ve yaşlı insanlarımız şehit düşüyor, birde buna KDP'nin kontra saldırları eklenince şehadetler gittikçe artmaya başlıyor, kamp adeta bir mezarlık haline dönüşüyordu.

Nehdara 36.paralelin sınırındaydı. Şexan'a bağlı bir bölgeydi ve Şexan'da Musul iline bağlıydı. Nehdara'nın ufak tefek tepeleri bulunuyordu, ormanlık alanı çok uzaktaydı, düz bir arazide kurulmuştu. Nehdara kampında bizlere bir ay sonra erzak verdiler. BM'de buraya geldi ve yetkililerde kampa gelerek bizlere "uzun bir süre burada kalmayacaksınız, burası mayınlarla dolu askeri sınır bölgesidir, sizlere yeni bir yer bulacağız" dediler. BM yetkilileri bizim komiteyle birkaç kez görüştüler. BM erzak olarak bizlere yağ, un, pirinç vb. erzakları eskisi gibi vermişlerdi, Saddam'da gıda yardımları yapıyordu; Hazır ekmek, yağ ve et vererek bir miktar erzak yardımı yapmıştı. Zaten Saddam'ın durumu da iyi değildi, halk ve askerleri de perişandı, askerlerin erzaklarından kesilerek bizlere erzak veriliyordu, ama tüm bunlar bize yetmiyordu, bizlerde kendi imkanlarımızla bunları yaratıyorduk. Buraya geldiğimizde Rıza arkadaş bize "bugünmü, yarınmı burayı terkedip Süleymaniye'ye gidelim?" diye sordu. Bizde "bu akşam değil, yarın olabilir" demiştik. Tabi o sıra YNK bizleri Süleymaniye'ye yerleşebilirsiniz" diye davet etmişti, bizde o yüzden bu kararı almıştık, fakat YNK daha sonra TC tarafından tehdit edilince geri adım atarak Süleymaniye'ye yerleştirilme sözünden vazgeçti. Bizde bunun üzerine Nehdara kampında iki ay daha yaşamak zorunda bırakıldık. Nehdara ismi kampta bulunan 9 köklü bir ağaçtan geliyordu, bu ağaç öyle bir ağaçtı ki kökünden 9 dal çıkıyordu ve her dalın kalınlığı iki metreydi. İşte bu ağaç 9 dallı bir ağaç olduğu için Nehdara yani 9 dokuz ağaç deniliyordu. Nehdara kampında bizler bir iki aile olarak 16 kişiydik ve iki ay böylece yaşadık bu kampta; çamur ve buz tutan

naylonlarımızın altında romatizmal ağrılarımızda başlamıştı vücudumuzda. 1998 Şubatından, 26 Mayıs 1998 tarihine kadar Nehdara kampında yaşamaya mecbur bırakılmıştık. Bu arada kampımızda yaşam sürerken mayına basanlarda oluyor, insanlarımız bu mayınlar yüzünden sakat kalıyordu, kendileri şu anda da Mahmur kampında yaşıyorlar. Yaralılardan birisi Muhammed Mijiniydi, bu insanımız Saddam'ın mayınına basarak sağ ayağınmı kaybetmişti. Saddam mayının beş tarafında şiş vardı ve her birisi salça kutusu boyundaydı. Ve içinde 300 tane parça etkisi yapan demir parçaları vardı. Bunlar patladığında etrafa saçılıyor ve tahrip ediyordu. Yine genç Halit isimli Silopili bir insanımız vardı, bu gencimiz Saddam'ın mayınına basıp ayağını kaybetti. Yine Seve Gurgin isimli Uludereli bir bayan mayına bastı ve ayağını kaybetti. Benim hatırladıklarım bunlardı. Yine akrep sokmalarından şehit düşenlerde oldu; Polat isimli Çukurcalı bir yurtseverimizin kızkardeşi vardı. 5-6 yaşlarında olan bu kız çocuğu akrep sokmasından zehirlenerek yaşamını kaybetmişti, yine Mam Resul isimli bir yaşlı insanımız ve ismini hatırlayamadığım birkaç insanımız bu sokmalardan kurtulmuştu. Ama hatırlayamadığım ölümle sonuçlanan bazı akrep zehirlenmeleri vardı, yine bu arada salgın hastalıklarda epeyce çoğalmıştı, şehit düşenlerin bir çoğuda çocuklardı, ismini bilemediğimiz onlarca çocukta bu salgın hastalıklar yüzünden şehit düşmüştü, bu salgın hastalıklar; tifo gibi bulaşıcı mikrobik hastalıklardı, yine ishal ölümleride oluyordu, bu ortamda her çeşit mikroba rastlamak mümkündü, ortam zaten sağlıklı değildi ve mikrop çoğalmasına zemindi. Yine bu arada Ninova, Etruş gibi kampları gibi kamp dışına çıkan yaşlı çocuk her yaşıttan halkımız ya kaçırılıyor ya da öldürülüyordu. Kaçırılanlarda bir daha geri könemiyordu.

Bu süreçte çok yaşlı iki yurtseverimiz Ahmet Kara Avdooğlu(55) ve kardeşi olan Mehmet Kara Avdooğlu(50) Hilalli, kazmayla ağaç köklerini çıkarmak için sırtın arkasında bir yere kamp dışına çıkmışlardı. Bu iki yaşlı kardeş, ağaç köklerini kazmayla çıkarırken işbirlikçiler tarafından kaçırıldılar, 23 gün sonra bu iki kardeşin cesetleri kafası kesilmiş halde Yezidi bir çoban tarafından bulundu. Bu çoban kampa gelerek bize haber vermişti, bizlerde hemen o cenazelerin yanına gittik ve o korkunç vahşet manzarasıyla karşılaşınca şok olduk. Bu iyi kalpli iki yaşlı insanımızın kafaları kesilmiş halde cansız vücutlarıyla karşılaştık, cenazeleri oradaki tilki, sansar gibi yırtıcı hayvanlar yemişti, geriye de cenazelerin kemikleri kalmıştı. Bu vahşeti yapan KDP çeteleri bu cenazelerin kafalarını bir miktar para kaşılığında TC'ye "biz iki PKK'li öldürdük" diye satmışlardı. Bu korkunç olay ve vahşet bir miktar para için yapılmış, KDP TC'ye uşaklığını ve Kürt düşmanlığını bu korkunç cinayetiyle kanıtlamıştı, söyleyecek bir şey bulamıyordum, çok etkilenmiştik, hala da unutmuş değilim, insan olamazdı bunlar. Tabi biz cenazelerimizi buradan alıp daha sonra kampta toprağa verdik. Özellikle bu olaydan sonra partiye olan inancımız daha çok büyümüştü. Aile olarakta PKK'li olmaktan da çok büyük onur duyuyorduk. Geçmişte de, gelecekte de bugünde de son nefesimize kadar

partiye yardım ve destek sağlayacağız, bu yoldan da asla dönmeyeceğiz, bu yolda biz canımızı ve malımızı vermeye devam edeceğiz, ne gerekiyorsa hala da vermeye hazırız, bu süreçte ben ve kardeşlerim hiç görevsiz kalmamıştık, üç kardeşte hep parti mücadelesinde görev aldık, bir çok kilit noktalarda da bulunmuştuk.

Nehdara kampında bu acılı ve trajedili olaylar yaşanırken yine de bizler kamp halkı olarak günlük yaşamımıza da devam ediyorduk, fakat bu kampa ancak üç ay dayanabildik. Buradan mutlaka fazla kayıp vermeden çıkmamız gerekiyordu, bu mayınalarla ve akreplerle dolu alan belki de hepimizi yutabilirdi, aslında o sıralar teknik imkanlarımızda olsaydı da görüntülü olarak bunları size gösterebilseydim. Tabi değil teknik imkanlar yiyecek bulmakta bile zorluk çekiyor, barınma sorunlarımızı da halledemiyorduk, deyim yerindeyse pamuk ipliği üzerinde saatli bombaya göre ayarlanmış bir yaşamın içindeydik, ne olursa olsun buradan çıkmak zorundaydık.

Yine Önderliğin bir talimatı geldi o sıralar. Önderlikte böyle bir yaşamdan başka bir yerde yaşamaya ilişki bir talimatı gelmişti. Bizim kamp yönetimi de bu yönde bi karar aldı. Biz BM'ye hemen öneri yaptık ve BM'de bizlere "sizi güvenli bir yere yerleştireceğiz" dedi. Saddam'da bunu kabul etmişti.

Bizim Mahmur'a gelişimiz Saddam'ın işine de yaradı, çünkü Saddam dünyada diktatör olarak biliniyordu ve bizlere kucak açması dünya kamuoyunu da şaşırtmıştı. Nasıl olurda acımasız diktatör Saddam Kürt mültecilerine kucak açardı, BM, PKK ve Saddam artık Mahmur denilen yer için karar almıştı. "Bizde yeterki buradan kurtulalım, neresi olursa olsun" dedik. Artık mayınlardan ve talanlardan kurtulmak için bu öneriyi kabul etmiştik ve BM'nin gönderdiği arabalarla kalan eşyalarımızın hepsini yükledik. Kısım kısım farklı günlerde Mahmur'a yol aldık. Mayıs sonlarında yanılmıyorsam ayın 27'sinde yola çıktık ve üç gün içinde üç grup halinde Mahmur'a ulaştık; birinci grup Mahmur'un doğusuna 1-2 kilometre uzaklığına yerleştirildi, burası adeta bir çöl sahrasıydı, her yer kumluktu. Halk oraya geldiğinde "serhıldan yapıp burada oturamayacaklarını, burasının çöl olduğunu" söyledi. Herkes arabada şok içerisinde kalmış yere inmiyorlardı, içlerinde oluşturdukları heyetle arazi keşfine çıktılar, BM ve PKK'den de bir heyet vardı. Sonunda Germav denilen su yeri bulundu, Saddam'ın bir subayı "burada" kalabilirsiniz dediler, bizde burayı kabul ettik.

Ben o zaman üçüncü gruptaydım, bizlerde o sıralar Nehdara'ya tekrar dönmeyi bekliyorduk ve oradan gelenlere de gidecek yerlerimizi soruyorduk. En

son üçüncü gün, üçüncü grupta gelince kimse artık Nehdara'da kalmamıştı, ancak Nehdara'da sadece 20-30 aile kalmış ve bizlerin yanına gelmemek için direnmişti orada. "Gelmeyeceğiz, KDP'ye sığınacağız" demişlerdi, zaten bunların KDP'yle ilişkileri vardı, örgüte rağmen bunlar gelmediler, bu sefer örgütte kamptaki aşiretleri devreye soktu, ama yine de gelmediler, bu sefer bizde onları ikna etmeye çalıştık, fakat ikna için gelenleri dövdüler, ama sonuçta çabalarımız sonuç verdi ve kampımıza geldiler. fakat bir sene sonra diğer kamplara gittiler, BM'de zaten bunu istiyordu, kampı dağıtmakta onların hedefiydi. TC ve KDP gibi onlarda bu emperyalist politikaları uyguluyordu 1994 yılından beri.

Artık bizler Mahmur'daydık. BM yine burada da bizi rahat bırakmadı, kampı dağıtmak isteyince biz onları protesto edip kurumuna zarar verdik. İlk geldiğimizde Mahmur kupkuru bir yerdi deyim yerindeyse; suyu, erzağı olmayan, toz, duman, düz, taşlıkları,aşırı sıcaklıkları ve son derece zehirli siyah akrepleri ve yılanları bol olan, tam anlamıyla cehennemi andıran bir rezalet coğrafyasıydı. Barınaklarımız zaten yoktu, çocuklar susuzluktan perişandılar. Sonunda BM, kamp halkını dağıtamayacağını, halkın iradesiyle başa çıkamayacağını anlayınca tekrar insani yardımını yapmaya başladı. O dönemde kampta çok dağınıktı, hatta kasabaya kadar dağınık oturuyorduk. BM'de bizleri bir noktada toplamak istiyordu, yoksa "güvenliğimizi alamayacaklarını" söylüyorlardı. Bu arada buraya yol da yapmışlardı. Kepçeyle ara sokaklar yaptılar ve plan oluşturdular, alt yapıyı da ihmal etmediler, kanalizasyon yaptılar; ağaç, direk, tel, hasırlar getirmişlerdi, bunlar barınaklar içindi, yavaş yavaş normale dönüyorduk, halkta barınaklarını yapmaya başlamıştı, bir miktar çadır getirildi, ardından tankerlerle de su getirildi, herkese çadır gelmemişti, henüz ve dışarıda açıkta yatıyorduk, gelen az sayıdaki çadırlarda yırtık ve eskiydi, taşlar çok olduğundan duvarlar yapmıştık, Dicle suyu etrafındaki yeşillikleri getirttik ve çatıları yaptık. Artık çevreyi de gezip araştırıyorduk, araziyi tanımaya çalışıyorduk.

Kamp yönetimide halka moral vermek için toplantılar yaptı, bir toparlanma da oldu. O sıra yönetimde Rıza arkadaş vardı. Bu süreçlerde fazla bir ambargo ve kısıtlama olmadı, yardımlar sürerken bizlerde yavaş yavaş topralanmaya devam ediyorduk. Bu süreçlerde insani yardımların hızlanması ve siyasi haklarımızın alınması için açlık grevlerini de yapıyorduk. Bu açlık grevleri ve serhıldanlar sadece yiyecek, giyecek için değil, genel Kürt sorunun demokratik çözümü için siyasi girişimleri de yoğunlaştırıyorduk. Genel Kürt siyasi gelişmelerinden kopuk değildik. Emperyalizm ve sömürgeciliği lanetleyen değişik eylem türlerini de pratikleştiriyorduk. 15 Şubat 1999 yılında Önderlik yakalandığında biz açlık grevindeydik. 75 gün dönüşümlü açlık grevi yapmıştık. 100'den fazla katılım olmuştu açlık grevinde, 7'den 70'e herkes açlık grevindeydi, hemde üç kez bile katılanlar vardı. Önderliğin yakalanmasını protesto için kendini yakanlar olmuştu, onlarca insan kendisini yakmış, bir kadro arkadaşta şehit

düşmüştü. Önderliğin "kendinizi yakmayın, düşmanınızı yakın" demesine rağmen Önderlik için atan yürekler bedenlerini ateşe vermeye devam ediyordu. Son andaki müdahalelerle bu fedai insanlar tek tek kurtarıldı. Bizler için en sacılı süreç 15 Şubat ve sonrasıydı. 9 Ekimle başlayan uluslararası komplo 15 Şubat Önderliğimizin esaretiyle üzerimize karabasan gibi çökmüştü, artık her alanda, her tarafta siyasi eylemlerimizi arttırıyorduk.. Önderlik özgürleşinceye dek....

2003 Irak-ABD savaşıyla birlikte erzaklarımızda bir kısıtlama olmamıştı, tersine bir erzak birikimi olmuştu, herhangi bir kısıtlama yoktu, ama biz hemen herhangi bir tehlikeye karşı örgüt talimatıyla yeraltı sığınakları yaptık. İçine kalın ağaçlar attıkki parçalardan korunmak içindi. Savaş çıkınca da bir zorluk çekmedik, hiçbirimize dokunulmadı, yaptığımız sığınaklara bile hiç girmedik, damlara çıkıp uçakları seyretmiştik. Kamp çevresine de uyarı olsun diye beyaz taşlarla UNICEF diye yapmıştık. Mülteci kamp olduğu BM'nin denetiminde olduğu belli olsun diye yapılmıştı. O dönemler herhangi bir sıkıntımız olmamıştı, çok rahattık. Yine o süreçte Mahmur kasabasını da biz kurtarmıştık Araplardan. 150 arkadaş ve milis Mahmur kasabasına yardım amaçlı Kürtlere yardım etti ve kasabayı Arapların elinden aldı. Daha sonra kasabayı hasarsız peşmergelere verdi. Araplara daha önceden uyarı yapılmıştı. Arapların kimisi kasabayı terk etti, kimisi de sessizce oturmuştu. Tabi Mahmur halkı yardımlarından dolayı bizlere iyice yakınlaştı ve peşmergelerde bizlere teşekkür etmişti.

Bizlerde daha sonraki süreçte kampta kurumlaşmalara gittik, zaten Etruş kampında bunu başlatmıştık ve bunları Mahmur kampında geliştirdik, kurumlaşmaları yeniledik. Yine savaş sürecinde havan mermilerini toplayan çocuklardan bir kaçı şehit düşmüştü. Ardından kireç ocağı yakınlarında mayına basıp şehit düşenlerde olmuştu, bunlar baba ve oğuldu. İsimleri; Hamit(Marinuslu, 40 yaşlarında) ve oğlu Nasret (25) öğretmendi. Yine Musul yolunda bir arabamız KDP'liler tarafından taranmıştı karanlık güçler tarafından. 2000 yılında 9 arkadaş tedaviye giderken ateş açılmıştı Taramada şöför olan Kadir Gever(40) yaşlarında bir yurtseverimiz şehit düşmüş, diğer arkadaşlarda yara almadan kurtulmuştu. Kampımızda yaşadıklarımız ve hatırladıklarımız bunlardan ibaretti, şu ana kadarda herhangi bir sıkıntımızda yoktur, çalışmalarımızı da şu an kamp dışında yapıyoruz.

MESAJIM:

Ben Kürt halkına birlik ve bütünlük içinde olmayı kendi diline ve kültürüne sahip çıkmasını istiyorum. Dünyada Kürtler kadar kimse haksızlığa uğramadı, hayvanların bile hakları var, ama Kürtlerin hiçbir yerde, hiçbir zaman hakları olmadı. Bunu dünya kamuoyu bilmeli. Onlara mesajım şudur. Kürdistan'ı dört parçaya bölen devletlere, yani TC, Irak, İran, Suriye'ye biz Kürt vatandaşı olarak kendi kimliğimizi, dilimizi, kültürümüzü istiyoruz diyoruz, hiç kimsenin taşında, toprağında gözümüz yoktur. Ve özellikle Önderliksiz yaşam bizim ve benim

ailem için haramdır diyorum. Önderliğimize yapılan imha dayatmalarını insanlık dışı buluyoruz. Bireysel olarak, ailem olarak, şerefli ve namuslu Kürtler olarak, Önderliğimizin etrafında bir ateş çemberi oluşturarak kanımızın son damlasına kadar şehitlerimize, Önderliğimize, kültürümüze, kimliğimize bağlı kalacağımıza ant içiyoruz.

Selam ve Saygılarımla
Abdülkadir Kara

AHMET HAKKARİ VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1963 yılında Hakkari merkezinde doğdum. İlk, orta ve liseyi Hakkari'de bitirdim. Daha sonra Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinden mezun olduktan sonra 6 yıl memurluk yaptım. Ailede 9 kardeşiz, geçimimizi de memurluk yaparak sağlıyorduk. Kardeşlerimin hemen hepsi yüksek tahsilliydi. Ailemde ulusal duygular partinin ortaya çıkışıyla oldu, daha önce şimdiki kadar bilinçli değildi. İlkel milleyetçilik temelinde vardı, ama şimdi daha bilinçli ve daha ideolojk ulusal duygularımız var, ailemde bu temelde yurtseverdir, daha çok küçük burjuva özellikli bir ailedir. Ahmede Xani sülalesinden gelme olduğumuz için ona karşı bir sempatide yoğundur. Ayrıca bizlerden şehitler ve katılım çoktur, bir kardeşimde mücadeleye katılmıştı.

1980 yılında liseyi bitirdikten sonra bende DDKD, DY, KAWA vb.örgütlerin etkisinde kalmıştım. 12 Eylül sonrası okul bittikten sora askere gittim ve dönüşte 12 Eylül'ün yoğun etkilerini yaşadım. Kendi bölgemde ırkçı yaklaşımlar biz Kürtlere karşı vardı. Ben devlet memuru olmama rağmen polisler bizleri aşağılıyordu. Bütün bu aşağılamalar Kürt olduğumuz içindi, askerlerde öyleydi. Bu tabi bizi onlara karşı tepki duymaya götürüyor, örgütle buluşturuyordu. 1986

yılında memurken arkadaşların komitesiyle tanıştım. Ve yine bu arkadaşlarla tartıştık. Gelişen mücadeleyle ilişkileri yoğunlaştırırken bir kardeşimde partiye 1990 yılında katıldı. O süreçte bende 1993 yılının başlarında tutuklanmıştım. Devlet memuruyken düşman, yurtsever çevrelere yöneliyordu. O sıra örgütle de ilişkilerim vardı. Bir itirafçı bir yurtsever insanımızla ilişki kurup bizlere ulaşmak istedi, fakat deşifre edildi. İtirafçı 3 milyon parada toplamıştı parti adına bu itirafçı ilişkide bulunduğu yurtseveri yakalatınca, yurtseverde sorguda benim adımı veryor ve benim tutuklanmama sebep oluyordu. 6 ay Muş cezaevinde kaldım, 2 ayda Hakkari'de cezaevinde kaldım. Tahliye sonrası mücadeleye katılan kardeşim gerekçe gösterilerek düşman bu sefer aileme yönelip dükkanımızı yaktı. Evimize baskınlarda devam ediyordu. İki kere yine gözaltına alınıp işkencelerden geçirildim. Yine arkadaşların eylemleri de oluyordu bu süreçte, arkasından düşmanda tekrar bize yöneliyordu. Ben Eylül ayında tekrar 9 gün gözaltına alındım. Bu sefer bizlerle birlikte 97 kişi daha gözaltına alınmıştı, çok kötü işkence yapmışlardı bizlere, sebepte polis otosunun taranmasıydı. Düşman da misilleme olarak daha önce gözaltına alıp serbest bıraktıklarını tekrar gözaltına alıp sicili olan herkese yöneliyorlardı. Daha sonra bu 97 kişiden 12 kişi dışında hepsi serbest bırakılacaktı. 12 kişi de daha önce cezaevinde kaldıkları için serbest bırakılmamıştı. Bunun üzerine bizler hemen açlık grevlerini başlattık ve bu durumu protesto ettik, daha ileriye giderek intihar edeceğimizi söyledik ve HEP(Halkın Emek Partisi) ile DKÖ(Demokratik Kitle Örgütleri)nin baskıları ve bizim eylemlerimiz sonucu 9 ay sonra serbest bırakıldık. Tabi ben yürüyemiyordum, çok kaba dayak atılmıştı bizlere ve çok kötü durumdaydım. Ankara'da 40 gün tedavi gördüm, yavaş yavaş iyileşiyordum, zedelenen Kuyruk kemiğimde biraz düzelmiş, bende yürümeye başlamıştım. Hakkari dönüşü gözaltına alınanlar hep benim ismimi vermişti sorguda. Tabi hayatım tehlikedeydi ve arkadaşlarda bana "burayı terket, seni infaz edecekler" diye uyarıda bulunuyorlardı.

Evimizin etrafına düşman tarafından pusu atılmıştı. Ben Yüksekova'ya gittim, oradan da İran'a geçtim. Sonra "geri dönerim" diye hesap ediyordum. 10 gün İran'da kalmıştım, sonra bana avukatım "Hakkari'ye gelebilirsin" dedi. Daha sonra Hakkari'deki durumum tekrar kritikleşince ben arkadaşların yanına gitmeye karar verdim. Sene 1994 başlarıydı, kış mevsiminde düşman operasyonu 11 bin asker ve korucuyla yapılmıştı, fakat buna rağmen gerilladan ağır darbe yemişlerdi. Operasyon dönüşü askerlerle korucular yenilgi hırsını Bedler, Koval, Mıspos köylerinden çıkardı. Bu köylerden 14 kişiyi gerekçe göstermeden yoğun işkencelerden geçirdiler, bu köyler korucu köyleriydi, onların bütün silahlarına el koymuşlardı. Beni saklayanda hem korucu, hem milisti. Tabi o sıralar yoğun operasyonlar devam ediyordu. Benimde Irak'a geçme durumum vardı, kış mevsimiydi, kışın bile operasyon hala devam ediyordu. Bende sürekli gizleniyor, arkadaşlarla ilişkilerimi devam ettiriyordum. Daha sora arkadaşlarla buluşup Kato'ya geldik, artık kırsaldaydım. İki gün

burada kaldıktan sonra ben 13 arkadaşla birlikte güneye geçtim, aramızda yaralı arkadaşlarda vardı. Metina alanındaydık, Metina da 2.5 ay kalmıştım. Bu sıralar güneyde savaş hazırlıkları da vardı, ama savaş çıkmayınca milis arkadaşlarla birlikte biz Sersınge nahiyesine geldik. Sersıng Duhok iline bağlıydı. Daha sonra Amediye'de asayişe geçtik ve durumumuzu bildirdik. Türkiye'den kaçtığımızı söyleyince bize fotoğraflı bir kağıt verdiler. Bizlere "siz Kürdistan'da serbestsiniz" dediler. Biz Duhok'ta bir milisle kalırken diğer arkadaşlarda Duhok'ta kaldılar. Bize arkadaşlar burada bir görev vermişti. Bu da kuzeyden göç eden halka güneyde yer bulma göreviydi. Bizler ise keşif yapıp tekrar Sersıng, sonra Metina'ya dönüp arkadaşları bilgilendirecektik, fakat asayiş bizi Duhok'ta bırakmadı. 1995 yılının ortalarına kadar Duhok'ta kaldım. Duhok, Amediye, Sersınge'ye yerleşmiş bir çok göç eden halk vardı. Bunlar Çukurca, Hakkari yöresindendi. 1995 yılının ortalarına kadar Çelik Operasyonu devam etmişti ve aileler yavaş yavaş kamplara gidiyorlardı, Etruş kampına geldiler. Benimde o süreçte Avrupa'ya gitme durumum vardı.

O süreçte PKK ile KDP'nin arası açılmıştı. KDP'de milislere ve kuzeyden göç edenlere yönelmeye başlamıştı. Bizde bir arkadaşla KDP tarafından gözaltına alındık, Türkiye'ye teslim edilmek istendik, tabi bunu biz kabul etmedik. Daha sonra halk ve BM devreye girerek bizleri serbest bırakmak zorunda kaldılar. 9 gün gözaltında kalmıştık, serbest kalır kalmaz bende doğrudan bazı insanlarımızla birlikte Etruş kampına geldik. Aslında Etruş'a geçici olarak gelmiştim. Arabayla bir saatte Etruş kampına gelmiştim. Aslında Avrupa'ya gideceğim için burasını geçiş yeri olarak görüyordum. Kampa geldikten 10 gün sonra savaş başlamıştı. 26 Ağustos 1995 yılında Güney savaşı başladı. KDP, TC ile birlikte PKK'ye karşı bir savaş başlattı. Bu savaşla birlikte KDP kampın etrafını saytaralarla sardı ve giriş çıkışları yasakladı. TC, Çelik Operasyonuyla Duhok ve Zaxo'ya girmişti. KDP'yi de yanına alarak kampa girmek istedi, KDP eliyle kamptaki halkımızın sicil dosyalarını istedi, onlara göre bütün kamp PKK'ye yardım ve yataklık ediyordu. TC, KDP'den "kamp halkının tamamının kendilerine teslim edilmesini" istiyordu. TC'nin KDP'den istekleri bunlardı. KDP'de bunun karşılığında TC'den "Habur sınır kapısının düzenli açılmasını ve güneye mal sevkiyatının yapılmasını, elektriğin TC tarafından verilmesi" gibi istemleri yine TC'nin önüne koyuyordu. KDP zaten bizleri ne Duhok'ta, ne de Zaxo'da görmek istemiyordu. Burada kalanları hemen kampa gönderiyordu. Bizim Duhok ve Zaxo'daki güney halkını örgütlememizden korkuyorlardı. Tabi bunlar aynı zamanda TC'nin de dayatmasıydı, ama TC bizleri KDP'den teslim almamız konusunda ısrarını da sürdürüyordu.

Etruş kampının o süreçteki nüfusu; 18.500'dü. 4 binin üzerinde de okullarımızda öğrenciler vardı, fakat kampa saldırı olabileceği endişesiyle meşru savunma durumuna geçilmişti. Yine kamptaki milisler ve arkadaşlarda gerekli mevzilere yerleştirildiler. Tabi ara sıra kamp çevresinde KDP'lilerle çatışmalar çıkıyordu. Milisler stratejik noktalarda mevzilenmişlerdi. KDP bunun

istihbaratını almıştı ve sivil halkın PKK'li olduğunu çok iyi biliyorlardı. Bu yüzden KDP kamp çevresine bir operasyon yaptı, çıkan çatışmalarda kamptan 8 arkadaş şehit düştü, bu arkadaşlar pusu sonucu şehit düşmüşlerdi. KDP'den de kayıplar vardı, fakat tam bilinmiyordu. O sırada arkadaşlar kampın yukarısından geçen KDP konvoyuna bir eylem düzenlemişti. Eylemde araç içerisinde KDP lideri Mesut Barzani'de vardı. Bu saldırıda Barzani yara almadan kurtulmuş, çok sayıda korumalarının içinde olduğu iki araç imha edilmiş, bir çok peşmerge ve korumaları ölmüştü. Bu bir çeşit misillemeydi. Sonrasında ise kampın etrafındaki KDP saytaraları kamp halkına tarama yapmaya başladı. Bu saldırıda bir çocuk yaşamını kaybederken, iki çocukta ağır yaralanmıştı. Bizlerde kampın güvenliğini almak için herkesin kendi çadırında nöbet tutmasını istemiştik, artık herkes çadırında nöbet tutmaya başlamıştı. KDP tarafından kampa tümden ambargo uygulanıyor, giriş ve çıkışlar tümden yasaklanıyordu. Halkın bir çok küçük ve büyükbaş hayvanına KDP tarafından el konuldu. Bir çok insanımız hayvanlarını otlatırken gözaltına alınıyor, hayvanlarına da el konuluyordu.

Bende bu ambargo sürecinde öğretmenlik yapıyordum. Okulumuz ise kurduğumuz bir çadırdan ibaretti, derslerimizi bu çadırda veriyorduk, ders sıralarımız yeterli değildi. Sıra dediğimiz aslında oturduğumuz taşlardı, tabi eğitimdeki öğrenciler kışın çamur içinde çıplak ayakla okula geliyorlardı. Bütün evlerde halkın elinde sadece mercimek kalmıştı; un, şeker, çay, tuz hemen hemen kimsede kalmamıştı. Yaklaşık 3 ay süreyle bu zor koşullar altında öğrenciler okula yinde de devam ettiler. BM'de bu çatışmalardan ve KDP'nin baskılarından dolayı kampı terketmişti. Yine BM'nin hastanesinde de ilaç da kalmamıştı, bazı ağrı kesici ve iltihap ilaçları dışında hiçbir malzeme ya da ilaç yoktu. Öğretmenlik yaptığım okulda ilkokuldu, alt sınıflarda da branş dersleri veriyordum. Bu zor kuşullara rağmen öğrenci ve okul arasında muhteşem bir birlik vardı. Okul araç ve gereçlerimizde bitmişti ama biten bir malzemeyi örneğin yazılı kullanılmış bir defteri silip tekrar kullanıyorduk, yine kalemlerimizi kırıp iki kalem yapıp yazı için kullanabiliyorduk... Böyle bir ortamda ve koşullarda okulda görev yapıyorduk.

Bu arada KDP ve TC'nin bu operasyonel baskılarını protesto etmek için kamptan anayola doğru, yani Duhok ve Etruş anayoluna doğru bir yürüyüş başlattık. Daha kampın girişindeyken KDP'nin saldırısına uğradık, öğrenciler en öndeydi, halkta arkadan geliyordu, öğrencilerin yaşları 7 ile 13 yaş arasında değişiyordu. O yürüyüş sırasında, daha yürüyüşün başlangıcındayken KDP tarafından üzerlerimize alçakça ateş açıldı. O sıra öğrencilerin en önündeki kortejde, yürüyüş kolunu yönlendiren Jiyan arkadaş sırtına aldığı kurşun yaralarıyla şehit düşüyordu. Özellikle Jiyan arkadaş hedef alınmıştı, tabi

arkasından rastgele KDP tarafından kalabalığa çoluk çocuk , kadın demeden tarama yapılıyordu. O saldırıda 4 ağır yaralı daha vermiştik; dördüde bayandı. 13 Eylül 1995 bu alçakça, haince saldırı günü, tüm kampın hafızasına bir daha hiç unutulmamacasına kazınmıştı. '13 Eylül 1995' bütün hafızalara kazınmıştı. Bu saldırı öncesi KDP önce yürüyüş halindeki halkın etrafını sarmıştı,tabi yürüyüşte bizler çok kalabalıktık, Öğrenciler ise önde yürümüştü, öğretmenlerde öğrencilerin önündeydi, şehit Jiyan'da öğretmendi ve okulumuzun sorumlusuydu. O sırada KDP yürüyüş yaptığımızı görünce daha önce kampın önünde hayvanları için topladığımız otları yakarak yürüyüşümüzün önünü kesmek istedi. olayların hepsi başından itibaren hep burada olmuştu, ardından tarama başladı; her yerde kurşunlar vızıldıyordu, kurşunlardan korunmak için Hafif tepelik bir yere öğrencileri gizlemiştik, bir katliamın önünü almak için bu önlemleri alıyorduk, Yol kenarındaki tümseklerle bizler geriye çekildik ve daha önce yaptığımız sığınaklara girdik. Halkta büyük bir tedirginlik başlamıştı, aslında yapılan bu yürüyüşe halk daha başlamadan eleştirisini yapmıştı. "Zaten KDP vahşi, onlar böyle bir eyleme cevapsız kalmazdı" diye kendi aralarında da konuşuyordu. Aslında kamp yönetimininde büyük bir hatası vardı, böyle bir zemin KDP'ye verilmemeliydi, yönetimde bu yüzden çok eleştirilmişti, halkta bu eylemi hiçbir zaman kabul etmemişti, Yönetimde bir kişi bu eylemin yapılmasını istemişti, buna gerekçe olarak "Parti talimatıdır" demişti. Oysa bunu kendisi istemişti(Bu kişi daha sonraki süreçte parti tarafından infaz edilecekti) Halkta zaten 'parti talimatıdır' diye yürüyüş eylemini gerçekleştirmişti, olan olmuş Jiyan arkadaşımız şehit düşmüştü, Jiyan arkadaşı çok seviyorduk hepimiz, O gerçekten bir iyilik meleğiydi, Ruhu şad olsun. Bizler saldırı sonrası kampa geldikten sonra hepimiz sığınaklara girmiştik. Çünkü kamp hala KDP tarafından taranıyordu. O sıra kampa "kampı boşaltın" talimatı geliyordu. Bizlerde cenazeyi hemen olay yerinden almış kampa getirmiştik. Yaralıları hemen tedavi altına almıştık. Jiyan arkadaşın naşını da daha sonra akşam saat 20.00-20.30 sıralarında toprağa verdik.

Kampa ben o sıralar yeni gelmiştim. Sadece okulu ve çevresini tanıyordum Cenazeden sonra yeni bir talimat daha geldi ve kamptan çıkılmayacağı bize söylenmişti. KDP zaten kampın etrafını sarmıştı. "Bize yönelirseniz bu kampı yok edeceğiz" diye PKK'ye de gönderme yapmışlardı. Zaten yürüyüşümüze de saldırması bu yüzdendi. Bu PKK'ye bir mesajdı adeta. Çok geçmeden bu mesajın ciddiyeti anlaşıldı. Kampın savunmasını yapan tepelerdeki milis arkadaşlara yardım ve nöbet değişimi için giden 6-7 kişilik bir tim, KDP tarafından gece saat 01.00 sıralarında kampın kenarında pusuya düşürüldü. Bu pusuda 3 arkadaş şehit düştü. Bu arkadaşların hepsi kadro arkadaşlardı. Aslında parti talimatında "zorunlu olmadıkça silah sıkılmayacak" deniliyordu, pusuya düşen bu arkadaşlarda "KDP kamptaki halka bir zarar vermesin" diye yaralandıkları halde kurşun sıkmamışlardı. Bizler ise bu olaydan sonra arkadaşların cenazelerini almaya gidemiyorduk. Zaten KDP kampın her yerini

sarmış, adım attırmıyordu. Adeta kamp üzerimize kilitlenmiş, cenazelerimiz KDP'nin eline geçmişti. Daha sonra cenazelerimizi alarak kampta yapılan törenle şehitlerimizi toprağa verdik.

Bizi bu olay çok etkilemişti. Ve her gün her gece böyle taramalar da devam ediyordu, çok ilginçti, belki sadece Kürtlerin tarihinde bu vardı. Tarihte hiçbir imparatorluk yada diktatörlükler bile kendi halkına bu kadar acımasızca saldırmamış, onu bu kadar tecrit etmemiş, tam tersine onu yüceltmişti. Ne Cengizhan'ın imparatorluğu, ne de Alman faşist lideri Hitler bile bırak kendi halkına saldırmayı, onlar için dünyanın yarısını fethetmişti, ama iliginçtir Kürtlerde bu tam tersi olmuştur. Özellikle KDP kadar düşüncesiz ve zalim bir örgütle inanıyorum Kürtler hiçbir zaman karşılaşmamıştır. Aşiret kültüründen hareket eden KDP ulusallık bir yana, ulusal inkarcılığın ağa babası olan TC'nin de paramiliter yedek askeri olmuştu. Önüne atılan kemiklerle kendi kanından olan insanlara bile kurşun sıkacak kadar onursuzlaşmıştı. 'Kürdü Kürde kırdırtma' politikasının en iyi uygulayıcısı olan Batılı devletler ve TC; KDP ve YNK'den daha iyi uşak bulabilirmiydi acaba? Bu kadınlara, çocuklara, yaşlılara bu kadar vahşeti nasıl yaptılar? Bunlar unutulacak şeyler değil, unutmayacağız ve unutturmayacağız. Onların tarihe verecekleri hesapları çoktur.

Yine bu süreçlerde KDP ile PKK arasında da savaş sürüyordu. Bunun kampa yansıma boyutunda şiddetin derecesine göreydi. Bizde tarih tarih fazla anımsayamıyoruz olayları. Hafızalarımızda bu olaylar, duygu ve düşünce boyutuyla kalmıştı.

Bir ambargo süreci vardı o sıralar. KDP'liler hem kelle avcılığı hem intikam alma yarışına girdiler. Kendi kardeşlerini, çocuklarını bu savaşta kaybedenler hıncını bizden birilerini katlederek alıyordu. Yine 15 Aralık 1995 ateşkesinde bile ağır hastalarımız kamp dışına, Duhok'a gönderilmiyordu KDP tarafından. Artık biz kampta narkozsuz ve uyuşturucusuz müdahale ediyorduk hastaya, ama bazılarının hastaneye gitmesi gerekiyordu. Bir gün biz yolda giderken KDP'lilerde yola pusu atmışlardı. Duhok'lu insanlar bile bizi korumaya çalışıyordu bu pusulardan, çünkü onlar pusu yerlerini iyi biliyorlardı. Duhok hastanesinde arkadaşların kurşunlarıyla yaralananlarla birlikte tedavi görüyorduk, ama bizim güvenliğimiz için ameliyat sonrası bizi tekrar kampa göndermek zorunda kalıyorlardı. Bunlar hep ateşkes sürecinde oluyordu. KDP'liler hep aşiretsel kin temelinde bize yaklaşıyorlardı. Onlar için ulusal gurur, ulusal duygu yoktu. Hepsi aşiretti, varsa yoksa hep aşiretleri içindi.

1996 yılı Mart'ında BM insani yardım adı altında kampa erzak getirdi ve bizleri yeni baştan nüfus olarak saydılar. BM'de KDP'yle birlikte çalışıyordu. BM nüfüs sayımını BM kartı çıkarmak için yapıyordu, bizlere arkadaşlarla ilişkimizi soruyorlardı. Artık KDP le PKK arasındaki ilişkilerde normale dönmüştü. Duhok'a da gidip gelebiliyorduk. KDP kampı tam denetime almak istiyordu, bazen bu temelde kamp olarak onlarla gerginlik yaşayabiliyorduk.

Bu sıralar bende hasta olduğum için okuldan ayrılmıştım. 1996 yılının sonuna

doğru gelirken TC kampı yeniden gündeme oturtmuştu. Bu amaçla KDP ve BM'ye baskı yapıyordu. TC,"Etruş kampı silahlı bir kamptır, dağıtılması gerekir" diye diplomatik bir girişim başlatarak KDP'yi de böyle yönlendirdi, savaş uçaklarını kamp üzerinden alçaktan uçurdular, halkta bu olayı protesto etmek için 1500 kişiyle dağa, Gare alanına giti. Biraz fiziği iyi olanlar dağa yürüyüş başlattılar, TC savaş uçakları bu yüzden Gare'yi bombaladı. Gare'ye giden halkımız "TC bize burada yaşam imkanı tanımıyor, bizde bunu protesto etmek için dağa gidiyoruz" diyorlardı.

1996 yılı sonunda BM'li bir yetkili kampa gelmişti. Bizlere "Biz Etruş kampından el çekmek zorundayız, insani yardımı durduruyoruz, gerekçemizde kampta silahlı insanlar vardır, sizleri biz uygun gördüğümüz şekilde dağıtacağız ve Etruş kesinlikle boşaltılacak, o zaman ikinci bir kararla tekrar Etruş kampına insani bir yardım yapabiliriz" dediler. bu duyuruyu açık alanda yapılan bir toplantıda söylediler. Halkta "neden böyle oluyor?" diye sordu. Onlarda "herkes kekliğe düşman, keklikte kendisine düşman" diye cevap verdiler. Yani sizi Kürtler birbirinize düşmansınız demek istemişlerdi, doğrudan bunları söylüyorlardı. Tabi bu toplantıyı TC onlara yaptırmıştı, buna mecburdular. Bu süreçten sonra halkta yaşamış olduğu baskılardan dolayı arayışlara girdi. Kampta kamp dışında yaşayan akrabalarının, köylerdeki tanıdıklarının yanına gitmek isteyenler oldu, Hatta Barzani'ye müracaat edip yer arayışına girmek isteyenler oldu. Etruş kampının dağıtılmasının istenmesi halkta büyük bir tedirginliğe neden olmuştu.

1996 yazında BM kampta bina yapımına da başlamıştı halk için. Hatta bir semtimizde binalar yapmıştı, gakat TC, KDP, ABD'nin baskısıyla bu bina yapımından BM vazgeçti ve kampın boşaltılması için karar aldı. 1996 yılının sonlarına doğru 1997 başlarında kamptan ayrılmalar olmuştu. Bazıları Semele'ye, Beherke taraflarına, bazıları Diyana tarafına gittiler. Tek tük ailelerde Zaxo'ya gitti. Yine birkaç ailede Türkiye'ye geri döndü. Kampın büyük çocğunluğu özellikle Süleymaniye tarafına gitme eğilimindeydi. O zamanlar YNK ile aramız iyiydi, bunun için görüşmeler olmuştu. Bu süreçte yine büyük bir grup eşyalarını alarak Ninova kampına geldi. Ninova Musul'a yakın sıfır noktası denilen bir alandı. Irak ile ABD arasındaki yasak insansız bir tampon bölgeydi. Burası meşhur 36. paraleldi. Tabi ne olacak diye herkes beklenti içerisindeydi. İlk kafile yani küçük bir grup 1996 Aralığında o boş araziye, Ninova'ya gidip konumlandılar. Kampta kalan o büyük grupta 1997 Şubat'ında Ninova'ya gelmişlerdi. Bu küçük grup Ninova'ya yaya olarak 5 saatte ulaşmışlardı. Ninova'ya biz gidersek KDP buraya giremeyecekti, çünkü Ninova insansız yasak bir alandı, 36.paraleldi, KDP buraya karışamazdı. Biz ne Türkiye'ye dönmek, ne de KDP ve BM'nin istediği yerde onların denetimleri altına girmek istemiyorduk. Bu yüzden de Ninova'yı seçtik, ilk grubumuzu da oraya gönderdik, fakat ne BM, ne KDP yardım etmişti. Bu sebeple bu ilk öncü kafile yaya olarak 5 saatte Ninova'ya gitmek zorunda kalmışlardı. KDP ile BM

durumun ciddiyetini anlayınca ve kararlılığımızı görünce hemen bizleri sahiplenip araçlar tahsis etti. Bizleri kaybetmek istemiyorlardı, kazanmak istiyordu. Esas amaçları da gerillayla, PKK'yle bağlantılarımızı, ilişkilerimizi koparmaktı. Bizleri parçalayıp dağıtarak Türkiye'ye göndermek ya da güney sahasında kendi kitleleri içerisinde eritmekti.

Ninova'ya giden bu büyük çoğunluğa bu sebeple araçlar tahsis edilmişti. Sonraki gruplarda birkaç gün geçmeden eşyalarını arabalara yükleyerek Ninova'ya gittiler. En son kalanlarda Şubat ayında aslında Süleymaniye'ye gideceklerdi, fakat olmamıştı, bu kalan grupta bende vardım. kampta da kimse kalmamıştı. Bizlerde eşylarımızı arabalara yükleyip Ninova'ya yerleşerek bizden önce gelen gruplarla birleştik.

Ninova kampı 5 semtten oluşuyordu, biz beşinci semtteydik. Kampa 45 dakika içinde arabalarla gelmiştik, yolda kimlik kontrolleri de yapılmıştı. KDP'nin aradığı isimler yüzünden bizler dağ yolundan Ninova'ya gelmiştik, arananlar 5-6 kişiydi, yolda da ciddi bir sorunla da karşılaşmamıştık. Tabi eşyaları Etruş kampında araçlara yüklediğimizde bazı KDP'lilerin provakatif çabaları olmuştu, ama biz boşa çıkarmıştık. KDP'liler o sıra silahla kampa girmişlerdi. Bazı eşyalarımız için "almayacaksınız" dediler. Biz onlarla tartışarak "alacağız" dedik ve tavrımızı koyunca onlarda ciddiyetimizi anlayıp geri çekildiler. Bunlarla tartışan arkadaşlarda olası bir gözaltıyı önlemek için dağ yoluyla Ninova'ya gelmişlerdi.

Ninova alanı askeri anlamda silahsızlandırılmış sıfır noktasında 36. paralel alanıydı. Yukarısında ve aşağısında birer köy vardı. Bu köyler KDP'nin etkisindeydi, fakat KDP'nin silahlı bir gücü burada yoktu. Yani kampın bir ucu Saddam'ın saytarasına doğru gidiyordu, çünkü silahsız bir bölgeydi burası. Ninova'nın çoğrafyası ekili bir araziydi; dağın bitimindeki tepelik yere ama düzlük bir alanda kurulmuştu Ninova. Yağmur yağdığında bu ekili alanda dizlerimize kadar çamurlara giriyorduk. Bir dere vardı ve bu derenin her iki yanına konumlanmıştık.

Bizler kampa 5 semt düzeyinde yerleşmiştik. Hemen kurumlaşmaya başladık, okullarımızı açtık, çadırlarımızı da Etruş kampından getirmiştik. BM erzak yardımını yapmıştı, bir hastanede kurulmuş, Duhok'tan bir doktorda getirilmişti. Bu doktor gidip geliyordu hastaneye. Saddam'ın denetiminden de bir askeri doktor gelip hastaları tedavi ediyor, ilaç veriyordu. BM zaten resmi olarak yoktu, ama insani yardım adı altında vardı. Etruş kampındaki kurumlaşmalar burada da hayata geçti; mahalle komiteleri, semt yönetimleri oluşturuldu. Mayıs ayına kadar ciddi bir sorunda yaşanmamıştı.

14 Mayıs 1997 yılında TC ve KDP işbirliğiyle Güneyi tekrar işgal ederek PKK'ye karşı büyük bir operasyon başlatmıştı. Bu operasonda zaten güneyin zemninini de KDP TC'ye hazırlamıştı. Daha öncesinde KDP ile YNK arasındaki savaşta KDP Hewler'i YNK'ye bırakmıştı. Daha sonra YNK'yi Hewler'den çıkarmak için Irak'tan yardım isteyince Saddam Hewler'i YNK'den alıp

KDP'ye vermişti, artık herşey tamamdı. Hewler'i alan KDP TC'yi de yanına çağırarak Hewler ve çevresindeki PKK'lilere karşı acımasızca bir operasyon başlattı. Önce PKK'li yaralıların bulunduğu Hewler hastanesindeki 30 yaralı arkadaşı acımasızca katletti. Hatta o katliamda bulunan bir Türk subayı KDP'liler için "biz orada olmasaydık çok daha acımasız, korkunç olaylar olacaktı. Biz bunları önledik" diyerek KDP'nin acımasızlığını ve zalimliliğini açığa çıkarıyordu. O katliamda kamptan birkaç kişi de hastanedeyken arkadaşlarla birlikte katlediliyordu.

14 Mayıs operasyonuyla beraber Ninova kampının durumuda değişiyordu. KDP, kampı dağıtmak için önce kampın etrafını sardı ve her yana pusu attı, artık savaş süreci olduğu için herşeyi kuralsız işleyecek, yavaş yavaş katliamlarına başlayacaklardı; önce bir çobanı katledip sürülerine el koydular yaşı 25'ti, ismini hatırlayamadım ama Uludereliydi kendisi. Cenazeyi alıp kampta toprağa verdik. Bu sıralarda kampın bitişiğindeki iki kişiyi taradılar, ikisi de ağır yaralanmıştı. Tedavileri Musul'a bağlı Esifni ilçesinde yapıldı. Burası da Saddam'ın denetimindeydi. Başka gidecek bir yerimizde yoktu. Yine bu sefer kampın içinde KDP'liler tarama yapmışlardı. Kampın ortasına araçlarla girip etrafı tarayarak hızla uzaklaştılar. Bu olayda iki insanımız şehit düşmüştü. Bizler cenazeleri alıp toprağa verdik, fazla bir şeyde yapamadık, kimse bizi duyamazdı, çünkü burası sıfır nokta olan 36.paraleldi. BM'nin hiçbir temsilcisi yoktu, iki sınır arasındaydık. Bu sıralarda KDP'liler bu sefer roketlerle kampa saldırdılar. Birkaç roket attılar kampa ve hemen kaçtılar. Hiç kimseye bu saldırıda bir şey olmamıştı. Bu arada bizlerde kendi güvenliğimizi alıyorduk, bütün bu baskı ve katliamlar kamuoyuna yansıtılmamıştı. Ne BM'nin, ne de başka kurum ve kuruluşların sesi hiç çıkmıyordu. TC, KDP, BM'nin üçlü ittifakıyla seslerimiz adeta bastırılıyordu.

Ben zaten Ninova'dayken ameliyattan yeni çıkmıştım, artık öğretmen değildim. Basın çalışmalarına katılmıştım. Öğrenciler büyük imkansızlıklarına rağmen okullarına yine devam ettiler, çadırlarda ders görüyorlardı; Defter, kalem çok sınırlı sayıda vardı. İstediğimiz eğitimi veremiyorduk, eğitim çalışmaları özveriye ve büyük çabalarara, iradeye dayanıyordu, dışardan hiçbir yardımda gelmiyordu. Etruş'ta yarım bıraktığımız eğitime Ninova kampında tekrar devam edildi. Kampa saldırı olduğunda öğrencilerde çok etkileniyordu. Öğrencilerin psikolojisinden biz çok kaygılanıyorduk. Böyle bir ortamda öğrencilere verdiğimiz ve öğrencilerden aldığımız eğitim ne kadar pozitif olurdu? Onu da saptamak çok zordu.

Ben artık Ninova'da basın çalışmalarındaydım. Basın kurumunda sadece iki daktilomuz vardı, yine bir de teybimiz vardı, tabi basınımız bir çadırın içindeydi. Yine her semtte de bir TV vardı, TV'de bize yakındı, hemen çadırımızın arkasındaydı. Basında genel anlamda bu tür kurumlar için bir çalışma vardı. Yine Önderliğin tüm talimatları, günlük siyasi gelişmeler yazılıyordu bu daktilolarda. Bu çıkan yazılarla kurumlarda eğitim veriliyordu. Yine Önderliğin

panel konuşmlarını daktilodan çıkarıp kurumlara ve eğitimin yapıldığı yerlere gönderiyorduk. Basın çalışmlarında benle beraber 3 arkadaştık. Birde yönetimimiz vardı, ben ve Erdal arkadaş yazı çalışmalarını yapıyorduk. Şehit düşen Süleyman arkadaşta kamera çekimcisiydi. Bazen daktilo da yazıyordu. Süleyman arkadaş 1999 yılında Önderliğin yakalanmasıyla birlikte partiye katılıyor ve 2000 yılında Dersim'de gerillada şehit düşüyordu.

Bu arada kampta da halka doğrudan KDP tarafından yönelimler vardı. Parti bu konuda daha şiddetli kendilerine yöneleceği konusunda KDP'yi uyarmıştı. Semt yönetimleri de artık nereye gidileceği konusunda halkla tartışmaya başlıyordu. Artık yer değiştirmekten başka seçeneğimiz kalmamıştı. Sonraki durağımızda Nehdara alanı olacaktı. Ninova kampından çıktıktan sonra Saddam'ın denetiminde bulunan alana gidecek, sınırda onları zorlayacaktık. Önce Musul'a gitmek gerekiyordu, bu tabiki bir tedbirdi. Bu tartışmalar sürerken bazı kesimler "burayı terketmeyeceğiz, nereye gideceğiz ki? Burada kalalım daha iyi" dediler. Bunları söyleyen birkaç aileydi, fakat halkın büyük bir çocuğunluğu da gitmek istiyordu ve örgüt talimatına da uymuşlardı. Örgüt o sırada halka hiçbir eşya alınmaması konusunda uyarı yapıyordu, bir battaniye yeterliydi. Kamp yürütmesi "Saddam sınırına gideceğiz, araçlar bizi alacak" demişti. İnsanlarda bu sözle ikna edilerek kamptan çıkarılmıştı.

Bir gece vakti herkes çoluk, çocuğunu aldı ve sırtlarına da baattaniyelerini yükleyerek, hayvanlarıyla birlikte kamptan çıkmaya başladılar. Milislerde o sıra bizlerin güvenliğini sağlıyordu. Yine herkes gazını da çadırının üstüne, içine dökmüş ve en son grup gittiğinde çadırlarını gazla ateşe vererek KDP'nin eline hiçbir şeylerinin geçmemesini sağlamışlardı. Halk eşyalarını da yaptıkları tekerlekli arabalarla hastaları, yaşlıları ve yiyeceklerini taşıdılar, ama eşya ve erzakların büyük çoğunluğu çadırlarla birlikte yakılmıştı. Kalan son grup beşinci semtten itibaren birinci semte kadar çadırlarını yakarak işlerine devam ettiler. Ben o sıra bir tek battaniye almıştım. Çadırları yakan arkadaşlara "yaptığımız doğrumu?" derken, onlarda bizlere "yoksa sendemi inanmıyorsun?" dedi. bende güldüm, onlara "inanıyorum" dedim.

Kamptan çıkan insan sayısı 8-9 bin civarındaydı, çok karışık bir yolculuktu. Kampla sınır arasındaki mesafe toplam yaya olarak 15 dakikaydı. Bu 15 dakikalık yolu saatlerce yürümüştük, çünkü çok ağır gelen yaşlılar ve hastalarımız vardı. Hatta bir ihtiyar insanımızı çadırda unutmuş, sonradan farkına varıp onu kurtarmıştık, çoğu çadırları halkın kendisi yakmıştı.

Saddam'ın denetimindeki sınıra geldiğimizde yine Saddam'ın askerleri tarafından durdurulduk. Askerler bize "buradan size geçit vermeyeceğiz, bu bir suçtur" diyerek bizleri korkutmak için havaya kurşun sıktılar. Halk buna rağmen yine direnince, hatta sınırı birkaç aile geçince "sizlerin durumunu üstlere bildireceğiz ve ona göre sınırı geçip geçmeyeceğinize müsaade vereceğiz"

diyerek durumu yatıştırmaya çalıştılar. Böylece halk ikna edilerek sınırda durdu. Halk büyük hayal kırıklığına uğramıştı aslında, çok vaat verilmişti; önce arabalar gelecek onları alacaktı, ama bu gerçekleşmemişti, sonra sınırı geçeceklerdi, ne yazıkki bu da olmamıştı. Üstelik yol süreci boyunca o gece karla karışık yağmur yağmıştı. Kış mevsimiydi ve havalar buz gibi soğuktu, tarih 20 Şubat'ı gösteriyordu. Çoluk çocuk, yaşlı, hastalar, kadınlar perişan olmuştu, artık herkes gelişi güzel sınır hattında olduğu yerde otturarak yerleşmeye başladı. O yağışta sadece üzerlerine battaniye almışlardı. Naylonu olanlarda naylonlarını da üzerlerine atmıştı. Naylonu olmayanlar ise iyice ıslanarak hasta oldular. Hatırlıyorum bir naylon parçası altına 4 aile girmiştik. Ve sayımız 25 kişiydi. Geceyi böyle geçirmiştik, durumlarımız çok kötüydü, bir yaşlı anamız bu soğuklara ve zorluklara dayanamayarak şehit düşmüştü, onu hemen oracıkta toprağa vermiştik.

Bu arada hastane çadırını da açmıştık. Hastaları burada tedavi ettk. Öğrencileri de toparlamaya başladık. Okul eğitimi için onları toplamıştık ve bir moral ortamı yarattık. Yine komiteler oluşturup erzak dağıtımını yapmıştık. BM ise hala ortalarda görünmüyordu. İlk erzağı Saddam vermişti. Halkın aşı, ekmeği , aracı yoktu; gaz zaten hiç yoktu, su ise büyük bir sorun olarak hala başımızda en büyük bir bela olarak duruyordu. Yanımızda akan ufak bir dere vardı, fakat her yeri mayınlıydı bu derenin.

Geldiğimiz yer Nehdara adında mayınlı bir alandı. Burada Saddam'ın gücü konumlanmıştı, sınır hattı da boydan boya mayınlarla döşeliydi. Buraya "Ölüm Tarlası" demek daha doğru olacaktı. Bu mayınları Saddam'ın askerleri döşemişti. Sınırın öbür tarafı KDP'nindi. Nehdara'nın çoğrafyası ise; güney batısında bir tepe silsilesi vardı, kuzeyide öyleydi, yine alt tarafında, yani doğu tarafında tepeler silsilesi devam ediyordu, kampta bu tepe silsilerinin arasına yerleşmişti. Kampın Irak'a bakan doğu yönünde Esıfni ilçesi vardı. Bu ilçe Musul'a, Musul'da Saddam gücüne bağlıydı. Bir dere yatağının yanında kurulmuştu kampımız, ama hep mayınlı bir alandı burası.

Tabi halk artık buraya yerleşmişti. Saddam'ın gücü buradaki halkın nüfusunu da saymıştı, insanların sicilleri alınmıştı. Görüşmeler o dönemin Saddam hükümetiyle devam ediyordu. Halk artık "gidecek bir yerimiz yok, sizde kabul etmezseniz, bize yol verin, artık kendimize başka bir yer arayacağız" diye hükümeti uyarmıştı. Suriye, İran'da o sıralar göç yeri olarak gündemimizde vardı. Görüşmeler böyle devam ediyordu. 4 ay biz burada kalmıştık, hala da devam ediyordu görüşmeler. Buradaki askerler bizlere "bu sorununuzu hükümet çözebilir, bunu çözmeye bizim yetkimiz yok" dediler. Saddam'ın askeri heyeti yanımıza sürekli gidip geliyordu. Şunu ben samimiyetle söylüyorum ki; eşi benzeri görülmemiş bir trajedi yaşadık Nehdara'da. İnsanın onuru dışında hiçbir şey kalmamıştı yaşayacak. 7'den 70'e kadar herkes büyük acılar yaşadı.

Tehditler, öldürülmeler, kış şartlarının zorluğu, yiyecek, içecek sorunları bu trajediyi yaratmıştı. Yağmurun şiddetli olması, aşırı soğuklar en çok da küçük

çocukları vurmuştu. Naylonu olmayıpta o kuru battaniyelerle yağıştan kurtulamayanlar ıslak ıslak geçirmişlerdi o lanet kara kış günlerini. Naylonu olanlara da 25-30 kişiyi sığdırmak zorunda kalıyorduk. "İğne atsan yere düşmez" sözü naylon altında barınanlar tarafından gerçek oluyordu. Aslında her kampımız bizim için tıpkı Nazi kampları gibiydi. Adeta gettolarda yaşıyorduk. KDP'nin, TC'nin ya da başka güçlerin ölüm tehditleri altında yaşıyorduk Kafaları kesilip TC'ye para karşılığında satmalar, insanların üzerine gelişi güzel kurşun sıkmalar, istediğini seçip öldürmeler, o çöl sıcağında susuz günler, aylar..Göç ettirildiğimiz her alanın mayınlı olması, keyfi tutuklama ve işkenceler, yiyecek-giyecek gibi aylarca süren erzak ambargoları Nazileri bile kıskandıracak bir tecrit durumunu yaşatıyordu bizlere. Çocuklar bir su içmek ya da bir çalı çırpı toplamak için mayınlı alanlara girmek zorunda kalıyorlardı. Yine tuvalet ihtiyacını gidermek için bile mayınlı alandan geçmek zorundaydılar. Yani tuvalete gitmek bile yarı yarıya ölümü göze almak, yarı yarıya intihar etmek gibi bir şeydi. Tanıdığım iki insan bu mayınlardan dolayı ayaklarını kaybettiler. Henüz 9 yaşındaki bir çocuk bu mayınlara basarak ayağını kaybetmişti. Yine 18 yaşında Nerwehli genç bir bayanda buradaki mayınlara basarak ayağını kaybetti. Tabi bu arada kampta bulunan hayvanlarda bu mayınlara basıp telef oluyorlardı. Halk bu mayın psikolojisinden çok korkuyordu. "Acaba çocuğuma veya bana bugün bir şey olurmu?" diye yüreklerini tutuyordu herkes.

Böyle bir kamptı bu kamp. Çok ağır şartlarda yaşamaya mecbur bırakılmıştık. Görüşmelerde bu arada devam ediyor, halk tahammül sınırlarını zorluyordu. Daha sonra arkadaşlar yeni kamp yerini keşfe çıktılar, Saddam'ın heyetide buna izin verdi. Söylentiye göre büyük bir suyun kenarı seçilmişti yerimiz. Kamptada toplantılar yapılıyordu, halktan birkaç aile KDP'ye dönme kararı almıştı, bu çok küçük bir gruptu. Genelin örgüte bağlılığı çoktu, ama buarada da kalmak isteyen yoktu, KDP'ye de asla dönmek istemiyorlardı.

Bu arada KDP'de yine kamp üzerinde yeni oyunların peşindeydi. Çok geçmeden iki Hilalli ihtiyar kardeş kampın güneybatısında odun toplamya giderken KDP'lilerce kaçırılıp başları kesilerek katlediliyordu. Kafaları vücutlarından koparılarak TC'ye para kaşılığında satılmıştı. Bu çok vahşet bir durumdu, bu vahşet halk tarafından nefretle protesto edildi ve KDP bir kez daha lanetlendi. Bizlerinde ellerinden bir şey gelmiyordu, sadece cenazeleri alıp toprağa vermek kalıyordu bize ve öyle yaptık. Biz bu olayı BM'ye de söyledik, zaten Saddam'da bizi koruyamamıştı, onlarda bizi kabul etmiyordu. İsteseler güvenliğimizi alabilirlerdi ama almadılar. Yani iki ateş arasındaydık.

Bu arada bizim Ninova kampında bıraktığımız eşyalara sahip olmak için iki köy havanlarla, çeşitli silahlarla birbirlerine girerek çatıştılar, birkaç ölü ve onlarca yaralı verdiler. Tabi köyler KDP'nin köyleriydi. Sonrasında bu olay için bilgimiz fazla olmadı, ama iki köy arasında bir kan davasıda başlamış oldu. Yine

tepelerde konumlanan milislerimize KDP'liler ateş açmıştı, bu milisler bizleri KDP'nin silahlarından koruyordu ve bizde güvenlikle ihtiyaçlarımızı karşılıyorduk, artık Mayısın ortalarına geldiğimizde oradan çıkacağımıza dair

karar netleşmişti. Saddam kabul etmişti çıkışımızı, araçlarda göndermişlerdi taşınmamız için, çok araç gelmişti, tabi tek seferde taşınmamıştık. İki günde taşınma işini halletmiştik, bu araçlar bir günde 2-3 sefer gidip gelmişti. Tabi halkta nereye gideceğini hep düşünüyor ve su yeri olması için dua ediyordu. Suya hasrettik;hiç banyoda yapamıyorduk. Hem içme, hem temizlik için suya çok hasrettik, su hayattı. Buraya gelirken birkaç aile kampta "Saddam düşmanımızdır, nasıl onların yanına gideriz!" deyip karşı çıktılar, bunlar arkadaşlarla tartışarak saldırıya geçtiler. Halkta bu aileleri tecrit edip olayın önünü aldı, daha sonra kafile kafile araçlarla 3-4 saatte yeni alana Mahmur kampına geldik. Tabi taşınma iki gün sürmüştü.

Mahmur'a ilk geldiğimizde 18 Mayıs 1998 yılıydı. Araçlar dörder, beşer şeklinde gelmişti bu alana. Burada çöl fırtınasının etkisi vardı, her yer toz içindeydi, çadırlarımız hiç yoktu, sadece naylonlarımız vardı. Biz bir ırmağın, bir derenin kenarına geleceğimizi zannediyorduk, fakat bu kuru çöl yerini görünce hepimiz kendimizi kandırılmış hissettik. Burası yaşanılacak bir yer değildi. Tabi burayada aşiretsel bir temelde yerleşmiştik, yine Şırnaklılar bir yere, Guyiler bir yere yeleşmişti. Tabi o sıcaklık ve çöl yerinde içmek için bir su bile bulamamıştık. Mahmur ilçesine gidip su alıyorduk, herkes ilçeye hücüm ederken ilçedeki halkta bize insani yaklaşım gösteriyordu, onların durumları da perişandı; çok yoksuldular, Saddam'dan da çok korkuyorlardı, burayı boşaltabilirlerdi. Buna rağmen yaklaşımları bize çok iyiydi, su sıcakta olsa onlardan alıyorduk.

Mahmur'un doğu tarafına bizler konumlanmıştık, özellikle su gelen yerlere konumlanmıştık. Tabi yerlerimizi son olarak belirleyen dış güçlerdi. Dört semt şeklinde konumlanmıştık, dağılmış kitleyi aynı noktada toplamaya başlamışlardı. Halkta bu yaşama karşı büyük bir öfke vardı. Mahmur'a yerleştiğimiz sırada Saddam hükümeti su tankerleri getirtti., fakat sular yeterli olmuyor, bazıları şahsında su için gürültü çıkarılıyordu. Bunu zaten dış güçler kasıtlı, bilinçli yapıyordu, su çok önemliydi bizim için. Su "Germav" denilen bir yerde vardı, ama o da içme suyu değildi. Su bulmak, almak için itişmeler, kakışmalar yoğundu. İnsanlar bilinçli olarak birbirlerine düşürülüyordu. Kamp kadınları özellikle çok fedakarlık yapıyorlardı, artık uykusunda bile herkes su rüyası görüp ayağa fırlıyordu, gece bile böyle vakalar görülüyordu, yapacak bir şeyde yoktu, Saddam hükümeti de artık bize bakmıyordu.

Bizler odun getirmek için komşu köylerin ahırlarından ağaç kesmeye gidiyorduk, böylece bir talanda oluşuyordu yokluktan dolayı. Daha sonra bunun önü de alınacaktı, örgüt ağırlığını koyarak gelen şikayetler üzerine toplantılar yapıp halkı bilgilendirdi ve bununda önünü aldı. Tabi halkta da bir küskünlükte gelişti. İnsanlar çaresizlikten birbirlerine girmeye başladı, tabi durum hoş

olmayan bir durumdu. Koşullarımız çok ağırdı, bazı insanlarımız mecburen göz altına alındılar, tabi bazı kişiliklerde sorunu başka yerlere götürüp bazı değerlerimizi hedef tahtasına koymak istiyordu, bunlar biraz kısmi olan şeylerdi.

Kampta halk artık kendi kendini idare edecekti. Başka çaresi yoktu, herşeyi ortak yapıyorduk. Etraftan taşlar toplayıp, içme suyu olmayan sularla kerpiçten barınaklar yapıyorduk kendimize. İlk bir iki yıl çok çile çekmiştik, çok zor bir süreçti o süreç. İlk geldiğimiz zamanlarda bir çocuk kampta kaybolmuştu ve hepimiz onu aramak için seferber olmuştuk. Çocuk kamptan çok uzaklaştığı için susuzluktan bir gün sonra ancak cenazesini bulmuştuk, cenazesini kampa götürerek toprağa verdik. Bu sıralarda Irak Kızılay'ı devreye girerek ağır hastalarımızı Musul'daki hastanelere gönderdiler. Bu aradada eski çadırlar bize getirildi, bir komite kurularak halka çadır dağıtıldı, ama bu yeterli değildi. Tabi akreplerde burada çok fazlaydı. Adeta akrep cehennemiydi Mahmur kampı. Burada üç çocuk akrep sokmasından yaşamını yitirmişti, tabi ölümler çoğalınca bizler hepimiz akrep avına çıkmıştık. Bir akrep operasyonunu başlattık; binlerce akrep öldürüldü o günlerde, çok mükemmel sonuç almıştık. Tabi bunun yanında BM'de bazı barınak için malzemeler göndermişti. Kart başına aldığımız malzemelerle kendimize barınak yaptık.

Mahmur'a gelmeden önce yüksek yerlerde yaşıyorduk. Mahmur'la birlikte artık çöl gibi yerdeydik. Üstelik 50 derece üstünde seyreden aşırı sıcaklıklar vardı. Adeta cehennemi andırıyordu burası. 1998 sonu, 1999 başında herkes ortaklaşa ve büyük bir dayanışmayla kendi barınaklarını yaptmışı. Yine kurumlarımız da oluşturuldu;. dış ilişkiler, hastane, okullar, asayiş, belediye vb. kurumlar oluşturulup bir sisteme bağlandı. Yaz ortalarına doğru sıcaklıklar aşırı derecede artarak tahammül sınırlarını zorlayınca çözüm aramaya başlamıştık; halk arasında büyük dayanışma başladı, artık gideceğimiz başka bir yerde yoktu. Mecburi bir konumlanmamız oluşmuştu. Semt yönetimleri bu yetersizlikleri aşmak ve halka moral vermek için faaliyetlere giriştiler, bizde bireysel olarak basın çalışmalarında olduğumuz için bende bu çalışmalara yardım etmiştim. Artık bende tedavi için Musul'a gidiyordum, çünkü Saddam hükümeti ile örgüt tedavi konusunda anlaşmışlardı. Saddam son olarakta bizlere "Musul'da ve Irak'ın hiçbir yerinde siyasal ve örgütsel çalışma yürütmememiz" konusunda uyarıda bulunmuş ve tedavi yapılmasını da öyle kabul etmişti.,Yyne kendi memurlarına rüşvet verilmemesi noktasını da unutmamıştı, bu maddelerin yanında 5 madde daha vardı ve Saddam ile öyle anlaşma yapılmıştı. Bizde onlara "sizde bizim kampımıza hiçbir şekilde karışmayacaksınız" demiştik ve öyle anlaşma yapmıştık. Bu şekilde bir anlaşmamız olmuştu. Musul'da da Uludereliler vardı, Bağdat'ta da vardı. Saddam bu ailelerden çekiniyor, örgütün burada propaganda yapmasını istemiyordu. Biz daha sonra bu anlaşma doğrultusunda tedavi olmaya devam ettik. Akrabalarımız burada olmadığı için çok sıkıntı çekiyorduk, bu yüzdende kuzeydeki ailelerimizden yardım istemiştik. Onlarda bize yardım ediyor ve bizlerde o yardımlarla yaşamaya çalışıyorduk,

yoksa bakımsızlıktan ve gıdasızlıktan hepimiz şehit düşecektik. Tabi bu biz aileler için geçerliydi, kendimizie gelen bu paralarla da zaruri ihtiyaçlarımızı karşılıyor, bu yardımlarla yaşamımızı biraz daha düzene kavuşturuyorduk.

Yine bu arada halkında katılımıyla büyük bir dayanışmalarla okul binaları yapılmıştı. Öğretmenlerde kendi programlarını yaptılar ve eğitimlerini verdiler. Bir ortaokul binası yapıldı, diğer okul binaları da kerpiçten yapılmıştı.

1999 yılına geldiğimizde Önderliğe yönelik bir ulusararası komplo olmuştu. O süreçte bende ameliyattan yeni çıkmıştım; her tarafım bandajlıydı. Önderliğin yakalandığını radyodan öğrenmiştim. Herkes o sıra BM nizamiyesine koşarak bu olayı protesto etmişti. Bende o hasta halimle oraya kadar gitmiştim. Halkta büyük bir öfke vardı, aynı zamanda bir karamsarlığı da yaşıyordu. Bir arkadaş da bedenini ateşe vererek ilk fedai eylemini kampımızda gerçekleştiriyordu. Örgüt daha sonra bir açıklama yaparak "sesimizi dünyaya duyurmak gerekiyor, eylemler yapıp sesimizi dinlettireceğiz dünyaya" dedi. Bunun üzerine kampta dönüşümlü açlık grevleri başlatıldı; onlarca genç gerillaya katıldı, aileler artık çocuklarını örgüte getiriyor ve gerillaya katılımını kendi elleriyle sağlıyorlardı, artık kamp sorunları ortadan kalkmış, Önderliğin durumu ön plana geçmişti. Hep Önderliği konuşup, değerlendirmeler yapıyorduk. Önderlik cezaevindeyken bizlere "eğitime önem verin" diye mesaj göndermişti, bunun üzerine bizde kampta okuma yazma seferberliği başlattık; yaşlı ana, babalar için sınıflar kurdurduk, bu Önderlik için yapılıyordu ve ona büyük bir bağlılık vardı. Halk Önderlik için okuma yazma öğrenmeye başlamıştı bile. Yine eğitime büyük bir ilgi gösteriyordu, sürekli öğrendiklerini tartışıyordu, ilgi çok büyüktü. Bu süreçte örgütün çok projesi vardı, fakat bunlar bir türlü hayata geçirilemedi, bu tabi kimsenin hoşuna gitmemişti.

Bu arada 1999-2000 yıllarında okullarımızda disiplinde tam anlamıyla oturmuştu. Öğrenciler çok planlı programlı eğitime tabi tutuluyor, öğrenciler çok disipline ediliyordu. Her öğrenciye bir kitap verilip okunması sağlanıyordu, ama bu da biraz bürokrasiyi beraberinde getiriyordu. Sadece öğretmenler bir memur olarak kendini görmemeliydi, hiç birimizin gelir kaynağı yoktu, ama memur tarzını da yapmayabilirdik.

Tabi yine aşırı sıcaklıklardan dolayı serinlik sağlayacak ne klimamız, ne buzumuz, buzdolabımız ne de bunları alacak paramız vardı. 2003 yılına geldiğimizde özellikle kriz sırasında halkta, diğer kesimlerde bu krizden çok etkilenmişti. Yaşam koşullarımız çok ağırdı ama birde üstüne örgüt krizinin çıkması bu zor koşulları daha da zorlaştırıyordu. Önderlik ruhunu derinden hissetmeyenlerin düştüğü bu tasfiyeci pratik, halkın kadroya güvenini biraz azaltmış, halk kadroyu deyim yerindeyse takip altına almıştı. Sonrasında yaşadığımız ve kampımızıda etkileyen bu kriz daha sonraki süreçte yine Önderliğin müdahalesiyle atlatıldı ve örgüt yeniden bir toparlanmaya gitti.

Bundan önce 1999 yılında nüfüs sayımı yapılmıştı. 2002 yılında bir daha nüfus sayımı yapılmıştı. 2003 yılına geldiğimizde ABD Irak'a saldırmıştı. Kampın etrafında Saddam'ın tankları ve alayları vardı; sürekli askerler burada eğitim yapıyorlardı. Halkta kendi tedbirlerini almak için sığınaklar yaparak temel zaruri malzemelerini sığınaklara taşıyordu. Kimyasal bir saldırıya karşı kampta toplantılar yapılarak halk bilgilendirildi. Tabi bu tank taburları ABD tarafından bombalandı, hatta bu bombalamalarda parçalar kampa da tehlikeli bir şekilde geliyordu. Bazen bu bombalamaları meraklı insanlarımızda tepeye çıkıp seyrediyordu. Saddam gücü de beklenen direnişi gösteremiyor, silahlarını oracıkta bırakarak kaçıyorlardı. Bütün Saddam gücü akşam saatlerinde bütün cephaneleri bırakarak gittiler. Halkta daha sonra bunları toplamaya başladı, kamp halkıda bu toplamaya yardım etti.

Bundan önce pamuk işçisi olarak Mahmur'da pamuk toplamaya giden kamp insanlarımız vardı, bunlar ücretli çalışıyorlardı, Saddam'ın devrilmesinden sonra bu işlerde durduruldu. İş koşulları dışarıya açıldı; Süleymaniye, Ranya, Duhok, Zaxo'da , sınırbaşlarında kamp insanları çalışmaya gittiler. Maddi yaşam koşulları biraz düzelmeye başlamıştı. Bende bu süreçte öğretmenliğe başlamıştım. Bu sefer öğretmenlerin geçim sınıntısı başlamıştı, herkes ücretli iş bulmuştu kendisine, ama öğretmenler bir şey kazanamıyor, maddi durumu kötüleşiyordu. Nisan 2005 yılına kadar öğretmenlere örgüt yardım etti, kadrolarda öğretmenlik boşluklarını doldurma anlamında kampa gönderildi, ayrıca maddi yardımda da bulunmuştu. Bu 6 aylık süre için geçerliydi ve sonrasında örgütün bilgisi dahillinde KDP ile bir toplantı oldu. Toplantıya Mahmur Kaymakamı, Mahmur Eğitim Müdürü, Hewler'den

Milli Eğitim Müdürüyle yardımcısı, ve Mahmur kampından bütün öğretmenler bu toplantıya katılmışlardı. Buna aslında bir mini konferans da diyebiliriz. Onlar bizim eğitimimize "duyarlı yaklaşmak istediklerini, bu sebeple eğitimlerine destek olacaklarını" söylediler. Böylece bir protokol imzalandı. O tarihten bu yana ilkokul öğretmenlerine sözleşemeli personel mahiyetinde 150 bin(100 ABD doları), ortaokul öğretmenlerine 200 bin(135 ABD doları), hizmetliler için ise 100 bin dinar(70 ABD doları) verilmesi öngörüldü. Şu anda da bu şekliyle devam ediyor. Yine liseyi bitirmiş öğrenciler için üniversiteye girişlerde kabul edilmişti. Şu anda 70'in üzerinde kamp öğrencisi Hewler, Duhok üniversitelerinde okuyorlar.

Daha önceki kamplarda her semtte bir TV yeri vardı, halk burada TV seyrediyordu, ama maddi durumda bir gelişmeler olunca herkes kendilerine bir TV aldı, böylece bu tür bir sorunda çözümlenmiş oldu kendilerince.

MESAJIM:

Şu ana ana kadar anlattığım bu olaylar, şimdiye kadar yaşadığımız tüm kamplardaki olayların trajik gerçekleriydi. Tarihe unutulmayacak bir trajik kesit

olarak geçecek bu kamp yaşamındaki olaylar 21. yy:ın teknolojik gelişkinliğini yaşayan dünyanın ufak bir köşesinde hiç kimsenin haberi olmadan gerçekleşiyordu. Bu doğal bir afetin sonucu değil, toplumsal bir felaketin ürünü olarak ortaya çıkıyordu. Toplumsal yaşamda oluşturulmaya çalışılan "Kürdü Kürde kırdırtma" politikası Türkiye'nin "Kürt gerçekliğini ve Kürt varlığını yok sayma" politikasının sonucudur. Tarihle karşılaştırıldığında bilim -teknik çağında bu tür insanlık trajedisinin yaşanmasına, inanıyorumki gelecekte Türk Kürt olsun bütün insanların çocukları, torunları bu insanlık trajedisini nefretle anacaklardır. Burada yaşam hakkımız elimizden alınmıştı. Kürdün kendiside ilginçtir; doğrudan buna malzeme olmuştu, bu Kürtlere özgü bir şeydir, sosyal alanda geriliklerimizde vardı. Tabi bunun yanında Önderliğe bağlı bir ruh şekillenmesi bizleri birlik şeklinde bugünlere kadar getirdi. İnanıyorumki çözüm aşamasına da götürecektir. Çocuklarımız kendi dinamiğiyle eğitim görüp anlama kapasitesini geliştirerek bu trajediyi onlar daha iyi izah edeceklerdir. Nazi Almanyası Yahudileri fırına atmış, ABD atom bombasıyla Japonları, Saddam'da Kürtleri Halepçe'de kimyasal silahla katletmişti. Bizim yaşadıklarımızla karşılaştırıldığında inanıyorumki bu trajedi ölüm halinde değil, yaşarken ölüm haline şahit oluyorduk. Bu saldırılara kaşı bizde direnmeye çalıştık, bir tek onurumuz vardı, insanlık onuruydu bu. Çok yönlü baskı, şiddet, katliam bütün insanlık dışı uygulamalara karşı onurumuzu bir nebzede olsa koruyabildik. Bir çöl, çorak kırığı olan Mahmur gibi bir yerde kavurucu sıcaklığın ortasında halkça direnme, görmeye ve övmeye değer bir direnişi ortaya çıkarmıştık. Hiçbir şeyin hatta deyim yerindeyse yaşamın bile olmadığı bu Mahmur çölünde bazı şeyleri yaşamla birlikte yaratmıştık. Özellikle TC rejimi PKK'yi ve halkı kendisine büyük bir tehlike olarak görüyordu. Bölgesel ve uluslararası bir sürü anlaşmaya imza attığı halde BM'yi ve diğer Kürt örgütlerini kendi yedeğine alarak müthiş bir şovenizm geliştirdi. Buna rağmen Türkçe diline biz yine de yasak koymamıştık. Barış ve Özgürlük sevdası bizlerdik ve onlar gibi yapamazdık. Sonuçta bu şovenizm karşısında halkların birliği ve kardeşliği kazanacaktır. Bütün bu yapılan işkencelerin, katliamların bir kurbanı olmuştuk bizler, bu büyük bir insanlık ayıbı olarak tarihe, kara bir leke olarak geçecektir. Bir daha yeryüzünde bu tür lanetli olayların yaşanmaması dileğiyle

Selam ve Saygılarımla
Ahmet Hakkari

HALİL BENEK VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1977 Hilal doğumluyum, ilkokulu köyde bitirdim. 6 kardeşli feodal, kapalı, ama oldukça yurtsever bir aileden geliyorum, milişlik görevi de yapıyordum. 1985'ten sonra partiyi tanımaya başlamıştım, Kuzeyde evlenmiştim ve çocuklarımda bu mülteci kamplarında doğmuştu. Şu an Mahmur kampında 4 kişilik ailemle birlikte yaşamaktayım. Serbest işle uğraşıyorum, sürekli çalıştığım bir yer yoktur. 1994 Nisan'ından itibaren mültecilik, yaşamımızın bir parçası olmuştu. 800 haneli, yeşillikleri ve suları bol bir köyümüz vardı, coğrafyası da dağlık ve tepelikti. 2500-3000 nüfuslu aslında belde diyebileceğimiz bir alandı, çünkü belediyesi de vardı. O beldenin adı Hilal'di. Hilal Uludere'ye bağlı bir beldeydi.

Türk devleti 1993'te bize çok baskı yapıyordu, 6 ay bize gıda ambargosu koymuştu., şeker dahi alamıyordk. 1994 yılında devlet köyün hepsini toplayarak bizle bir toplantı yapt. Devlet üç şart öne sürmüştü; ya bunları kabul edecektik ya da gidecektik. Bizlere 7 gün müsaade verdi, şartları şunlardı; "ya korucu olacaksınız, ya dağa, ya da Irak'a gidecekseniz". diyordu. Bundan sonra biz bir karara vardık, arkadaşlarda bizi çağırdı, bölük komutanı Ahmet arkadaşa "bizlerin silah almadığını, dağ ortamında da ailelerle birlikte yaşayamayacaklarını, bunun mümkün olmadığını, aldığımız tek kararın devletin silahını kabul etmemek olduğunu ve güneye geçmemiz gerektiğini" söyledik. Bu kararımızda arkadaşlar tarafından kabul edilmişti, artık yavaş yavaş hazırlık yapıyorduk. Bize 7 gün süre tanımışlardı, bu süre içinde kimse köyde kalmadı ve herkes köyü boşaltmıştı; çoluk çocuk, katır ve atlarla yaya olarak bir gecede Kıneye Bıhere bölgesine geçtik. Yol sürecimiz iyi geçmiş, devlette bize engel olmamış, geçiş izni bile vermişti.

Behere alanı sınıra yakın bir yerdi, yaşama elverişliydi, çoğunluğu açısından fazla güvenli değildi, sınır hattı olduğundan uçaklar sürekli uçabiliyordu. Bir taraftan TC, diğer tarftan KDP'nin arasında müdahalelere maruz kalıyorduk. BM'de bizim yanımıza gelmişti, ama buradan itibaren bazen bizden ayrılarak gıda ambargosunu koyacak, bazende KDP, TC'yle hareket ederek kontrad olayların meydana gelmesine göz yumacaktı. Bizde 3 ay beklemede kalmıştık.

Bu 3 ay içinde her zaman uçaklar üzerimizde alçaktan uçuş yapıyor, karadanda bizlere havan atışı yapıyordu. Tabi KDP ve TC'nin özel savaş yöntemleri bu kampta da yürütülüyordu; insanlar kaçırılıyor, akibetleri hakkında bilgi alınamıyordu. Erzaklarımızı da insani yardım altında BM veriyordu, insan başına 300 gr. Şeker, 9 kg un, 300 gr pirinç, 900 gr da yağ veriyordu; bunlar ayda bir veriliyordu. KDP'nin değilde o süreçte kampta TC'nin özel savaş yöntemleri devredeydi. KDP artık bu kamptan sonra özel savaş yöntemini devreye koyacak, bir çok insanımızı acımasızca katledecekti. Zaten Behere sınır hattı olduğu için sürekli TC havanlarıyla dövülüyordu. BM'ye de bu yüzden bu kamptan çıkmak için başvurduk, fakat BM buna yanaşmayınca biz kendi imkanlarımızla çıkmaya çalıştık. Behere kampında 5-6 bin nüfus vardı. Bizim bir kampımızda Şeraniş'te vardı. Şeraniş'te de 10 bin insanımız vardı ve en kalabalık nüfusta oradaydı. Biz bir gecede aynı anda bu kampla birlikte Bersıveye geçtik, tüm kamplar boşalmıştı. Bazı tanıdıkların aracılığıyla arabalarla gelmiştik Bersıve'ye. Halkın hepsi ise yaya olarak bir günde ulaştı. Behere kampı ile Şeraniş kampı arasındaki mesafe 15 dakika araba mesafesiydi.

Bersıve alanı düz bir ovaydı; Ne bir ağaç, ne su, ne de bir yaşama elverişli bir coğrafyası vardı, boş bir yerdi. Bersıve adeta bir çöldü, idari olarak Zaxo'ya bağlıydı. Orada da fazla bir baskı bize yapılmamıştı, ama yaşam alanı olarak zorlanıyor; eşya, lojistik ihtiyaçlarımız karşılanamıyordu. Doğa şartları burada bizleri çok zorluyordu. 10 aileden bir tanesinde bile çadır bulmak çok zordu; çadırsız, barksız yatıyorduk. Parası olan kendisine naylon alabiliyordu, ya da eskisi püsküsü olan kendine barınak yapabiliyordu. BM'nin yardımları fazla yeterli değildi, bize çadır bile vermemişlerdi. Bersıve kampına Eylül 1994'te gelmiştik. Bu kampta da ciddi olaylar olmamıştı, fakat maddi imkansızlıklar yüzünden oldukça zorlanıyorduk, ama burada da 3 ay kalacaktık. Ben o dönemde bunları hatırlayabiliyordum, ancak yaşam zorlukları; barınak, erzak noktasında sıkıntılarımız çok büyüktü. Örneğin 4 aile bir evde kalıyorduk ki bu da bizleri oldukça zorluyordu, yiyecek kıtlığı da buna eklenince yaşam katlanılmaz oluyordu.

Halkı temsil eden komitelerimiz vardı. Bu komiteye "artık bu kampta yaşayamayacağımızı" söyledik ve "bunu BM'ye iletmelerini" söyledik. Onlarda bu kararımızı BM'ye ilettiler, BM'de buna cevap olarakta "bu konuda bize yardım edeceklerini" söyledi. Buradan Etruş kampına giderken ilk önce Bersıve kampına birinci grup insanlarımızı, ikinci grubu da aynı şekilde Geliya Kıyamet kampına gönderdik. Büyük nüfusa sahip köy halkını da iki grup halinde BM arabalarıyla Etruş kampına doğru gönderdik, yol iki saat sürmüştü. Burada bize çadırlarda dağıtıldı, yolda da herhangi bir ciddi sorunla karşılaşmamıştık. Aralık 1994'te artık Etruş kampındaydık. Ben ve ailemin içinde bulunduğu halk Etruş kampına yerleştirildi. Etruş kampı ve Geliya Kıyamet kampının nüfusu yarı yarıyaydı. Etruş kampında sayının çok olmasının sebebi de, 1995 yılında TC tarafından yürüyülen 'Çelik operasyonu' sonucu buradan kaçan milislerin

kampımıza gelişiyle olmuştu. Etruş, Duhok iline bağlı bir ilçeydi, coğrafyası da çok güzeldi; kamp alanı dağlık ve yarı ovalık, suyu bol olan bir yerdi ve yaşama elverişli bir coğrafyaydı. Geliya Kıyamet kampıyla arası yaya olarak bir saatti, en uzun süreci yaşayacağımız kampta Etruş kampı olacaktı, Aralık 1994'ten Ocak 1997'ye kadar en uzun kaldığımız alan olacaktı.

1995'in başında Çelik operasyonu başlamıştı. KDP ve TC bu operasyonu birlikte yürütüyordu. PKK'ye daha yakın olduğumuzu iddia ederek bizlere daha çok yönelmeye başladılar. Çelik operasyonunun başlamasıyla bu alan PKK ile KDP arasındaki savaşın merkezi oldu, ardından bizlere ambargo konuldu; hayvanlarımıza, mallarımıza KDP tarafından el konuldu, dışarıdan da kimse tarafından bize destek gelmemişti, artık yiyeceklerimizi ağaçlardan palamut yiyerek sağlıyorduk, yine elde kalan hayvanlarımızı kesip yemeye başladık, yoksa açlıktan hepimiz şehit düşebilirdik, ama ona rağmen sayılarını hatırlayamadığım bir çok çocuk açlıktan şehit düştüler. Kampta bulunan çocukların sadece et yemesi, bunun yanında ne bir tuz nede başka bir katkı maddelerinin bulunmaması çocuklarda bir çok hastalıkları ortaya çıkardı, bir çok çocuğun da yaşamlarını kaybetmesine neden olmuştu. Bu arada TC'ye ait uçaklardan atılan bombalardan bir tanesi bir çocuğa isabet etmiş ve çocuk oracıkta feci şekilde yaşamını kaybetmişti. Bu arada savaşta tüm şiddetiyle devam ediyordu. 1995'in Eylül ayında PKK ve KDP arasında savaşı durdurmak için biz kamp halkı olarak yolları kestik. KDP'liler bizleri bu yüzden tarayınca Jiyan arkadaş bu tarama sırasında şehit düştü, 4 insanımızda ağır yaralanıyordu, yine kontra eylemleri bize yönelik tüm hızıyla devam ediyordu. KDP'liler ise 4 çobanımızı daha katlederek sürülerine de el koydular. Bunun üzerine kamp halkıda bir protesto yürüyüşle cenazeleri alarak törenle toprağa verdik, fakat gasp edilen hayvanları tekrar geri alamadık. Kampımızda elimizde kalan hayvanlarımızın hepsi de açlıktan telef olmuşlardı. Bazı ailelerde artık bu zorluklara dayanamayınca kamptan kaçtılar, bunlar teslimiyeti kabul eden zayıf kişilerdi. Biz cenazelerimizi toprağa verdikten sonra da yürüyüş yaptık, çok büyük bir yürüyüş yapmıştık, herkes yürüyüşünü tamamlamıştı bu sefer. Hep bir kuşatmayı yaşıyorduk, dışarı çıkan artık hedef olacaktı, ya ölü, ya yaralı veriyorduk. Kampın içinde ve dışında adeta kuş uçurtulmuyor, kontra eylemler sürekli hızlandırılıyordu.

Yönetim o zaman bize toplantı yaparak bizlere "artık burada durmaya gücümüz yetmiyor, herkes kendi çaresine baksın. Kim nereye gitmek istiyorsa gitsin, KDP'den akrabası olanlar onların yanına gitsin" diyordu. Bizde yönetime "biz sizi tanımıyoruz, siz kimsiniz? Nereden geldiğinizi bilmiyoruz. Biz Önderliğe ve şehitlere bağlıyız, bu görüş örgütün olamaz. Biz sadece Önderliğe bağlıyız. Bu sizin görüşünüz, örgüte mal etmeyin" dedik. O zamanki kamp yönetiminde de devletle işbirliği içerisinde olanlar da vardı. Başlarını da Ebubekir çekiyordu, şimdi ise bunlar devletin adamı oldular. Bu yönetimde talimatı o süreçte kamptan sorumlu bulunan Ebubekir'den almışlardı.

Yönetimde o sıralar Sinan'da vardı, bu toplantıyı da yapan oydu, toplantıdan sonra bazıları kamptan ayrıldı, bizde karar alarak direnmeye devam ettik, sonrasında Ninova'ya gelmiştik. Şubat 1997'de artık Ninova kampındaydık. Etruş kampı bizim en uzun süre ve en sıkıntılı yaşadığımız bir süreçti. Bundan sonra Ninova'da mülteciliğimizi devam ettirecek, orada da çok acılı günler, haftalar, aylar geçirecektik. Etruş kampı zaten o süreçte basına da yansımış, BM'nin gündemine çok girmişti. Etruşla ilgili yardım kampanyaları Avrupa'da da çok yapılmış, televizyonumuza da haftalarca haber olmuştu. Özel savaşın tüm uygulamalarının bir kopyası da Etruş üzerinde uygulanıyordu. Etruş adeta PKK kampı olarak bir tutuluyordu, bu bizleri hem onurlandırırken, bir yandan da en zorlu ve sıkıntılı baskılara da maruz bırakıyordu.

Etruş kampından Ninova'ya ilk grup yürüyüşle sonraki grup arabayla gelmişti. İlk grup akşam yola çıkıp yürüyüşle şafak attığında Ninova'ya ulaşmış; ikinci grupta arabayla yarım saatte Ninova kampına gelmişti. Bizler birinci grupla yürüyerek onlara yardım edip Ninova'ya gelmiştik, sonrasında biz tekrar Etruş kampına dönüp bu sefer kendi ailelerimizi arabayla Ninova kampına götürdük. Birinci grup gizli olarak gitmiş, ikinci grup ise BM onayıyla gitmişti. Birinci grubun gizlice gitmesinin sebebi de şuydu. O sıralar PKK ve KDP çatışma halindeydi ve BM'nin personeli de hepsi KDP'liydi ve bize yardım etmiyorlardı, izinde vermiyorlardı. Bizlerde o yüzden birinci grup olarak gizlice kamptan çıkmıştık. İkinci grubunda böyle gideceğini anlayan BM'nin kendi yetkilileri bu sefer KDP'li personeli göndermedi ve doğrudan kendisi gelerek bizlere arabalarla yardımcı oldular. İkinci grupta BM arabalarıyla Etruş kampından ayrılıp Ninova kampına geldi. Toplam nüfusumuzda 10 bindi ve sayıca yine kalabalıktık.

Ninova Şehan'a bağlı bir beldeydi. Güzel bircoğrafyası vardı. Dağlık ve yeşillik bir alandı. Suyu da ağacı da boldu. Ninova'ya geldiğimizde ilk 4 aylık süreçte durumumuz iyiydi, Bundan sonraki süreç asıl felaketlerin yaşanacağı bir süreç olacaktı. 1997 yılının 14 Mayıs'ında Güney Kürdistan'da PKK'ye karşı büyük bir operasyon başlatıldı. PKK'ye karşı KDP , TC ve YNK birleşerek büyük bir saldırı başlattı. Dağda gerillayla büyük çatışmalar yaşanırken, kontra güçler kampımıza da yönelerek; aç kalmamız için binlerce koyun, keçi gibi küçükbaş hayvanlara el koydular. Daha sonra kampa ait insanlarımız üzerinde seri cinayetlerine başladılar. Şexan'da İbrahim isimli bir gerilla arkadaşı kaybettirdiler. Yine kamp dışında bir yerde de iki insanımız kaybedildi, bu iki insanımız Ninova kampından işlerine giderken KDP tarafından gözaltına alınmışlar, fakat bir daha da geri dönmemişlerdi; yine kamp dışında iki kilometre ötede bir insanımızı da katlettiler, diğer yurtseverimizi de yaraladılar, şehit olanın ismi Mahmut Bilen, yaralananın ismi de Süleymen Bilen'di. Şehit Mahmut arkadaşın cenazesini almıştık. (15 Haziran 1997), Şehit Mahmut dayım oluyordu, diğeri de akrabamdı. Şehit Mahmut(45), Süleyman'da yine 45 yaşlarındaydı. Mahmut arkadaşı daha sonra kampta toprağa verdik. Yine aynı

süreçte KDP tekrar kampı taradı, asayişte bulunan kamp nöbetçisi olan Welat(15), Osman(30) isimli arkadaşlar KDP tarafından açılan ateş sonucu şehit düştüler. Bu olayda kampın içinde olmuştu, bu arkadaşları da törenle toprağa vererek bu katliamı protesto eden bir yürüyüş düzenledik, ama yine bizi kimse duymamıştı. BM ise bu olaylara kulağını kapatıyor, sadece insani yardım yapıyor, güvenlik işine karışmıyordu. Böylece de KDP istediği gibi hareket edebiliyordu. Yine kampa saldırıp birçok küçükbaş ve büyükbaş hayvanlara el koydular, iki çobanı da katlettiler. İsimleri Ferhan 70 yaşlarında, Piran ise 30 yaşlarındaydı, artık her gün şehit vermeye, cenaze töreni yapıp sonrasında da yürüyüş yapmaya alışmıştık, ama sesimizi kimse duymuyordu. Kampın çevresini KDP'liler tutuyor, kamptan çıkanı ise katlediyorlardı. Bu 1998 yılına kadar böyle devam edecekti. Şubat 1998 tarihinde TC ve KDP kampa saldırı planı yaparak, kampı denetim altına almak istiyordu. Kamp yönetimi de bizle toplantı yaparak bizlere "kampta böyle bir durum var ve kamptan acilen çıkmamız gerekiyor" dedi.

Artık bize başka bir kampa gitmek için yol hazırlıklarını yapmak kalıyordu. Tabi KDP'de boş durmuyor kampımıza 3 roket daha atıyordu, fakat kimseye bir şey olmamıştı, bunu KDP bizleri korkutmak için yapmıştı. Ninova böyle korkulu ve sıcak savaşın ta içinde yaşamıştı. Nerede bir operasyon olduğunda kampa tacizde bulunup, saldırmak ve insanlarımız katletmek artık deyim yerindeyse günlük işleri haline gelmişti. BM o süreçte ilişkilerini kesmişti, zaten BM'nin personellerinin %95'i KDP'liydi. Savaş çıktığında bu personel değil bizi sormak hiç görünmüyorlardı bile. KDP'nin yaptığı bu alçakça saldırılara de sessiz kalarak çalışanlarıyla ve düşünceleriyle KDP'li olduğunu anlamak kolay oluyordu.

Kamptan artık çıktığımızda milisler kamp halkına "kimse yanına bir şey almasın, Musul'a gideceğiz yürüyüş esnasında kimse yanında eşya götürmesin" dedi. uyarı olarakta havaya ateş açmışlardı. Kampın %95'i de evinden bir şey almadan yola çıkmışlardı. Milisler ve yönetimde evleri yakmak için her yeri ateşe verdiler. Sağlam bir şey KDP'lilerin ellerine geçmemeliydi. 15 Şubat 1998 yılında kampın tamamı olan 10 bin kişi yola çıkmıştı, yanlarımıza bir şey getirmemiştik, sadece battaniye ve yorganlarımızı getirmiştik, zaten hayanlarımızda kalmamıştı. Yarımsaat yolda yürümeye başlmaıştık, artık KDP denetiminindeki alandan çıkıp yarım saatte Saddam'ın denetimi altında bulunan Nehdara alanına gelmiştik. Yolda da ciddi bir sorunla karşılaşmamıştık, zaten yolculuğumuzda yarım saat sürmüştü.

Nehdara'nın da coğrafyası güzeldi ama çok mayınlı bir araziydi. Ninova ile tampon sınır bölgesiydi. Ninova KDP'ye, Nehdara'da Saddam'a ait bir coğrafyaydı, birbirlerine çok yakındılar. Aynı Ninova'nın coğrafyasıydı, ama dar bir alandı. Oraya geldiğimizde kar yağışı vardı ve çadırlarımız hiç yoktu. yüz kişide bir çadırımız vardı, havalarda çok soğuktu. Kış ayıydı. Buraya geldiğimiz ilk akşam soğuktan ve açlıktan şehit düşenler olmuştu. Aslında biz Nehdara'yı

da aşacaktık, ama bizi bırakmadılar, engellediler, aslında Musul'a yakın bir yere gelecektik. Birkaç sefer gitmek istememize rağmen yine zor kullanıp bizi durdular, bizlerde oturduk ve bu durumu protesto ettik. Daha sonra bizim yönetim ve Saddam'ın subayları arasında görüşme oldu, burada kalmaya başlayacaktık, oraya yerleştiğimizde sabaha karşı yağışla birlikte uyandık. O kış soğuğunda çadırın olmamasından dolayı birkaç çocuk soğuklardan ve açlıktan ölmüşlerdi, zaten hiç erzakta getirmemiştik. Ölenlerin sayısını ben hatırlayamıyorum, 3-4 kişide mayına basarak ayaklarını kaybettiler. Birisinin ismi Muhammed Ahmet Mijini(50), diğeri Seve Gurgın Gudni(20), diğerlerini hatırlayamadım. Yine o sıralar kampın dışına çıkamıyorduk, ama yaralıları Musul'a gönderebiliyorduk. Mayına basanlar daha çok suya giderken ya da kamp içinde gezerken yaralanıyorlardı. Zaten Nehdara kampı mayınlı alan içinde kurulmuştu, yani mayınla içiçe yaşıyorduk. O zamanlar bütün erzaklarda paralıydı, çok daha pahalıydı. 5 litrelik gaz normalde 1 dinardı, ama burada aynı gaz 10 dinardı, almaya mecburduk, yoksa bütün herkes soğuktan ölebilirdi. O zamanlar BM ile ilişkilerimiz hala kesikti, çünkü BM bizlere bizim iznimiz olmadan buraya geldiğimizi söylemişti. O yüzden tüm yardımlarını kesmişlerdi; ne erzak, ne de gaz bulabiliyorduk, her şey paralıydı. Gazları bir saat uzaklıktaki Şexan ilçesinden alıyorduk, tüm bunlarıda kamptan çıkış olmamasına rağmen gizlice kaçak yollarla getiriyorduk. Erzaklarımızı da Saddam'ın askerlerinden temin ediyorduk. Böyle sıkıntılarla dolu Nehdara'da 3 ay geçirmiştik. Artık burada da yaşayamazdık, zor günler geçiriyorduk. Zaten mayınlarla dolu bir alandı burası, başka bir çaremizde yoktu. Kamp yönetimde böyle bir karar almıştı ve Saddam'ın yönetimiyle görüşüldü. Onlarda, BM'de müsaade edince bize artık Nehdara kampından ayrılmak kalıyordu.

20 Mayıs 1998 tarihinde gündüz saatlerinde Mahmur'a doğru yola çıktık. 20 Mayısta başlayan bu göç, gruplar halinde 24 Mayısa kadar sürdü. BM bu göçte kamyonlarını da göndermişti. Hiçbir şeyimiz yoktu ki götürelim. Nehdara ile Mahmur arası 5-6 saatti. Yol güvenliğimizi de Saddam'ın askerleri sağlıyordu, artık 10 bin kişiyle Mahmur alanına yerleşmiştik.

Mahmur, düzlük, geniş bir alandı. O zamanlarda şimdi de Mahmur ilçesi Musul'a bağlıydı, çöl alanı gibi bir yerdi. Akrepleri yılanları bol olan, yazın sıcaklığı 50 derecelere çıkan bir alandı. Sıra sıra tepeliklerin yamacında bizler kapımızı kurduk. Tepelerde zaten ağaçlıklar yoktu, su zaten yok denecek kadar azdı, erzaklarımızda KDP'nin ambargoları yüzünden kalmamıştı, çadırlarımız hiç yoktu. Çok büyük sıkıntılarımız vardı ilk zamanlar. Yavaş yavaş BM bizlere yardım etmeye başlıyordu; erzak verdi, tankerlerle su getirdi, ama bütün kampa bir tank su geliyordu, para sıkıntımızda çoktu, artık hiç kimseden destek ilk süreçlerde almamıştık, bu destekler birkaç ay sonra gelmeye başlamıştı. Bu arada birkaç çocukta kaybolmuştu. Bunlar üç ay sonrasında cenazesiyle birlikte bulundu. Çocuklar kaybolunca yolunu bulamamış ve susuzluktan ölmüşlerdi. 70 yaşlarında bir ihtiyar daha kamp dışında susuzluktan şehit düşmüştü.

2003 yılında savaştan sonra da Mahmur kampında fazla ciddi bir olay olmamıştı. Hewler yakınlarında yanan bir kibrit fabrikasının çıkardığı kükürtlü bulutlar kampımıza kadar geliyor adeta bizi oksijensiz bırakıyordu. O bulutun gelişini hep seyrediyor ve ona göre önlemler alıyorduk. Aynı kimyasal silahın atılma anı gibiydi. Çok kötü bir solunum yetersizliğini yaşıyorduk hepimiz, birkaç ay sonra artık o bulutu bir daha görmedik. Tabi bu arada erzaklar da BM tarafından buraya normal şartlarda düzenli geliyordu. Öyle fazlaca geçici erzak ambargolarının dışında bir ciddi zorluklarla karşılaşmamış, savaşın etkilerini çok olumsuz yaşamamıştık. Yalnızca 2004 yılında o sıra kampta genel temizlik kampanyası yapılıyordu. Çöplerin toplanıldığı bir sırada bir küçük çocuk çöp tenekesinde bulduğu patlamamış bir havanı kaza sonucu patlatınca şehit düşmüştü. Küçük kızın ismi Sakine'ydi ve henüz 6 yaşındaydı. Yine kireç ocağı yakınlarında iki kişi savaştan kalan cephane almininyum hurdalarını toplarken hurdaların patlaması sonucu baba ve oğul iki yurtseverimiz şehit düşüyordu. isimleri Marinuslu Hamit(50) ve oğlu Nasret(30).

MESAJIM:

En büyük acılarımızı, zorluklarımızı ve gözyaşlarımızı geride bırakmıştık. Daha önce yaşadığımız kamplarda kalmıştı bu acılarımız. Mahmur kampı için söylenen şeyler daha önceki mülteci kamplarında yaşadıklarımızın yanında bir hiçti diyebiliriz. Şu an normal bir yaşamın ve dengeli bir kaynaşmanın durumunu yaşıyoruz, ama siyasi anlamda tehlike bitmediği sürece şu anki sessizliğin başka olumsuz şeylere de gebe olabileceğine kamp halkı olarak hepimiz inanmaktayız.

Ben istiyorumki bu anılarım bu kadar zorluk çekmemize rağmen devrimimizden de asla vazgeçmeyeceğimizi de anlatsın insanlara. Tüm Kürt halkına sesleniyorum, davalarından asla vazgeçmesinler. 7 senedir Önderliğimiz tutsaktır bir hücrede. Kürt halkı Başkan APO'ya bağlılığını devam ettirmeli ve ona sahip çıkmalı, mücadelelerine devam etmelidir. Bütün halkımıza , gerillaya, zındandirenişçilerine ve yurtsever halkımıza selam ve saygılarımı yolluyorum.

Selam ve Saygılarımla
Halil Benek

HASAN ALİ VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

Şırnak'a bağlı Uludere Ziraviki köyünde 1959 yılında doğdum, 4 çocuklu bir aileden geliyorum. Ailem hem işçilik, hemde çiftçilik yapıyordu. 1970 ve 1980'lerde de mevsimlik işçilik yapıyorduk. Yani Köy Hizmetlerinde çalışıyorduk, ben ilkokul mezunuyum ve şu an evliyim, 9 çocuğum var. Bir çocuğum gerillada şehit düştü, diğer çocuğumda hala gerilladadır. Bir oğlum 1995 yılında gerillaya katıldı, bir sene sonra 1996 yılında Beytülşebap'ta şehit düştü, bir kızımda 1999 yılında gerillaya katılmıştı.

Partiyi 1984 atılımından sonra biraz tanımaya başlamıştım, 1988'e geldiğimde partiyi tamamen tanımıştım ve faaliyetlere aktif olarak katıldım. Ekim 1993'te köyümüzden devlet baskısı yüzünden göç etmek zorunda kalmışık, o sıralar devlet bizlere baskı yapıp "ya korucu olacaksınız ya da gideceksiniz" diyordu. Bizde tüm köyler olarak koruculuk dayatmasını kabul etmedik, onlarda bizlere yayla yasağı ve erzak ambargosu uygulayarak karşılık verdiler. Aynı yılda tanklar getirilerek köyümüz yakılıp yıkıldı. Hatırlıyorum köyümüzde 5 kişilik bir aileyi tank ateşiyle yok ettiler, 14 insanımızda yaraladılar, artık burada yaşayamazdık ve köyü boşaltmamız gerekiyordu, bizlere metropolü de yasaklamışlardı. Düşman bize "Kürdistan kurulsun oraya gidin, Mesut Barzani'nin yanına gidin" dedi ve sınırı bizlere serbest bıraktı geçmemiz için. Kasım ayında biz tamamıyla köyü bırakıp Zaxo'ya geldik. Ailemle hepimiz ve köyümüzün tamamı Zaxo'ya gelmiş, 10 ailede metropole geçmişlerdi, toplam 80 aile göçmüş, 70 ailede Zaxo'ya gelmişti. 4 ay Zaxo'da kalıp Nisan 1994'te Behere kampına tamamen gelmiştik. 1997 tarihinde operasyon çıkmıştı, TC ordusu 14 Mayıs 1997 tarihinde çok kapsamlı bir operasyon başlatarak Güney Kürdistan'ı işgal etmişti. Behere'de iki kamp vardı, biri Behere, biri de Şeraniş kampıydı. Zaxo'daki açlık grevinde Behere kampı siyasi mültecilik hakkını kazanınca bu kampa BM tarafından yardım yapıldı, ben de o süreçte ailemle o zaman Behere kampında kalıyordum.

21-10-1993 tarihinde gece saat 22.00'da TC'nin kontraları Zıravik(İnceler) isimli köyümüze girdiler, köyümüzde büyük bir katliam yapmak istemişlerdi, fakat başaramadılar. Tahir Yaman isimli köylüyü yurtseverimizi ettiler.

05-11-1993 tarihinde tekrar Zıravik köyüne gece saat 20.00'da üç tank, iki panzerle girdiler ve ateş ederek dokuz evi yıktılar; Abdullah Özgün ve kardeşi Mustafa Özgün ailesinden 5 kişiyi şehit ettiler, 9 kişiyi de yaraladılar. Şehit olanların adları şunlardır:

1-Lezgin Özgün
2-Naime Özgün
3-Kerem Özgün
4-Xabat Özgün

5-Mesut Özgün

15-11-1993'te Zıravik köyünden göç ederek Zaxo'ya geldik ve 6 ay Zaxo'da kaldık, Zaxo'da TC denetiminin altındaydı, orada rahat edemiyorduk. Mijin ve Hilal'lilerle birlikte Şeraniş ve Behere kamplarına geldik.

22-04-1994 tarihinde BM ve diğer güçler gözetiminde konvoy halinde Zarova kampından Etruş kampına geldik. Geri kalan kısım halk ise iki ay sonra kampa geldi.

26-05-1994'te Zaxo'dan Behere kampına geldik. Yaklaşık 4 ay Behere kampında kaldık.

08-08-1994 tarihinde TC savaş uçakları Şeraniş kampını bombaladı, YNK peşmergelerinden sekizi bu bombalama sırasında öldüler.

15-8-1994 tarihinde TC savaş uçakları Behere ve Şeraniş kamplarının üzerinden alçak uçuş yaptılar. Ve kampın etrafındaki tepeleri bombaladılar. PKK'nin silahlı mücadele yıldönümü olan 15 Ağustosta böyle bir saldırı gerçekleştirerek kamp halkına korku ve panik havasını vermek istedi.

19-8-1994 tarihinde PKK'nin silahlı mücadelesinin yıldönümü Zaxo, Tilkeber, Hizoba, Derkan alanından gelen halkla Behere ve Şeraniş kamplarında akşam 20.00'den sabaha karşı 03.00'a kadar kutlandı.

08-09-1994 tarihinde TC savaş uçakları Behere kampının etrafını 2 uçak, 4 Kobra helikopterleriyle bombaladılar, bomba parçaları kampa kadar geldi, ölen ve yaralanan olmadı.

18-09-1994'de KDP'liler su almaya yasak koyarak kamptan içme suyu almaya gidenleri engelledi.

21-09-1994'te Ben ve üç arkadaş 8 günde kampta 10 metre 20 cm. derinliğinde kuyu kazdık, fakat su çıkmadı, susuzluktan çok acı çekmiştik, hayvanlarımızın içmediği suyu bizler içmeye başlamıştık.

26-09-1994 tarihinde Zarova kampımızda ilk şehidimizi verdik, Rüpünlü Newroz heval bir kaza sonucu şehit düştü.

11-11-1994 tarihinde Bersıve kampından Geliya Kıyamet kampına geldik. İlk geldiğimizde BM tarafından aile başına bir çadır, bir soba, birer battaniye verildi.

Kampın yeri hep taşlıktı ve yerde su kaynıyordu, o çamurun altında yatıp kalkıyorduk. Yine kampın yarısı Ansıfni'de kalmıştı, birkaç kez Etruş yolunu trafiğe kapattık. Daha sonra oradaki halkın kampımıza getirilmesi için bir yürüyüş yaptık. Çadırımızda yoktu henüz, sobamızda yoktu, herşeyimizi orada bırakmıştık, bu yetmiyormuş gibi havalar da soğuktu.

Kampın içinde bir KDP asayişi kurulmuştu, bizde bunu kabul etmedik, onları kamptan çıkardık, bu sefer onlarda yol ayrımına giderek kampa gelen arabaları kontrol ettiler.

KDP bizlere "size kimlik yaparız serbest dolaşabilmeniz için"dediler. Bizlerde

erkek, bayan 18 yaş yukarısı resim çektirdik ve sicillerimizle birlikte onlara verdik, fakat onlar bir kez daha bizi kandırmış, kimliklerimizi vermemişti.

O süreçte kampımızda halk çok sayıda hayvan beslemişti, arazilerde insanlar kendilerine bahçe yaptılar, BM'de insani yardımlarını, erzakları veriyordu. Halkın durumu da o sıralar normaldi. Bizim çok sayıda mültecilerimizde Duhok Derkare alanında bulunuyordu.

20-11-1994'te Erzaklarımız az olduğundan ve bazı mülteci halkımız Zarova kampında zorunlu kaldığı için bu durumu protesto etmek amacıyla BM'ye karşı yürüyüş düzenledik.Erbil-Duhok karayolunu sabah saat 06.00 dan 12.00'a kadar trafiğe kapattık.

09-12-1994 tarihinde Behere kampından Zarova kampına geldik. Akşam 20.00 dan Behere'den yaya, bazıları da katırlarla, bazıları da arabalarla yola çıktı ve

sabaha doğru Zarova kampına geldik.

27-02-1995 tarihinde Zaxo'da patlama oldu; Dalar çarşısında bir taksiye yerleştirilen bomba patladı, saat sabah 08.30 sıralarında meydana gelen patlamada 100'den fazla ölü, 200'e yakın yaralı oldu, çok sayıda da ev ve dükkan tahrip oldu, patlamayı TC, MİT ve onların işbirlikçileri tarafından yapıldığı ilerleyen süreçlerde açığa çıkacaktı, Çelik Operasyonunun gerekçelerinden birini oluşturacak bu patlama Güney Kürdstan'ı kana bulayacaktı.

22 Mart 1995'te BM'nin verdiği bir büyük çadırla biz kampta bir okul yaptık, yine bir sağlık ocağı da yapıldı.TC'nin Güney Kürdistan'daki yaptığı işgali protesto etmek için kamptan 200 kişilik bir grup gizlice Duhok'a gitti. Saat 10.00'da çarşı içinde yürüyüş yapıldı. "kahrolsun TC hükümeti, Kahrolsun Saddam, Biji Kürdistan" sloganları atıldı. Bir iki kilometre yürümüştük, KDP asayişi bizleri engelleyince biz saat 10.30'da oturma eylemine başladık. Saat 14.30'da Duhok valisi ve BM müdürü geldiler ve bize "sesinizi dünyaya duyuracağız" dediler, bunun üzerine bizlerde eylemi sona erdirdik. Kamp halkı da eylemimizi desteklemek amacıyla Etbil ve Duhok karayolunu trafiğe kapatmışlardı, fakat biz kampa dönünce de eylemi sona erdirip yolu trafiğe açtılar.

05-04-1995 tarihinde TC ordusunun Güney Kürdistan'daki Sersing köylerinde 7 çobanın katletmesini protesto için bir yürüyüş düzenleyerek Etruş kampından Etruş ilçesine kadar yürüdük. Saat 10.00'dan saat 16.00'a kadar Erbil-Duhok yolunu trafiğe kapattık.

12-04-1995 tarihinde Holanda'nın Lahey kentinde Sürgünde Kürt parlementosu olan Parlementoya Kürdistane Derveyi Welat(PKDW) kuruldu. Açılış töreninde İsmet Şerif Vanlı bir konuşma yaparak tüm dünyaya PKDW'yi kurduklarını ilan etti, ERNK bayrakları göklerde dalgalandı. "Biji Serok APO" sloganlarıyla PKDW'nin açılışı kutlandı. PKDW, 65 milletvekilinden oluşuyordu, meclis başkanlığına Yaşar Kaya getirilmişti.

10-06-1995 tarihinde bir oğlum gerillaya katıldı. İsmi Muzaffer Tarih, kod adı Berxwedan'dı.10 Haziran 1979 yılında Ziravik'te doğmuştu, ilkokulu köyde okudu, 1993'te TC'nin zülüm ve baskısından dolayı ailece Zaxo'ya göç etmek zorunda kalmıştı, 6 ay Zaxo'da kaldıktan sonra Behere kampına, sonrasında Zarova kampına, ardından Etruş kampına yine ailece gelinmişti. Bu kamptayken gerillaya katılan oğlum 1996 yılında Beytülşebapta çatışmada şehit düşmüştü, onu çok özledik.

17-06-1995 tarihinde Almanya'nın başkentinde yapılan yürüyüşe 200 bin Kürt katılmıştı. Türkiye'deki kirli savaşın durdurulması ve Kürt sorununun siyasi çözüme kavuşturulması içindi bu yürüyüş.

02-07-1995 tarihinde Etruş yol ayrımında zindan direnişleri için açlık grevleri yapıldı.

12-07-1995 tarihinde kampta bilinmeyen bir nedenle yangın çıktı; 82 çadır yandı, hiçbir şey kurtarılamadı. BM tarafından daha sonra çadır verildi, bizde her iki kampta kampanya başlattık; Battaniye vb. diğer malzemeler temin ettik.

14-07-1995 tarihinde Etruş yol ayrımında açlık grevine başladık; tüm cezaevlerinde başlayan açlık grevine destek olmak ve KDP 'nin elinde olan tutsaklarımızın serbest bırakılması sağlamak amacıyla açlık grevine gidildi.

28-07-2995'de açlık grevi sonra erdirildi.

26-07-1995 tarihinde Etruş Şehit Eşref kampında Şehit Şiyar semtinde bir çadırda çıkan yangında 80 çadır tamamen eşyalarıyla birlikte yandı, çok sayıda da cephane patladı, can kaybı olmadı.

12-8-1995 tarihinde Şehit Azad kampında Tahir Osman'a ait bir çadırda çıkan yangında 180 çadır eşyalarıyla birlikte tamamen yandı. BM birkaç gün çadır vermedi, siyasi bir gerekçe şüphesiyle hareket ederek çadır vermemişti, bunun üzerine bizlerde bunu kabul etmeyerek zorla çadırlarımızı aldık.

25-08-1995 tarihinde Etruş kampında Kürdistan tarihinden bu yana İlk defa PKK Önderliğinde bir demokratik bir yerel seçim için halk sandık başlarında oy kullandılar, bu seçimde 32 milletvekili seçilerek göreve başladı.

26-08-1995 tarihinde PKK ile KDP arasında çatışma başladı. PKK bu çatışmayı istemiyordu, ama KDP uzlaşmaya hiç yanaşmadı, TC'nin yanında yer aldı. Çatışmadan sonra TC ve KDP kampa yöneldiler, önce ambargo koydular, sonra kampa giriş çıkışları yasakladılar, kamptaki hayvanları gasp etmeye başladılar; 3 binden fazla hayvan gasp edilmişti.

12-09-1995 tarihinde KDP kampın etrafındaki tepelere saldırdılar; Şiki tepesine yapılan saldırıda Levent arkadaş şehit düştü, tepeleri ele geçiren KDP daha sonra hızını alamayarak kampa saldırdı. Bizlerde karşı koyarak KDP nin kampa girmesini engelledik, hemen ardından kampın doğusunda iki günahsız çobanımızı bisiwingle katlettiler, iki çobanımızı da ağır yaraladılar, bizde bu durumu protesto ederek kampa KDP'nin girmemesi için 12 BM memurunu rehin aldık. Bu olaylarda kampımız 7 şehit vermişti, isimleri şunlardı;

1-Mahmut Hüseyin Nerwehi

2-Cangir İbrahim Nerwehi
3-Abdullah Şırnak
4-Musa Nerwehi
5-Levent Hasan
6-Yakup Kamil Ziravigi

Ve ismini hatırlayamadığım bir arkadaş daha şehit düşmüştü, ayrıca da yaralanlarda olmuştu, o esnada BM kampta hazırdı, BM'nin de kampa girmesine izin verdik, çünkü KDP, BM olursa bizlere saldıramazdı. KDP'liler ise tekrar hırsızlıklarına başlayarak eşya ve hayvanlarımızı gasp etmeye başladılar. Ardından ertesi gün kamp halkına şehit Beritan tepesine saldırdılar. Yunus Şivedi ve Osman Kaligi isimli iki yurtsever mültecimiz KDP tarafından katledilerek, Sabri ve Şemseddin adlı iki yurtseverimizi de yaralı bir şekilde esir aldılar. KDP bu sefer Şehit Azad kampına saldırdılar, aile çoluk çocuk kampa girişlerini engellemeye çalıştılar, üzerlerine ateş açtılar. Bu açılan ateşte Jiyan arkadaş şehit düştü. 10 çocuk ve bayan yaralandı. Bizim arkadaşlar da kampın intikamı için aynı gün kampın üzerinden Duhok'a dönen KDP konvoyunu vurdular ve kampın initikamını aldılar. İçlerinde vali de vardı, fakat ona bir şey olmamıştı. Bize yönelik ambargoda çok sıkıntılar çekmiştik, bunun üzerine parti 2 bine yakın hayvan kesti ve bize dağıttı. Yine palamutlar, kuru ekmek ve mercimek biraz sıkıntımızı gidermişti. KDP'nin bu vahşetleri ve zulümleri dünyanın hiçbir yerinde olmamıştı, bu durum tam 53 gün sürmüştü.

13-09-1995 tarihinde KDP yine kampa saldırarak iki arkadaşı şehit ettiler, şehit düşen iki arkadaşın isimleri şunlardı:

1-Yunus Şivedi
2-Ahmet Osman Kaligi'ydi.

Sabri Şemseddin isminde bir yurtseverimiz yaralı olarak ellerine geçti. BM kampta olmasaydı, KDP tamamen kampı imha edecekti. Bundan evvelde kampımızın BM komitesinde olan Ali Nerwehi ve Mele Cemil Bigalta takside gözaltına alınıp Duhok'a götürüldüler.

BM'de birkaç gün kampta kaldıktan sonra giderek bize haber gönderdiler. "A kampı bundan sonra bizim denetimizde değildir, bundan sonra sizlere erzak getirmeyeceğiz" dediler. Zaten öncesinde de kampta erzak yoktu, hep erzak sıkıntısını çekiyorduk. Bir süre sonra KDP kampı çembere aldı, çemberden haberi olmayan kamp halkından bazıları ormanlık alanda bizlere yakın olmasından dolayı çocuklar ve kadınlar bu ormanlıktaki ağaçlardan palamut toplamaya giderlerken üzerlerine KDP tarafından ateş açıldı. Şisin Ripini isminde bir bayan yaralandı. Bizde bunu protesto eden bir yürüyüş yaptık kampta.

KDP her gece rastgele kampı taramaya devam ediyordu. 7 yaşındaki Ali Rubizgi adındaki bir çocuk çadırında uyurken açılan ateş sonucu yaralandı. Bizde önlem olarak, kurşunlardan korunmak için çadırın etrafına duvar

yapmıştık. BM'de bize "aşağıdaki kampa geleceksiniz" diyordu. Bizde bunu "kabul etmiyorduk", sonrasında mecburen kabul etmek zorunda kalmıştık, fakat bununla da yetinmeyerek arama yapmak istediklerini ve bazılarını yakalamak istediklerini söyleyince biz bunu hemen reddettik.

O süreçte 30 insanımız; çocuk, ihtiyar açlıktan şehit düşmüşlerdi. Bununla yetinmeyen KDP peşmergeleri kampın bitişiğinde bu sefer suikast yapmaya başladılar, bu suikastte Ahmet Yusuf Hewleri şehit düşmüştü. Yine kampın kalkacağı gün arabaları yüklüyorduk, BM'de kamptaydı o sıralar, kampın yanında da KDP kontraları Ali Seyni Alaş isimli bir yurtseverimizi kaçırdılar, Ali arkadaşın serbest bırakılması için bizden fidye istediler, biz bu durumu BM müdürüne anlattık, bizlere "elimizden bir şey gelmez" dedi. Annesi 5 bin dinar olan bu parayı vererek oğlunu KDP lilerden geri aldı, ayakkabısı, saati ve diğer eşyalarını da onlardan almışlardı.

19-11-1995 tarihinde BM bize "aşağı kampa gelmezseniz size erzak vermeyeceğiz" dedi. Bizlerde artık dayanamıyorduk; açlıktan şehadetler oluyordu, özellikle çocuklar, yaşlılar ve hastalardan... Yeni doğan çocukların zaten hiç yaşama şansları yoktu, bizde mecburen bu tarihten itibaren aşağıdaki kampa ilk kafile olarak Şehit Beritan kampından hareket ettik, yolda KDP tarafından silah arama bahanesiyle durdurulduk, bizde bu aramayı önce kabul etmedik, fakat neredeyse kamp halkı açlıktan ölmek üzereydi, zaten şehadetlerde vardı. Bu sebeple KDP'nin arama isteklerini kabul etmek zorunda kaldık.

23-11-1995 tarihinde 12 gün içerisinde tamamen aşağıdaki kampa gelip yerleşmiştik, sonrasında bize erzakta verildi, tam 40 gündür ekmek yememiştik.

13-11-1995 tarihinde Ahmet Yusuf Hewleri adlı bir yurtseverimiz kampın 100 metre uzağında odun toplarken KDP tarafından suikast silahıyla vurularak şehit düştü. Bizler arkadaşın cenazesini toprağa törenle vererek KDP nin bu vahşetini protesto ettik.

15-11-1995 tarihinde her gece kampa KDP'liler TC gibi ateş ediyordu. Bu tarihte Ruberzgi Ali'nin oğlu çadırında uyurken KDP'nin ateşiyle yaralandı, çocuk 5 yaşındaydı, bizlerde çadırlarımızın isabet almaması için çadırlarımızın etrafını duvarlarla ördük. Yine bu tarihlerde bayanlar palamut toplarken KDP'nin ateşli saldırısına maruz kaldılar, Ömer Haydar'ın ailesinden bir bayan yurtseverimiz yaralanmıştı.

11-12-1995 tarihinde PKK, KDP arasında ateşkes başladı, ama yine kampın üzerinde BM'nin verdiği erzak dışında amborgo devam etmişti.

15-12-1995 tarihinde PKK TC'ye karşı tek taraflı ateşkes ilan etti, ama TC barbarlığını hiç ara vermeden tekrarladı ve operasyonlarına da devam etti.

20-10-1995 tarihinde MED radyosu Moskova'da yayın hayatına başladı, yayın 15-20 gün sürmüştü.

02-09-1995 tarihinde komitemizden Mele Cemil ve Ali Nerwehi arkadaşlar ve ziyaretçiler KDP saytarası tarafından gözaltına alındılar. Mele Cemil takside gözaltına alınmıştı.

16-03-1996 tarihinde Halepçe katliamının anması yapıldı. Bunun yanında 32 PKK şehidi ilan edilerek törenleri yapıldı.

19-03-1996 tarihinde BM yüksek komiserliği Ortadoğu temsilcisi kampı ziyaret ederek bazı vaadlerde bulundu.

20-03-1996 tarihinde Newroz hazırlıkları yapıldı, akşama doğru her tarafta Newroz ateşleri yakıldı ve halaylar çekildi. Gece saat 24.00'a kadar kutlamalar sürdü.

21-03-1996 tarihinde Newroz çok coşkulu bir şekilde kutlandı.

22-03-1996 tarihinde ARGK merkezi ve KDP temsilcisi Davut Bagıstani PKK ve KDP arasında barışın sağlandığı mesajını verdiler.

23-03-1996 tarihinde kampımızda şeker dağıtıldı. Bu arada Etruş kampımızı iki Alman gazeteci ziyaret etti, bunlar UNHCR'den gelmişti ve kamp hakkında bazı bilgiler almışlardı. Bu arada KDP üç tutuklumuzu bırakmıştı, serbest bırakılanların ismi; Enver, Sadık, Raşit'di.

26-03-1996 tarihinde kampımıza üç yeni aile daha geldi.

27-03-1996 tarihinde Şehit Karker semtinde bir çadıra yıldırım düştü, bir ana şehit düştü. Bu arada Avustralya'dan bir gazeteci gelmişti, kamp hakkında halktan bazı bilgiler aldı.

28-03-1996 tarihinde Agit(Mahsun Korkmaz) arkadaşın şehadet yıldönümünde şehitlik ziyaret edildi, kahramanlar haftası kutlandı.

31-03-1996 tarihinde BM müdürüyle konut üzerinde bir toplantı yaptık, çok yoğun yağıştan dolayı kampımızı sel bastı, bütün planlamalarımızı iptal ettik.

01-04-1996 yılında İspanya'dan gazeteciler kampımıza geldiler, kamp hakkında halktan bazı bilgiler alarak çekim yaptılar. Gazeteciler kampımızda üç gün kaldılar. Ertesi gün bir aile Bağdat dönüşünde KDP tarafından gözaltına alınıp tutuklandı.

04-04-1996 yılında kampımıza gaz verildi. KDP tarafından tutuklanan üç kadın serbest bırakıldı, İspanyalı gazeteciler kamptan ayrıldılar, bir ailede Duhok'tan kampımıza katıldılar.

05-04-1996 yılında üç semtimize gaz dağıtıldı.

17-04-1996 tarihinde KDP asayişiyle bir görüşme yaptık, UNHCR'den bir heyet kampı denetlemeye geldi.

24-04-1996 yılında YAJK kampımızı ziyaret ederek elbise ve eşyaları bizlere dağıttı, Yine BBC'den bir muhabir gelmişti.

26-04-1996 tarihinde İslami örgüt tarafından bazı erzaklar kampa verildi, yine PKK tarafından halka ihhtiyaçlarını karşılamak için para verildi.

02-05-1996 yılında bayram sebebiyle Duxok valisini ziyaret ederek bir görüşme yaptık, kampın sorunları üzerinde tartıştık; yolun açılması, hayvanlar beslenmesi için mara ve yaprak getirmek için araç tahsis edilmesi konusunda söz aldık.

05-05-1996 yılında Kızılhaç'tan gelen tuz yardımı kampa dağıtıldı.

12-05-1996 yılında kamptan kaçırılan 2 asayiş görevlimizin serbest

bırakılması için KDP ile bir toplantı yapıldı. Bunun üzerine KDP onları serbest bıraktı.

15-05-1996 yılında iki semtimize erzak verildi ve kimlik kayıtları yapıldı, bu çalışmalar iki gün devam etti.

18-05-1996 PKK kurucularından Şehit Haki Karer arkadaşın şehadetinin yıldönümünde anma yapıldı, bunun yanında kampta 17 şehit ilanı daha yapıldı, anmada 4 bayan saflara katıldı.

04-06-1996 yılında bütün kamp BM'ye karşı kamp üzerinde yürütülen özel savaşı protesto etmek için dilekçe vererek sessiz bir yürüyüş gerçekleştirdik.

05-06-1996 yılında BM müdürüyle bir toplantı yaptık.

08-06-1996 yılında zındanlarda devam eden açlık grevini desteklemek için bizde açlık grevi yaptık.

12-06-1996 yılında açlık grevini sona erdirdik, bu arada erzak yardımı ve kayıtlar devam ediyordu, bu çalışmalar semt semt bu yapılıyordu.

19-06-1996 yılında Davut Bağıstani ve yerel hükümetin İnsan Hakları temsilcisi ve Duhok TV, kampımızı ziyaret ederek kampın sorunlarını tartıştı.

24-05-1996 yılında Davut Bağıstani ve BM müdürü kampa gelerek bizlere "Radyo, askeri hastane ve askeri okul kampta vardır, TC bu yüzden bizi sıkıştırıyor, burası için askeri kamptır diyor," diye söyleyerek kampta iki KDP'liyle birlikte arama yaptılar, fakat umduklarını bulamayıp yalancı çıktılar. Davut Bağıstaniyle kamptan 10 kişi kamp sorunları hakkında görüşme yaptılar, fakat sonuç alınamadı, bir PKK temsilcisi Duhok'a gideceğini ve onlarla bu kamp sorunlarını çözmede "ya anlaşacaklarını ya da bu barış protokolunu bozacağını" söyledi. Bizlerde Duhok'tan geldik ve Duhok valisiyle yaptığımız toplantıyı aktardık.

27-06-1996 yılında Davut Bağıstani ve heyeti Kampımıza geldi. KDP ile kamp üzerinde yapılan anlaşma maddeleri bize aktarıldı, anlaşmada:

1-günde 50 kişi çıkacak.

2-araba işlemleri yapılacak

3-Zaho'daki evler satılacak, bir dükkan açılacak

4-büyük telsiz kaldırılacak

5-Eğitime giden yeni bir komite seçilecek

6-KDP ye haber verilecek

30-06-1996 yılında Duhok valiliğine ilişkin UNHCR'ye dava dilekçesi verildi.

Aynı gün Dersimde Zeynep Kınacı isimli bir PKK'li bayan gerilla Dersim merkezinde fedai eylemi yaptı. Yine Duhok'taki valilikte bulunan KDP lideri Mesut Barzani, 9 kişilik bir kamp heyetimizi kabul etti. Kamp heyetimiz kamp sorunlarını ve kampın etrafındaki çemberi dile getirdiler, o da " bu sorunları hallederiz" diye cevap verdi. Duhokta ben ve Ali arkadaş Davut Bağıstani ve BM müdürüyle konut ve sağlık üzerinde tartıştık. Yine Duhok'tan bir trafik polisi bizimle birlikte kampa geldi, araba işlemlerini yaptık, fakat Duhok'a giden arabalar KDP tarafından çevrildi.

02-07-1996'da TC'ye ait 6 savaş uçağı sabah saat 08.30 da kamp üzerinden çok alçak uçuş yaptılar, tam dört ateş balonu attılar kampa, halkta paniğe düşerek sığınaklara girdi. BM müdürü ve vali uçakların attığı izleri inceledi. Bu arada kampa gelen trafik polisleri kamptaki arabaların işlerimlerini yaptılar, kampımızda erzak dağıtımı aynı gün oldu.

03-07-1996 yılında kamp dışına yün yıkamaya giden kamp kadınları KDP'nin engeliyle karşılaştılar, biz bu durumu Etruş kaymakamına bildirdik. Aynı gün yine TC savaş uçakları kamp üzerinden yine çok alçaktan uçuş yaptılar.

06-07-1996 yılında kampta 4625 seçmen 8 sandıkta oy kullandı. Sabah saat 08.00'da oy verme işlemine başlandı. Akşam saat 20.00'a kadar oy verme işlemine devam edildi, BM ve vali seçimi iptal etmemizi istedi, fakat biz bunu kabul etmeyerek seçimlerimizi yaptık.

07-07-1996 yılında iki BBC muhabiri kampımıza geldi.

08-07-1996'da BM Bağdat müdürü Abdullah Sait ve Kamp müdürü Abdurrahman İsa kampta bazı incelemelerde bulunarak toplantı yaptı.

10-07-1996'da Davut Bağıstani arabasıyla iki MED TV muhabirini kampa getirdi.

11-07-1996 yılında TC savaş uçakları yine akşam üzeri saat 18.00'da kamp üzerinde alçaktan uçuş yaptı.

12-07-1996 yılında KDP bir katır ve bir binek atına el koydu. Yine Duhok'tan dönen Şevket Ömer isimli bir yurtsever KDP nizamiyesinde gözaltına alındı.

13-07-1996'da Davut Bağıstani ile Etruş kaymakamı dört arkadaşla kamp sorunları üzerinde tartıştılar, tartışma sonunda kamp arabalarının yolcu getireceklerini, oduna giden arabalara izin verileceği, bir yurtseverimiz ile iki büyük baş hayvanın iade edileceği kararı alındı, bu arada kampa kısmi olarak gaz dağıtıldı.

14-07-1996'da 14 Temmuz 1982'de Diyarbakır cezaevinde ölüm orucunda şehit düşen Kemal, Hayri, Akif, Ali arkadaşları anma yıldönümü yapıldı. Yine 6 şehit ilanı kampımızda yapıldı.

15-07-1996 yılında KDP, Duhok'a gidişlere izin vermedi. Davut Bağıstani ile İnsan Haklarından Hişyar Rekani ve iki KDP yetkilisi kampa geldiler, kamp sorunları üzerinde tartışıldı, sonrasında kamptan 5 kişi Davut Bağıstani ile Duhok'a gittiler.

16-06-1996 yılında BM müdürü ve iki KDP'li ve iki İnsan Haklarından temsilciyle kampın genel sorunları üzerinde yine bir toplantı yaptık. BM müdürü bizden kamptan giden ailelerin çadırlarını istedi.

18-06-1996 yılında kampımıza sabah saat 10.00'da BM'ye karşı; kamptan dışarı serbest giriş çıkışlar olması, KDP saytaralarının kaldırılması, TC savaş uçaklarının kamp üzerinden alçak uçuş yapması ve kamptan adam kaçırılmasını protesto amaçlı akşam saat 18.00'a kadar bin kişilik bir grupla oturma eylemi yaptık. Daha sonra yazılı bir dilekçeyi BM ve KDP'ye verdik.

19-06-1996 yılında 14 çadırı BM'den teslim aldık. Kamptaki iki semtimize de

kimlik verildi.

23-07-1996 yılında Davut Bağıstani ve adamları, KDP heyeti ve BM; bizlerle dörtlü bir şekilde toplantı yaptı. Bu arada kampımızda iki aile ve iki milis kayıtlarını yaptık.

25-07-1996'da Kampımızda KDP tarafından küçük ve büyük baş hayvanlarımız çalındı.

29-07-1996 yılında Ahmed Fehim adlı bir çoban kampın batısından 1-2 kilometre ötedeki KDP saytarasında kontra saldırıdıyla şehit düştü. Saat 12.00 sıralarında cenazesini alarak kampta toprağa verdik.

30-07-1996 yılında KDP tarafından bize gönderilen komiteyi geri gönderdik. Duhok ve Zaxo'ya gitmeme protesto edildi, görüşmelerimizi kestik.

31-07-1996 yılında şehit Ahmet için Kaymakamla da görüşmeyi iptal ettik.

03-08-1996 yılında KDP komitesiyle bir toplantı yapıldı, onlara "sizi kabul etmeyeceğiz" dedik.

06-08-1996 yılında üç gün çadır ilaçlanması yapıldı. Yine Cenevre'den gelen bir heyet kampta inceleme yaptı ve halkla konuştu, sonrasında komiteyle toplantı yapıldı; kampın güvenlik sorunu, altyapı, sağlık, ekonomi ve halkın genel durumu ele alındı.

10-08-1996 yılında Duhok'a gitmeme protestosu kaldırıldı, halkın Duhok'a gidişi serbest bırakıldı.

12-08-1996 yılında bu sefer KDP Duhok'a gitmeyi yasakladı, bu 15 Ağustos atılımın yıldönümü nedeniyle alınmış bir karardı.

14-08-1996 yılında MED TV yayın hayatına başlayarak 2 saatlik deneme yayını yaptı. Yine kampın doğusundaki kaynak suyun kampa getirilmesine başlandı.

15-08-1996 yılında 15 Ağustos atılımını kutlamak için moral yapıldı.

19-08-1996 yılında BM müdürüyle konut üzerinde toplantı yaptık, ama sonuç alamadık. Yine KDP ve YNK çatışması başladı. Bu arada 17 aileye çadır ve malzeme aldık.

22-081996 yılında KDP tarafından tutuklanan Şerwan Gundik Ramo ve Abdullah İsmail serbest bırakıldı. Kampta MED TV seyredilmeye başlandı.

26-08-1996 yılında yoğun baskılardan dolayı bir ailede daha kampımıza katıldı.

27-08-1996 yılında konut yapımı için kapı, pencere, kum, çimento gibi malzemeleri halka dağıttık.

29-08-1996 yılında kampın ilk konutu yapıldı.

31-08-1996 yılında sabah 05.00'da KDP ve Irak ordu gücü YNK'ye karşı Hewler'e saldırıda bulundular, saat 12..00'a doğru Hewler'de Irak bayrağı dalgalandı.

03-09-1996 yılında BM Irak'ın Hewler' girmesinden dolayı misilleme olarak

bugün saat 06.00 sıralarında savaş uçaklarıyla Bağdat'ta bulunan Irak askeri üslerini vurdular. BM kampın konut yapımında kullanılan malzemeleri Zaxo ve Duhok'tan Türkiye'ye kaçırdılar.

04-09-1996 yılında BM yine Bağdat'a 27 füze attı.

07-09-1996 yılında İngiltere ve ABD TV muhabirleri kampımıza geldiler.

08-09-1996 yılında Fransız TV muhabirleri geldi, BM müdürü Abdurrahman İsa ile toplantı yapıldı.

09-09-1996 yılında kampta konut yapımı çalışmaları devam etti, aile kayıtlarıda devam etti, yine KDP Süleymaniye kentini ele geçirmesi sonucu 100 bin YNK'li mülteci olarak İran'a gittiler.

13-09-1996 yılında Şehit Jiyan birinci şehadet yıldönümünde anıldı. Bu arada konut yapımı için malzemeler geliyordu.

14-09-1996 yılında yollar yapılmaya başlandı. Okullara; defter, kalem, süt getirildi, iki okula BM bayrağı çekildi.

15-09-1996 yılında iki semte erzak dağıtıldı.

28-09-1996 yılında baskılardan kaçıp kampımıza sığınan ailelerin sayısı 100'ü bulmuştu. Bu arada konut yapımı ve malzemelerin gelişide devam ediyordu, yine BM'ye yeni gelen Muhammed Arif ile KDP'li Şükrü'yle bir toplantı yaptık, konut ve tüm kamp sorunları bu toplantıda dile getirildi.

01-10-1996 yılında kampın geneline parti tarafından su bidonları ve 260 küçükbaş hayvan dağıtıldı, yine BBC'den bir bayan muhabir kampımıza geldi.

02-10-1996 yılında baskılardan kaçıp kampımıza 15 yeni aile daha geldi.

03-10-1996 yılında bir semtimizde konut yapımı tamamlandı.

05-10-1996 yılında BM'den Muhammed Arif ile toplantı yapıldı.

10-10-1996 yılında KDP kamp çıkışını yasakladı, yasaklama akşama kadar sürdü. Bu arada bizlerde kendi haftalık ve aylık toplantılarımızı da yapıyor, ihtiyaç listelerini düzenliyor, halka erzak ve konut için malzeme dağıtıyorduk.

12-10-1996 yılında KDP'li Şükrü bizlere "PKK ve KDP arasındaki gerginlik nedeniyle KDP'nin kampın üzerinde bazı kısıtlamalar getirdiğini" söyledi. Bu arada 300 küçükbaş hayvanda kampa getirildi, yine yeni ailelerinde kampa katılımı devam ediyordu.

18-10-1996 yılında 4 aile ile birlikte 289 küçükbaş hayvanda kampa geldi.

21-10-1996'da BM, ARS, TDC, KDP ile ortaklaşa bir toplantı yapıldı, toplantıda kampın genel sorunları dile getirildi, gelecek hafta cevapları verilecektir. Yine PKDW'li iki milletvekili gizlice kampa geldiler.

22-10-1996 yılında 3 gün önce şehit ilan edilen arkadaşların taziyelerine gittik. PKDW temsilcileri, PKK'den Bilge heval, Rubar ile KDP'den Davut Bağıstani kampa geldiler, sonra Selahaddin kentine KDP ile görüşmeye gittiler. Yine kampımıza bir Alman bayan fotoğrafçıda gelmişti.

28-10-1996 yılında BM, AR, TDS,KDP Qandil'de ortaklaşa bir toplantı yaptı,

yapılan toplantıda konut ve tüm kamp sorunları dile getirildi. Bu arada kampta konut yapımları ve malzemelerin gelişleri de oluyordu, kamp olarak resmi çalışmalarımızı da hiç aksatmıyorduk.

31-10-1996 yılında düşmanlarda boş durmuyordu. KDP, YNK, TC, ABD, İngiltere'den temsilciler Ankara'da PKK'ye karşı ortak bir cephe oluşturmak için toplandılar.

02-11-1996 yılında KDP'li Şükrü kampımızın saytarasının kalkması için bizleri tehdit etti, kamp için gelen iki araba dolusu küçükbaş hayvan KDP saytarası tarafından geri çevrildi.

05-11-1996 yılında BM ve KDP ile ortaklaşa toplantı yaptık. BM bize gelen hayvanların kimler tarafından bağış olarak verildiğini öğrenmek istedi, KDP'de bizlere "siz saytaranızı kaldırın ve gelen ziyaretçilerde zamanında çıksın, bizim kanunlarımıza uymak zorundasınız" dedi.

06-11-1996 yılında Özel BM müdürü M.Arif ile konuşuldu, Şükrü'nün kampa karşı intikam almanın peşinde olduğunu söyledik. Bu arada kamptaki konut çalışmaları da devam ediyordu.

10-11-1996 yılında bir grup arkadaş Etruş kaymakamıyla görüştü, görüşmede kaymakam arkadaşlarımıza "TC sizinle görüşmek istiyor" dedi.

13-11-1996 yılında iki çobanımız silahlı kişiler tarafından kamp dışında soyuldu, soyulan çobanların isimleri Salih Mahmur ve Ömer Ahmed'di. Bugün TC'den bir heyet kampa gelecekti ama gelmediler.

16-11-1996 yılında bir yurtseverimizin oğlu olan Azad Buldan KDP saytarasında dövüldü, bir arkadaşla ben saytaraya gidip onları tehdit ettik ve BM yetkililerine söyledik ve komite çalışmalarını durdurduk.

17-11-1996 yılında Başkan APO'nun talimatlarını okuduk. Başkan talimatta "komite normal işine başlasın" dedi.

18-11-1996 yılında Davut Bağıstani, Kaymakam, BM müdürü, RS, TDC Qandil'de toplantı yaptı. Davut "TC heyeti gelecek" dedi ve saytaradaki kavga içinde "üzerinde duracağız" dedi. Bu arada kampımızdaki okul öğrencileri de BM'ye kadar öğrencilerin ihtiyaçlarının temin edilmemesini protesto eden bir yürüyüş yaptılar, bu arada konut işleri devam ediyor, gelen erzaklarında düzenli dağıtımları yapılıyordu.

24-11-1996 yılında yine TC ve diğer bölgelerdeki baskılardan dolayı göç eden 52 yeni aileyi kampımıza kabul ettik.

25-11-1996 yılında yeni gelen 7 aileye de malzemeler verildi, kamptan bir grup arkadaş Etruş kaymakamıyla görüştüler, kampta tüm hayvanlar olası bir hastalığa karşı veteriner tarafından aşılandı.

27-11-1996 yılında PKK'nin 18. yıl dönemi saat 12.00 da kutladık, aramızda PKDW temsilcisi de vardı, çok coşkulu bir moral oldu ve okullar iki gün tatil edildi.

28-11-1996'da BM kamp müdürü Niyazi bize "Mülteciler Yüksek Komiserliğinde bir bildiri vardı, bu bildiriyi kampa dağıtmak istiyoruz" dedi. Bu

TC bildirisiydi ve bizde bunu kabul etmedik.

30-11-1996 yılında kamp halkı tarafından BM'ye verilecek "TC Politikası Üzerine" adlı bir yazılı bildiri hazırlandı.

01-12-1996 yılında BM müdürü ve genel güvenlik sorumlusu TC bildirilerini kampa dağıttılar. Kamp halkı bunu protesto ederek onları taşladılar. Tüm arabaların camlarını kırdılar, daha sonra bu durum protesto edilerek yürüyüş yapıldı.

02-12-1996 yılında kampımıza TC'nin baskılarından dolayı gelen 44 ailenin kaydı yapıldı ve yeni malzemeler kendilerine verildi.

05-12-1996 yılında kamptan bir grup arkadaşla KDP saytarasında kaymakam ve Şükrü ile toplantı yaptık, KDP'li Cevher'in MİT olduğunu söyledik.

06-12-1996'da bir Fransız gazeteci kampımıza geldi.

10-12-1996 yılında PKDW temsilcisileri Mecliste bir toplantı yaptı, sonra Etruş kaymakamıyla bir görüşme yaptılar. Bu arada kampta BM'ye karşı bir gösteri yapıldı, ertesi gün tekrar Etruş kaymakamıyla arkadaşlar görüştü.

15-12-1996 yılında BM kamptan tamamen çekildi, kampa giren erzakları tekrar geri aldı, akşam üzeri tekrar bize teslim etti bir araba gaz da kampa girmişti, çıkmak istedi fakat bırakmadık.

17-12-1996 yılında bir arkadaş tekrar kaymakamla bir görüşme yaptı.

18-12-1996 yılında BM ve TC politikalarına karşı kampta protesto amacıyla BM binasında açlık grevine başladık.

19-12-1996 yılında 32.Gün Türk TV muhabirleri kampa geldiler, açlık grevine gittiler, kampın her tarafını gezerek bir gece de kampta kaldılar. Muhabirin adı Rıdvan Akar'dı.

20-12-1996 yılında 32.Gün ekibi ikinci günde programını akşama kadar sürdürdüler, saat 15.30'da kamptan ayrıldılar.

21-12-1996 yılında BBC muhabiri Namık Durukan saat 15.30'da kampımıza geldi, akşam kampımızda kaldı.

22-12-1996'da BBC muhabiri Namık Durukan bugünde kampta çekim yaptı. Kamptan ise 34 kişilik bir heyet Duhok valiliğine gitti. Vali bize konuşma, söz hakkı vermedi, bunun üzerine bizde toplantıyı terk ettik.

23-12-1996 yılında açlık grevi 120 kişiyle devam ediyor.

24-12-1996 yılında açlık grevi 5 gün dönüşümlü olarak devam etti.

27-12-1996 yılında açlık grevine toplu ziyaretler yapıldı.

30-12-1996 yılında TC ordusunun operasyonu Zaxo'dan Güney Kürdistan'a girdi. Kerya Reş karakoluna gerillar tarafından saldırı yapılınca Uludere ve Şırnak'tan takviyelerle Güney Kürdistan'a girildi.

01-01-1997 yılında kampta açlık grevi devam ediyor, ayrıca Kerya Reş'teki çatışmada devam ediyor.

02-01-1997 yılında açlık grevleri devam ederken ben ve iki arkadaş KDP'li Şükrü'nün yeni yılını kutlamaya gittik.

07-01-1997 yılında kampta 700'e yakın bayan ve erkek, BM'nin kamptan çekilişini protesto etmek için dağa, gerillanın yanına çıktılar.

09-01-1997 yılında açlık grevi sona erdi.

17-01-1997 yılında kamptan 42 kişilik bir heyet Duhok'ta KDP lideri Mesut Barzani ile bir görüşme yaptı. görüşmede kamptan BM'nin çekilişinden sonra ne yapılacağı tartışıldı.

21-01-1997 yılında kampın etrafındaki 18 KDP karakolları boşaltıldı. Aynı gün Hürriyet, Milliyet, BBC muhabirleri kampta röportajlar yaptılar, ertesi günde ATV, NTV, SHOW TV, STAR, Anadolu Ajansı kampta çekim ve röportajlar yaptılar.

23-01-1997 yılında ben ve iki arkadaş Etruş kaymakamlığına görüşmeye gitmiştik ve bir arkadaşda bir MİT heyetiyle görüşmeye geldiler.

26-01-1997 yılında kamptan protesto amacıyla dağa giden ilk kafile döndü

27-01-1997 yılında kaymakam ve Ömer Öreyi bizi kaymakamlığa çağırdı. Bizlere "Cuma günü kampta bir heyet hazır olsun, BM ile Duhok'ta bir görüşme olacak" dedi.

28-01-1997 yılında KDP saytaraları ve karakolları tekrar yerlerine döndüler. Kampa bir KDP'li gazeteci geldi, bu arada kampın tümüne yarım erzak dağıtıldı. 5 kilo un, 500 gr yağ dağıtıldı.

29-01-1997 yılında 40 kişilik bir heyet zavitede Ortadoğu temsilcisi Şemsi Barı ile Bağdat sorumlusu, Irak genel güvenlik sorumlusu, Duhok valisi ve heyetiyle kamp üzerinde toplantı yaptık.

05-02-1997 yılında BM ve validen oluşan heyet kampa geldiler, halka konuşma yaptılar.

BM TEMSİLCİLERİNİN İSİMLERİ:

Ortadoğu Temsilcisi: Şemsil Boru
Bağdat Temsilcisi: Abdullah Sait
Hewler Temsilcisi: Piyer
Kamp Müdürü: Abdurrahman İsa
Farares Müdürü: Hendri ve Gıram

06-07-1996 ETRUŞ EYALETİNDE DIŞ İLİŞKİLER KOMİTESİNE SEÇİLEN ADAYLAR LİSTESİ

1-Ramazan Yusuf Kara
2-Kadri Tahir Yaman
3-Hüseyin Mahmut Kara
4-Ali Hasan Özgün
5-Abdullah Ramadan

6-Hasan Diyarbakırlı
7-Fadıl Hadrisi
8-Meryem Kasım Kilim
9-Ayşe Cizreli
10-Salih Haydar
11-Abdullah Mele Ahmet
12-Ali Sofi Mijin
13-Hüseyin Teter Güven
14-Mele Salih G. Ramo
15-Tahir Sadik Üren

DIŞ İLİŞKİLER KOMİTESİ GÖREV BÖLÜMÜ

Komite Koordinesi:
Ramazan Yusuf Kara

Komite Yönetimi:
Hüseyin Mahmut
Abdullah Ramadan
Kadri Tahir
Hüseyin Şedol

Yazı İşleri ve Kayıt:
Hüseyin Mahmut
Ali Özgün
Meryem Kilim
Abdullah Oy

Lojistik ve Depo:
Abdullah Kara
Salih Yaman

Ali Musa
Ayşe Cizreli

Alt Yapı:
Hüseyin Şedal
Tahir Üren
Mele Salih
Hasan Diyarbakırlı

Eğitim ve Sağlık :
Kadri Yaman
Fadıl Ahmet

28-02-1997 tarihinde Etruş kampından bir grup mülteci yaya olarak gece Irak sınırında bulunan Ansifni Nehdara nizamiyesine geldi.

18-03-1997 tarihinde de ikinci grup geldi. Ninova kampında toplam nüfus 7268 di. Birinci semtte 478 aileden 1873 kişi, ikinci semtte 490 aileden 1903 kişi, üçüncü semtte 502 aileden 1869 kişi, dördüncü semtte 510 aileden 1960 kişi vardı.

14-15-16 Nisan 1997 tarihinde üçüncü ve son grup Ansifni ve Etruş arasındaki 36.paralelde kamp kurdu.

14-05-1997 tarihinde TC ordusu 100 bin asker, tank ve toplarıyla KDP işbirlikçileriyle Güney Kürdistan'da PKK'ye karşı bir operasyon başlattılar.

16-05-1997 tarihinde TC savaş uçakları 6 kez kampın üzerinde çok alçaktan uçuş yaptılar.

17-05-1997 tarihinde TC ve KDP Hewler'de yaralı arkadaşların kaldığı hastaneye ve diğer kuruluşlara bir saldırı yaptılar ve 58 arkadaşı katlettiler.

05-06-1997'de kampta genel nüfus sayımı yapıldı.

15-06-1997 tarihinde kampın bir kilometre doğusunda KDP kontraları Mahmut Ahmet isimli bir yurtseverimizi şehit ettiler, Hacı Süleymen isimli bir yurtseverimizide yaralayıp, Hasan ve Halit isminde iki yurtseverimizi de kaçırdılar.

22-06-1997 tarihinde Ortadoğu temsilcisi Şemsi Bari ve Bağdat müdürü Ahmet Cebratullah kampımıza geldiler.

07-07-1997'de ben ve bir arkadaş Duhok'ta KDP'li bir yetkiliyle Kamp sorunlarıyla ilgili bir toplantı yaptık, ayrıca BM'den iki kişi daha toplantıya katılmıştı.

29-07-1997 tarihinde kampımızda Selima isimli bir bayan, gece akrep sokması yüzünden zehirlenerek şehit düştü.

220-8-1997 tarihinde kampa erzak verildi.

27-08-1997 tarihinde bir İtalyan şirketi ve Heyva Sor kampta bazı incelemeler yaptı, bir miktar ilaç ve 12 bin mark para kampa bağış yaptılar.

05-09-1997 tarihinde Ansıfni kampımızın 200 metre yukarısında iki sürü hayvanlarımız KDP tarafından gasp edildi. Toplam 550 küçük baş hayvana el konuldu.

09-09-1997 tarihinde Bağdat müdürü Ahmet Goba kampa gelerek bir toplantı yaptı. Bizlere "bu kış burada kalıyorsunuz" diyerek bazı kış malzemelerini de getirtti. Nerwehli çoban İbrahim Ahmet Koligi isminde bir yurtseves bir sürü hayvanları ve kampın batısında 500 metre uzaklıkta KDP'liler tarafından kaçırıldı. Çoban daha sonra serbest bırakılırken 260 hayvan gasp edildi.

13-09-1997 tarihinde Ansıfni kampının 2 kilometre doğusunda Şıkeftiyan köyünün yanında KDP'liler Piranlı Azad Bilen'i şehit ettiler. 150 küçük baş hayvanı da kaçırdılar. O esnada BM müdürü de hazırdı. O cenazeyi alıp götürdü.

15-09-1997 tarihinde Genel erzak; un ve süt dağıtıldı.

18-09-1997 tarihinde hamile kadınlara erzak verildi.

21-09-1997 gecesi çok şiddetli rüzgar nedeniyle en az 200 çadır yırtıldı.

22-09-1997'de kampın girişinde kuyu çalışmalarına başladık.

24-09-1997 tarihinde KDP'nin zayıflaması ve düşme ihtimali üzerine TC ikinci kez 200 tank, 50 bin askerle Güney Kürdistan'ı işgal etti. operasyonun adı Şafak operasyonuydu.

09-10-1997'de TC Güneydeki operasyon gücünü aşamalı olarak geri çekmeye başlamıştı.

10-10-1997 tarihinde kampta tifo hastalığı yaygınlaştı.

13-10-1997 tarihinde YNK KDP ile ateşkesi bozdu. PKK, YNK, PSDK ve Zahmetkeş ortaklaşa cephe kurup KDP'ye karşı saldırıya geçtiler.

16-10-1997 tarihinde TC'nin bir Skorsky Helikoptari akşam saat 20.00 da kampın üzerinden geçti.

17-10-1997'de YNK ile KDP çatışması ABD, İngiltere ve TC'nin çabalarıyla ateşkesle sonuçlandı, 4 günlük çatışmada her iki tarafta 200'den fazla kayıp verdi.

21-10-1997 tarihinde kampta genel erzak dağıtıldı.

24-10-1997 tarihinde YNK ve KDP arasında tekrar çatışma başladı, TC savaş uçakları ve tankları aralıksız KDP'ye destek amacıyla YNK mevzilerini havadan ve karadan bombaladı, aynı tarihte TC ve KDP'ye destek amacıyla Haftanin ve Metina'da PKK'ye karşı bir operasyon başlattı.

02-11-1997 tarihinde BM kampta aile başına iki plastik naylon beşinci semte vermeye başladı.

12-11-1997 yılında kampa genel gaz dağıtıldı, toplam 94 bin litreydi.

14-11-1997 yılında Ansıfni kampının batısından 300 metre uzakta Ferhan Kasım Pirani isimli 80 yaşlarındaki bir ihtiyar yurtseverimiz KDP tarafından katledildi. 100 küçükbaş hayvanı da gasp edildi, yine aynı günde Irak hükümeti BM'nin silah denetçilerini sınır dışı ettiler. Irak ile ABD arasında bir çatışma havası yaşandı. Bu tip olaylar bire bir kampa da yansımasını buluyordu.

15-11-1997 yılında Ansıfni yani Şexan ilçesinden Irak hükümetinin denetimindeki alanda İbrahim arkadaş hastaları Şexan'a getirirken yolda arabasını tamir ettiği bir sırada silahlı üç kişi tarafından vurularak yaralanıyor ve arabasıyla birlikte bu saldırganlar tarafından kaçırılıyor. Irak istihbaratı da "olayı araştıracağız" dedi. yine aynı gece bir TC helikopteri kampın üzerinden çok alçaktan geçti, ertesi günde gündüz saat 12.00 sıralarında yeni Irak hükümetinin nizamiyesi ve kamp arasında yine alçaktan uçuş yaptı.

24-11-1997 tarihinde KDP ve YNK arasındaki çatışma KDP tarafından tek taraflı ateşkes ilan edilerek sona erdirildi. YNK'de buna olumlu yanıt vererek silahlarını susturdu.

25-11-1997 tarihinde Yezidi Şeyhi Geyri Beg vefat etti. yaklaşık 200 araçlık konvoyla Laleş'te toprağa verildi.

25-11-1997 tarihinde kampımıza genel erzak dağıtıldı.

27-11-1997 tarihinde PKK'nin 19. kuruluş yıldönümünü kampta yapılan törenlerle büyük bir coşkuyla kutladık.

05-12-1997 tarihinde TC ordusu KDP desteğiyle PKK'ye karşı yeni bir operasyon başlattı; 20 bin asker ve 10 bin KDP peşmerge Xakurke mıntıkasına girdiler.

07-12-1997 tarihinde BM yüksek komiserliğ. Başkan yardımcısı Cemal ve Bağdat müdürü Cebratullah , genel güvenlik sorumlusu Turunci, sağlık müdürlüğü, Duhok müdürlüğü kampımızı ziyaret ederek bir toplantı yaptılar, bizlere "TC ve KDP sizin burada kalmanızdan rahatsızdırlar" dedi.

15-12-1997 tarihinde kampımızda kapı numarası uygulaması birinci semtten itibaren başlatıldı, daha sonra numaralar iptal edildi.

19-12-1997 tarihinde kampta erzak dağıtımına başlandı, un haricinde dağıtılan erzak dağıtımı 5 gün sürdü.

20-12-1997 tarihinde kampın geneline aile başına iki battaniye verildi, toplam dağıtılan battaniye sayısı 4 bindi.

21-12-1997 tarihinde 56 bin litrelik gaz kampa verildi.

24-12-1997 tarihinde bir yurtseverimizin oğlu Irak nizamiyesine yakın bir yerde mayına basarak ayağını kaybetti. Beşinci semtten KDP tarafından 15 büyükbaş ve 20 küçükbaş hayvan gasp edildi. Yine aynı gün BM Ansıfnı kampına 400 çadır verdi. Her 5 kartada bir çadır verdik.

25-12-1997'de Salih Eruhli isimli bir yurtseverimiz KDP tarafından

Duhok'tan sınırdışı edilerek kampa gönderildi.

27-12-1997 tarihinde sabah saat 05.30'da KDP, kampın girişinde pusu kurarak kamp insanlarını taradılar, saldırıda Mijinili Şex Musa Hacı yaralandı.

29-12-1997 tarihinde saat gündüz 14.45'te sıralarında bir KDP aracı kampın girişinde ana yolu ve kampı rastgele taradı. üç yurtseverimiz şehit düştü. Şehit düşen yurtseverlerimizin isimleri şunlar:

1-Osman Sadık

2-KaraWelat

3-Yusuf Kara

Mehmet Derviş Nerexi, Hayat Sabri Nervehi, Sabiha Yusuf Hilal isimli yurtseverler de yaralandılar. Bu olaydan iki saat önce bir TC helikopteri kampın üstünden alçak uçuş yapmıştı. KDP bu olayla birlikte hayvanlarıda telef etmişti.

01-01-1998 tarihinde Asıfni kampında 50 sakat ve hasta arkadaş, bir otobüsle Irak hükümetinin denetiminde Süleymaniye'ye götürüldü.

14-01-1998 tarihinde bir TC savaş uçağı kampın üzerinde çok şiddetli bir ses çıkartarak panik havası yaratmak istedi.

15-1-1998 tarihinde Irak hükümeti tarafından iki otobüs kampa götürülerek yaklaşık 100'e yakın hasta ve sakat arkadaşların Süleymaniye'deki hastanelere getirilmesi sağlandı.

16-01-1998 tarihinde kampa aile başına 70 litrelik gaz verilmesine başlandı.

22-01-1998 tarihinde Erzaklarımız depoya geldi.

23-01-1998 tarihinde kampımızda erzak kuponları dağıtıldı.

26-01-1998 tarihinde erzak dağıtımı tamamlandı.

08-02-1998 tarihinde TC ordusu 7 bin asker ve çok sayıda zırhlı araçlarla Güney Kürdistan'a girdi. Göçü önlemek bahanesiyle güney işgaline kılıf bulmuş, Musul ve Kerkük'e sahip olma hayallerini hep gizli tutmuştur.

09-02-1998 tarihinde kampımızda yönetim ve halk toplantıları yapıldı. "her an TC ve KDP kampı çembere alabilirler, onun için herkes direnme hazırlıklarını yapsın" mesajı verildi.

14-02-1998 tarihinde TC'nin güney işgali ve kampa yönelimleri kaygısıyla tedbir alma amacıyla sabaha karşı saat 04.00'da kampta bulunan bütün halk kampı terk etmek zorunda kaldı, bütün zorluklara ve silah sıkılmalara karşı nizamiye de geçilerek biraz ileri de durduruldu. O gün kar da yağmıştı ve havalar dondurucu soğuktu, barınacak yerimiz, kapalı mekan ve çadırlarımız da yoktu. Herkes yerde bir naylon bulmuşsa öyle üstüne çekip kar yağışı ve soğuklardan korunmaya çalışıyordu. Unutulmaz çok çileli ve çok zorlu bir süreçti. Gece nizamiyenin yerine geçildi. O gün bir yurtsever ana soğuklardan donarak yolda şehit düştü. Yine bir yurtseverin 4 aylık bebeği soğuktan donarak, uzun yaşamını dört ayına sığdırarak yaşamını kaybetti, yine bunun dört gün sonrası ismi Seve olan bir genç kız mayına basarak ayağını kaybetti. Kamptan çıktığımızda hiçbir şey ne KDP'nin, ne de TC'nin eline geçmemesi için herşeyi yakmıştık, artık Ninova kampından Nehdara kampına gelmiştik.

23-05-1998 tarihinde Nehdara kampına dört gün içerisinde gelebildik. Nehdara kampının nüfusu toplam 7605'di; birinci semtte 461 aileden oluşan 1784 kişi, ikinci semtte 471 aileden oluşan 1742 kişi, üçüncü semtte 490 aileden oluşan 1722 kişi, dördüncü semtte ise 482 aileden oluşan 1786 kişi vardı.

24-05-1998 tarihinde Nehdara kampından ilk grup Irak hükümeti denetiminde Mahmur kampına taşındı. Kampın Mahmur'a taşınması dört günde tamamlandı. Su sıkıntısıda halkı oldukça zorladı, rüzgar ve tozun yoğunluğu yaşamı mahvetmişti ve halk çok sıkıntı çekti.

27-05-1998 yılında Mahmur kampında Nujin isimli 5 yaşındaki küçük bir kız çocuğu kampın 4 km uzaklığında ölü olarak beş gün sonra bulundu. Mahmur kampımızın ilk şehidi bu kız çocuğu olmuştu.

23-06-1998 tarihinde Nehdara kampında başladığımız eğitim devresi Mahmur kampında tamamlandı ve düzenlemelerimiz oldu. Bende belediye kurumunda yer alarak göreve başladım.

08-07-1998 tarihinde Başkan APO telefonla kampta bir konuşma yaptı.

23-09-1998 tarihinde BM komitesinde yine göreve başladım.

25-09-1998 tarihinde Irak Kızılay'ı kamptan çekildi. Su tankerleri yediden ikiye indirilince yoğun bir su sıkıntısı başlamıştı kampta.

27-9-1998'de PKK kısmen ateşkes ilan etti.

28-9-1998'de MED TV kamp üzerinde panel program yaptı. O panele kamptan bir temsilcide telefonla katılmıştı.

09-10-1998'de Uluslararası komplo başlatılırken TC'nin Suriye'ye baskıları da artıyor, TC Suriye'ye Başkan APO'yu ülkesinden çıkarmak için gerekirse bu ülkeyi işgale hazırlanıyor, TV'lerden tehditler savuruyordu.

20-10-1998 tarihinde Başkan APO'ya yapılan uluslararası komployu protesto etmek için 19 tutsak birkaç gün içinde bedenlerini ateşe vererek fedai eylemi yaptılar.

26-10-1998 tarihinde Ninova kampında 17 kişi şehit ilan edildi. PKK'de 26-30 Ekim tarihi arasındaki günleri 'Kahramanlar Haftası' ilan etti.

04-11-1998 tarihinde KDP, YNK ABD ve TC tarafından yapılan bir anlaşma sonucu Başkan APO'ya yapılan komplonun boşa çıkartılması sonucu Güney Kürdistan'da KDP, YNK, TC üçlüsü PKK'ye karşı bir ortak operasyon başlattılar.

12-11-1998 tarihinde Başkan APO bir uçakla İtalya'nın başkenti Roma'ya indi. İtalya'nın devetlisi olarak gitmişti, fakat polis tarafından gözaltına alındı. Bütün Kürt halkı da topyekün direnişe geçtiler ve Roma'ya hareket edip Önderliğin etrafında etten duvar ördüler, bütün dünyadaki Kürtlerde açlık grevlerine başladılar.

15-11-1998'de Başkan APO'nun İtalya'ya gitmesi ve Başkanımıza sahip çıkması ve ona siyasi statünün verilmesi için Mahmur kampımızda Rıza Altun arkadaşla birlikte 300 kişi açlık grevine başladı.

20-11-1998 de Önderlik serbest bırakılarak zorunlu olarak bir evde ikamet

edildi.

24-11-1998'de Van'da bir ordu evinde önünde bir bayan gerilla arkadaşın fedai eylemi gerçekleşti, eylemde 10 asker öldü, 11 askerde yaralandı. Fedai eylemi yapan arkadaşın adı Hamdiye arkadaştı, Çukurcalıydı, gerçek ismi de Berwar'dı.

26-11-1998'de açlık grevi kampta düzenlenen büyük bir yürüyüşle sona erdirildi.

8-12-1998 tarihinde Irak hükümeti tarafından kapı numaraları verildi ve ailelerin nüfus kayıtları yapıldı.

9-12-1998 tarihinde iki aile Duhok'tan kampa geldiler. Sadık Hesin Ömer Sipertili ailesindendi bu aile.

11-12-1998 tarihinde gece Ansıfni kampına yaklaşık 40 santim kar yağdı, çok sayıda çadır yıkıldı.

12-12-1998 de BM Bağdat müdürü Ahmet Gabratullah kampa geldi, yeni gelen iki ailenin ifadeleri alındı.

16-12-1998'de akşam saat 23.00'da ABD ve ingiltere Irak'a karşı bir hava saldırısı yaptı. 6 füze ve hava saldırıları Bağdat ve Basra'ya yapılmıştı. bombalamalarda 5 kişi öldü ve 30 kişide yaralandı.

19-12-1998 tarihinde sabah saat 05.00'da ABD savaş uçakları Geyare askeri birlikleri bombaladı, kampta sarsıntı oldu ve kamp etrafındaki doçka bataryaları karşı ateş açtılar, kampta panik yaşanmıştı.

20-12-1998'de sabah saat 05.00'da ABD savaş uçakları Irak'a karşı yapılan saldırılarını durdurmak zorunda kaldı. Toplam geriye 65 ölü ve 100'e yakın yaralı kaldı.

31-12-1998 tarihinde Mahmur kampında genel sayım yapıldı. Sayım Irak hükümeti ve BM tarafından yapıltı.

13-01-1999 tarihinde Irak hükümeti tarafından 4 ton hurma, Mahmur kampımıza bağış olarak verildi, aile başınada 2 kilo hurma verildi, kampımızın toplam nüfusu 7270 kişiydi; birinci semtte 1715 kişi, ikinci semtte 1719 kişi, üçüncü semtte 1710 kişi, dördüncü semtte 1808 kişi vardı.

6-02-1999 tarihinde açlık grevi başlatıldı.

15-02-1999'da Başkan APO Kenya'da ABD, Rusya, İsrail, Yunan desteğiyle yakalanıp Türkiye'ye teslim ediliyordu. Kampta bu yüzden Şoreş arkadaş kendini vurarak intihar etti, Şivetli bir genç bayanda olan Hamra kendini Başkan APO için yaktı.

16-02-1999'da Başkan APO'ya yapılan uluslararası komplo devam ediyordu. Onun için TC, ABD'yi protesto etmek için ikinci kez 100 kişiyle birlike açlık grevine başladık. Yine aynı tarihte Mahmur kampında Başkanın tutuklanması duyulunca BM binasına bir yürüyüş yaptık, orada Hamra isimli Şivetli bir bayan kendini ateşe vererek fedai eylemi yaptı ve bir gerilla bayan arkadaşta intihar

etti.

17-02-1999 tarihinde 50 kişilik bir grupla süresiz açlık grevine başladık.

22-03-1999 tarihinde İngiltere hükümeti akşam saat 22.00'da şiddet yayınları yaptığı iddiasıyla televizyonumuz MED TV'yi kapatma kararı aldı. İngiltere böylece danışıklı olarak TC ve ABD isteğini böylece yerine getirdi

31-05-1999'da Başkan APO'nun ilk duruşması yapıldı.

08-06-1999 tarihinde tekrar oturum oldu. Dava Başkan APO'nun avukatlarının istemi üzerine 15 gün sonraya 23 Hazirana ertelendi.

23-06-1999 tarihinde Başkan APO iki gün siyasi savunma yaptı, sonrasında 4 gün daha davaya ara verildi.

29-06-1999 tarihinde karar aşamasına geldindi, oturum saat sabah 9-45'te başlamış, saat 10.30'da idam kararı verilmişti. Kampta bu kararı protesto eden bir yürüyüş yapmıştık.

21-08-1999 tarihinde Mahmur kampında patlatılmak üzere bir eşek arabasına yerleştirilen TNT yüklü bomba kampa yetiştirilemeden yolda patladı. Eşek kurtulurken, bombayı kampa sokmak isteyen bu iki kişi yaralandı. KDP ve MİT organizeli bu terörist saldırı kampa ulaşamadan başarısızlığa uğramıştı.

22-08-1999 tarihinde kamptaki kurumumuzda düzenleme oldu.

01-09-1999'da PKK'den 8 arkadaş barış grubu olarak Türkiye'ye gittiler.

02-09-1999 tarihinde Mahmur kampında okullar arası festival düzenlendi.

21-10-1999'da Başkan APO'nun yargıtayda mahkemesi yapıldı, aynı gün gazeteci yazar Ahmet Taner Kışlalı Türkiye'de kontralarca öldürüldü.

29-10-1999'da Bu sefer iknci grup Avrupa'dan yine 8 kişilik barış grubu arkadaş Türkiye'ye gittiler.

17-11-1999'da arkadaşların arabası Mahmur kampında hasta arkdaşları Musul'a götürürken, Musul'a 2 km kala bir taksi içinde iki kişi tarafından silahlı saldırıya uğradılar. Ön taraftaki şöför Fetah Timur arkadaş şehit düştü, şehit düşen arkadaş evli ve 7 çocuk babasıydı ve Güven Tinyan köyündendi.

03-01-2000 tarihinde Mahmur kampının toplam nüfusu 9011 kişiydi; birinci semtte nüfus 2029, ikinci semtte nüfus 2159, üçüncü semtte nüfus 2205, dördüncü semtte nüfus 2447 kişiydi.

12-01-2000 tarihinde Başkan APO'nun idam dosyası Başbakanlıkta bekletilmesi için karar alındı.

14-09-2000 tarihinde YNK, PKK'ye karşı savaş açıp, dört koldan PKK güçlerine saldırdı.

15-09-2000 tarihinde Mahmur kampında belediye seçimi oldu. Seçime dört başkan adayı katıldı.

22-01-2000 tarihinde kurumdan çıktık, ayın 28'inde devre eğitimine başladık.

02-23 Ocak 2000 tarihleri arasında PKK 7.kongresi yeni süreç nedeniyle yapıldı.

16-04-2000 tarihinde devre eğitimi tamamlandı.

10-06-2000 tarihinde Mahmur kampında 22 şehit ilanı yapıldı.

22-06-2000 tarihinde Kampımızın BM komitesinde yer alan görevli Mesut Şernexi arkadaş kalp krizi nedeniyel şehit düştü.

21-11-2000 tarihinde Fransanın Strasburg kentinde Başkan APO'nun insan hakları mahkemesinde dosyası ele alındı, aynı günde orada onbinlerce Kürt yürüyüş yaptı, yine aynı gün kampta da yürüyüş yapıldı. Sonunda açılan dava kabul edildi.

25-11-2000 tarihinde Mahmur kampında 23 gerilla arkadaş şehit ilan edildi, bu şehitlerden oğlum Berxwedan'da vardı.

27-11-2000 tarihinde Mahmur kampında PKK'nin kuruluş yıldönümü kutlandı, kutlamalar iki gün sürmüştü, çok sayıda misafirler katılmıştı. Bu kutlamada partiye katılanlarda oldu.

02-12-2000 tarihinde milislerin pratikten dönmesi Beritan arkadaşın defteri ve bazı fotoğraflarını da getirdiler.

04-12-2000 tarihinde YNK; TC ve İran desteğiyle PKK'ye saldırı yaptı, her iki taraftanda en az 200 kayıp vardı.

11-12-2000 tarihinde KNK tarafından yapılan ateşkes çağrısına PKK olumlu cevap verdi ve silahları susturdu, YNK ise herhangi bir cevap vermedi.

15-12-2000 tarihince YNK'nin çağrısı üzerine TC devleti Soran mıntıkasına asker, silah, mühimmat, tank sevk etti. YNK ve TC; PKK'ye karşı ortak bir operasyon hazırlıklarını yaptılar.

20-10-2001 tarihinde Mahmur kampında belediye başkanı ve meclisi için seçim yapıldı, üç başkan adayı ve 34 meclis üyesi seçildi.

16-11-2001 yılında Mahmur kampında KNK adayı için seçim yapıldı, bu seçimde 5 aday yarıştı ve bir KNK üyesi seçildi.

20-11-2001 tarihinde Şehit Aile kurumu Mahmur kampında bir konferans yaptı. Açılış konuşmasını PKK başkanlık konseyi yaptı. Konferans 5 gün süren konferansa 270 delege katılmıştı. Başkan APO'ya ve şehitlere ilişkin önemli kararlar alınmıştı. Bu arada Şehit Aile Kurumunun yönetimi de seçildi.

08-02-2002 tarihinde Mahmur kampında bayan arkadaşların kaldığı bir mangada iki bayan arkadaş 15 Şubat uluslararası komployu lanetlemek için bedenlerini ateşe verdiler, yaralı arkadaşlar derhal Musul'daki hastaneye kaldırıldılar, bir gün sonra içlerinden Dılar arkadaş şehit düştü; Cıwan arkadaşın tedavisine de devam edilmişti, fakat o da aynı günün akşamı saat 18.30'da şehit düştü. Bu iki fedai arkadaşın cenazeleri büyük bir törenle toprağa verildi.

16-2-2002 tarihinde kendilerini yakan iki bayan arkadaşın taziyesi Şehit Aile Kurumunda yapıldı.

17-10-2002 tarihinde kampta bayan meclisi için seçim yapıldı; seçimde 31 aday yarıştı, 23 kişi seçimleri kazandı. 14 bayan halk meclisinde ve 10 kadro kontenjanıyla toplam İştar meclisi 47 kişiden oluştu.

18-10-2002 tarihinde Irak hükümeti tarafından kampta sayım yapıldı ve fotoğraf çekildi.

25-10-2002 tarihinde 1149 haneli Mahmur kampının gerçek nüfusu erkeklerin 3306, bayanların ise 3095 olduğu saptandı.

01-11-2002 tarihinde Mahmur kampında üçüncü belediye seçimi yapıldı, iki aday arasında seçim oldu, seçimde 24 belediye meclis üyesi çıkarıldı.

13-12-2002'de Mahmur kampında kar yağışı başladı. Başkan APO üzerindeki tecridi protesto etmek için yapılacak yürüyüş kar nedeniyle ayın 14'ünde yapıldı.

10-01-2003 tarihinde PJA tarafından Başkan APO'ya uygulanan tecridi kınamak amacıyla bir yürüyüş yapıldı.

18-01-2003 tarihinde kampımızda Şehit Aile Kurumunda Başkan APO üzerindeki tecridi protesto etmek amacıyla Şehit aileleri de 3 günlük oturma eylemi yaptı, oturma eylemine her gün 80-90 aile katıldı, Marsilya'dan bir heyette eylemi ziyarete geldi.

17-02-2003 tarihinde Başkan APO üzerindeki tecridi protesto etmek amacıyla ikişer gün dönüşümlü, 8 günlük açlık grevi Şehit Aile Kurumunda yapıldı. Aynı gün Avrupa İşkence İzleme Komitesi İmralı'da Başkan APO ile beş saat görüşme yaptı. Yine aynı gün kendini yakan Tatvanlı Fehime arkadaş şehit düştü.

22-03-2003 tarihinde Şehit Aile Kurumunun 7 kişilik yönetimi seçildi, yönetimde 3 bayan, 4 erkek yer aldı.

12-03-2003 tarihinde AİHM, Başkan APO'nun davasının kararlarını açıkladı. 3 maddede Türkiye mahkum edildi.

20-03-2003 tarihinde ABD sabah saat 04.33'te Irak'a hava operasyonu başlattı.

09-04-2003 tarihinde ABD Irak savaşı 21 gün içinde Bağdat'ın ABD tarafından ele geçirilmesiyle Irak'taki diktatörlük rejimi yıkıldı, aynı bu tarihte KDP Mahmur ilçesini ele geçirdi. Kampımızda bu tarihten sonra KDP'nin denetimi altına girdi.

01-05-2003 tarihinde '1 Mayıs Dünya İşçi Bayramı' kampta törenlerle kutlandı. Ayrıca aynı tarihte Bingöl'de 6.4 şiddetinde bir deprem oldu, depremde yaklaşık 200 kişi öldü, 500 kişi de yaralandı. Burada çadır dağıtılmaması sonucu halkla polis arasında çatışma çıktı, çok sayıda halk ve polis yaralandı.

02-05-2003 tarihinde Hollanda'dan kampa yardım amacıyla üç tır malzeme geldi.

13-05-2003'de Mehmet Kasım Pıranın 15-16 yaşlarındaki bir oğlu havan mermisiyle oynarken elinde patlaması sonucu şehit düştü.

29-07-2003 tarihinde ABD tarafından kampta silah araması yapıldı, çok sayıda mühimmat ortaya çıkarıldı.

30-07-2003 tarihinde kamp halkı tüm silahlarını ve tüm askeri malzemelerini ABD'ye teslim etti.

31-07-2003 tarihinde 3 Türk subayı, ABD askeri ve BM müdürü, kamp

meclisiyle görüşme yaptı. Görüşmede kampın Türkiye'ye dönmesini istediler, bizde şartlarımızı onlara söyledik.

21-08-2003 tarihinde Mahmur kampında bir çocuk kayboldu. Rüzgar ismindeki 3 yaşındaki çocuk, bir gün sonra kamptan 3 km. uzaklıkta ölü olarak bulundu.

03-10-2003 tarihinde Mahmur kampında Halk Meclisi için seçim yapıldı; 48 aday yarıştı, 36 aday seçimi kazandı, 12 adayda seçimleri kaybetti. Meclis; 22 erkek, 14 bayandan oluştu.

06-11-2003 tarihinde Mahmur kampında belediye seçimi yapıldı, seçimde iki aday yarıştı, Belediye meclisi de 41 kişiden oluştu.

22-02-2004 tarihinde Mahmur kampında 5 cm. kar yağdı, iki gün kar yerde kaldı.

01-03-2004 tarihinde ROJ TV yayın hayatına başladı.

01-06-2004 tarihinde Mahmur kampında Hamit Marunisi ve oğlu Nusret havan topuyla oynarken elinde patladı. Hamit feci şekilde ölmüştü, Nusret ise yaralanarak Erbil hastanesine kaldırıldı. Fakat Nusrette tüm müdahalelere rağmen Ayın 7'sinde kurtarılamayarak şehit düştü.

09-06-2004 tarihinde Lahey Adalet Divanında Başkan APO'nun kaçırılma davası ele alındı.

29-11-2004 tarihinde Musul çıkışında bir komplo sonucu ihanetçiler tarafından 5 Kongra Gel üyesi olan PYD'li arkadaşlarımız kalleşçe şehit edildiler. Şehit 4 arkadaş Küçük Güneyli, bir arkadaşta Muş Malazgirt ilçesindendi. Şehit olan arkadaşların isimleri şunlardır:

1-Şilan Qobani
2-Fuat
3-Cemil
4-Zekeriya
5-Ciwan

02-12-2004 tarihinde 50 araçlık bir konvoyla cenazeler Mahmur kampına getirildi. Tüm kamp halkı 7'den 70'e kadar herkes cenaze törenine katıldılar. Bir gece cenazeler Şehit Aileler Kurumunda kaldıktan sonra ayın 3'ünde Kandil dağına getirildi. Fuat arkadaşın cenazesi ailesine teslim edilmek üzere 6 araçlık bir konvoyla Habur sınır kapısına götürüldü.

10-12-2004 tarihinde kampta üçüncü Halk Meclisi seçimi yapıldı. Toplam 41 kişiden oluşan meclis ayın 13'ünde Şehit Aile kurumunda yemin töreni yaparak , eski meclisten görevi devir alarak çalışmalarına başladı.

23-12-2004 Mahmur kampında belediye seçimi yapıldı; üç başkan adayı seçime katıldı. Belediye başkanıyla birlikte 12 belediye meclis üyesi seçildi. Ayın 25'inde de yemin töreni yapılıp yeni göreve başlanıldı.

30-05-2005 tarihinde Kandil dağında Kongre dönüşü trafik kazası geçirerek şehit düşen biri Alman asıllı, diğer Türk asıllı iki PKK'linin şehit naaşları Mahmur kampına götürülerek ailelerine teslim edildi ve memleketlerinde törenle

toprağa verildi.

MESAJIM:

Bu anılarımı göç ettiğim tarih olan 1993 yılının Kasım ayından itibaren yazmaya çalıştım. Tam olmasa da tarihe ışık tutma açısından biraz katkıda bulunmak istedim. 14 seneye sığdırılan bir göç yaşamımızı sizlere azda olsa anlatmaya çalıştım, çok acılı ve yokluk yıllarıyla dolu merdiveni basamak basamak çıkmıştık, her basamak yaşamımızdan bir parça götürmüştü. Bir oğlumu da bu parça parça akıp giden yaşam merdivenlerinde kaybetmiştim. Onu kutsal savaş alanımız olan özgürlük dağlarında, özgürlük savaşçılarıyla dolu gerillada, nice adsız kahramanlarımızın yanında toprağa vererek şehadet heybelerinde anılarını kutsallaştırdık. Onun acısı daha büyük olmuştu benim için, ama o soğuk kış günlerine minik yürekleriyle karşı koyamayıp yaşamlarını kaybeden çok küçük yaştaki çocukların ölümlerine, yemek bulamayıpta açlıktan topraktan prinç tanelerini minik parmaklarıyla toplayıp açlığını bastıran çocuklara ve yetişkinlere; ilaçsızlıktan, hatta susuzluktan yaşamlarını yitirenlere ve o çok Kürtlüğüyle övünen, fakat öte yandan Kürt kardeşlerine çoluk- çocuk, kadın demeden kurşun sıkan TC'den daha vicdansız KDP gibi gerici güçlerin saldırılarından şehit düşenlere şahit olmuştum. Bizler bile yaşadığımız bu olayların aslında diyebilirimki çok azını anlatabildik, Hergün "bugünde ölmedik" diye nefes nefese bir yaşamı soluyorduk kendi evimizden binlerce kilometre uzaklarda. Kürt olduğumuzu ve insan gibi yaşamayı bilince çıkardığımız anda kurşunlarla, bombalarla gelecek ölümü hissetik tenlerimizde. Onlardan uzaklaşmak, başka ülkelerde yaşamak bile bizlere çok görülüyordu, peşimizi bırakmadılar. Kendi topraklarımızda mülteciliği yaşatan Türk devletinden kopalım derken, göç ettiğimiz yerde bulunan KDP gibi sözde kardeşlerin saldırılarıyla karşılaştık. Hemde daha acımasız saldırılarıyla. Bunları unutmak mümkün değil, unutmayacağız da. Bize bu yapılanları asla unutmayacak, Önderliğe ve mücadeleye daha fazla sahip çıkacağımızı tüm dünyaya ve düşmanlarımıza haykırmak istiyoruz.

Selam ve Saygılarımla
Hasan Ali Ziraviki

HÜSEYİN KARA VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

İsmim Hüseyin Kara. 1965 Şırnak ili, Uludere ilçesi, Hilal köyünde doğdum. Üç kardeşiz ailede. Bir kardeşimde Etruş kampında şehit düştü. Ailem yurtsever özelliklere sahip bir ailedir. Mücadeleyi mülteci olmadan önce de tanıyorduk. Ama fazla aktif değildik. Geçimimizi de tarım ve hayvancılıkla sağlıyorduk. İlkokulu köyde, ortaokulu Hakkari'de, Liseyi de İzmir'de okudum. Mülteci olurken evliydim, bir çocuğum vardı. Şimdi ise toplam 5 çocuğum var. Şu an annem, babam ve kardeşimle birlikte yaşıyoruz.

1990'lı yıllardan sonra devletin hem mücadeleye hemde Kürtlere karşı topyekün bir imha, sindirme ve göçertme politikaları vardı. Aslında hedef denizi kurutup balığı yakalamaktı. Her gün köylere saldırılar yapılıyordu. Top atışları havanlar, ev ve köy baskınları oluyor, insanlar katlediliyordu. Kasabaya gidiş gelişler erzak ambargoları konuluyordu. Cizre, Şırnak, Nusaybin olayları o zamanlar çıkmıştı. Bu olaylar baskıların yoğunlaştığı yıllarda oluyordu. Bizlere koruculuk için yoğun bir baskı uygulanıyordu. Esas hedef korucu olmamızdı. 1993'te arkadaşlar Hilal karakolunu bastılar. Karakol köyden kaldırıldıktan sonra Şexan'a gitti. Korucular yalnız kalınca onlarda indi. Köyde sadece yurtsever kesim kalmıştı. Onlarda çeşitli kereler gelip köyümüze korucu olmayı dayatınca köylülerde kabul etmediler. Sonunda 15 Nisan 1994 Şırnak tugay komutanı geldi. Bütün köylüleri köy meydanına topladı. Orada bir konuşma yaptı ve ültimatom verdi. "1 Mayıs'a kadar size mühlet veriyorum ya korucu olursunuz ya da PKK'ye katılırsınız ya da daha sonra gelip burada köylü görürsem köyü havadan bombalarım" dedi. 1994 seçimlerinde Şiriş köyünü askerler bombalamıştı. Köy Uludere'ye bağlı bir köydü ve komutan burayı bizlere örnek göstererek "Şiriş'e yaptığını size de yaparım, kimseyi burada görmek istemiyorum" dedi. Daha sonra askerler çıkıp gitti. Daha sonra köy heyeti toplandı. Her kabilede 1-2 kişi temsilci toplandı. Çeşitli öneriler çıkmıştı; kimimiz korucu olmayı, kimisi Besta'ya gitmeyi, kimisi Irak'a göçü önerdi, kimisi de kaymakam ve valiyle görüşüp derdimizi anlatıp bir çare bulalım önerisini yaptı. Kaymakamlığa daha sonra gidildi. Uludere'de kaymakamlığa, Şırnak'ta valiliğe gidildi, fakat sonuç alınamadı. Onlarda bizlere "bu iş askerlerin işidir, onların dediği olur ancak" dedi. bizlerde geri dönmek mecburiyetinde kaldık. hatta bir dönem Türkiye'de Güneş gazetesi de köylülere "taş çekme" cezası diye manşet atmıştı. Bunun üzerine gazeteciler de gerçeği görmek için köyümüze geldiklerinde bu manzarayla karşılaştılar. Askerlerin şaşkın bakışları arasında çekim yaparak daha sonra Türkiye'de gazete de bu haberi yayımladılar. Bu gerçekten de taş çıkarma cezasıydı. Harabeye dönmüş

hem de tarihi bir kaleden karakolun yapımı için taş çıkartılıyordu köylülere. Bu köyde basılan karakoldan önce de yapılan zalimce bir uygulamaydı. Çok önceden başlatılan bir cezaydı. Öyle ki askerler bazen keyfi köylülere saldırıyor, elbiselerini yırtıyor, tartaklıyor, aralarına aldığı köylüleri dövüyor, sonrada odun, taş getirme cezası veriyorlardı. Yine köylülerin katırlarına el koyuyor, çantalarını taşıttırıyor, meraya, yaylaya çıkma yasağını uygulattırıyorlardı. En kötüsü insanlar tek tek kaçırılıp işkence edilerek katlediliyordu. Yine köyün hayvan sürülerinin olduğu yerlere tatbikat adıyla bomba yağdırıp bundan büyük bir zevk alıyorlardı.

Tabi arkadaşlarda daha sık gelmeye başlıyorlardı. Köyümüzde bu baskıları öğrenen arkadaşlar bizlere "isteyenler göç edebilir" dediler. İlk olarak Ziravik, Bileh, Mijin, Kalik köyleri göçtüler. İlk göçenler 1993'te izinsiz olarak göçtüler. Bu köyler ise 1994 Nisanında izinli göçme kararı aldılar ve uyguladılar. 20 Nisan'da başlayan göç 24 Nisan'da köyde hiç insan

kalmayacak şekilde boşalmıştı. O süreçte herkes erzağını gömdü. Bu arkadaşlar içindi. O sabah çoluk çocuk yola çıktık ve Yeşil Yuva köyüne geldik. Bütün bunlar hep gündüz oluyordu. Kasrı'dan da arabalarla Behere'ye geldik. Köyümüzden Kasrı köyüne 1 günde geldik. Kasrı köyü de boş, terk edilmiş bir köydü. Buradan da 5 km yol alarak Behere kasabasına geldik. Behere'ye 7 bin nüfusla gelmiştik. 1994 başından Nisan'a kadar toplam 7 bin nüfus olmuştuk. Biz nüfusumuzun kalabalığı yüzünden kampı üç kampa dönüştürdük. Birincisi Bıhere, ikincisi Şeraniş, üçüncüsü Pelax kampıydı. Aslında parti bu kampı saldırılara karşı 15 parçaya bölmek istiyordu. Çünkü böylece düşman bir anda hepsini ele geçiremeyecek, bombalama sırasında zayiat aza indirgenecekti. Ama üç kamp yeterli olabiliyordu bizim için. Artık Behere'deydik.

Behere Zaxo'nun 15-20 km kuzeyinde yer alıyor. Güneyi Kera sıra dağları oluşturuyordu. Kuzeyi Xantur dağı, kuzeybatısı Cudi, güneydoğusu ise Kelaşa Şabanike ve Batuta alanıdır. Uzun, fazla derin olmayan bir vadiden oluşuyor. Ortasından küçük bir su geçmekteydi. Etrafı sarp dağlık ve ormanlıktan oluşuyordu. Behere, Zaxo ilçesine, Zaxo'da Duhok iline bağlıydı. Bu üç kampta bu alan içinde bitişik yerde üç ayrı kamptı. İlk geldiğimde buralarda hiçbir şey yoktu, ticarette kaçakçılıkla sağlanıyordu. Bu alanlar partinin denetiminde boş alanlardı. 5-10 gün burada açıkta kaldık, yağmurlar içinde bir bahar mevsimini geçirdik, çalı çırpılarla ateş yakıp ısınıyorduk. O sıralar zaten mültecilik hakkı verilmemişti, ama UNHCR'nin insani yardımları yapılıyordu fakat o da düzenli değildi. Daha mülteciliğimizde resmi olarak kabul edilmemişti. Ara sıra bu yardımlar buna rağmen geliyordu. Kamplar oluşturarak bizlerde iç düzenlemelerimizi yaptık, komiteler oluşturduk. Dış ilişkiler komitesini 5 kişilikten oluşturduk. Mahalle komiteleri oluşturuldu. Dış ilişki komitesi resmi konuşmaları yapıyor, mahalle komitesi de gelen yardımları düzenliyordu. Güvenlik birimleri de bunun yanında oluşturulmuştu.

İlk komitelerimiz bunlardı. Daha sonra bazı kooperatifler oluşturuldu.

Karşımızda Türk Tank Taburu vardı. Bizleri korkutma mahiyetinde dağılmamız için bazı atışlar yapıyorlardı. Yine TC Kobraları da1-2 sefer kampımızı bombaladılar. Bu hava saldırısında kayıp vermedik. Fakat yolda bir bayan bu havan atışlarıyla şehit düşmüştü. Yine Şeraniş kampının yukarısında YNK'den birkaç kişi bize sığınmıştı, bunlarda Türk hava saldırısında öldürüldüler. Daha öncede buraya gelen ailelerde yolda kayıp vermişlerdi. Aslında Türk devleti bizleri kuzeyden güneye göç ettirirken şunu düşünüyordu; Bunlar güneye KDP bölgesine gider ve KDP köylerine bölük bölük yerleştirilerek KDP içinde asimile olup PKK'den uzaklaştırılırlar diye düşünüyorlardı. Fakat bizlerin güneyde Behere ve Şeraniş ve Pelax kampında 3 noktada 2 kamp oluşturunca bu Türk devletinde zoruna gitti. Devlet bizim KDP içinde parçalanıp dağılacağımızı düşünürken bir mülteci kamp şeklinde ortaya çıkmamızı içine sindirememişti. Bu nedenle bizlere hava saldırısı ve top atışları yaparak uyguladığı politikanın politikasızlığına kahrediyordu.

Bu arada da kamp komitemizde toplanmıştı. Bizim kamplarda bu şekilde barınamayacağımızı kararlaştırdılar. Üç aydır bu üç kampta yaşıyorduk. Bu saldırılarda şiddetin kuvveti çocuklar üzerinde de olumsuz bir psikolojik etki yapıyordu. Etrafımızdaki alanlarda mayınlarla, roket, kazan ve patlamamış top mermileriyle doluydu. Hatta Saddam döneminden kalan cephaneler de vardı. Çocuklar olanlardan habersiz bu cephanelerle oynuyor, mermilerde çocukların ellerinde patlıyordu. Sonuçta ölümler ve yaralanmalarda oluyordu. Örneğin Saddam zamanında kalan mayınlarla oynayan çocuklar mayının patlaması sonucu yaralandılar. Yine Şeraniş kampında da bu tür bir durumun benzeri yaşandı ve üç çocuk hayatını kaybetmişti. Yine bakımsızlık ve gıda yetersizliği yüzünden çocuk ölümleri de hızlanıyordu. Hastalıktan, kirli atık sulardan zehirlenip ölen çocuklara da rastlamak mümkün oluyordu. Yine Zaxo'dan buraya yiyecek getirme işini KDP engelliyordu. BM yetkilileri de bu alana yardım yapmayacaklarını can güvenliklerinin olmadığını mültecilere yapılan saldırıları engelleyemeyeceklerini ve güvenliklerini sağlayamayacaklarını bizlere belirttiler. Çünkü kendilerinde bir gün Türk Tank Taburunun roketli saldırısına uğradıklarını ve bir köprün altında saklanarak canlarını zor bela kurtardıklarını onlarla bir gün görüşmeye gittiğimizde belirttiler. Görüşmeye gittiğimizde bizi görür görmez kahkaha atmışlardı. Çünkü bizim her gün başımıza gelen bu saldırıları onlar sadece bir kere yaşamışlardı. Bizlere heyecan içinde başlarından geçen bu saldırıyı anlattılar. Bizlerde gülmeye başladık. İçlerinde BM UNHCR Zaxo sorumlusu da vardı. Bizlere "bir daha kampa can güvenliğimiz olmadığından dolayı gelemeyeceğiz" dediler. Bizlerde görüşmelerimizi bitirip kampa geldik.

Hava saldırıları ise her gün devam ediyordu. Arkadaşlar da hemen yukarımızdaki yüksek tepelerdeydi. Her gün kampın bombalanışı kadında ve çocuklarda psikoloji bırakmamıştı. BM'de artık kampa gelmiyordu. Artık

erzakta getirmiyorlardı. Birkaç gün sonra biz toplanıp süresiz açlık grevi kararını aldık. Çünkü resmi siyasi mültecilik statüsünü almak için böyle bir karar almak zorundaydık. Çünkü yapılan yardımlar hep insani temeldeydi. Biz normal siyasi mülteci olarak daha fazla yardım alırdık, hemde meşru hukuki hale gelirdik. Fakat burada açlık grevini yapsak bile kimse bu boş kırsal alanda sesimizi duyamazdı. O yüzden açlık grevi yerini Zaxo merkezi olarak belirledik. Zaxo'da bizim mülteci ailelerimizde vardı. Bunlar 1993, 1994'te gelen ailelerimizdi. 200'e yakın aileydi bunlar. 200 insanımızı 2-3 günde bu aileler içine yerleştirdik. Toplu Zaxo'ya gelmemiz engelleniyordu. Bu yüzden bu yöntemi seçtik. BM temsilcilikleri Zaxo, Duhok, Erbil ve Süleymaniye'de vardı. Merkezide Hewler'di. Bizlerin buraya gelmesi hep erteleniyordu. Bizde parça parça Zaxo'ya gizlice yerleştik. Haziran ayıydı. Topluca MCC(BM Askeri Gücü) kapısına geldik. 200 kişiydik. Yaşlı, genç, kadın her kesimden insan geldi. KDP asayişi o topluluğu görünce etrafımızı sardılar ve "öldüreceğiz" tehdidini yaptılar. Kitleye "oturun" deyince bizlerde hemen yanlarımızda

getirdiğimiz pankartlarımızı açarak toplu tepki gösterdik, taleplerimizi hazırlamıştık. Bir rütbeli albay geldi, hazırladığıımız dilekçeyi ona verdik. Albay "bu meseleler bizi ilgilendirmiyor, biz güvenlikle ilgiliyiz, gidin başka kurumlara bunları anlatın" diye bizlere söyledi. Biz yine tehditlere rağmen kalkmadık. KDP Zaxo Başkanı Karwan, Siyasi işler sorumlusu Ebu Anter, Genel istihbarat sorumlusu Seyro Celal ve ismini hatırlayamadığım genel asayiş sorumlusu geldiler ve onlarla görüşme yaptık, yaptığımız görüşmede onlara "Biz burada açlık grevi yapacağız" dedik. Daha sonra KDP ve PKK arasında görüşmeler yapıldı. KDP bize "yarın size yer ayarlayacağız" dedi. Zaxo'dan açlık grevlerimize katılımlar oluyordu ama engelleniyordu. Ertesi gün Habur suyunun kenarına yerleştik ve taleplerimizi yazdık. Taleplerimiz maddeler halinde şunlardı.

1-Siyasi mültecilik hakkının verilmesi
2-Resmi bir kampın oluşturulması
3-BM tarafından can güvenliğinin sağlanması
4-Gıda ve lojistik ihtiyaçlarının karşılanması
5-Barınma ihtiyaçlarının sağlanması
6-Genel olarak Kürt sorunun barışçıl temelde çözümü
7-PKK ile TC arasındaki savaşın durdurulması
8-Geri dönüş için BM kontrolünde tekrar köylerimize dönüşün sağlanması
9-Türkiye'de yaşayan halkımızın üzerindeki baskıların sona erdirilmesi.

Genel olarak hatırlayabildiğim maddeler bunlardı. O süreçte hemen hemen tüm dünyadan temsilciler geliyordu ve bunlarla bizler görüşüyorduk. Yine tek

tek bunlarla konuşmuştuk. Türkiye'den bile gelenler çok oluyordu. Devlet adına bile gelenler oluyordu.. Hatta istihbaratlardan bile gelenler oldu. Açlık grevi dönüşümlüydü. Sayısı 300 civarındaydı. Heyetlerle görüşmeler genelde olumluydu. Özellikle BM kurumları ve insani kurumlar bu taleplerimizin çoğunluğunu kabul ettiler. Bu taleplerde BM genel yönetimini, Türk devletini ilgilendiren, yine BM polis gücünü ilgilendiren talepler vardı. Sonuçta siyasi mültecilik statüsü, resmi kamp oluşturulması, can güvenliğinin sağlanması, gıda lojistik ihtiyaçlarının sağlanması kampın yerinin değiştirilmesi kabul edildi. Ayrıca Türk devleti de resmi heyet aracılığıyla "beraber gelin dokunmayacağız" demişti. Tabi bu sağlıklı bir karar değildi. Çünkü anayasal güvencesi de yoktu ve teoride kalıyordu bu söz. Bu sebeple tarafımızdan hemen reddedildi. Tabi her şey tamamlanınca kamp yeri için görüşmeler yapıldı. Kamp nerede yapılacak? Nasıl olacaktı? KDP Etruş'u dayatıyordu. Etruş bulunduğumuz alandan çok uzaktı. Hem mevsimi hemde coğrafyası yaşadığımız alanın özellikleriyle bağdaşmıyordu. Yaşadığımız yer daha serindi. Burada bambaşka toplumun içine giriyorduk. Esas Etruş Türk devletinin KDP'ye önerisiydi. Esas amaçta bu kitleyi örgütten uzaklaştırmaktı. Partiyle bağımızı koparmak istiyorlardı. Bizde bu yüzden bunu kabul etmiyorduk. Bizim önerdiğimiz alan Zaxoile Sersing Amedi arasında bulunan şeritti. Bu alanda 150 km idi. Bu alanın neresi olursa olsun bizler bu yeri kabul ediyorduk. Habur suyu kenarı ve sınırdan 15 km uzaklıktaki bu alanı tercih ediyorduk. Çünkü bu alandaki halk eskiden beri ilişkide bulunduğumuz tanıdık halktı. Yine çoğrafya yapısı yaşamaya elverişliydi. Ormanlık ve suyu bol alandı ve arkadaşlara da yakındı. Bu önerimizi BM kabul ediyordu ve "KDP habul ederse size resmi kamp vereceğiz" diyordu. Fakat KDP kabul etmiyordu. Oysa KDP, BM'nin vereceği araziyi kabul ediyordu fakat TC'nin baskısıyla bu sözünden cayıp önerimizi de reddettiler. Bu tıkanıklık 1-1.5 ay devam etti.

Bu süreçte KDP ve TC ortak anlaşarak bizi Behere ve Şeraniş'ten kaldırıp Etruş'a getirme kararını aldılar. TC askeri saldırılarını havadan karadan yoğunlaştırarak baskılarını arttırdı. BM'de lojistik yardımlarını kesti. (İlaç, giyecek, yiyecek çadır, battaniye vb) KDP'de tamamıyla kasaba ve şehirlere gidiş gelişlerimizi yasaklayarak baskılarını yoğunlaştırdılar. En sonunda açlık grevlerimizde zaferle sonuçlandı. Taleplerimizin %80'i kabul edildi. Bütün kamp halkını toplama ve yeni karar alma durumunu başlattık komite olarak. Halka "Bıhere ve Şeraniş kampında yaşamanın mümkün olmadığını ve her taraftan gelen saldırılar yüzünden genel halk güvenliğinin sağlanması için daha güneye inmemizin güvenli olacağını" söyledik ve görüşlerini aldık. Halkta bu öneriyi uygun gördü. Böylece Bersıve alanına göç kararı alındı. Tarih 10 Eylül 1994'tü. Ve akşam karanlığında 3 saatte halkı toplayıp 2 saat sonrada çoluk çocuk yaşlı genç sakat insanlarla toplum 10 bin nüfus 6-7 saatte Bıhere ve Şeraniş'i boşaltarak yeni kampımıza geldik. Kampımızın adı artık Bersıve'ydi. Kampı bir gecede boşaltıp yine bir gecede hemde birkaç saat içinde Bersıve'ye

yerleşmemiz başkaları tarafından hayretle karşılanmıştı. Ertesi gün Bıhere ve Şeraniş kampına gelen BM heyeti gördükleri manzarayla dehşete düşmüş şaşkınlıklarını hayretli bakışlarınyla göstermişlerdi. Bizler ise 1000'e yakın katırlarımıza eşyalarımızı yükleyip 6-7 saatlik yolu o gece üç kere eşyalarımızı yine katırlara yükleyerek Bersıve kampına gelmiştik. Kadınlar, çocuklar yaşlılarla birlikte el ele, yaya olarak aynı gece Bersıve'ye gelmişlerdi. Bersıve'ye gelişimiz inanılmaz bir hızda, Bıhere'den gelişimiz inanılmaz bir zamanlamada olmuş, yola başka insanların hayret dolu bakışları arasında düşmüş ve yerimize rekor derecesinde ulaşmıştık. Bu irade ve kararlılığın kısa bir zaman diliminde pratikleşen zaferiydi

Bersıve kampı Bıhere'nin güneyine düşen bir Asuri köyüydü. Batısında Zaxo, doğusunda Pirbula Batufa yer alıyor. Bersıve düzlük bir alandır ve Zaxo'ya bağlıdır. Kuzeyinde Kerayol Miaran dağı vardır.

Bizler bu kampa yerleştikten sonra BM'nin yardımları kesildi. Zaten kampa da uğramayıp bütün faaliyetlerini durdurdu. Bulunduğumuz alanda su da yoktu. 2 kilometre uzaklıkta bir kuyu vardı. Sulama için yapılmuş ama temiz değildi. Kendi imkanımızla bu suyu kampa getirdik. Bulunduğumuz alan nadasa bırakılmış bir alandı. Çamura müsait toprak bir yerdi, sürülmüştü, ama toprak ekili değildi. Sonbaharla birlikte artık yağmurlarda yağmaya başlamıştı. Yakıta ihtiyacımız vardı artık. Soba, gaz, battaniye sayısı kampta çok azdı. Kış ihtiyaçlarımız aslında yok gibiydi. Yine yerleşik alanlara uzak olduğundan gidiş gelişlerde KDP yine engel çıkarıyordu. Çalı çırpıları uzaktan bulduğumuz malzemelerle 10-15 km uzaktan getiritip yakıt ihtiyacını karşılıyorduk. Tabi havalar soğuyunca bu sefer kış mevsimine girmiş olduk. Karlar yağmaya başlamıştı. Böyle bir kışı çok zor şartlarda geçirdik. Her yer çamurdu, battaniye de zaten azdı. Buna rağmen Duhok ve Zaxo'da KDP ve BM ile görüşmeler yapılıyordu. Kamp yeri tespiti hala yapılmamış, sorun tıkanmıştı.

Bir ara sınır tanımayan doktorlar gelmişti İsviçre'den. Onlar biraz ilaç yardımı yaptılar. Sağlık konusunda çok zorlanmalarımız vardı, doktor, ilaç yoktu. o süreçte Etruş'u bizler önceden ziyaret edip fizibilite çalışmalarını yapmıştık, nasıl bir yer? diye. Oraya gidişimizi aslında parti onaylamıyordu, o yüzden Etruş'u kabul etmiyordu. En sonunda Önderlik müdahale ederek Etruş'a gidişimizi onayladı. Kışın ortasında kampın yarısını, oluşturulan Etruş A kampına aktardılar. Aslında anlaşmada bütün kitle Etruş A kampına aktarılacaktı. Fakat çadırlar Etruş A kampında kurulduktan sonra alanın darlığı nedeniyle BM tüm kitleyi oraya yerleştiremedi. Birde kamp alanı yani Etruş A kampı çok sulak bir alandı. Yani yağmur yağınca her yerden su fışkırıyordu. Çadırlardan bile su fışkırıyordu. Yine siyasal nedenlerden dolayı kalabalık kitleyi bir arada tutmak doğru değildi. Böylece denetimde sağlanamayacaklarını anlayınca bölerek yürütmenin daha kolay olduğu gerekçesiyle taşımayı durdurdular.

Kampın yarısı aktarıldıktan sonra geri kalan yarısını durdurdular. Halkın tamamı BM'nin bu kararına tepki gösterdi. Etruş A kampındaki kitle Duhok-Erbil yolunu kestiler, yürüyüş yaptılar. Bersive'de kalan kitlede aynı anda Zaxo-Batufa yolunu kestiler. Bunun üzerine görüşmeler tekrar başladı. BM geri kalan kitlemizi Etruş B kampı oluşturarak insani yardımda bulunacaklarını, Etruş B kampının da resmi bir kamp olacağını ve Etruş A kampının 5 km güneyinde Etruş kasabasının aşağısındaki düzlük bir arazide kamp yapacaklarını ve bizimde kabul ettiğimiz takdirde hemen alt yapıya başlayacakları sözünü verdiler. Etruş A kampının tüm alt yapısı tamamdı, BM binası da vardı. Her türlü ihtiyaç görülen bina yapılacağı sözü üzerine komite anlaşmayı kabul etti. Aralık 1994'te Etruş B kampına Bersive kampında geride kalan kitle yerleşti. Bersıve'de toplam 3.5 ay kalınmıştı. Bersıve kampında sadece imkanlar konusunda zorluklar yaşandı, siyasal anlamda bir zorlanma olmadı. Zaten Bıhere, Şeraniş, Bersıve kampında toplam 8 ay kalınmıştı. Şimdi artık Etruş A kampında kitle yaşamına ve mücadelesine devam edecekti.

Bersıve'deki yerimiz kiliseye ait, tapulu topraktı. Ve Bersıve'nin muhtarı da bu yeri bize verdi. Tapulu resmi evrakta istenince onu da bize verdi ve bizde oraya yerleştik. Daha sonra muhtarı görmeye gittiğimizde 42 gün Duhok'ta KDP tarafından işkenceye alındığını öğrendik. O bizim yerimize acıyı çekmişti. Artık Bersıve kampına böyle sahip olmuştuk. Oysaki önceki önerimiz bizim Duhok ile Amedi arası bir bölgeydi. Ama KDP bize hep ilk baştan beri Etruş'u dayatıyordu. Bizi denetime almak istiyordu. Arkadaşlarda çevreyi keşfe çıkıp bir tabur konumlandırdıktan sonra bizlerde Berseve kampından Etruş kampına geçtik. Artık Etruş'ta kalabilirdik.

Etruş bölgesi Duhok iline bağlı bir kasabadır. Duhok-Hewler yolu üzerinde bulunan Duhok'tan 100 km uzaklıkta, güneyinde Yezidilerin kutsal tapınağı bulunan Laleş yeri, Kuzey doğusunda Gare dağları ile batısında da Akre ilçesi vardır. İki kamp arası 5 km dir. Ve üç saatlik bir yaya yolu uzaklığındaydı. Etruş dağlık ve ormanlık bir alandı. Biz genelde ticari ihtiyaçlarımızı Duhok'tan karşılıyorduk. Kamp bundan sonra resmileşti, her iki kampta birer BM ofisi yaptırıldı. Kamplarda gece gündüz BM yetkilileri bulunuyordu, merkez bürosu da Duhok'taydı. İlişkilerimizde onlarla normalleşti ve alt yapı çalışmalarımız tamamlandı. Düzenli lojistik gıda ihtiyaçlarımız karşılandı. Erzak, çadır, su vb. ihtiyaçlarımızda karşılanmıştı. Okullar çadırlar yapıldı, çocuklara eğitim verildi. Yakıt ihtiyacımız karşılandı. Gıda yardımı kişi başına 9 kg un, 300 gr şeker, 900 gr yağ yardımı verildi. İlk önce sonra fasulye yardımı yapıldı, sağlık ocağı kuruldu. Belli bir süre bu böyle devam etti. Ta ki 1995 "Çelik operasyonu"na kadar böyle devam etti. Çelik opersyonun da Zaxo, Derkar, Sersıng, Amedi, Duhok alanlarında mültecilerimiz vardı. Türk devleti Zaxo'ya girince bu ailelerimize karşı tutuklamalar, katliamlar, baskınlar düzenlendi. 22 Mart 1995 günü 200 kişilik kitlemiz Duhok'a gidip yürüyüş yaptılar. Duhok'un ortasında yol kestiler. Bunun üzerine BM'ye bağlı bütün kurumların temsilcileri ile KDP

Duhok valisi ve diğer parti yetkilileri ile bir görüşme yaptık. Miting heyetimiz bu yetkilerle oturup taleplerimizi iletti taleplerimiz şunlardı.

1-Duhok, Sersıng, Amedi, Zawo'da bulunan mülteci kitlemizin Etruş kampına aktarılması.

2-Lojistik gıda imkanlarının sağlanması

3-Barınak imkanlarının sağlanması

4-Derkare'de TC ordusu tarafından yakalanan 9 yurtseverin serbest bırakılması

5-TC devletinin operasyonunun Etruş kampına sıçramaması, o konuda can güvenliğimizin sağlanması.

6-Kitlenin aktarımı sırasından hiçbir aramaya, kimlik kontrolüne TC'nin karışmaması

7-Uçakların kamp üzerinden alçaktan uçmamaları

Taleplerimizin tümü buydu. Bunlar kendilerine iletildi, ardından 9 yurtseverin serbest bırakılmasını BM Çevik Gücü olan MCC üstlendi. "bunlar sağ ise bu güvenceyi veriyoruz, onları bıraktıracağız" dendi. Aktarım konusunu UNHCR kurumu üstlendi. Aynı zamanda bütün ihtiyaçların karşılanmasını kabul etti. Konvoy güvenliğini yine KDP ve BM birlikte sağlayacaklarına dair güvence verdileri. Yine KDP kontrolünde tutuklu bulunan bütün mültecilerin serbest bırakılması konusunda KDP'de söz vermişti.

Bu anlaşmadan sonra Duhok'taki eyleme giden kitle otobüslerle kampa aktarıldı. Bu esnada kampta bulunan kitle de Erbil, Duhok yolunu kesmişlerdi. BM'den bir temsilci ve KDP üst düzey bir yetkili bizimle beraber gelip Etruş'ta bulunan kitlemize "bu şartları kabul ettiklerini" kitlenin huzurunda söylediler. Açıklamadan sonra eylemde bulunan kitlemizde kampa döndü. Aynı gün 9 yurtseverimiz serbest bırakıldı. Diğer alanlardaki mültecilerde kampa aktarıldı. Lojistik ihtiyaçlarımız karşılandı. Battaniye, çadır vb. malzemeler verildi, kayıtları yapıldı. Bu operasyondan sonra KDP ile örgütümüz arasındaki ilişkiler bozulmaya başlandı. Zaten Çelik operasyonu 1995 Newroz'undan itibaren başlamıştı. Aynı zamanda bizde bu yürüyüş gibi eylemleri Duhok'ta yapmıştık. O sıra biz bu eylemleri yapmasaydık Zaxo'daki mültecilerin bir çoğu TC ordu güçlerine teslim edilecekti. O süreçte Zaxo'da büyük kitlemiz vardı. Ve bunların çoğu milisti ve eylemlerde yapıyorlardı. KDP o sıra çok güçsüzdü. Ve Zaxo'da bizim denetimimizdeydi. O sebeple TC'nin ilk saldırdığı yerde burası olmuştu. Zaxo'da tutuklu olup da serbest bırakılan 9 yurtsever de Zaxo'dan Etruş kampına 200-300 km yürüyerek 2-3 günde geldiler. Oysa arabayla 2 saatlik yoldu. Artık yavaş yavaş Mart, Nisan ayı derken yavaş yavaş ilişkiler KDP'yle bozuldu. Ve Ağustos'ta KDP'yle çatışmalar parti arasında başladı. Bu dönem parti buna ikinci 15 Ağustos hamlesi diyecekti.

Güney savaşı başlayınca kampa yönelimler oldu. Kamp ablukaya alındı. Gidiş gelişler tamamen durdu. Kamp etrafında 18 karakol oluşturuldu. Etruş A kampı kapatıldı. Etruş A kampını Etruş B kampına aktarmak istediler. BM'de A

kampından elini eteğini çekmişti. İki kampın birleşmesini istiyorlardı. A kampı engebeli olduğu için kontrolü saylayamıyorlardı. Etruş A kampının etrafını tellerle çevirmek istediler. Biz buna izin vermedik. Etruş A kampında arama yapmak istediler, biz bunu da kabul etmedik. Gece olduğunda kampı kurşunlamaya başladılar. Halkın tamamı bunu protesto edip bu yönelimleri kınadılar. Ardından BM personelinden iki kişi rehin alındı. Çünkü kampa açıktan saldırı vardı. Buna "dur" demek gerekiyordu. Bunun üzerine kampın etrafından güçler çekilince esirler de serbest bırakıldı. KDP'nin bu saldırıları sonucu her iki kapta toplam 15 şehit vermiştik. İsimlerini hatırlayamıyorum. Yine kamptaki bazı yurtseverlerin dört adet arabasına el konuldu. Yine ambargo başladı. Ve tüm yardımlar iki kampa da kesildi. 3 ay ambargo devam etti. 10 bine yakın hayvanlarımıza el konuldu. 5 çoban daha katledildi. Yine 8 öğrenci yaralandı. Rastgele kampa ateş açılıyordu. Bu açılan ateşten Jiyan arkadaş şehit düştü, arkadaş öğretmendi. Bu kurşunlamalardan toplam 20 civarında mültecimiz katledildi. Bir çok tutuklamalar oldu. Ardından kampa uygulanan ambargolardan dolayı 6 ay süren bir cezaevi süreci başladı.

Sağlık, lojistik, gıda yardımlarının tümü kesildi. 6 ay hiç yardım gelmedi ve halk palamutlarla geçinmek zorunda kaldı. Bu arada çok sayıda görüşme oluyordu onlarla. BM "yukarı kampın kapatıldığını , yardım etmeyeceğini A kampının B kampına katıldığında ancak yardım edeceklerini" söylediler. Bizim için başka yapacak bir şey yoktu, olası şehadetlerin önünü almak ve çocuk ölümlerini önlemek için bizde A kampını B kampına aktardık, fakat B kampında da aynı saldırılar devam etti. Kampın dört bir yanına nizamiyeler kuruldu. Gidiş gelişler zaten olmuyor, kontrollü gidiş gelişler oluyordu. Bunlar 1995 Ağustos'un da oluyordu. 1996 sonlarında kadar da bu devam etti. BM bu sefer tekrar bir karar alarak "Etruş B kampının da kapatıldığını" söyledi. Bu kamptaki halkı Duhok ve Hewler bölgelerine 10-15'er aileler şeklinde dağıtılacağını söylediler. Halkta parça parça dağılımı kabul etmedi. Ancak "4 kamp şeklinde olabilir" dedi. BM'de bunu kabul etmedi. Bizim 15 bin nüfusumuz vardı. Onlara "4 bin kişilik 4 kamp oluşturalım" demiştik, ama bu sefer onlarda bunu kabul etmediler. Bunun üzerine BM Ortadoğu temsilcisi geldi. Yine Cenevre'den genel başkan yardımcısı geldi. İsmi Şemsivar'dı. Bu süreç içinde kampın BM müdürleri dört kere değiştirilmişti. Bir çok da müfettiş geldi, çeşitli rapor yazıldı. Bu raporlar üzerine kampta kapatıldı. Halk çözümsüz kalınca çareyi gerilla da, dağa gitmede buldu. Başka gidecek yer yoktu. KDP'de kabul etmiyordu. Bunun üzerine 1000'e yakın kitlemiz Gare- Haftanin bölgesine törenlerle uğurlandı. Bir ara kamp komitesi toplandı. 36. paralelin güneyindeki Irak hükümetine sığınmayı denedik. Deneme amaçlı 200 aileyi göndermeyi uygun bulduk. 200 ailemiz için KDP'den araba ve yol istedik. Bizleri toplu kabul etmiyorlardı. KDP bu teklifimizi de kabul etmedi. Bu 200 ailemiz gece saat 21.00 sıralarında 28 Şubat 1997'de kamptan yaya olarak hareket ettiler. Yaşlı, çoluk, çocuk herkes vardı. Gece vakti Laleş'e geldik. Laleş'i de sonra

geçtik. Laleş ile Şehan arasında bulunan (Ensıfni) de 36. paralele yerleştiler. Bu Irak hükümeti sınırına dayanıyordu. Saddam'ın askerleri 2000'e yakın nüfusumuzun tel örgülerine dayandığını görünce çok şaşırdılar. Burası zaten mayınlı bir alandı. Irak hükümeti yetkilileri yanımıza geldiler. Biz de onlara durumumuzu izah edip "Irak hükümetine sığındığımızı" söyledik. Bu yetkililer Musul ve Bağdat'tan gelmişlerdi. Onlarda bize "durumlarınızı ve taleplerinizi Bağdat'taki hükümete bildireceğiz, biraz 500 metre geriye çekilin" dediler. Çünkü burası nizamiyeye yakındı ve etrafta mayınların bol bulunduğu bir alandı. Bizlerde KDP nizamiyesi ve Saddam'ın nizamiyesi arasındaki orta yere yani tam da tampon bir noktaya yerleştik. Daha sonra BM ve KDP yetkilileri yanımıza geldi ve bizlere "yardımlarımızı sürdüreceğiz" dediler ve geçici insani yardım yaptılar. KDP, BM, Saddam ve bizler dörtlü bir görüşme yaptık. O alanda yerleşmemizi üçü de kabul etmişti.

Mültecilik kaydımız yeniden yapıldı. Biz burada üç ay kadar kaldık. Günlük olarak Irak hükümet yetkilileriyle görüşüyorduk. Bir gün BM Bağdat temsilcisi geldi. "Irak hükümetinin bizi kabul ettiğini, yarın Musul yöresine arabalarla aktarılacağımızı" bize söyldi. Bu arada Türk devlet yetkilileri de boş durmayıp Bağdat'a giderek Irak hükümetiyle görüşme yaptılar ve "mültecilerle anlaşma yapmayın" dedi. Bunun üzerine Irak hükümeti de bizlerle yaptığı anlaşmadan caydı. TC, Irak'a tavizler vermişti bizleri kabul etmemesi için. BM daha sonra bizlere "Irak hükümetinin caydığını ve ellerinden bir şey gelmediğini" söyledi. Zaten Etruş kampına da hiç yardım yapılıyordu. Bu sebeple Etruş'ta bulunan halkın tamamı da kampı terk etme kararı almıştı. Çünkü artık burada yaşanılamazdı. Ambargo ve yasak yaşamlarını mahvetmişti. Kampta bulunan 3 bin kişiden Duhok, Simele, Kasrı civarında 20-30 aileden oluşan bir çok kamp oluşturuldu. Hala da bunlar var. Çok az bir kısmı da daha sonra Türkiye'ye gittiler. Kampta kalan 10 bin kişi 22 Nisan 1997'de Ninova kampına BM'nin arabalarıyla, kamyonlarıyla bizim bulunduğumuz alana Ninova kampına geldiler. Bizler Etruş kampına 1994 Kasım'ın da gelmiştik. Şubat 1997'de de ilk kafileler 200-300 aile şeklinde çıkmıştık. İki ay sonra ikinci kafilenin tamamı kampı terk etmiş, yanımıza Ninova'ya gelmişti. Bu süreç içinde zaten Aralık 1995'te ateşkes olmuştu. O sırada bizde Etruş kampındaydık, fakat ateşkes zamanında da bu saldırı ve katliamlar Etruş kampına yönelik devam etti. 2.5 yıldır Etruş kampında birçok yurtseverimizi şehit verdik. Bir çoklarımız da tutuklanıp cezaevlerine konuldu. Bir kısmı da Türkiye'ye teslim edilmiş, bir kısmı da kandırılarak işbirlikçi olarak yanlarına çektirilmişti. Etruş kampının tarihi acı ve göz yaşlarıyla hatırlanan bir tarih olmuştu bizim için. Artık mücadelede ve yaşamda ayakta kalanlarla yarım bıraktığımız mücadeleye Ninova kampında devam edecektik.

Ninova, 36.paralelde bulunan tampon bir alandı. Musul- Duhok illeri arasında

bulunan, kuzeyinde Laleş, güneyinde Şehan ilçesi var. Coğrafi yapısı Etruş'a benzer düzlük bir arazidir. Suyu bol olan bir yerdir. Yeşilliği olan ormanlık bir alandır. Çevresinde küçük köyler vardır. Bu kampta tamamen giriş çıkışlar yasaktı. Musul güney hükümeti tarafından sınır ilan edilmişti. Bu BM tarafından da belirlenmişti ve uçuşa yasak bir bölgeydi. Bu süreçte BM müdürleri de 8 kere değiştirilmişti. Bunların tamamı barşarısız olmuştu. Aslende burada hedef kampı dağıtmaktı. İnsani yardım adı altında PKK'den bu halkı izole edip dağıtmaktı. Fakat bu müdürler görevlerinde başarılı olamayınca BM tarafından görevlerine 8 kere son verilmişti.

Buraya ilk gelen BM müdürünün ismi Filiph'ti, daha sonra Bengladeşli Secar Gupte isimli bir müdür geldi. Daha sonra bu da başarısız olunca yerine Lübnanlı Antonia geldi. Onun da yerine Azerbeycanlı ismini hatırlayacağım bir müdür, sonrasında ise onun yerine İngiltere'den Henry isimli bir müdür, çok geçmeden de ardından ABD'li Bob isminde bir müdür geldi. Ardından müdür olarak Abdurrahman İsa isimli Afrikalı bir müslüman geldi. Bu müdür Sudan'lıydı. En son olarak da Güney Kore'li Boşuvan isminde bir müdür geldi. Bunların dışında bir çok müfettiş gelmişti. 30-40 günlük bir çalışmayla geliyor, kamptaki gelişmeleri Cenevre'de bulunan UNHCR(Birleşmiş Milletler Mültecileri Koruma Yüksek Komiserliği)ne yazılı bir raporla bilgilendirmesini yapıyordu. Bunların dışında da bir çok heyet Cenevre, Bağdat, Süleymaniye, Erbil, Türkiye, Avrupa'dan geldi. Yine gazeteciler, muhabirler, TV kanallarından basın mensupları, İHD üyeleri, sınır tanımayan doktorlar, Kandil Sağlık Kurumu(İsviçre'ye bağlı bir insani kurum)'ydu. Siternav adlı ABD'i bir şirketinde kampta alt yapı işlerini yapması vardı. Yine 4 ARS FORCE adlı bir ingiliz şirketi vardı. Bu da Siternav şirketinden sonra kampın alt yapısının işlerini üstlendi. UNİCEF'te eğitim konularında yardımda bulundu. KLİ isminde Kürdistan'da yardımlar yardımları yöneten bir şirket vardı. Bu şirket Avrupa ile ortaktı. Bunlarda Etruş'ta konutlar yapıyordu. UNHCR ödeme yapıp konutları bu şirketlere yaptırıyordu.

Bütün bu BM yetkililerin görevi kampı dağıtmaktı. Bunun içinde kamptan elini çekip bu kitlenin PKK'ye sığınmasını istemiyordu. Bu yüzden de kamp halkının gittiği her yere gidip PKK'yle bütünleşmesini önlemek istiyorlardı. Gittiğimiz, terk ettiğimiz her yere ardından BM bizi terk etse de yine yanımıza geliyordu. Yine BM yetkililerin gözleri önünde KDP ve TC kontraları tarafından cinayet işlendiğinde gözlerini yumuyorlardı. Bir yandan bize genel kamp yaşamından sorumlu olduklarını söylüyorlar, diğer yandan da bir cinayet işlendiğinde "güvenlik konuları bizleri ilgilendirmiyor" diye cevap veriyorlardı. "KDP sorumludur" diyorlardı. Cinayetleri KDP ve TC işliyordu. 12 insanımız Ninova'da güpe gündüz katledilmişti. Bunlardan dördü çobandı; hayvanlarını otlatmaya gitmişlerdi. İki tanesi de odun toplamaya, iki tanesi de çalı çırpı, ot toplamaya gitmişlerdi. üç dört tanesi kamp içinde yol ortasında Land Rover' aracından açılan ateşle iki kişi hayatını kaybediyor, birkaç çocukta

yaralanıyordu. Bu olaylar olurken BM yetkilileri de kampta bulunuyordu. Bütün bu durumları kendilerine izah ediyorduk. Onlarda bize "buraya gelmeseydiniz bu olaylar olmazdı, Kürdistan'ın geneline dağılsaydınız bunlar olmazdı. Burada oldukça bunlar yaşanacaktır, biz sadece bu olayları üstlerimize bildireceğiz diyorlardı.

Bizler defalarca BM'ye uyarı ve önerilerimizi yapmamıza rağmen onlar bize hiç yardımda bulunmadılar. Bir ara YNK alanına geçmek istedik, kendilerine önerdik, yani Süleymaniye tarafını istedik. BM'de bizlere "YNK sizleri kabul etmiyor" dedi. En sonunda kitle karar alarak mecburen güneye Irak hükümetine sığınmaya karar verdi. Şubat ayıydı; topluca herkes çadırını, evini, barkını yakıp güneye hareket ettiler, taşınmaz malların hepsi yakıldı. Çocuklarla beraber Irak sınırına geçip gece Saddam'ın nizamiyesine dayandık. Önce bize uyarı ateşi açtılar, bizde müdahale etmedik. Nizamiyede zaten on asker vardı. O itişme kakışmalarda biz yaklaşık 25-30 metre sınırı geçtik. Kimisi nizamiyenin öbür yanından yarısı da burada kalarak bitişik halde yerde oturmaya başladı. Irak hükümet yetkilileri ile görüşmemiz oldu. Musul çevresinde bir yere yerleştirilmemizi söyledik onlara. Irak hükümeti de bunu kabul etmedi. Daha önce Türk devletiyle mültecileri kabul etmeyeceklerine dair anlaşmaları vardı. Bu yüzden bize "geri dönün" talimatı geldi. "İki saatte bu halk geri çekilmezse askeri güç kullanırız" dediler. Bizde tabi dinlemedik, başka çaremizde yoktu, öylece bekledik. Daha sonra bize gelip "ikinci emre kadar geçici olarak burada kalacaksınız fakat hiçbir şekilde kamptan çıkışlar olmayacak" dediler. Alış-veriş, sağlık, lojistik ihtiyaçların karşılanması için yakınımızdaki bir kasabadan ihtiyaçlarımızın karşılanmasını istedik. Bunu kabul etmediler. Etrafımız mayınlarla çevriliydi. Hatta bulunduğumuz yerin ortasında mayın vardı. Bu mayınların patlaması sonucu 4 kamp insanımızda yaralanmıştı. Bir çok koyunda telef olmuştu. Kuzeyde bulunan mevzilerde KDP mevzileri vardı ve sürekli kamp üzerine taciz ateşleri yapılıyordu. Odun toplamaya giden iki yurtseverin kafalarını vahşice koparark TC'ye teslim ettiler. Sadece TC'den biraz para koparmak içindi bu vahşet. Katledilen iki insan iki kardeşti. İkisi de 55-60 yaşlarındaydı. Biz bunların cenazelerini 2-3 gün sonra bulduk. Zaten arama yapmayan KDP ve Irak hükümeti de izin vermiyordu bizlere. Her şeye rağmen biz gidip cenazelerin kafaları kesilmiş halde bulduk. Cenazelerin kafaları yoktu. yakınımızdaki Yezidi köyü bu haberi bize vermişti. Çok korkunç bir manzaraydı.

Kış mevsimiydi. Kar yağışı devam ediyordu, havalar çok soğuktu, bir parça naylon bulan sanki villa sahibi olmuş gibi seviniyordu. Yiyecek, içecekte yoktu. Irak hükümetinin askerleri kendi yiyeceklerini kesip bize veriyordu. 50 gr. yiyecek bir aileye dağıtılıyordu. 15 kg. fasulye tüm kampa dağıtılıyordu. Zaten Irak hükümetine de her yönden ambargo vardı. Böyle bir paylaşım da mümkün olamazdı. En sonunda PKK bu duruma müdahale ederek YNK'ye "bizler için bu insanları kabul edeceksiniz" dedi. Bu ambargolarda çocukları yaşatmak zor

oluyordu. YNK bir ara söz verdi. “Getirin kabul ediyorum” dedi. Bizde hazırlıklara başlarken Süleymaniye’ye arabalarla gitmek üzereyken akşama YNK’nin tekrar caydığı haberleri geldi. YNK kabul etmeyince mecburen Avrupa’nın ve BM’nin baskılarıyla Irak hükümeti bizi kabul etmek zorunda kaldı. Arabalara yüklenip kafile kafile Mahmur kampına geldik. Toplam nüfusumuz 10 bin kişiydi. 2-3 günde hepimizin tamamı yüzlerce kamyonla bu alana geldik.

Zaten Mahmurla ilgili tüm ihtiyaçlarımızın karşılanmasını BM ve Avrupa üstlenmiş, bunu Irak hükümetine bildirmişti. Irak hükümeti de bizleri kabul etmişti. Bu arada diğer kamplarla ilgili söylemem gereken bazı garip olaylarda olmuştu. Daha çok bunlar BM yetkililerin Cenevre’den gönderdiği müffettişlerin çıkarmış olduğu garip olaylardı. İngiliz asıllı Bob isimli bir müffetttişle, Endonezya asıllı bir BM müfettişi kampın içine kadar gelerek gece karanlığında tek başına sözde bazı ipucular yakalamak, halkın PKK’ye desteğini kanıtlatıp, BM yardımını kampımız üzerinde kesilmesine sebep olmak amacıyla garip hareketlerde bulunuyordu. Bunlardan birisi yakalanıp sorguya çekildiğinde bizlere “sadece kampta silahlı kişiler olup olmadığını öğrenmek istemiştim” diye cevap vermişti. Tabi bunlar kamplarımızda yaşanan çok ilginç ve garip olaylardı. Halkın PKK’yle net bir ilişkisini yakalamak istiyorlardı ama başarılı olamıyorlardı. Her seferinde de yüzlerine gözlerine bulaştırıyorlardı.

Selam ve Saygılarımla
Hüseyin Kara

MEHMET KARA VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

Adım Mehmet Kara'dır. 1967 Uludere Hilal köyü doğumluyum, ilkokul mezunuyum, 9 kardeşli bir aileden geliyorum. Ailem feodal özelliklere sahip, ama yurtsever bir ailedir. Bir kardeşimde 1994'te gerillada Uludere sınırında şehit düştü. 1993'te de bir kızkardeşim Cudi'deki çatışmada düşmana esir düştü. İki sene önce de cezaevinden tahliye oldu. 1995'te mücadeleye Etruş kampından katılmştı. Aile olarak 1988'den bu yana mücadele içerisinde bulunuyoruz. 1990-1991 yıllarında milislik yaptım. 1993'te ben deşifre olup iki kişiyle silahlı bir şekilde korucular tarafından yakalandık. Aslında korucular bizi öldürecekti, fakat içlerinden bazıları buna karşı çıkınca bizi Uludere'ye getirdiler. Bir hafta cezaevinde kaldıktan sonra Şırnak'ta gözaltında 42 gün kaldık, çok yoğun işkencelere maruz kamıştık; elektrik verme, falaka, çıplak dövme vb. bir çok yöntemler uygulandı. En fazla işkencede ben kalmıştım, sonrasında Uludere mahkemesine çıkarılıp tutuklanarak 1993 Nisan'ında Mardin cezaevine gönderildim ve bir yıla yakın kaldım cezaevinde. 1995'te Etruş'a destek için açlık grevine girdik. Bu kamplara bu sıralar yönelimler vardı, iki kampın birleşmesini halk istemiyordu, nedeni de diğer kampın arkadaşlara, dağa yakın oluşuydu. Onlara yardım edebiliyordu yukarı kamp. O yukarı kampın adı Geliya Kıyamet kampıydı. Halkta o kampın Etruş kampına katılmasını bu sebeplerden dolayı istemiyordu. Bu durumda BM'de bu sefer Etruş kampına da ambargo koymuştu, böylece kamp halkına destek için tüm cezaevindeki tutuklular açlık grevine başladılar ve dönüşümlü 50 günlük açlık grevine girdiler. Tabi Etruş Etruş halkı siyasi statüsünü Cenevre'ye kabul ettirince bizde açlık grevlerini onlarla bitirdik. O zaman bende cezaevinde komüncü görevindeydim. Bir itirafçı önceden aramızdan kaçıp düşmanı bilgilendirince sürgüne gittik. Önce Derik, sonra Amed, ardından tekrar Derik'e götürüldük. 6 mahkemeden 4'üne gitmemiştim. Suçlarımıza ilişkin delil bulunamayınca ve bizde çözülmeyince adli suçtan 3.5 yıl aldık. 1996 yılında ben tahliye olmuştum, ama çıktığımda Kürdistan aynı cehennem gibiydi; Hizbullah kontra terörü, köy yakmalar çok yoğun olmuştu. Bende köyüme haber göndermiştim. Arkadaşlarda bizlere düşman baskısından dolayı Irak'a geçebilirsiniz diyorlardı, bunu ailemin kabul etmesini istedim, tabi onlarda kabul etti. Bende cezaevinden çıktıktan sonra Uludere'ye, sonra Metina'ya ve ardından Zap'a geldim. 21 gün yolda kalmıştım ve arkadaşların yardımıyla buralara gelmiştim. Ailemde zaten 1994'te tüm halkla birlikte güneye geldiler. Zap'ta da ben bir hafta kalmıştım. Beni çok iyi karşılamışlardı arkadaşlar, hatta bana törende yapmışlardı. Burada bir hafta kaldıktan sonra bir grup tanıdıkla birlikte Etruş kampına geldim ve burada birçok arkadaşımı da görmüştüm.

Kampa gelmeden önce Etruş'un üstünde bir tepeye geldik ve gece Etruş'u

tepeden seyrettik, sonra kampa indik ve ailemle buluştuk. Onlarda çok şaşırmıştı gelmeme, çünkü benden umudu kesmişlerdi. Ben zaten evliydim; bir kızım, bir oğlum vardı. Ben geldiğimde halkta bizi ziyarete gelmiş bizlerden bilgi alıyorlardı. Bu arada gözüm çocuğuma takılmıştı, ekmek ve tuz yiyordu, ben "nedenini" sordum, Bana "ambargonun olduğunu" söylediler, çok duygulanmıştım. Ambargo ise hala devam ediyordu ve yönelimlerde devam ediyordu. Daha sonra beni görevlendirmek istediler, tabi benim birazda acemiliğim vardı, ama beni yine Şehit Aile Kurumunda iki ay çalıştım, daha sonra Cudi taraflarında görevlendirildim. Burada da 3 ay kalmıştım, sığınaklar yapıyorduk, daha sonra yine Etruş kampına geldik, bu sefer okulda öğretmen olmuştum. Yıl 1996'ydı.

Bu arada yönelimlerde çok oluyordu. KDP, TC ve BM yapıyordu bunları. Bunlar halkı PKK'den koparmak istiyorlardı. Bu sebeple özel savaş yöntemleri geliştiriyorlardı. Çevremizi mevzilendirmişler, etrafımızı sarmışlar, yolları kapatmışlardı. Ben gelmeden önce bir çok katletme, saldırı gibi olaylar çok olmuştu. Bundan sonra ben Etruş'tan Ninova'ya gideceğim süreçte fazla bir olayı şahsen göremedim. Sadece Ahmet Hillalli adlı bir çoban KDP tarafından katledilmişti, bu cinayet MİT işbirliğiyle oluyordu, tabi bu şehadet için yürüyüş ve eylemler düzenlemiş açlık grevleri yapmıştık. Bu yönelimleri protesto etmemize rağmen saldırılar artarak devam etti. o açlık grevi sürecine bende girmiştim. Göreceğim ve yaşayacağım olaylar bundan sonraki kamplarda olacaktı.

1997 yılında Ebubekir o zaman bölge sorumlusuydu ve bir talimat yollamıştı. Biz o talimatı doğru bulmamıştık. Talimatta "herkes bu kampı boşaltsın Irak'a dağılsın" demişti. Halkta bir toplantı yaparak bunu doğru bulmadığını belirtti. Halk önerilen Avaşin'in yerini de kabul etmemişti, çünkü orası savaş alanıydı. Bu çocuk ve aileler için güvenli bir yer değildi. Sonrasında halk bir eylem yaptı ve bin kişilikten oluşan bir grup Gare alanına gitmek zorunda kaldı, amaç tüm dünya kamuyounun dikkatlerini buraya çekmekti. Bu sebeple bin kişilik bu grup Gare alanında gerillaya katıldılar. Adeta başka çaremizde yoktu dercesineydi. Bu kalabalık grubun genç olan kısmı gerillaya katıldı, diğerleri de tekrar kampa geri geldiler. Zaten halk talimatları da "parçalanma olur" diye kabul etmemişti. Daha sonra halk terkrar toplanıp karar alarak Ninova'ya gitme kararını örgüte bildirdi ve örgüt tararından bu öneri kabul edildi, hiçbir eşya götürmemiştik, sadece battaniye ve hayvanlarımızı almış, keçilerin ve ineklerin üzerine battaniyeler yerleştirmiştik. Çoluk, çocuk, kadın, ihtiyar binlerce insan saat sabah 05-06.00 sıralarında yürüyerek Ninova'ya ulaşmıştı, bazen 15 dakikalık sigara molalarıda veriyorduk. İhtiyarlar, sakatlar, körler vardı aramızda. Yani her yaştan ve her durumdan insanlar vardı aramızda. O sıra biz Etruş'tan çıkarken kamp etrafından KDP karakolları bizleri silahla tehdit ederek durdurmak istediler. Bizde onlara "siz bizileri aldatıp TC'ye teslim ediyorsunuz, bizleri parçalasanız bile biz gideceğiz" dedik ve öyle kamptan çıktık. Halk herşeyi göze almıştı, ölüm zaten

vız geliyordu bizlere, hepimiz TC tarafından aranılan kişilerdik zaten.

Ninova'ya gelirken yolda 13-14 yaşındaki Şırnaklı bir çocuk elektrik tellerine dokununca elektrik çarpması sonucu şehit düşmüştü. Yol sürecinde başka bir ciddi olay da olmamıştı. Yine ben Etruş'tan çıkarken kalan eşyalarımızı tekrar geri almak için her aileden bir ferdi Etruş'taki evde bırakmıştık, ertesi gün traktörler gelerek bu kalan eşyaları da 2-3 günde aldılar.

Etruş kampınmın yeri çok güzeldi, hem insanlar, hem hayvanlar için çok idealdi ve arkadaşlara da çok yakındı. Bu düşmanında ilgisini çekince bizleri arkadaşlardan koparmaya çalışıyorlardı. TC'nin KDP üzerindek baskıları, dayatmaları sırf bu yüzdendi. 1995 yılında ben yoktum, ama Etruş'ta çok insan katledilip hayvanlarda talan edilmişti. En önemli sorun onlar için arkadaşlara çok yakın olmamızdı, tabi ben o süreçte cezaevindeydim. Yine Etruş kampımızdan KDP 10 bine yakın hayvanımızı çalmıştı.

Sabah erkenden Ninova'ya tüm kitleyle ulaşmıştık. Halkın içerisinde kampa yerleşmek için düzenlemede oldu. Halkın yarısından fazlası çadırsızdı, Etruş kampından çadırı getirenler de olmuştu, fakat çadırlar kullanılmayacak durumdaydı. Bizde o sıralar Ninova'da öğretmenler kurumundaydık. İlk hafta öğretmenler ders saatlerini düzenlemek için toplantı yapmıştı. Bir ortaokul, üç tane ilkokul yapmıştık, ilk günlerde öğrencilere açıkta ders veriyorduk, malzemelerimizde yoktu, bünyemizde bir yönetim oluşturduk, iki arkadaşda yönetimde yer almıştı. Etruş kampındayken öğrenciler defterlerini de getirtmişti, bir ay sonra kırtasiye malzemeleri ve okul için BM'ye başvurduk, çadırlarda istemiştik, bunun üzerine BM çadırları getirmişti, her okul için 2-3 çadır getirilmişti. Kerpiçten öğrenciler için yapı inşa ettik ve battaniye serdik, halkta bizlereçok destek vermişti. Sonraki süreçlerde ise KDP ve TC işbirliğiyle yine bizlere yönelmeye başladılar, yine Etruş gibi Ninova'da da giriş çıkışlar yasaklanmıştı.

Ninova'nın coğrafyası Etruş kadar iyi değildi; kırsaldı, az ormanları vardı, ama yine de fena değildi, temiz su da vardı, hayvanlar içinde bu uygundu. BM bu sefer halkın dayatmalarına dayanamayarak su kuyularıda açtı. Ninova 36.paraleldeydi, yani tehlikeli kırmızı bir hattı. Saddam'la Kürtler arasında bir sınırdı ve bu sınırda dolu mayınlar vardı, Ninova'nın çevresinde 2-3 köy vardı, o köylerle bazı ilişki kurarak çevremizi genişletmek istiyorduk, fakat köydeki kötü niyetli insanlarda vardı, bunlar KDP'ye de asker veriyordu. PKK bunları imha edince bu sefer bize tepki duymaya başlıyorlardı. Köylerde KDP'yle birlikte bunlar bize yöneldiler. Kampımıza rastgele araçlardan tarama yapılıyordu, Ttarama aslında kampımızdaki bir düğüne yapılacaktı, fakat bunu başarılamayıp asayişe yapılınca asayişte bulunan iki arkadaş şehit düşecekti. Bunlar Welat ve Osman isimli iki Hillalli arkadaştı. Şehit düşenlerden biri 20, diğer 25 yaşındaydı, bu gençler Migan aşiretindendi. Tüm halk tabi hemen olay yerine koşarak gelmişti. Bu iki şehit arkadaş törenle toprağa verildi, çocuklar bu

olaydan çok korkmuşlardı, çünkü okulları da taranmış ve kendilerini yere atmışlardı. İki öğrenci bu saldırıda yaralanmıştı, bizde bunun üzerine dersleri iptal etmiştik, tabi çocukları için endişelenen halk okulu doldurmuşlardı. İki arkadaşın cenazesinden sonra halk tarafından protesto yürüyüşleri yapıldı, binlerce insan yürüdü, fakat bir sonuçta alamamıştık. Yine 2-3 hafta sonra yine o yolda 65 yaşında Ferhan Besim isimli Hilalli bir çoban daha katledildi, bu çobanda Bızır aşiretindendi. Yine bu iki insanımız için tören yapıldı. Bu süreçlere odun toplamaya kamp dışına çıkan Süleyman isimli 45 yaşında Hilalli bir yurtsever ile Mahmut isimli 50 yaşındaki yurtsever KDP tarafından katledildi. Bunlar TC ve KDP işbirliği ile katlediliyordu. Bütün bu saldırılara rağmen biz teslimiyeti yine de kabul etmiyorduk, bu yüzden de bizleri katlediyorlardı. Bu olaylar arka arkaya devam ediyordu aralıksız. En çok da 1997 yılı itibarıyla bu olaylar meydana geliyordu. En son TC Güney Kürdistan'a KDP ile 14 Mayıs'ta ortak büyük bir operasyon başlattı ve hedefte kampta vardı. Kamp yönetimi de derhal halk ile bir toplantı yaparak halkı yapılan operasyon konusunda bilgilendirdi ve dikkatli olması gerektiğini söyleyerek yine halkın görüşlerini aldı. Toplantıda yönetim ve halkta ortak bir tavır alarak kamptan çıkma kararı almışlardı, çünkü bu operasyon çok kapsamlı bir yönelimle, çok can yakmaya gelecekti.

O süreçlerde KDP ile YNK arasında ilişkiler iyi değildi. Arkadaşlar Celal Talabani'yle görüşme yapıp Talabani'nin "olur" sözüne güvenerek kamptan başka bir yer daha bulmuş olduklarına inanmışlardı. Ne yazıkki TC'nin de tehditleriyle YNK bir geri adım daha atarak sözünden vazgeçmişti. Daha sonra Saddam'ın temsilcileriyle yapılan görüşmelerde de temsilciler bizlere tereddütlü yaklaşmışlardı, temsilciler PKK'nin Irak halkına propaganda yapıp etkilemesinden korktuğu için kampı yerleştirmek istememişti.

Öğlen saatlerine doğru ani bir karar gelmişti. "Bu gece Ninova kampımıza TC ve KDP tarafından saldırı olacak" dendi. Yönetimde "halkın hazır olmasını ve yanına hiçbir şey almadan burayı acilen terk etmesini" istedi. Ne araç, ne de başka bir şey vardı, akşama doğru da göçe başlamıştık. Erzak ve yataklar kampta kalmıştı. KDP ve TC o sıralarda Etruş'a yerleşerek kampa saldırı yapma hazırlıklarına başlamışlardı. Bu arada bütün halkta kamptan çıkış hazırlıklarını yapıyordu. Ailem çok kalabalıktı ve babam da ihtiyardı, bizler 2-3 battaniye dışında herşeyimizi kampa bırakmıştık. Akşama doğru sanki mahşer gibi bir yürüyüş başlattık ve yola koyulduk, hepimiz bir birliktik, bu önemliydi. Sonradan duyduğumuza göre bizler kampı terk ettikten sonra TC ve KDP kampı basarak herşeyimizi yakmışlardı. İtirafçılar, korucular, özel timler, askerler, peşmergeler; yani bir bütün olarak kontra ordusu kampa imha için gelmiş, ama bozguna uğramış Napolyon'un ordusu gibi ortada kalmışlardı. Onlar biz kamptan çıktıktan yarım saat sonra gelmişlerdi, kimsenin kampta olmadığını görünce çok şaşırmışlardı. Biz Ninova'dan Nehdara'ya 5 kilometrelik yolu; ihtiyar, çoluk, çocuk, sakat insanlarımızla büyük zahmetlerle geçmiştik. Oraya

vardığımızda yağışta vardı, karla karışık yağmur yağıyordu ve havalarda buz gibiydi. kış

Mevsimiydi ve Şubat ayındaydık. Tarih 1998'i gösteriyordu. TC ve KDP Ninova kampına girmiş tüm eşyalarımızı yakmıştı. Tabi bu arada bazı eşyalarımız KDP ve köylüler arasında paylaşılamamış ve aralarında çatışma çıkmıştı, çıkan bu çatışmada iki kişi ölmüş, onlarca kişi de yaralanmıştı. Bunlar daha sonra bizlere anlatılmıştı.

Tabi bu arada biz artık Nehdara kampına gelmiştik. Nehdara sınırda bir alandı. Kürtlerle Saddam arasındaki en son sınırdı. Tabi bu alanlar hep mayınlarla doluydu, çlüm tarlaları gibiydi buralar. Bir çok insanımız ileriki süreçlerde bu mayınlara basıp vücutlarından parçalarını yitireceklerdi. Nehdara'nın güvenliğine Saddam'ın gücü bakıyordu. Bu güvenlik gücü bizleri kitlesel yoğunlukta alanlarına geldiklerini görünce önce şaşırdılar ve bizlere uyarı ateşi açtılar, fakat biz bu uyarı ateşlerinden korkmadık ve yolumuza devam edip sınırı aşmak istedik, sadece KDP alanından kurtulmak istiyorduk. Bir katliama kurban gidebilirdik, "yeterki burayı aşalım" diyorduk. Aslında bizler YNK lideri Talabani'nin vaad ettiği yere gidecektik, orası Soran mıntıkasıydı, fakat Talabani pişman olup geri adım atınca Nehdara'da kalmak zorundaydık. Sonradan duyduğumuza göre Talabani TC tarafından tehdit edilmişti, bu sebeple Süleymaniye'ye gelişimizde engellenmişti.

Biz Nehdara'ya geldikten 1 hafta sonra kamptan evli bir kadın KDP'nin rastgele kurşunlarıyla yaralanmıştı. Yine ismi Seve olan 20 yaşındaki Ziravikli bir kadın daha mayına basarak ayağını kaybetmişti. O süreçlerde öğretmenler bir toplantı yapmış ve eğitim konusunda düzenlemeleri olmuştu; kendi içlerinde eğitim üçe bölünerek planlamalar yapıldı, saatler belirlendi ve her gün iki sefer semt semt dersler verildi. Bende o sıralar semt yönetmimde görev aldım. yine soğuk hava ve bakımsızlıktan ishal salgını başladı, ardından dizanteriye dönüştü. Çocuklar ve yaşlılar bundan en çok etkilenen kesim olmuştu. Dar yönetimde bir karar alarak 100'e yakın hayvan satın alıp her semtteki nüfusa dağıtım yaptı, tabi bu hastalığa karşı bir tedbirdi bu, yine vitaminsizlikte vardı, bu yüzden her nüfusa bir kilo et verildi ve hastalık biraz azaldı. İlaç ve doktorumuz zaten yoktu, Saddam'ın bir doktoru ve subayı yardıma geldi. Halkta kendi imkanlarını kullandı ve naylonlarını çadır gibi kurdular. Ben ve ailem naylonun altında yaşıyorduk. Ben o süreçte hastalanıp 15 gün dizanteri olmuştum. ama buna rağmen yine de çalışıyordum. Sonrasında örgüt bir miktar para da dağıttı. Nüfus başına 25 dinar düşüyordu. Halkın sıkıntıları yine azalmıyordu, fakat Önderlik ve örgüte, şehitlere bağlılıkta herkes birlikti. Bu %100 dü, mücadeleye bağlılık çoktu. Bir akşam aniden bir haber geldi. İki kardeş yaşlı insan odun toplamak için kamp dışına çıkmıştı. Mehmet ve Ahmet Benek isimli Hilalli iki kişi akşam kampa dönememişlerdi, sırtın arkasına geçmişlerdi ve yakacak için odun toplamaya gitmişlerdi, çok yoksuldular, aynı zamanda çok da fedakar iyi kalpli insanlardı. Bu iki yaşlı kardeş kampa gelmeyince hepimiz o akşam onları

aramaya çıkmıştık, fakat onları bulamamıştık. Nihayet birkaç gün süren arama çalışmalarımız sonucunda kafaları kesik bir halde cenazelerini bulmuştuk. Bizler MİT ve KDP üzerinde şüphe duyuyorduk, nihayet sonradan gelen haberlere göre cenazelerin kesik başları para kaşılığında TC'ye bu KDP çeteleri tarafından satıldığını öğrenmiştik. Bu barbar ve vahşi cinayet kamp insanlarının nasıl bir cellatla karşı karşıya kaldığının en iyi ispatıdır. TC'nin bile yapamadığını bu çeteler çok rahatlıkla birkaç kuruş para karşılığında yapabiliyordu. Bunlar bir de bizim kardeşlerimiz, aynı soyumuzdan insanlarımızdı, onlara insan bile demek insanlığa bir hakarettir aslında. Biz kafaları kesik bir şekilde cenazelerimizi oradan alıp kampta toprağa verdik. En acılı günümüzdü. Biri 55, diğeri 60 yaşlarındaydı. Biz artık kampın dışına da çıkamıyor; hem mayın, hem KDP'nin silahlı saldırılarıyla karşı karşıya kalıyorduk. Kampımızda tam bir açık cezaevi görünümündeydi. O sıralarda YNK lideri Talabani ile ilişkileride sürdürüyorduk. Talabani bizleri TC'nin tehditleri yüzünden Süleymaniye'ye kabul etmişti. Kamp yeri olarak orası düşünülüyordu, fakat Talabani yine ani bir manevrayla her zaman olduğu gibi sözünde durmamıştı, bizde artık mecburen Saddam gücünün yanına gidip onlara sorunlarımızı anlatacaktık. Saddam'ın Kürtlere ne yaptığını iyi biliyorduk, ama çaresizdik, başka yerlerde bizi kabul etmiyordu. O kadar Kürt bölgesi vardı ama adeta bir yabancıydık onlar için, hemde çok yabancıydık. Nihayet Saddam bizleri 3 ay sonra kabul etmişti, kabul etmesinin sebebide diktatörlük iddialarını biraz çürütmekti, Saddam tüm dünyada diktatör olarak tanınıyordu. Kendisi hem dünyaya, hem BM'ye bizleri kullanarak makyaj yapmak istiyordu. Yani "Talabani Kürttü, ama bu Kürt kamp mültecilerine yer vermemişti, bakın Kürtlere biz Araplar sahip çıktık" anlayışı üzerinden rant sağlamak istiyordu Saddam.

Tabi bunun üzerine kamptan bir heyet keşif için Saddam gücünün denetimindeki alana gittiler; kumlu, çorak, susuz, ağaçsız bir yere gidip geri geldiler, artık başka çaremizde yoktu, bir sabah Saddam hükümetinin binlerce araçları; TIR'ları, kamyonları ve otobüsleri geldi. Her eve iki araba düşüyordu, grup grup taşınmaya başlamıştık, birinci grup belirlenen yeri beğenmeyerek protesto amaçlı Mahmur alanına geldi. İkinci grupta birinci grubun yanına yerleşti, böylece Artık kamp yerimiz Mahmur olmuştu; alan dümdüz, tozlu-dumanlı, hem akrep hemde yılanlarla doluydu, adeta toprağından zehir fışkırıyordu, tabi şimdi burayı cennete çevirmiştik. Ne yılan, ne akrep, nede tozlu topraklı arazi kalmıştı. Kampımız dışarıdan adeta yeşil bir alan olarak görünüyor, farkımız belli oluyordu, fakat o ilk zamanlar unutulur gibi değildi. Özellikle o siyah, o çok zehirli akrepler yüzünden birkaç çocuk şehit düşmüştü. Yine bir öğretmenin küçük bir çocuğu kamp dışına çıkıp epey uzaklaşınca susuzluktan yaşamını kaybetmişti, gün boyu çocuk aranmış en sonunda kamp yukarısında boş bir alanda cenazesine rastlanmış, Cenazesi daha sonra kampa götürülerek toprağa verildi.

Bu sıralarda BM de bizlere çadır dağıtıyordu, fakat çadır sayısı çok azdı, halk

artık kendi imkanlarıyla kendilerine yer yapıyordu. Su sorunu gelen su tankerleriyle giderilmeye çalışılıyordu, ama tam bir kargaşalık yaşanıyordu. Su yetmeyince bizler 2 kilometre öteden bidonlarla su getirmeye başlamıştık. Bunun üstüne birde aşırı sıcaklıklar bizi mahvediyordu, hemen hemen her gün sıcaklıklar 50 dereceden çok fazla oluyordu, bazen 56 derece sıcaklıkta dayanmaya çalışıyorduk. Bunun yanında akrep, yılan, çöl tozlarına karşı halkta müthiş bir irade gösteriyordu. Gerçekten halk burada çok iyi direnmişti.

Burada hemen dış ilişki komitesi kurduk ve herkesi haberdar ettik. BM'de, Saddam'da erzak verdi. Su ise tankerleler geldi, fakat yetmiyordu, yüzlerce binlerce kuyruk vardı, halk buna rağmeen birbirlerine çok yardım ediyordu. Bir çocuk hastalansa bile kendi aralarında para toplanıp hasteye götürülüyordu.

Öğretmenler olarak biz yine toplantı yapmıştık. Toplantı 2-3 gün sürmüştü ve bazı kararlar almıştık, halktan da destek istedik, bunun üzerine halkta çok büyük destek vermişti. Binlerce insanla kerpiç yapamaya gittik, bir komisyon oluşturup taş topladık. Birinci semtte bir okul; ikinci, üçüncü ve dördüncü semtte toplam 3 okul yaptık. Hem ilk, hem ortaokul, hemde lise yapmıştık. Ne BM, ne de Saddam hükümeti destek vermişti bizlere. Buna rağmen 1-2 ayda okul bitti, fakat okulun sıra ve masaları da yoktu o süreçte. Battaniye üzerine çocukları oturtmuştuk. 1-2 yıl okul öyle devam etti ve en sonunda BM sesimizi duyarak dayatmamızla birlikte 3 okul yapma kararını aldı. Böylece okul sayımız dörde yükselmişti. Bir lise, iki ilkokul, birde ortaokulumuz oldu, yine cami yapıldı. Bunlarıda BM yapmıştı. Halka kum ve çimento dağıtılmıştı, halkta kendi imkanlarıyla evlerini yaptı. Ev yapımı iki yıl sürmüştü..

1999'a kadar her semtte birer televizyon verildi. televizyon, buzdolabı ve elektrik o sürece kadar kampta yoktu. Arkadaşlar kampa 3 jeneratör alarak büyük oranda elektrik ihtiyacımızı karşılamışlardı, böylelikle televizyonda seyrediyorduk. Binlerce insan bir televizyon seyrediyordu. Büyük salona halk alınıyordu ve burada televizyon seyrediliyordu.

Bu süreçte Geverli Kadir arkadaş vardı. Kadir arkadaş hastanemizin şöförlüğünü de yapıyordu. Hasta arkadaşların tedavisi için Musul hastanesine gittikleri bir sırada yolda KDP'nin silahlı saldırısına uğruyor ve kendisi şehit düşüyordu. Bu saldırıda MİT'in de parmağı olduğu sonradan anlaşılacaktı. Bu olaya biz kamp olarak çok üzülmüş, şehidimizin cenazesinide alarak kampta toprağa vererek, KDP ve MİT'in ortaklaşa gerçekleştirdiği bu kaliamı protesto ederek lanetlemiştik.

1999 yılına geldiğimizde Önderliğin uluslararası komployla esaret altına alınması olayı olmuştu. Müthiş bir heyecan dalgası esmişti Mahmur kampında. Herkes çok şaşkın ve üzüntülü ama inanmak da istemiyordu, elimiz kulağımız TV ve radyolardaydı. O sırada TC ile Suriye arasında da gerginlik çıkmıştı. ABD ve İsrail'de Suriye'ye yüklenmişti. Bizde heyecanla Önderliğin durumunu takip ediyorduk. Tabi Önderlik Avrupa'ya çıktığında biz daha çok

heyecanlanmıştık. Daha sonraki süreçte de Önderliğin tutuklanmasını gece saat 02-03'te duyunca herkes kadın, çocuk, ihtiyar nizamiyeye koşmuştu. O esnada halktan bir insanımız Önderliğimizin esaretine dayanamayarak bedenini ateşe vermişti. Arkadaş daha sonra halkın da müdahalesiyle yaralı olarak kurtulmuştu. Herkes artık deyim yerindeyse bir bunalıma girmişti. Komployu öğrenmeye çalışıyordu. Vakit kaybetmeden kampta açlık grevleri başlatıldı. Yüzlerce kişi bu açlık grevlerine başlamıştı, yaş sınırı yoktu. Küçükten büyüğe herkes bu açlık grevine katılmıştı. Tabi bu arada kamptan gerillaya katılanlar tarihin en büyük katılımlarına sahne oluyorlardı. Katılımlar gizli değil açıktı ve törenlerle yüzlerce genç kız, erkek gerillaya katılıyordu. Çok yoğun bir katılım vardı, bu katılan gençlerimizin bazıları daha sonra gerillada şehit düşürek Kürdistan tarihinde şehadetleriyle onurlu yerlerini aldılar. Artık o süreç bizim için özellikle Mahmur kitlesi için bir ölüm gibi bir süreçti. Önderliğin yakalanmasını bir türlü kabul edemiyor, çok üzülüyorduk, çünkü bu kitle Önderlikle bu mücadeleyi tanımış ve yürümüştü, artık normal bir yaşamımızın olması mümkün değildi, çünkü Önderlik tutsak olmuştu. Herşey ama herşey olağanüstü bir durumu yaşıyor, sadece gelişmeleri takip etmek kalıyordu bizlere. Süreç bizim için hem tehlikeli, hemde çok acıydı. Bundan sonra ne olacaktı? Mücadele devam edecekmiydi? Bu gibi sorular da aklımızdan geçmiyor değildi. Halkta Önderliğin çizgisinden en ufak bir şüphe dahi yoktu, zafere olan inanç büyüktü. Önderlik çizgisinin doğruluğu halka büyük moral ve umut veriyordu. Kampımızda bu inançla eylemler düzenleniyor; açlık grevleri, yürüyüşler sık sık yapılıyordu. Özellikle içimizde Yunanistan'a tepkiler çok büyüktü. Yunan parlementosu Önderliğimizi davet etmiş sonra da ona ihanet edip TC'ye teslim etmişti, tepkimiz bu yüzdendi. Önderliğin uluslararası komployla esaret altına alınması süreci; kampımızda çok acı ve karmaşık, aynı zamanda tarif edilemez bir süreç yaşatmıştı.

Daha sonra arkadaşlardan da mesaj gelmişti kampa. Mesaj da daha çok halka moral veriliyor, Önderlik üzerindeki oynanan oyunlar halka anlatılıyordu. Yine halka bu uluslararası komplonun nedenleri ve bunun nasıl engelleneceği anlatılmıştı. Halk biraz bu mesajdan moral almıştı, fakat bu süreçtende çok olumsuz etkilenmişti. Bizde öğretmenler olarak çalışmalarımıza devam edip halkla ilişkileri geliştirmeye başladık. Toplantı ve seminerleri halka vererek onları bilgilendirmeye çalıştık. Yavaş yavaş normal yaşamda oturmaya başlıyordu.

Bazılarının bireysel davranışları da halkı etkilemedi. Mücadele içindeki en son çelişkilerde, tasfiyeci grupların çıkışları da burada etki yapmıştı. Botan, Ferhat, Ebubekir, Kani, Serhat vb.nin ihanet çizgisi bizlere dayatılmaya çalışıldı. Bazı halktan bireyler ve bazı kadrolarda bundan etkilendiler. Bizler her iki yolu da, yani ne tasfiyeciliği, ne de Önderliğin belirttiği gibi öbür çizgiyi de savunduk. Sadece Önderlik çizgisiydi bizim için önemli olan ve onu sahiplendik.

O süreçte tasfiyeci Celal toplantı da bizlere kendilerini dayatınca onlara karşı

çıktık, bizlerde toplantı yaptık. Biz bu toplantıda "Önderlik çizgisinden başka hiçbir çizgiyi kabul etmeyeceğiz" dedik. Okul ve halktan iki komisyon arkadaşlarla tartıştılar ve kendi düşüncelerimizi onlara söyledik. Ve "Önderlik çizgisini yine sahipleneceğimizi" söyledik. Daha sonra tasfiyeci gruba "buradan gidin" dedik ve tasfiyeci grupta bizlerin ısrarlı dayatmalarımız karşısında kampı terkettiler.

Tabi bu süreçte çok tehlikeli bir süreçti. Merkezi tasfiyeci çıkış tehlikenin önemini gösteriyordu, fakat reformist çizgi amacına ulaşamamış, tasfiye edilmişti.bundan sonrada tasfiyeci grup gittikten sonra bir netleşme de oldu. Sonrasında da "ne olacak?" diye bekledik. Örgüt ne olacaktı? Bu bizi çok ilgilendiriyordu. Kitle olarak biraz farklıydık. Halkın ve kadroların tasfiyecilere net tavrı, tasfiyecilerin tasfiyesine neden olmuştu. Kararsız kişilerle de konuşularak onların durumunu da netleştirmiştik, artık yavaş yavaş kampta yaşam

normale dönmeye başlamıştı.

MESAJIM:

15 yıldır hem birey hem aile olarak bu mücadelenin içerisindeydim. Hatalarımda eksiklerimde oldu, fakat bugüne kadar da mücadeleye en ufak bir ihanet bile etmedim. 1989'dan beri bu böyleydi. Sorun çıksa bile örgütün arkasından hiç konuşmadım. Önderliğe, şehitlere, halka karşı en ufak bir ihanet bile yapmadım. 15 yıldır mücadele ediyoruz ve onlarca 15 yıl daha mücadele edeceğiz. Son gücümüze kadar bu mücadeleyi de sürdüreceğim. Mücadeleden de ölünceye kadar da asla vazgeçmeyeceğim. Kutsal amaçlarımı hep savunacağım. Bu sözümün de arkasında ne olursa olsun duracağım. Son mesajımda budur. Bir öğretmen olarak bu çocuklara da sonuna kadar kendi imkanlarımla da sahip çıkacağım ve onları hiçbir zaman bırakmayacağım. Onlarla doğdum, yaşadım ve onlarla öleceğim. Hedefimde budur.

Selam ve Saygılarımla
MEHMET KARA

MELE ALİ SİPERTİ VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

İsmim Adil Demir. 1951'de Silopi ile Beytülşebap arasında Siperti aşiretine bağlı Bele Derya'da doğdum. Xwaremir esas doğduğum yerdir. Okul hiç okumadım. Medreselerde Arapça eğitim aldım. Kuzey Kürdistan'ın değişik yerlerinde yani Şırnak, Silopi, Amed, Cizre gibi yerlerdeki medreselerde eğitim aldım. Şu an hala Silopi'de olan akrabalarım var. Evliyim, 5 çocuğum var. Dördü kız, biri erkektir. 1998 Murat operasyonunda bir kız çocuğum şehit düştü. İsmi Viyan'dı. Kendisi o zaman takım komutanıydı. Şu anda Mahmurda ikinci semtte ortaokul ve lise öğretmenliği yapıyorum. Branş sersleri veriyorum. Lisede Kürt dili ve edebiyatı ortaokulda din dersi eğitimi veriyorum. Geçimimizi de böyle sağlıyoruz.

1963'lerden itibaren Kürt ve Kürtçe sempatizanı idim. O zaman KDP üyesiydim. Çeşitli yerlerde görev almıştım. Bunlar kuzeyde oluyordu. Daha sonra DDKO'lulara sempati duydum. Daha sonra da PKK'nin ortaya çıkışıyla PKK'ye sempati duymaya başladım. Tabi o zamanlar Kawa hareketindeydim ve Silopi yönetmimnde görev almıştım ve çeşitli faaliyetlerde bulunmuştum. 1980'de askeri darbe olunca düşman beni arıyordu, bende kaçtım, teslim olmadım. 1982'ye kadar dışarıda saklandım. Yani yurt içinde saklanıyordum. Silopi'ye de gizlice geliyordum. Sonunda 1982'de evimde yakalandım. Mardin tugayına götürüldüm. Her türlü işkence gördüm. Daha sonra Diyarbakır'da tekrar gözaltına alındım. Ve 5 nolu Diyarbakır cezaevinde kaldım. Burada 3 ay kalmıştım. Burada PKK'li tutsaklarla tanıştım ve bir süre sonra da beraat ettim.

1983'te tekrar Silopi'ye geldim. Yine yurtsever çalışmalar içinde bulundum. Genellikle yasal siyasi partilerle çalıştım. 1987'e kadar bu böyle devam etti. 1985'te bir haber almıştım. "PKK'ye katılın, sizleri tanıyoruz, güvenimiz var" dediler. Ben bir süre daha 1987'e kadar legal partilerde çalıştım. 1987'de Halil isimli Urfalı bir arkadaşla tanıştık ve tartıştık ve siyasi olarak bizi ikna edememişti. Ben kendisine hareketinizi pratik olarak kabul ediyorum, yardımda da bulunurum. Yalnız siyasi ve düşünce olarak ikna olamadım" demiştim. 1988'e kadar bu böyle devam etti. 1988 sonrasıBerivan arkadaş ilçemize geldi ve beni davet etti. Gittim ve onunla konuştum, düşüncelerinde ikna olup netleştim ve PKK'ye bağlandım. Şimdi burada da bu hareket içinde çalışıyorum. Bundan sonra her yıl 1989-1990-1991 yıllarında bir iki sefer daha yakalanıp işkence gördüm, tehdit edildim,yine de mücadeleye devam ettim. En son 1992'de Silopi yönetimi yakalanınca ve bir iki kişi itirafta bulununca hakkımızda yakalama kararı çıkarıldı. Daha sonra aldığım bilgilere göre beni yakaladıklarında öldürecekleri kesinleşince tekrar ben gizlenip kaçtım ve

1992'nin son aylarında Güney Kürdistan'a geçtim. Zaxo alanındaydım. Burada da siyasi faaliyetlere devam ettim. Burada arkadaşlarda, milislerde vardı. Onlarla ilişkideydim. Zaho'da Mehmet Can isimli bir yeğenim başı kesilerek katledildi. Kafası ise TC'ye para karşılığında teslim edilmişti. Buna benzer bir olay mülteci kampında da yaşanmış. KDP tarafından İki ihtiyar kardeşin başları kesilerek TC'ye para kaşılığında satılmıştı. Biz onun sadece gövdesine rastlamıştık. 1993'te KİH(Kürdistan İslami Hareket) delegesi olarak Zêlê alanına gittim. Orada "İslami Hareketi" kurduk. Ve İslami Hareketin dış ilişkiler komitesinde görev alarak İran'a hareket ettik. Orada da çeşitli faaliyetlerde bulundum. 1994'te Zêlê'ye geldim. Arkadaşların talimatıyla Zêlê'ye gelmiştim. Ama ben daha İran'dayken ailem Zaxo'ya gelmişti. Sene 1994 başlarıydı. Bende daha sonra aynı tarihte Zaxo'ya geldim.

Ailemi o zamanlar düşman kuzeyde çok rahatsız ediyor, evimizi basıyordu. Çocuklarım okuyorlardı. Düşman bana ulaşıp yakalamak için ailemi emniyete çağırıyor, çocuklarımla birlikte tüm aileme işkence yapıp hakaret ediyordu. Bu duruma dayanamayan ailem 4-5 aileyle birlikte Zaxo'ya göç etmek zorunda kalmıştı. Ben buraya 6 milisle gelmiştim 1992'de. Bunların ailesi de benim ailemle birlikte Zaxo'ya gelmişlerdi. Bu ailelerde benim ailemin gördüğü baskıyı düşmandan görünce buraya göç etmek zorunda kaldılar. Şimdi tam göçmen olmuştuk. Mültecilik hayatımız resmi olmasa da fiili olarak başlamıştı.

Sonradan aldığımız bilgilere göre düşman bizi ölü ya da diri istiyordu. Zaho'da güvencemiz kalmadığı için bizde Behere'ye göç etmek zorunda kaldık. Behere bir köydü. Daha önce kuzeyden gelenlerde buraya yerleşmişlerdi bizde sonra onların yanına geldik ve buraya yerleşmiştik. Behere, Zaxo ilinin Derka kasabasına bağlı kırsal ve turistik bir alan kadar güzeldi. Elektrik ve barınak sorunu yaşıyorduk. Su zaten derelerden temin ediliyordu. Çilolarla, otlarla kendimize çardak şeklinde barınak yapmıştık ve içinde kalıyorduk. Bu kampta yaklaşık 6 ay kalmıştık daha mülteciliğimiz resmi olarak kabul edilmemişti. Ama BM insani yardım olarak kampımıza gelip komitelerimizle görüşerek yardım yaptı. Az miktarda yiyecek verdiler. Fakat bunlar yeterli değildi. Barınma sorunumuz çoktu.

Behere'deyken TC uçakları sürekli her gün alçaktan kamp uçuşu yapıyor, bize korku vermek istiyordu. Yine Muhammed Sima isimli bir kişinin evi bombalanrak ailesi katledilmişti. Sadece birkaç kişi yaralı olarak kurtulmuştu. Yine YNK makarası da bu uçaklar terafından vurularak 13 YNK peşmergesi yanlışlıkla öldürülüyordu. Bu arada bizlerde yine kamptaki okul eğitimlerimize devam ediyorduk. Fakat defter ve kalemimiz de olmadığı için sözlü uygulamalar yapıyorduk. Yani konuşarak not almadan eğitimi vermeye çalışıyorduk.

Benimde oradaki görevim KİH'nin dış ilişkiler delegesi olarak kamptaki cemaata dini vaazlar vermekti. Okul ve cami yapmıştık kampta. Ağaç ve taşlarla

bunları yaptık ve işaretledik, burası cami ve burası okul diye. Yani imkansızlıklar çok yoğundu. Burası mülteciliğimizin ilk durağı Behere kampıydı. O zamanlar gelen erzakları dağıtacak komitelerde oluşturulmuştu. Yavaş yavaş bizlerde olası bir karışıklığın ve düzensizliğin önünü almak için aramızda görevlendirmeler ve resmi olmayan kurumlaşmalara, komiteleşmelere gitmiştik. Tahminen kampta 15 bin nüfusumuz vardı. Çok kalabalıktık ve böyle bir düzenlemeye ihtiyacımız da vardı. Ama her şeyden önce mülteciliğimizin BM tarafından resmileştirilmesi gerekiyordu. Ve bunun için kendi aramızda müleciliğimizin kabul edilip resmileşmesi için Zaxo'da açlık grevini başlatmıştık. Sonunda mülteciliğimiz BM tarafından resmi olarak kabul edilince açlık grevi de Zaxo'da sona erdirildi. Bu siyasi mücadelemizin ilk kazanımıydı. Bundan sonra resmi olarak mültecilik sıfatını BM'den almıştık. Artık siyasi ilticamızda kabul edilmişti. Ve BM artık kampımıza büro açmıştı. BM'de artık halkın bir yere yerleşmesini istemişti. Bu arada yerel hükümetle aramızda çelişki çıkmıştı. Bizler Zaxo çevresine gelmek istiyorduk, fakat BM bunu kabul etmedi. Bizlerin Etruş ve Geliya Kıyamet kamplarında ikamet etmemizi istiyordu. Bunun üzerine BM'yle epey tartışmalarımız oldu ve gayri resmi olarak BM ve hükümetten habersiz olarak Bersive'ye taşındık. Bütün halk gece saatlerinde hazırlanıp bütün eşyalarını az sayıda katırlarımıza ve sırtlarımıza yükleyerek yaya olarak 2-3 saatte Bersıve'ye ulaştı.

Daha önce biz Behere kampındayken yani aşağı kaptayken Şeraniş kampı da yukarı kamp olarak adlandırılıyordu. Birbirlerine 5-10 dakika kadar çok yakın bir kamptı. Ben behere kampında kalıyordum ama KİH üyesi olduğum için görevim gereği Şeraniş kampına da gidip burada bulunan halka da vaaz veriyordum. Zaten toplam halkımızın yarısı Behere kampında, yarısı Şeraniş kampında bulunuyordu.

Bersıve alanı da Zaho'ya bağlı Derkare'ye yakın bir alandı. Toprak olarak Asuri Hıristiyanlarına ait bir araziydi. Asuriler bize karşı çıkmadılar. Fikir olarak bile karşı değillerdi. Aramız çok iyiydi, fakat yerel hükümet yerleşmemizi kabul etmemesine rağmen biz zorla yerleşmiştik. BM yerleşeceğimiz yere yardım sözü verdi. Fakat yerel hükümet kendi istedikleri yerde yerleşirsek yardım edeceğine dair söz verdi. BM ve KDP arasındaki anlaşma böyleydi.

Bersıve'nin coğrafyası da düz bir araziydi. Ağaç, tepelik gibi sığınılacak bir yer yoktu. suyu da yoktu. 1995 Kasımında artık Bersıve kampındaydık. Mevsimde kışın ilk zamanlarıydı, kar yağıyordu buralarda. Odun, gaz yoktu, halk çok perişandı ve soğuktan neredeyse donuyorduk. Daha sonra artık biz burada kalamayacağımızı anladık ve Geliya Kıyamet'e keşif için bir hayet gönderdik. Heyet içinde bende vardım ve taksiyle gittik. Taksiyle yoluculuğumuz beş saat sürmüştü. Bersıve kampında da 2-3 ay kalmıştık. İnsani yardımlar gelmeye devam ediyordu ama barınma için çadır naylonda verilmemişti. Bu sebeple çevrelerde akrabası olan küçük bir kesim halk grubu akrabalarından eski çadır, eski naylonlarla kendilerine ilkel barınaklar yapmıştı,

fakat çoğunluk açıkta, barınaksız o soğuklar içnde yaşamaya devam ediyordu. Burada kalmamız artık imkansızlaşmıştı.

Geliya Kıyamet alanı da; ağaçlık, yeşillik, suyu bol olan bir araziydi. Burası yaşanılacak bir yerdi ve kararımızı verip önerimizi BM'ye yaptık. BM daha önce de buraya gitmemizi istediği için önerimizi kabul ettiler. Aslında BM bizleri gerilladan koparmak istiyorlardı. O yüzden biz onlarla fazla anlaşamıyorduk.

Biz Botan halkı olarak Geliya Kıyamet ve Etruş kampına yerleştik. Birde Gever, Çele, Van ve Serhat'tan gelen halk Şehit Beritan kampına bize 10 dakika yakın olan bir kampa yerleşerek üçüncü kampı oluşturdular. Üç kamp vardı aynı süreçte. Etruş, Geliya Kıyamet ve Şehit Beritan kampıydı. Ben o süreçte Geliya Kıyamet kampında kalıyordum. İslami Hareket sorumlusuydum ve aynı zamanda kamp yönetiminde de yer alıyordum. Bizler Rabıta ve İgase gibi bir islami kurumlarla ilişkiler kuruyorduk. Bu kurumlar Suudi Arabistan'a bağlı islami yardım kuruluşlarıydı. Yine Uniser isimli islami yardım kurumu da vardı. Uniser okullar için çadırlar verdi ve biz bunlarla okullar yaptık. Resmi okullarımızı açıp çocuklarımızı gönderdik. Rabıta ile İgaşe'de bize çadır, kurbanlık et, ayakkabı vb. malzemeler gönderiyordu. Bunları dini vacipler adı altında yapıyordu. Cami malzemeleri kefen, tabut vb. dini malzemelerde gönderiyordu.

Biz bu arada kampa yerleşmeye çalışıyorduk. Etruş alanı ise düzlük bir araziydi, ağaç ve su yoktu. Galiya Kıyamet'te trustik bir yerdi, cennet gibi bir yerdi, herşey vardı, yok yoktu yani. Örneğin bir ağacın gövdesinin kalınlığı 12 metreydi. Ve 12 çocuğu içine alacak bir şekilde yerleştirebiliyorduk. Geliya Kıyamet'te de Asuri ve Zerdeştlere ait dini tapınaklar vardı.

Bu arada bize çadırlarda BM tarafından veriliyordu. Yaşam yavaş yavaş normale dönüyordu.,okullarda açılmış, camiler yapılmıştı. Halkın ekonomik durumu da düzelmeye başlıyordu. Genellikle köylerden gelenler büyükbaş ve küçükbaş hayvan sahipleriydi. Hayvanları bunlar kuzeyden getirmişlerdi ve oldukça fazlaydı.

Şubat 1995'te bende Önderlik sahasına geçmiştim. Orada 25 gün kalıp eğitimde almıştım. Önderliğe çalışmalarımızı ve sorunlarımızı anlattım. Kampı anlttım ona. BM'yi dinleyip Bersıve'ye geçtiğimiz ve orada çok sıkıntı çektiğimiz için bize kızdı ve eleştirdi. "Geliya Kıyamet'e niye gitmediniz?" diye bizi eleştirmişti. Biz akademide biraz daha kaldıktan sonra kampa geri döndük. Bir süre sonra PKK ile KDP arasında sorunlar çıkmaya başladı. Tarih 25 Ağustos 1995'di. Daha önce de 22 Mart'ta Çelik operasyonuyla TC ordusu güneyi işgal etmişti. Mayıs başlarında da sonuç almadan geri çekilmişlerdi. Bu arada PKK ile KDP arasında yine savaş çıkmıştı. Bu savaşın etkilerini bizlerde çok ağır yaşayacaktık.

BM ve KDP yavaş yavaş kampımıza karşı harekete geçiyorlardı. Önce bize BM ve KDP ambargo koydu, sonra kampa giriş çıkışları yasakladılar.yiyeceğimizde kalmamıştı. Zaten sağlık için doktorlarımızda yoktu.

çocuk ve ihtiyarlar açlıktan yataktan kalkamaz olmuşlardı. Temel gıda maddemiz ormandaki palamutlar olmuştu. Ama onları da almamız KDP tarafından yasaklanmıştı. Ambargo esnasında ismini ve sayısını hatırlayamadığım birkaç ihtiyar ve çocuk şehit düşmüştü. Bu sebeple açlık nedeniyle de okullar tatil edilmişti. İki kamp arasındaki ilişkide yasaklanmıştı. Yine KDP tarafından kampta yaşayan 9 kişi sorgusuz sualsiz faklı mekanlarda katledilmişlerdi. Zaten kamptan çıkanları vuruyorlardı. Çok insanımızda yaralanmıştı ve tutuklananlar da olmuştu. Tutuklananlar cezaevlerine konuldular. Bütün küçükbaş hayvanlarımız gasp edilmişti. Artık elimizde bir şeyimiz kalmamış, adeta ölüme terkedilmiştik. Tutuklananlar da Duhok'taki cezaevlerine gönderiliyordu. Bunlardan bazıları cezaevlerinden serbest bırakıldılar ama bir daha dönemeyenlerde, katledilenlerde olmuştu. Katledilenlerin hepsi de uzaktan atılan kurşunlarla şehit düşmüştü. KDP'liler bir tepenin üzerinden doçkalarla kampımıza ateş ediyor, insanlarımızı gelişi güzel katlediyordu. Dışarı çıkanlar bu doçkaların hedefi haline geliyordu. Örneğin açlık olduğu için palamut toplamaya gidenler, soğuklar yüzünden ısınmak için ağaç kesenler ya da herhangi bir iş için kamp dışına çıkanlar doçkaların hedefi haline geliyordu.

Bu süreçte hemen yanımızdaki Etruş kampından bize gizlice ekmek getiriliyor, bizde bunları hastalarımıza yediriyorduk. Zaten ekmekler fazla omadığı için bizlere yetmediğinden ihtiyarlara, çocuklara ve hastalara bu ekmekleri veriyorduk. Yine gece gizlice köylere gidip parayla üzüm, şeker, un vb. gibi çeşilti yiyecekler alıyorduk. Bir seferinde kızım sarılık olmuştu ve doktor arkadaş tatlı vermemi söylemişti. Bende çok yüksek bir fiyatla şekeri alıp çocuğuma verdim. Yine bir doktor arkadaş çayına şeker koymuyor, şekerini çocuklara veriyordu. Yine hayvanlarımıza verilen o taş gibi ekmekleri tavada kızartıp biz yiyorduk. Açlığın sonuçlarıydı bütün bunlar. Elimizde kalan küçük baş hayvanları KDP'nin elinden kurtardığımız kadarını kesip ekmeksiz, susuz yiyorduk. Ama sonra hepimiz ishal oluyorduk. Yine doktor arkadaş kabaklardan şurup yapıp ilaç omadığından hastaları o şurupla tedavi ediyordu.

Açlık sürerken BM güvenlik için bizleri Etruş kampına aldırma kararı aldı. Gerillayla ilişkili olduğumuzu betlirtiyorlardı. Bu yüzden bizleri Etruş kampına aktarıp tek bir kampta birleştimek istiyorlardı. BM araçlarını kampımıza gönderdi. Bizler karşı çıkmamıza rağmen fazla sonuç alamadık Ya açlıktan ölecektik ya da Etruş kampına geçecektik. Sonunda Etruş kampına geçmeye karar verdik. Tüm nüfus o süreçte Etruş kampına geçmişti. 1996 yılıydı, BM'nin getirdiği arabalara eşyalarımızı yükleyip yarım saatte Etruş kampına ulaştık. Etrafımız KDP karakollarıyla doluydu. Dışarı çıkmak yasaktı. Doktor, hastane vb.acil işler dışında izine bağlı olarak kamptan çıkış olabiliyordu. Etruş kampında da halk çadırlarda yaşıyordu. Etraf KDP karakollarıyla sarıldığında

kamp açık bi cezaevini andırıyordu. BM artık kampa düzenli gidip geliyordu. Amborgo da kalkmıştı. Artık bizlerde kamp içinde resmi kurumlaşmalarımızı yapıyorduk. 1995'te Etruş'a gelmeden önce bir kızım gerillaya katılmıştı. Kızım öğretmendi, kamp yönetimi de kızımın gerilla olmasını istemiyor, öğretmen açığının olduğunu ve öğretmene ihtiyacı olduğunu bana söylüyordu. Bende bu işe karışamam diye cevapladım. Kızım çocukları çok seviyordu. Öğretmendi ve öğrencilerine çok değer veriyordu. Yönetime "ben onun yerini alacağım" diye söz verdim. Kızım halka açık bir toplantıyla yemin töreniyle gerillaya uğurlandı. Yıl 1995'ti. Ben daha önce kamp halkına din eğitimi veriyordum fakat bundan sonra ondan boşalan görevi yürütecektim.

Etruş kampında BM pirketlerle bize ev yapmıştı. Ev yapılırken o süreçte BM bizim teslim olmamızı ve Türkiye'ye tekrar geri dönmemizi istedi. Bizde bunu kabul etmeyip açlık grevine girdik. BM'de yardımları kesti. Güvenliğimizi tutmayıp bizden vazgeçtiler. 1997 yılında artık açlık grevindeydik, 15 günlük dönüşümlü bir açlık greviydi. Açlık grevi bittikten sonra BM bize sahip çıkmadığından dolayı bizde dağa çıkma kararı aldık. Biz gruplar halinde elimizdeki imkanlarla eşyalarımızı alıp bir gece vakti gizlice KDP çemberini yararak geçtik. Halk olarak hepimiz dağda, Gare alnındaydık. Arkadaşlar bizi çok iyi karşılayıp ihtiyaçlarımızı giderdi. Halkla gerillanın muhteşem bir birleşmesiydi bu görüntü. Gerillalar bizlere "gelin buraya yerleşin güvenliğinizi biz sağlarız" dediler. Bizde onlara teşekkür edip "hava saldırısı olursa hepimiz ölebiliriz, bu tehlikeli olur" diye önerilerini kabul edemeyeceğimizi söyledik. Bir hafta sonra kesin kararımız için gerilla arkadaşlarla toplantı yapacağımız sırada TC'nin savaş uçakları tarafından bombalandık. 3 bayan arkadaş ağır yaralandı. Mağara içerisinde napalm bombası yiyince bu arkadaşlar yanarak ağır yaralandılar. Hava saldırısından sonra bizler hemen yerlerimize geçtik,parça parça, ayrı ayrı yerlerde kalıyorduk, aynı gerilla gibi. Bizim aileyle Gare'nin Ergani bölgesinde kalıyorduk. Bu alanda bir ay kalmıştık. Kamp halkıda burada askeri ve siyasi eğitim görüyorlardı. Ben eğitimlere girmiyordum. Beni hem öğretmen olmam hemde birazda yaşlı olmam sebebiyle serbest bıraktılar. Ben dağın eteğinde bir sığınak yapıyordum. Arkadaşlar bunu görünce bana yardıma geldiler. Ellerimle kazdığımı bu çukur arkadaşlarında yardımıyla 200 kişiyi barındıracak bir sığınağa dönüşmüştü. Sığınağında duvarına Mijini ve Siperti imzasını atttık.

Daha sonraki süreçte bir ay sonra bizlerin büyük çoğunluğu tekrar kampa geldi. İki ay sonra da gelenler olmuştu. Kamptan sonraki süreçlerde Botan ve Ferhat geldiler. Botan bölge sorumlusuydu. Bizlere "talimattır kamp dağıtılacak;köylere, şehirlere, kimin akrabası nerelerde varsa oraya gidip yerleşsin" dedi. Halk ise gitmek istemedi. "birbirimizden ayrılmayalım, mültecilik statümüz korunsun" dedi. Sinan arkadaş da bana "gidin, akrabalarınıza yerleşin" dedi. ben bunu kabul etmedim. Daha sonra Ferhat

yanıma geldi ve o da bana "dağılacaksınız, talimattır, gidin" dedi. O günlerde birkaç ev Ninova'ya gidip yerleşmişlerdi. Burası tampon bir bölgeydi ve BM'den habersiz kendi başına kaçak olarak gitmişlerdi. Bu yer Dergele köyüydü ve Zerdekan aşiretine ait bir köydü. Bu aileler buraya yerleşmişlerdi. Bu arada Duhok'tan, Semele'den, Zaxo'dan ve her yerden Amediye'den, Çemço'dan , Selahaddin'den her yerden kamp halkının akrabaları gelip buradaki aileleri yanlarına getirdi. Kampın yarısı neredeyse boşalmıştı. Kampta kalanlarında akrabaları yoktu, yoksa onlarda gidecekti.

Ferhat'ı 1992'den beri tanıyordum ve samimiydim. Ona benim için "ne öneriyorsunuz" dedim. O da bana "mümkünse kampın yakınına yerleşin, bize yardımcı olursunuz" dedi. bizde kampa 1-2 km. yakın Museka köyüne yerleştik. Ünlü Meme Alan buradan Cizre'ye gitmişti. Böyle bir tarihi yeri vardı buranın. Şartlı olarak gelmiştik buraya. Köyün sorumlusuna ben "biz KDP'li olarak gelmedik. PKK'li olarak geldik ve böyle kabul edilmesini istiyoruz" dedik. Onlarda kabul edip bizlere "istediğin kadar kalabilirsiniz, parti gözüyle değil, sizlere Aşut gözüyle bakıyoruz" dediler. Bunlar 1997 Newroz'unda oluyordu. Buraya gelmeden önce Etruş kampında sadece bir gece kalmıştık. Artık Museka köyündeydik. Museka köyü Ninova'ya 1-2 km yakındı. Ninova tampon bir bölgeydi. Yani kürtler ile Saddam arasında tampon bir bölgeydi, 36. paraleldi. Arkamızda KDP, önümüzde Saddam'ın askerleri vardı.

Museka köyünde bir sene kalmıştık. Bizler Mahmur kampına bağlıydık. O sıralar Ninova kampında halkımız vardı. Bizde Ninova'dan ayrılıp talimatla bu kampın yanındaki Museka köyüne yerleştik ve burada 20 ailede daha kamptan vardı. Etruş kampının sorumlusu Sinan arkadaştı. BM temsilcisi de ibrahim arkadaştı.

O sıralar bu kaldığım köy ve ağası Ninova kampına her türlü yardımı da yapıyordu. Onlarla bazen kampa gidiyor ve oranın durumunu soruyorduk. Her türlü yardım, giyecek, yiyecek bu köy tarafından karşılanıyordu. Parayla tabi bunları yapıyorduk. Bizim o süreçte paramızda yoktu. Bende Silopi'deki arazimi satıp araba almıştım. Arabayı bu malzemeleri taşımak için getirmiştim. Bu arabayla kampın ihtiyacı olan malzemeleri taşıyorduk. Benim köyün ağasıyla aram çok iyiydi. O malzemeleri gece bile gizlice sırtta getiriyorduk. Tabi benim hakkımda da çok yanlış iddialar da ortada dolaşmaktaydı. Hatta çocuklarıma bile hain denilip tükürülüyordu. Benim de işbirlikçi olduğum söyleniyordu. Artık kampla ilişkimi kesmek zorundaydım. Dayanılacak gibi değildi. Oysa kampın tüm ihtiyaç malzemelerini karşılıyordum. Ama kamp halkı bunu bilmiyordu. Üstelik kamp yönetiminin benimle ilişkileri sürekli devam ediyordu. Ben bu rahatsızlıklarımı kamp yönetimine bildirdim. Kendimin ve çocuklarımın işbirlikçi, hain olarak aşağılandıklarını, artık bunu hazmedemediğimi, ilişkilerimi kesmek istediğimi belirttim, fakat yönetim bir süre sonra tekrar

benimle ilişki kurmak istedi, ben yine kabul ettim. Kampa da gizlice gelip eski görevime tekrar başladım.

Bu sıralarda yine kamptan Hilal'li bir arkadaş ve diğer bir arkadaşla kamp halkının ihtiyaçları için Arap köylerine gizlice gitmeye çalışırken KDP pususuna düşüyorlar. Bir arkadaş şehit düşüyor, bir arkadaşda KDP'liler tarafından kaçırılıyordu. Bu olay olurken kamp halkı da o tarafa doğru koştu. Halk koşarken sulama yapan Museka köyünden 5 kişiyi yakalayıp kampa getirdiler. KDP'de güçlerini köye yığarak kampı çembere alıp vurmak istediler. Kampa saldıracaklarını söylediler. Doçka ve toplarıyla geldiler. Bizlerde bu durumun bir felaket olacağını gördük. Bende ağanın yanına gittim, ağaya "bu durumu engelleyin" dedim. Ağa "eğer 5 köylümü öldürürlerse ben yüzlercesini öldürürüm" dedi. Ben daha sonra köyün ileri gelenlerin de yardımıyla ağayı ikna etmiştim. "Ben insani görevimi yapıyorum, ölümler olmasın" dedim. Ağa izin verdikten sonra kampa gittim ve gerçeği anlattım. "Bu arkadaşın şehadetine bu 5 köylü değil, KDP'liler sebep oldu, bunları bırakın, yoksa felaket olur" dedim. Yönetim ikna olarak esirleri bize verdi ve esirleri alarak geri götürdük. Olası bir katliamda önlenmiş oldu, fakat KDP ve PKK arasındaki gerilim hem genelde hemde kampın üzerinde devam edecekti. Artık kampla köy arasındaki ilişkiler bu esir olayı yüzünden tamamen kesildi, esirler serbest bırakılmıştı, ama bir köyü tamamen kaybedip KDP'nin eline vermiştik.

Ben yine görevime devam ediyordum. Bir gün Museka köyünden birisi kampla alışveriş yaptığı sırada bir borç meselesi yüzünden kamp halkı tarafından yakalanıyor. Bu durumu da haber alan köy halkı ağayı haberdar ediyordu. Köylünün adı Şahin'di, ama sahtekar birisiydi. Ağa da kampa haber gönderip "köylü Şahin'i bırakın ben para göndereceğim" dedi. kamptakilerde "para gelmeden onu bırakmayacaklarını" söylediler. Ağa da bu duruma sinirlenip KDP'lilere haber verdi. Bizde hemen köyün ileri gelenleriyle ağayı görüştürüp vazgeçirmeye çalıştık, fakat ağa ciddiye alınmadığından şikayet etti ve bir havan getirtip kampı hedef aldı. Birkaç havan mermisini zarar vermeyecek şekilde fırlattı. Kampa korku vermek istiyorlardı. Ben ve bir grup kampa hemen haber gönderip sahtekar köylünün serbest bırakılmasını istedim, yoksa bir felaket yaşanabileceğini söyledim. Kamp duyarlı davranarak daha sonra köylüyü serbest bıraktı. Zaten ağa da onu sevmiyordu. Bu kişisel şahsi iki kişi arasındaki ticari meselede kötü sonuçlanmadan halledilmişti, ama bu son olay iki kesim arasında ciddi ayrışmalara neden olmuştu. Artık köyle ilişki tamamen kesildi ve düşmanlıklar başladı. Daha sonraki süreçte KDP'liler içinde peşmerge olan ağanın kardeşi Gare'de PKK tarafından vuruldu, tabi bu köyde normal karşılandı ve "savaş bu" dediler.

Sonraki süreçlerde kampın BM temsilcisi İbrahim arkadaşa haber gönderdim. Birkaç sefer ona "kendisinin kaçırılacağını, öldürüleceğini" söyledim, fakat arkadaş beni dinlemedi ve Şexan'da KDP tarafından pusuya düşürülerek yakalandı. Tabancasını ve arabasını aldılar ve kendisini de katlettiler. Bunu

KDP'nin Muzuri aşireti yaptı. O süreçlerde KDP çok düşmanca davranıyordu, kampa da saldırları tam düşmancaydı; insanlara, hayvanlara saldırıyor, kaçırtmalar, katliamlar gibi kontra olayları organize ediyordu. Bu gibi olaylar ağanın kardeşi öldükten sonra daha çok yoğunlaştı. Artık bizlerle hiç ilişkileri kalmamıştı, fakat ben yine görevimin başında kampa hizmet ediyordum. Yine KDP'liler Ferhane Mala Zade isimli yaşlı bir yurtseveri katlederek hayvanlarına el koymuştu. Yine bir gün kampın içerisinde araçla geçerlerken iki genç arkadaşımızı katletmiş, bir bayan arkadaşımızı da ağır yaralamışlardı. Üçü de Hilal'liydi bu arkadaşların. Bu olay beni çok etkilemişti. Bu olaydan sonra ağayla aramda açıldı. Arabayı da satıp paramı da almıştım, fakat köyde kalmaya devam ettim. Sonraki süreçte arkadaşlar bana haber gönderip kampı taşıyacaklarını söyledi. Bize "ister kalın, ister gelin" dedi. Biz bunun üzerine köydeki akrabalarımızla anlaşamadık. Onlar diğer köylere gittiler. Bizde arkadaşlara "kamp giderse bizde onlarla gideriz" dedik. Onlarda "siz şimdi gelmeyin yoksa sizi vurur bu ağanın adamları" dedi. bizlerde "tamam siz gidin, biz sizlere ulaşırız" dedik ve öylece ayrıldık.

Bir gece kamp komple Saddam'ın denetimindeki bölgeye doğru hareket etti. Sınırdaki tampon bölgeden Saddam'ın denetimine geçmek istediler. Herkes bütün eşyalarını alıp çadırlarını yaktılar. Çocuk, kadın sesleri, hayvan sesleri birbirine karışıyordu. Köylülerde o sıra korkup silahlarını ellerine aldılar. Bütün köylüler mevzilere girdiler. Kamp halkı bir karınca sürüsü gibi Nehdara'ya doğru giderken bizlerde onları mevzilerden syrediyorduk. Köylüler bu duruma çok korkarak anlama vermeye çalışıyordu. Kamp halkının kendilerine saldıracaklarını sanıyorlardı, fakat halk yeni bir kampa doğru yol alıyordu. KDP'de arkadan silah patlatıyor, halkı korkutmaya çalışıyor, öndeki Saddam askerleri de buraya gelmesin diye halkı durdurmaya yönelik havaya ateş ediyordu. Fakat halk zaten eşyalarını ve çadırını kampta yakmışlardı, birkaç eşyasını da inek ve keçilerine bağlayıp getiriyordu, katırları hiç yoktu. Biz böyle bir göçü meraklı ve şaşkın bakışlarla izliyorduk. Ben bunun yabancısı değildim. Ama köylüler buna çok yabancıydı ve anlam veremiyordu.

Ertesi sabah olduğunda dolu ve yağmur yağmaya başlamıştı. Kışmevsimiydi. Sanırım Şubat veya Mart ayıydı. Ninova ile Nehdara arası yürüyüşle bir saatti. Ve biz bu uzaklıktan herşeyi net görebiliyorduk köyden.

O süreçte yine kampta kDP saldırılarının ardı arkası kesilmiyordu. Ağaç toplamaya giden iki ihtiyarın başları kesilmişti, ikisi de kardeştiler. Kesenler karanlık güçlerdi. Cenazeler başsız olarak kampta toprağa verildi. Daha kampta çadır, yemek, yiyecek yokken bunlar oluyordu. Bu iki ihtiyar kardeşte çalı çırpı yakmak için tepeye çıkıyorlar ve burada vahşice katlediliyordu. Başları da bu çeteler tarafından 10 bin dolara satılıyordu. Biz bunu daha sonra öğrendik. Cenazelerin kesik başları TC'ye satılmıştı. Köyde biz ise husursuzduk, yalnız kalmıştık, kampta yoktu artık. Duyduğumuza göre Etruş kampına Türk subayları

gelmişti. Bizleri Etruş merkezine çağırdılar, ben gitmemiştim. Bir kardeşimle bir amcamı gönderdim. Türk subayları bize "gelin,KDP'nin yanında ne yapıyorsunuz? KDP bizim uşaklarımızdır. Devletimiz güçlüdür, sizlere bir şey yapmayacağız" diye vaatte bulundular. Bizlerde bunu kabul etmedik. Tabiki sonrasında yerel güçler bizi yakalamak istediler, fakat köy sahibi bizi koruyordu. Birkaç sefer biz dağa kaçtık, çünkü gece eve baskın yapıyorlardı. Bizde dağa kaçıp onlar gittiğinde tekrar eve geliyorduk. Bu böyle olmazdı, bu nedenle biz komşularımıza, akrabalarımıza "biz gidiyoruz, gelmek isteyenler bizimle Nehdara kampına gelebilir" dedik. Gelmeyenler Semele'ye gittiler. Artık nasıl gideceğimizi kararlaştırıyorduk. O sırada Nehdara kampı yerleştikten sonra boşaltılan Eturş kampındaki eşyalara el koymak için köyde iki aile birbirine girince olay büyümüştü. Bunlar havan ve silahlarla birbirlerine saldırdılar ve 5 ölü verdiler. Yerel güçler geç müdahale ettiler. Bizler ise Nehdara'ya gelişimizi kaçma gibi dedikodular çıkmasın diye erteledik. 12 Nisan 1998 tarihinde gece karanlığında ve yağmurlu bir zamanda köyden kaçmayı başardık. Ne kadar sırtımıza alabilidiysek Nehdara'ya doğru ulaştık. Yolda çok zorluk çekmiştik... yağmur çoktu, iki sınırı geçmiştik, biri Saddam'ın sınırı, birisi de peşmergelerin sınırıydı. O yol ve soğuk yağışlı hava içinde 6 saatte Nehdara kampına ulaştık.

Çamurlar dizlerimize kadar gelmişti. Sabaha doğru sınırı gçmiştik. Saddam'ın sınırına yakın geldiğimizde naylonu üzerimize attık ve içimizden birisini kampa gönderdik haber versinler diye. Arkadaşlar daha sonra gelip bizi alarak kampa götürdüler. Naylonlarla kampta kendimizi soğuğa ve yağışa karşı korumuştuk.

Nehdara kampının durumu hiç iyi değildi. İnsani yardımlar vardı, fakat ne yakacak bir şey ne de bir içecek su vardı. Kamptan çıkışlar yasaktı. Bir taraftan Saddam'ın askerleri bir taraftan KDP'liler vardı, her yanımız kuşatılmıştı. KDP'liler kampa ateş ettiğinde halkta silahla karşılık veriyordu. Nehdara kampında biz bir ay kalmıştık. Kampta mayın tarlaları çoktu. Çocuklar, gençler, yaşlılarda o süreçlerde mayına basmıştı. Bunlardan bir çoğu ayaklarını, gözlerini, ellerini kaybettiler. Yine hayvanlarımız her gün telef oluyordu. Kamp ve çevresi adeta mayın cehennemini andırıyordu. Bir ay kaldığım bu yerde acı ve gözyaşından başka bir şey yoktu.

Daha sonra kamp yönetimi ve BM anlaşarak Mahmur'a gitme kararı aldı. Zaten bizde çok dayatıyorduk. Burada hiç kalmak istemiyorduk. Ve nihayet gidişimiz kabul olmuştu. Halk tabi hep Mahmur'u tanımak istiyordu. Ve nerede olduğunu bizim gibi öğretmenlere soruyorlardı. Mahmur'u araştırdık, nerede olduğunu haritadan öğrendik. Nehdara kampı oluşmadan önce Etruş kampından bir grup Semele'nin Misuruk köyüne gittiler ve orada bir kamp oluşturdular. Bir kısmı yine Semele'nin bir köyüne gittiler. Bir kısmı da Kasrok'a yerleştiler. Bir kısmı da Berdaraşe, bir kısmı da Türkiye'ye geri dönünce nüfusu bayağı azalmıştı. Yine Nehdara 'da da bazı gruplar yine bu yerlere gittiler. Böylece

nüfus daha da azalmıştı. Şimdi Nehdara'nın nüfusu da o sıralarda 10 bine yakın olmuştu. Oysa ilk kamp oluşundan toplam nüfus 16 bine yakındı. Tabi bu dağılmalar halkın kendi isteğiyle olmamıştı. Daha çok Ferhat ve Botan kampı dağıtmak istiyordu ve bizde buna direniyorduk. Fakat talimatı da dinlemek zorundaydı bazı gruplar. Yani bunlara zorla "gideceksiniz" deniyordu. Tabi bu arada bazı gruplarda gönüllü gitmişlerdi. Mesela bende görevli ve zorunlu gitmiştim Museka köyüne. Kamptan böylece başka yerlere giden yüzlerce aileden yalnızca bizim aile tekrar kampa dönmüştü.

Nehdara'dan çıkışta BM araç ve açık kamyonlarıyla eşyalarımızı da yükleyerek 3 saat sonra Mahmur kampına ulaşmıştık. Eşyalarımız zaten yoktu, adeta çıplaktık. Yani barınaklarımız bile yoktu. Naylonlarımızı ancak hayvanlarımızla götürebilmiştik. Yollarda Saddam'ın istihbaratı gözetiminde sorunsuz gelmiştik Mahmur'a.

Biz gelirken Mahmur'da barınacak yer yoktu, düz bir araziydi Mahmur. İlçesinde Kürtler çoktu, ama Araplar az olmasına rağmen burada ağa gibiydiler. Kürtlerin söz hakkı yoktu. Mahkemelerde bile adalet Arapların yanındaydı. Kürtler burada ikinci sınıf vatandaşlardı. Çünkü burası Saddam'ın denetimindeydi. Bizlere karşı önceden burada aleyhimizde yoğun propagandalar vardı. Bunlar çocuk kaçırıp öldürüyor, bunlar Baasçıdır, Saddam yanlısıdır, Kürt düşmanıdır" diye biliniyorduk. Yine gavur ve müslüman olmadığımızı söylüyorlardı, fakat bir süre sonrasında iç içe kaynaştığımızda, çocukları çocuklarımızla oynadığında bunun böyle omadığını anlayacaklar ve hakkımızdaki yanlış düşünceleri itiraf edeceklerdi bizlere. Onlar bizim yaşamımızdan çok etkilenmişlerdi.

Araplar ise bize hiç karışmıyor, saygı gösteriyorlardı. Biz yine de Mahmur'daki halkı hep bilgilendiriyorduk. Hakkımızdaki yanlış fikirleri böylece temizlemiştik. Tabi savaş sürecinde onlarında ölenleri olunca bize tepki duymuşlardı, ama bizleri tanıyınca daha çok sevdiler, yakınlaştılar. Artık Cuma günleri de camiye gidiyor, Mahmur'da onlara yaklaşıyorduk. Onlarda bizim müslümanlığımıza hayret ediyorlar ve sonra da hayranlık duymaya başlıyorlardı. 8 yıldır da iki çocuğumuz arasında onlarla birlikte aramızda bir kavga çıkmamıştı.

İlk Mahmur'a geldiğimizde bazıları arabadan inmemişti. Kadın ve çocuklar ağlıyor, erkekler birbirlerine küfür ediyorlardı. Çünkü burası barınacak bir yer değildi. Biz burayı kabul etmemiştik. ille buradan göç etmek istiyorduk. Yağmurlar da hiç yağmıyor, toz- duman çok yoğun oluyordu. İçecek su hiç yoktu, tabi yeşillik hiç yoktu, hep taşlar vardı, toprak yoktu. Aşağıdan da müthiş toz bulutları geliyordu, rüzgarları ve toz yağmurları çoktu, yemek bile yiyemiyorduk. Bir elimizle naylonu tutuyor, öbür elimizle yemeğimizi yiyorduk. Bir gün Rıza arkadaş halka genel bir toplantı yaptı. Yardımcı olacağına dair söz verdi. "Hükümet ve BM'yle görüşeceklerini ve yardım alacaklarını, gidecek yerlerinin olmadığını, hiç kimsenin bizi artık kabul etmediğini" söyledi. Böylece

artık burada kalacağımızı öğrenmiş oluyorduk.

Bu arada Mahmur'da bir kız çocuğu da kaybolmuştu. Çocuk sonradan öğrendiğimize göre su içmek için kamptan giderek toz bulutununda yardımıyla uzaklaşıyor ve yönünü şaşırarak yere düşüyordu. 3 yaşındaki bu çocuk daha sonra bir daha da kalkamıyor, cenazesi iki gün sonra bulunuyordu. Tabi herkes seferber olmuştu, fakat çocuk kurtulamamıştı. Mahmur'daki ilk kaybımız o çocuk omuştu. ilk mezarda onundu. Yine 1999 yılında yeni çadırlar verilirken kampta bir yangın çıkmıştı. Yangında bir kadınla bir çocuğu feci şekilde yanarak şehit düşmüşlerdi. Bu aile Cizreli bir aileydi. Diğer aile üyleride hafif yaralanarak kurtulmuşlardı. Bu tabi acı bir olaydı kampımızda. Bu arada da kampta yine giriş ve çıkışlar yasaklanmıştı KDP tarafından. Musul'a izinli gidiş gelişler vardı. O da acil durumlar içindi. Yine bu arada akreplerde çoktu burada ve çok zehirliydiler. En az her gün 4-5 kişiyi akrep zehirliyordu. Bunların yanında yılanlar da vardı. Bu akrep zehirlenmelerinden çok sayıda insanımız şehit düşmüştü. Tabi kurtulanlarda vardı. O kadar çok akrep vardıki, biz bir gün akrep öldürme seferberliğine girdik. Herbirimiz 70-100-1000 akrep öldürmüştük o gün. Daha ilk kazmada topraktan akrep çıkıyordu. Yine içme suyu tankerlerle geliyordu ve muazzam bir kuyruk oluşuyordu. Yıkanmak ve temizlemek için su yoktu. Bu tankerler içme suyu tankerleriydi. Daha sonra BM, kendisi ve saytara için bir bina yaptı. Okulu, hasataneyide daha sonra yaptık. Ardından erzak ve çadırlar geldi. Biz o zamana kadar naylonlarda yatıyor ve kalkıyorduk. Sonrasında ağaçlarda getirildi. Ve yavaş yavaş yaşam normale döndü. Yine kuyular kazıp su bulduk. Bu ikinci sene de olmuştu. Ağaç fidanları ektik ve şimdi burası adeta ormanlığa dönüşmüştü. Yani Mahmur denilen bu çölde bir yaşam yaratmıştık.

2003'te çıkan Irak-ABD savaşıyla da biz sadece izleyiciydik. Bazı kaçan Arap asayişlerini bizlere sığındıktan sonra tekrar Kürtlere teslim ettik. Yine savaş sırasında Mahmur kasabasını Araplardan önce biz aldık. Ve sonra yerel hükümete devrettik. Mahmur'daki kamu kuruluşları ve bankaları işgal edip Kürtlere teslim ettik. O sırada Kürtler bizden Araplara karşı yardım istemişlerdi ve bizlerde Kürtlere yardım etmiştik. Daha sonra onlar bizlere bu anlamda teşekkürde etmişlerdi.

Şu ana kadarki süreçte kısmi olarak BM yardımlarını kıstı hala da kısıtlı veriyor. Artık eskisi gibi değil Mahmur. O korkunç, acılı yıllar geride kalmıştı, ama şimdi nereye ve nasıl sürükleneceğimizin korkusu var hepimizin içinde. Burada bir halkın tarihini küçük bir kesitte vermeye çalıştım. Botan halkının macerasıdır bu.

MESAJIM:

Kampın devrimde oynadığı rol ve iç dinamiklerinin gelişimi açısından oldukça öğretici ve eğiticidir. Artık kendi diliyle eğitim görüp yaşama atılma durumu yaşanıyor. Behere ve Şeraniş'te okumayla başlayan eğitim, şimdi üniversiteye

yetiştirdiğimiz öğrencilerle eğitimde büyük bir devrimi gerçekleştiriyorduk. Bir öğretmen ve bir Kürt aydını olarak bu çektiğimiz acıları tarihe bir ışık, bir katkı olsun diye o yaşadığımız acılı süreci kısa olarak anlatmaya çalıştım. Üzerimize oynanan oyunlardan tutun, nefes alıp verdiğimiz yaşamın en ince noktasına kadar yaşadıklarımızı anlatmak ancak o pratik süreci tekrar yaşayabilmek ve sürekli not tutabilmekle mümkün olurdu. Ne yazıkki hazırlıksız yakalandık yine. Bu anlamda anlattıklarımın ve yaşadıklarımızın bu acılı yılların anlatımına ve başka insanlara duyurulmasına bir katkısı olacaksa ne mutlu bana diyorum.

Selam ve Saygılarımla
Mele Ali Siperti

MELE HALİL VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1939 yılında Gabar'da doğdum. İlkokul mezunuyum, Evliyim 8 çocuğum var. 1993 yılından beri mülteciyim, Şu an Mahmur kampında geçimimizi sağlıyoruz. Yetişkin çocuklarım dışarıda çalışarak geçimimizi sağlıyorlar. Bir çocuğum 1997 yılında gerillada şehit düştü, aile olarakta şu an Mahmur kampında yaşıyoruz.

1993 yılında devlet köyümüzü yakmıştı, o sıra sadece bizim köyle birlikte diğer çevre köyleri de yakmıştı. Köyümüz 500 haneliydi. O sıralar devletin köy yakmaları bu tarihten itibaren başlamış, bütün Kürdistan'a yayılmıştı. Bizim köyde bu köylerle birlikte farklı zamanlarda yakılmıştı. Köy yakıldıktan sonra herkes Cizre'ye gelmişti. Ben o sıralar Zaxo'ya gelmiştim. 13 sene Zaxo'da kalmıştım. Çocuklarımın hepsi o sıralar Cizre'de bulunuyordu, fakat daha sonra onları da yanıma alarak sınırı kaçak olarak beraber geçtik. Zaxo'ya geldiğimizde artık köyümüzde kimse kalmamıştı. Cizre'deyken ailemin kaldığı köye havanlar atılmıştı, orada kalmamız mümkün değildi ve her an şehit düşebilirdik.Gelirken hiçbir eşyamızı da götürmedik, kaçak olarak 1993 yılında Zaxo'ya gelmiştik.

1995 yılında Güney savaşı çıktığında artık Zaxo'da da kalamazdık. Burası hem bizim açımızdan güvenli değildi, hemde kuzeyden göç eden yurtseverlerin toplandıkları yer değildi. Zaten burada da rahat hareket edemiyorduk, sürekli baskı altına alınmış bir yabancı gibi hissediyorduk kendimizi. O süreçte kuzeyden göç edenler Etruş kampında toplanıyordu. Bizlerde öyle yaptık ve Etruş kampına geçtik. Her kampta ya da her gittiğimiz yerde olduğu gibi buraya gelirken de yine eşyalarımızı getirmemiştik. Cizre'de de savaş bütün yoğunluğuyla devam ediyordu. Köy yakmalar, insan kaçırmalar, toplu katliamlar hızla devam ediyordu. O süreçlerde Amed'de de bir çok olaylar olmuştu, yine Şıranak'taki Cizre katliamı o dönemin serhıldanlarının yoğunluğunu ve devlet üzerindeki etkisini gösteriyordu. Devlet bu serhıldanların geleceğini ve sonunu görmüş ve hızla serhıldanların üzerine yürüyerek bastırmaya çalışmış, fakat hıncını alamadığı için köylerimizi yakmaya başlamıştı. Mültecilik zaten bu dönemlerden itibaren başlamıştı, bizde bu ilk mülteci akımlarından itibaren göç etmeye başlamıştık. Cizre bu anlamıyla hem göçün, hem serhıldanların, hem gerillaların, hemde savaşın en yoğun olduğu bir alandı. Her ne kadar Cizremiz Mem Û Zin destanının doğduğu yer olsa da, burada büyüyen şey de aşkın hüzünlü öyküsü değil, acı savaşın ta kendisiydi. Bir savaşın acımasız yüzü ve hüznüydü yaşanılanlar. Cizre ve Şırnak'taki olaylar bu acılı dönemin başlangıcı desekte yanlış olmayacaktı.

Köydeyken evimizin üzerine askerler tarama yaparken korucuların zulmü zaten hiç bitmiyor, devletten daha zalimce bizlere yöneliyorlardı. Korucular ve devlette köydeki yurtseverlerden yardım toplamaya çalışıyor ama başaramıyordu. Devlet 1994 operasyonuna kadar tüm köyleri yakmayı başarmıştı. Halkın sorunların gidermede başarılı olamayan devlet, köy yakmalarında ve insan kaçırıp katletme işinde dünya rekoru kırıp, insan hakları ihlallerinde de dünya birincisi olma başarısını gösteriyordu. Cizre'de yakılan köylerden sonra halk Silopi'ye geçmişti. Çocuklarda daha büyümeden küçük yaşlarda savaşın çirkin yüzüyle karşılaşıyorlardı. Çocuklara gelecek hazırlamaktan aciz olan Türk devleti, onlara bugünün ve yarının hediyesi olan savaşı sunuyordu kanlı elleriyle. Bu tip olayları göç ettiğimiz güney sahasındaki kamplarda da görecek, TC bizi burada da rahat bırakmayacaktı.

Köyümüzdeki yaşadığımız süreçlerde karakolun bize saldırmaması için köyde nöbet tutuyorduk, karakol mesafeden dolayı bizi göremiyordu. Köyde hepimiz karakola kayıtlıydık ve günlük denetleniyorduk. Başka köyden bizlere misafir gelse bile karakola müracaat etmek zorunda kalıyor, kimlikleride tabiki karakola teslim ediyorduk, yoksa tutuklanıp Diyarbakır cezaevine gönderiliyorduk. Yine ağaç, sudan yararlanma işlerini karakol adına bizler yapmak zorunda kalıyorduk, askerler bu işi yapmıyordu ve sürekli bizleri çalıştırıyordu. Bize "sen bunları besleyeceksin, çünkü biz sizleri koruyoruz" diye söylüyorlardı. Her sabah köy çıkışında yolda mayınlar döşeniyordu askerler tarafından. Gece mayınlar gerillalar için konuluyor, gündüzde kendilerinin basmaması için mayını çıkrarıyorlardı, işte böyle çıkardıkları sırada bir mayın patlayınca bir asker ölüyordu. Yine köyde her gün aramalar oluyor, aramayı yapanlar bizlere " silah verebilirmisin" diye takılıp alay ediyorlardı.

Bizim köy Şırnak'tan uzaktı ve hep dağlık alandı. Operasyona çıkan askerler yağışın çok olmasından dolayı operasyonlarını yarıda kesip sonuç alamadan geri dönüyorlardı. Çok yorgun düşen askerler sayılarının fazlalılığından dolayı dinlenmek için köylere dağılıyor,evlere zorunlu misafir oluyorlardı. O süreçlerde bir operasyon sonucu 4 askerde bizim eve gelmişlerdi, soğuktan adeta donmuşlardı. Onlarla konuştuğumuzda "bizim yerimizde olduğunda ne yapardınız" diye sorduğumuzda onlar bizlere "biz sizin gibi yapmazdık" demişlerdi. Askerler 3 gece yanımızda kalıp daha sonra gittiler. Sonrasında artık bizlerde yavaş yavaş köyden çıkmak için hazırlıklara başlamıştık, çünkü köyde artık yaşamak oldukça zorlaşmıştı. Gece bile bir evde ışık gördüklerinde hemen o eve kurşun atılıyordu karakol tarafından, Adeta onların canlarının sıkılmayacağı bir hedef tahtası olmuştuk. Onlar bize "burayı terk edin, burası bizim memleketimiz" diyorlardı. Bizde artık burada kalamayacağımızı gün geçtikçe artan baskılar sonucu iyi anlamıştık. Kendi toprağımızda istenmiyorduk, bu nedenle biz ailece önce köyümüzden çıkmak zorunda kaldık. yıl 1993'tü, Cizre'ye gelmiştik, bir oğlumda milislik yapıyordu, fakat burada da yaşamımız tehlikeye girmişti, oğlum beni uyarınca ben yine Cizre'den çıkmak

zorunda kaldım. Bir sene sonra Cizre'den ailemle birlikte çıktık. Gece yarısı eşyalarımızı ve çocuklarımızı katıra bindirip sudan geçirerek yürüyüşle Zaxo'ya geldik.

9 Şubat 1993 yılında Zaxo'ya gelmiştik. Tabi bu köyden çıktıktan bir sene sonra herkes Zaxo'ya gelmişti, mültecilerinde hepsi buraya yığılmıştı. 1994 yılı olduğunda açlık grevine girmiştik, çünkü açkta, sahipsiz ve kimliksiz kalmıştık, kimse bizle ilgilenmiyor, aksine bizden kaçıyorlardı. Tam 20 bin kişi mülteci olarak Zaxo'ya göç etmişlerdi. 200 insanda açlık gerevine katılmıştı, açlık grevide bir ay devam etmişti. Yetkililer bizleri şaşkınlıkla izliyordu, hatta tuvaletlere bile bakıp acaba bir şeyler yiyorlarmı diye kontrol ediyorlardı. Nihayet açlık grevimiz taleplerin kabul edilip, zaferin kazanılmasıyla sona ermiş, BM sonunda mülteciliğimizi kabul etmişti. Sonrasında bizlere battaniye ve soba verdiler. İnsan başına 13 kilo un, 100 gram şeker, 750 gram yağ, 250 gram mercimek, yine aşağı yukarı 200 litre gaz verdiler, fakat kampa verilen su ve erzak yardımları çok çok azdı, paramız zaten hiç yoktu. Zaxo'da da evler paralıydı. Yani biz böyle bir durumda yaşayamazdık, ancak ve ancak açlıktan ölebilirdik.

güneye operasyon yaptığında Zaxo'ya Türk ordusu geldi, burada da bizi çok sıkıştırdılar.

Türk ordusu geldiğinde biz artık Zaxo'da yoktuk, Etruş'a geçmiştik. BM arabalarıyla 5-6 saatte hepimiz oradaydık, yol süreci çok kötü geçmişti ve yollar oldukça bozuktu. Tabi biz Etruş'a grup grup gelmiştik..Tam 20 bin kişiydik Etruş kampında. Tabi bu arada Etruş kampının yanında bir Geliya Kıyamet kampımız vardı. İki kampta o sıralar toplanmıştı, yarımız burada, yarımızda öbür kamptaydı. Biz gelmeden önce bu iki kampta 16 bin kişi vardı, ama o kadar göç edenler vardı ki bir anda sayı 20 bini bulmuştu. Türk devleti biz buradayken hala köy yakıp, insanları katlediyor böylece göç kervanına yeni yeni yurtseverlerimiz eklenenerek güneye kampımıza gelip mülteci oluyorlardı. Bizlerde aile olarak Etruş kampında kalıyorduk, iki kamp arasıda yüyüyüşle bir saatlik bir zamandı.

Etruş kampında herkes çadırlarda yaşıyordu, hiç ev yoktu, sadece br hastanesi vardı. Etruş'ta düz bir araziydi, yakınımızda bir dere geçiyordu, Etruş'un etrafıda dağlıktı, ağaçlarımızda vardı, yine domates ve pirinç ekiyorduk. O sıralarda MED TV'de yayına başlamıştı. Kampımızda da her semtimizde birer Televizyonumuz vardı, tüm semtler bir tek belirlenen yerde televizyonu seyrederdi. Bizlerde o dönem yeni açılan MED TV'mizi uydu yayını aracılığıyla büyük bir heyecan ve coşkuyla seyretmiştik. Artık bizlerinde bir televizyon kanalı vardı; sorunlarımızı, isteklerimizi tüm dünyaya duyarabilecektik, bu belki yaşadığımız onca kamplarda duyduğumuz tek mutlu haberdi diyebilirim.

Daha sonraki süreçlerde kampımıza BM tarafından ambargo konulmuştu. PKK'yle ilişkilerimizden dolayı onlar bizlere her türlü ambargoyu uyguladılar.

Bizleri PKK'den koparmak temel hedefleri olmuştu, ama biz onların bu amaçlarına hep engel oluşturduk. Tabi o sıra iki kamp şeklinde yaşıyorduk; BM Geliya Kıyamet kampının boşaltılmasını ve Etruş kampına dahil olmasını istiyordu. Tabiki amaçları Geliya Kıyamet kampının Gare alanındaki arkadaşlara yakın olmasından dolayıydı. BM ve KDP TC'nin de önerisiyle Geliya kıyamet kampındaki halkın PKK'yle ilişkilerini kesmek oradakileri Etruş kampına aktarmak için harekete geçtiler. Bu sebeple bizlere yiyecek ambargosu da dahil her türlü ambargoyu uygulamaya başladılar. Önce Geliya Kıyamet kampındakilere Etruş Kampına dahil olsun diye uyguladılar. Tabi onlar ambargo içinde açlık çekerken bizlerin yiyecek alması doğru olmazdı, bizlerde artık gelen yiyecekleri almamaya başlamıştık. Bu Geliya Kıyamet kampına verilen en büyük destek ve dayanışmaydı. O sıra bizlerde kendimizi Geliya Kıyamet kampındaki halkımızla dayanışma için aç bırakıyor, BM'nin gönderdiği yiyecekleri geri çeviriyorduk. Sonrasında BM ve KDP'nin dayatmaları sonucu Geliya Kıyamet kampı ile Etruş kampındaki çocukların ve yaşlıların durumları kötüleşince artık bizlerde Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına aktarılma işini kabul etmek zorunda kalmıştık. Örgütte bunu normal karşılamış, bizlerin kötü durumlarını görerek duruma müdahale etmiş ve kararı bizlere kabul ettirmişti. Örgütümüzünde talimatı o yönlüydü, yoksa kamptan çok şehit verebilirdik. Bu arada hayvanlarımızda yavaş yavaş telef olmaya başlamıştı, tabi bizlerde çok açlık çekmeye başlamıştık. Nihayet 93 günlük direnişten sonra hepimize tekrar erzak gelmişti, arkasından kampta evlerde yapılmaya başlandı, daha sonra da kamp üçe bölündü; bir kısım Irak'a, bir kısım Saddam'ın denetimindeki bölgeye, bizlerin de içinde bulunduğu bir kısım halk ise Etruş kampına aktarıldı. Daha sonra bizlere BM "buradan göç edeceksiniz" dedi. Bizde burayı yine terk etmek zorunda kalmıştık. Daha sonra Ninova'ya BM'nin arabalarıyla 11 bin kişi olarak geldik, akşam olduğunda hepimiz buradaydık, eski çadırlamızıda buraya getirmiştik. İki ay sonra artık KDP burada yine kontra eylemlerine başlayacaktı.

Ninova'nın yarısı KDP, yarısı da Saddam'ın denetimindeydi ve bu iki güçte sürekli kampla oynuyordu. En büyük zararı da KDP vermişti; KDP bazı milislerimizin mallarına el koyuyor, onları rehin tutuyordu. Yine KDP'nin nöbetçileri de taziyeye giden bir grubu silahlarıyla tarıyordu. Yapılan taramada 18 yaralı ortaya çıkmıştı. 2 tanede şehit düşen insanımız vardı Yine daha sonra 2 bin koyuna el koyup, çobanı da katletmişlerdi. Artık burada da kalmamız mümkün değildi, çünkü artan baskılar ve kampa saldırı yapılacak haberini almıştık. KDP'liler yavaş yavaş kampı çembere alırken bizlerde yavaş yavaş toparlanmaya başlıyorduk. Artık ne kadar eşya, ne kadar hayvan varsa Nehdara'ya doğru yanımızda getirdik, arada sadece 10 kilometre yol vardı. Ve yürüyüşle 5 saatte Nehdara'ya geldik. Nehdara, Saddam'ın denetiminde bir yerdi. Mevsimde kıştı ve çok kar yağmıştı. Havalarda çok soğuktu. Oraya geldiğimizde ilk geceyi barınaksız, sobasız bir şekilde yağmur ve soğuğun

altında geçirmiştik. Karla karışık yağmur altında büyük bir razaleti yaşıyorduk, Çok kötüydü durumumuz o zamanlar. 2-3 gün burada kaldıktan sonra BM müdürü bizlere "Saddam sizi buraya getirdi" dedi. Bizde onlara "siz bizleri KDP'ye öldürttünüz, bizde oradan kaçtık" dedik. Müdür daha sonra gitti ve arkasından bize erzaklar gelmeye başladı. Saddam'da bize erzak getirdi, fakat azdı. 6 ay Nehdara kampında kalmıştık. Nehdara tampon bir bölge olduğu için burada mayın çoktu, hepsi Saddam mayınlarıydı, burada birkaç insanımız mayına basıp ayaklarını, gözlerini, ellerini kaybettiler. Yine bir çok hayvanda mayına basıp telef oldular. Artık burada da yaşayamayacağımızı anlamıştık. BM'de çıkmamızı dayatıyordu, çünkü tampon bölgede durup Saddam denetimine yakın olmamızı istemiyordu. "Çıkmazsak yardımı kesip bizlerden uzaklaşacaklarını" söylüyordu. Bu nedenle hem yalnız kalmamak, hemde Saddam'ın yardımlarının oldukça az olması burada kalmamamızı gerektiriyordu. Zaten o sıralar Saddam'ın ülkesindeki halkta açlıktan, ilaçsızlıktan dolayı ölüyorlardı. Onların üzerinde de ABD ve Avrupa'nın ambargosu vardı.

BM arabalarıyla birkaç eşyalarımızla Nehdara'dan çıktık. Artık Nehdara kampını da Mültecilik tarihine adını yazdırıp, uzun yıllar yaşayacağımız Mahmur kampına doğru hareket etmiştik. BM'de artık bizim yanımızda olacağına dair söz bunun için söz vermişti.

Mahmur kampında geldiğimizde çöl gibi coğrafya, cehennem gibi bir iklim ve oksijeni az bir atmosferi ile, kurak bir mekanla karşılaşmıştık. O sırada herkeste güzel hayal ettikleri bu yeni yer için bir hayal kırıklığı başlamışı. Ama bundan sonraki yaşayacağımız hemde uzun yıllar yaşayacağımız bir yer olacağını kimse aklından geçirmemişti. Mahmur kampında yaşamamak için bir çok sebepler vardı; hem çöl gibi oluşu, hem zehirli akrep ve yılanların oluşu, hemde sıcaklığın 60 dereceye yakın oluşu burayı yaşanılmaz kılıyordu.

Diyebilirimki Mahmur kampının en zorlu süreci 1999 yılında Önderliğin uluslararası komployla esaret altına alınmasıydı. Aylarca süren açlık grevleri, fedai eylemleri, gerillaya katılımlar, yürüyüşler bu senenin en yoğun siyasi aktiviteleriydi. Çok zorlu ve çok acılı bir yıldı.

2003 yılına gelindiğinde ABD ve Irak arasında yaşanan savaşta, kamp olarak fazla etkilenme olmamıştı. Tersine bazı şeylerin lehimize de değiştiğine de şahit olmuştuk. Erzaklarımızda iyi geliyordu, hemen hemen her hafta erzaklarımız geliyordu. Savaştan sonra da kamp halkı artık kamp dışında Hewler ve Süleymaniye taraflarına çalışmaya gidip ekonomilerini de düzeltiyordu. Bu onlara biraz olsun yaşamlarında ekonomik rahatlık getirmişti.

2004 yılında ise örgütsel kriz çıkmış, Botan ve Ferhat gibi tasfiyeci kişiliklerin başını çektiği, örgütü dağıtmaya yönelik provokatif, tasfiyeci bir durumla örgüt karşı karşıya kalmıştı. Daha sonra Önderliğimizin müdahalesi ve halkla örgütün birlikte hareket etmesi sonucu bu tasfiyecilerin hepsi Süleymaniye'ye kaçarak YNK'ye sığındılar. İhanetçilerin düştüğü durum kendi düşmanından daha beter olmuştu.

MESAJIM:

14 sene boyunca hep mültecilik yaşadım, çok zorluklar ve acılar çektim. Bazen ölümlerle tehdit edildim, bazende ölümden kılpayı kurtuldum. Bütün bunlara rağmen yaşadığım bu son 14 yıllık mültecilik yaşamımın anlamlı olması benim için bir onur kaynağıdır. Halkımızın ögürlük ve demokrasi mücadelesinde yanında olmanın onurunu ve gururunu bugünde sürdürmekteyim. Ödediğimiz bedellerin bir gün sonuç vereceğine inancım büyüktür. Gerek Türk halkı ve gerekse de Kürt halkının düşmanı olan bu sistemin aşılarak demokratikleştirilmesi için her iki halkın birlikte hareket etmesi zorunludur. Bu temelde çağrımda her iki halkın ancak birliktelikle bölgeye özgürlük getireceği düşüncesidir.

Selam ve Saygılarımla
Mele Halil Gabar

MELEK MİJİNİ VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1947'de Uludere'de Mıjini köyünde doğdum. İlkokul 5.sınıfı bitirdim. Ailede üç kardeştik. O zamanlar geçimimizi hayvancılıkla sağlıyorduk. Ailemiz feodal özelliklere sahip bir aileydi. Daha önce de güneyde gelişen Barzani hareketine de bir sempatisi vardı, fakat PKK'nin çıkışıyla 1978'den itibaren partiyle tanıştık ve bugüne kadarda birlikteyiz. Tabi şu an evliyim ve 6 çocuğum var. İçlerinde 3 çocuğum evli, üç çocuğumda yanımdadır. Ve hala Mahmur'da kalıyoruz. kampta hayvan besleyerek geçimimizi sağlıyoruz.

23.04.1994'te TC'nin büyük baskıları sonucunda zorunlu olarak kendi topraklarımızı terk ederek Irak Kürdistan'ına koçber olmuştuk. Her köy kendi fikriyle birbirinden habersiz gruplar halinde gelmişti. 3 sene TC köyümüze ambargo koymuştu. Köyümüz 330 haneydi. O süreçlerde hükümetten bir çağrı gelmişti köyümüze bize "korucu olun" denmişti. O zaman sene 1991'di. Biz tabi ki bunu kabul etmedik. Bu tavrımıza TC tarafından bizlere yönelik 3 senelik ambargoyla cevap verildi. 1994'te yine "ya korucu ol, ya da buradan gidin" denmişti. Bize 3 ay süre verilmişti. Bizlerde tekrar köye gidip bunu köy halkına anlattık, Köy halkı da tereddütsüz hükümetin bu önerisini reddetti. Süre sonunda hükümet bizleri tekrar çağırarak "bu köylüler karar verdimi? Korucu olacaklar mı? Olmayacaklar mı? Ne haber getirdiniz?" o sıralar bende ihtiyar heyetindeydim. Ve bunlar ihtiyar heyetine söylenmişti. Bizlerde hükümete "köylülerin korucu olmayı kabul etmediklerini" söyledik. Ve 3 sene bu devlete karşı direnerek herşeye rağmen korucu olmadık. Bu sefer bizi askeri bir tabur çağırdı. Taburun komutanı bir yarbaydı. Biz bu çağrıya karşı yanımıza birkaç köylü de alarak ihtiyar heyetiyle taburun yanında bulunan korucubaşı Hazım

ağanın yanına gittik. Ve ona "devlete karşı bizleri koru, muhafaza et" dedik. O da bizleri "müdafaa etmeyeceğini, çünkü hükümetinde bunu kabul etmeyeceğini, köylerinizin bizim sorumluluk alanımızdan 2-3 saat uzak olduğunu" söyledi. Ve yine hepimize dönerek "bize katılın, APO'cuları öldürüp başını bize getirirseniz sizlere ev, toprak, iş vereceğiz" dedi. Fakat biz yine bunu kabul etmedik. Bu konuşmaları Hazım ağanın evinde yapıyorduk. Bu sırada tabur komutanı yarbay eve gelerek bizleri dışarıya çağırdı. Bahçeye bizleri çekip oturttu ve konuşmaya başladı. Komutan konuşurken bizlere ağza alınmayacak küfürler ediyor, ardından tehdit ediyordu. Komutan bizlere "siz gece APO'culara silah ve yemek veriyorsunuz, gündüzde biz APO'cu değiliz diyorsunuz, bu böyle olmaz, üç yolunuz var; Birincisi Besta alanı APO'cu kamptır. İsterseniz oraya gidin. Köyünüzle birlikte gidin. İkinci yolunuz APO'cu olmayacaksanız Barzani'nin yanına gidin. Size izin veriyorum. Üçüncü yolunuz ise Türk bayrağı altında yaşarsanız el ele olacağız, birlik olacağız ve korucu olacaksınız. Bu şartlardan birisini kabul edeceksiniz. Size üç gün süre veriyorum" dedi. biz ise ona "söylediklerinizi köye bildirelim" dedik. Komutanda bunu kabul ederek bize "gidin" dedi. Biz bu durumu kabul etmedik. Zaten kabul edilmeyeceğini iyi biliyorduk. Sonuçta Türk devletinin bir yöneliminden kaygı duyan bir çok köylümüz Antep, İzmir, Antalya, Van, Şırnak'a göç ettiler. Bizlerde Irak'a doğru yol aldık. 138 haneyle Irak Kürdistan'ına hareket ettik, toplam yolculuğumuz üç gün sürmüştü. O sıralarda tabur eğitiminin olduğu yerde Şivit köyünün yakınlarında tatbikat adı altında top atışları yapıyorlardı. O sıra bizde göç yollarındaydık, o top atışlarından bir mermi göç eden insanlarımızdan 6 kişinin üzerine gelince iki insanımız şehit düştü, dört insanımızda yaralandı. Yaralılarımızı hemen Zaxo'ya tedavi için gönderirken, şehitlerimizi de toprağa verdik**. 23 Nisan 1994'te biz Behere'ye geldik.** Tabi bu tarihe kadar bizden önce de bu kampa gelenler olmuştu. Behere'de 5-6 köy daha bizden sonra Behere kampına gelmişti. Ne kadar grup gelse, Zaxo'da bulunan BM hemen bize erzak ve çadır veriyordu. O zamanlar BM'nin durumu bizlere karşı çok insancıldı, fakat bizim kampın yanında bulunan derenin öbür tarafında bir Türk karakolu vardı ve sürekli bizleri top, mermi atışlarıyla taciz ediyordu, bu bizim moralimizi bozmak içindi. Behere'ye geldikten bir ay sonra bizler siyasi mülteci hakkımızın verilmesi için Zaxo'da açlık grevine gittik. Zaxo'da BM'ye "biz burada kalacağız, yoksa açlıktan öleceğiz" dedik. Nihayet açlık grevinin 28.gününde talebimiz BM tarafından kabul edildi, sonra biz kendi başımıza hem Behere kampı, hemde diğer **Şeraniş kampıyla birlikte 13 Eylül'de Bersivi'ye geçtik.** BM ise bizi yine terketmişti, çünkü bizim kendi başımıza gelmemize kızmıştı, fakat BM 20 gün sonra kampımıza geldi, bize "burada olmaz, KDP size yer verecek, KDP'nin vereceği yer geniştir, çünkü sizin hayvanlarınız çoktur" demişti. Biz 39 kişiyle birlikte BM'nin gösterdiği yere gittik ancak burası yaşanılacak gibi bir yer değildi. Daha sonra Neçirvan Barzani'nin yanına giderek ona "burası iyi bir yer değil" dedik. Kendisinden Zaxo'dan bir yer istedik, fakat

bize "hayır, sizi koruyamayız" dedi. önümüze tercih olarak Etruş veya Geliye Kıyamet kampını koydular. Böylece başka seçeneğimiz olmadığı için üç ay sonra gruplar halinde **hem Etruş'a, hem Geliye Kıyamet'e geldik.** O sıralar KDP'yle PKK arasında çatışmalar yaşanıyordu, bizde kamptan PKK'ye 100-150 genci savaşçı olarak vermiştik. O sıralar PKK'ye destek vemek için yürüyüşte yapmıştık. Yürüyüşte öğretmenlerden kadro çalışanı Jiyan arkadaş şehit düşmüş 12 yaralıda vermiştik. KDP karakolundan yürüyüş halindeki grubumuza ateş açılmıştı, daha sonra KDP'lilere "kampa saldırın" talimatı geldi. Bizlerde silahı alıp cevap verdik. "Kampa girerseniz sizleri öldürürüz" dedik.

Etruş kampı çevresinde 16 KDP karakolu vardı ve KDP'liler hep kampımıza silahla ateş ederek saldırıyordu, bizlerde o sıralar çadırlarda yaşıyorduk. O sıralarda biz Etruş kampındayken bir kamp daha vardı. O kampın adı da Geliye Kıyamet kampıydı. Burası A kampıydı, biz ise B kampıydık. Geliye Kıyamet kampı Gare alanına yakındı, bu kampta kuzeye göç edenlerde vardı. BM'de bizlere "Geliye Kıyamet kampına gidin" diyordu. Bizlerde gitmek istemiyor, "Etruş kampında kalmak istediğimizi" söylüyorduk, hatta bu söylemlere yakın bir söylemi de Ebubekir, Ferhat ve Sinan Sor yapmıştı. Bizlere "herkes 10 haneyle birlikte KDP denetimindeki yerleşim yerlerine gitsin" dedi. Tabi bizler bunu hemen reddettik, fakat bir grup hane Simele ve Duhok'a gittiler. Bazı ailelerde Türkiye'ye gittiler. Kampımızda büyük çoğunluğunu Hilal'liler, ikinci çoğunluğu da Mijiniler oluşturuyordu. Bu sıralarda Ebubekir'in talimatıyla Sinan Sor "Hilaliler, Mijinililer Gare'ye arkadaşların yanına, geriye kalanlar ise nereye giderse gitsinler" dedi. Bizler yine bunu kabul etmedik, çünkü TC oraları vuruyordu ve orası savaş alanıydı. Bu da biz sivil halkın imhası demekti.

Bu arada KDP Geliye Kıyamet kampına saldırarak bir milisimizi şehit etti. Onlar bize gündüz saldırıyor bizde onlara gece saldırıyorduk. Sonra KDP bize ambargo koydu. Bunun üzerine partide bize "Etruş'tan çıkın, çoluk çocuğunuzla Geliye Kıyamet kampına gidin, onlara destek verin" dedi, fakat o sıralar KDP karakolları çevremizde olduğu için biz kamptan dışarı adım atamıyorduk. Bizlere zaten hep saldırıyordu. O sıra BM'de bize erzak vermişti, 70 gün erzak hiç almamıştık. Biz yine BM ve KDP'nin gelen talimatlarını kabul etmeyince BM yine bizi terk etmişti. Yine bu sıralarda Ferhat'ta parti adına gelmişti, bizlere "herkes serbesttir, isterseniz KDP denetimindeki alanlara gidebilirsiniz" dedi. Biz bunu da kabul etmedik, BM'de zaten erzak vermiyordu. Artık arkadaşlar Ninova'ya gideceğimizi söylüyordu. İşte bu talimattı. Ve **Ninova'ya 14 Nisan 1997'de gittik.** Musu!a bağlı Şexan mıntıkasındaydı Ninova; bir ilçeydi Ninova, aynı Mahmur gibi. Ninova'dayken Talabani bize yer vereceğini söylüyordu, fakat TC baskı yapınca sözlerini tutmadı, adeta söylediğine pişman olmuştu. Ninova kampında da hayvanlarımızı yine KDP çalmıştı. Bir çobanı öldürmüş, keçilerini de çalmışlardı, çobanın adı Ferhan'dı. Ardından Piro isimli bir insanımız katledildi. Yine Ahmet ve Muhammed isimli iki kardeşi katlettiler. Yine bir düğünde yine bir KDP saldırısıyla 7 insanımızı daha kaybetmiştik.

KDP bir ölüm makinesi gibi hareket ediyordu adeta. O süreçlerde bu olaylar yaşanırken **13 Şubat 1998'de Ninova'dan ayrılarak Nehdara'ya geldik.** KDP bizi burada da rahat bırakmadı ve kampa ateş açarak kamptan bir kadını yaraladılar. Saddam'ın gücü de bizi KDP'ye karşı biraz denge meselesi yüzünden korumak zorunda kalıyordı, ama burada da biz idare edemiyorduk. Talabani bu arada bize "size yer vereceğim, sizleri koruyacağım" demişti, ama daha sonra bu fikrinden vazgeçti, çünkü TC onu tehdit etmişti. "Bunlara yer vermeyin bunlar PKK'lidir" diye Talabani'yi tehdit etmişlerdi. Rıza Altın arkadaş Bağdat'a Saddam'ın yanına bir heyet göndererek yer istediler. Bu konuda Saddam'da güçlerine bizlere yer vermesi konusunda talimat verdi.Heyet kampa gelip bize "yer bulduklarını" söyledi. Saddam'ın arabalarıyla birlikte aşağı yukarı 100 den fazla araç sayısı vardı ve biz bunlarla Mahmur'a geldik. Toplam nüfusumuz 11 bin kişiydi. **24 Mayıs 1998'de Mahmur'a geldik.** Burada BM bizlere sahip çıkmıştı. Dönem dönem yardımlarını kesse de ilişkilerde fazla bir gerginlik olmuyordu.

Mahmur'da herhangi bir ciddi sorunla karşılaşmamıştık. O yıl Saddam hala Irak'ta iktidardaydı. Mahmur'a ilk geldiğimiz zaman belki diyebilirim ki dünyanın en berbat kampıydı; her yer çöldü, sıcaklar çoktu ve etraf akrep doluydu. Bunlar çok zehirli,siyah akreplerdi. Yine Saddam zamanında kalan mayınlarla etraf bir cehennemi andırıyordu. Sanki özel olarak, sanki bitirilmek için buralara atılmıştık. O sıralarda Mahmur kampına Nahdara'dan gelmiştik. 7-8 bin nüfusla bu çölde kendimize yer arıyorduk. Zaten kamp dışına çıkmamıza izin verilmiyordu, KDP önümüze hep yasaklarını çıkarıyordu, Duhok'a gidişimiz yasaktı. Erbil ve Süleymaniye'ye şartlı bırakılıyorduk, yazılı kayıt olması şarttı, BM'de kampa daha sonra gelmişti.

Yine burada 2003'te Irak savaşı olmuştu. Saddam iktidardan devrilmişti, artık yavaş yavaş kampta KDP denetimine giriyordu. Zaten son aylarda erzakta da kısıntılar yaşandığından dolayı insanlarımızda artık kamp dışında ücretli işçi olarak çalışıp zaruri ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Bunun yanında 8 kamp içerisinde en sessiz kampın Mahmur kampı olduğunu söyleyebilirim. Kamp geçmiş kamplara oranla daha az sıkıntılar çekti, ta ki Önderlik esaret altına alınıncaya kadar. Mahmur'daki Soran halkı bize çok iyi davrandılar ve hiçbir zararlarını da görmedik.

Tabi Mahmur'a geldikten bir sene sonra Önderliğimiz yakalanınca kampta birçok kişi dağa çıkma kararı aldılar. İki arkadaşta kendisini yakmıştı. Önderliğe bağlılık artık ateşte ifade buluyordu. Uzun bir süre Mahmur Önderliğin yakalanmasıyla kendisine gelememişti. Burada da yürüyüşler, açlık grevleri, toplantılar ve değişik siyasal eylemlerde hızla yapılıyordu. Tabi tüm bu aktiviteler Önderliğin geri çekilme sonrası siyasal demokratik mücadele yöntemiyle demokratik bir ortamda tekrarlanmaya başlandı. 2003 Irak savaşı sonrası da kısmi yatırımlar Mahmur kampına olmuşsa da normalleşmenin yani

sıra BM ambargoları da günümüze kadar sürmüş, insanlarımız kamp dışında ücretli işçi olarak çalışmak zorunda bırakılmışlardı.

MESAJIM:

Bizler Etruş'a gelmeden dilekçe yazmıştık, BM'ye vermiştik, bütün dünyaya çağrı yapmıştık yardım için. Daha sonra yaşayacağımız Irak sahasında kampımızı kurduk. Bizlerin suçu ne? Bunları bilmek bizim hakkımız. Neden bize böyle davranılıyor.? Bunları bende anlatmak, yazmak istedim. Mahmur kampında Soran halkı bize çok iyi davrandılar. İstedim ki bunlar bir deftere, bir kitaba yazılsın, tarihe bir not düşülsün. Mülteci tarihimiz ve bu tarihi yürüyüşümüz bizlerle birlikte mezara gömülmesin, insanlar bunları okusun, bilince çıkarsın ve hiç unutmasın. Daha sonraki kuşaklara da anlatsın istiyorum. Bu vesile ile tüm halkımıza ve tüm dünya insanlarına barış, özgürlük ve eşitlik taleplerimi yineliyorum.

Selam ve Saygılarımla
MELEK MİJİN

OSMAN KUTLU VE AİLESİNİN YAŞDIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1960 Hakkari Aksu Köyü doğumluyum 9 kardeşli bir aileden geliyorum. 5 erkek, 4 kız çocuğu vardı önceki ailemde. Tarım ve hayvancılıkla geçimimizi sağlıyorduk. Okul okumadım ama okuma yazma biliyorum. Okuma yazmayı Türkiye'de askerlik yaparaken öğrenmiştim. Şu anda evliyim ve altı çocuğum var. İki tanesi Van'da oturuyor. Bu kampta bir bakkal dükkanımız var. Bir çocuğumda kamp dışında işçi olarak çalışıyor, geçimimizi de böyle sağlıyoruz. Yine bu kampta siyasal çalışmalarımı da asayiş bünyesinde görev alarak sağlıyorum.

1990'ların başlarında o sıralar daha köydeydim. Düşmanın köyümüze baskıları oluyordu. 1994'te köyümüzde bir çatışma çıkmıştı, bende milistim. Artık bu çatışmada da düşman çok kayıp vermişti. Düşman bu seferki operayonundan sonuç alamayınca köye tank ve topla yöneldi. Önce yolu kapattılar. Bir albayda yanımıza gelip köylüleri toplayarak bizlere "alın çoluk çocuğunuzu dağa gidin" dedi. Bizleri PKK'ye yardım etmekten dolayı suçluyordu. Bizde artık köyümüzden çıkmak zorunda kalmıştık. Hemde o albayın konuşmasından 2-3 saat sonra köyden çıkmak zorunda kalmıştık.. 4 saat yürümüştük. Köyümüz aslında yedi taneydi ve burasına bir mıntıka olarak bakılıyordu. Toplam 7 köyde 50 hane vardı.

1000'e yakın insan 1 saatte hazırlıklarını yapıp yola koyuldular. Dört saat yürüdükten sonra bir köye vardık ve iki aya yakın burada kaldık. Dinlenip hayvanlarımızı otlattık. Daha sonra tekrar boşalttığımız köye askerlerin haberi olmadan geldik. Bu sefer yine operasyon çıktı. ardından yine düşman köye gelince biz yine yedi köy buradan kaçtık. Döndüğümüzde düşman operasyonunu yapıp tekrar köyümüze gelince bizler tekrar kendi toprağımızı terk etmek zorunda kalmıştık. Adeta operasyonlarla köşe kapmaca oynuyorduk. O geliyor biz gidiyorduk. Biz tekrar yerimize gittiğinde yine düşman geliyordu, hemde tankla topla. Bu operasyon yine aynı yerde Çiyaye Reş'te yapılmış 50 arkadaş bu operasyonda şehit düşmüştü. Bizde köyümüzden çıkıp yola tekrar koyulmuştuk. Van'a geldiğimizde yolculuğumuz 4 gün sürmüştü. Hayvanlarımızı bu yollarda sattık, ucuza da satmıştık. Biz buradayken zaten ben hala milislik görevi yapıyordum. Ve arkadaşlar bana buraya yerleşip bize "çalışın" demişti, bizlerde çalıştık, tanıdık arkadaş yoktu. Bu arada düşmanda boş durmuyor aramıza ajanlarını gönderiyordu. Bize yardım edeceklerini söylüyor, para istiyorlardı. Biz tabi önce buna güvendik. Çünkü bilmiyorduk ajan olduğunu. Bu adam bizden para ve kimliklerimizi de alıp insanlardan biz PKK'liyiz diye para yardımı alacaklardı. Fakat bu ajanlar bizden aldıkları kimliklerin fotokopilerini çekerek düşmana verdiler ve bizi deşifre ettiler. Tabi geri geldiklerinde bizlere yardım alacağımız kişilerin kaçtıklarını ve parayı da

alamadıklarını söylediler. Bizler zaten o an bunların sahtekar ve ajan olduklarını anladık ama iş işten geçmişti. Bu iki ajan aslında PKK'den kaçan o Botan bölgesinin tasfiyesinin ünlü komutanı Hogır'ın adamlarıydı ve bunların bir evde buluştuklarını daha sonra öğrenecektik. Bu iki ajandan birisi köylü, öbürü de gerilla saflarından kaçan tetikçi bir kontraydı. Sonra biz bunları deşifre edince bizden uzaklaşmaya başladılar. Bir daha da onları görmedik, bir zararda arkamızdan gelmemişti. Daha sonra biz bu yeni mültecileri yerinde bırakıp Van'da milislik çalışmalarına başlamak için yanlarından ayrılacaktım. Bu arada ticarette yapıyordum. 1996'da bir arkadaş yakalanıp bizi deşifre edince yani isimlerimiz verilince biz 3-4 ay Van'da gizli çalışma yapmak zorunda kalmıştık. Bu sırada Van merkezde düşmanın attığı pusu da bir arkadaş şehit düşmüştü. Tabi bizim durumda zaten deşifreydi ve iyice köşeye sıkışmıştık. Bu sıralarda Rıza arkadaştan bir telefon geldi. Üçümüz için "İran'a gelin" demişti. Benden önce üçümüzün ailesi de İran'a geçmişti. Şimdi sıra bizdeydi. Bizde 1 aylık bir yürüyüşle önce Kela Reş'e geldik, sonra 20 gün burada kalıp İran'a geçtik. Ailemiz bizden önce Etruş kampına gelmişlerdi bile. İranda'da 1.5 gün kaldıktan sonra Xakurke'ye geldik. Burada bir hafta kaldıktan sonra Hewler'e geçtik. Burada da üç gün kaldıktan sonra da güneye geçtik. 15 günde burada kalmıştık. Bundan sonra yerimiz Etruş kampıydı. Bahar ayında köyümüzün yakılmasıyla başlayan mültecilik hayatımız 1996 Haziran ayında Etruş kampına gelişimizle yeni bir renge kavuşuyordu. Kürdistan'ın iki parçası olan güney parçasında yaşanan acılar, yokluklar ve katliamlar açlıktan yaşanan şehadetler kamplardaki yaşamımızın önemli ve iz bırakan bir parçası olacaktı.Van'dan Etruş kampına kadar 45 günde gelmiştik. O zaman üç aile beraber gelmiştik. Tabi ailelerimiz bizden önce gelmişti. Etruş düz bir yerdeydi, Duhok'a bağlı Duhok'un çevresinde düz bir araziydi. Tam bir mağduriyet yeriydi deyim yerindeyse.

Su elektrik yoktu. KDP'nin yine baskıları vardı. Ayrıca kamp dışı giriş ve çıkışlarda KDP tarafından yasaklanmıştı. Kampta 6 bin kişi vardı ve çadırlarda yaşıyordu. KDP nin 15 karakolu kampı çepeçevre sarmıştı. Zaten hiçbir şey yapılmasına izin verilmiyordu. Halk gerçekten büyük bir eziyeti yaşıyordu. Biz ise Duhok'tan izin kağıdımızı alıp gelmiştik. Aynı yılda KDP hiç vakit geçirmeden bizlere erzak ambargosunu uyguladı. Ambargo iki ay sürdü ve bizlere bu süre içerisinde hiç erzak verilmedi. Bizlerde çok zor durumda kalmıştık. Halk artık kendi iradesiyle yaşamaya çalışıyor etrafta yiyebilecek bitkileri ve hayvanlarını kesip açlığını gideriyorlardı. Daha sonra ambargoyu kaldırdıktan sonra KDP, bize ev yapacağını söyledi. Ambargo sonuç vermemişti. Halk bir kez daha mücadelesine sahip çıkmış, iradesini zaferle sonuçlandırmıştı. Bu sefer KDP 'ev yapacağım sizlere' kampanyasını geliştirmek istedi. Bu da bir yalandı. Sadece birkaç ev göstermelik olarak yapıp bıraktı ve halkı birbirine düşürmek istedi ki bu da tutmadı. Yoksa KDP'nin öyle hepimize ev yapacak durumu ve gücü de yoktu. Asıl amaç bizleri dağıtmak ve böylece güçten düşürerek denetime almaktı, ama yine de başarılı olamamışlardı. KDP'nin

oyunları yine bitmiyordu. Önce 3000'e yakın hayvanlarımızı çaldı ardından iki çobanımızı katlettiler. Sonra da o meşhur yasaklarını başlattı. Bizde bunun üzerine kamp halkıyla bir protesto yürüyüşü düzenleyip KDP'yi kınadık. Binlerce insan bu yürüyüşe katıldı. Fakat yürüyüş sırasında da KDP yine boş durmadı ve yürüyüş halindeki halkı taradı. Yapılan taramada kadro arkadaşlardan Jiyan arkadaş şehti düştü ve yüzlerce çocuk kurşunlardan ve izdihamdan yaralandı. Bizde yürüyüşü bitirmek zorunda kaldık. Birkaç gün sonra BM kampta bir bildiri yayınlamıştı. "Gelin Türkiye'ye teslim olun" diyordu. Bizde buna tepki göstererek BM'ye saldırdık ve arabalarını taşladık. BM'de bunun üzerine kampı terk etti ve bizlere "Etruş'ta olduğunuz sürece biz burada yokuz" diyerek kampı terk etti. Buradan çıkmamızı istiyordu BM. Bizde hem parti talimatı, hemde BM'nin tavrı yüzünden burada ancak 4 ay kalabildik ve sonra partinin bize verdiği erzakları da tükettikten sonra Etruş'u terk ettik.

Ninova Saddam güçlerinin denetiminden 15 dakika uzakta bir yerdeydi. Aşağı yukarı Etruş kampındayken nüfusumuz 17 bin kadardı. Bu nüfusun 10 bini Duhok ve mıntıkalarına gitti. Böylece 3 kamp oluşmuştu. Birisi Çıra kampı, öbürü Behrik, diğeri de Semele'ydi. Tabi bizde Ninova'ya gelerek 4 kamp oluşturduk. BM bizden gidenlere 3 kamp kurdurtmuştu. Artık bu 3 kampta yaşayanlar bizlerden ayrı bir yaşamı, KDP denetiminde bir yaşamı kabul etmişlerdi. Bu 3 kamptan Çıra kampı Hewler, Behrik, Semele kampları da Duhok'a bağlıydılar.

Bizlerde Şubat 1997'de artık Ninova'daydık. Örgütle bir arada yaşamak bizler için en doğru olanı olduğu gibi BM, TC, KDP gibi gerici güçlerle zorlu bir yaşamda bizleri kapıda bekliyordu. Ninova kampına BM'de gelmişti. Bizlere erzak vererek ilk yardımlarını yaptılar. Daha sonraki süreçlerde ise KDP'nin münferit saldırıları da yavaş yavaş ortaya çıkacaktı. Nihayet KDP yine kampımızın etrafını yine sararak bir çobanımıza da ateş açarak katletti. Bunun yanında küçük ve büyük baş hayvanlarımızı da kaçırdı. Bizlerde talimatı yerine getirmek için bu olayı sessizce protesto etmek zorunda kaldık, çünkü yanımızda silahlarımızda yoktu. En önemlisi de örgüt kamp içi şiddeti ve olası bir provakasyonu önlemeye çakışıyordu. KDP'nin bu katliamlarını örgüt kırsal alanda peşmergelere yönelik eylemlerle misillemede bulunuyordu.

Tabi bu arada PKK ile kırsalda başedemeyen KDP, savunmasız sivil halkın bulunduğu kampa saldırılarını yoğunlaştırıyordu. Kışlık odun kesmek için ormanlık alana giden bir grup kamp insanına KDP yine haince saldırarak bir yurtseverimizin şehit olmasına diğerinin de yaralanmasına sebep oldu. Bu katliama da ancak kampta bir yürüyüşle cevap verildi. Bu olaylar Ninova kampına geldikten bir ay sonra oluyordu. KDP bu sefer yine provakatif eylemlerine devam etti. Kampın içinde gezen iki yurtseverimize KDP rastgele ateş açtığı için çıkan kurşunlardan bazıları çadırlarda yaşayan ailelere isabet etmiş, 2 yaşındaki bir çocukla, 40 yaşındaki bir insanımızın da yaralanmasına sebep olmuştu. Bu arada diğer güçlerde boş durmuyordu. KDP, Saddam ve TC

bir anlaşma yaparak kampa "ya teslim olacaksınız sizleri TC'ye teslim edeceğiz ya da imha olacaksınız" dayatmasını gizlice karar altına aldılar. Bu gizli anlaşmadan bizim haberimiz yoktu ama örgütün haberi olmuştu. Zaten birkaç gündür KDP'de kamp çevresinde keşif , istihbarat çalışmalarını yapıyordu. Bundan önce aslında bizde bu durumdan şüpheleniyorduk. Tam o sıralarda durumumuzu öğrenen Önderlik talimat göndererek derhal kampı boşaltmamızı söyledi ve Saddam'ın güçlerinin denetiminde olduğu bölgeye geçme talimatını verdi. Bizlerde gitmeden önce tüm çadırlarımızı ve eşyalarımızı yaktık. Kalan yiyecek ve küçük eşyalarımızı demir varillerden yaptığımız tekerlekli ilkel arabalara yükledik. Demir varili tekerlek arabalarla, tank gürültüsünü andıran o seslerle bizler kamptan büyük bir cümbüşle çıkmıştık. O gece karanlığından taşınma olayımız bir filme bile taş çıkartacak derecede trajik komik bir olaydı. Öyle ki bazı aileler çocuklarını kaybetmiş, hatta çocuklarını başka ailelerin arabalarında bulanlarla, ailesini kaybetmiş çocukların çığlıklarını her 5 metrede bir duymak mümkündü. Bağırmalar, çağırmalar ve feryatlarla geride bırakılan bir kamp ve yeni bir yol ile yeni bir umudun kapısına doğru ağır ağır ilerlerken ağızlarda söylenen acılı bir türkü kalmıştı sadece hafızalarımızda. Belki de o gece en büyük trajediyi belki de yollarda yaşanan bu destanı anlatacak bir tek kamera eksik demek daha doğru ve yerinde olacaktı. Bu olay görüntülenmeliydi ki dildeki anlatım daha güçlü olacaktı, ama artık zihinlerimiz bir olmuştu. Ya hafızalarımıza dayanıp görüntüyü dile dökecektik ya da bu toplumsal hafızamıza sırt çevirip bu destanı kendimizle birlikte toprağa gömecektik.

Bizler o gece 7 bin kişiyle 1998 Şubat'ında tekrar yollara düştük. İki saatlik bir yürüyüşten sonnra bizler Saddam'ın denetiminde bulunan noktaya geldik. Bu noktanın adı Nehdara idi. Yani bundan sonraki kampımızın adı Nehdara kampı olacaktı. Nehdara Şexan kasabasına bağlı bir nahiye yeri idi. Şexan kasabası da Musul'a bağlıydı. Nehdara, bulunduğumuz noktanın adıydı. Ve Nehdara alanıyla, Şehan ve Musul'da Saddam'ın denetimindeydi. Nehdara'da aynı Ninova gibi bir zozandı. Tepelik alanları da seyrekte olsa vardı ve bunun yanında ormanlık alanı da az sayıdaydı. Yine de şimdiki Mahmur kampından coğrafyası daha güzeldi. Yine Nehdara'da su sıkıntısı hiç yoktu, çeşmesi ve suyu da vardı. O Şubat ayında bizler kar yağışı altında Nahdara'ya gelmiştik. Havalar oldukça soğuktu. Biz 6 aile naylondan çadırlar yaprak kış mevsimini öyle geçirecektik. Diğer halkımızda öyle yapmıştı, hatta bazılarında çadır yapmak için naylonda yoktu. Bu ailelerin sayısı çok fazlaydı ve sayımızın yarısını oluşturuyordu. o kış soğuğunda hepsi dışarıda yatıp kalktılar.

Bizler Nehdara'ya gelirken aslında Süleymaniye'ye gitmek istiyorduk. Örgütün talimatı da öyleydi, fakat Saddam'ın askerleri bizlerin Süleymaniye'ye gitmesini engellediler ve bizler de "Süleymaniye" diye diretince bizlere dipçik ve copla saldırdılar. İnsanlarımızdan birkaç kişi başlarından yaralandılar. Bizler bu olaydan sonra mecburen bu çöl arazide kaldık. En azından Şexan kasabasında kalmak istiyorduk. Saddam'ın askerleri buraya da bizi bırakmadı. Artık bu çöl

arazide kalmaya mecbur edildik, ekmek ve su yoktu, zaten çocuklarımızla birlikte üç gün ekmeksiz, susuz kamıştık. 3 gün sonra BM geldi kampımıza, erzaklar dağıtıldı.

Sonraki süreçlerde de KDP etrafımızdaki tepeleri tutmaya başladı. Bizlerde o tepelere milislerimizi gönderdik. Saddam'ın askerleri bizlere "sizleri koruyacağız, siz kendinizi KDP'ye karşı koruyun" dedi. Mecburen bizlerde milislerimize silah vererek tepelerde 4 ay nöbet tutturmak zorunda kaldık. O süreçlerde Ninova kampından geldiğimizde bir kısım eşyelarımız burada kalmıştı. Bu eşyalar yüzünden Ninova kamının etrafında bulunan iki köy birbirleriyle çatışmış, onlardan iki kişi ölmüş, iki kişi de yaralanmıştı. Biz bunları Nehdara kampındayken duymuştuk. O süreçte bizim kampımızda da KDP'nin provakasyonları da başlamıştı. Kampta odun kesmek için ormanlık alana giden kampımızın en yaşlı iki insanı KDP tarafından ormanlık alanda başları kesik bir şekilde vahşice katledildiler. Bu yaşlı insanlarımızdan birisi 60, diğeri de 70 yaşlarındaydı. BM önce bu olaya inanamamıştı. Daha sonra arkadaşlar ormanlık alanından başları kesik cesetleri BM'ye göstererek onları ikna ettiler. BM ancak böyle inanmıştı bu vahşi katliama. Tabi bu arada Saddam'da bize insancıl davranmıyordu. Onlarda kampı boşaltmamızı istiyordu. "nereye giderseniz gidin, ama burada da kalmayın, yanımıza da gelmeyin" diyordu. Bunun üzerine Rıza arkadaşta bu konuda görüşme yapmak için Bağdat'a gitti. Saddam'la görüştü. Bizlerin Nehdara kampında kalması için 4 günlük açlık grevine girdi Rıza arkadaş. Saddam'da daha sonra ikna olarak bizlerin Nehdara kampında kalmamıza onay verdi, Bizlerde öylece Nehdara kampında kalmıştık. Bu süre 4 ay kadardı. Tabi bu arada yine KDP'nin provakasyon eylemeleri de durmuyordu, yine kampımızın içine tarama yaparak 30 yaşındaki bir bayanın kolundan yaralanmasına sebep oldu.

KDP'nin eylemlerinin dışında bir düşmanımız daha vardıki bunlar hiç görünmeden vuruyordu. Bu düşman adı mayın idi. Nehdara kampının çevresinde de, içinde de Saddam yapımı mayınlar vardı. Bu mayınların bir çok kamp insanımızda patladı.15 yaşındaki Silopili Xalit ismindeki bir çocukta bu mayınlardan birisi patladı. Ve çocuğun sol ayağı koptu. Yine kampın biraz dışında koyunlarını otlatmakta olan 60 yaşında Uludereli Mehmet amcanın ayağında patladı, o da bir ayağını kaybetmişti. Yine kampta suya giden bir kadın suyun kenarında mayına basarak ayağını kaybetti. Bu kadında Uludereli Seve'ydi ve 25 yaşındaydı. Bu kadını tedavi için Şexan'a götürmüştük ve bende bu kadına kan vermiştim. Daha bu gibi olaylar çok olmuştu, ama fazla hatırlayamıyorum. Ama Nehdara'nın mayını aynı Mahmur'un akrepleri gibi çoktu. Nehdara denilince aklıma mayın, Mahmur denilince aklıma akrep geliyordu hep.Nehdara kampı da bu arada bizlere göre çok küçük bir yer konumundaydı. Bizlere yardımda verilmiyordu. Barınaklarımızda yoktu. yerimizde çok mağdur bir yerdi.BM de bunları gözden geçirerek bizleri Mahmur kampına göndermek için arabalar tuttu. Herkes çoluk çocuk kamyonların

arkasına tıka basa binerek yola çıktık. Yola çıkarken nüfusumuz kampta toplam 7 bin kişiydi. Bu 7 bin kişi den kimileri Türkiye'ye, kimileri tekrar kuzey Kürdistan'a, metropollere, kimileri de Irak'a dağıldılar. Kala kala bizde 700 kişi kalmıştık ve bu 700 kişi de uzun yıllar yaşamını geçireceği olan Mahmur kampının sakinleri olacaklardı. Yolda bir zorlukla karşılaşmadan Mahmur kampına giriş yaptık. Mahmur kampı küçük bir kasaba olan Mahmur ilçesine bağlıydı. Şimdi ise Mahmur ilçesi Musul'a bağlıdır. Daha önce de Hewler'e bağlıydı. Tabi o zamanlar ilçe olarak Mahmur daha az nüfusa sahipti, fakat şimdi özellikle bizlerinde buraya yerleşmesiyle Mahmur'un hem ekonomisinde hemde nüfus artışında bir canlanma da yaşandı. Bizler Nehdara kampında 4 ay kalmıştık. Şubat 1998'den Haziranına kadar Nehdara kampında kalmıştık. Oysa Mahmur'da 1998 Haziranından şimdiki zamana kadar 8 senedir hala kalmaya devam ediyoruz.

Mahmur'a geldiğimde önce burası çöl gibiydi. Taş ve toprak yoğundu, su yoktu, yol hiç yoktu. Yolda zaten taştan ve topraktan yürüyemiyorduk. Yeşillik hiç yoktu. Su ancak yer altından çıkıyordu ve onunda sadece bir çeşmesi vardı, o da kibrit çöpü gibi suyu akıtıyordu. Üstelik bu su hiç içilmiyordu, çünkü kükürtlüydü. Bu uçsuz bucaksız düz ve taşlı topraklı arazide artık kaderimizle baş başaydık. Buranın o içilmez suyunu da mecburen yaşamak için içiyorduk. Yine buranın çadırı, evi, naylonu dahi yoktu, üstümüzü de değiştiremiyorduk, birde Haziran sıcağı olduğu için sıcaklık 50 dereceyi, bazende 58 derecelere kadar vuruyordu. Bu sebeple üst üste su içmek zorundaydık. Her yer, her arazi, her taş, adeta bir fırını andırıyordu. O kadar sıcaktı kampımızın yeri. Bu kampta Saddam'ın denetimindeydi. Saddam askeri gücü burada çok yoğundu. 30-40 bin askeri burada konumlanmıştı. Burası stratejik bir bölgeydi, Kürdistan'ın Araplarla sınır kesimini oluşturuyordu. Bu sebeple Saddam bu bölgeye çok önem veriyor, Arap nüfüsunu sürekli buraya yerleştirerek Kürdistan haritası içerisindeki bu Mahmur ilçesini de Araplaştırma politikasıyla nüfus temelindeki dengeyi kendi lehine genişletiyordu, fakat 2003 Irak-ABD savaşı sonrası Mahmur KDP'nin denetimine girecekti.

Tabi biz Mahmur'a yerleşmeye çalışırken buranın coğrafyası ve iklimin aşırı sıcaklığından dolayı yılanlar akrepler oldukça boldu. En çok da akrep vardı. Hemen her gece 10 kişi 20 kişiyi akrep sokuyordu ve ardından bu yaralılar da hastaneye kaldırılıyordu.

Bizlerde artık yavaş yavaş yerleşmeye başlıyorduk. Nihayet iki ay sonra BM bizlere çadır gönderdi. Gönderilen bu çadırlara yerleşmeye başladık, fakat çadır sayısı yetersizdi, çünkü her haneye bir çadır verilmişti. Oysa bazı haneler 10-15 kişilikti, bir haneye verilen bir çadır ise 4 kişilikti. Normal her haneye üç çadır verilmesi gerekiyordu. Bu yüzden de bizler çadıra sığmıyor, dışarıda yatıyorduk. Burada çözümü yine biz bulduk ve topraktan, ağaçtan kendimize içinde kalacağımız barınaklar yaptık. BM bizlere 2 ay çadır vermeden önce bizler Nehdara kampından naylonlarımızı getirmiştik ve bu naylonlarla burada

kendimize sığınacağımız barınaklar yapmıştık. Yine kendi sınırlı, hatta olmayan imkanlarımızla imkansızı başarıyorduk.

Kampa ilk gelişimizin üçüncü günü bir kız çocuğu kaybolmuştu. 3 gün aramamıza rağmen bu 3 yaşındaki Şırnaklı küçük kızın cenazesi yarım saat uzaklıkta bir tepede bulunmuştu. Bu küçük kızın susuzluktan dolayı öldüğü daha sonra bizlere söylenecekti.

Tabi bu arada Saddam'ın askerleri de dışarı çıkmamıza izin vermiyorlardı. Erkeklere değil kadınlara kamp dışına çıkma izni veriliyordu, tabi bu da hastalar için geçerliydi. Daha sonra durum normalleşti ve erkeklere de izin çıktı. Yine Saddam rejimi Duhok, Hewler gibi Kürt bölgelerinde yaşayan Kürtlere de dışarı çıkma yasağı getirmişti. Bu arada KDP de boş durmuyor, komplolarına aralıksız devam ediyordu. Burada da bizleri rahat bırakmıyorlardı, çünkü burası Saddam denetiminde olmasına rağmen kampımızda KDP ve YNK'nin adamları, işbirlikçileri de vardı. Bunlar kampta bir bombalama olayı için bir eşek arabasına saatli bomba koydular. Amaç bu saatli bombayı eşek arabasıyla Mahmur kampında patlatmaktı, fakat bombalı saat ayarlamasındaki arızalı durumla eşek arabası daha kampa ulaşmadan yarı yolda patladı. Arabayı sürenlerden bir kişi öldü, bir kişi de yaralanmış eşekte yara almadan kurtulmuştu. Böyle bir facia belki eşeğin şansına ucuz atlatılmıştı. Daha sonra bu patlamayı yapanlar Saddam'ın güçleri tarafından yakalanıp cezalandırıldılar. Suçlarını itiraf edip bu olayı kendilerine para karşılığında KDP'nin yaptırdıklarını söylediler. KDP'de bu olayda sessiz kalmayı tercih etmişti. Bu sessizliği onaylamak anlamına geliyordu.

Bu arada Kasım 1998'de Önderlik Roma'ya çıktığında, Önderliği desteklemek amacıyla kampımızda yürüyüşler, toplantılar sürekli oluyor, açlık grevleri de tutuluyordu. Birkaç ay sonra Önderlik yakalandıktan sonra bizler BM'yi bastık ve iki kişiyi esir aldık, sebebi de Önderliğe bir şey olsun istemiyorduk ve serbest bırakılmasını istiyorduk. Bu taleplerimizi Bağdat'a ve dünyaya bildirdik. Sonrasında da bizler bu esirleri 4 saat sonra serbest bırakmak zorunda kaldık. Bu sebeple bizlere de dokunmadılar.

Bu arada yine Önderliğin yakalanmasını protesto etmek için bir bayan arkadaş kendisini yaktı. Bu arkadaşın ismi Hemrah'tı. Bu arkadaş daha sonra yaralı olarak kurtarıldı. Yine bir erkek arkadaş tabancayla intihar ederek şehit düşmüştü. Yine kamptan 100 genç intikam için gerilla saflarına katıldılar. Sürekli burada serhıldanlar oldu, açlık grevleri yapıldı. Artık bir beklentiye girilmişti. Acaba Önderliğin durumu bundan sonra nasıl olacaktı? Bu kaygıyı hepimiz kamp olarak da yaşıyorduk. Bu facianın eşiğindeyken aniden ABD'nin Irak savaşı bu bölgede Arap- Kürt çatışmalarına dönüştü. Mahmur ilçesindeki Kürtlerle Araplar arsında çatışma başlamıştı. Araplar önce Kürtlere saldırdı ve 2 Kürt gencini öldürdüler. Kürtler Araplar karşısında zorlanınca KDP'den yardım istediler. Fakat KDP peşmergeleri gecikiceklerinden ilçedeki Kürtlerde Mahmur kampındaki Kürtlerden yardım talebinde bulundular. Kampımızda bu çağrıya

olumlu yanıt vererek ilçedeki Arap saldırılarını ve talanlarını durdurmak amacıyla milis ve gerilla arkadaşlardan oluşan 100 kişilik bir grubu ilçeye müdahaleye gönderdi ve Arapları ilçeden püskürttü. Arap güçleri de ilçeden kaçtılar. Zafer kazanıldıktan 3 gün sonra KDP güçleri ilçeye geldi. Bizler Mahmur'da tüm resmi binaları, bankayı ele geçirmiştik. Ve daha sonra bu yerleri KDP'ye teslim ettik. KDP'de bizlere teşekkür etti. Öyle ki arkadaşlar bankalardaki yağmalanan paralara bile hiç dokunmamıştı ve öylece de KDP'ye teslim edilmişti. Bu olaya KDP'liler çok şaşırmışlardı.

Bu arada savaş bitmiş, Saddam devrilmişti. Artık bizlerde sık sık kamp dışına çıkıp işlerimizi de yapıyorduk. Ben ise 2003'te milislik yapmaya devam ediyordum. Savaş sırasında BM'de Irak'ı terk etmişti, fakat Kandil isminde bir ekip bu kampın ihtiyaçlarını karşılıyordu. Savaş sonrası ise durum normale dönerek BM tekrar kampımıza yerleşip çalışmalarına başladı. Dönem dönem BM'nin yine yiyecek ambargoları devam etse de, yine KDP'nin bazen kamp çıkışlarını kısıtlaması olsa da bu gibi durumlar oldukça sınırlı kalıyordu ve yaşamımızı bir bütün olarak etkilemiyordu. Çok iyi bildiğimiz bir şey varsa da bu kampa yapılan yatırımların daha uzun sürede burada yaşamın var olacağı inancıydı.

MESAJIM:

Bizler mülteciydik. Zor ve zahmetlerle bu yaşamı sürdürdük zorunlu olarak. Biz tüm dünyadaki insanlar gibi kimlik sahibi olmak istiyoruz. Tüm dünya insanları gibi bizlerde haklarımızın, özgürlüklerimizin olmasını istiyoruz. İnsanca yaşamak istiyoruz. Tüm dünya bizi tanısın istiyoruz. TC tarafından köylerimiz yakıldı, baskılar yapıldı, işkencelerden geçirildik. Ve zorunlu olarak silahların ve bombaların gölgesi altında mülteci yaşamına başladık. Oradan oraya savrulduk, dağıtıldık, aç, susuz bırakıldık, katledildik, hem soyulduk, hem barınaksız, sevgisiz kaldık. Burada da bastırılmaya çalışıldık. Ambargolarla karşılaştık. Açlıktan ölenlerimiz, başları kesilenlerimiz, kurşunlarla canlarımızı, kanlarımızı bu toprağa verdik. Artık bir daha böyle bir şey istemiyoruz. İnsanca yaşamak istiyoruz ve bu da bizim en meşru hakkımız diyoruz.

Bu anlattıklarımın doğru anlaşılması açısından yazılarımın samimi ve ciddi bir biçimde tarihe mal olmasını diliyor, özgürlük ve haklar için mücadele veren tüm insanları, halkları selamlıyorum.

Selam Saygılarımla
Osman Kutlu

SABRİ ERTEN VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

İsmim Sabri Erten. Şırnak'ın Nerweh köyündenim, 1967 doğumluyum, dört kardeşli bir aileden geliyorum. Şu an evliyim ve dört çocuğum var. Türkiye'deyken dört kez tutuklandım. 1987'de partiyle ilişkilenip resmi görevlendirmelerde bulundum. Bir çok çalışmalarım oldu. Ne ben, ne de ailem partiden ceza ve suçlamalarla karşılaşmamıştır. Ailemden bir gerilla ve iki şehit vardır. Yoksul bir aileden geliyorum. 12 Temmuz1994 yılında Cizre'den Etruş kampına zorunlu bir mülteci olarak ailemle güneye gelmek zorunda kaldım. Ailemi güneye arkadaşlar getirdi. 23 kasım 1993'te Geliye Kıyamet kampına geldik ve burası ikinci kampımız oldu. Çevremiz tamamen KDP karakolları ile çevrilmişti. Bu karakolların sayısı 13'tü, ayrıca gidiş gelişlerimize de izin verilmiyordu.

13 nisan 1994'ten itibaren Güney Kürdistan'dan göç eden Kürtler; Şırnak, Uludere, Hakkari, Van ilçe, illerden ve köylerden Zaxo mıntıkasında Şeraniş'te bir kamp kurdular. Önce kimse bizi kabul etmiyordu, bizde ortak olarak bir eylem yapmıştık. Açlık grevimizde Zaxo'da başlamıştı ve 28 gün sürdü. Sonra BM, KDP ile birlikte siyasi mülteci olarak bizi kabul etti. Bize çadır ve erzak insanı yardımları bize destek olarak verdiler. Biz Şeraniş'te çok mağdur olmuş, üç cephenin arasında kalmıştık. Yukarıda PKK, aşağıda KDP, kuzeyde TC ordusu vardı. Her gün havan topları F16 uçakları üzerimizde uçuş yapıyordu. BM'de üzerimizde baskı yapıyordu. "sizin yerinizi değiştireceğiz" dediler. Bizde onlara "Zaxo ve çevresinde KDP bize bir yer verirse biz oraya yerleşeceğiz." Dedik, ama KDP bize yer vermedi. Bizde gece saat 11.30'da kampı terk etmek zorunda kaldık. Bersive'ye gece 01.30'da taşındık. 46 gün burada kalmıştık, BM elini bizden çekmişti, bizleri yalnız bırakmışlardı. Su ve erzak yoktu, tuvalet yeri de yoktu. Çadırsız bir yerde çamur ve yağmur içinde 46 gün kalacaktık.

1994 yılının Kasım ayının 9'unda Perşembe günü BM ve KDP tarafından bizlere araba verildi. Bizler böylece Etruş'a getirildik. İki kampı bizi ayırmışlardı. Çevremize karakol kurmuşlardı, giriş çıkışa da kontrollü olarak izin veriliyordu. BM bize çadırda vermişti, ama yine de kar, yağmur altında kalmıştık, yaşam yoktu adeta. O süreçte iki kamp vardı; birincisi Etruş kampı, ikincisi de Geliye Kıyamet kampıydı.

21 Mart 1995 tarihinde TC Çelik Operasyonunu gerçekleştirdi. Bizim bir çok aile Duhok ve Zaxo çevresinde vardı. TC askeri bizim bazı ailelerimizi tutuklayarak Bu aileler Türkiye'ye teslim edilerek helikopterlerle Silopi taburuna götürülmüştü. Bunun üzerine bizlerde iki kampta ortak bir eylem yaptık. Gece Duhok'a giderek ertesi günü 175 kişiyle Duhok'ta yürüyüşümüzü BM binası önünde ve KDP vali binasının karşısında yaptık. Bizim bir sloganımız vardı. "bizim günahımız nedir? Siz bizi satıyorsunuz" diye. Tabi

daha sonra BM ve KDP'yle anlaşmaya vardık. Bunlar bizleri arabayla Etruş Kamp'ına getirdiler. BM'de TC'ye baskı yaptı, tutuklu insanlarımızı yine Irak'a getirtip bize teslim ettiler.

1995 Mayısın 29'unda kampın iradesi olarak bir seçimle bir meclis kurduk. Bu meclisin adı 'Halk Meclisi'ydi. 1995 Haziran 10'unda halkın üzerine KDP tarafından ambargo konuldu ve ambargo 3 ay devam etti. Erzak kampta yoktu. Yoksul ailelere hayvanları fazla aileler hayvanlarını keserek et yardımı yapıyor, birbirlerini idare ediyorlardı. Bu çok anlamlı bir dayanışmaydı. 12 Eylül 1995'te Duhok valiliğinin talimatıyla kamp KDP silahlı güçlerince kuşatıldı, çok sayıda çobanlarımız öldürüldü ve hayvanlarımız kaçırıldı, sonrasında da biz onların şartlarını kabul etmek zorunda kalacaktık. KDP ve BM arabalarını getirerek bizleri birinci kampa taşıdılar.

12 Nisan 1997'de Etruş kampını terk ettik. Irak sınırında 36. paralelde bulunan Ninova kampına gittik. Orada da çok zorluklarla karşılaşmıştık; KDP güçleri sık sık suikastlerle çobanlarımızı öldürüp hayvanlarımızı kaçırıyorlardı. Yine o sıralarda kampın içinde bir düğün vardı ve düğünü taradılar, iki insanımız şehit düştü bu düğün gününde, Altı insanımızda ağır yaralanmıştı. Bizi burada da rahat bırakmadılar, artık Ninova'dan da göç etmek zorunda kalmıştık. Gece 20.00'da tüm kamp kendi eliyle evlerini yaktılar. "Bizim eşyalar KDP'ye kalmasın" diyorlardı.

Bizim yakınımızda 1 km. ötede Nehdara alanı vardı. Burası sınır yeriydi. Biz Saddam'ın askerlerine kendimizi kabul ettiremedik, bizlerin sınırı geçmemizi istemiyorlardı, her tarafımızda da mayın vardı, deyim yerindeyse bir çöplük yerini andırıyordu burası. Bu şartlar yüzünden normal ölümlerde bile artış olmuştu, tam 300 kişi rezalet içerisinde öldüler, kar yağmur içerisinde kalmıştık. Hiçbir şeyimiz, 1 metre naylonumuz dahi yoktu, 78 gün orada kalmıştık, sonra BM ve Saddam tarafından bir heyet geldi. Bizi o halde gördüler ve ardından 21 Mayıs 1998'inde Saddam tarafından BM desteğiyle bizi Mahmur'a getirdiler. Mahmur alanı bir çöldü; akreplerin çok yoğun olduğu bir çöldü. Bunun yanında yılanlarda azımsanmayacak kadar çoktu. Siyasi olarak Mahmur kampı BM denetiminde bir kamptı. Bu kampla ve diğer yaşadığımız kamplarla ilgili anılarımı şimdi daha iyi anlatabilirim.

Yıl 1994'tü. O sıralar güney insanları bizlere düşmanca bakıyor, bize hiç yaklaşmıyorlardı. Bunlar bizim bir çok yoldaşlarımızı TC'ye vermişlerdi. TC yakaladığı yoldaşlarımızı o süreçlerde katlediyordu. Bizde siyasi eylem sürecine o sıralar giriyorduk.. İlk adım olarak ta açlık grevi yaptık. Bize sonra "iyi adımlar atıldığını" söyleyerek siyasi mülteci hakkımızı kabul ettiler, ardından erzaklarımızı verdiler.Yıl 1994'tü. 100 gr. şeker, 100gr mercimek ,300gr.da un verdiler. Sonrada 2 ay bizim yanımıza hiç gelmediler, sorun çıkarılarak önerilerimizin hiçbirisi kabul edilmedi. Bizlere "psikolojik sorunlarımızın

olduğunu" söylediler. Bunlar böyle devam ederken TC uçakları da hep bombalarla vuruyordu. Çoluk çocuk herkes büyük korku içindeydi ve KDP'de buna destek veriyordu. KDP zaten TC'nin müttefiğiydi. Bizlere "Geliye Kıyamet kampına gidin" diyorlardı. Bizde onlara "gitmeyeceğiz" diyorduk. 1 ay Şeraniş'te kalmıştık. Bizim yanımıza hiç birisi gelmedi. 9 Ekim 1994'te Bersivi'ye geldik. Burada da kimse yanımıza gelmedi, ilişkileride kesip erzak vermediler. İki ay beklememize rağmen bizleri bahane yaptılar. Bizlere zorunlu olarak "Etruş'a gitmemizi" söylediler. Çok soğuk, susuz ve hiçbir şeysiz orada yaşamımızı istediler.

Zaten yatmamız için bir battaniyemiz bile yoktu. Çocukların durumlarına bakıyor ve ağlıyorduk. İnsanlarımızda ise kararsızlıklarda çıkıyordu. Bazı insanlarımız birbirlerinin yüzüne bakmıyordu, adeta yokluktan bir yabancılaşmayı yaşıyorduk. Merhaba bile artık verilmiyordu. Beş ay burada kaldım ve hiç soran olmamıştı bizi, artık bunalıma girmiştik. Zaten düzensizlikte vardı. Şeraniş'te bir gelişmeler olmasına rağmen bize bilgi verilemiyordu. Bu kötü koşullara rağmen kararlı ve direnişçi olan insanlarımız düşmanın karşısında bütün bunlara rağmen başları dik durmayı başardılar, fakat burada da KDP bize bir karış toprağı çok görerek, bizleri Etruş'a gönderdiler, halkımızı sahipsiz bıraktılar. Bu halkın kaderiyle oynamaya kimsenin hakkı yoktu.

Etruş kampına geldikten sonra ben komitede yer alarak göreve başladım. 59 hane beni seçti, partide bunu uygun gördü. Daha sonra nüfusa göre erzak alıp dağıttık; gaz lambası, çadır, battaniyeyi 11 Ekim'de dağıttık. KDP tarafından da aile başına bir miktar para gönderildi, bunun yanında bir miktar eşyalar da gönderilmişti, onları da dağıttık. Buna rağmen KDP'nin baskılarına karşı yine genel serhıldanlar oluyordu, yolları kesmiştik.

O yıl Etruş'ta yoğun kar ve yağmur yağmıştı; çok mağdur olmuş, çamur altında kalmıştık.Verilen 100 çadırdan 15'i darmadağın olmuştu, çocuklarımız dışarıda kar içinde kalmışlardı. Bu arada partinin yıldönümünü de kutlamayı unutmamıştık, çok coşkulu geçmişti her şeye rağmen. Bu sıralarda KDP'nin göz boyama yardımları çok az sayıda devam ediyordu, fakat halkın temel sorunlarına hiç değinmediler, su getirmediler, kampın alt yapılarını tamamlamadılar, yine yolları da yapmadılar, yine erzaklarımızı da vermediler. Halka verdikleri sözleri yerine getirmediler. Buradan bizleri çıkarmaya çalışıp tehdit ettiler. Zaten kampta güvenlikte yoktu. bu konuda herkeste bir kaygı da vardı.

1995'in 13 Mart'ında KDP'nin desteklediği TC ordusu Habur sınır kapısından Güneye giriş yaptı. Bizde Duhok'a gidip 180 kişiyle oturma eylemi yapmıştık. KDP'de buna karşılık bizi tutukladı, bizde kamp olarak bunu protesto edip yürüyüş yaptık. 2 Nisan 1995'te TC ordusu Güneyde yüzlerce köyü yakıp yüzlerce insanı öldürdü., diğerlerini de tutukladı. KDP ihaneti ve ABD desteğiyle bu katliam yapılmıştı. 4 Nisan'da TC helikopterleri iki kamp arsında uçuşlar yaparak halkı panik içinde bırakmıştı, adeta birazdan yapacakları katliamın provası şimdiden üstümüzde yapılıyordu. Bizde buna tavır olarak iki

kampta yürüyüş düzenledik ve bu eylemler sonucunda KDP'nin saldırılarıyla 7 şehit vermiştik. Katiller TC ordusuydu. Bu süreçlerde Hollanda'da Sürgünde Kürt Parlementosu PKDW(Parlementoya Kürdistana Derweyi Welat)kurulmuştu. Bütün dünya bu oluşuma olumlu bakarken TC, KDP, ve ABD bu siyasi oluşumu kınayıp tepkilerini gösterdiler. Bizler yine de 21 Mart, 1 Mayıs, 15 Ağustos, 14 Temmuz ve 27 Kasım günlerini hep zamanında kutluyorduk. 1995 Mayısında da kampta Halk Meclisi hazırlıkları yapılıyordu. KDP ise boş durmuyor, yurtsever insanlarımızı tutukluyordu. 10 Ekim'de yine kampa giriş ve çıkışı yasaklamış, iki insanımızı da katletmişlerdi. Şehitlerimizin cenaze törenleri partiye yeni katılımlarla sona ermişti.

Kampımıza PKK tarafından erzak yardımı yapıldı. Ondan önce Temmuzda KDP tarafından katledilen şehidimiz için cenaze töreni yapmıştık. "Şehitler ölümsüzdür, kahrolsun işbirlikçilik ve ihanet" diye sloganlar atıp yürüyüş yapmıştık. Sonraki süreçte serbest bırakılmayan tutuklularımız için 132 kişiyle açlık grevine başladık. Tarih 14 Temmuz 1995'di. Daha sonra bu eylemlerimiz Başkan APO ve KİH(Kürdistan İslami Hareketi) tarafından kutlandı. Bu bizler için çok iyi bir moral olmuştu. Açlık grevlerimizin bir kısmı kabul olmuş, ardından kamptan çıkan yağmurlarla birlikte grevimiz sona ermişti.

Yangınlar devam ederken 14 Ağustos'ta PKK ile KDP,TC ve ABD ile arasında savaş çıktı. Bizde bu savaşta PKK'nin yanında savaşa hazır olduğumuzu toplantılarla ilan ettik. Ağustos'un 25 ve 26'sında savaş şiddetlendi. 27'sinde kampla KDP arasında gerginlik çıktı ve kampta giriş çıkışlar KDP tarafından yasaklandı.

28Ağustos'ta arkadaşlar Duhok'u basıp çok sayıda düşmanı imha ettiler. Kontrol noktaları da imha edilerek kamu kuruluşlarına büyük zarar verdiler. Bu arada PKK ve KDP arasında da şiddetli çatışmalar devam ediyordu. Bizlerde kampta sırtımızdan silahları indirmiyor, günlerce erzaksız yaşayarak sığınaklar hazırlıyorduk. Bu sığınakların yapımı 3 gün sürmüştü. KDP'ye karşı bu sığınaklar hazırlanmıştı. 12 Eylül sabahı KDP tarafından bize saldırı yapılarak iki çobanımız şehit düştü, bunun üzerine bizlerde geri çekildik, iki tane de yaralımız vardı. Ertesi gün kampımızı çembere aldılar ve saat 11.00'da çatışma çıktı, çıkan çatışmada iki yoldaşımız daha şehit düşmüş, bir arkadaşımızı da yaralı olarak kaçırmışlardı. Aynı akşam kampımıza yine tarama yaptılar. Bu savaş, korku vermek açısından bir psikolojik savaştı. Bu çatışmalardan toplam 11 şehit, 9 yaralı vermiştik. Sıkıntımız çoktu, bu yetmiyormuş gibi TC'nin de bir operasyonu olmuştu. KDP gerçek ihanetçi yüzünü bir kez daha bize gösteriyordu. Barzani bizden ne istiyordu, söylüyorum. Ayın 17'sinde KDP bu seferde çobanlarımıza saldırdılar, iki yaralımız vardı ve hayvanlarımız da kurtarıldı. Bu yetmiyormuş gibi o günlerde de fırtına çıkarak çadırlarımızı uçurdu, çocuklarımız yemeksiz kaldılar. O sıralar KDP sürekli bize "teslim olun" diyordu. Zaten 28 gündür onların ambargosu vardı üzerimizde. Bizler erzaksızlıktan ve baskılardan perişan olmamıza rağmen "teslimiyet ihanettir"

deyip onları reddettik. Üç günde bir hayvan kesip yiyorduk, ama ekmeksiz ve tuzsuz yediğimiz için hastalanıyorduk. KDP'de boş durmuyor, her akşam taciz ateşleri yapıyorlardı.

1995 yılının 10 Haziran'ın da TC operasyonu güneyde başladı, 10 Eylül'de de operasyon bitti. İki kampı birleştirme sonuçsuz kalınca KDP, ikinci kampa saldırdı. Bir arkadaşımız yaralandı, hayvanlarımız öldürüldü. Biz birinci kamptakiler, ikinci kampa gitmeyince BM'de "erzağı keseceklerini, erzağı ikinci kampa vereceklerini" söylediler. KDP'de sürekli "teslim olun" diyordu. 26 Ekim'de açlıktan üç çocuk yaşamlarını kaybettiler. 30 Kasım'da KDP yine kampımıza saldırarak iki yurtseverimizi şehit düşürdüler, üç kadın ve 1 yaşındaki bir çocuk yaralandı. Bu sıralarda partinin de arada sırada yardımları devam ediyordu, ama buna rağmen açlıktan insanlarımız yürüyemez hale geliyorlardı. Bazı yurtsever ailelerin çocukları yine açlıktan ölmüşlerdi, çocuklarımda yemeksizlikten bayılmışlardı. Bu arada ikinci kampa zorla taşınma ve bunun için bizleri yıldırma çalışmaları BM ve KDP tarafından aralıksız dayatılıyordu. Bende açlıktan artık yerden kalkamıyordum, çocukların tümü açlıktan bayılmışlardı. 22 Kasım'da birinci kampı kaldırdılar. Bizler ikinci kampa gittik, fakat bu sefer çadırlarımız yoktu, yağmur altında kalmıştık. 23 Kasım'da çadırlarımızı kurduk, ardından erzak verilmeye başlandı, fakat soğuklardan 2 çocuk daha yaşamını kaybetmişti.

11 Aralık 1995'te Başkan APO Güneydeki savaşı gece saat 12'de ateşkesle bitiriyordu. Savaş 108 gün sürmüştü. Kamp halkıda bu ateşkese çok sevinmişti. Ayrıca 5 Ocak 1996'da PKK, YNK, SKP, DDK, HDP, SSK gibi Kürt partileri bir şemsiye altında toplantı yaptılar. Bütün bunlara rağmen KDP yine de ara sıra gerçek yüzünü gösteriyor, 16 Ocak'ta 6 yurtseverimizi nizamiye önünde dövüyordu. 28 Ocak'ta İslamiler tarafından da bir yardım Etruş kampına gelmişti. 21 Mart 1996'da Newroz günü KDP ve PKK anlaşması netleşmişti, ama KDP'nin tacizleri de devam etmişti. Bir yoldaşımıza ateş açarak yaralanmasına sebep olmuştu. Kamp halkı da KDP'ye karşı tepkilerini gösterdiler.

Bunun yanında Etruş kampında kurumlar oluşturuldu. Toplantı sonucunda 1996 Ocak'ında bizler zindan katliamlarını protesto etmek için açlık grevlerine başladık, açlık grevlerine 76 kişi katılmıştı. 19 haziran 1996'da PKK ve KDP'den bir heyet kampa gelerek kamp sorunları çözümü konusunda görüştüler. Davut Bağıstani'de gelmişti, fakat yine ambargolarına devam etti. KDP birkaç ailenin kamptan kaçmasına da sebep olmuştu. Ayrıca güney halkının bir kısmı da KDP'yle birlikte hareket edip kontra gibi bizlere bakıyordu. Yine kamp içinde 3 imam TC'yle ilişkisi nedeniyle tutuklanmıştı.

Türkiye'deki açlık grevleri bittiğinde 16 yoldaşımız da bu grevlerde şehit düşmüştü. Bu sefer kampımızda 30 Haziran'da KDP tarafından bir çobanımız

şehit edildi, oysa ortada bir anlaşma yapılmıştı ve KDP çok çabuk bu anlaşmaya ihanet etmişti. Kadınlarımıza küfürlü hakaretler ediyorlardı. Bazı kadınlarımız kaçırılıyor, alçakça muammelelere maruz bırakılıyordu. KDP TC'ye destek olmak için kampla hep oynamak istiyor, insanlarımız dönem dönem kaçırılıp katlediliyordu. Yani KDP'nin TC'den hiçbir farkı yoktu, tavrı TC'nin tavrıydı ve hiç bir farkı da yoktu.

6 Ağustos'ta insan hakları heyetinden bir grup kampımıza geldi. Hiçbir şeyi halledemeden eli boş geriye döndü. 6 gün sonra KDP bu sefer kampa giriş çıkışları yasakladı. Ambargo da kampımızda hala devam ediyordu. 13 Ağustos'ta KDP, 15 Ağustos'un yıldönümü nedeniyle çoğu insanlarımızı Duhok ve Zaxo'da tutukladı. KDP tavrını daha da sertleştirerek Ahmet Hilali adlı bir milisimizi katletti. 1 hafta hiçbir yere gidilememişti, buna rağmen 15 Ağustos'u da kampta olaysız kutladık. Ertesi gün KDP tarafından bir heyet kampa geldi, komisyon kurularak inceleme yapıldı, kurumlar gezildi. 2 gün sonra BM tarafından bir heyet gelerek bizlere toplantı yaparak "size destek verip konut yapacağız ama size vereceğimiz malzemelerle siz bunları yapacaksınız, ister yapın, ister yapmayın" dediler. Halk ise "bizler yapamayız, gücümüz yoktur" diye cevap verdi.

Yaptığımız bir toplantıda BM'nin ihanetçi ve sahtekar yüzünü teşhir ettik. Daha sonra 20 Ağustos'ta Başkan APO, Botan'da çıkan çatışmalarla ateşkesin bittiğini ilan ediyordu. Devletin tek adım atmadığı gibi, imha ve inkara dayalı operasyonlarla ateşkes sürecini kendisinin kaldırdığını belirterek böylece ilan etmiş oluyordu. 15 Ağustos'ta MED TV yayın hayatına başlamıştı. 29 Ağustos'ta BM Etruş kampına evler yapmak için çalışmalarına başlamıştı. 31 Ağustos'ta KDP, Saddam'ın askerileriyle Erbil'i işgal etti. Barzani yine ihanet etmişti. Başkan APO'da tüm Kürt partilerine çağrı yaparak "birlik ve ortak hareket etme" çağrısını yaptı. Bu sıralarda ABD Irak'a tekrar saldırıyordu. 1 Eylül 1996'da ABD Bağdat'a füzelerle saldırdı, toplam 17 füze atmıştı Bağdat'a. Başkan APO bu sırada tekrar YNK ve KDP'ye barış için çağrı yaptı. KDP ve Saddam'ın ordusu Erbil ve Süleymaniye'yi işgal ettiler. 9 Eylül'de buralarda binlere varan katliamlar yapıldı. Ertesi günde KDP ve YNK bizlere "teslim olun" çağrısı yaparak karışmayacağız sözünü verdiler. "Genel af çıkaracaklarını" söylediler. Bu arada tekrar Güney Kürdistan'a girmek isteyen TC ordusuna gerilla vurarak ordunun geri çekilmesini sağladı.

Öte yandan 13 Eylül'deki savaşta şehit düşen Jiyan arkadaşın cenaze törenine KDP ateş açtı. Kamp halkı bunu protesto eden bir yürüyüş yaptı. 16 Eylül'de Başkan APO yediden yetmişe herkesi "savaşa kendinizi hazırlayın" dedi. Bu sıralarda Belçika'daki MED TV'ye baskın düzenlenerek TV kapatıldı. Ayın 18'inde Barzani'de Türkiye'ye geçerek Tansu Çiller ve diğer Türk yetkililer ile görüştü. Her iki tarafta PKK üzerinde anlaşmaya varmışlardı ABD dışişleri bakanı da bu toplantıya katıldı. Genel olarak Güney Kürdistan tartışılmıştı. 11 Mart 1996'da Zübeyir Aydar başkanlığında Kürt heyeti kampa geldi. KDP

tarafından heyet engellenince halk ayaklandı ve heyetin kampa girilmesi böylece sağlanmış oldu. 31 Kasım'da TC tarafından bir bildiri Etruş kampına getirildi. TC'nin gönderdiği bildiride "gelin teslim olun, sizleri affedelim." Bizde buna tepki olarak BM binası önünde yürüyüş yaptık, onların arabalarını taşladık ve siyasi konuşmalar yaptık.

Bu süreçlerde Güneyin Kürtleri de ülkelerini bırakıp ABD yoluyla Amerika'ya gidiyorlardı. Kürdistan'dan böyle kaçmaları beni hayrete düşürüyordu. 10 Aralık'ta BM yoluyla Irak'ın petrol satışı serbest bırakıldı. Ertesi gün Etruş kampında yürüyüş oldu. "yiyecek ve ev istiyoruz" sloganları atıldı. Durumumuz oldukça kötüydü. 15 Aralık'ta BM Etruş kampını boşaltma kararını aldı. Erzağın yarısı bize, diğer yarısı geri gönderilmişti. Bizlerde "Etruş'u teslim etmeyeceğimizi, Etruş'u teslim etmenin ihanet olduğunu ve intihar edeceğimizi" söyledik. 17 Aralık'ta BM Etruş kampından çekildi ve "bundan sonra size yardım vermeyeceğiz" dediler, bizde bunun üzerine bu tavırları protesto ettik. Ve Dünya İnsan Hakları Hareketine bir rapor gönderdik. "15 bin insan olduğumuzu, ABD'nin bizi kandırdığını, bizi TC'ye satmak istediklerini, bizlerin insan olduğunu, PKK'li olduğumuzu, "PKK Halktır, Halk PKK'dir" sloganlarını atarak tavrımızı göstermeye çalıştık. BM'yi de kınayarak 18 Aralık'ta açlık grevine başladık. Etruş kampından 150 kişi Duhok'a gitmişti. Ayın 20'sinde Türkiye'den bir grup gazeteci geldi. İçlerinde Mehmet Ali Birand'da vardı, açlık grevleri dönüşümlüydü. KDP'nin Duhok valiliği kampa yine destek vermiyordu.

Tüm bu olanlara rağmen kampın 1 yıllık değerlendirme toplantısı oldu. "PKK'nin bu yıl içinde mücadeleden başarıyla çıktığını ve sorunu tüm dünyaya haklı olarak gösterdiği" ifade edildi. 7 Ocak 1997'de Başkan APO tarafından bir talimat geldi. Talimatta "Etruş'taki yoldaşlar ve yurtsever halkımıza sesleniyorum, bizim başka çaremiz yoktur, bundan sonra silah alın, savaş için kendinizi hazırlayın" diyordu.

Aynı günün akşamı saat 17.00'da 1500 yoldaş silahları ile birlikte gerillaya hareket ettiler. Coşkulu bir şekilde "Biji Serok APO" sloganları atıldı, açlık grevleri ise halen devam ediyordu, açlık grevine gönüllü olanlar katılıyordu. 9 Ocak'ta açlık grevi parti talimatıyla sona ermişti. BM Etruş kampından 21 Ocak'ta tamamen çekildi ve bu dünyaya ilan edildi. Bu arada Türk ordusunun baskısı da devam ediyordu, kamptan kaçma psikolojisi özendirilmeye çalışıldı. Bizde partinin verdiği talimatlara göre hareket ediyorduk. Çevremizde 13 tane KDP karakolu vardı, bunlar TC'nin korkusuyla kamptan kaçıp bizleri burada yalnız bıraktılar, artık tüm dünya da gelse direnecektik. BM ve ABD'ye de lanetler yağdırdık. 22 Ocak'ta Türk ordusu kampın etrafını sardı, bunun üzerine 27 Ocak'ta Etruş kampında tüm eylemler sona erdirildi. Ertesi gün BM Etruş'a tekrar geri döndü. Etruş tüm dünayaya sesini duyurmuştu. Etruş'un Kürt siyasi mültecilik hakkı Cenevre'de kabul edilmişti. Böylece eylemlerimiz başarılı

olmuş, dünya bizi duymuş ve bizleri kabul etmişti. 30 Ocak'ta PKK, KDP ve diğer Kürt partiler bir araya geldiler. Etruş kampı üzerine somut kararların alındığı bu toplantıya BM'de katılmıştı. Bir heyetimiz 1 Şubat'ta Duhok'a gidip KDP'ye bu şartlara uyup uymaması konusu üzerinde tartışarak kampın sorunları üzerine konuşmalar yaptılar. Aynı gün kampa kar yağmıştı. Kar, Etruş kampının çadırları üzerinde ağırlaşınca çadırların çökmesine sebep olmuştu. O kış Etruş'a 20 cm. kar yağmıştı. Ertesi gün Duhok valisi Etruş kampını karıştıracak eylemler yapmaya hazırlanıyordu. 11 Şubat'ta altı aile, yani 32 nüfus gündüz vaktinde silahları yanlarına alarak kaçtılar. BM'nin artık bize sahip çıkması gerekecekti. KDP'de BM'ye engel oluyordu, Yol ve kamp yerini vermediler. Etruş halkı yine Duhok engeline takılı kalmıştı, Etruş'a gelemediler, destek veremediler. KDP yüzünden kamp halkının morali de kırılmıştı.

KDP için amaç Etruş kampını teslim almaktı. KDP tam bir Kürt düşmanı gibi hareket ediyordu. En büyük düşmanlığı bize KDP'ye yapıyordu. 2 ay sahipsiz kaldık ve çok zor koşullar yaşadık. Kamp yönetimi de çok hatalar yapıyor, bizleri şaşırtıyordu. Ekonomimizde yoktu ve KDP bizim kutlama günlerimizi de engelliyordu. Öte yandan Başkan APO'nun talimatları da bize geç ulaştırılıyordu. 17 Şubat'ta PKK ve KDP bir anlaşma daha yaptılar. KDP'den bir heyet kampa gelerek burada sürekli kalacaklardı. BM, üç gün sonra bayrağını resmen Etruş kampından çekti. KDP'de BM binasında yerini alarak kampta oturdular. 21 Şubat'ta da 400 aile Saddam'ın yanına gitmek için karar aldılar. Kampın yarısı gidince bizler yine burada koçber olmak zorunda kalmıştık. 1 Mart'ta 400 aile Etruş kampından Saddam Hüseyin'in sınırına göç ettiler. KDP ile Irak sınırındaki tampon bölgede bekletildiler. BM'den bir heyet onların yanına giderek "size yardım vereceğiz ve sizi bırakmayacağız" sözünü verdiler. KDP Duhok valisi de kampa gelerek "aynı görüşte olduklarını" söylediler. Irak Musul valisi de mültecilerin yanlarına gelerek "siz hoşgeldiniz, bizim kapımız Etruş kampına açıktır ve size her türlü yardımı vermeye hazırız" dediler. Daha bir çok basın-yayın kuruluşları da bu mültecileri ziyaret ettiler, fakat onlarda şaşkınlıklarını gizleyemediler. Mültecilerin Kürt bölgesinden kaçışlarını şaşkınlıkla izlediler ve sordular. "burası Kürt bölgesidir, niye Kürt bölgesinde kaçıyorlar" dediler. Bizlerde onlara "Kürt bölgesidir burası, ama TC rejimi geçerlidir burada" diyerek sloganlarımızı attık. "Kahrolsun faşizm, Kürdistan faşistlere, zalimlere ve ihanetçilere mezar olacak" diye.

Kampımızda su, gaz, ateş, çadır yoktu, çok soğuk varde ve insanlarımız deyim yerindeyse çıplak ve perişan haldeydiler. Bize artık ağlamaktan başka çare kalmıyordu. 1 yaşında, 8 yaşında çocuklar ölmeye başlıyorlardı. Etruş'tan geriye kalanların yaşadığı yerde, söylemesi yerinde değil ama tuvalet yerleri bile yoktu; moralsiz, erzaksız, parasız insanların oturup düşünmekten başka çareleride yoktu. Duhok'a gidilse de KDP tutuklayacak gidilmezse ihtiyaçlar

karşılanamayacaktı. Her şey çok zordu. Hele ayakta kalmak, yaşamak canımızın çıkması demekti. Faşist TC, ABD, KDP bu dünyadan utanmalıydılar. Zalimlilikleriyle insanlığın utanç güçleriydi bunlar.

3 Mart'ta 150 aile Simil kampına gittik. Etruş kampında da erzak kalmamıştı. Sinan arkadaşla yaptığımız bir halk toplantısında "bugünden sonra kamptan kimse çıkmayacak, KDP bizim üzerimizde komplo yapıyor" diye konuşuldu. 6 Mart'a gelindiğinde artık kamp insanlarının yiyeceği de kalmamış, insanlar açlıkla yüz yüze gelmişti. Halk artık kendi çaresine bakma derdine düşmüş, kaçmayı düşünenler olmuştu. Başkan APO tarafından kampımıza bir mesaj geldi ve durumları daha net bir biçimde bizlere aktardı. Selam ve saygılarını gönderdi. 8 Mart'ta 'Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü de kutlamayı unutmadık. Açlık bir türlü yakamızı bırakmıyordu. 10 Mart'ta PKK üç araba erzağı Etruş kampına getirdi, fakat erzak dağıtımları BM gibi olmuştu. İyi bir örgütlülükle erzaklar dağıtılamamıştı. Sinan ve Çiçek yoldaşlar bu işeten sorumluydular. Bazı aileler kamptan kaçmıştı, bunlar daha sonra KDP'ye teslim oldular. Daha sonra genel bir toplantı yapıldı kampta. "kampta kalan aileler Rewanduz'a gidecekler" diye söylendi. Daha sonraki toplantıda da kampın durumu tekrar ele alındı. Bir heyet Ranya'ya gidip kamp yerini görecekti, artık bir yerin bulunması gerekiyordu.

4 Nisan'da kar yağmıştı, odun ve gaz yokluğundan dolayı soğuklardan çocuklar çok zorlanıyor, ağlıyorlardı, karlar altında insanlar artık ot yiyordu. 12 Nisan'da biz Etruş kampından çıkıp tekrar göç ettik. Bu sefer KDP ve Saddam Hüseyin'in toplarının gölgesinde göçümüz durmak zorunda kalmıştı. BM'nin gözetiminde biz soğuk havalarda yine zorluklarla başbaşaydık. KDP bunun en büyük sorumlusudur. 16 Nisan'da nihayet BM erzak getirerek durumu normalleştirdi.

26 Nisan 1997'de TC ordusu tekrar Güney Kürdistan'ı işgal etti, her yerde operasyon yapıyorlardı. 5 Mayıs'ta Ninova kampının giriş ve çıkışlarını yasakladılar, ambargo KDP tarafından konuldu; ekonomi tüketilmiş, moral yine bitmişti. 15 Mayıs'ta TC ordusu Kuzey Kürdistan'da 87 bin askerle yeni bir işgal başlattılar, koruculara da her zamanki gibi yanlarındaydı. KDP'de temsilcisi Sami Abdurrahman'da taktik ve planlama konusunda TC'ye destek veriyordu. Ninova kampında sık sık toplantı düzenleme ve savaş hazırlıkları yapılıyordu. 11 Mayıs 1997'de TC ordusu Güney Kürdistan'ı tekrar işgal etti. Gece saat 03.30'du. TC ordusu Zaxo'daki İbrahim Kapısı'ndan Güney Kürdistan'a giriş yapmıştı. KDP denetiminde hareket eden TC ordusu güneyin her tarafına yayıldılar. Bizim eski Etruş kampına TC ordu güçleri konumlandırıldı. TC bu işgali ABD ve KDP ile birlikte yapmışlardı.

KDP güçleri 17 Mayıs'ta Hewler kentindeki hastanelerde tedavi görmekte olan PKK'liler ile yurtsever işyerlerine vahşice saldırdılar. Ağır yaralı yoldaşlar bir yandan feci şekilde katledildiler, yüzlerce PKK kadrosu tutuklanmıştı. KDP,

TC, ve ABD tarafından bu katliam yapılmıştı. 22 Mayıs'ta BM heyeti kampa gelerek nüfus sayımı için güvence verdi. Kampın komitesi de Saddam Hüseyin hükümetine giderek "bize sahip çıkın, Türk devleti bize saldıracak" diye yardım istedi.

3 Haziran'da BM heyeti yine kampa geldi ve sayım yaptılar, aslında sayım bir bahaneydi. Aslında amaç kampta arama yapmak, bazı yoldaşları tutuklamaktı. Ve bunun içinde bizlere baskı yapıyorlardı. BM zaten TC ve KDP tarafındaydı. ABD güdümünde olduğunu zaten tüm dünya biliyordu, fakat yine bu saldırılardan PKK başarılı çıkacaktı. Hiçbir sonucu ne TC, ne de KDP alacaktı.

O sıralarda Zap alanında bir TC savaş uçağı gerillalar tarafından düşürülmüştü. 11 kişilik savaş koordinesinden kurtulan olmamış, mürettebatla birlikte hepsi ölmüşlerdi. KDP yumuşamaya, aşiretler silah bırakmaya başlamışlardı. "Artık PKK ile savaşmak istemediklerini" söylediler. Bu zafer hepimizi çok mutlu etmişti ama hala savaş bitmemişti, bizim durumumuzda savaşa bağlıydı.

8 Haziran'da BM geldi. Bizlere " 36. paralelde sizlere yer yok" dediler. Ve "bu ay içerisinde gideceksiniz" diye eklediler. Bizim durumumuzda kritikti, erzağımız da bitmişti. BM'nin de, diğerlerinin de amacı bizi KDP'ye teslim etmekti, zaten destekler de o yönlüydü. 10 Haziran'da yaptığımız bu genel toplantıda partinin bir bildirisi okundu. Bildiride KDP ve TC'nin mücadelemize ve kampa yönelik yeni yaklaşımları açıklandı. KDP yine kampa gizli ajanlarını gönderiyor, kampta bunlar tarafından provakasyon zemini hazırlanmak isteniyordu. Bildiride yine" herkesin duyarlı olması" isteniyordu. "Artık KDP'nin bittiği ve gerillanın karşısında gücünün kalmadığı" belirtiliyordu. Sıkıntı gören yine PKK'nin tarafında olan bu kamp halkıydı. Ambargo yüzünden erzaksız kalıp hasta düşen insanlarımız bir bir şehit düşüyorlardı. Artık tahammül sınırlarına gelmiştik. BM insani yardımları zoraki ve tehditlerle bizlere yapıyordu.

5 Haziran sabahı saat 07.30'da bir grup KDP'li kampın kenarından iki arkadaşımızı silahlarla tarayıp bir arkadaşımızı şehit düşürdü, diğer arkadaşımızı da yaraladı. Bu durum savaşın tekrar KDP ile başlaması demekti. Biz yine savunmadaydık. KDP yine vahşi yüzünü bu katliamla göstermişti. Kontra eylemlerine devam ederek Hilal'li iki arkadaşımızı daha yaraladılar. 16 Haziran'da KDP bu sefer kampın dört tarafını da tuttu ve kampa saldırı planlarını başlattı. Özel olarak Mesut Barzani'nin kontra bir ekibi bu görevi gerçekleştirecekti. Kampı ya tasfiye etmek ya da rehin almak için planlar hazırlanmıştı. Aynı gün bizler genel bir toplantı yaparak yaşanan bu KDP yönelimlerini masaya yatırdık. O sıralarda 20 Haziran'da Başkan APO tarafından bir kutlama bildirisi geldi. Tüm Kürt halkına ve kampına gelmişti. Bu bildiriyi biz coşkuyla kutlayarak karşıladık ve TC, ABD, KDP aleyhinde

sloganlar attık. 26 Haziran'da da Başkan APO MED TV'de canlı yayına telefonla katılarak TC ve KDP'nin tavırları üzerine bir değerlendirme yaptı. Önderlik konuşmasında "zafer artık bizimdir.TC yaptığı operasyonlardan hiçbir netice alamayarak güçlerini geri çekti" dedi. Yine Önderlik KDP'ye de seslenerek "gelin PKK'ye, halkın adaletine teslim olun" dedi. özellikle Başkan APO Mesut Barzani'ye çağrı yaparak bunları söylüyordu.

30 Haziran'da kampın genelinde bir hastalık ortaya çıkmıştı, bu hastalık yüzünden bir çok çocuk yaşamını yitiriyordu. Henüz bunlar 1-2-3 aylık bebeklerdi. Bu sebeple BM'ye müracaat ettik, ama BM'nin doktoru yoktu, ayrıca ilaçları da vermediler, durumumuzda gittikçe kritikleşiyordu. Her gün ölümler devam ediyor, kampa ambargolarda devam ediyordu. Bu arada PKK ile KDP arasındaki savaş devam ediyordu. PKK bu savaştan KDP'nin TC'den destek almasına rağmen kazançlı çıkmıştı. Ve savaş çok şiddetli geçiyordu.

7 Temmuz'da BM kampa gelerek doktorunu gönderdi. "insani yardıma devam edeceğiz" diyorlardı, fakat daha sonra TC ve KDP'ye teslim olmamız için bizlere çağrı yapıyor, bu yetmezmiş gibi gıda, erzak ve ilaç yardımını kesiyorlardı. Biz kamp halkı ile BM'nin ilişkileri işte böyleydi. Bu arada çocuk ölümleri de hızından hiçbir şey kaybetmiyordu, çektiğimiz zorlukların dozu da hızla artıyordu. Bir KDP vahşeti de Erbil'de gerçekleşmişti. Bir aylık bir bebek, henüz adı bile konmamış bir bebek Neçirvan Barzani güçleri tarafından duvardan duvara çarpılarak katlediliyordu.

8 Temmuz'da genel toplantı kampta yapılmıştı. KDP, BM ve kampın genel durumları ele alındı. Kampın ihtiyaçlarını sağlamak ve arabuluculuk görevi için bir komite seçtik. Bu üçlü bir komiteydi. Ertesi gün BM'den erzak gelmişti. Gelen erzak 9 kilo un, yağ, 900 gr.nohut, 900 gr. Şekerdi. Nüfus başına 300 gr düşüyordu. KDP ise ambargoyu üzerimizden hiç kaldırmıyordu. Çok sıkıntılara giriyorduk ve hastalarımızda yavaş yavaş ölmeye başlıyorlardı, ölenlerin sayısı 34'e çıkmıştı. Kampın dışından da hiçbir bilgi alamıyor, çevremizden, hiçbir şeyden haberimiz olmuyordu. Sadece MED TV izleyerek dünyadan biraz haberimiz oluyordu, gelişmeler bizim açıdan böyleydi. O süreçlerde kampın su ihtiyacını tankerler sağlıyorduk. KDP'de bu tankerlere 9 Temmuz'da zehir atmıştı; Yüzlerce insanımız zehirlenerek yaşamını yitirirken binlerce insanımızda ağır hastalanmıştı. KDP'nin sabıkalı durumuna yeni bir katliamda ekleniyordu böylece.

14 Temmuz'da kampta yapılan hafleyle şehitlerimizi bir kez daha anmıştık. BM ise toplantı sonrası ihtiyaçlarımızı hiç karşılamıyor, önerilerimizi dikkate almayıp reddediyordu. Aynı süreçte Saddam Hüseyin kampa günlük erzak göndermişti. Bunun dışında da 17 Temmuz'da güney savaşı daha da genişliyordu. Tüm Kürt halkı da YNK ve KDP'ye karşı bir olmuştu. PKK sempatizanlığı gittikçe genişlemeye başlıyordu. 26 Temmuz'da BM görevlileri kampta sayım yaparak kart verdi. BM, bir miktar gönderdiği yardımı herkese

vermedi. 10 Ağustos'ta kampta bir sergi açarak Kürt kültürünü tanıttık. 2 gün sonra BM erzakları bu sefer geldi, ama bunlar oldukça azdı. Aslında amaçları bizlerle oynamaktı. 28 Ağustos'ta KDP yine kampın kenarından kitleye saldırdı. Kitlenin bulunduğu yerde üzerilerine ateş açtılar. 5 Eylül'de kampta bir semtin tüm hayvanlarını kaçırdılar. Bu tür olaylar Mesut Barzani ile Neçirvan Barzani'nin Etruş kampının tasfiyesi için özel talimatla kendi peşmergelerine yaptırdığı eylemlerdi.

Yine KDP tarafından 9 Eylül'de su taşıyan tankerler engellenmişti. KDP'liler kampa su getirildiği takdirde 1sizleri tarayacağım1 diye şöförleri tehdit etmişti. Yine BM'de bu tehditleri sözleriyle destekliyor, şöförleri bir de kendileri uyarıyordu. O gün KDP daha ileri giderek kamptan ikisi çocuk üç kişiyi kaçırmıştı. Yine yanlarında 250 keçiyi de götürmüşlerdi. 12 Eylül'e gelindiğinde KDP kampın etrafına silahlı peşmergeleri yerleştirerek kampı abluka altına aldılar. Ertesi günde kampa baskın yaparak bir yurtseverimizi şehit ettiler. Adı Piran Esaf'tı. Hilal'liydi, yine 80 hayvanımızı da götürdüler. Arkasından da BM süt yardımı yaptı kampa. Bu sırada KDP'de 8 Eylül'de TC'den yardım istedi. TC ordusu da Zaxo'dan Güney Kürdistan'a giriş yaptı. 25 Eylül'de güneyde çok şiddetli çatışmalar çıkmıştı. KDP bu çatışmalarda da gerçek yüzünü daha açık bir şekilde göstermişti. İhanete hevesli bir KDP'yi karşımızda görüyorduk. Irak hükümeti de işgalcilere çağrı yaparak "topraklarımızı derhal terk edin" dedi. 29 Eylül'de Zap, Metina, Zağros, Haftanin mıntıkasında TC ve KDP birlikleriyle şiddetli çatışmalar yaşanıyordu. KDP burada da boş durmuyor, ajanlarını kampa gönderiyordu. Amaç kampı tasfiye edip PKK'nin buradaki faaliyetlerini engellemekti**.** 2-3 gün süren yoğun baskılar sonucunda KDP, 6 kadın ve 3 erkeği kaçırarak TC'ye teslim ettiler. Bunlar hep BM'nin gözü önünde ve onun imkanlarıyla yapılıyordu. 6 Ekim'de KDP lideri Barzani Önderliğimize bir mektup göndermişti, mektupta "barış istediklerini ve artık dayanamayacaklarını" anlatıyordu. Başkan APO bu mektubu 7 Ekim'de MED TV'de açıkladı. Önderlik "ihanet bitmişse bende hazırım" dedi. 3 haftadır TC ordusu güney Kürdistan işgalinde kalmış ve hiçbir sonuç alamamıştı. Artık TC ve KDP güçleri işgalci güç konumundan çıkıp PKK karşısında kendini savunan güç konumuna gelmişlerdir. 5 ay süren bu savaş gittikçe genişlemeye devam ediyordu. PKK öncülüğünde 6 parti KDP'ye karşı birleşerek savaş veriyordu. Bu savaşta Kasırı, Diyana, Rewanduz, Bomışmış, Hacı Ümran PKK liderliğindeki Birleşik Cephe tarafından ele geçirilmişti. Birleşik kuvvetler gücü

1-PKK
2-YNK
3-PSDK
4-Zehmetkeş
5-Serbexe

14 Ekim'de MED TV'deki bir panele Başkan APO ile bir YNK merkezinden olan Fevat Mahsumi katıldı. Kürt sorununa siyasi bir çözüm bulunması için

tartışma yapıldı ve Önderlik KDP'ye çağrı yaparak "gelin Kürt halkına teslim olun" dedi. 17 Ekim'de Başkan APO MED TV'ye telefonla katılarak ateşkes ilan etti. "herkes bilsin ki biz barışa hazırız" diye konuştu. KDP'de "YNK'nin kendi bölgelerini işgal ettiğini, geri çekilmesini istediklerini böylece ateşkese uyacağını" söyledi.

Bizlerde kampta 21 Ekim'de bir toplantıyı fırtına ve yağmur altında yapmıştık, perişan olmuştuk. 14 Kasım'da öğlen 14.00'da kampın 100 metre yakınında KDP tarafından bir saldırı yapıldı. Bir çoban katledilerek yine kendisine ait 150 hayvanı kaçırıldı. 15 Kasım'da ise KDP'ye Önderlik tarafından şartlı ateşkes ilan edildi. Birinci şart, TC işbirlikçiliğinden vazgeç; ikinci şart saldırıların durmasıydı. KDP 1 Kasım'da sanki bu çağrıya bir cevap gibi kamp yürütmesinden İbrahim arkadaşı kaçırdı. Zaten kampın durumu perişandı. Bunun üstüne KDP saldırıları da hiç durmuyordu. 8 bin insan da açlıkla boğuşuyordu.

14 Aralık'ta Süleymaniye'de içinde PKK'nin de olduğu bir konferans başladı. Konferansa 17 parti katılmıştı. 2 gün süren konferansın sonucunda ulusal bir komite seçilerek Kürdistan'ın tüm sorunlarının bu komite tarafından denetimi altında çözülmesi konusunda anlaşmaya vardılar.

Bu sıralarda da kampımıza BM müdürü gelmişti. "sizin yeriniz uygun değil, siz nerede yer istiyorsanız sizi oraya götüreceğiz." dedi. Bu aslında KDP'yle birlikte gerçekleştirdikleri bize karşı bir oyundu. ve biz bu oyunu fark etmekte gecikmemiştik. 13 Aralıkta parti merkezinden Rıza Altun arkadaş da kampa gelerek genel sorunlarla ilgili bir toplantı yapmıştı. Bu toplantıda kampın sorunları ele alındı. Bu arada 15 Aralıkta'da üç aile kamptan kaçarak KDP'ye teslim olmuşlardı. O günlerde gaz sıkıntısı çekiyorduk ve mevsimde kıştı. 3-4 gün sonra BM gaz ve erzak getirdi, fakat getirdiği erzaklar oldukça azdı. 6 ay erzakların dağılımı böyle olmuştu. 24 Aralık'ta bu sefer KDP hayvanlarımızı kaçırmaya başlamıştı. 35 büyük baş hayvanımızı kaçırdılar. Ertesi gecede yine bir saldırı düzenleyerek bir nöbetçimizi yaraladılar. 4 gün sonra gerçekleştirdikleri bir saldırıda da tam bir katliam vardı. Tüm kamp taranarak 2 yurtseverimizin şehit düşmesine, 4 yurtseverimizinde yaralanmasına yol açtı. Bu vahşet bizzat Mesut Barzani'nin talimatıyla yapılmıştı.

10 Ocak 1998'de kampta genel bir toplantı olmuştu. Bu toplantıda 1998 planları, hedefleri ve halkın önerileri ele alındı. 12 Ocak'ta yoğun kar yağışını 25 cm altında odunsuz, gazsız karşıladık. Çocukların ağlamalarıyla moralimiz zaten sıfıra inmişti, ancak bir hafta sonra gaz gelecekti. Ninova kampında artık bayramlarda kutlanamıyordu.

8 Şubat günü yine TC ordusu Güneye girerek 7 bin askeri ve KDP desteğiyle bizlere saldırdı. Bu arada ABD Irak'a saldırı hazırlığı içindeydi. Bu sıralarda kampta bazı ailelerde dayanamayarak kaçtı. Bunun üstüne gaz ve erzak yokluğuda bizi daha da çaresiz bırakıyordu. Yine Ortadoğu genelinde ise büyük

bir savaşın çıkabileceği söylentileri insanları heyecanlandırıyor, psikolojisini bozuyordu. 9 Şubat'ta kampın genel toplantısı oldu ve Önderliğin mesajı okundu. Ertesi günde BM yanımıza gelerek "ya siz Türkiye'ye gideceksiniz, ya da sizleri bırakacağız" dedi. Böylece BM'de bizleri sahipsiz bırakıyordu, halk paniğe girmişti. Partide duruma müdahale ederek bizlere "kendinizi hazırlayın yine göç olabilir" dedi. O sıra bizde Nehdara kampındaydık. Zaten bulunduğumuz yer çöplük alanı gibiydi, biz zaten Ninova'dan gelmiştik. Hepimiz evimizi gazla yakarak ateşe vermiştik. Gece saat 20.00'da yola çıkarak hepimiz göç etmiştik ve hiçbir şeyi yanımızda getirmemiştik.

Biz üç ay Nehdara'da kaldık; Nehdara gerçekten çöplük gibiydi, her taraf mayındı. Bir sürü çocuk, ihtiyar, kadın toplam 20 kişi mayna basarak ya şehit düştüler ya da yaralandılar. Kampımızın arkasında KDP mevzileri, önümüzde de Irak askerleri vardı. Çok sayıda insanlarımız bu kampta soğuktan, hastalıktan şehit düştüler. 15 kişiye 4 metre naylon veriliyordu. Bir battaniyemiz dahi yoktu. 90 kişi arasında yurtsever insanımız açlık, yoksulluk, kıştan dolayı şehit düştüler. BM de bizi terk etti, Irak'ta bizi kabul etmiyordu. Zaten biz KDP yüzünden Nehdara'ya gelmiştik. Sonra Saddam Hüseyin ile dış ilişkilerimize bakan Rıza Altun arkadaş bir görüşme yaptı. Görüşmede önce "Kürtler hainlik yaptı, sizlere nasıl inanacağım?" dedi. Sonra halkımızın perişan halini görünce bizlere izin verdi. Sonra Saddam BBC'ye bizleri yani "Türkiye'den kaçan 7 bin kişiyi kabul ediyorum" diye bir açıklama yaptı ve öyle kabul edilmiştik. Nehdara'da 3 ay gibi çok kısa bir süre içinde kalmıştık. 13 Şubat 1998'de Nehdara'ya gelmiştik. 23 Mayıs 1998'de Nehdara'dan 7500 kişi olarak çıktık. O sıra BM arabalarını kampa getirdi, Saddam'ın askerleri de tanklarla, panzerlerle güvenliğimizi aldılar ve bizi Mahmur kampına getirdiler. Yolculuğumuz arabalarla 10 saat sürmüştü, eşya götürememiştik, çünkü Nehdara'da eşyalarımız zaten yoktu. Sadece birkaç battaniye getirmiştik.

Mahmur'a geldiğimizde zaten hiçbir şey yoktu, uçsuz bucaksız bir düzlüktü, su yoktu, çok sayıda yılan ve akrep vardı, taşları da çoktu, adeta akrep ve yılanların ana karargahıydı. Su olmadığından da nüfus başına tankerle bir teneke su veriliyordu. Mahmur kampımız; Mahmur ilçesine bağlı oradan da zaman olarak iki dakika araba yolu uzaklığında bir yerdi, oldukça düz bir araziydi ve hiçbir şeyi olmayan bir yer diyebilirim. Özellikle bizim kamp için söylüyorum.

Kampımıza o süreçte BM müdürü de gelmişti. Bize; battaniye, naylon, kum, çimento yardımı yaptılar. Herkes kendine bunlarla bir oda yapmıştı. Daha sonra bizlere erzak da verilince yaşam biraz normale dönmüştü, Mahmur'da biraz nefes almıştık.

Bir süre sonra Önderlikte 9 Ekim'de Suriye'den çıkmış Avrupa'ya çıkış yapacaktı... Bizlere de çok değişik haberler geliyordu. Bazen dağa gidecek, bazen de başka yere gidecek diye değişik açıklamalarda bulunuyorlardı, fakat Yunanistan ihanetiyle Başkan APO 12 Kasım'da Roma'ya çıkmak zorunda kalmıştı. Önderlik herkese barış çağrısında bulunup, barış elini uzattı ama kimse

Önderliğe elini uzatmadı. Önderliğin barış eli havada kalmıştı, birkaç ay sonra da barış eline cevap ihanet cephesinden gelecek Önderlik sahte dostları, yetersiz yoldaşların yetmezliklerinin de bunlara eklenmesi yüzünden düşmana esir düşecekti. Tabi bu sırada yakalanma durumunun açıklanmasından sonra Kürtlerin tümü ayaklanmıştı. 9 yaşındaki bir kız çocuğundan 65 yaşındaki bir anaya kadar yurtsever kahraman Kürt halkı bedenlerini ateşe vermekten çekinmeyeceklerdi. Bu fedai eylemlerine de **"GÜNEŞİMİZİ KARARTAMAZSINIZ"** eylemi ismini verecek ve bir kısım kahramanlar bu fedai eylemlerde şehit düşeceklerdi. Artık önderliği halktan koparmak isteyenlere halkın cevabı Önderlerinin çevresine ateşten bir halka yaparak onu düşmanın imhasından korumaktı.

Halk Roma'ya çıkan Önderliğine bir şey olmaması için etrafında etten bir duvar oluşturmuştu. Hiç bir kuşatma, hiç bir saldırı bu etten duvarı ortadan kaldıramayacak, önderlik Roma'da serbest bırakılacaktı, ama asıl tehlike bundan sonra başlayacaktı. Başta Yunanistan olmak üzere ABD, NATO, Avrupa ve İsrail'in stratejik anlaşmaları Önderliğin yamyamlar ülkesi Kenya'daki esaretiyle sonuçlanacaktı. Buna karşılık şok durumundan kurtulan halk hemen harekete geçerek bütün Avrupa'daki Yunanistan ve İsrail elçiliklerini işgal ederek eylemlerini bedenlerini ateşe vererek meşaleleştirdiler. Sadece Ortadoğu'da değil, dünyanın her yerinde hiç Kürdistan yerini bile bilmeyen, savaşımızdan haberi olmayan Kürtler bile ayağa kalktılar. Görkemlilik işte buradaydı. Özellikle çocukların ve ihtiyarlarında fedai eylemlerine katılımı düşmanı bile korkutmuş, o zamanki ABD dışişleri bakanı olan Madlein Albright'in bile dikkatini çekerek "bu kadarını beklemiyorduk " sözlerini ağzından dökülmesine sebep olmuştu. Büyük bir şaşkınlık ve panik içerinde kalan düşman, Önderliğimize dokunmanın kendi sonlarının da olacağını çok geçmeden eylemlerin de büyümesi ve çoğalmasıyla hemen anlamışlardı. Düşman Kürt halkının Kürdistanla birlikte Türkiye'yi de denizin dibine boylatacak gücünün gerçeğini gözleriyle gördüğünde aslında nasıl bir hata yaptığının da farkına varmıştı. Her yerde ayaklanmalar serhıldanlar, gerilla eylemlikleri ,dünyadaki geniş çaplı eylemler ve tüm dünya Kürtlerinin birleşik tepki göstermeleri böyle bir haince komplonun yanlışlığını gösteriyor, dünyada bir çok yerden de bu komploya verilen tepkiler komploya karşı mücadeleyi daha da güçlendiriyordu.

Bu arada bizlerde Mahmur'da ölüm orucuna 22 kişiyle girmiştik. 9 bayan, 13 erkekle birlikte belediye binasında ölüm orucuna başladık. 12 gün ölüm orucunda kalmıştık. Başkan APO daha sonra Türkiye'den bir mesaj yolladı. "Kimse kendisini yakmasın, ölüm orucundan çıkılsın, dönüşümlü açlık grevine başlanılsın" dedi. İki gün içinde bazı yoldaşlar kendi evlerinde başlarına kurşun sıkarak intihar etti; bir bayan arkadaş kendisini yaktı, iki erkek arkadaşta tabancayla intihar etti. Bizim sloganımız ise "Önderliksiz bir yaşamı asla kabul

etmeyeceğiz" sloganıydı. Biz tabi bu şiarla tüm siyasal eylemlerimizi, aktivitelerimizi gerçekleştirdik. Önderliği sahiplenmeye çalıştık. Bu eylemleri düzenlerken hiçbir kimse dışarıda da bize engel olmadı. Zaten eylemlerimiz hep demokratikti. "Güneşimizi karartamazsınız" eylemlerini Mahmur'da sürekli yapıyorduk.

2003 Irak-ABD savaşı sırasında da kampta yaşam yine normal geçiyordu, ama fazla dışarı çıkmıyorduk, İki ay böyle geçmişti, kamp dışına çıkılmadı. Saddam savaş sonunda devrildi, Mahmur mıntıkası da KDP'nin eline geçti. Mahmur halkı da KDP, YNK tarafından Kürt nüfusuyla daha da şişkinleştirilmesi, Araplar üzerinde nüfus çoğunluğunun sağlanmasına çalışılması Arapların tepkisini çekmişti. Araplar da savaşın karışıklığı içinde Kürtlere saldırmaya başladı. O sıra da Kürtlerin sayısı az olunca kamptaki Kürtlerden yardım istenildi. Ve yardım istemine kamp halkı olumlu yanıt verince kamptan 300-400 arası insan Mahmur ilçesindeki Kürtlere yardıma gitti. Mahmur ilçesini Araplardan alarak tüm kurumları işgal ettiler. Mahmur'daki bankalarda ele geçirilmişti, ama arkadaşlar bu bankalardaki paralara ellerini bile sürmediler. Tüm paraları KDP'ye teslim ettiler. Sonra KDP, YNK ve ABD askeri heyetleri görüşmeye geldiler. Bizde dış ilişkiler komitesini kurmuştuk. Bu komite KDP, YNK, ABD heyetleriyle yaptığı görüşmelerde normal giriş çıkışları kontrollü olarak yapılmasını ve kamp güvenliği konusunda kararlar aldılar. KDP ve BM bürosu şu anda da kampta var. KDP şu an kamp dışı için izin kağıtları veriyor bizlere, kimliğimizde bu izin kağıtlarıdır aynı zamanda. Bu zamana kadar fazla ciddi bir sorun kampımızda çıkmadı, sadece ara sıra sınırlı erzak kısıtlamaları yapıyor. Şu anki Irak'taki yeni hükümet erzakları kısıtlıyor. Bu konuda BM'ye de başvurduk, ama 2 Ekim'de BM temsilcisi istifa etti, çünkü taleplerimizi hiç yerine getirmedi. Biz onu şikayet edince Ebu Azad isimli BM temsilcisi de istifa etti.

MESAJIM:

20 senedir çektiğim acıları ne olursa olsun, dünyadaki tüm insanlar için özelde Kürt halkı için bizde insan olarak kendimizi dünyaya tanıtmak ve Kürt halkının haklarına kavuşması amacıyla verdiğimiz bu mücadeleyi Başkan APO düşünce ve ideolojisinin bize gösterdiği ve verdiği bu cesaretle insan olduğumuzu, bizimde bir kimliğimizin olduğu inancını bilincime çıkardım. Bizlerde insanız. Bizlerin de bu dünyada kendi kimliğimiz ve kültürümüzle yaşamaya en az diğer ülkelerin özgür halkları gibi hakkımız var. Ama ne yazık ki bizim toprağımız, ülkemiz, bu yetmiyormuş gibi dört parçaya bölünmüştü. Bunu bile mücadeleyle tanıştıktan sonra öğrendim. Her Kürt tarihsel ve toplumsal bilincini PKK'yle tanıştıktan sonra öğrenmişti. Ben de öyleydim. Kendi dilimizi bile konuşamıyorduk. Bedenimizin bile kendi kimliğiyle gömülecek bir toprağı da bize çok görülmüştü. Renklerimize kan bulaşmış, adeta gülmeyi bile unutmuştuk. Sevgi denen olguda bizlere çok yabancıydı. Gülmeyi, sevmeyi

mücadeleyle öğrenmiştik, dirilmiştik. Şimdi ise sadece diri kalmanın değil, özgür bir halk olmanın mücadelesini veriyoruz. 30 yıldır Başkan APO öncülüğünde PKK adına düşmanın karşısında her türlü mücadele yöntemimizi dün olduğu gibi bugünde haklı görüyoruz ve destekliyoruz. Kanımızın son damlasına kadar da mücadele edeceğiz. Bu fırsat bize bin belki de 10 bin yılda bir geçer. Bu sebeple sonuna kadar mücadele edeceğiz ve bir adım dahi geri atmayacağız. Bizde insanız. Tüm dünya bunu bilmeli ve bizi anlamalı. Çok acılar çektik. Ve bu kadar çekilen acıların içinden özgür ve mutlu bir yaşamın doğacağı inancıyla tüm dünyanın onurlu özgür insanlarını ve kahraman Kürt halkını selamlıyorum.

Selam ve Saygılarımla
SABRİ ERTEN

SALİH HALİT VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1951 Siirt Eruh ilçesinde Nivela köyünde doğdum. Adım Salih Halit'tir. Evliyim ve 11 çocuğum var, üç çocuğum ise şehittir, iki erkek, bir kızım mücadelede şehit düştüler. 1989 Aralığında M. Zah isminde oğlum, Garısa'da milislik görevindeyken şehit düşmüştü. "1995 Ekiminde Adil Cuma ilimli çocuğumda Geliye Kıyamet Kampında kaza sonucu şehit düştü. Diğeri ise Sosın isminde kız çocuğumda 1998 Garısa'da Besta alanında şehit düştü. İki çocuğum ise Türkiye'de, biri de Siirt'te, iki çocuğumda kampta bizle birliktedir. Şu anda Mahmur kampına kadar da asayiş, genel güvenlik, saytara yönetimi, semt yönetimi ve istihbarat görevlerinde bulundum, yine Gazi Kurumu üyesiyim. geçimimizi serbest iş yaparak sağlıyorum. Hala da Mahmur kampında yaşıyorum

1994 senesinde ailem o zaman Siirt'teydi. Bende o süreçlerde gerilladaydım. Ailemin durumu Siirt'te çok perişandı, gerillaya katılmadan önce Siirt'teyken zaten evliydim ve o sıralar partiye de yardım ediyordum, fakat çevremizdeki korucular beni iyi tanıyorlardı, yani yurtsever olduğumu partiye yardım ettiğimi iyi biliyorlardı. Tabi ben bu durumdayken arkadaşlarda bana sık sık gelip gidiyorlardı, fakat bu durum beni daha da açık hedef haline getiriyordu. Bu nedenle bende o sıralarda gerillaya katılmaya karar verdim. Engellemeler arkadaşlar tarafından çok olmuştu, ama ben aktif mücadeleye katılımda kararlıydım. İlk katılımım Garisa'da oldu, daha sonra 1993 yılında Garzan'a geçtim. Bu sıralarda ailemin yalnız oluşu onları çok sıkıntıya da sokmuştu. Ve küçük çocukla tek başlarına kalmıştı. Ailemin bu durumu arkadaşların kulağına gidince beni bulup durumu anlattılar ve ailemin buraya gelmesini istediler. Bende aileme haber gönderip onların elinde ne eşyalar varsa satıp, yanıma gelmelerini söyledim, onlarda arkadaşların vasıtasıyla yanıma kadar geldiler. Önce ailem Kalender dağına yanıma geldiler. Bu arada bir operasyon çıkmıştı alanımızda, biz yine ailemi bir köye gönderip çatışmaya girdik. Bu çatışma Çaç'ta çıktı. Çatışmada kayıp vermeden Risso'ya, Besta alanına geldik.iki gün kaldıktan sonra Bilika köyüne geldik, burası da Cudi'ye bağlıydı. Ertesi gün Sınah yoluyla Haftanin'e 3 Ekim 1994'te giriş yaptık. Dereşiş'te muhabere kurulduktan sonra kampa gitmemiz söylendi ve bizlerde ilk kez Bersive kampına gelmiş olduk. Tarihte Haftanin'e giriş tarihiydi, yani 13 Ekim 1994'tü.

O sıra Bıhere kampındaki halk 15 gün olmuştu Berseve Kampına gelmişlerdi. Buraya geldiğimiz zaman ne erzağımız, ne çadırımız vardı. Piranlı Mahmut'un çadırında misafir olarak 5 gün kalmıştık. Arkadaşlar daha sonra bize birer çadır aldı. Daha sonra üzerimizde bulunan paralarla Zaxo'ya gittik ve burada ihtiyaçlarımızı giderdik. Zaten Zaxo çok yakınımızda bir yerdi. Berseve Kampında biz bir ay kaldıktan sonra 4 Kasım'da Geliya kıyamet Kampına

geldik. Bu kamp aynı zamanda A kampıydı, Etruş Kampı'da B kampı olacaktı. Daha sonra Berseve'de kalışımız misafir düzeydeydi,yeni gelmiştik ve harhangi bir şeyden de haberdar değildik. Bu arada bende Berseve kampına geldiğimde buraya geldiğime dair arkadaşlara rapor göndermiştim ve yerimizin netleşmesini istiyordum, fakat bazı arkadaşlar bu raporumu göndermeyi unutmuştu. Bende bütün bunlardan habersizdim daha sonra haberim Geliye Kıyamet kampındayken olacaktı.

Berseve Kampı Zaxo'ya bağlı, Zaxo'ya yapışık bir yerdi. Kampın kurulduğu yer büyük bir tarlaydı. Birkaç arkadaşların çadırları vardı. Misafir çadırı ise çok geniş bir çadırdı ve arkadaşlar ile misafirler bu çadırda kalıyordu. Bu çadır Piranlı Mahmut'a aitti, Piranlı Mahmut bu çadırda gelen misafirleri ağılrama ve bakma göreviyle meşguldu. Biz burada 5 gün kalmıştk, zaten iki aileydik burada kalıyorduk ve sonra arkadaşlar bizlere ayrı ayrı çadır aldılar. Bu kampta yaklaşık 100 çadır vardı, fakat burada yaşayan insan sayısı da 16 bin kişiydi. Tabi çadırlar yetmiyordu, fakat halk evlerini ağaçlardan ve çalı çırpıdan yapıyorlar, buna rağmen yine de burada yaşayabiliyorlardı. Zaten 1 ay buralarda kaldığım için ne BM, ne KDP, ne de başka güçlerin oyunlarından haberdardım, bizlere tek sahip çıkanda partiydi. Bu süreçte KDP ve BM bizlere "sizleri Geliye Kıyamet'e göndereceğiz ve orada size çadır erzak vb. her şeyi vereceğiz" dediler. Bizlerde önce bu Geliye Kıyamet Kampının isminden pek hoşlanmamıştık, yani 'Geliya Kıyamet'in anlamı 'Kıyamet Deresi'ydi. Bizde Kıyamet ismine kafayı takıp buranın çok kötü bir yer olduğu varsayımını hesaplıyorduk. Biz bunları düşünürken yapılan bu teklifi reddettik, oysa Geliya Kıyamet'i hiç görmemiştik, fakat ismi bize iyi gelmiyordu. Hem arkadaşlara, hem sınıra, hemde Zaxo'ya yakın bir yer olduğu için buradaki halk Berseve'den ayrılmak istemiyordu. İşte bu sırada Başkan APO devreye girdi. "gidin" dedi. Çünkü Önderlik bazı şeylerin haberini almıştı ve bizler bunu bilmiyorduk. Eğer Geliye Kıyamet'e gitmeseydik KDP ve TC, BM gözetiminde bizleri bu kampta imha edip hepimizi yok edeceklerdi. Önderlik bunu anlamış ve hemen bu duruma müdahale etmiş, yeni kampımızın adının Geliya Kıyamet olduğuna işaret etmişti. Bizleri daha sonra BM ve KDP ikiye böldü, kampımızın yarısını A Kampı olan Geliye Kıyamet'e, yarısını da B Kampı olan Etruş'a götürdüler. Aslında Geliye Kıyamet; su, arazi ve coğrafyasıyla güzel bir yerdi. Bizden 15 gün önce Gever'den yani kuzeyden gelen 60 hane aile Geliye Kıyamet'e gitmek için yola çıktılar. Hepimiz kamyonlarla Geliya Kıyamet'e, yarımızda Etruş Kampına geçtik, bu taşınmalar 3-4 gün sürmüştü. Etruş Kampı ise biz yerleştikten 20 gün sonra kendi insanlarına kucak açmıştı, artık iki kamptık, A Kampı ve B Kampıydık. Bizler artık Geliye Kıyamet'teydik.

Geliye Kıyamet kampına gelirken BM tarafından çadır ve battaniye verildi bizlere, yine gaz lambası, giyecek gibi çeşitli ihtiyaç maddeleri de veriliyordu. Arada sırada nohut ve fasulye ile yine nüfus başına 300 gr. şeker veriliyordu. Yani ne öl, ne de yaşat erzağı veriliyordu. Partide her ay nüfus başına para

dağıtıyordu, KDP'de ilk kez aile başına bize para verdi, bu onun son verişiydi. Hem verdiği para da çok azdı, hemde erzakları hep kullanılmış ve kalitesizdi. Üstelik KDP, Avrupa'dan bize gelen bu erzakları kendilerine, buradaki kalitesiz, eski erzakları da bize veriyordu, yani bize gelen kaliteli erzaklar bize verilmiyordu, ama bizler KDP'nin bu oyununu hemen deşifre etmiştik bile.

Sonraki süreçlerde parti talimatıyla asayiş kurulması söylendi, bunun üzerine asayiş böylece bir mangayla kuruldu, ben asayiş komutan yardımcısıydım. Asayişte halkın genel güvenlik; yani kampı koruma, nöbetler, kavga eden aileleri barıştırma gibi görevleri yapıyorduk, gittikçe kurumumuz gelişti ve takıma dönüştük, takımın sorumlusu olmuştum, takımımızı bizde önce bu kampa gelen 60 haneli evlerin karşısına kurduk.

Bu arada kampta 15 Ağustos'un yıldönümü kutlanıyordu, Yıl 1995'ti. Daha sonraları mücadeleye katılıp şehit düşecek olan bir kızım 15 Ağustos kutlamasında sözünü vererek gerilla saflarına katıldı. Kutlamadan önceki süreçte kampımızda büyük bir yangın çıkarak bir mahalleyi ateş çemberi içinde yuttu. Yangın dikkatsiz bir kadının kendi çadırında yanan ocağın üzerinde yemeğini bırakıp uyuması yüzünden çıkmıştı. Önce ocaktan yükselen alevler çadırı tutuşturmuştu, çadırlarda da o zamanlarda gaz varilleri de bulunuyordu. Zaten normal evler yoktu, her yerde ev yerine çadırlar bulunuyordu. İşte her çadırda bulunan bu gaz varili de yanan çadırdaki gaz varilinin patlamasıyla tutuşup yangını geniş bir alana yaydı. Yangın giderek genişlemeye başladı.Yine çadırlarda silahlar da vardı; bu silahlar sadece silah mermileri değil, Bixiwing mermilerini de kapsıyordu. Geliye Kıyamet kampımız Gare'ye yani arkadaşlara yakın bir kamptı ve arkadaşların hafif ve ağır silahları ve mermileri kampta kendi çadırlarımızda saklıyorduk. Yangın çadırları yutarken içeride bulunan bu Bixiwing ve el bombalarını da patlatıyor, kamp adeta bir savaş alanına dönüşüyordu. Bizler bu sırada asayiş olarak bütün halkı yangın yerinden uzaklaştırdık, tüm çadırlar, eşyalar mahalleyle birlikte küle dönmüştü, tek şansımız şehit ve yaralıların olmayışıydı. Kampta bunlar olurken KDP'liler de hemen yanımıza koşarak "patlayan bombaların BM'ye hiç söz edilmemesini, yalnızca çadırlardaki gaz varillerinin infilak ettiğini ve bu yüzden ses çıkardığını söylersiniz" diye bizleri uyardı. O sıralar KDP'yle ilişkiler normaldi. Aslında KDP'nin amacı farklıydı, bizlere iyi davranıp kampı kazanmak ve kampı PKK'den koparmak istiyorlardı, fakat bizleri asla kazanamayacaklardı.

Bir süre sonra 25 Ağustos'ta TC ile KDP, PKK'ye karşı büyük bir operasyona başlattı. Bu operasyonun adı 'Çelik Operasyonu'ydu. Kuzey ve güney Kürdistan artık tam bir savaş olanı gibi olmuştu. Bizler ise operasyon haberini kamptan Duhok'a gidecek bir grup arkadaşın KDP karakolu tarafından durdurulup silahlarının alınmak istemesinden sonra duyduk. Arkadaşlar KDP'lilere silahlarını teslim etmeyince KDP'lilerde onlara "TC'nin güneye büyük bir

operasyon başlattığını ve Duhok'a gitmenin yasak olduğunu" söylemesiyle kamp halkı bundan haberdar olmuştu. Tabi bizlerde o sıra geceleri kamptan çıkıp, çatışma bölgesine gidip eylem yapıyor ve aynı gece kampa dönerek gündüz işlerimize dönüyorduk. Tabi bu durum deşifre olmamıza engel olamayacaktı.

KDP ve BM, bu bahaneyi kullanarak bizlere giyecek, yiyecek amborgosu koydular, TC'de onları destekliyordu. KDP ve BM, bizim bulunduğumuz kamp olan Geliye Kıyamet ya da öbür ismiyle A Kampına ambargoyu uygularken, B Kampına yani Etruş Kampına ambargo uygulamadı, bunun üzerine Etruş bize konan ambargoyu protesto ederek kendilerine gelen yiyecek ve erzağı almadılar. Bu çok güzel ve anlamlı bir dayanışma örneğiydi. İki kampın bu muazzam bağlılığı bizleri sevindirirken, onlarla aynı kaderi paylaşmanın onuruyla düşman karşısında sıkılmış tek bir yumruk gibi bir duruş bizleri daha güçlü ve moralli yapmıştı. Öte yandan bizim perişan durumumuzu onlarında yaşamasına sebep olmanın üzüntüsünü de duyuyorduk. Böylesine güzel bir dayanışma iki kamp arasında yaşanırken, KDP'nin işte bu sıralarda bir saldırısı daha oldu. Bu saldırıda 4 çobanımız katledildi.

Ambargo, her iki kampta da üç ay kadar sürdü. Ambargo yüzünden köylere de gidemiyorduk, kampımızda keçi çoktu ve partide bunları satın alıp kamp halkına dağıtıyordu. Bu arada KDP yine boş durmuyor kampımıza saldırmaya devam ediyordu. Kampımızın iki nöbetçisini katlederek bir nöbetçimizi de esir aldılar. BM bu sırada bizlerle görüşmeye gelmişti, görüşme sebebi de bizleri Etuş kampına aktarmak ve tek kampla kontrolü ve denetimi daha sağlıklı yürütmekti. Biz tabi bunu kabul edemezdik. Bizleri bir tek kamp yapıp hem denetime alacak, hemde etrafımızı çevreleyerek bizleri kampta eritip yok edeceklerdi, biz bu görüşmedeki BM önerisini kabul etmedik. Tabi KDP yine saldırmaya devam ediyordu; kampı savunmakla görevli bir asayiş güvenliğine KDP saldırarak Levent isminde bir arkadaşı katletti. Bu arada Etruş kampı da bizlere destek olmak, BM ve KDP'nin tek kamp yapma istemine karşı bizim kampa doğru bir yürüyüş başlattılar. Bu yürüyüşe KDP ve TC kontraları iç içe saldırdı, burada kitleye ateş açarak Jiyan arkadaşı katlederek iki çocuğu da yaraladılar. Bu alçakça saldırıyı hepimiz lanetledik, fazla yapacak bir şeyimiz yoktu. Etruş halkı geride bir şehit ve iki yaralı bırakarak kampa çekildi. Bizlerse bu olaydan dolayı çok üzgündük.Kampta bu tür olaylar neredeyse her gün yaşanıyordu. Ve her an bir KDP'nin alçakça saldırısıyla karşılaşmak mümkündü. Daha sonra her iki kampın hayvanlarına da KDP tarafından el konuldu. Yine kampımızda bazen bizden yana da kazalarda oluyordu. Bir çocuğum çadırda silahla oynayan çocuklar yüzünden göğsüne aldığı bir mermiyle şehit düşmüştü. O günde benim acılı günümdü, Çocuğum çocuğumu kazayla vurmuştu.

Tabi bu sıralarda Çelik Operasyonu son süreçlerini yaşarken geldiğimiz konum kamp olarak Önderliğin deyimiyle bir imha süreciydi. Önderlik imha edilmek istendiğimizi hemen anlayarak bizlere B Kampına yani "Etruş'a

gidebilirsiniz" dedi. Bu bizlerin KDP ve BM tarafından imhamızı önlemeye yönelik Önderliğin verdiği bir talimattı, bizde bunu tereddütsüz kabul ettik, böylece hemen hazırlıklara giriştik. Etruş kampında ağaçlık yer olmadığı için kış hazırlıkları için buradan Etuş'a odun kesmek amacıyla ağaçlık yere gidilmişti. Bir grup arkadaş burada odun keserken KDP ve TC'nin özel tim kontralarının saldırısına uğradı. Ahmet isimli bir yurtseverimiz bu alçakça saldırıda savunmasız bir şekilde şehit düştü, arkadaşın cenazesini alıp toprağa verdik. Bu tür olayları artık gündelik olarak yaşıyorduk. İşte böyle bir kampta böyle olayları gün be gün yaşarken Etruş kampına gidişin hazırlıklarını da yavaş yavaş başlıyorduk.

1996'ın birinci ayında Etruş kampına kamyonlarla gelmiştik. Toplam nüfusumuz 8 bin dolayındaydı. Etruş nizamiyesinde BM ve KDP tarafından tüm arabalarımız kontrolden geçti ve cihazlarla aramalar yapıldı. B Kampına katılımımız böyle olmuştu. Ben buradaki asayiş kurumundan çıkıp kampın güney güvenliğinde çalışmalara başladım, bu bir süre böyle devam etti. Kamp çevremiz 17 KDP karakollarıyla sarılmıştı ve kamptan dışarı çıkamıyorduk, çıkmak için izin almak zorunda kalıyorduk. İki çobanımız dışarıya çıkıp hayvanlarını otlatmak için araziye gittiklerinde kimlikleri belirsiz diye KDP tarafından katledildi. Yani kampımızın dört yanı KDP karakollarıyla çevriliyken onların saldırılarına da kolaylık sağlıyordu bu durum.

Daha önce 3 ay ambargo konulmuştu, ama bu sefer erzaklar geldi. Yine bu arada kampın çevresinde KDP'ye ait köylüler dükkanlar açmışlardı. Bu dükkanlarla bizlere alış veriş imkanı sağlamış, böylece bazı kamptan kişilerle maddi ilişkilere geçip onları kandırma koparma gibi bozucu dağıtıcı faaliyetlerde bulunarak KDP'nin kamp içindeki emellerine ulaşma amaçlarına fiziki anlamda kolaylık sağlıyor, böylece kampa KDP dolaylı olarak müdahale ediyordu. Bunun sonucunda da bir çok ev kaçırtılarak KDP'ye sığınıldı. Kamp hakkında bilgi sahibi oluyorlardı.

Ben o sıralarda dediğim gibi güvenlik sorumlusu olmuştum. Yine o dönem partiden bir talimat geldi ve birkaç aileyi Gare alanında çalıştırmak için istedi, ama önce o alanda yer yapmak gerekiyordu. Biz bir grup insanımızla 15 gün Gare alanında kaldıktan sonra ailelerimizi Etruş'tan getirmek için kampa döndüğümüzde BM'nin kampı terk ettiğini öğrendik. BM'nin kampı terk etmesi tek başına aldığı bir kararın sonucu değildi. ABD, TC, YNK, KDP'de bu kararda aktif rol almışlardı, çünkü Etruş Kampının PKK'ye ait bir kamp olduğunun sonucuna varmışlardı, haksızda değillerdi, fakat burada yaşayan kamp halkını bir örgüt elemanı, militan ya da bir savaşçısı olarak görüp çocuğundan yaşlısına kadar herkese örgüt militanı gibi suçlama yapıp, onları yiyeceksiz, giyeceksiz, barınaksız bırakma, en kötüsü onları katletme, işkence etme gibi insanlık suçunu işlediklerinden acaba kendilerinin haberi varmıydı. Çocuklarımız, akrabalarımız gerillada olabilirdi, ama bunun faturasını sivil halka çıkarmak hangi ahlakla, adaletle, insanlıkla açıklanabilirdi.

Etruş Kampı onların gözünde bir PKK kampıydı ve öyle kalacaktı. Dünyaya Etruş Kampı bir mülteci kampı olarak değil, bir teröristler kampı olarak lanse ettirilmişti bu güçler tarafından. Bu sebeple yarattığı gerekçelerden hareket ederek kampımızı kapatmak için bizlere "burayı boşaltılmamız" söylendi. Bizde bunu tereddütsüz reddedince BM'de, TC ve KDP baskısıyla kampı terk etmişti, bizde direnince BM'de artık dayanamamış gitmişti. Bu sefer bize yardım partiden gelecekti. kampı terk etmeden önce BM'nin bize aylık olarak verdiği erzağın tamamını parti bize 15 günde bir veriyordu, yani BM'nin bize verdiği erzağın iki katını parti bize veriyordu. BM 1 kilo unu bir aylık olarak veriyor, parti ise bize bunun iki katını veriyordu ve bu diğer aldığımız yiyecekler içinde geçerliydi. Bu BM'nin aldığı tavra karşı bir tavırdı, böylece sıkıntılarımız biraz olsun giderilmişti. Tabi bizde kamp halkı olarak yine parti gibi BM'nin bu terk edişine karşılık bir karşılık verme zorunluluğunu hissettik. Kampta bulunan 500 insanımız ki, aralarında bende vardım, tam 500 insanımız gerillaya katılma kararı aldı. Ve akşam üstü 1500 yeni insan, BM önüne gelerek silahlarıyla birlikte gidecekleri dağ alanının düzenlemesini yaparak gerillaya katılım coşkusuyla büyük bir gövde gösterisi yaptık. Zaten mevsim kıştı ve karlar içerisinde Gare alanına silahlarımızla gidiyorduk. Gare alanına gidene kadar geçtiğimiz tüm köylere bildirilerimizi de veriyor, onları BM'nin kamp halkına yaptıkları olumsuz durumlardan dolayı haberdar ediyorduk. Uzun bir yürüyüşten sonra akşam hareket edip öğle zamanı noktamıza ulaşmıştık, sonra hemen düzenlemelerimiz yapıldı, her tabur bir noktaya verildi, bizde Ergani noktasına gitmiştik. Gabar, Şırnak; Mijinililer bölüğü olarak bir tabur Ergani alanına konumlanarak Gare'de bir ay kaldık. Bu arada örgüt kararıyla Etruş Kampında da düzenleme olmuştu.

230 hane Saddam'ın bölgesine gidecek, 500 hane kampta kalacak, Siirt, Gabariler, Şırnaklılar Medya alanına gideceklerdi. Bu düzenlemelerden bizim haberimiz yoktu ve bölük bölük toplantı yapmamız söylenmişti. Bunun üzerine bizlerde burada bölük bölük toplantılar yaptık. Ben ve iki arkadaş toplantıda kararımızı partiye bıraktık. Örgüt bizi dağlara çekmek istiyordu ve bizde son kararı örgüte bıraktık. Böylece biz üç arkadaşın önerisi parti tarafından kabul edildi. Saddam'ın bölgesine yapılan diğer önerilerde kabul edilmedi. Daha sonra parti aralarında benimde olduğum 8 kişilik bir mangayı Gerdiya alanına kamp kurmamız için görevlendirdi. Burada kamp yeri hazırlayacaktık. Medya alanlarına Etruş Kampından gelecek ailelerimizi buraya yerleştirecektik, fakat KDP ve diğer köylüler burayı bize vermediler, bizlerde bu yüzden geri dönmek zorunda kaldık. Bizim işimiz kamp yeri tespiti için keşif istihbarat çalışmasıydı ve bu durumu geriye döndüğümüzde örgüte bildirdik. Örgüt istese KDP ve köylülere rağmen orayı ele geçirip bize kamp yeri ayarlayabilirdi, yoksa KDP ve köylülerin insiyatifine bırakılacak bir yer değildi, zaten hepsi bize düşmanlık besliyordu.

Bu sıralarda örgüt bizi 60 kişilik bir bölükle tekrar kampa gönderdi, ardımızdan diğer gurupları gönderdiler. Dağa çıkan 1500 kişilik grup tekrar örgüt talimatıyla gurup grup Etruş Kampına geri döndü, çünkü parti buranın düzenlemesini yapmıştı. Bu kampa geldikten sonra direkt semt yönetiminde yer aldım. Parti yine burada erzak dağıtmıştı, çünkü BM hala yoktu. kamptaki 230 hane Saddam'ın bölgesine gönderilmişti. 230 hane sabaha karşı yaya olarak eşyalarını da çekerek tampon bölgeye yerleştiler. Bizler ise kampta örgüt kararını bekliyorduk. Yarımız medya alanlarına, diğer yarımızda burada kalacaktık. O bekleyiş içindeyken gece aniden bir karar geldi ve hepimizin Saddam bölgesine tampon bölgeye gitmemiz isteniyordu. Kamp hemen hazırlıklarına başladı. 14 nisan 1997'de kamp olduğu gibi tampon bölgeye arabalarla geldi. O sıralarda BM'de kampta evler yapıyordu ve evlerinin yapımının yarısına gelinmişti, fakat örgüt kamp üzerinde bazı tehlikeli yaklaşımların olduğunu sezip bizlerin ani bir imhayla karşı karşıya gelmememiz için hemen tampon bölgeye taşınmamızı istemişti. Bizde bu karara uyup yeni kampımıza gelmiştik. Bu kampın adı meşhur Ninova Kampıydı; bu kamp diğer kamplara oranla mücadelenin en yoğun, direnişin en üst seviyede olduğu bir kamp olacaktı. Ninova kampı belki de tarihte Asur zulmünden bu yana 21. yy.da ikinci zulmü BM, TC ve KDP eliyle yaşayacağı bir kamp olacaktı. Çelişkilerin çatıştığı, insan bedenlerin hedef tahtasına dönüştüğü, acıyı bal eyleypip gülmeyi unutmuş bir halkın barınaksız barındığı bir yerdi Ninova Kampı.

Bizler 230 haneyle Ninova'ya gelirken eski kampta kalanların da bir kısmı Zaxo'daki Semele Kampına, bir kısmı Behne Kampına, diğerleri de 13 Nisan'da 230 haneye katılmak üzere tampon bölgeye, Ninova kampına geldiler. Sipertilerde Müseka adlı bir köye gidip bizden ayrıldılar. Yalnızca tampon bölgeye gelenler partiyle beraber kaldılar. Tampon bölgeye gelen nüfus sayısı 10 bin olmuştu, yıl 13 Nisan 1997 idi. Böylece Etruş Kampı tamamıyla boşalmıştı. Tampon bölge dediğimiz Ninova kampının üst tarafı dağ, Saddam bölgesine bakan kısmı da düz araziydi, bu arazide ekin ekiliyordu, yani bir tarla üzerine yerleşmiştik ve her yer dümdüzdü. 1997 14 Mayıs operasyonunda KDP tarafından bu kampta sıkıştırıldık, halkın elindeki keçiler her gün KDP tarafından kaçırılıyordu. 14 Mayıs operasyonunda TC'ye destek KDP ve YNK'den geldi. O zamanlar bizlere yönelik saldırılarını da arttırıyorlardı. Önce bir çobanımızı kampın yukarısında katledip hayvanlarını çaldılar. Yine arkasından Piranlı Ferhan isminde bir çobanı daha katlettiler, ardından kampın beş semtinde yüzlerce hayvanımıza el koyup çaldılar. Yine iki yurtseverimize saldırdılar, kampın dışındaki bir köyde Hilalili Mahmut isminde bir insanımız şehit düşürüp, Hacı Süleyman isimli bir yurtseverimiz de yaraladılar. Yine kampın ana yolunda Land Rover aracından KDP'liler de asayişte bulunan arkadaşlara ateş açtı, yapılan saldırıda iki arkadaşımız şehit düştü.

Aramızdaki gerginlikler yüzünden huzur ve moralimiz de kalmamıştı. KDP hiç rahat durmuyor, saldrırılarını aralıksız sürdürüyordu. 1 sene sonra saldırılar

yoğunlaşınca parti bize talimat göndererek "Talabani'nin Soran bölgesinde bizlere yer vereceği" haberini verdi. Yine parti Soran bölgesine gitmeden önce "hiçbir eşya götürmeyeceğimiz ve tüm eşyalarımızı ateşe vereceğimiz ve bir gece ansızın çıkıp önce Saddam bölgesinden geçip Soran bölgesine geçeceğimiz" söylendi, aksi takdirde KDP ve TC tarafından kampın imha edileceği bizlere söylendi. Benimde o sıralar kampta çocuk elbiseleri satan dükkanım vardı. Zaten kamp dışına çıkmak yasaktı, gizli yollarla elbiseleri getirtiyorduk, fakat parti talimatından sonra gitmeden önce dükkanımızıda herşeyle birlikte ateşe verdim. Bundan önce kamp sorumlumuz olan ve dış ilişkilerde bulunan İbrahim arkadaş Şexan'da Land Rover aracıyla birlikte KDP tarafından kaçırıldı. Uzun bir süre haber alınamadı kendisinden ve söylentilerden hareket edilerek İbrahim arkadaş parti tarafından şehit ilan edildi. İbrahim arkadaş Eruh'luydu, çok yaşlı olmasına rağmen çok yetenekli bir arkadaştı, daha önce gerillada tabur komutanlığı yapmıştı. Anlatımlara göre İbrahim arkadaş önce KDP tarafından işkenceye alınıyor ve sonra kurşuna dizilerek katlediliyordu, söylentiler bu yönlüydü ve kendisi de parti tarafından şehit ilan edilmişti.

Artık bizlerde yavaş yavaş toparlanıyorduk. Parti "herkes silahlansın, önce Nehdara'ya sonra noktamıza ulaşacağız" diye talimat vermişti. Bizler demirden tekerlekler bulup tahtadan arabalarımızla tüm eşyalarımızı yüklemiştik. Bir yandan da BM'nin getirdiği erzakları arabalara yüklüyorduk. Bizlerin gidişini BM geciktirmek istiyordu, çünkü etrafımız iyice sarılmıştı ve kampta bizler imha edilmek isteniyorduk. Gelen gazlarla yine gidişimizi geciktirmek istediler, fakat biz hemen gazları bidonlara doldurup, işimizi çabuk bitirerek çıkmak istiyorduk. Bu sıra arkadaşlarda çatılara çıkıp bizlerin daha acil hareket etmeleri için çatıda Bixi ve doçkaları çalıştırarak kendilerine KDP süsü de vererek bizleri hızlandırmak için uğraşıyorlardı, yine bizlerde eşyalarımızı çeken büyük baş hayvanlarımızın boynuna Alaaddin lambalarını asıyorduk. Öyle bir gürültü ve manzara vardı ki bunları çekecek bir de kameramız olsaydı, ortaya tarihe çok güzel bir kanıt tutacak bir göç tablosu çıkacaktı. Bundan sonra her şeyimizi artık deyim yerindeyse kağnılarımıza yükledik, tabi bir çok eşyamız ve çadırlarımız yakılmıştı, bu nedenle çok az bir şey eşya yüklemiştik. Örneğin bizler silahımızı ve sırt çantamızı almıştık yalnızca. Tabi burayla ilgili Ninova kampından çıktıktan sonra öğrendiğimize göre bir olay olmuş, çok şaşırmıştık. Biz Ninova kampından çıkarken bıraktığımız eşyaları yağmalamak için üç köy birbirine girmişti. Kampımızın etrafında KDP'ye ait üç tane köy vardı ve bunlar bizim bıraktığımız eşyalar için birbirlerine girmişlerdi. Aralarında çıkan kavgalarda 6 kişi ölmüş, bir çoğu da yaralanmıştı. Bunların tedavisini de bizler Nehdara kampında yapmıştık, zaten olayı da böyle duymuştuk. Kendileri kampımızda tedavi olurken içine girdikleri bu durumlarından dolayı bizden de çok utandılar. Daha sonraki tedavilerinin devamı için buraya bir daha gelmediler. Bu çatışmalarda ağır silahlarla bile birbirlerine saldırmışlardı,yani deyim yerindeyse

bir savaşı yaşamışlardı, bunlar üstelik birbirleriyle akrabaydılar. Köylerin bir ismi Memu köyü, diğeri Museka köyü, diğeri de Fariz köyüydü. Bu köyler kendi ağalarının isimlerini taşıyordu.

Bizlerde kamptan çıkarken Saddam saytarasına ulaşmıştık, onlar bizi çağırmıştı, bizler onlar üzerinden noktamıza ulaşacaktık. Saddam saytarasına gelmiştik, fakat birden gitmemize Saddam'ın adamları izin vermeyince bizler KDP ve Saddam arasında sıkışıp kaldık. İki ay burada kalıp çadırlarımızı kurduk. Yağmur, çamur, kar ve açlık içinde ve mayınlı bir arazide iki aydan fazla kaldık. Bu arazide bir bayan ile iki erkek insanımız mayına bastı. Bu üç insanın da ayakları gitti. İsimleri Seve, Muhammed Mijini ve Halit Mahmut Silopiliydi. Öyle ki mayınlar yüzünden tuvalete gidip gelmek bile bizim için komik olacak ama ölüm kalım meselesiydi. Yine bu noktada Hilal'li iki kardeş odun kesmeye giderken KDP tarafından kaçırılıp başları kesilerek TC'ye para karşısında teslim edildi. Bu alçakça saldırıyı yapanlar ve yaptıranları iyi tanıyorduk. Vahşi cinayette katledilen yurtseverlerimizin isimleri Mehmet ve Ahmet'ti, yaşları 55 ve 65'ti. Bu geldiğimiz Saddam noktası Nehdara Kampı olacaktı ve burada iki aydan fazla kalacaktık. 13 Şubat'ta buraya gelmiştik, 22 Mayıs 1998 yılında buradan ayrıldık.

Üç gün süren bir yolculukla bizler 25 Mayıs 1998 yılında şu ana kadar yaşadığımız ve yaşayacağımız Mahmur kampına gelmiştik. Üç günde grup grup Mahmur Kampına geliyorduk. Nehdara Kampında fazla kayıp olmamıştı. 6-7 aile bizden kaçmış, birkaç arkadaşta şehit düşmüştü. O zaman Saddam'ın askerleri bizlere saldırmıyordu. KDP'liler ise Kürt olmalarına rağmen vahşice Ninova kampında bize istedikleri gibi davranıyor, saldırıyordu, ama Nehdara Kampında Saddam noktasındaki yerimize adım bile atamıyorlardı. Ne onlar Saddam'ı, ne de Saddam'ın askerleri KDP'lileri seviyordu. Bu da en çok bizim işimizi kolaylaştırıyordu. Zaten bir dönem KDP bizim kampa doğru tarama yaparken BM görevlileri kurumu terk etmiş ve kamptan kaçmıştı. Saddam'ın bir subayı da BM görevlilerine küfredip kızarak onların "kamptaki halk gibi kaçmamalarını" söylemişti. Bunun üzerine BM görevlileri de tekrar kampa döndüler, yani Saddam'ın BM ve KDP ile de çelişkileri çoktu, ikisini de hiç sevmiyorlardı, bize karşıda sessizdiler, ama bize destek de vermiyorlardı. Onların yanında silahımızı alıp kuşanabiliyorduk. Bazı örgütsel işlerimizin dışında tüm işlerimizi açıkça gözlerinin önünde yapıyorduk, ama onlarda bizlerin ne yaptığını, ne kadar gizlemiş olsak bile biliyorlardı, yine de bizlere hep sessiz kalıyorlardı.

Mahmur'a üç günde grup grup halinde partinin arabalarıyla geldik. Nehdara kampından Mahmur'a gelirken Saddam askerleri vardı, hatta bize Musul'un yolunu bile güvenlik gerekçesiyle kullandırtmamışlardı. İlk kafile ile Mahmur Kampına gelirken akrepler her yeri çoktan sarmış, bizden önce kampın sahibi olmuşlardı. Bizlerde burada tepelerin eteklerine yerimizi kurduk. Gelirken toplam sayımız yine 8 bindi.

Mahmur'un önce Hewler'e bağlanması için miting de yapmışlardı. Mahmur ilçesi o zaman geldiğimizde 20-25 dükkanı olan çok küçük bir ilçeydi, şimdi ise fabrikaları olan bir sanayi ilçesi olmuştu. Mahmur kampı da hemen bunun iki dakika yukarısında kurulmuştu. Akreplerin çok sayıda olmasından dolayı kamp yeri tepelerin eteklerine yakın bir yerde kurulmuştu, ama ona rağmen her gece 10-15 akrep sokması vakası yaşanıyordu. BM'nin orada yaktığımız çadırların ve eşyaların kalanlarını Mahmur Kampında bize dağıttılar. Her aileye yanık, bazılarına da sağlam çadırlar verildi. Bende bu eksik malzemelerle kendi yerimi yapıyordum, tabi akrep sokmalarına karşı da tedbirlerimi alıyordum. Akrep sokmalarından dolayı biri Ninova'da biri de Mahmur Kampında olmak üzere iki kız çocuğunun ölümü gerçekleşti. Bu kampın ilk şehidi de Gundikli Mehmet Tahir'in kızıydı. Bu kız çocuğunun 6 yaşında olmasına rağmen kamp dışına kendiliğinden çıkıyor ve evine bir daha dönmüyordu. Daha sonra susuzluktan dolayı kamp yakınlarındaki kireç ocağının yakınında cenazesi halk tarafından bulunuyor, böylece ilk kamp şehidi olarak toprağa veriliyordu. Yine bazen içme suyu olmadığı için gelen su tankerlerinde yaşanan kalabalığın yapmış olduğu izdiham yüzünden bazı insanları ağır yaralı olarak içlerinden çıkarıyorduk. Bu arada kampta fırtınalarda çıkıyordu. Kampın ilk nöbetçilerinden birisi de bendim. Tabi o fırtınalı, rüzgarlı günlerinden birinde bir kaza olmuş, gaz lambası yere düşerek çadırı ve içinde bulunan 3 kız çocuğuyla bir anayı yakmıştı. Bu 3 kız çocuğundan biri kurtuluyor, 2 çocukla anası feci şekilde yanarak şehit düşüyorlardı. Bu ananın ismi Hewlerli Zine anaydı. Biz yetiştiğimizde çadır ve içindekiler kül olmuştu bile. Ben en çok bizim evin yanmasından şüphelenmiştim, çünkü çadırımızın içinde bomba ve silahlarımız da vardı, onlarda bu yanında patlayıp ortalığı savaş alanına çevirebilirdi, fakat yanan ev zavallı Zine ananın evi olmuştu. Böyle bir çok hatırlayamadığım üzücü olaylar da vardı.

Tabi bu arada sırada bizlerde evlerimizi yavaş yavaş yapıyorduk. Arada sırada da bazen komik şeyler de oluyordu.Örneğin her semte bir kuyu açılmıştı ve bu kuyu sularıyla araziler sulanıyordu. Burada bir görev verdiler, bir kuyuya ve onun sulayacağı araziye bakmam için bana bir ev yapıldı, ben o evde oturup öyle çalışma yapacaktım. Biraz ev kampa uzaktı ve bende kampta olan bitenlerden habersiz kalıyordum, çünkü baktığım arazi çok genişti ve asıl amaçta bu arazinin Saddam tarafından biz olmadığımız zaman Araplara yer olarak verilip Kürtlerin denetiminden çıkacağı durumunu önlemek içindi. O yüzden arazinin güvenlik nöbetini tutuyordum. O sıra kamptan habersiz olduğum için sadece kampa bayrak çektik. Oysa burada tektim ve ben arazinin güvenliğini tutarken kimse benim güvenliğimi tutamıyordu. Sadece kampın işaretlerini bayrak çekerek cevaplıyordum, işin komik yanı da buydu.

Bu arada 1999'a gelirken Önderlik üzerinde de büyük bir komplo uygulanıyordu. ABD, TC, İsrail, NATO, Avrupa, KDP ve YNK'nin içinde olduğu uluslararası bir koplonunda süreci gelişiyordu. Önderlik o sıralar

Suriye'den çıkmış dünyada kendine bir yer arıyordu. Ona söz verip her yerde "Önderliği ağırlayacağım" diyenler Önderlik Roma'ya çıktığında her biri bir tarafa kaçıyordu. En sonunda Önderlik yanız kalınca uluslararası komplonun bir sonucu olarak Türkiye'ye teslim edildi. Bunun şokunu 15 Şubat'ta yaşarken buna yüreği dayanamayan gazi bir arkadaş " ben sakatım, Önderlik yakalandı ve hiçbir şey yapamıyorum, artık ölümü beklemek istemiyorum" diyerek silahını ateşleyip intihar ederek şehit düşmüştü. Yine aynı günde Xelatili Cemile isimli bir halktan bayan kendisini ağır yaralı bir şekilde yakmıştı. O sıralarda Mahmur Kampında derin sessizlikler fedai eylemlerle birlikte bazen suskunluğunu bozuyor, onun dışında kampta deyim yerindeyse yaprak bile kıpırdamıyordu, Mahmur bu süreçte ağlıyordu.

Her gün kampın bir yerinde yoğun bir kalabalığa rastlamak mümkündü. Önderlik için burada fedai eylemlilikleri yapıldığında kitle yoğunluğu gün boyu kendini Mahmur'da farklı kılıyordu. Yine iki bayan arkadaş kendisini yakmıştı. Şubat ayında önderliğin yerini hiç kimsenin bilmediği bir süreçte belirsizleşen bu duruma karşılık bizlerde protesto için BM üzerine yürüyüş yaptık. BM görevlileri de "bizi öldürmeyin üzerimize gelmeyin onun nereye gittiğini öğreneceğiz" dediler. Sonunda Önderliğin Türklere teslim edildiğini bize anons ettiler. Bizimkiler daha sonra yürüyüşler yaptı ve 2 bayan arkadaş kendisini yaktı. Diyebilirim ki yüzlercesi kendini yakacaktı, fakat yoğun çabalarımızla bunları önlemiştik. Herkes, her şey bitmiş gözüyle bakıyor, bir bunalımı kampta yaşıyorduk. Herkes bir taraftan bir tarafa amaçsız koşuyor, yaşananlara anlam verilmeye çalışılıyordu. Örgüt bile o süreçte zorlanmış deyim yerindeyse bizlerde apaçık ortada kalmıştık. Yani kimse ne yapacağını bilmiyordu. İlerleyen süreçlerde Önderliğin mesajları gelmeye başlayınca biz normale dönmüş., örgütte kendini toparlamıştı. Üst üste eğitim ve toplantılar yapılıp belediye ve meclis kuruldu, kurumlar oluşturuldu. Bunun yanında Halk Meclisi de kuruldu, semt yönetimleri oluşturuldu. Yani idari bir sistem kurduk kampta. Yine halkın evleri dolaşıldı, bilgilendirmeler yapılarak onların sorunlarıyla ilgilenildi. Yani böyle bir toparlanmaya doğru gidiyorduk kampta.

O sıralarda KDP yine provakasyonlarına devam ediyordu; bir grup arkadaş Musul'a arabayla giderken yolda KDP'nin pususuna düşerek şöför bir arkadaş katlediliyor, diğer arkadaşlar da yara almadan kurtuluyorlardı. Bende o sırada kamp halkını iyi tanıdığım için saytara da görevlendirilmiştim. Kamp dışına giriş çıkışlara bakıyordum, daha sonra buradan ayrılıp semt güvenliği sorumlusu olarak çalışmaya başladım. Daha sonra da seçimle semt yönetimine girdim, kurulan gazi kurumuna çağrılarak 2004 yılındaki konferansa katıldım.

MESAJIM:

Kamp olarak çektiğimiz acıları ve zorlukları unutmamak, emeğimizi boşa çıkarmamak ve değerlerimizle, örgütle bütünleşip Önderliğin yolunda ilerlemek için hepimiz birlik olmalı ve bu zorlukları bizlere yaşatan, bu yaşamı cehenneme

çeviren düşmanlarımıza karşı güçlü bir duruşu sergilemelenin gerektiğine inanıyorum ve bu temelde halka mesaj olarak vermek istiyor.

Selam ve Saygılarımla
SALİH HALİT

SALMAN ŞIRNAK VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1964 Şırnak doğumluyum. Ailem eskiden olduğu gibi yurtsever bir aileydi. Tabi feodal özelliklere sahip bir aileydi. Bizler PKK'den önce KAWA hareketinin sempatizanıydık. Ben hiç okula gitmemiştim, ama okur yazarlığım vardı. Askerliğimi Türkiye'de yapmıştım, daha sonra evlendim ve 7 çocuğum oldu. İki çocuğum Kuzey Kürdistan'da, beş çocuğumda Irak mülteci kamplarında doğdu. Şu an Mahmur kampında bulunuyorum. Geçimimizi de Hewler'de inşaatlarda çalışarak sağlıyorum.

1995 yılında askerlikten geldikten sonra 1986 yılında PKK, Şırnak'ta bulunan Tatarlara bir eylem yapmıştı. Bu Tatarlar ağaydı çevremizde, Kürtleri de sömüren bir aşiretti. Kürt halkının özgürlüğünü istemeyen, Kürtlüğe karşıt bir gruptu. O eylemden sonra biz PKK'ye ilgi duymuştuk, tabi bu eylemden sonra abim, yengem, babam yakalanıp işkenceye alındılar. Bizim bu eyleme yardım ettiğimiz iddialar ortaya atılmıştı. Bizler zaten o zamandan beri sempatimiz PKK'ye gelişmişti. 1988 yılına kadar bu böyle devam etmişti. Devlet beni arayınca 1988'de saklanmaya başladım, ama yakalandım. 2,5 sene Diyarbakır cezaevinde kaldım. Bırakıldıktan sonra 1992 yılında Kürdistan'daki Newroz

katliamından sonra tekrar bizlere yöneldiler ve benle Şilan isminde bir arkadaşı yakaladılar. Şilan arkadaşı önce ifade vermeye zorladılar, fakat o bunu kabul etmeyince önce tırnaklarını çektiler, sonra göğüslerinin üst kısmını kesip içine toz koydular, ardından etini diktikten sonra hızlarını alamayınca ona vahşice tecavüz edip kafasına üç kurşun sıkarak katlettiler. Bu korkunç vahşet, korkunç katliam Şırnak Newroz katliamlarından sonra olmuştu. Şilan arkadaşın cenazesi ailesine verilmedi. Devletin kendisi cenazeyi toprağa verdi. Derin olmayan bir toprakta tesadüfen bir köpeğin cenazeyi çıkramasıyla cenaze halk tarafından bulunarak ailesine teslim edildi.

Daha sonra bizlerde tutuklanıp Diyarbakır cezaevine gönderildik. Devlet daha sonra korucularla birlikte evimizi yıktılar. Aileyi dışarıya çıkardılar. Babam 85 yaşındaydı. Eşimi, yengemi ve çocukları dışarıya karın üzerine çıkardılar. Yalınayak ailem dışarıda, karın üzerindeydi. Avukatlar bana cezaevindeyken bunları söylemişlerdi. Amcaoğlum ailemi kendi evlerine aldı. Bizde 6 ay cezaevinde kalmıştık. Tahliye sonrası artık ben Şırnak'a gelemedim, beni öldürebilirlerdi. Cizre'ye gitmiştim, her gece bir evdeydim, 2 ay sonra da bir eve yerleştim. 1993 yılında da bir köye geldim. Kısa bir süre kalıp tekrar Cizre'ye 93 ateşkesi döneminde geldim. 1994 yılında kadar burada kalacaktım. O sene devlet tekrar beni arıyordu. Hastaydım, yürüyemiyordum, ama buna rağmen devlet beni yakalayıp 4 gün gözaltına almıştı. Bana "ne zaman çağırırsak geleceksin" dediler. Bende bunu kabul ettim. 2 çocuğum o sıralar doğmuştu. Abim bana arandığımı söylüyordu. Kimse beni kabl etmiyor, herkes benden kaçıyordu. Bende eşim ve 2 çocuğum ve bir arkadaşla birlikte Cudi'de gerilla arkadaşlarla buluştuk. Çocuklarımdan biri 1 yaşında, diğer çocuğum 3 aylıktı. İkiside kız çocuklarıydı. Arkadaşlar bize yardım ettiler. Güney Kürdistan'a geçmek istiyorduk. Akşam üstü hareket edip 7 gün yol yürümüştük. Eşimin ayakları bu yol yürüyüşünde patlamış, tırnakları çıkmış, iki kızımda hastalanmıştı. Yoldan sonra sınırdaki Elcan bölgesine geldik. Buradaki yürüyüşten sonra Kela Sipi'ye gelmiştik. Burada çok sessiz olmalıydık, oldukça tehlikeli bir yerdi, ama çocuklarda hasta oldukları için ağlıyordu, ama yine de o tehlikeli yeri geçmiştik. Zaten yanımızda 5 aile daha vardı. Yine arkadaşların sayısıda fazlaydı,yaralılarımızı da yol sürecinde taşıyorduk, artık mıntıkaya gelmiştik. Sekizinci günde buradaydık. Gündüz olduğu için burada da dikkatli olmalıydık, yanımda iki kızımda yoktu, bende çok korkuyordum acaba ne oldu? diye. Yanıma getirildiklerinde ikisi de uyuyordu. Onlar uyandıklarında biz artık Şeranişteydik.

21 Haziran 1994 yılıydı. Şeraniş'e geldiğimizde eşim ve bir kızım hasta olmuştu. Hiçbir şeyimiz; paramız, eşyamız yoktu. Mecburen Zaxo'ya hastaneye gittik. Hastanedeki doktorlar bize "kızımın ölmek üzere olduğunu" söyledi. Tedavi sürecinde kızım tedavilere cevap verince iyileşmeye başladı. Biz o süreçte 18 gün hastanede kalmıştık. Kızım iyileştikten sonra biz tekrar Şeraniş kampına geldik, fakat kampın TC tarafından bombalanacağı haberini aldık ve

kampı terketmek zorunda kaldık herkes gibi. TC uçakları Şeraniş'te görülünce söylentilerin doğru çıktığı anlaşılmıştı. Uçaklar orada YNK karakolunu vurmuştu. 7 YNK'li bu hava bombardımanında öldürülmüştü. Kampta o sırada kimse kalmamıştı, bizler uçaklar gittikten hemen sonra cenazeleri toprağa gömdük, sonrasında da artık olaylar yatışmıştı.

O süreçte kampımız iki taneydi. Biri Şeraniş kampı, diğeri de Behere kampıydı. Behere kampında çoğunlukla Guyi aşiretinde olanlar kalıyordu. Şeranişte de diğer yöreden gelen aşiretler kalıyordu. Bizim bulunduğumuz kamp Şeraniş kampıydı ve toplam nüfüsü 6 bindi. Şeraniş kampının nüfusu ise 8-9 bindi. Şeraniş kampıyla Behere kampı arasındaki mesafe 10 dakikalık araba mesafesiydi. Şeraniş ağaçlık, yeşillik, suyu bol olan, yaşama elverişli bir araziydi. Behere'de aynı coğrafyaya sahipti, ama bizim kamp biraz daha şanslıydı.

Şeraniş'te çadırlarımız yoktu, barınaklarımız ağaç yapraklarıydı. Ona Koleh diyorduk. Şeraniş kampında bizler 3.5 ay kalmıştık. BM'de yardımlarına yeni başlamıştı, ama sadece un veriyordu.

Bu arada Behere kampıda 5-6 ay yerinde kalmıştı. Her iki kamp araba ile birbirinden 10 dakika uzaklıktaydı, ilişkilerimiz vardı, plan ve programlarımız aynıydı, bir kamp olarak gösteriliyorduk. Tabi Şeraniş'te YNK karakolu bombalandıktan sonra kampa örgütten bir haber geldi. "evinizi terk edin, uçaklar yine bomabalayacak" dediler. Ve herkeste evlerinden kaçmak zorunda kalmıştı. Sadece hayvanlar kampta kalmıştı. O esnada 5 adet Türk savaş uçağı kampın dışındaki alanları bombaladı. BM'de bu olaydan sonra bizlere "artık buradan gitmeniz gerekir" dedi. gideceğimiz yerin "Berseve" olacağı söylendi bizlere, artık burada kalamazdık, eşyalarımızın hepsi kampta kalmıştı. Behere kampı da aynı bizim gibi yapmıştı. Ve birlikte kamplarımızı eşyalarımızı almadan terk etmiştik. Bir battaniye ve bir bidon su ile herkes yola çıkmıştı. BM hiç yardım etmedi, haberde göndermemişti.

Berseve'ye 2.5 saatte yaya olarak gelmiştik. Yolda bazı ufak sıkıntılarımız olmuştu. Özellikle çocuklar ve yaşlılar zorlanmıştı, ama mesafemiz çok yakın olduğu için yolda ciddi bir sorunla karşılaşmamıştık. Bizler Berseve'ye 16 bin kişiyle göç ederek gelmiştik. Berseve kampı Derkare'ye yakındı, Derkare'de Zaho'ya bağlıydı. Berseve; düz bir araziydi, yeşillik vardı, fakat geldiğimizde kış mevsimiydi. Buraya Eylül ayında gelmiştik, Zaxo'da akrabası olan mülteciler onlardan çadır alarak buraya yerleştiler. Akrabası olmayanlarda çadırsız buraya yerleşmişlerdi. BM o yerleşim sürecinde bize hiç çadır vermemişti. Yine su da yoktu burada, biz suyumuzu komşu köylerden alıyorduk. Bende evime o köylerden su getiriyordum.

Çadırımız olmadığı için koliklerin altında barınmak zorunda kalıyorduk. Yağmur çok yağıyordu ve sürekli sel halini yaşıyorduk. BM'de bizleri buradan göndermek istiyordu, ama biz bunu kabul etmiyorduk. O sırada perişan halimizin fotoğrafını çekmek isteyen BM'liler benden izin istediler, önce buna

izin vermemiştim, sonrasında ise bu izni vermiştim. Biz Berseve kampında çok kısa kalmıştık. 3 ay olmuştu sanırım, en kısa kaldığımız kamplardan biriydi Berseve kampı. Örgütle BM, kampın taşınması konusunda çok görüşme yapmışlardı, en sonunda da anlaşmaya varmışlardı. Görüşmede bizleri Geliya Kıyamet'e göndereceği kararı alınmıştı. BM önce Geliya Kıyamet kampında çadırlarımızı kurmuştu. Aileminde aralarında bulunduğu grup Geliya Kıyamet kampına gelmişti. Bu grup 7 bin kişilik gruptu, fakat BM Berseve kampında bulunan herkesin Geliya Kıyamet kampına gitmeyeceğini, kalanların da Etruş kampına gönderileceğini söyleyince bizde bu sefer bu kararı kabul etmedik. Berseve kampında kalan halkımızın sayısı 9 bindi. Bu kalanların bizim kampımıza gelmelerini ve bizlerle birlikte yaşamasını istiyorduk, fakat BM bizleri ikiye bölmek istiyordu, böylece iyi yöneteceklerini sanıyorlardı. Aynı Kürtlere uygulanan sömürge politikası gibi böl-yönet politikasını uyguluyorlardı. Tabi biz bunu kabul edemezdik. BM tekrar bu geride kalanları Geliya Kıyamet kampında göndermeyeceğiz deyince biz arabaların geçiş yolunu Etruş'ta tuttuk, arabaların geçmesine izin vermedik. Hewler'den, Duhok'tan, Akre'den gelen arabaların geçmesine izin vermedik.

Berseve'deki halkımız ise açlık grevleri yapıyor, yol kesiyorlardı, fakat bir sonuç alamadık. Mecburen BM kararını kabul etmek zorunda kaldık. Berseve kampında kalanların Etruş kampına gelmesini kabul ettik. Artık iki kampımız vardı; A kampı Etruş, B kampı Geliya Kıyametti.

Etruş kampı ile Geliya Kıyamet kampı arası 15 dakika araba yoluydu, arazisi de iyiydi. Ağaçlık, kayalıklar her iki kampta da vardı, suyu da çoktu, ama bu Geliya Kıyamette böyleydi. Etruş'un su sıkıntısı vardı. Bunlar Saddam'ın döneminden kalan yatırımlardı. Etruş bir ilçeydi, bulunduğumuz yerde bir köydü. YNK, KDP de burada vardı. Etruş, YNK ye de, KDP'ye de bağlıydı. Etruş Duhok iline bağlı merkezi bir köydü, kaldığımız kamp olan Geliya Kıyamet ise Etruş'a bağlı bir alandı.

Geliya Kıyamet kampına geldiğimizde çadırlarımız hazırdı, BM bunları kurmuştu. Kış ayına da gelmiştik ve Geliya Kıyamet kampında yağmur yağıyordu. Geliya Kıyamet kampına 21 kasım 1995 yılında gelmiştik. Ve bir seneye yakın burada kalmıştık. 1996 yılının Haziran'ında da Etruş kampına gelmiştik.

Geliya Kıyamet kampında ilk 6 ayında fazla ciddi bir şey omamıştı. Sadece 2-3 sefer açlık grevlerine girmiştik. O sıralar güney savaşı vardı ve bu savaşı durdurmak istiyorduk. 3 günlük dönüşümlü açlık grevleri yaptık ve bu bir ay sürmüştü. Bu açlık grevi sürecinde kampta 60'a yakın çadır yanmıştı. Bir kazamıydı? Bir kundaklamamıydı? Hiçbir zaman bu netleşemeyecekti. İlk 6 ayda yaşadıklarımız bunlardı, 6 ay sonrası BM bu sefer bizleri Etruş kampına göndermek isteyince bizlerde bunu kabul etmedik. BM bizlere "PKK buraya geliyor, içinizde barınıyor, buraya sizleri biz getirdik ve buradan sizleri biz

göndereceğiz" dedi. bizlerde bunu yine kabul etmeyerek "Etruş'a gitmiyoruz" dedik. BM'li 13 kişiyi rehin alarak kararımızda ne kadar ciddi olduğumuzu göstermek istedik. Bu rehin alma olayı BBC'de de yayınlanmıştı. BM ise bizleri BBC'de "bu kamp görevlilerimizi kaçırdı" diye suçlayarak anti-propagandamızı yapmıştı. Daha sonra BM ile görüşmeler yapıldı. BM bu görüşmede bizlere "biz sizin isteklerinizi kabul ediyoruz, ne istiyorsanız vereceğiz" dedi. Bizde bunun üzerine rehineleri bırakmıştık, daha sonra BM "biz kampı terketmeyeceğiz" dedi, bizde bunu kabul ettik. Bu yapılan görüşmelerde tercümanlığı bir gerilla arkadaş yapmıştı, fakat iki gün sonra BM kamptan kaçtı ve bize ambargo koydu. Ambargo 95 gün sürmüştü; hiç kimse de ekmek kalmamıştı, parası olanlar biraz şeyler alabiliyordu, ama parası olmayanlar ise ölümle yüzyüzeydi. KDP'de hayvanlarımızı çalıyor, gaspediyor, çok acımasızca bize saldırıyor, hırsızlık yapıyordu. İşte bu saldırıların birisinde KDP kamptan 6 arkadaşı katletmişti. Bu 6 arkadaş sohbet ederken kamp yakınında KDP'nin silahlı saldırısına uğrayıp şehit düşüyorlardı. Bizle daha sonra bu arkadaşların cenazelerini alıp toprağa verdik. Bu vahşi olayı protesto ederek KDP'yi lanetledik.

Halkta artık yiyecek ambargosu olduğundan sadece gıda olarak elde kalan kesik hayvanların etleriyle besleniyordu. Ne ekmek, ne de tuz vardı, sadece bir kaşıklık tuz ve bir bardaklık un veriliyordu. Bu adam başı 1-2 haftalık için verilen malzemeydi. Çocuklarımıza bazı yerlerden bulduğumuz kuru ekmeği veriyordum. Ben 25 gün yemek yememiştim, yerdeki otları yiyordum. Bir gün odun kestiğim bir sırada aşırı yorgunlun ve açlığında etkisiyle baygınlık geçirdim ve 1.5 saat sonra ancak ayılabildim. artık konuşmaya başlamıştım. Bana kendime gelmem için yemek vermişlerdi. Yani bu baygınlık açlıktandı, durumumuz çok kötüydü, perişandık. "Artık kendimi ve ailemi öldüreceğim" diye düşünüyordum. Bana o sıra 500 dinar vermişler, bende onu çocuklara masraf etmiştim.

Bu aradada kamptan biraz uzaklaşan bir yurtseverimizi KDP'liler suikast silahıyla katlettiler. Şehit olan bu insanımızın adı Ahmet'di. Ahmet Cizreliydi, tahminen 35-36 yaşlarındaydı. Bu insanımızı da kampta toprağa vererek KDP'lileri lanetledik. Yine bazı yaşadığımız ciddi olaylar da olmuştu. Pılıng Mijini ve 5 arkadaş KDP'nin saldırıları sonucu kampın 1 kilometre dışında şehit düştüler. Bu arkadaşlar pratikten kampa dönüyorlardı ama KDP'nin hain pususunda şehit düştüler, cenazelerini biz daha sonra alarak onları da toprağa verdik, zaten o sırada ambargo altındaydık, fazla bir şey yapamadan cenazeleri toprağa vermiştik. Bu olay 1995 yılında olmuştu, yaz aylarıydı, sanırım Mayıs ayıydı. Bir süre sonra 3 arkadaş daha şehit düşecekti.

1-Abdullah Şırnak

2-Levent Zıravık

3-Kemal ..... 3 arkadaş da kamp dışında KDP pususunda şehit düşecekti. Ambargo zamanıydı ve nöbet değişimi için bu arkadaşlar gizlice gitmişler ama pusuya yakalanmışlardı. Cenazeleri biz alamadık ve KDP'nin elinde kalmıştı.

Yine iki çobanımızda kamp dışında hayvanlarını otlatırken yine KDP saldırısıyla şehit düşmüşlerdi. Şehitlerin hepside Nerweh'liydi.

Bu arada halkta artık açlıktan palamut yiyordu ve bunları ağaçlardan topluyorlardı, fakat yaşam artık dayanılmaz olmuştu. Hem ambarbolar yüzünden açlık çekilirken, diğer yandan KDP'nin bize yönelik katliamları sürekli artış gösteriyordu, artık dayanamıyorduk. En sonunda BM'nin isteğini kabul ederek Etruş kampına dahil olmayı kabul ettik ve herkes Geliya Kıyamet kampından eşyalarını da alarak arabalarla kampı terk etti. Etruş kampına gelmeden KDP'de bizleri sayıyor ve sicillerimizi alıyordu. Sonrasında da kampa girmemize izin veriyordu. Artık Etruş kapına gelmiştik ve toplam nüfusumuz tahminen 16 bin olmuştu. Burada da biz 3 ay kalacaktık. Kış bitmeden buradanda ayrılacaktık. Bizler 1996 yılının Haziran ayında Etruş'a gelmiştik.

Etruş'a geldiğimiz bu 3 ay içinde aralarında Jiyan arkadaşında bulunduğu 20 insanımız çeşili süreçler içinde katledilecekti. Kampta önce bizim Duhok'a gitmemize izin verilmemişti. KDP, "burada da dükkan açamayacağımızı" söylemişti. "bundan sonra eşyaları bizden alacaksınız, Duhok'tan değil" dediler. Böylece Duhok'a gidişimizde yasaklanarak alışveriş yapmamız engellendi. KDP'liler saytaralarının yanında dükkan açtılar. Bizde mecburen eşyalarımızı onlardan satın alıyorduk, artık KDP kendi istediği gibi bize iş yaptırıyordu. Tabi bu arada biz daha kampa gelmeden önce Etruş kampındakiler Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına dahil olmamasını destekliyor ve bu yüzden ambargoya maruz kalan Geliya Kıyamet kamp halkına destek için Geliya Kıyamet kampına doğru bir destek yürüyüşü başlatıyordu, fakat yolda yürüyüş halindeyken KDP'nin silahlı saldırısına uğramıştık. Bu saldırıda Jiyan arkadaş şehit düşüyor ve 5 kişi de ağır yaralanıyordu. Bu saldırıdan sonra yürüyüş dağıldı. Bizde o sıra cenazemizi alarak onu törenle toprağa verdik. Bu saldırıyı protesto eden bir yürüyüş gerçekleştirdik. Yine iki kere de açlık grevi yapmıştık, fakat gerekenler yapılmadı, BM bu olaylara hep seyirci kalıyordu. Ve yine seyirci kaldı. Hatta bizlere "KDP'lilere uyacaksınız" diye gözdağı bile verdi. Bundan güç alan KDP'lilerde bizim kamp dışına çıkışımızı yasakladılar. Zaten kapın çevresinde 25 tane KDP karakolu vardı. Adeta ölüm ve zulüm makinasıydı bu karakollar.

Etruş kampına geldiğimiz süreçte dahil kamptan 25 kişi şehit düşmüştü. Geliya Kıyamet kampından da 15 insanımız şehit düşmüştü. Toplam belki de 50'den fazla şehidimiz vardı. Tabi bu saldırılar sonrası BM bizler için "ev yapmaya başlayacağız" dedi. kapı, pencere, ağaç gibi malzemeler alındı. ve "herkes kendine ev yapsın" dedi. artık herkes kendi evini yapıyordu. Malzemeler BM'dendi, ayrıca usta parasını da BM veriyordu. Birinci semtin evleri böyle bitirildi, diğer ikinci, üçüncü semt evleri daha başlamdan BM yine bizlere "artık ev yapmayacağız, çünkü buradan gideceksiniz" dedi. "biz niye buradan ayrılacağız" dediğimizde onlar bize "KDP bunu istiyor" diye cevap vermişti.

BM buradan 2 kilometre uzaklaşmamızı istiyordu, fakat örgüt bunu kabul etmedi. 1.5 ay bizim direnişimiz devam etti, artık kampın dağıtılması gerekiyordu, kampın dağılmasını kamp yönetimi istemişti. Ayrılanlar Duhok, Zaxo, Semele, Telkebere'ye dağıldılar. Kimi halk akrabalarının yanına gitti., kimileri de bu alanlara gitti. Kalanlarda Musul'a gidecekti ve istediğimizde oydu. Bizler artık Ninova'ya hareket edecektik. Bizden ayrılanlar 9 bin kadardı ve bunlar başka alanlara dağıldılar. Kampta da 7 bin kişi kalmıştı. Bu kalanlarda Ninova'ya geçeceklerdi. BM arabalarını Nehdara kampına bizleri getirmek için kampa tahsis etmişti. Tüm eşyalarımızı yanımıza alıp arabalara yükledik. 15 araç vardı ve 5 gün gidip eşye taşıyıp gittiler. Bu araçlar hep KDP'liler tarafından aranıyordu, 15 araçta kamyondu. Bizler bu araçlarla 2.5 saatte Ninova kampına geldik, kadınlar ve çocuklarda otobüslerle kampa gelmişti.

Ninova'ya gelirken KDP hepimizi arayıp serbest bıraktı. Ninova her iki güce de bağlıydı; bir taraftan Saddam bölgesi, diğer taraftanda KDP bölgesiydi. Ninova 36. paralel dedikleri tampon bir alandı. Yezidilerin kutsal yeri olan Laleş'e de yakındı. Kampımızda bu kutsal yere yakındı. Yine kampın yakınında, KDP denetiminde iki köy vardı. Köylerden birisi Farıs ağa isminde bir ağanın köyü, diğeri de Memo ağanın köyüydü. Her iki köyün sahibi de ağaydı. Ninova aslında Musul'un kendisiydi, yani Musul'un Kürtçesi Ninova'ydı, Ninova'nın coğrafyası da çok güzeldi; düzlük ve yeşillik vardı, fakat suyu yoktu. BM orada kuyu kazmıştı ve kamp için su çıkarıp kampa dağıttılar. 1.5 sene de biz Ninova'da kalmıştık. Ninova'daki kamp yerimiz aslında buğday tarlasıydı, biz hemen bu buğday yerinin yanında kamp kurmuştuk. Etruş'tan aldığımız çadırları buraya kurduk ve yerleştik. Ninova kampına Mart 1997'de gelmiştik.

Artık yavaş yavaş yaşamı düzelmeye çalışıyorduk, KDP saytarası yanımızda yoktu. Sadece bir Saddam saytarası vardı. Biz kampa gelirken Saddam hükümeti kampımıza sağlık sorunları için bir doktor gönderdi, ama başka da yardımları olmamıştı. O süreçlerde kampa gelişimizden 3 ay sonra yine hayvanlarını otlatan bir kamptan çoban KDP tarafından katledildi, çobanın ismi Ferhan'dı ve Guyi aşiretindendi, 85 yaşındaydı. Bizler daha sonra bu çobanın cenazesini alıp kampta toprağa verdik. Tabi bu katliamı protesto yürüyüşü yapmıştık. Yine bu olay üzerinden 20-25 gün geçmeden bir genç insanımız kaçırıldı, fakat ondan bir haber şu ana kadar da alamadık, o da Hilal'liydi ve 20 yaşlarındaydı, ismini hatırlayamamıştım. Hala da ailesi onu arıyor. Bu olaydan 3 ay sonra da ben bir gün kamp caddesinden geçerken bir KDP aracı gelerek etrafa tarama yaptı. Ben hemen kendimi tedbir amacıyla yere atmıştım. Yapılan taramada halktan iki kişi şehit düşmüş, 5 kişi de yaralanmıştı. İki şehidimizde Hilal'liydi, yaşları 15-20 arasında değişiyordu, isimlerini ise hatırlayamadım. Yaralılardan üç kişi yetişkin, ikisi de çocuktu. Bunlarında isimlerini hatırlayamadım. Bizler cenazeleri kampta toprağa verdik ve yürüyüşle KDP'nin bu katliamını da protesto ettik. BM ise olaylara hep seyirci kalıyor, adeta ağzını bıçak açmıyordu.

Bu arada ailemin durumu da kampta çok kötüydü. Üç kızım vardı bu süreçte. Süt yok, para yok, yardım bizlere hiç verilmiyordu. BM daha sonra bize yardım edeceğini söyledi ama yardım etmedi. Bu sefer ben tüm gücümü kullanarak çocuklara baktım. Yine bu sıralarda kampta "KDP kampı ateşe verecek, kampa baskın yapacak" haberleri halkın ağzında dolaşıp duruyordu. Bende çok rahatsızdım ve evimde yatıyordum. 1998'in ilk ayıydı, eşim bana "dışarıya bakmamı" söyledi. Dışarıya çıktığımda herkes kaçıyordu, çok şaşırmıştım. O sıralar iki erkek çocuğum daha olmuştu ve ailede 7 kişi olmuştuk. Örgütümüzde o sıralar Nehdara'ya gitme kararı almıştı, artık burada kalamazdık. Zaten baskın olma durumu da vardı. Bizlerde herkes gibi toparlanmaya başladık. BM bu sıralarda ne ortada görünüyordu, ne de sesi çıkıyordu. Kış ayıydı ve o soğuk günlerde Nehdara'ya geçecektik. Gündüz başlayan kamptan çıkışlar sabaha kadar sürmüştü. Biz ailece kamptan akşam 19.30'da büyük bir kitleyle ayrıldık, artık kimse kampta kalmamıştı. Üç kızımla ben ilk önce kamptan çıktık. Daha sonra annesi ve iki oğlumda arkamızdan kamptan çıkmışlardı. Kamptaki bütün çadırlarımızda milisler tarafından KDP'lilerin eline geçmesin diye hepsi ateşe verilmişti. Daha sonra Memo ağanın köyüyle, Farıs ağanın köyü bıraktığımız kampta kalan eşyalarımız için birbirlerine girmiş, çatışmışlardı. Bu çatışmalar sonucu birbirlerinden 9 kişiyi öldürmüşlerdi, kalan eşyalarımızda bu köyler arasında paylaştırılmıştı.

O süreçlerde ben de çok rahatsızdım. Bir arkadaş bana kan vermişti ve öyle hayata dönmüştüm. O arkadaşın ismi Medya isminde bir Alman arkadaştı. Çocukları bile götürürken nasıl getirdim bilmiyordum, hemde mayınlı bir alana etirmiştim. Çocukları Ninova'dan biz çıkarırken iki saatlik Nehdara yolunu sabaha kadar almıştık, çünkü bu alanlar mayınlı alanlardı ve çok tehlikeli bir yolculuğa girmiştik. Kampı 7 bin insan terketmişti ve hepsi yürüyerek sabaha kadar bu tehlikeli yolculuğu yapmıştı. Kış mevsimiydi; yağmur ve kar altında kamp alanına ulaşmıştık, aslında burası kamp alanı değildi. Alanımız aslında Süleymaniye'ydi, fakat Talabani sözünde durmamış, bizler Nehdara'yı geçememiştik. Daha Ninova'dayken Celal Talabani kamp halkı için yanımıza gelsin demişti. Biz yola çıktıktan sonra gelişimiz yine Talabani tarafından durudurulmuş, Süleymaniye'yi bize yasaklamıştı. Bizler o yüzden Nehdara alnında çakılıp kalmıştık. Nehdara'da 36. paraleldi ve Irak ile Türkiye arasındaki sınırdı. Yani KDP'liler le Saddam kuvvetleri arasında mayınlı sınır alanıydı.

Nehdara'nın çoğrafyası yok desek daha doğru olurdu; ne yeşillik, ne düzlük, ne ağaç, ne de su vardı, ama mayın her yerde doluydu. Zaten bir grup insan sayısı çeşitli zaman aralıklarında bu ölüm tarlasında mayınlara basarak ayaklarını, ellerini, gözlerini yitirecekti. Nehdara daha çok Esıfne'ye bağlıydı. Esıfni'de bir ilçeydi, yani aslında köyün biraz daha gelişkiniydi, burada böyleydi. Ocak 1998'de bizlerde buradaydık. Toplam sayımızda 7 bin kişiydi. Buraya geldiğimizde çadırlarımız önceki kampta ateşe verildiği için çadırsız

konumlanmıştık burada. Yerlerde yatıyorduk hepimiz, eşyalarımızda çok azdı. Kalabalık aileler eşyalarının çoğunu almıştı, ama küçük çocuğu olan aileler ve az nüfuslu aileler eşyalarını getirecek gücü bulamadıklarından burada çok zorluk çekmişlerdi. Bizde ailece öyleydik, çocuklarım o zaman çok küçüktüler. Ben ve eşim ancak onları sırtlamıştık, zaten BM'de hiç yardımda bulunmamıştı, araçlarda yoktu. yaya olarak gelmiştik Nehdara kampına. Diğer insanlarımızda burada eşyasızdı. BM burada da hiç yardımda bulunmamıştı. Saddam'ın gücü de biraz et ve meyve yardımı yaptı, ama bu çok azdı, yani o da çok yetersizdi. Ninova'da ;

1-Hüseyin

2-Halit Musa

isimli Hilal nüfusuna kayıtlı iki yurtseverimiz KDP tarafından yakalanmışlardı. Bu keyfi bir yakalanmaydı. Kamp dışında bu arkadaşlar alınmışlar bir daha da bunlardan haber alınmamıştı. Yine o süreçte

1-Afrad Mahmut

2-İsmail Kıyas

3-Serbest

isimli Şırnak nüfusuna kayıtlı üç yurtseverimiz de kamp dışında KDP tarafından hastaneye giderken suçsuz yere gözaltına alınmışlardı. Hala da bunlardan da bir haber alınamamıştı. İsmail Kıyas 44, Afrad Mahmut 50, Serbest 35 yaşlarındaydı. Diğer iki gençte yani Halit Musa ile Hüseyin Ömer'de 19-20 yaşlarındaydı.

Nehdara bir mayın cehennemiydi. Su ise hiç yoktu, yani yaşanılacak bir alan değildi, her yer dolu mayındı. O süreçte Mahmut Zevgi'nin bir oğlu vardı, ismi Halit'ti, 13-14 yaşlarında olan bu genç kampta mayına basmış, bir ayağını bu mayın tarlalarında kaybetmişti. Yine Seve Nerwehi isimli bir bayan daha mayına basarak ayağını kaybetmişti. Böyle hatırladığım iki üzücü olay vardı.

Yine o süreçte kampta sabah 04.00'da bir çocuğumu yerde cansız yatar gibi buldum, çok korkmuştum. Tesadüfen bir komşum bize geldi ve onu battaniyeye sardı, sonra çocuğum kendine gelmişti. O sıra kampta da kış mevsimi vardı, soğuklardan çocuğum dayanamamış bayılmıştı. Çadırımız ve battaniyemizde yoktu ve hepimizde açıkta yatıyorduk. Bende o sıralar hastaydım, yanıma doktor Alman Medya arkadaş gelmişti, beni hemen tedaviye alarak arkadaşların hastanesine getirtti, orada kendime gelmiştim.

Bu arada kampımızda da KDP yine boş durmuyor, insanlarımıza alçakça saldırılar düzenliyordu. Kampımızın iki yaşlı insanı odun toplamak için gittikleri kamp dışında KDP'liler tarafından vahşice başları kesilerek TC'ye para karşılığında alçakça satılıyordu. Bu vahşi cinayetin sahiplerine hiçbir şey yapılmamış, BM adeta olayla hiç ilgilenmemişti bile. Bizler daha sonra bu yaşlı, melek kalpli, çevresi tarafından çok sevilen bu iki güzel insanın başsız cenazelerini alarak kampta toprağa vermiştik ve KDP'nin bu vahşetini lanetledik. Yine kış mevsiminin soğuğunda Hüseyin arkadaşın bir annesi de

şehit düşmüştü. Yine çocuklardan beşi de bu soğuklardan yaşamlarını yitirmişti. Bunun yanında daha önce Etruş kampında benim iki çocuğumda doktorsuzluk ve ilaçsızlık yüzünden ölmüşlerdi, bu olay 1996 yılında olmuştu, onları doktora götürecek maddi imkanlarımda yoktu. BM'de Nehdara kampına hiç uğramıyor, yardımda yapmıyordu, halk kendi imkanlarıyla geçimini sağlıyordu, yemek için erzağımız hiç yoktu. Parası olanlar Esıfni ilçesinden erzağını alıyorlardı. Parası olmayanlarda ancak komşularının yardımıyla geçimlerini sağlıyorlardı. Yani kampta bir dayanışma vardı.

Nehdara kampında biz 3 ay kalmıştık. Ocak 1998'de buraya gelmiştik ve aynı yılın Mart ayında buradan ayrılacaktık, artık burada yaşamak çok zorlaşmıştı. Gıda maddeleri Esıfni ilçesinde çok pahalıydı ve bunlara sahip olmakta çok zordu bizim için. Bu sebeple artık burada kalamazdık. Örgütte bu paralelde karar alarak Nehdara kampında daha fazla kayıp vermeden burayı terketmemizi istedi. Zaten BM hiç ortada yoktu ve KDP'nin saldırıları da hep aralıksız devam ediyordu.

Saddam'ın heyeti daha sonra bizlere haber gönderip buraya yani "Mahmur'a gelin, sizlere yer vereceğiz" diyordu. Bizim heyetimizde Mahmur'a gidip keşif yapmıştı ve burada herşeyin olduğunu kampa döndüklerinde izlenimlerini halka söylemişti, halkta bunu kabul etti. Saddam'ın heyeti 20-30 aracı bizlere taşınmamız için göndermişti. Bu araçlar iki kamp arası üç sefer yapıp kampı boşaltmıştı. Bizler bütün eşyalarımızı arabalara yüklemiştik. Mart 1998 yılında da taşınmaya başlamıştık, bu taşınma işlerimiz 4-5 gün sürmüştü. Arabayla Nehdara'dan Mahmur kampına 5 saatte gelmiştik. Nehdara kampından tam 7 bin kişiyle Mahmur kampına hareket etmiştik. İlk geldiğimizde buraya yerleşmeyi kabul etmemiştik. Etraf hiçte bize anlatılanlar gibi değildi. ilk bakışta buranın yaşanılamayacak kadar ölü bir yer olduğu hissini bizde uyandırıyordu, düz, yeşilliği ve suyu olmayan cehennem gibi bir yerdi. Hemde bahar ayında buraya gelmemize rağmen yaz sıcaklığı tüm aşırılığıyla bizleri yakıyordu. Halk Saddam'ın istihbaratına "biz burayı kabul etmiyoruz" dedi. İstihbarat ise "biz buna karışamayız, bu talimattır, ister kabul edin ister etmeyin"diye cevap vermişti.

Bizlerde artık gidecek bir yerimiz olmadığı için ve yapacak da bir şeyimiz olmadığı için burada kalmak zorunda olacaktık. Mahmur'da yaşanılacak bir alan değildi.; ne ağaç, ne de su vardı, ama bol miktarda akrep ve yılan vardı. Böyle bir alanda yaşamak çok zordu. Sıcaklıklarda cehennem gibiydi. Zaten coğrafyası düzdü. Topraktan ziyade toz vardı ve kışın çöl rüzgarı burayı toz dumana boğuyordu. Yani yaşanılacak bir yer değildi, ama bir kere buraya yerleşmiştik. Zaten çadırımız ve battaniyemizde yoktu, hiçbir şeyimiz yoktu. BM burada da yardımda fazla bulunmadı. Sadece tankerlerle su dağıtıyordu. 4-5 ay bu böyle devam etmişti. Daha sonra BM borular döşeyerek kampa su getirdi, su hattı

yerleştirdiler. Bazı ailelere çadır verdiler, bazı ailelerde hala çadırsızdı. Zaten halk hep açıkta yatıp kalkıyordu.

1999 yılına geldiğimizde Önderlikte yakalanınca bizlerde açlık grevlerine ve yürüyüşlere başlamıştık. Bir kadro arkadaş da Önderliğin yakalanmasına dayanamayarak silahla intihar etmişti. Yine Hemra Süleyman isimli Uludere Şivedili 22 yaşlarında bir bayanda kendini ateşe vermiş, yaralı olarak kurtulmuştu. Bu tür fedai eylemler olmuştu. Önderlik için yapılan açlık grevleride dönüşümlü bir ay sürmüştü. Sonrasında kampta ev yapımı için hazırlıklara başlandı. Artık burada kalacaktık, BM bunun için bizlere bazı malzemeler getirtmişti. Hasır ve ağaç verdi, fakat sayısı çok azdı bunların. Bizlerde kendi imkanlarımızla bu evleri yaptık. Saddam güçleri de bizlere hiç karışmıyordu, bizlere sadece biraz erzak verdiler, yine elektrik hatlarını da yaptılar, arkasından bizlere kimlikte verdiler. Bunlar kamptan olduğumuza dair geçici kimliklerdi. Bende o sıralar örgüt için marangozluk yapıyordum.

2003 Irak-ABD savaşında ise bir ambargo veya herhangi bir sıkıntı kampımızda olmamıştı. Savaşın etkisi fazla yansımadı buralara. ABD işgaliyle ortam biraz daha gerilmişti. Bizlere de bir antipati vardı ABD tarafından kampımız bir ara basılmıştı. Arama yaptılar, bazı patlamayan, işe yaramayan silahları ele geçirdiler. Bunları kamp dışında imha ettiler.

Aynı yıl içerisinde kamptan Çeleli bir baba ve oğul kamp dışında satmak için bakır toplarlarken mayına basıp şehit düştüler. Yine Sadık isminde bir köylümüz yerde gördüğü bir barutu yakmak isterken tüm vücudunu yanmış bir şekilde yaralı olarak kurtulmuştu.

2004 yılına geldiğimizde de 5 PYD'li arkadaş Musul'da kontralar tarafından alçakça katledilmişti. Büyük bir ihtimalle Suriye ve MİT istihbaratının ortak katliamıydı bu olay. Bu arkadaşların cenazelerini de Musul'dan alıp toprağa verilmek üzere yerlerine göndermiştik. Daha sonra 2005 yılında PKK kongresi dönüşü trafik kazası geçirerek şehit düşen biri Alman, biri Türk asıllı iki arkadaşın cenazeleride kampımıza getirilerek törenle ailelerine teslim edilmişti. Alman asıllı arkadaşın ismi Uta, Türk asıllı olan arkadaşın ismide Amara'ydı. Bu iki enternasyonalist arkadaşın cenazeleri büyük bir kitle katılımıyla yapılmıştı.

MESAJIM:

Artık Kürt ve Türk halkının 20 yıldır süren savaşta akan kanı durdurması için bir an önce hareket geçip mücadelesini yükseltmeleri gerekiyor. Ne Kürt anası, ne de Türk anası ağlasın. Herkes çocuklarını askere göndermesin ve bu konuda çaba göstersinler. Artık yeter diyoruz. Bu nereye kadar sürecek? Ne zenginlerin, ne Recep Tayyiplerin çocukları ölüyor. Hep fakirlerin, garibanların çocukları ölüyor. Böyle adaletmi olur? Bu sorunu artık çözmeli; genel af çıkarılmalı, Önderliğimiz önce serbest bırakılmalı ve görüşmelere başlanmalıdır. Bu isteklerimiz son derece normal, doğal olması gereken isteklerimizdir. Bu yazılan

anılarımında başımızdan geçen bu acılı, korkunç yılları yaşamayanlara aktarmak onları mültecilik yaşamımızdaki o zor koşullardaki durumumuz hakkında bilgi sahibi yapmak ve onlara hakkımızdaki yanlış önyargıların kırılmasına katkıda bulunmak amacıyla böyle bir kitaba kendiminde katkı sunmayı bir kutsal görev olarak gördüm. Tüm insanlığa faydalı olması dileğiyle.

Selam ve saygılarımla
SALMAN ŞIRNAK

AİT CİZİRİ VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

İsmim Sait Çömlek. Cizre merkezinde 1960 yılında doğdum. Ticaretle uğraşan orta halli bir aileden geliyoruz. İlk, orta, liseyi Cizre'de bitirdim. Mücadeleyle 1979 yılında lise son sınıfta tanıştım. Urfalı Mehmet Kurt isimli bir öğretmen arkadaşın vasıtasıyla mücadeleyle tanıştım. Örgüte karşı sempatim o zaman başlamıştı. 1980-1984 yılları arasında Diyarbakır E tipinde kaldım. Daha sonra tahliye oldum. Ailemde 5 kardeştik. Şu an evliyim ve 7 çocuğum var. Halen Mahmur kampında yaşıyorum. Burada ortaokul öğretmenliği görevini yapıyorum.

O süreçte Kürdistan'da Ulusal Kurtuluş Mücadelesi büyüyordu. 1990'la birlikte devletinde yönelimi vardı. Devletin hem gerillaya , hem aydın kesimlerine, hemde halka yönelik kontra yönelimleri vardı. Binlerce insanımız katledildi. Caddelerde, sokaklarda, evlerde insanlar katledildi. Kardeşiminde Silopi'deki işyeri kontralarca bombalanmıştı. Sene 1992'ydi. Sonrasında devletin yine bana yönelimi olacağını örgütten öğrenmiştim. Benim vurulacağım bana söylenmişti. Yani devlet beni öldürecekti ve bunu bir bekçi söylemişti örgüte. Örgütte bana çıkmam gerektiğini söyledi. Avrupa'ya gitmek istemedim, Güney Kürdistan'ı tercih ettim. Avrupa'ya gidiş kaçmaktı. Ve bende Güney Kürdistan'a geçmeye karar verdim. O sıra evliydim, çocuklarım vardı. Ailemle birlikte 1992 Newrozundan hemen sonra Güneyde Zaxo'ya yerleşmiştik. Ben gümrükten geçtikten sonra birisinin yardımıyla kamyonun yatak yerinde sınırı geçtim. Ailem is benden sonra gelmişti. 1992-1993 yılında sınır geçişlerinde zorluk ve sorun yoktu. Silopi'den ayrıldıktan sonra aranmaya başladım. Düşman beni bulamayınca eve baskın yapmıştı. Ailem hala evdeydi. Haziran 1992 yılında Zaxo'ya geçtim. Ailem ise Ocak 1993 yılında gelmişti, onlarda buraya gelirken bir zorlanma yaşamışlardı. Zaxo'da KDP'ye göre biz düşmandık, bakış açıları TC'nin bakış açısıydı. Aynı yaklaşım KDP'de de vardı.

PKK artık her yerde vardı. Özellikle 1992 savaşından sonra yapılan antlaşmalarla siyasal çalışma imkanı doğdu. Örgüt faaliyetlerindeydik. TC'nin burada da baskısı vardı. KDP'nin de öyle. Zaxo'da 1995 yılındaki Çelik Operasyonuna kadar kalmıştık. 1995 Mart operasyonuyla birlikte artık burada yaşamak imkansız hale geliyordu. Ya sistemin bir parçası olacaktık ya da çekip gidecektik. KDP istihbaratının bizler hakkında bilgileri vardı. Buradaki kuzeyliler üzerinde psikılojik baskılar yoğunlaşmıştı. Bizlere "burayı terk edin" diyorlardı. BM, TC ve KDP'nin üçlü anlaşmasıyla bu politikalar ve baskılar belirleniyordu. Bunların kararları bizlerin buradan atılması doğrultusunda evlere baskınlar şeklinde gerçekleşti. TC'nin MİT'i ile KDP istihbaratının ortaklaşa yaptığı bir ev baskınında bir arkadaş şehit düşmüştü. Tabi burayı terk etmemiz için baskılarda artarak sürüyordu. Hatta evlerin sahipleri bile bizleri çıkmamız konusunda uyarıyorlardı. Gece gündüz evimize gelip bizleri rahatsız ediyorlardı. Herkesi evlerden çıkardılar, BM'nin belirlediği bir alanda herkesi topladılar. Burası Zaxo'daki helikopter pisti denilen bir yerdi ve bizleri burada topladılar. 29 Mart 1995 yılıydı. Aslında biz Newroz'u Etruş kampında kutlayacaktık, ama olmamıştı. Zaten o sıra Etruş kampında hala halkımız vardı. Halkta Behere ve Şeraniş kampından Etruş kampına geçmişti. Bizler Helikopter pistinde toplanmıştık ve sayımız 500 kişiydi. Burada bir gece kaldık. Sonrasında BM'nin gönderdiği araçlarla Etruş kampına gönderildik. Arabalara eşyalarımızı da koymuştuk. Zaxo çıkışında o sıra Türk tankları ve ordusu yolu kapatmıştı. Peşmergelerde yanlarındaydı, bizleri durdurdular. BM yetkilisi yanımıza gelerek Türk subayıyla konuştu ve geri çekilmesini söyledi. Subayda komutanlarını arayıp yolu açmak zorunda kaldı. 3.5-4 saatte Etruş kampına nihayet gelmiştik. Ailemde yanımdaydı ve hep birlikte Etruş kampına gelmiştik.

Etruş, düzlük ve yeşillik bir alandı, ağaç yoktu, fakat geniş bir alandı. Bizler geldiğimizde zaten burada halk vardı. Biz sadece onlara ilave olmuştuk ve yeni bir mahalle oluşturmuştuk. Yine o sırada ikinci kampta Geliya Kıyamet kampıydı. Etruş yerleşim yerinin adıdır. Aşağısında bir alana bu kamp kurulmuştu. İmkansızlıklar içinde bir yaşam vardı Etruş'ta, çok farklı bir dünyaydı, hiç aklından geçirmediğim yeni bir yaşamdı. Normal yerleşim birimlerinden, köy şartlarından daha zor bir yaşama gelmiştik, ama mecburduk yoksa yaşamıyor olacaktık. Gelişimizle birlikte çadırlarda dağıtılmıştı burada. Herkes çadırlarını yardımlaşmayla kurmuştu. İnsanlar birbirlerine yardım ediyordu. kalanlar için çok yeni ve çok zorlu bir yaşam başlıyordu burada.

Biz gelmeden önce zaten kampta kurumlaşmalar oluşmuştu, örgütlenme güçlüydü, yönetimlerde oluşmuştu. Etruş kampına geldikten sonra ben hemen öğretmenliğe başlamıştım. 15 günde okul oluşturup eğitime hazır hale getirmiştik. Şehit Karker semtindeydi okulumuz. Her semte de bir okul çadırı kurmuştuık. 15 gün sonra çadırlarda ders vermiştik. Herkes yoğun bir ders çalışma temposu içindeydi. Yoğun bir eğitim süreci başlamıştı; Parti tarihi, Kürdistan tarihi, parti yaşamn tarzı, mülteciliğin nedenleri gibi yaşamsal konu

üzerinde yoğun eğitimler verdik. Halkta yoğun katılıyordu. Altyapı sorunları her yerde vardı, hemen hemen hiçbir şey yoktu, her mahallede bir tuvalet vardı, çeşmeler ise ortaktı, çok eksiğimiz vardı.

O süreçte BM tarafından temel gıda maddeleri; un, şeker, yağ gibi erzaklar bizlere verildi. Diğer ihytiyaçları halk kendisi karşılıyordu. Böylece yeni bir yaşam başlamıştı. Bu yoğun tempolu çalışma yaza kadar devam etmişti. Yazın ise İrlandanın başkenti Dublin'de TC ve ABD görüşmeleri olmuştu, hemen sonrasında da çatışmalar çıktı. KDP ve TC PKK'ye karşı saldırı kararı almışlardı. Hazırlıklar buna göre yapılıyordu. Tabi gizli yapılıyordu bu hazırlıklar. Böyle bir saldırıyı örgütte hissetmişti ve saldırı başlamadan PKK bir gece yarısı KDP mevzilerine saldırdı ve böylelikle güney savaşı başlattı. Bizde savaşla birlikte taraftık zaten , yani PKK taraftarıydık. Burada kalan insanlar yurtseverlik görevlerini yerine getirdiler. Milislik yapıp eylemlere PKK ile birlikte katıldılar. Etruş'un karşısında bir dağlık alan vardı. Oraya milisler yerleştirilmişti savaşın başlamasıyla. Bir bölüklük güç vardı burada.

Bu sıralarda KDP lideri Barzani'nin de yoldan geçtiği bir sırada konvoyuna silahlı saldırıda bulunuldu. Bizim milisler bunu yapmıştı. Bixiwingle konvoy vurulmuştu. Bir araç isabet almıştı. KDP'nin ölenleri oldu ama sayıları bilinemedi. Barzani'de yara almadan kurtulmuştu. Onlarda buna karşılık bizimde PKK tarafı olduğumuzu anlayınca kampımıza ambargo koydular. Her türlü yasak; yiyecek vermeme, kampa giriş çıkışı yasaklama gibi engellemeler yapıldı, kampın dört bir yanına askerlerini yerleştirdiler. Üç ay kampa hiçbir şey girmedi, fakat biz buna da çare bulmuştuk. Gece milislerimiz hareket edip ticari amaçlı çevre köylerden ihtiyaçlarımızı karşıladılar. Tabi ücretler çok pahalıydı. Un, şeker, yağ, fasulye gibi yemeklerde getiriliyordu. Bu erzaklar hep sırtlarda çok gizli bir şekilde getirildi. Sonuçta şehadette vardı, bazı arkadaşlar böyle şehit düştü. Bazen gerillalarda kampa giriş çıkış yaptıkları zaman KDP pususuna düşüp şehit oluyorlardı.

Kampımızıda bu ambargo süreci içinde insanlarımız artık yemek yiyemiyordu. Açlıktan çocuklar ölüyordu. Tahiminen onlarca çocuk bu şekilde yaşamlarını yitirdiler. Çocukların ne anne sütü vardı, ne bir yiyecekleri vardı. Bu insana ölüm getirirdi. Daha önceki stoklanan malzemeler eritildi. Bir gün aç, bir gün tok geziliyordu. Hiç ekmek yememiştik aylarca. Artık yiyeceğimizde kalmamıştı. Tabi 3 ayda yiyecekler tükenirken daha önceki kampımızdan getirdiğimiz bu hayvanları kesip yemeye başladık. Bu hayvanlarda yenilmeseydi açlıktan çok şehadetlerde olacaktı. Tabi insanlarımız tuzsuz yemişlerdi bu eti. Ekmekte yoktu zaten. Önderlik eldeki tüm imkanların kullanılmasını istiyordu. Bu sebeple varlıklı insanların hayvanları örgüt tarafından parayla satın alınıp, aç olan insanlara yenilmesi için dağıtılıyordu, ama yine de gıdasızlıktan hastalıklarda baş gösteriyordu. İnsanlar açlıktan halsiz düşüyorlardı. En fazla hastalıklar dizanteri ve tifoydu ve hemen hemen herkes bu hastalıklara yakalanmıştı. Aç oldukları için okullara gelmeyen öğrenciler vardı. Herşeye

rağmen güçlü bir irade de vardı. Karşıdan görülen düşman gücü bizleri birleştiriyor, yardımlaşmayı, dayanışmayı arttırıyordu. Ayakta kalabilmek her alanda kendisisini açığa vuruyordu. Teslim olmak kimsenin aklının ucundan bile geçmiyordu. Nitekimde olmadı. Bu kadar zor yaşama rağmen ayakta böyle kalınmış, büyük çabalar ve fedakarlıklar gösterilmişti.

Bu süreçte kampın dışına çıkan çobanlar çevrede hayvanlarını otlatıyorlardı, fakat bunlardan bazıları KDP'nin eline geçip katledildi. Böyle bir çok Hilalli ve Mijinili çobanlar KDP tarafından hayvanlarını kamp dışında otlattıkları bir sırada kaçırılıyor ve sonrasında katlediliyordu. Yine oyun oynamak için kamp dışına çıkan çocuklar KDP'liler tarafından dövülüyordu, ama en fazla acıyı Geliya Kıyamet kampındakiler yaşıyordu. Çok insan KDP tarafından o kamptan kaçırıldı ve katledildi. Çok yurtseverimiz şehit düşmüştü Geliya Kıyamet kampında.

Kamplara konulan ambargoların en büyük nedeni BM ve KDP'nin Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına dahil olmalarını istemeleri, fakat bunun bizler tarafından kabul edilmemesiydi. Bizlerde tam tersine Etruş kampının Geliya Kıyamet kampına dahil olmasını istiyorduk. Bu çelişki vardı ve bizler onların bu önerilerini red edip isteklerimizde ısrar ediyorduk. Çünkü Geliya Kıyamet kampı biraz daha yüksek alana kurulu ve Gare alanındaki arkadaşlara yakın bir kamptı. Bizlerde arkadaşlardan uzaklaşmamak, onlara daha yakın olmak için Geliya Kıyamet kampına dahil olmak istiyorduk, fakat BM ve KDP'de bizleri dağlık alandaki arkadaşlardan koparmak ve örgütle ilişkilerimizi kesmek için Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına dahil olmasını istiyorlardı. Bizde bunu kabul edemezdik tabiki. Bu sefer de onlarda irademizi kırıp kabul etmemiz için üzerimizde her türlü ambargoyu uyguluyorlardı. Tabi sonunda bu ambargo uzun sürüp kamp yaşamını çekilmez, dayanılmaz hale getirince Geliya Kıyamet kampını bize yani Etruş kampına dahil olmasını kabul etmek zorunda kaldık. Geliya Kıyamet kampındakiler yavaş yavaş gruplar halinde bizim kampa geldiler. Ve aynı gün BM erzak dağıttı, ambargoda böylece kalkmış oldu. Tam 7 bin kişi 3-4 gün içinde gruplar halinde bizim kampa gelip yerleştiler. Gelişlerle birlikte erzakta dağıtılmıştı. Eski normal yaşam artık başlamıştı. Geliya Kıyamet kampında yaşayanlar çok zorlandıkları için buraya hemen uyum sağlamışlardı. Bizi etkileyen en çok öğrenci sayısındaki artış oldu. Onların öğrencileri de gelince sayı iki katına çıkmıştı. Kampta hemen toplu eğitimlere yoğunca başlamıştık. Bizler öğretmendik ve daha çok biz eğitimle uğraşıyorduk. Bu durum bizleri bir çok gelişmenin de dışında bırakıyordu. Sadece sohbetlerde ve kulaktan kulağa bu tür olayları duyabiliyorduk. Aynı kampta yaşıyorduk ama farklı uygulamalar içerisindeydik. İki tane yeni okul daha yaptık. Öğrenci sayımız çoktu. Toplam 4 okul olmuştu. 4 ilkokul ve bir ortaokulumuz vardı. Öğrenciler okullara yerleştirilmişti. Öğretmenlerin görev yerleri değiştirilmemişti. Tabi bu gelişle birlikte alt yapı, sağlık sorunları nüfusun artmasıyla beraber yine ön plana çıktı. Alt yapı nüfusu karşılamıyordu. Sağlık

işleri yetersizdi. Doktor sadece bir taneydi. Kampta o da arkadaşlardandı, sağlıkçılarda halktandı. Yine ilaçlarımız hiç yoktu. hastalıklar tekrar ortaya çıkmaya başladı. Çünkü gelen içme suyu temiz değildi ve yeterli beslenme de yoktu, bu sebeplerden ötürü hastalıklar tekrar tekrar ortaya çıkmaya başlamıştı.

15 Aralık 1995 ateşkesiyle birlikte TC'nin KDP üzerindeki baskıları kamp üzerine olmuştu. BM'de bu işin içindeydi. KDP o sıra örgütle görüşüp "kamp kitlesinin nüfusunun azaltılmasını, TC'nin kendilerine bu konuda baskı yaptığını" söyledi. Örgütün o süreçteki temsilcileri; Ferhat, Botan ve Ebubekir bu sözü olumlu bulup kampın üçe ya da dörde bölünüp dağılmasını ve dağıldıkları yerde örgütleme yapıp harekete kazandırılmasını istiyordu. Halk buna olumlu yaklaşmamıştı, fakat buna rağmen kampın yarısı dağıtıldı. Bir kısım halk bir çok alana gitti. Bunlardan hatırladığım bir kısım halk grubu Sımele'ye gitmişti. Bu örgüt talimatıydı. O zaman Etruş kampında nüfus 16 binden 8 bine inmişti. Tabi diğer kamplara gidenler için bizlerde bilgi sahibi değildik, onlara ne olduğunu bilmiyorduk.

Oysa kalabalık nüfusla biz çok güçlenebilirdik, fakat gücümüz dağıtılmıştı ve KDP ve BM'nin kolay yönetiebileceği bir kitle durumuna getirilmek isteniyorduk. Bizden diğer kamplara gidenlerde aslında o kamplarda eritiliyordu. O sıra o kamplara gitmiş bir yurtseverimiz kamp yönetimine şikayet ettiği bir kişiyi "neden şikayet ediyorsun" diye yine kamp yönetimi tarafından dövülmesi olayı vardı. Bu buradan giden yurtseverlerimizin neyle karşı karşıya olduğunu anlamak açısından çok önemli, ama üzücü bir örnekti.

Yine 1996 yılında BM bir karar almıştı. Etruş kampının üzerindeki tüm yardımlarını kestiğini karar altına almıştı. "Bundan sonra maddi manevi yardımı vermeyeceğini" ilan etmişti. Bizde buna tepki olarak "kırsala çıkacağız" diyerek tavrımızı göstermiştik. Dağa çıkış kararı BM'nin bu yaklaşımını protesto içindi. Yüzlerce insan toplu bir şekilde Gare alnında gerillaya katıldı. İki ay burada kalıp tekrar kampa geri dönmüştük. Tabi oradaki bu kamp grubundan gerillaya onlarca kişi de katılmıştı. BM bu tavrımıza karşılık bir şey yapamadı ve yardımlarına tekrar bşalamak zorunda kaldı, çünkü dağa gidişimiz onları korkutmuştu.

Yine bu süreçlerde Şehit Jiyan arkadaşın olayı vardı. Bize o zaman kamp yönetimi "öğrencileri toplayın yürüyüş yapacağız" dedi. "Geliya Kıyamet kampından dumanların geldiğini" söylediler. Bizde kampın yakıldığını sanmıştık ve bu yüzdende yürüyüş yapacaktık. Bizler öğretmen olarak çocukları aldık ve KDP karakoluna doğru giderken peşmergelerin üstümüze silahlarını doğrultmasıyla karşılaştık. Oracıkta durdurulduk. Peşmergeler merkezleriyle bağlantı kurdu. Sonrasında KDP'li askeri araçlar gelip peşmergeleriyle etrafımızı sarıp bizleri taramaya başladılar. Jiyan arkadaş da o sıra hedef alınarak katledilmişti, arkadaş sırtından vurulmuştu. O sıra Jiyan arkadaş öğrencilerin yürüyüşteki sıralarını kontrol ediyordu. Peşmergelerde bu esnada Jiyan arkadaşı suikastle, diğer bayan arkadaşları ise rastgele taramıştı. Jiyan arkadaş olay

yerinde şehit düşerken, 8 bayan arkadaşta yaralanmıştı. Hepside ayaklarından yaralanmışlardı. Özellikle KDP'liler bayan arkadaşları hedef seçerek ateş etmişlerdi. Şehit Jiyan arkadaş hedefte vardı ve bilinçli vurulmuştu. KDP'liler yürüyüştekilere yolun her iki tarafından ateş etmişlerdi. Bizde yukarı gitmek isterken sıkılan silahlarla engellenmeye çalışıldık. Önde öğrenciler, çocuklar vardı. Bunlar 7-12 yaş arası çocuklardı. Tarama başlayınca herkes bir tarafa dağılmışlardı. Sonrasında herkes tekrar kampa dönmek zorunda kalmışlardı. Bizler hemen cenazeyi ve yaralıları da beraberimizde kampa götürdük. Sonrasında kampta büyük gerginlik olmuştu. silah sesleri üzerine kitle kamp çıkışına gelmişti. Olaylar fazla büyüseydi büyük katliam olabilirdi. Şehit Jiyan'ı herkes çok seviyordu. Tabiki herkes üzülmüştü. KDP'ye karşı da büyük bir nefret vardı. Bunların intikamının alınmasını istiyordu herkes. Daha çok yönetime karşı bir tepki oluştu, halk tedbirsiz olarak eyleme sokulmuştu. KDP hukuk tanımıyordu. Bile bile bu kitle nasıl hazırlıksız ve savunmasız yürüyüşe sokulmuştu. Bunlar artık açık açık tartışılmaya başlandı kampta. Talimatı veren yönetimdeki kişi 1997 yılında örgüt tarafından infaz edilmişti. Toplantıda Şehit Jiyan'da "bu yürüyüşün yapılmasının doğru olmadığını, halkın silahsız şekilde KDP'nin içinde yürüyüş yapamayacağını" söyleyerek eyleme karşı çıkmış, fakat korkaklıkla suçlanmıştı. Kendisi eyleme katılmayabilirdi, fakat ulusal elbisesiyle o yürüyüşe gitti. Öğretmenler değil, öğrenciler bu yürüyüşe katılacaktı. Mutlaka da bu yürüyüşe yanlış olmasına rağmen katılacağını söylemişti. En önde o vardı, hemde yürüyüşün en önündeydi. Öğrencileri sürekli yürütüyordu. Yürüyüşte daha çok bayanlar ve öğretmenler vardı. KDP her nedense hep bayanları vurmuştu. Kadınlar en öndeydi. KDP'nin aşiretsel özelliklerinden dolayı kadınları vurmayacağı biliniyordu ama bu gerçekleşmemişti.

Olaydan sonra kimse de moral kalmamıştı. Herkes ve özellikle de görevi gereği öğrenciler tarafından çok sevilen yiğit bir insanı kaybetmiştik. Bu sefer yönetimdeki aynı kişi "kampı terk edelim" diye talimat göndermişti. Talimatta "herkes hazırlansın, eşyalarını toplasın, akşama doğru yola çıkacağız" denildi, fakat gidecek yer yoktu. her tarafta düşman vardı. Kampın etrafı KDP güçleri ile çevriliydi. Dağ yolu ve ana yol kapalıydı. Nereye gideceğimizi bilmiyorduk. Ve bu karara da kimse uymamıştı.

Tabi biz Şehit Jiyan arkadaşın cenazesinden dönerken aynı gün KDP'nin konvoyu da vurulmuştu. Ve o sıra çok mutlu olmuş, moralimiz de yerine gelmişti. Tabi kampı terk etmek için gideceğimiz yer daha ayarlanmamıştı. Dağ yolu da tutulmuştu. Oradan da her yer tutulmuştu. Kiteleyi böyle bir durumda kamptan çıkaramazdık.

1995 savaşı ve ateşkes süreci sonrası baskılar artınca ve olaylar üst üste ortaya çıkınca TC'ninde uyarılarıyla kampı boşaltma artık gündeme gelmişti. Kampın yarısına yakını dağıtıldı. Kamp yönetimi yine Önderliği de yanlış bilgilendirmişti. Ve kamp üzerindeki hesapları Ebubekir ve Ferhat üzerinden geliştiriyordu. Bu ikiside o süreçte bölge yönetimindeydi ve KDP bu ikisini de

kampın boşaltılması konusunda ikna etmişti. İlkin sayı olarak kamp dağıtılıyordu. 1996 yılından itibaren kampın tümden dağıtılması gündeme geliyordu. "İsteyen istediği yere gidebilir" diyorlardı. Semele, gergewre yine birkaç yere insanlar gönderiliyor ve sonrasında halk BM, KDP ve bizim arkadaşlarında anlaşması sonucu BM'nin sağladığı araçlarla 7-8 bin insanımız bu alanlara gidiyordu. Toplam nüfusta 18 bindi o sıralar. Bu alanlara dağılanlar artık resmi ve fiilen KDP'nin denetimine girdiler. Biz kamplarımızda özgürdük. Gidenlerde onların denetimine girerek istedikleri gibi gezemediler, özgür olamadılar. Onurlu yaşam bizim kamplardaydı. KDP insanları kendi alanlarında eriterek tek tek düşürmek istiyordu. Onlar için artık yeni, fakat köle bir yaşam başlamıştı, etrafları yine çevrilmiş, işler sıkı tutulmaya başlanmıştı. Toplama kampları kadar özgür değillerdi. Bu gidişler tabiki gönüllü değildi. Gidenlerden kaynaklı değildi bütün bu olanlar. Daha çok KDP ve o sıradaki tasfiyeci yönetim yüzünden olmuştu. onlarda kampın dağıtılması için gerekçe olarak TC baskısını ve kampın gündem olmasını gösterdiler. Yine güney güçlerini TC'nin baskısından kurtarmak istiyorlardı. Gerçekte doğru bir yaklaşım değildi bu. Biz gerçekten gidenlere üzülüyorduk, bunlar KDP denetimine girecekti. Sonrasında onlardan haber geldiğinde biz daha üzülmüştük. Eski yaşamı aramışlar, bizleri çok özlemişlerdi, ama artık gelemezlerdi, resmi olarak da bu böyleydi. KDP bizden gidişleri özendiriyordu. Maddi imkan sağladıklarını, ev yaptırdıklarını, iyi imkanlara sahip olduklarını söylüyorlardı. Ama oradan gelen haberler bunları doğrulamıyordu. KDP ise özendirmeye devam ediyordu. Sonra hemen işini hallettimi yardımı kesiyordu. Mesele bölüp parçalayıp etkisizleştirmekti.

KDP'nin amacıyla BM'nin amacı aynıydı. TC'nin ki de öyleydi. Kampı terörist kamp olarak görüyor ve "kitlenin yarısının silahlı olduğunu, gerillaların buraya gidip geldiğini ve kampın dağa hizmet ettiğini" belirtiyorlardı. Bu yüzden kampı dağıtmak istiyorlardı. Tabi bu anlaşmalar sonucu kamp yavaş yavaş dağıtılıyordu. İlginç olan kendi aramızda da bunu kabul etmemizdi. Ebubekir, Ferthat, Botan ile bu işler oluyordu. Biz en sonunda kampın dağıtılması çeşitli toplantılarla karar altına aldık. Artık kamp tümden dağıtılacaktı. Etruş kampı dağa daha yakındı. Ve bu onların hoşuna gitmiyordu. Kampın artık yeni aderesi Ninova olacaktı.

1997 yılının Nisan aylarıydı. Kamptan BM'nin sağladığı arabalarla ev eşyaları, okul eşyaları, ne varsa bütün eşyalarımızla birlikte insanlarımızla Ninova'ya doğru yola çıkmıştık. Bizler okul işleinde çalıştığımız için kamptaki olaylardan fazla haberimiz olmuyordu. Sabah yüklediğimiz eşyalarla birlikte öğlen vakitlerinde kamptan çıktık. 1-2 saatte Ninova'ya geldik. Yolda herhangi bir sorunla karşılaşmamıştık. Yanımızda BM refakatçileri de vardı. Alana geldiğimizde beraberimizde Etruş'tan getirdiğimiz çadırlarımızı hemen kurmuştuk.

Ninova, Duhok iline bağlı, Laleş denilen Yezidilerin kutsal alanına yakın bir yerdi. Tampon bir alandı. Ne YNK, ne KDP, ne de Saddam'ın denetiminde uzak bir alandı. Coğrafyası yeşillik bir alandı ve aşağısından bir dere geçiyordu, çevresi de tepelik, yüksek bir alandı. Esivneye'de yakındı.Esivne bir ilçeydi ve Saddam'ın denetiminde bir alandı.

Tabi biz buraya gelince hemen kurumlaşmalara başlamıştık. Semt, mahalle, okul, basın komiteleri oluşturduk. En ilgi çekici tarafı da 1997 güney savaşı başlamıştı o süreçte. TC, KDP ile birlikte büyük bir operasyon başlatmıştı, fakat büyük bir darbede yemişti her ikiside. KDP, PKK'nin elinden zor kurtulmuş, büyük kayıp vermişti. Bizler ise kampta eskisi gibi dağla ilişki kuramıyorduk. Onlarda bunu istemiyordu. Savaşın başlamısıyla bizlere yakın çevre köylerin yaklaşımları da bizlere karşı değişmeye başladı. Bunlar KDP'nin etkisindeki köylerdi. Savaş başlayınca bunlar bir anda değiştiler ve bizlere zarar vermeye başladılar. Önce insanlarımızı katlettiler, talancılık yaptılar, hayvanlarımıza el koydular. Kampın içerisinde ilk defa insanlarımız vurulmuştu. Hilalli iki genç Ahmet ve Welat isminde iki genç bu köylüler tarafından katledildi. Bu iki genç bizim nizamiyenin nöbetçileriydi. Katiller ise arabayla yolda geçerlerken bu iki arkadaşımızı tarayarak katlediyor ve birkaç insanımızı da yaralıyorlardı. Tabi bu tehlikenin büyüklüğünü gösteriyordu. Gece müfreze şekllinde nöbet tutmaya başladık, herkes geceleri nöbete kalkıyordu. Hayvanlarımızı kampın 100 metre ötesine geçiremiyorduk. Bu köylüler hep hayvanlarımıza el koyuyordu. Buradaki yaşam şartlarını da zorlaştırıyorlardı. BM bu olaylara hep seyirci kalıyor, bir şey yapamıyordu. Yine 1995 sürecine benzer bir ambargo da yoktu. BM'nin suçluları araştırıp bulma ve cezalandırma girişimleri olmamıştı. Sadece "gerekeni yapacağız" diyerek durumu geçiştirmeye çalışıyorlardı. KDP'liler artık gündüz bile saldırı yapıyorlardı. Böylece 5 insanımız daha bu saldırlarda şehit düşüyor, onlarca insanımız da bu saldırılarda yaralanıyordu. Durum iyice gerginleşiyordu. Etruş sürecinden daha kötü geçiyordu yaşam. Tabi bunu yapan hep KDP'ydi. Aslında biz bu kampa gelirken KDP'nin etkisi ve denetiminden kurtulmak istiyorduk, bunu hesaplıyorduk, fakat yaptığımız hesaplar bu sefer tutmayınca hep saldırılara ve kayıplara maruz kalmıştık. Elimizde kalan değerlerde bu kampta bizden alınmaya çalışılıyordu. Halkın elindekilere bu sefer göz dikiyorlardı.

Tabi örgütümüzde halkın durumunu düşünüp ona göre planlama yapıyordu. Halk ve yönetimde bu sorunlar üzerinde toplantı yapmaya başladı. Burada kalmanın mümkün olmadığı kararına varılıyordu. Dışarıyla ilişkilerimiz kesilmişti, KDP artık ne dışarı gidene, ne de dışarıdan gelen izin veriyordu. BM'nin bu konuda KDP'ye bir yaptırım gücü yoktu, hatta seyirci kalarak dolaylı desteğini de sunuyordu. İlginç olanda bu BM'nin tavrıydı. BM iki de bir Türkiye'ye giden orada yaşayanların propagandasını yapıyor, TC ve KDP'den

yana yaklaşımını bize hissettiriyordu. Bizlere "burada yapamazsınız" deyip bizi teslim etmek istiyordu. Etruş'tan bizi çıkarmalarının sebebi bizleri dağdaki gerilla arkadaşlardan uzaklaştırma isteğiydi.

Yine KDP sağlık nedeniyle Hewler'deki hastanede tedavi gören 50'den fazla arkadaşı vahşice katletti. İçimizde bir de mücadeleye katılmadan önce Türkiye'de meteroloji müdürlüğü yapmış bir kadro arkadaş vardı. Ve çalıştığı bir kurumda KDP tarafından katledilmişti, ismi Ahmet Dağ idi. Bu arada kampa da yönelik bir katliam olacağı haberini de almıştık. KDP bu saldırı için yoğun bir saldırı hazırlıklarına başlamıştı. Kampa kapsamlı bir operasyon yapacağı haberini örgütte almıştı. Bunun üzerine kampın boşaltılması için bir karara gidildi. Bu güvenliğimiz için alınmış bir karardı. Zaten pratikte gelişenlerde bunu gösteriyor, halkta bu saldırının olacağına inanıyordu. Halk örgüte zaten inanıyor ve yanında oluyordu. Artık burada da kalamazdık. Yanımıza o gün hiç bir şey alamayacaktık. Sadece taşıyabileceklerimizi alacaktık, çünkü BM'den de gizlice burayı terk edecektik. BM olaylara hep seyirci kalmaya devam ediyor, tavır göstermiyordu. Bu yüzden de halk artık BM'ye hiç güvenmiyordu. BM araçlarını da zaten bu izinsiz gidişimiz için asla vermezdi. O yüzden tüm hazırlıklarımızı gizli bir şekilde yaptık. Ninova kampında nüfusumuz aynı Etruş kampının nüfusuydu. Ama 10 bin kadar vardık Ninova kampında. BM'nin Ninova kampındayken erzak yardımları olmuştu. fakat bizlere yapılan saldırılara karşılık hiç tavır göstermiyor, sessiz kalıyorduk. Bu KDP'nin yaptılarını desteklemek anlamına geliyordu. Artık BM'siz hareket etmek en doğrusuydu bizim için, çünkü KDP'nin olası bir operasyonuyla kampımızda büyük bir katliam olabiirdi ve BM yine seyirci kalabilirdi. Örgütümüz de bu tehlikeyi çok iyi görüp bizlerin buradan ayrılmasının en doğru bir tavır olacağının düşüncesine varıyordu.

Ninova kampındayken eğitim sürecinde eğitimlerimiz hep yarım kalıyordu. Çünkü sürekli kalabileceğimiz bir yeri henüz bulamamıştık. Sürekli hep göç etmek zorunda kalıyorduk. Tabi bu arada gidiş için halkla tartışmalar oldu. Talimat halka verildi örgüt tarafından ve herkeste bunu benimsedi. Olası bir katliamın önünü almak için hemen erken çıkmak gerektiği görüşü netleşti. BM'den de yardım bekleyemezdik ve acele çıkmamız gerekiyordu. KDP gece baskını yapacaktı, kış mevsimiydi. Yıl 1998 Şubat ayıydı, bir gün öğle sonrası sessiz bir hazırlık başladı ve akşam üzeri de kamptan çıkacaktık. Bizler küçük tekerleklerle küçük arabalar yapıp yerlerde sürükleye sürükleye yola çıktık, toplu çıkış yapmıştık. ne kadar eşya taşıyorsak o eşyalarla çoluk, çocuk, ihitiyar, kadın yola çıktık. Sabaha kadar yaya bir şekilde göçümüz yollarda devam etmişti. Tabi bizden önce ilk grup çoktan yola çıkmış, gideceğimiz yere bizden önce ulaşmıştı. Geride ise bıraktığımız kampta kalan eşyalarımızı ve çadırlarımızı yakmıştık. Sadece birkaç battaniye ve elbisemizi almıştık, yine birkaç parça naylonda almıştık. Çocuklarda eşya taşımışlardı kaldırabilecekleri kadar. Böyle eşyalarımızı yollarda sürükleyerek cadde cadde yollara düşmüştük.

Arka arkaya gruplar halinde yürüyorduk. Güvenliğimiz de silahlı milislerimiz tarafından sağlanıyordu. Milislerimiz gece en son kamp terketmeden önce tüm kampı ateşe vermişlerdi. Amaç KDP'nin ellerine hiçbir şey bırakmamaktı. Kamp ateşi gece karanlığını gündüze çevirmiş, kendi küllerinden Ninova kampı adı tarihe not düşmüştü.

Yol sürecinde herhangi bir sorunla karşılaşmamıştık. Sabaha kadar o kış ve yağışlı, çamurlu günde yürümüştük. 5-6 yaşlarındaki çocuklar bile yürüyordu. O küçük arabaların, hayvanların, çocukların ve insanların sesi birbirine karışıyordu. Bu arada yolda 70 yaşlarında Şırnaklı bir ana yol sürecine dayanamayarak şehit düşmüştü. Biz cenazeyi gideceğimiz alana kadar taşımıştık. Ve geldiğimiz noktada toprağa vermiştik. Geldiğimiz nokta dokuz ağaçlı bir yer olan ve adını da bu dokuz ağaçtan alan Nehdara (kampı) alanıydı. Burası aynı zamanda Saddam gücünün konumlandığı Irak karakolununda bulunduğu sınır alanıydı. İşte biz buraya geldiğimizde topluca sınırı geçmeye çalıştık, fakat Saddam'a bağlı güçler sınırı geçmemiz için bizleri korkutma amacıyla havaya ateş açtılar. Bizleri durdurmak isterlerken kitlede sınırı geçmede ısrar ediyordu. Aslında bizler KDP'nin alanından çıkmak, onun uzanamayacağı alana geçmek istiyorduk, fakat Irak askerleri bizlerin sınırı geçip kendi alanlarında konumlanmamızı istemiyordu. Bu sefer Irak askerleri bizlere fiziki zor kullanmaya başladılar. İtişmeler, kakışmalar içerisinde Irak askerlerinin saldırılarına dayanamayarak sınırı geçme işini bırakmak zorunda kaldık. Sınırı geçemedik, ama onlara yakın yerde konumlanmaya başlamıştık. Artık çaresiz olarak buraya yerleşmek zorunda kalacaktık. Kamp yerimiz artık burasıydı. Ertesi sabahta kar yağmıştı, havalar da çok soğumuştu. Halkın çoğunda çadır, naylon da yoktu. çok az ailede çadır vardı. Bu sebeple normalde 4 metrekarelik çadırlarda 4 aile barınmaya başladı. Böylece 25-30 kişilik çadırlar oluşmuştu. Çadırları olmayanlar birkaç metrelik naylonu üzerlerine sererek yağmur ve kardan korunmaya çalıştı. Çok korkunç bir durumdu yaşanan. Bu arada hemen erzak sorunu da baş gösterdi. Temel gıda ihtiyaçlarımız geldiğimiz yerde kalmıştı, açlık başlamıştı. Açlık durumumuz çevre köylülerden para kaşrılığında sağlanan yiyeceklerle giderildi. Her şey karaborsaydı. Normal fiyatların 3-4 misli yiyecek satın alınmıştı. Suyu da uzak bir yerden taşıyarak getiriyorduk. Bu çok zor oluyordu ama katlanmak zorundaydık. İlk yiyecek yardımı Saddam gücü tarafından yapıldı, ama çok azdı, kıttı diyebilirim. Bu da askerlerden kısılarak veriliyordu. Gramlarla bunlar bize dağıtılıyordu. Elde olan paralarda artık tükenmişti. Zaten BM hiç oratalarda yoktu, peşimizden de gelmişlerdi, fakat erzakları ancak bir ay sonra bize vermeye başladılar, ama ondan öncesinden bu süreye kadar biz eldeki tüm imkanlarımızı tüketmiştik. Aynı süreçlerde bizimkilerle Irak isihbaratı arasında görüşmeler oluyordu. bizler Irak içine gitmek istiyorduk. Can güvenliğimiz tehlikedeydi. Yapılan görüşmelerde isteklerimizi üstlerine gönderecekleri sözünü almıştık. "Talimatla hareket ettiklerini, beklememiz gerektiğini" bize söylediler. Nihayet cevap 3 ay

sonra geldi. Irak yönetimi bizlere "sizleri buraya alacağız" dediler. Kaldığımız alanda hep mayınlarla dolu sınır alanıydı.

İnsanlar ilk bu alana geldikten hemen sonra buraya dağınık bir şekilde yerleştiler. Oysa daha önce uyarılmıştık, fakat yine de mayına basnlarımız olmuştu. Bir genç kız ve bir çocuk mayına basarak ayaklarını yitirdiler. Tabi bu arada da KDP'nn kampa tacizleride devam ediyordu. Uzaktan kampımıza kadınlarımıza ateş açtılar. Bir bayan yaralanmıştı bu saldırılarda. KDP'nin de bu alanda kendisine ait çete köyleri vardı. Bu arada iki Hilalli iki ihtiyar kardeşte yakacak ihtiyaçlarını karşılmak için kamp dışında odun toplarken KDP'nin ölüm mangaları tarafından yakalanıp başları kesilerek vahşice katledilmişlerdi. Bu vahşet para karşılığında yapılmış, kesik başlar TC'ye para kaşrılığında satılmıştı. Bu katliamı izleyen bir çoban bunları bizlere anlattı. Bu çoban çevre köylerin çobanıydı ve vicdanı sızlayıp bize bunları anlatma ihtiyacını duymuştu. Biz çobanın bu söylemi üzerine bu iki kardeşin cenazelerini başsız bularak kampa götürdük ve burada toprağa verdik. KDP'ye halk lanetler yağdırmıştı. Bu katliamı daha sonra yürüyüşlerle protesto ettik. Burada da KDP bizi rahat bırakmamıştı. Bu sebeple buradan ayrılmak zamanı gelmişti.

Tabi bu arada ağır kış şartlarından ve barınaksızlıklar yüzünden, açlıktan özellikle çocuklar ve yaşlılardan çok kayıplarımız vardı. Bunlar unutamadığımız ama aynı zamanda kanıksadığımız, bize artık doğal görünen şeylerdi. BM bu süreçte kampta sadece erzak dağıtıyordu. Mülteciliğimizle ilgilenme boyutu bir aşçı gibi erzak yardımı yapmasıydı. Bu ilgilenmede siyasal, sosyal boyut hiçbir zaman olmamıştı. Duyarsızlığı bu kampta oldukça çoktu, adeta kaderimize terk edilmiştik.

Nehdara kampındaki eğitimimiz ise öğretmenlerin semtlere hizmet etmek amacıyla yine görevlendirilmesi oldu ve doğal olarak eğitimlerde böylece aksamış oldu. Görevlerimiz dondurulmuştu. Öğrencileri boş bırakmak istemiyorduk ve her okul öğrencilerini bir alana topladı ve programlarını açıkladı. Yazılı ders veremiyorduk, yalnız anlatarak veriyorduk, eğitimlerimiz böyle devam etmişti. Defter, kalem hiç yoktu. BM bunu da karşılayamıyordu. Okullardaki sınıflar artık sohbetlerle ders alabiliyorlardı. Günde iki üç saat eğitim görüyordu öğrenciler ve elimizden ancak bunlar geliyordu. Tabi bu arada sportif faaliyetleri de veriyorduk.

Nehdara kampı böyle bir zorlu yaşamı 3 ay içerisinde dolu dolu geçirmişti. Naylon altında bir yaşam sürdülüyordu. Ama zorlu geçen yaşam şartları ve KDP saldırıları bizleri Nehdara'da ancak 3 ay tutabildi. 1998 yılının Mayısında Irak yönetimiyle yapılan görüşmelerde Irak yönetimi taleplarimizi kabul ederek Irak içine gelmemizi engelledi. Ve ırak hükümeti araçlarını taşımamız için gönderdi. Tabi masrafları BM karşılıyordu. Tabi bundan önce kamptan bir grup öncelikle gideceğimiz yeri görmüş, bizleri de bu konuda bilgilendirerek olumlu olduğunu söylemişti. Bu yerin ismi Mahmur'du. Gündüz sabah saatlerinde taşınmaya başladık. Tam taşınma işlemi 2-3 gün sürmüştü. 2-3

saat içinde Mahmur'a Irak güvenliği kontrolünde ulaştık. Yolda da ciddi bir sorunla karşılaşmamıştık. Nehdara kampından buraya gelişmizdeki nüfus aynı nüfustu. Fazla kaybımız bereket versin olmamıştı.

Mahmur'a geldiğimizde bende dahil hiç kimse bu kadar itici gelecek, bu kadar olumsuz, her tarafı taşlarla, tozlarla kaplı bir yere geleceğini tahmin etmiyorduk. Herkes kafasında kendine göre coğrafik bir alan çizip, hayal kurmuştu yolda gelirken. Kimileri bir nehir yatağı, kimileri yeşil bir alana, kimileri de ağaçlıklı, geniş yeşil otlarla kaplı bir alana yerleşeceğinin hayalini kuruyordu., fakat ilk arabanın konaklandığı yere geldiğimizde araçlardaki insanların bütün o güzel hayalleri yıkılmış, geldikleri arabaların altında kalmıştı. Büyük bir hayal kırıklığını yaşamıştık. İnsanların bir kısmı arabalardan inerken bir kısmı da "konaklayacağımız yer burası değil" diye inmek istemiyorlardı.

1998 yılının Mayıs ayı, bahar ayıydı, ama yaz sıcaklığını yaşıyorduk. Nehdara ile arası 3-4 saatlik bir yoldu, fakat iklimi çok farklıydı. Nehdara ilkbaharı yaşarken Mahmur cehennemi yaşıyordu. Her yer kup kuru, sıcak, tozlu ve taşlı bir alandı. Ve bizde burada konumlanmıştık. Böyle bir yerde yaşanılacağına kimse ihtimal vermiyordu. Herşey zordu ve kurtulmak buradan gitmek istiyordu herkes. Maalesef arabalar burada durmuş, kampın yerini göstermişti. Hiç kimse arabalardan inmek istemiyordu, fakat Iraklı yetkililer ve şöförler yerlerimizin burası olduğunu söyleyince herkes daha çok üzülmüş, değişik tepki gösterenler olmuştu.Bazıları huzursuzluklarını yüksek bir sesle dile getirdiler, gitmek istediklerini söylediler. Bazıları da kaderine razı gelip sessiz kaldılar. Yönetimlerle, BM ve Iraklı yetkililerle tartışmalara girildi, fakat muhataplar "ellerinden bir şey gelmediğini başka bir yer olamayacağını ve burada yaşayacağımızı" söylediler. İmkansızlıklar burada da başlamıştı. Yiyecek, giyecek, su, konaklama ihtiyacımız henüz karşılanmamıştı. Nehdara kampında yağmur, çamur, soğuk vardı, burada da kupkuru, toz, taşlık bir alan vardı, özellikle kum fırtınaları nefes kesiyordu. Yetkililer bizlere herşeyimizi telafi edeceklerini söyleyerek bizleri rahatlatmaya çalıştılar, ama gerçek hiç bir şeyi değiştirmiyordu.

Önce su tankerleri gelmeye başladı. İnsanlar sıraya dizilerek bidonlarını dolduruyorlardı. Bu sırada da kaldırılan her taşın altından akrepler çıkıyordu. Çok zehirli siyah akreplerdi bunlar. Havanın çok sıcak olması akrepleri daha fazlalaştırıyordu. Diğer kamplarda mayına basma psikolojisi yaşanırken burada akrep sokma psikolojisi yaşanıyordu. Bir süre sonra da çadır getirilmeye başlandı. Her aileye bir çadır verilmişti. Yaşamsal zorluklar çok yoğundu, fakat herşeye rağmen insanlar kendilerini güvenlikli hissediyorlardı. KDP'nin baskıları artık yoktu. Bu en iyisiydi. Bir bütün olarak aslında en rahat yaşadığımız alan burasıydı. Şimdiye kadar da buraya fiilen saldırıda olmamıştı. BM artık bize yardım ediyordu. Yine kendi okullarımızı da yapmıştık. Alt yapılar ve su sorunu halledilmişti. Hemen hemen hepimiz buraya yerleşmiştik. Kurumlaşmalarımızı ilk önce BM savsaklamıştı. Okulları örgütle yapmıştık.

kampın çevresindeki taşları taşıyıp o taşlardan okul yaptık. Öğrencilerde bu işin içindeydi. 20 gün taş toplamıştık kampın etrafından ve öylece okulumuzu yapmıştık. Liseyi ise henüz yapmamıştık. Gerekli kırtasiye malzemelerini de BM getirmişti. Ve bizde eğitime hemen başladık.

Tabi bu arada KDP kampa artık uzanamayacağını anlayınca Musul girişinde bir kamp insanımızı arabada tarayarak katletti. O sırada arabada arkadaşlarda vardı. Bu arkadaşlar gazi arkadaşlardı. Şöför arkadaş hemen olay yerinde şehit düşmüştü. Şehit düşen arkadaş 35 yaşlarında Abdülkadir isimli Hakkarili bir arkadaştı. Tabi bizler cenazesini kitlesel olarak kampta toprağa verdik. KDP bu olayla adeta varlığını bize hissettirmek istemişti, ama bu onların son cinayeti olacaktı. Sonrasında KDP yine kampa eşek arabasına bu sefer zaman ayarlı TNT koyuyor ve arabayı kampa gönderirken bomba yolda zamansız bir şekilde hedefine ulaşamadan patlıyordu, böylece KDP kampta büyük bir katliam yaratacak bu alçakça vahşi eylemini gerçekleştiremiyordu.

1999 yılına geldiğimizde Önderliğe yönelik uluslar arası komplo süreciyle Önderliğin esaret altına alınışı halkın büyük bir üzüntüsüne ve tepkisine neden olmuştu. Halk BM binasına yürüyerek BM'yi protesto etti. Yine protesto amacıyla yoğun bir katılımla yürüyüş yapıldı, ardından da açlık grevleri yapıldı. Bu arada gerillaya katılımlarda kampta hızla artıyordu. Bu protesto eylemlilikleri ve katılımlar Önderliğin TC'nin mahkemelerinde Önderliğin savunmalarındaki demokratikleşme, değişim ve dönüşüm stratejisini ilan edinceye kadar devam etti. Sonrasında da Irak hükümeti yönetimlerimizle görüşmeler yaparak kamp dışında giriş çıkışlarımıza da izin vermişti. Artık çevreye açılıp rahat nefes alabiliyorduk.

2003 yılına geldiğimizde ABD ile Irak arasında savaş başlamıştı. Biz buradan da doğal olarak etkilenmiştik. Burası da savaş kapsamındaydı. Irak askerleri sürekli hareket halindeydi, Huzursuzlık bizde de vardı. Bizler kampta savaşa tedbir olarak sığınaklar yaptık. Kampa yönelik bir kısıtlama olmamıştı. Çevredeki karakollar ve cephaneler boşaltıldı. Tabi bu cephanelerde oynayan çocuklardan biri havan mermilerinin patlamasıyla yaşamını kaybetmişti. Yine bir Baba ve oğulda kampın uzağında demir toplarken hurda patlayıcıların infilak etmesi sonucu şehit düşmüşlerdi. Baba 50 yaşlarındaydı, ismi Hamitti, Hakkariliydi. Oğlu ise 25 yaşlarında Nusret ismindeydi ve öğretmenlik yapıyordu. Yine aynı süreçte 14-15 yaşlarında Adnan isminde Uludereli bir genç bu cephaneliklerde kendince oynarken patlama sonucu yaşamını kaybetmişti. Yine de bu savaşta fazlaca etkilenmeden birkaç şehadetle süreci atlatmıştık.

2004 yılına geldiğimizde ise örgütsel kriz yüzünden kampta biraz gerginleşmiş insanlar bazı kaygılara, şüphelenmelere doğru sürüklenmişti, ama Önderliğe bağlılık bu krizin ortadan kalkmasına yetmişti. Örgüt bir kez daha rahat bir nefes almıştı, Önderliğin müdahalesi sorunu çözmeye yetmişti.

MESAJIM:

Daha önceki yerlerdeki katılımlarda, gerek TV programlarında ya da sözlü halk anlatımlarında mültecilik sorunları ile ilgili bir takım şeyler duyup dinlemiş, okumuştuk. Tabiki olmakla, yaşamak arasında çok fark vardı. Biz 1995 yılından sonra kendi topraklarımız üzerinde mülteci yaşamını gördük. İnsanlar değişik kıta ve ülkelere giderek mülteciliği yaşarken bizler kendi topraklarımızda bunu yaşıyorduk. Bu süreçte örneğin KDP, YNK gibi kendilerini Kürt ulusal güçleri olarak gören güçlerden yana çok eziyetler yaşadık. Yani içlerini, yüzlerini görüp bunları iyi tanıdık. Hiç tahmin bile edemeyeceğimiz bazı gerçekliklerle karşılaştık. Çok zorluk, çok acılar çektik, fakat en son dönemde geçmişi göz önüne getirdiğimizde zorlu, fakat anlamlı bir yaşam olarak bunu yaşadığımı görmekteyim. Zamanımın boşa geçmediğimi düşünüyorum, çünkü bu mültecilik yaşamı sürecinde halk kendi kendisinin yönetmesinin şartlarını yarattı. Herhangi bir dış gücün denetimi olmadan kendimizi yaşatabileceğimizi göstermiştik. Yeni bir kültür oluşturduk diyebilirim. Diğer taraftan daha önce olmayan bir ilki gerçekleştirmiştik. Ülkemizi parçalayan devletler, diğer batılı güçler kendi dilimizde eğitim görmemizi engellemişlerdi. Bizi ilk defa mültecilik yıllarında kendi çocuklarımıza ana dillerini öğretmenin sevincini yaşamıştık. Yani sadece bu tarafıda düşünülse çok anlamlı bir yaşam olduğu anlaşılacaktır. Başka mültecilik yaşamını gören halklar; dağılmayı, yozlaşmayı, kişiliksizleşmeyi yaşarken bizler ise bir onurlu yaşamın sahibi oluştuk. Diğer mülteci yaşamla aramızda çok farklar vardı.

Selam ve Saygılarımla
SAİT CİZİRİ

HAMZA CUDİ VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1962 yılında Silopi'de doğdum, Siperti aşiretindenim, 5 çocuklu bir aileden geliyorum, ben ailenin ikinci çocuğuydum, tahsil durumum yoktur. Aşiretim hep yaylaya gidip geldiğinden okula gidecek koşullarımız yoktu, sadece okul Silopi'de vardı, bu nedenle ancak okuma yazma öğrendim. Ailem yurtsever özelliklere sahip bir ailedir. Şu an ise evliyim ve 6 çocuk sahibiyim. Geçimimizide şöförlük yaparak sağlıyorum.

Partiyle tanışmadan önce diğer Kürt sol örgütlerle ilişkideydik, ama partiyle tanıştıktan sonra artık ilişkilenmeye başladık. 1986 yılında örgütü tanıdım. O zamana kadar mücadelenin propagandası olmuyordu ve sonrasında da arkadaşlarla mücadelenin propagandasını yapmaya başlamıştık. Onlara elimden geldiği kadar yardım ediyordum. 1987 yılında resmen partiyle tanıştım. Arkadaşlar o zaman ilk olarak bizim bölgeye gelmişlerdi. Benim yurtsever

olduğum sıralarda o arkadaşlar bizim eve geldiler, arkadaşların üstleri başları perişandı, elbiselerini hemen değiştirdikten sonra sohbet etmeye başladık, böylece ilişkilerimizide geliştirdik. O zamanlar daha sonraları Cizre'de şehit düşecek ve şehadetinden dolayı Botan serhıldanlarının önünü açacak olan büyük şehitlerimizden Berivan arkadaşta vardı, o arkadaşla çok başarılı çalışmalar yapmıştık, onun şehadetini, ben sonradan işkenceli sorguda meşhur kontra subayı işkenceci Binbaşı Cem Ersever'den öğrenecektim. O zaman sene yine 1989'du. Bir süre sonra beni bıraktılar. Buna rağmen 1 sene sürekli istihbarat tarafından denetim altında bulundum, ama düşman bizi yine rahat bırakmadı, tekrar gözaltına alınıp tutuklanarak 1990'da Amed cezaevinde 7 ay kaldım, çıktıktan sonra tekrar partiyle ilişkilendim, fakat bir itirafçı yüzünden deşifre olunca ben parti talimatıyla 1992'de Zaxo'ya geçtim. 15 gün sonra ailemde yanıma geldi, çünkü onlarda deşifre olmuştu. 7 ay ailemle Zaxo'da kaldık. Bu arada benim hala arkadaşlarla ilişkim vardı.

1993 olduğunda biz yine parti talimatıyla Zele Kampına geçtik; Zele Kampı İran sınırında, Kaledize'den sonraydı. Buraya geldiğimizde 15 aile daha vardı, hepsi de milis ailesiydi . Bizde ailece Zele'de tam 10 gün kalmıştık, daha sonra ben pratik için Haftanin'e geçtim. Ailemde bu kampta 7 ay daha kalacaktı, daha sonra ailem arkadaşlarla Zaxo'ya gönderildi, üç gün sonra da Zele Kampı Türk ordusu tarafından bombalandı. O sıra Zele Kampında bulunan mazot yüklü varillerde uçaklardan düşen bombalarla alev alarak patlıyor, yangını daha geniş alana yayıyordu. O yangında bombalı saldırıda eğer mazot bidonuna vurmasaydı biz tamamen imha olacaktık, cephanemizde bidonlara yakındı, Türk ordusu cephane yanıyor zannedip gittiler. O ateş ve dumandan, uçaklar kampın nasıl yandığını iyi göremediler. O sırada dört tepede arkadaşların doçkaları vardı. Gelen uçaklar aşağı dereden gelmişlerdi, o sıra doçkalar iki uçağı düşürdü, bir uçak İran'daki Zerdi kazasına, ikinci uçakta yere çakılırken, paraşütle atlayan pilot ise kurtuluyordu. Zele'den bir grup arkadaş pilotu bulmak için aramaya gitti. YNK'de o sıra uçağın pilotunu alıp sakladı. O bombalamada 7 arkadaş ile 3 aile şehit düşmüştü, birkaç ailede bu bombalamada yaralanmıştı, o sırada zaten bizim aileyi 3 gün önce Zaxo'ya götürmüş, 1994 yılına kadarda bizler Zaxo'da kalmıştık. Ben ise Haftanin'de pratikteydim.

Temmuz ayında kuzeyden aileler güneye aile aile, grup grup geliyor, Şeraniş bölgesinde toplanıyorlardı. Genelde hep Uludere kesimiydi. O sıra bu ailelerin tümü ağacın dallarından kendilerine barınak yapmışlardı. Yine Türk uçakları da halkın üzerinde uçuş yaparak psikolojik korku vermeye çalışıyordu. Yine bu yılda TC tarafından imha operasyonu 7 Nisan'da Gabar'dan başlatıldı. Besta ve Cudi'yi de içine alacak şekilde operasyon genişletildi. Her bölük Haftanin'e çekildi, operasyonda en son Haftanin'e dayandı. Halk ise Şeraniş'e büyük moralle geliyordu, çünkü arkadaşlar içeresindeydik şimdi. 1-1.5 ay sürecinde halk burada yoğunlaştı, daha sonra parti bunları Zaxo'nun arka tarafına ve köyümüzün etrafına getirdi, KDP'nin haberi olmadan da akşam saat 20.00-

21.00'dan itibaren Bersive'ye halkı yerleştirdi, Bende ailemle oradaydım. O süreçte halk 15 gün sonra açlık grevine girmişti, açlık grevi mülteciliğin kabul edilmesi için yapılmıştı ve 25 gün sürmüştü. Ve sonunda BM mültecilik hakkını bize de tanıdı, artık siyasi mülteciydik, çok moralli olmuştuk. Parti de evleri dolaşıp kurumlaşmaya çalışıyor, kampı sahipleniyordu. Bizler burada 1 ay kalacaktık.

KDP, hepimizin bir kampta olmamızı istemiyordu, çünkü burası Haftanin'e yakın olduğu için arkadaşlara yardım edildiği şüphesini onlarda uyandırmıştı. Aslında bize söylediği de "sizi Türk uçakları gelir bombalar, biz karışmayız, eğer bunların olmasını istemiyorsanız kampınızı Etruş'a götürünüz" diyordu. Asıl amacı da bizleri arkadaşlardan uzak tutmaktı ve bunu da bir sır gibi saklıyordu. Daha sonra örgütte Etruş'a gitmemiz için bize talimat verdi, tabi bizi de bir heyecan sarmıştı. Tüm halk "acaba Etruş nasıl bir yer? Biz orada nasıl yaşayacağız?" diye kendi kendilerine soruyorlardı. Zaten halk 2 aydır mülteciliği yaşıyordu. Bunun heyecanı da sık sık kamp değiştirmesinden ve başka başka bölgelerde, yeni bir yaşama geçme durumlarıydı. Heyecanlandıran noktada buydu. Biz o sıra parti tarafından çağrıldık, konuşmaya gittiğimde "ya Suriye'ye, ya da İran'a gideceğim" söylendi. Bende gitmek istemiyordum ama mecburen dinledim.

Yine Kasım ayıydı, ailemle birlikte 6 arkadaş ve kuryeyle geliyorduk. Tabi bizlere "mayınlara dikkat edin" diyorlardı, huduttan geçiyorduk. Ve birden tele değdim. Ben hemen durdum çünkü mayın vardı ayağımı çekmedim ve kurtuldum. Dicle suyunun kenarına geldiğimizde başka bir grup daha yanımıza geldi. Ve kelekle suyun öbür tarafına geçtik. Arkadaşlarla daha sonra Suriye sınırını geçtik ve arabalara binip daha sonra uğradığımız bir köyde bir gece kaldık. Artık bende "burada yaşayabilirmiyiz" diyordum. Tabi Suriye sorumlusu arkadaşlarda bizleri ziyaret edip dolaştılar. Sabah erkendende Derik şehrine gittik, Derik'te tam 7 sene kaldık. Biz 1995'te Suriye'ye geldiğimizde Önderliğin yanına gitmiştim ve 15 gün yanında kalmıştım. Derik'e tekrar geri döndüğümde Suriye istihbaratı olan 'Muhabarat' iki bayan, üç erkek arkadaşla bizlere baskın yaptılar. iki bayan arkadaşımız uyarımız üzerine kaçtı, iki arkadaş da bizim yurtseverlerce kaçırılarak korumaya alındı, fakat bir arkadaşla ben yakalandık. Qamışlo'da 13 gün göz altında kaldık, ifademizde PKK'li olduğumuzu söyledik, daha sonra ellerimiz arkadan bağlı Şam'a doğru yola koyulduk. Yolda o arkadaşla sigarayı da bırakmıştık, aslında sigarayı bırakmamızın nedeni ikimizde de para olmadığındandı. Şam'a geldiğimizde Fırah diye bir kurumlarına götürüldük. Fırah soruşturma yeriydi. Fıraha Filistini diyorlardı. Yani Filistin Kısmı anlamındaydı. Aynı zamanda burası Suriye'nin en işkenceli bir yeriydi, içeri ilk girdiğimizde kaba dayakla karşılaştık, daha sonra kablolarla bizlere elektrik verildi. PKK'li olduğumuzu öğrenince bizleri işkenceye vermişlerdi. Daha sonra bizleri küçücük bir oda içine 8 kişiyle verince oturacak yer bile bulamamıştık, ancak tuvalet ihtiyacına gidildiğinde insanlar

gidenlerin yerine oturup öyle kendilerini rahatlatıyordu. 4 ay burada kaldık, ama güneşi sadece 2 saat görmüştük, ayda bir kere bizleri bir saatliğine dışarı çıkarıyorlardı. Daha sonra bizler pasaport dairesine götürüldük. Burada bizlere "ya Türkiye'ye gideceksiniz, ya da cezaevine gireceksiniz" dendi. Bizde "cezaevi" diye tercih yaptık.

Bu sefer de bizleri tutuklu ve yabancı göçmenlerin kaldığı yere getirdiler. Yine bir odada 95 kişi kalmıştık. Burada çeşitli ülkelerden gelen göçmenler vard, paramızda olmadığı için yemekte yiyememiştik. Nihayet dilimizi anlayan bir Kürde rastlamıştık ve hemen kendimizi tanıttık. Daha sonra birbirimizi iyi tanıdıktan sonra onunla samimiyet kurarak yine onun sayesinde buradaki zahmetten 45 günde kurtulduk. Bir gün saat 21.00'da polisler Şam'daki Adrav cezaevine bizi getirdiler. Bu cezaevinde 10 bin kişi kalıyordu. O cezaevi belki de Hitlerin cezaevinin yanında bir fotokopisi olarak kalırdı, çok büyük bir cezaeviydi ve yaşamı da bir o kadar da korkunçtu. Cezaevi normal cezaevine benzemiyordu, sadece yabancılar buraya getiriliyordu. 24 ülkenin vatandaşları vardı bu cezaevinde. İşin ilginç yanı bu cezaevinde bir Japon tutuklu vardı ve senelerdir buradaydı. Adamı kimse sormuyordu ve kendisi de 2 kez intihara kalkışmıştı. Bir Filistinli vardı, kızının yaşı kadar yatmıştı burada. 21 yıldır mahkeme yüzü görmemişti, neden yakalanıp buraya getirlidiği bile kendisine söylenmemişti.

Biz iki arkadaş heyecanla sonumuzu bekliyorduk. Birden bir gardiyan "ziyaretçimizin olduğunu" söyledi. Bizde geldik, gelenleri tanıyamamıştık. Bunlardan birisi bayan, birisi de erkekti. Bu iki ucube kişi TC konsolosluğundan gelmişlerdi. "Bizi Türkiye'ye getirmek istediklerini" söylediler Bizde yüksek sesle her tarafa bağırarak "Suriye tarafından Türkiye'ye teslim olacağımızı" bağırarak herkesin bunu duymasını sağladık. Partinin biz den haberi yoktu ve gizlice partiye ulaştırılması için bir Kürt asıllı Suriyeli bir polise bir not yazdık, polis notu aldı ve gitti. İkinci gün notu akademiye kadar gönderdiğini" bize söyledi, biz inanmamıştık, sonuçta o da polisti, ama karısının bizim partinin cephe çalışanı olduğunu da biz bilmiyorduk, yine de temkinli halimizi sürdürüyor, yönelimler karşısında alacağımız tavrı düşünüyorduk. Bizi zorla Türkiye'ye verdiklerinde gerekirse aniden intihar etmek için cam parçalarını cebimize doldurmuştuk. Saat sabahın 9'un da polisler bizi alıp götürerek bu sefer siyasi polislere teslim ettiler. Biz ya Türkiye'ye, ya partiye teslim edilecek diye iki ihtimal üzerinde duruyorduk. Her birimiz tek bir şekilde hücrelerde 48 gün kalmıştık.

Bir gün "eşyalarınızı toplayın" dendi bizlere 48 gün sonra saç sakal tırnaklar uzun bir şekilde gün ışığına çıkıp Yasin arkadaşla birbirimizi gördük. Polisler bize "korkmayın sizi bırakacağız" dediler. Herkesin gözü bizdeydi, sanki çok önemli mahkumlardık, daha sonra bizleri bir odaya götürdüklerinde karşımızda partili arkadaşları gördüğümüzde çok rahatlamış ve sevinmiştik. Sonrasında

Şam'da bir eve getirilip iki gün kaldık. Delil arkadaş bize "sizleri Önderliğe getireceğim" deyince bizde hem çok sevindik, hem de çok heyecanlanmıştık.

O heyecanla Akademiye geldiğimizde Önderlik ve arkadaşlar dışarıda spor yapıyorlardı. O sıra Önderliğin elinde bir elma vardı, beni gördüğünde "sen Silopilimiydin? Ne kadar çabuk yakalandın? Geçmiş olsun" dedi. Ve epey sohbet ettik Önderlikle. Bir süre burada kalmamızı ve eğitim görmemizi istedi. üç ay eğitim gördükten sonra Önderliğe pratiğe gitmek istediğimi söyledim, fakat Önderlik üç ay daha eğitimde kalmamı söyledi, bu sefer üç ay daha kaldık. Sene 1996'ydı. 1.5 ayda Önderliğin güvenliğinde kalmıştım...Akademi de şöyle ilginç bir anı gerçekleşmişti. Başkanla Celal Talabani akademide yürüyüş yaptığı bir sırada Talabani yere düşecek gibi olmuştu, Önderlik ani bir refleksle Talabani'nin omzunu yakalayarak onun yere düşmesini önlemişti. Talabani bunun üzerine Önderliğe teşekkür etmişti, Önderlikte ona "sen çok yere düştün ve her seferinde seni ben kaldırdım" diye ona cevap vermişti. Hepimiz bu sözün gücüne kimin sahip olduğunu çok iyi biliyorduk.

Akademide 6 ay kaldıktan sonra Önderlik beni çağırdı, "Kendimi hazırlamamı ve Derik'te kuryelik görevi yapacağımı" bana söyledi. Daha sonra Önderlik benle eğitim üzerine sohbet etti. Ben Önderliğe partiyi 1980'lerden itibaren değil, burada aldığım 6 aylık eğitimle daha iyi bilince çıkardığımı söyledim, çünkü Önderlik yanına gelen ziyaretçiler ve insanlarla ilişkileri beni oldukça büyüledi. Yine Önderliğin eğitimdeki 6 saatlik ayakta duruşuna rağmen hiç bunu belli etmemesine oldukça şaşırıyorduk. Biz bile kürsülerimizde uykuya yeniliyorduk, hatta törenlerde bile arkadaşlar düşüp bayılırken, Önderlik ayakta dimdik duruyordu.

7 Nisan 1996'da ben ve iki arkadaş ve kuryeyle akademiden, yani Önderlik sahasından çıktık. Önderlik bize vereceği görevler hakkında önceden konuşmuştu, artık Şam yoluna çıkmıştık, ama asıl gideceğimiz yer Qamışlo'ydu, fakat içimizde daha sonra bize ihanet edecek olan Arap asıllı Halit diye birisi vardı, onun ayağıda yoktu. Kendisi bizden izin alıp bir yere gitmişti, fakat gelmeyince biz şüphelendik ve hemen yer değiştirdik, ertesi sabah yine Halit yoktu, bende hemen Önderliğe telefon ettim "Halit hala gelmedi" diye. Aslında Halep'e gelme hesapta yoktu, fakat Halit ertesi sabah bir arkadaşla geldi. Bunun üzerine bizde Qamışlo'ya hareket ettik, fakat Halit onu arıyoruz, Önderliğe telefon ediyoruz diye bize sitem ediyordu, bizde bunun üzerine onu eleştirdik, hatta o zorlayınca ben kendimi tutamadım ve onu tehdit ettim, o da beni eyalet yürütmesine şikayet etti, görev yerim değiştirilmek istenince biz buna da karşı çıktık, çünkü Önderliğin bana verdiği görevi değiştirmezdim ve onların bu yanlış talimatını reddettim. Onlarda Önderlikle görüştüler ve talimatını geri aldılar. Onlara "Halit'in kontra olduğunu, onu aramızda görmek istemediğimi" söyledim. Daha sonra Önderliğin bana verdiği kuryelik görevini yaptım.

1997'nin ilk aylarıydı. Ben ve 4 arkadaş Hezıl, Derik ve Habur suyunun kesiştiği yerde keleklerle Irak tarafında geçecektik, önemli malzemeler vardı

yanımızda, bu malzemeleri suyun karşı tarafına geçirmemiz gerekiyordu. Tabi daha sonra şehit düşecek olan 2 arkadaş keleklerle suyun öbür tarafına geçerken keleklerin şamdel simidi havasını boşaltınca, yavaş yavaş kelekte inmeye ve suya batmaya başladı. O sıra onlarda yardım istediler, bizlerde 3 arkadaş kıyının öbür tarafındaydık. Ve suda çok azgın akıyordu, eğer onlar 2 dakika dayansalardı, arkadaşları kurtarmak mümkün olabilecekti, fakat iki dakika suda yüzmeyi çok iyi bildikleri halde dayanamadılar. Sular gerçekten çok azgın akıyordu, ama biz yine de kurtarma çalışmalarını yapıyorduk, ancak tüm uğraşılarımıza rağmen keleki bulduğumuzda içinde kimseler yoktu. iki arkadaş azgın sulara kapılmış, suda kaybolarak şehit düşmüşlerdi. Biz o gece cenazeleri bulmak için iki arkadaş ve bir misafirle burada kaldık ve ertesi gün 8-9'a kadar su içinde 1 km gittik, ancak yine cenazeleri bulamadık. Bu iki arkadaş Derik'te tanınan arkadaşlardı. Birisi Haşim, diğeri de Kahraman isminde arkadaşlardı. Haşim arkadaşı Derik'ten Qamışlo'ya kadar herkes tanıyordu ve kendisi kuryelik yapıyordu, örgütte iyi tanınıyordu bu iki arkadaşı, aslında çok iyi yüzücüydüler. Suyun çok akıntılı olması kendilerini kurtarmayı engellemiş, iki arkadaş suya kapılarak şehit düşmüşlerdi. Artık bende suya girmekten korkuyordum, oysa o iki arkadaşta suda şehit düşecek arkadaş değillerdi. Haşim arkadaş bana bu malzemeleri mutlaka partiye ulaştırmam gerektiğini hep önemle belirtiyor, her işinde olduğu gibi bu işide çok önemsiyordu. Bana hep "çocukların var, sen önden gelme" diyordu, beni hep düşünüyordu, keşifçi öncü olmamı istemiyordu. Haşim arkadaş 32 yaşında genç bir arkadaştı, şehit düşmeden öncede "keleği ben süreceğim" demişti. Ve yerime Kahraman arkadaşı almış ve ikisi de suda şehit düşmüştü. Bu sıralarda Derik'te de herkes Haşim arkadaşı bekliyordu, ama halkı da onların şehadetine bir türlü inandıramıyorduk, zaten ailesi de şehit düştüğüne inanmıyordu.

1998 yılbaşı gecesi Mardin'e gitmiştik,Ssır tellerini kesmiştik,fakat çıkardığımız gürültüden dolayı düşman bizi fark etmiş, çatışma çıkmış, bir yaralı vermiştik. Daha sonra yaralıyı alarak sınırdan hızla uzaklaştık. Düşman artık peşimizi bırakmıştı.

1998 ve 1999'a kadar kuryeliğim devam etti. 1998 sonunda Önderlik Suriye'den çıkmış, Ortadoğu'dan ayrılmıştı. Bizde ailece Suriye'deydik. Önderlik Ortadoğu'dan ayrılınca bizde ayrılmak zorunda kalmıştık. Bundan sonra ailemle birlikte Kıbrıs Rum kesimine gittik, kaçak bir gemiyle Kıbrıs'a geldik, burada 10 gün kaldığımızda tekrar tutuklandık. Suriyeli olduğumu söyleyince bizleri ailece Suriye Muhabarat'ına teslim ettiler. Ailece 1.5 yıl cezaevi günleri başlamıştı. 16-17 arkadaş daha vardı yanımızda. Ailece cezaevinde 1.5 yıl kaldıktan sonra Suriyeliler bizleri partiye teslim ettiler. Suriye cezaevinde 30 gün açlık grevine girmiştik ve talebimiz partiyle ilişkiye geçmek içindi. Üst rütbeli bir Suriyeli subay gelip "taleplerinizi kabul edeceğiz fakat orucu bırakın" dedi. bizde "üç kişi seçin bizde orucu bırakalım" dedik ve "iki bayan ve bir sakat arkadaşı bırakın" diye ekledik. Bunlar kabul edildikten sonra.

Bizlerde daha sonra kısım kısım bırakıldık. Ailem de devlet tarafından Suriye'de istenmeyince parti Lübnan'ı bize uygun gördü ve üç yıl Lübnan'da muhacir olarak yaşamak zorunda kaldık, üç yıl sonra da Mahmur kampına gitme kararı aldım. Akadaşlar bizim gitmemizi istemiyorlardı, ama ben kararlıydım ve arkadaşlardan bu konuda yardım istedim. Tekrar ilişkilenerek ailemle Nisan 2005 yılında Suriye'ye geçtim. Gece saat 20.00'yi gösterdiğinde Irak sınırına geldik, aç ve susuz kalmıştık, iki saatlik yaya yürüyüşü daha vardı, sınırı da çocukları sırtlayarak geçtik, üç arkadaşta silahlı bir şekilde güvenliğimiz alıyordu. Bir köye gelmiştik, bu köy Kürt köyüydü ve yolları da çok kötüydü. Çocuklar bile pusudan korkuyorlar, ama yaşamımıza da fazla yabancı değillerdi, onlar da çok şeye tanık olmuşlardı, gerilla görmüş, cezaevlerinde kalmış ve mülteci olmuşlardı.

Tabi biz köyde üç gece kalmıştık. Önce çocuklar ve eşim Zaxo tarafından bende Musul tarafından Nisan 2005 yılında gelmiştik, oldukça yeniydim burada. 14 senelik mülteci yaşamımın son senesini Mahmur kampında geçirirken, burada geçmişte yaşanan buradaki olayları, yine bu değişik kamplarda 14 sene kalan yurtseverlerden öğrendim. 14 sene resmi olmayan sıfatımla gönüllü bir mülteciliği yaşamıştım. Belki resmi mülteci olanlar kadar şanslı değildim, ama onlarında başına gelen olayları dinlediğimde yaşadıklarımızın pek farklı olmadığını çok geçmeden anladım. Artık olanlar olmuş geriye kalan o zorlu yılların hafızalardan sohbet anlatımlarında canlandırılmasına kalmıştı. Buraya gelişim belki de Mahmur'un en sakin en normal olduğu bir zamandı, hemde en büyük sessizliğin yaşanacağı bir zamandı.

MESAJIM:

Bu yazı başımızdan geçen tüm trajik olayların diğer insanlar tarafından bilinmesi ve bundan bir ders çıkarması açısından yazmaya, anlatmaya çalıştım. Bu bizlerin yani biz mültecilerin yürüyüş türküsüydü. Anlatılacak çok şey daha vardı, fakat onu da anlatmanın, hatırlamanın gönül isterdi ki bir ortamı olmasıydı. Yaşadığımız inanılmaz olaylar ve manzaralarla tüm insanlara bir ders verme bir bilgilendirme yapma mülteci tarihi açısından çok önemli görüyordum. Bu sebeple anılarımın kısa da olsa anlattıklarımın insanlığa ve tarihe olan katkısının bilincini ve sevincini taşıyorum. Zafer durmadan yürüyen halkımızın olacaktır.

Selam ve Saygılarımla
İSMAİL SİPERTİ

TAHİR SİDAR VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1959 Şırnak Balören köyünde doğdum. 8 kardeşli bir aileden geliyoruz. İlk ve ortaokulu köyde okudum. Mücadele içerisinde eğitimimize devam ettik. Yoksul bir ailem vardı, hayvancılıkla geçimimizi sağlıyorduk, yine tarımla da uğraşıyorduk. Şu an Mahmur kampında mülteciyim. Evliyim, 6 çocuğum var. Şu an kampta öğretmenlik yapıyorum.

Düşmanımıza dostluk yapmadığımız için parti içinde imkanlarımıza göre yer almıştık.Yurtseverdik hepimiz. Biz bu yurtsever işlerine girdiğimiz zaman aslında örgüt çalışmalarındayken ilk olarak, aile olarak Botan'a geldik. Bizim aile yardım ve destek sundu. Çalışmalara katılmak için arkadaşlarla ve köylülerle alıp verdiğimiz oluyordu. Aile olarak ilişkilerimiz parti ile olduktan sonra ilk olarak ailemizden bir kardeşim 1984'te saflara katıldı. Daha önce de kendisi milislik yapıyordu. Sonra 1984'te aktif olarak gerilla saflarına katıldı. Bu mücadeleden ve bu durumlar ortaya çıktıktan sonra devleti karşımıza almış olduk. Öyle bir duruma geldiğimiz zaman baskı yetmiyormuş gibi kendi akrabalaımız bile bize baskı yapıyor, "APO'culardan uzak durun, sizinde evinizi yakarlar" diyorlardı. Bizleri sürekli tehditte ediyorlardı. Bu durumun devamıyla tutuklanmaalar başladı. Ben 1985'ten 1987'e kadar 4 sefer tutuklandım. Bütün ailemde öyleydi. Babamda bir çok defa tutuklanmıştı. 1988-1989'larda artık yaşamakta imkansızlaşmıştı. Devlet sürekli bizi arıyor, buluyor, baskı yapıyordu. Halk içinde biz ilişkilerimizi kesmiyorduk ama devletin baskısı çok yoğundu 1991'e kadar.

1994 yılında dışarıda illegal yaşamaya başlamış, arkadaşların arasında kalmıştım. Çalışmalar için köye iniyorduk, halkın içinde mahkum olamazdık. Köye gidip gelebiliyordum, halkta artık uyanmaya ve ayağa kalkmaya başlıyordu. 1992 Newroz'undan sonra köylüler ve kendi ailemizde dışarıya çıkmak zorunda kalmışlardı. Artık ailemde evde değildi. Aileden evvel ben dışarıdayken bir gün arkadaşla Herakol'dan köye indk. O gece düşmanda her yeri tuttuğu için köyde geçelemek zorunda kalmıştık. Sabah olmadan her yer askerler tarafından tutulmuştu, Köyden çıkamamıştım. Ben çıktıktan sonra askerler evi doldurmaya başladılar. Eşim ve iki çocuğumu alıp götürdüler. onlara işkence yapıp yerimi öğrenmeye çalışıyorlardı. Annesi gördüğü işlencelerden sonra beynine aldığı darbeler sonucu sürekli bayılıyordu. Hala da bu durum devam ediyor. Düşman ayrıca bana ulaşabilmek için bu yetmiyormuş gibi akraba ve komşulardan 12 kişiyi rehin alıp üzerime pazarlık yapıyordu. Köyde ise beni arama tarama devam ediyordu. Böyle bir durumda artık askerler köyden çıkınca ben tekrar köye evime geliyordum. Onlar gelince ben köyden çıkıyordum. Bu hep böyle devam etti. En az aranılan evler saat 4 ile 6 arasında oluyordu. Üç kez yakalanmayla karşı karşıya gelmiştim. Bir kere askerlerin arasında yalan söyleyerek kutulmuştum. İkinci defa elimdeki bastonla sakat

numarası yaparak kutulmuştum. Üçüncü seferde kendime sağır numarası yaparak kurtuldum. Öğlene kadar aramalarla bu durum sürdü. Öyle çaresizdim ki artık halamın evinde kendimi bulmuştum. Sonrasında altı kere daha evimin basıldığını öğrendim. Halam bana hemen sahip çıktı, adı Qumri'ydi, eşinin ismi İsmail Hacı Ahmet'di. Askerler yine halamın evini sarmışlardı. Neredeyse halamın kalbi duracaktı, çünkü o benden çok korkuyordu, tabi yakalamamdan da korkuyordu. Aile salonda toplanmıştı, üst rütbeli bir asker geldi. Bu asker benim odamın kapısını açıp bana "kaç defa aranıldığını" söyledi. Bende "üç defa" dedim. Ve bana parmağıyla "sus, yerinde otur" dedi. Asker beni tanımamıştı. Oysa aradıkları bendim. Bu üst rütbeli asker daha sonra ayrıldı ve kimse odama girmemişti. Ben çok korkmuştum. "Bu komplo da olabilir" diye düşündüm. Cihazdan sesler geliyordu. Beni bulamdıklarından köpürüyorlardı, cihazlarda komutanlar birbirlerine kızıyorlardı, Beni nasıl elinden kaçırmışlardı? Ona kızıyorlardı. O gün bende düşman elinden kurtulmuştum ve o günü özgürlüğe uzanan bir gün ilan etmiştim.

Artık mecburduk buradan gitmeye. Böylelikle köyden çıkmaya karar verdik. Ailem önce kendileri üç çocuğuyla birlikte 1992 Nisanında köyden Silopi'ye, Silopi'den de Zaxo'ya geçtiler. Artık bende arkadaşların içindeydim, Gerilla gibi yaşamım 1994'e kadar devam etmişti. Ailem ise Zaxo'ya geçtikten sonra o tarihte 1992 Güney savaşı çıkmıştı. YNK, KDP, TC bir taraftan PKK'ye saldırdılar. NATO, yani ABD ve Avrupa'da bu işin içindeydiler. Savaşla birlikte PKK'ye yardım edenlerde Zaxo'daydılar. Özellikle göç edenler mültecilerdi. İçlerinde benim aileminde bulunduğu bu aileler şehirde tutuklanmaya, baskı altına alınmaya başlandı. O dönemde Türkiye'den geçen aileleri yakalayıp ölü ya da diri etkisiz hale getirmek istiyorlar, bunun içinde karalama propagandalarını yapıyorlardı. Diğer taraftan ise kensini satan sahte imamlar partiyi karalamaya başladılar. Öldürme ve yakalama durumu devam ediyordu, artık kendi evimizden bile çıkamyor, şehre inemiyorduk. Diğer taraftan şehrin içinde peşmergeler anonsla " Türkiye'den gelenler, PKK üyesi olanlar hemen evindeyse evlerinden çıkarılıp bize teslim edilsin" diyorlardı. Evlerinden bunları çıkarmayan kişiler, onlara yardım edip saklayanlara da onlarla birlikte aynı cezayı verilecekti.

Böyle bir karışık ve hoş olmayan bir durumda bir çocuğum hastalanınca annesi doktora getirmek istedi. Orada Şabanike hastanesine bir komşuyla gittik. Kötü peşmergelere denk gelmiştik ve tabi soruşturmaya alındık. Bana "sizin ne işiniz var bizim Kürdistan'da?" diye sordular ve "siz başımıza bela oldunuz" diye eklediler. Bunları peşmergeler söylüyordu. Ailemde "hey insan olmayan kişi sen kimsin? Biz ikimizde kızımızla birlikte kürdüz, düşmanımızda birdir, farkımız nedir?" dedi. Bu söz üzerine peşmergelerin şaşkınlığı sürerken ailem sözlerine devam ediyordu. "Biz TC devletinin zorbalığından kaçıp Kürt kardeşlerimizin yanına gelmiştik, ama biz bilmiyorduk kardeşlerimiz akrep,

yılan olmuş" diyerek tekrar onları utandırmak istedi, fakat bu sefer Bize vuracaklardı, üstümüze çok sert geldiler ve "diliniz uzun sizi tedavi etmeyeceğiz siz çalışanlarsınız" Ben 4 yaşındaki çocuğumun tedavisi için uğraşırken ihanetçiler buna izin vermediler. "Gözümüzün önünden kaybolmazsan seni ve çocuğnu zindana atacağız" dediler. Böyle bir durumda ihtiyar bir adam onlara "siz utanmıyormusunuz, sizin gibi Kürtler doğrulardan çıkmış, bu kadınla çocuğun günahı nedir?" dedi. O yaşlı adamın yardımıyla kırgın ve gözü yaşlı çocuğumla evimize geri döndük. Kaldığım Hacı Ahmet'in evinde moralsiz ve karamsar bir durum yaşanıyordu, çocuklar ağlıyordu, bende ağlamaya başlamıştım, herkeste ağlıyordu. Zeynep kardeşe durumunu sordum. O da bana "siz çıkıp gittiğinizde ihanetçiler geldi, bizleri teker teker soruşturdular,sonrada bizleri dövdüler ve bize yarın sabaha kadar buradan gitmemimizi söylediler" bende bu duruma onunla birlikte çok üzülmüştüm. Ama yapacak bir şeyde yoktu. Sabırlı, inançlı ve mücadeleci olmak gerekiyordu. Bir saat sonra kapı çalındı ve gözü yaşlı bir kişi eve girdi. Sebanisan semtinde peşmergelerle arkadaşlar arasında çatışma çıktığını, Uludereli Mahmut isimli bir milisin Şehit edildiğini ve Hacı Ahmet'inde elinden yaralı bir şekilde tutuklandığını söyledi. Hacı Ahmet'in eşi Zeynep kardeşte çocuğunu alıp evini terk böylelikle terk etmek zorunda kalıyordu. Bizde Silopi'ye götürülmek üzere oradakilerden söz almıştık. Bizler daha sonra 17 Ekim 1992'de üç çocuğumla kamyona binip Silopi'ye gittik, artık akrabaların yanındaydık.

Silopi'ye geçtikten sonra düşmanın baskılarından yine kurtulamamıştık. Bazen eve geldiğimi düşman fark ediyordu. Ama beni yakalayamıyordu. Zorbalığa başlamıştı devlet. Mustafa isimli akrabamız yakalanıp iki yıl cezaevinde kalmıştı. Artık Silopi'de yaşanılmaz bir hale gelmişti. Tekrar akrabalarımızın yardımıyla gece yarısı yaya olarak Gek köyündeki Hezil suyundan geçirilerek Zaxo'ya götürüldük. Sene 1994'tü. Zaxo'ya gelişimiz Newroz gecesiydi.

Köyümüz 5200 nüfuslu 450 haneli bir köydü. Göçmenlik süreci başladığında yani 1992-1994 arası köyün yarısı göç ediyor, metropollere dağılıyordu. (İstanbul, Mersin, Diyarbakır vb.) mülteci olarak burada bulunuyorduk. 12 kardeşli bir aileydik. Köyümüz genellikle tarım hayvancılık ve kömür ocaklarında çalışarak geçimini sağlıyordu. Çoğrafyası gerilla mücadelesine göre çok uygun bir yerdi; dağlık, tepelik alanlar çoktu. Cudi ve Besta'yı birbirine bağlayan bir konuma sahipti. Köyümüz daha çok PKK'yle ilişkili bir köydü. Çok büyük bir köy olduğu için Cudi ve Besta alanını beslediği ve PKK'ye yardım ettiği için düşman tarafından 24 Ağustos 1993'te bir mahalle komple yakılmıştı. Eski Çanakkale savaşı gazilerinden Hacı Ahmet Beyaz'ın yurtsever olduğu için evi ailesiyle birlikte yakıldı. Kendisi orada şehit düşmüştü, Karısı da yangında ağır yaralı olarak kurtulup Diyarbakır'daki hastaneye kaldırılıyordu. O yangında farklı bir aileden iki çocuk daha yakılıyor ve şehit

düşüyorlardı. 15 Ocak 1994'te kontralar evime baskın yapmışlardı. O sıra ailede 4 kişi şehit düşüyor, geriye kalanlar ise sakat kalıyor, hafızasını kaybediyordu. Buna benzer onlarca şehit düşeni ve sakat olanı vardır. Gerilla ne kadar eylem yapıyorsa devlete karşı, devlette o kadar bize yöneliyordu. Bizden bir çok kişi işkencelerden şehit düştü. Yine kontralarca kaçırıların halktan insanlarımız daha sonra katlediiyordu. Özellikle çoban olanlardan 4 kişi şehit edilmişti.

Askerlerin içinde de Kürt oldukları için öldürülenler vardı. Örneğin köyde Mesut Sidar isimli bir kişi zehirli iğneyle felç ediliyor ve köyümüze gönderiliyor ve iğnenin etkisiyle şehit düşüyordu. O zaman köyde de bazılarına zorla silah aldırtıldı. 20-30 kişi koruculaştırıldı. Bunlardan bazıları daha sonra devlet tarafından öldürülerek PKK'nin üzerine atıldı. Bunu halkın PKK'ye tepki göstermesi için yapıyordu düşman. Bunlardan hatırladığım isimlerden; Ahmet Anık, Abdülaziz Sanrı ve Salık Bıyık isimli korucular vardı. Bunlar devlet tarafından nöbetteyken vuruluyordu. 18 Ağustos 1999'da bu köyde kalan korucular askerlerle yol güvenliğine gittiklerinde koruculardan iki kişi askerler tarafından öldürülüyor ve "bunlar APO'cuydu o yüzden öldürdük" diye cinayetlerini gerekçelendiriyorlardı. Daha sonra halk cenazeleri almaya gidiyor, fakat gerilla yerine korucuları görüyorlar. Bunu kimin yaptığını sorduklarında ise "askerler yaptı" cevabını alıyorlar. Buradaki eylem halk ile PKK'yi birbirinden koparma eylemiydi. Bu devlet tarafından uygulanıyordu ama oyunları tutmuyordu. Düşman ayrıca korucuları da birbirine kırdırıp birbirleri arasında çelişki yaratıyor ve böylece Kürdü Kürde kırdırma politikasını uygulamak istiyordu. Yine düşman kontra eylemlerine de devam edip suçu PKK'nin üzerine yıkma politikasını hep uyguluyordu. Böylece halkı etkilemeye çalışarak özgürlük mücadelesini engellemeye çalışıyordu. Köyler boşaltılmaya devam ediyordu, boşaltılan evlerin hepsi yurtsever kesimin köyleriydi. Daha sonra halk üzerine ambargo koydular, köyden çıkmayı yasakladılar. Açlık, sefalet artık kol geziyordu. Herşeyimiz hareketlerimiz düşmanın gözetimi ve denetimi altındaydı.

Zaxo'ya 1994 yılında geldikten sonra artık mülteciliğin de yolları açılıyordu. Her yerde akın akın göçler oluyordu buraya, hepsi kuzeyden geliyorlardı, bu akın eden insanlar ilk önce Zaxo ve etrafında konumlandırılıyordu, fakat sayıları artıkça bir kamp oluşturma ihtiyacı da kendisini hissettiriyordu. Mülteciliğin ilk kampı göçlerle birlikte Şeraniş ve Behere kampı olmuştu. İkisi de aynı zamanda ve birbirine yakın bir alanda kurulmuştu. Bu iki kamp isimlerini Şeraniş köyü ve Behere köyünden almışlardı. Şeraniş eski bir köydü ve Saddam döneminde yıkılmıştı. Behere ise o da eski bir köydü. Tek tek evler vardı Şeraniş köyünden farklı olarak. Behere'nin yeri çok güzeldi, yaşama elverişli, gerilla arazisiydi, bu alan sınırdaydı. Türkiye ve Irak'a girmek için çok elverişli bir arazidir, yani giriş çıkışlar için elverişli bir araziydi. Her iki alanda böyle özelliklere sahip bir alandı.

O dönem ben Zaxo'daydım, ailemi sormuştum. Çünkü onlarda Zaxo'ya gelmişlerdi. Onları bulduktan sonra bende bu kuzeyden gelen mültecilerin yanına dahil oldum. Mülteciliğin temeli burada atılmıştı. Biz evlerimiz oradayken Zaxo'da çalışmaya gidiyorduk. O dönemde daha çok KDP'nin yürüttüğü politikalar vardı. Halk buralara göç ediyor ama gerillaya destek oldukları için ve Zaxo halkı içine yayılıp örgütleme yapmasından çekinildiği için KDP bu mülteci halktan çekiniyor, korktukça da baskı yapıyordu. Örneğin tutuklama, katletme, TC'ye teslim etme gibi kontra yöntemleri daha çok MİT ile ortak yapıyordu. Karanlık güçleri oynuyorlardı. Böylece halkın iradesini kırmak, PKK'den koparmak istiyorlardı. 22 Şubat 1994'te Mehmet Halit, Nazmi Ören, Veysel Ürper ve ismi belli olmayan bu insanlarımız evin dışına çıkarılıp öldürülüyordu. Cenazeleri de hala kayıptır. Bu tür olaylar somut olaylardı. İsmail Tahir Neraki'nin cenazesini alabildik, onu da Derkari'de evinde katlettiler. Muhammed Tahir Siperti, Osman Yusuf Hilalli, Musa Deredewşi, Nadir Osman Silopi isimli yurtseverlerde Zaxo'da tutsak alınıp Türkiye'ye teslim ediliyor, sonrasında ise bu insanlar Türkiye'de gördüğü işkencelerden sonra şehit düşüyorlardı; Bunlardan bazılarının cenazeleri bulundu, bazıları ise hala bulunamadı. Bir kişi daha aynı bu insanlar gibi katledilmişti, ismi Adil Şırnak'tı.

Yine o süreçlerde Zaxo'da bir patlama olmuştu. KDP ve TC Zaxo'da yaptıkları bombalamalarla PKK ve yurtsever kesimin hareketlerini kısıtlamak ve sindirmek istiyorlardı. O süreçte TC ve bu gerici işbirlikçi güçler, 1995 baharında yapacakları "Çelik operasyonu" nun ön hazırlıklarını yapıyorlardı. KDP yine burada da MİT tarafından kullanılıyordu, 29 Şubat 1995 yılında Zaxo'da alışverişin yoğun olduğu bir pazarda bir araba dolusu patlatılan TNT, 112 kişinin ölümüne, yüzlerce insanında yaralanmasına sebep oluyor, büyük çapta da maddi hasar meydana geliyordu. Bu patlamayı gerçekleştirenlerin, yani kullanılanların ismi Ebu Anter, Hacı Muhammed, Mecid İsa Ali, Hasan Hacı Ali ve Sekvan isimli kontralardı. Bunlar KDP ve MİT istihbaratının kontralarıydılar; Ebu Anter 1978'de Hakkari'de YNK partisinin öncüleri olan Ali Asker ve Dr. Şiwan ile birlikte 700 peşmergeyi kurşuna dizen grubun sorumlusudur. Bunlar Zaxo'da da boş durmadılar ve Zaxo'da bulunan yurtsever kesimin dağılmasını sağlamak amacıyla bu alçakça yöntemi kullandılar. Tabi bütün bunlar birleşince bize de buradan göç etmek, Etruş'a gitmek kalıyordu, artık buralarda yaşayamazdık, her an her şey olabilirdi.

Behere ve Şeraniş sınır hatları olduğu için burada göçmenliğin durumunu, tanımını, nedenini kimse bilmiyordu. Burada sorunlarımız yine arkadaşların yardımıyla BM'ye taşındı. TC'nin baskıları yüzünden kaçtığımızı, burada çok yoksulluk ve imkansızlıklar içinde oluğumuzu BM'ye bildirdiler, sorunlarımız BM'ye arkadaşlar tarafından taşınmıştı. Bizim mültecilik durumumuzda resmi

değildi, o yüzden baskılara maruz kalıyorduk, BM'nin tavırları da açık değildi, halk BM'nin bu sessizliğine karşılık kendisini dünya gündemine sokmak ve mültecilik hakkını almak için direnişini güçlendirme kararı alıyor, sessizliği kırmak istiyordu, şiarını da "direnmek yaşamaktır" sözüyle sloganlaştırıyordu. Artık sıra açlık grevindeydi, kamp halkı; çoluk, çocuk, yaşlı, genç, ihtiyar, kadın, erkek herkes açlık grevine giriyordu. 12 Haziran 1994 yılında 350 kişiyle, Barzan alanındaki Zaxo kentinde 3 günlük dönüşümlü açlık grevi yapıldı. Bu açlık grevinin amacı siyasi statü alma hakkının verilmesiydi, talep edilen şartlarda şunlardı.

1-Biz buradaki mülteciler ve bize katılmakta olanlarla siyasi haklarımızın tanınması

2-Kalacağımız alanlarda TC'nin bize yönelik saldırılarının durdurulması

3-İçimizde tedaviye ihtiyacı olan yaralı, hasta insanlarımıza müdahale edecek hastanelerin yapılması.

4-Yaşam koşullarımızın düzeltilmesi için burada bizlere maddi destek verilmesi ve bu desteklerin her zaman süresiz devam edilmesi

5-Doğa şartlarına karşı bize yardımda bulunulması; çadır, battaniye, soba, yakıt, yiyecek vb. yardımların sağlanması

6-BM'nin bir araştırma ve gözetim heyeti Kürdistan ve mültecilik üzerine araştırma yapılması için bize danışması

7-PKK ve TC arasında yürütülen savaşın iki taraf için bir barış görüşmelerinin yapılması, bunun içinde bir siyasi sürecin başlatılması, bununla bağlantılı bizim buradaki siyasi haklarımız ve yakılan köylerimiz, talan edilen mallarımız için bir tazminat davası açılması ve bunun sorumluluğunun BM'nin üstlenmesi, böylece köylerimize geri dönüşün sağlanması

8-TC'ye sunulan silah ve özel yardımın kaldırılması

Taleplerimiz bunlardı. Bununla bağlantılı "bizim bu isteklerimizin yerine gelmeyinceye kadar mülteci halkımızda kararlarıyla sonunda kadar hakkımızı alıncaya kadar bu tür eylemlerimize devam edeceğimizi" BM'ye söyledik. Bu taleplerimiz Mijin, Hilal,Nerweh, Bileh, Gundike Remo, Bilika köyleri adına BM'ye gönderilmişti.

Halk bu açlık grevi eylemlerine başladığı ve sorunlarını BM ve dünyaya ilettiği zaman bu sorun dünya gündeme giriyordu. Gündeme girişle bu direnişin neticesi de halkımız adına zafer oluyor ve mültecilik hakkımız kabul ediliyordu. BM artık siyasi mültecilik hakkımızı kabul etmişti. Bu direnişin meticesinde halk bir hak sahibi oldu ve BM'den siyasi mültecilik hakkını aldı, tabi bunlar partinin sayesinde olmuştu. Bu gelişmelerden sonra BM artık halkın arasına da sık sık uğruyor, insani yardımı başlatıyordu; Herkese kimlik gibi form yapılmıştı, her aileye ne kadar nüfuzsa sayıları alınıyor, bu sayılara göre maddi yardımda bulunuluyordu, bu yardımlar bütün mültecilere yapılıyordu. Peki bizim oradaki konumumuz neydi? Bu gelişmelerden sonra tabiki bizi ayakta

tutan, bizi bugüne getiren, bütün zorluklara rağmen katlandığımız, inandığımız bizim ulusal birliğimizdi.

Orada eğitimlerin temeli atılmıştı, o zaman sıkıntıların çok olmasına rağmen;,yani kalem ve defterin olmamasına rağmen eğitim başlatılmıştı. Kalem defterin olmaması yüzünden yazılar taşların üzerine yazılıyordu Bütün çocuk ve gençler öğretmenlerinin etrafına toplanarak anlatım biçmiyle eğitim alıyor, daha çok yazılması gerekeni öğretmenler taşlara yazıyor, ama daha çok anlatarak eğitimi sürdürüyorlardı. Bu zorluklara rağmen eğitim tüm hızıyla devam ediyordu.

Diğer taraftanda halk içinde komiteler oluşturuldu, halk sorumlusu, sözcüler, halkın yürütücüleri, kamp güvenliğini sağlayanlar oluşturuluyordu. Bu kadar olayların oluşundan sonra da TC'nin halk üzerindeki baskıları da durmadı, bu baskılar her zaman halk üzerinde tekrarlandı; uçaklar kaldırıldı, kampın içine fişekler atıldı. Bu tür olaylar olduysa da devletin halk üzerindeki baskıları hiç azalmadı. Bir seferde bir kadın kamp içinde havan atışıyla katledildi, yine kampın etrafına kazan bombaları da atılıp halka psikolojik korku veriliyordu.

9 Temmuz 1994'te havan atışıyla Firaz adında kamptan bir kadın şehit düşüyor, halktan da 19 kişi yaralanıyordu. 20 Ağurstos ve 5 Eylül arası iki sefer daha böyle olaylar yaşandı, O zaman halk üstünde bir çok tahribatlar yaratılmak istendi. Halk bir keresinde çadırlarını da terk ederek şikeftlere kaçmıştı, yoksa kampa yapılan hava saldırısında katledileceklerdi. nitekim YNK'nin oradaki karakolunda bulunan 11 asker o hava saldırısında öldürüldü, halk mağaralara kaçarken bu peşmergeler kaçmadığı için karakolla birlikte havaya uçuruldular.

Yabancı kurumların insani destek girişimiyle bir yardım göstermelik olarak kampa geldi, fakat bunların kendisi de KDP, YNK,TC ve ABD baskısı altında geliyorlardı. Kamp için "ya bizim gibi olacaksınız ya da gideceksiniz" diyorlardı. "Sadece inançla bu işler olmaz" diyorlardı bize, fakat biz bu uydurma telkinleri dinlemedik, kabul de etmedik. Daha sonraki gerekçeleri ise bizlere "siz burada gerillaya destek veryorsunuz" diyorlardı. Yine bize gerillaya yardım yataklık bahanesiyle "TC sizi vurur, sizlere Geliya Kıyamette yer verelim, oraya yerleştirelim, siz dediğimizi yapmaz, buraya gelmezseniz sizleri koruyamayız ve yardımları keseriz" dediler. Halk, bu tür oyunlarla karşı karşıya bırakılıyordu. Halk onlara "Çiyaye Sipi ya da Süleymaniye çevresinde yer verirseniz kabul ederiz" diyordu. Böyle şeyler geliştiği zaman halktan bütün desteğini BM'de çekmeye başlıyordu. Bu gerici güçlere karşın halk bir karara gidiyordu, alınan karar bütün oyunları boşa çıkarmak içindi. İster TC, isterKDP, isterse BM olsuns bu böyle olacaktı, alınan kararın tek amacı direnişi yükseltmekti. Bu karar ve direniş 12 Eylül 1994'te halk tarafından yaşama geçirildi. Kampa gece karanlığının bastırmasıyla beraber aniden herşeylerini alıp, Bersive'ye geçerek köyün çevresine yerleştiler. Halk artık yeni bir kampa geçerek çok da farklı olmayan bir yeni yaşama bir kez daha merhaba diyordu. Burada su ve odun

yoktu, yaşama elverişli bir alan değildi, aynı zamanda KDP ve TC'nin bir saldırısına da esverişliydi, bunun için zor koşullardan kurtulmak, olası bir saldırılara cevap olmak için halk arasından 50 kişilik heyet Bersive köyünde Zaxo'daki KDP'nin savunma alanına geçerek ve Zaxo valiliğine gitti.

Buranın KDP sorumlusu Neçirvan Barzani ile bir görüşme yapılmıştı. Bu heyet içeri girdikten sonra oturup Neçirvan Barzani'yi yarım saat bekliyorlar. Her an geleceği beklenen Neçirvan Barzani nihayet geliyor ve görüşmeler başlıyordu. O sıra aralarında heyette bende vardım, ihtiyar heyetinin içinde ön sırada yer alıyordum. 50 kişilik heyette daha çok ihtiyarların ağırlıkta oluşu ve Neçirvan Barzani'nin babası yaşında olmalarına rağmen bu yaşlılardan oluşan heyeti çok basit görme, küçümseme gibi gösterdiği yaklaşım heyet içerisinde gizli bir tepkiye yol açıyor, Neçirvan Barzani'nin davranışlarındaki ölçüsüzlüğüne tahammül edilemiyordu. Tabi bir müddet sessizlik ve birbirimizi süzmelerden sonra biz durumlarımıza yardımcı olmaları için sorunlarımızı kendisine anlattık. Mültecilik haklarımızı özellikle anlatmaya başladık; gidiş nedenimizde bize bazı yardımlarda bulunması ve destek sunması içindi, en azından bizler öyle sanıyorduk. Diğer bir konu bütün Kürt güçleri arasında barış ve kardeşliğin geliştirilmesi içindi. Neçirvan isteklerimizden sonra bize şöyle cevap vermişti "Ne olursa olsun KDP'den hariç başka hareketleri ne kabul ederiz, ne de onlara yol veririz, aramızda çalışma yürütmesine müsaade etmeyiz, kesinlikle bunlara ne yardım, ne de yer vereceğiz. Diğer bir konu bizim alanlarımızda bulunan diğer insanlar bizim gibi olmazsa önlerini kapatır ve kafalarını ezeriz." diyerek bizleri açıkça tehditde etmişti. Bu heyet büyük bir umutla Neçirvan Barzani'nin yanına gitmişti, kardeşlik ve dayanışma için gidilmişti, ama karşılarında hiç esnemeyen, kaskatı, kardeşlikten ve dayanışma gibi erdemli kavramlardan uzak bir boş adamla karşılaşılmıştı. Tabi heyet olarakta umduğumuzu bulamamanın üzüntüsü ve moral bozukluğuyla eli boş bir şekilde kampa geri döndük.

Yine bu zor ve ağır koşullara rağmen halkın büyük bir çoğunluğu her zaman büyük bir moralle ve çoşkuyla direnişini aralıksız devam ettiriyordu. Bersive kampında ise öğrenciler yine eğitimlerini bu ağır koşullar altında ne kitap, ne de defter, ne de kalem olmamasına rağmen kendi anadillerini büyük fedakarlıklarla öğretmenlerinin desteğiyle devam ettiriyordu. Bu arada BM üyelerinin gidiş gelişleri de oluyordu, ama yardım etmekten ziyade biz bu kampı nasıl tasfiye ederiz üzerine oluyordu. Yine oyunlar ve kandırmacalar devam ediyordu, hiç yardımda edilmiyordu, yalnızca TC ve KDP lilerin istekleri üzerinden hareket ediyorlardı. Bizlere "Siz Geliya Kıyamet kampına ya da Etruş kampına geçmezseniz size yardım etmeyeceğiz" diyorlardı. Buraya geçirmelerinin tek nedenleri kendi denetimlerine alıp, yine kendi denetimleri altında sorunlar içinde

boğmaktı. Bu oyunları boşa çıkarmak, onların kullanacağı bir numune tahtası haline gelmemek için halk kendi siyasi haklarını ve statülerini korumak amacıyla BM kanunlarının çerçevesinde hareket ediyor, böylece KDP ve TC'nin oyunları da boşa çıkarılıyordu. Ona benzer 20 Ekim 1994 yılında Berseve kampından iki gruptan birinci grup Etruş kampına, ikinci grupta Geliya Kıyamet'e nakledilyordu, bunun amacı bu oyunları boşa çıkarmak içindi, çünkü halkın Zaxo, Bersıve ve Derkale'de olmasından dolayı burada bulunan nüfusu bu iki kampa aktarmak ve bunları denetime almak istiyorlardı.

BM, "ya bu iki kampa gideceksiniz ya da insani yardımı keseceğiz" deyince halkta çaresi olmadığından bu iki kampa doğru yollara düşüyordu. Toplam nüfus 15 bindi. Ve yarı yarıya iki kampa dağıtılmıştık. İkinci grup 9 Kasım 1994'te Bersıve kampından tamamen çekildiler, ama Zaxo'nun, Hızal ve Derkale tarafında hala halkımız bulunuyordu, bunlar yurtsever halkımızdı. Zaxo'da daha sonra bahsettiğimiz katliam yani 28 Şubat 1995 katliamı aydınlanması için PKK'de büyük bir istihbarat çalışmasına gitti, yapılan bu çalışmalar sonucunda bu katliamı yapanları ortaya çıkararak dünyanın gündemine oturttu. Zaten bu katliamın amacı savaşa ve işgale bir bahane olarak gösteriliyordu, bahane de TC ordusuna bu katliamın haklı olarak gösterilmesi ve bunu PKK üzerine yıkarak güneye operasyonu meşrulaştırıp hem halkın üzerindeki baskıların devam ettirilmesi, hemde PKK gerillalarına yönelik geniş kapsamlı operasyonaların devam ettirilmesiydi. PKK'nin başarısı da böyle bir kurnazca tezgahlanmış olayı ortaya çıkarıp dünya gündemine getirmek olmuştu. Türk ordusu bu katliamın bahanesiyle 20 Mart 1995'te Çelik operasyonuyla Habur sınır kapısından Zaxo'ya geçiş yaptı, toplam operasyona katılan 50 bin asker vardı, sonrasında 30 bin asker daha takviye yapılarak 80 bin askere ulaşılıyordu.

Türk ordusunun Zaxo'ya geçişiyle beraber Zaho ve Derkale'de **bulunan ve** Hızova'daki mültecileri kendi denetimlerine almak için o alandaki halkların ve bütün mültecilerin herşeylerine ve giriş çıkışlarına el konuluyor, insanlık dışı ve çok gerici bir tavırlarıyla bu gibi olayları yeniden yaşattırıyordu. Burada bulunan halktan mültecileri yanlarına kim alırsa alsın kötü ve insanlık dışı muammelelere tabi tutuluyordu; insanları soyma, talan etme, yaralanma, tutuklanma ve öldürme gibi her türlü özel savaş yöntmeleri uygulanıyordu. Mültecilerden bazılarının şehit düşenlerin isimleri şunlardır;

1-Karker Hasan İbrahim (Gabarlıdır)

2-Muhammed Şefik Kovek (Hazaklıdır)

3-Sıddık Muhammed Delaki (23 Mart 1995'te katliamlar olduğu zaman)

4-Muhammed Mahmut (Uluderelidir)

Bunlardan sadece gözle görülen ve bilinen bunlardır. Bunlardan hariç bir çok kişi yaralanıyor, göz altına alınıyor, bazıları da kaçırılıyor ve bir daha da geri dönemiyorlardı. Ayrıca Zaxo'da şehadetlerde olmuştur ve isimleri de bellidir;

1-Abdullah Hacı (Rapın köyünden)

2-Emin Muhammed

3-Lokman Said
4-İbrahim Bırahim (Piranilidir)
5-Serbest Tahır (Rapini köyünden)
6-Welat Sedra Ali

Türk ordusunun gerici güçlerinde desteklemesiyle buraya gelmesi, mültecilerin durumlarını daha çok tehlike altına alıyor, bunların her gelişiyle birlikte katliam, işkencelerle, kaybetmelerle yüzyüze kalınıyordu. 21 Mart'ta halk içinden 200 kişiden oluşan bir grup temsilci Duhok'ta BM kuruluna başvurarak hem Türk oldusunun işgalini ve kamp halkının bitirilmek istenmesini protesto etmek, hemde Zaxo ve çevresinde kalan mültecilerin Geliya Kıyamet ve Etruş kampına nakledilmesini istiyordu. Heyetin bu başvuruşuyla BM bir konvoy ayarlayarak buradaki halkı toplayıp Etruş ve Geliya Kıyamet kampına neklediyordu.

Zaxo ve çevresinden göç edip gidildiğinde bu göçün yeniden başlandığının göstergesi oluyordu. Geliya Kıyamet ve Etruş kampına geçişlerle beraber BM ve diğer güçlerin (KDP,TC,ABD) halkı dağıtma ve koparma gibi halk üzerinde oynanan oyunları boşa çıkarılıyordu.

Zaxo'dan Etruş ve Geliya Kıyamet'e göç eden halk için her yer değiştirme, bir kamptan bir kampa geçiş; yeni bir sürgünün, yeni bir göçün başlaması anlamına gelir.

Geliye Kıyamet'e ve Etruş'a gelişten sonra BM ve KDP, halkı iki kampa bölüp, kendi denetimine almayı düşünüyordu, özellikle BM bu yolla TC ve KDP'ye göre uygun çalışmalarını sürdürmek istiyordu. İnsani yardım adı altında halkı "siz göçmensiniz, yiyin, için, fakat örgütsel işlere karışmayın; eğitim, yürüyüş, gösteri gibi şeyler size göre değil, PKK'ye yardımdan bulunmayın, hiç bir kurumlaşmaya gitmeyin, kurarsanızda biz kabul etmeyiz, BM. ve KDP'ye göre düşünmezseniz size hiç bir yardımda bulunmayız" dayatmalarında bulunuyorlardı. Hedeflerine daha kolay varmaları için halkı iki kampa; birincisi Geliye Kıyamete, ikincisi ise ondan iki saat uzaklıktaki Etruş yerleşim biriminin yakınlarında Etruş kampına bölerek aktardılar.

Halk bu iki kampada yerleşmek için çok zorluk çekti Yerleşim yeri bir çok sorunlara yol açabiliyordu. örneğin ilaçsızlık ve doktorsuzluk sorunları gibi bir çok hastalıklara yol açabiliyordu, temizlik yapmak için bile su bulmak zor mesele idi. Özellikle aşağı Etruş kampının içinde içme suyu kaynakları yoktu, yazın aşırı sıcaklıklarla, birde kampta yükselen duman ve toz bulutları yaşamı çekilmez kılıyordu, tuvaletlerde çok azdı, var olanlarda ihtiyaca cevap vermiyordu .

BM'nin verdiği yardımlar çok yetersiz kalıyordu, bazen günlük olarak verdiği yardımlar bitiyordu, dolaysıyla her gün çocuk ve ihtiyarlar yaşamlarını kaybediyordu.

Tüm bunlara rağmen halkın moral seviyesi çok iyidi, yaşamın tüm renkleri özgürlük yürüyüşüne yansıyordu, tüm tarihi ulusal günlerde şehitlerimizin yıl

dönümünde moral ve gösteriler yapılıyordu. Bu sırada halk düşmana karşı nefretini sloganlarıyla dile getiriyor, Ulusal Başkanımız Abdullah Öcalan ve şehitlere bağlılık, bunu dile getirme, böylesi günlerde daha da bilinçlendiriyor, halkımızı keskinleştiriyordu. Öbür tarftan halk kendini yönetmek, dilini ve kültürünü geliştirmek ,eğitmek, kendi güvenliğini, toplumsal ve politik örgütselliğini sağlamak, özgür iradeye kavuşmak için kurumlaşmasını sürdürmekteydi, çünkü bunlar gelecekte ülke kuruluşuna ve devletleşmesine yol açacaktı.Özgür iradesiyle kurumlaşmaya giden halk kendi yöneticilerini de seçmekteydi, her kuruluşun kendi çalışma alanına göre ayrı bir, aylık çalışma programı vardı ve her kurum kendi çalışanlarını ve yöneticilerini belirliyordu. Yine her kurum günün belli saatlerinde her gün toplanıp kendi programlarına göre çalışmalarını halk içinde yürütüyordu. Tüm kurumlar her akşam kendi aralarında toplanıp günlük pratik çalışmalarındaki olumlu, olumsuz yönleri dile getiriyor, yine çalışma sırasında dillendirdiği duyumlardan en önemli olanlarını burada, bu resmi ortamda oylamaya sunuyordu. Bu toplantıların tekmil ve tutanakları kurumun yönetiminde bulunan bir arkadaş tarafından tutuluyordu, aynı zamanda bu arkadaş toplantıyı da yönetiyor ve tekmilin sonunda toplantıda dile getirilen görüşler bu arkadaş tarafından toparlanıyor, sonra kamp yönetimi toplantısında bunlar yazılı ve sözlü olarak veriliyordu.

Kamp yönetim toplantılarında tüm kurumlar tekmillerini verdikten sonra günlük yaşam üzerine gerekli şeyler kurum yöneticileri tarafından kurum çalışanlarına aktarılır, onlarda halka aktarırlar. İhitiyaca göre haftalık ya da aylık kurum toplantıları yapılır, burada yani tekmiller gibi kurum çalışanlarının çalışmalarında ortaya çıkan ya da değişik yerlerdeki eksiklikler dile getirilir, gerkirse yanlış yaklaşımlara karşı karara gidilir. Toplantı sonunda toplantı komisyonu kurumun raporunu çıkarır, daha sonra bu rapor kurum çalışanlarına okunur, rapor hakkında kurum çalışmalarının görüşleri alınır, kurum çalışanlarının onayında geçen rapor kamp yönetimine sunulur, eğer rapor kabul edilmezse tekrar düzenlenir. Her kurumun kamp yönetimine sunduğu bu raporlar yönetim tarafından bir bir okunup değerlendirilir. Bu tolantılardan sonra kurumların 45 günlük faaliyet raporları çıkarılır, bu raporların üstünde tartışmalar yürütülür, bu toplantılardan sonra tüm kurum yöneticileri toplanır ve her kurum yöneticisi kendi kurumunun görüşlerini dile getirir, tartışır, tartıştırır. Toplantıların sonunda arkadaşların görüşlerinden ve önemli noktalardan gerekli olanlardan bazıları karar haline getirilir, tüm kurumların tekmil sonuçları kamp yönetimine gider, orada tartışıldıktan sonra alınan kararlar tüm kurumların tekmil değerlendirmeleri kurum çalışanlarına aktarılır, kurumda, ilerideki çalışmalarını buna göre yürürtür. Aslında tüm kurumların çalışma programları özü itibariyle birbirine yakındır.

Bu süreçte TC tarafından 20 Mart 1995 tarihinde Güney Kürdistan'a operasyon yapıldığı zaman Sersınge yöresinde 22 iki köylü vahşice katledilmişti. Buna karşı iki kamp halkı birleşerek Etruş ilçesinde protesto yürüyüşü yaparak

Kürt halkının birliğini haykırdılar. Buna benzer şekilde halkı bir çok kere Etruş kampına kadar yürüyüş yapmışlardı. Örneğin 15 Ağustos, 14 Temmuz, 18 Mayıs gibi önemli günlerde halk Etruş kampında toplanıp moral yapıyordu, morallerde; tiyatrolar, skeçler, müzik vb. sergileniyordu.

Ekonomik yönde kampta koyun yetiştirme ve bostancılıkla uğraşılıyordu, fakat düşman buna bile izin vermek istemiyordu; koyunların otlatılması, yakacak odun toplamak, Duhok gibi çevre yerleşim birimlerine gitmek her zaman TC işbirlikçisi KDP tarafından engelleniyordu. Bir çok insan yakalanıyor veye üstündeki eşyalara el konuluyordu. Bu durum gün gün böyle devam ediyordu. Tüm bunlara rağmende halk anadilleri ile eğitimlerini sürdürüyorlardı. Ana dil ile eğitimin dışında okullarda kültürel, toplumsal derslerin yanısıra; coğrafya, matematik vb fen dersleri de verilmekteydi. Çocuklarımız kendi anadillerinde eğitim gördükleri için tümü de çok mutlu ve moralliydiler.

1 Ağustos 1995 yılında Etruş ve diğer kampta Hewler'e gidiş gelişler olduğu için yakalanmalar oluyordu, bunları protesto etmek amacıyla 100 kişilik bir grup açlık grevine başladı, eylem başarıyla sona ererken, KDP tutukluları bırakmak zorunda kaldı.

12-08-1995 yılında ambargo döneminde halk çok kötü bir duruma gelmişti. Su, ekmek, yiyecek hiçbir şey yoktu. O gün kamptaki 163 evin yakılması erzaklarında yok olmasına sebep olmuştu. Zaten ambargo ve çatışmalarda vardı, çok kötü bir durumdaydık. Bir çocuğum doğduğunda diğerleri gibi süt bile içememişti; süt, şeker, hiçbir şey yoktu, yiyecek anlamında hiçbir şey ama hiçbir şey yoktu. Çocuk doğduktan 8 gün sonra sütsüz kalmıştı, sonrasında bir arkadaş yarım çay bardağı şekeri bize getirdi, o sütü ve şekeri kaynatıp çocuğumuza içirmiştik.. Bu kadar kötüydü bizim durumumuz, çok zorlu bir süreçten geçmiştik, yaşam şartları dayanılır gibi değildi. Yine küçük yaştaki çocukları ölmemek için tavuk, keklikler gibi toprağı karıştırıp içinde mercimek tanesini bulup ağzına atıyordu, bu açlıktan ölmemek için çocukların topraktan aldıkları bir çareydi. Ben çocukların bu durumunu görünce oturup ağlamıştım. Bugün o anlar aklıma geldiğinde ağzıma yemek de olsa lokma girmiyordu, o çocukları ben hiç unutamamıştım, bu durum bütün kampın çocuklarında da yaşanıyordu. Üç gün sonra bir ekmek parçası bize geldi, ama ben yiyememiştim, o manzara beni çok etkilemişti, hala da bunu unutmuş değilim, herkesin bunu bilmesini istiyorum.

25 Ağustos 1995 yılında kamp hükümetinin kurulması için halkın iradesiyle bir seçim başlatılıyor, seçimde 43 kişi halk temsilcisi seçilerel oluşturulan parlementoya da "Şehit Jiyan Eyalet Parlementosu" adı verildi.

26 Ağustos 1995 yılında PKK ile KDP arasında çok geniş bir savaş başlıyor. Savaş başladıktan sonra işbirlikçi KDP ve BM, kampın üzerinde; öldürme, tutuklama, gasp, ambargo vb. her türlü insanlık dışı uygulamayı yaptılar, her iki kampın etrafı da askeri kuşatmaya alınarak karakollar kuruldu, hemen her gün

insanlar kamp yakınında katledildi, BM'de ekonomik ambargosuyla bu duruma yardım etti.

PKK ile KDP arasında şiddetli savaş nedeniyle gerici güçler PKK mücadelesinde başarılı olamayınca yediği darbelerin acısını masum kamp halkına saldırarak çıkarmaya çalıştı. Kamp abluka altına alınıp ambargo konuldu, halk büyük baskılara maruz kalmıştı. O dönemde bizde kamp genel güvenlik sorumlusuyduk ve yürütmede yer alıyorduk. Kampın güvenliği ve dıştan gelen saldırıları önlemek için kamp çevresinin dört bir yanında, her 50 metre mesafede pusu mevzisi yaptırmıştık, gece gündüz sürekli akşamdan sabaha kadar dönüşümlü bu mevzilerde nöbet tutuyorduk. KDP'de sürekli mevzileri ve kampı taciz ateşine tutuyordu. O sıralarda bir gece mevzilere bakarken silahlı üç kişi kampa doğru mevzilerin arasına kendilerini eğerek geliyorlardı, bizde bunları fark edince 2-3 arkadaş nöbeti bırakıp onların peşine mevzi attık, onlar yavaş yavaş yürüyerek giderken aniden onlara "dur! Silahlarınızı yere atın" dedik, fırsat vermeden silahlarını aldık, her üçünü de tutukladık. Onlara "nereye gidiyorsunuz?" diye sorduğumuzda "yolumuzu şaşırdık" diye cevap verdiler. Bizde "bu kadar geniş bir alanda insan nasıl yolunu şaşırır" dedik. Sonrasında bu kontraları kampa gönderip ifadelerini aldık, bunlar gerici güçlerin milisleriydi, biz onlara yine yumuşak davranarak kamp halkının adaletine teslim ettik, onları affetmiştik, birkaç gün sonra da onları serbest bıraktık, bir daha böyle kirli işlere girmemesi konusunda onları uyarmıştık. Bunun gibi benzer olaylarda yaşanmıştı, bu hain güçlerin baskılarına rağmen biz gece fırsat bulamıyorduk ki uyuyalım. Üç ay içinde 12 gün, gece gündüz uyuyamamıştık, yalnız bu 3.5 ayda 5 gece evimde yatmıştım, ama buna rağmen arkadaşlar beni yine uykumdan uyandırıyordu. O kadarki kamp güvenliği kritik bir durumu yaşıyordu. Yine kamp güvenliğini sağlayan tüm arkadaşlarda o durumdaydılar, ama hiç birisi durumundan şikayetçi değildi, halkımız bu kadar çok bağlı ve gerçekten fedakardı, bu durum düşmana karşı bizi büyük bir zafere götürmüştü.

5 Eylül 1995 yılında kamp çıkışında Hewler'e giden 3 kişi hain pusularda katledildi, katledilen kişilerin isimleri Hüsen, Dijwar ve Rıfat isimli yurtseverlerimizdi.

7 Eylül 1995 yılında Etruş kampının etrafındaki askerler su deposuna zehir atmak isterler, olay şöyle gelişir; Bu amaçla depoya doğru gelen peşmergeler möbetçiler tarafından fark edilirler, çıkan çatışma sonunda bir nöbetçi ağır yaralanır, diğeri kampa doğru yönelir ve halktan yardım ister, su deposuna doğru yürüyüşe geçen halk, depoya zehir atmadan peşmergelere yetişir, fakat depo yakınında bulunan kampın bir taksisine binen peşmergeler kaçıp kurtulur, peşmergelerin fırsat bulamadan depoya atamadıkları zehir deponun yanında bulunur.

11-09-1995 yılında BM kampa geldi, bu geliş halk ve temsilcileri tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı, kamp sakinleri durumları hakkında BM'ye geniş

bilgi verdiler; yerlerinin değiştirilmesini, KDP hakimiyetinde olmayan bir yere yerleştirilmelerini önerdiler, fakat BM müdürü tarafından hiçbir öneriye cevap verilmedi.

12-09-1995 yılında KDP ve TC beraber kampı yıkma ve insanları katletme planları yapar. Özgürlük savaşçıları onlara ölümcül darbeler vurunca çareyi kampa yönelmekte bulurlar, çünkü kamptaki savunmasız insanlar; kadınlar, çocuklar daha kolay hedef oluyordu onlar için.

Tüm bu saldırılara karşın sürgündeki göçmen halk, bu duruma uluslararası kurallara göre göçmenlik statüsünün gereklerine göre yürüttü. Bir sorun çıktığında daha çok hukuki ve siyasal yollar işletilmeye çalışılıyordu, çeşitli sorunlarda BM ve UNHCR mektuplarla bilgilendiriliyor, kamp içinde de moral ve coşku içinde yapılan gösterilerle bu direniş sürdürülmeye çalışılıyordu. Her ne kadar kamp olarak bazı hassas noktalar çiğnenmiyorsa da, Kürt kanına doymayan ve her zaman talan, katliam yapmak isteyen ihanetçiler, ogünlerde öyle bir günün hazırlığını yapmaktaydılar. Amaçları Geliya Kıyamet kampını tamamen katliamdan geçirerek ortadan kaldırmak ve Etruş'u da baskı altına alıp belli yöntemlerle kendi etkisi altına almaktı. Bütün bunları yaparken ve planlarken, TC'nin desteğini de eksik etmiyorlardı.

12 Eylül 1995 yılında Mesut Barzani'ye bağlı özel sipahi birlikleri her iki kampın etrafını sararak alçakça saldırılarına başladılar, iki çalışanımız haince katledildi. İsimleri;Ahmet Yusuf Hewleri ve Mahmur Hasan Nerwehi'ydi. Bu insanlarımızın 400 küçük baş hayvanlarına da KDP tarafından el konuldu.

13 Eylül 1995 yılında hainler Geliya Kıyamet kampının etrafını kuşatıp kurşun yağmuruna tuttular. Kamp halkıda buna karşılık BM yetkililerini rehin aldı. BM yetkilileri "bırakılmaları halinde dışarıyla kampın durumunu görüşeceklerini, ilişkilerin kurulacağını" söylediler. Halk ise onlara "yanınızda zaten cihaz var, isterseniz bu ilişkileri kurabilirsiniz, ama siz kaçmak istiyorsunuz" diyerek onların isteklerini yerine getirmediler. Yeraltı sığınaklarına çekilen halk kendi iradesiyle direnişe geçer, direniş "ya zafer ya zafer, Biji Serok APO! Kahrolsun ihanet!" sloganlarıyla devam ettirilir. Bu zaman içinde kitle her an bir katliamla yüzyüzedir.

Haber Etruş kampına ulaştığı zaman aynı gün Geliya Kıyamet kampına destek amacıyla halk ihanetçilere karşı ayaklanır. Yürüyüşe geçen halk çevre yoluna çıktığında pusuya düşer. Bixi ve kleşlerle kitleyi tarayan ihanetçiler Jiyan adındaki halk temsilcisi arkadaşın şehit düşmesine sebep olurlar, aynı olayda 8 Kürt kızı yaralanır. Halkın bu kararlı direnişini gören ihanetçi güçler her iki kamptan geri çekilmekten başka çare bulamazlar.

18 Eylül 1995 yılında Etruş kampı yeniden kuşatmaya alınır, kampa yönelik büyük bir saldırı başlatılır, bu saldırıda 5 kişi katledilir, şehit düşenlerin isimleri şunlardır;

1-Medeni Mahmut(Hilalli)

2-Mehmet Tahir Mustafa(Hilalli),

3-Ahmen Hacı (Silopi),
4-Ahmet Abdo(Hilalli)
5-Abdülkerim Kaya(Şiwedi)

Bir çok kişi de bu olayda yaralanıyor, yine bu arada KDP tarafından esir alınanlarda vardır. Bu saldırının sonunda toplam olarak yaklaşık 9500 küçükbaş hayvan KDP tarafından gasp edilir.

05-10-1995 yılında kampa yapılan KDP saldırısında bir çocuk ağır yaralanır, bir çok çadır kullanılamaz hale gelir.

9 Eylül ile 15 Eylül 1995 tarihleri arasında KDP tarafından katledilen yurtseverlerimizin isimleri şunlardır.

1-Levend Heso
2-Yakup Kamil(Ziraviki)
3-Abdullah Mehmet Tahir(Şırnak)
4-Cangir İbrahim Yusuf
5-Osman Ahmet Ali(Kaliki)
6-Yunus İbrahim(Şıwedi)
7-Musa Hüseyin Osman(Nerwehi)
8-Mahmut Xalit(Ziraviki)
9-Sadıq İsmail(Mijin)
10-Pılıng Abdal(Mijin)
11-Mehmet Ali(Mijin)
12-Süleyman Mehmet(Hilalli)

12-10-1995 yılında BM temsilcileri ve Duhok valisi Etruş kampına gelerek bizlere "gece gündüz sizi düşünüyoruz, yakında da kış geliyor, iki kampın birleştirilmesi gerekiyor, çocuklarınızı düşününüz" gibi sözler sarf ettiler.

19-10-1995 yılında BM yetkilileri iki gündür kampa gelip göçmen komitesiyle halkın durumu üzerine görüştüler. Aynı ayın 20'sinde görüşmeler tekrar devam etti. BM'nin temel amacı her iki kampı birbirinden ayırıp birbirinin sonunlarıyla ilgilenmeyen ayrı kamplar haline getirmekti, Bu temelde kampları bibirine karşı kullanmaktı, bunun içinde Etruş kampına "size erzak vereceğiz, ancak sizde Geliye Kıyamet kampının sorunlarıyla ilgilenmeyeceksiniz" diyorlardı. Bu esaslar üzerine ayın 20 ile 24. gün aralarında 4 gün üst üste kampa erzak vermek istediler, aylarca kamp tamamen erzaksız kaldı.

Aynı süreçte bu arada açlık grevleri de devam etmekteydi, grevde olmayan çocuk ve ihtiyarlar da erzak zaten olmadığı için yiyecek bir şey bulamıyorlardı. Herkesin yiyeceği bu süre içinde ya palamut ya da ottu, palamut bulabilmek büyük bir nimetti. yine yapabilen de kamp dışında pusuya düşmeyi göze alarak, çevre köylere gidip kiloyla yağ, un, nohut, vb. yiyecekleri parayla satına almaya çalışıyordu, fakat bu da kamp dışına çıkıp palamut aramak gibi tehlikeliydi. Bu şekilde bir çok kişi ya katledildi, ya esir düştü ya da soyuldu. İnsan ne kadar gerçeği dillendirse de bu anlatılanlar az geliyor, çünkü bütün bunlar an be an yaşanmaktaydı. Örneğin; M. Xeyri ismindeki bir bebek doğduğunda annesinde

süt olmadığından süt ihtiyacını karşılayamadı, böylece bebek 8 gün boyunca aç kalmıştı, 8 gün sonra bir yemek kaşığı kadar şeker bulunduktan sonra çocuğa verilir ve çocukta iyileşir.

Tüm bunlara rağmen halk BM'nin getirdiği erzakları alamaz, bu şekilde yaşam devam eder. Halkın tavrı "ya Geliya Kıyamet kampına da erzak verirsiniz ya da bizde erzak almayız" şeklinde olur. Bu kötü şartlarda bir çok çocuk ve ihtiyar da yaşamını kaybeder.

24-10-1995 yılında BM'nin Bağdat temsilcisi de içlerinde olmak üzere kampa geldiler. Bizlere "BM'nin Cenevre kararlarına göre Geliya Kıyamet kampı ile Etruş kampı birleşmek zorundadır" derler. Her ne kadar bu söylemi kabul etmediysek de müdür iddiasını sürdürerek " kamp Cenevre'nin siyasi statü projesinin dışına çıkmıştır" diyordu.

28-10-1995 yılında alt yapı, kanal yapımı için teknik malzemeler kampa getirildi.

02-11-1995 yılında aynı BM müdürü yine kampa gelerek "bizlerle sizler tartışıp sorunlarınızı çözelim" dedi, fakat hiçbir sorunu çözmediler.

03-11-1995 yılında BM göçmen komitesine yönelik "birinci kararımız yukarı kampın aşağı kampa katılmasıdır, size söz veriyoruz ki tüm tekniki ihtiyaçlarınızı; ev yapımı, halk güvenliği, sağlık, hastane vb. sorunlarınızı çözeceğiz. Son savaşta esir düşen insanlarınız bırakılacak, koyun vb. talan edilen hayvanlarınızın zararı karşılanacak, yine gasp edilen bir pick up ve taksi geri verilecekti" şekilinde açıklamalarda bulundu. Ve halkın naylon, battaniye, soba vb. istemlerini de kabul ederek yerine getirmeye söz verdiler.

4.5.6-11-1995 yılında halka erzak dağıtıldı. Erzak dağıtımı, her aile sayılarak yapıldı, fonlara göre erzak dağıtımı düzenli bir şekilde yapıldı.

27-11-1995 yılında KDP kampı kurşun yağmuruna tuttu, bir çok çadır mermi yedi.

11.12-11-1995 yılında Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına nakli başladı, fakat KDP engellemeleri yüzünden ayın 13'nde nakil işleri durdu.

14 ve 20-11-1995 yılında akşamdan sabaha kadar kamp KDP tarafından tarandı, sonuçta bir çok hayvan telef olurken bir çocuk şehit düştü, bir çocukta yaralandı.

21.22.23-11-1995 yılında Geliya Kıyamet kampının nakli 3 günde tamamlandı.

15-10-1995 yılında kamp TC ve KDP tarafından taciz edildi. Ve kamp çevresi askeri kuşatmaya alındı.

16-01-1995 yılında peşmergler silahlarıyla birlikte kamp içinde geçmeye çalışırlarken kamp asayişinin müdahalesiyle karşılaştılar. Daha sonra iki taraf arasında çatışma çıktı. KDP'nin bu peşmergeleri Zebari aşiretinin mensubuydular. KDP; "savaşta bu aşiretin çok kayıpları oldu, kinleri çoktur" şeklinde açıklama yaparak olayı geçiştirmeye çalıştı.

26-01-1996 yılında KDP kampı kurşun yağmuruna tuttu.

28-01-1998 yılında İslami hareket tarafından kampa yapılan yardım halka dağıtıldı.

12-02-1996 yılında PKK ile KDP arasında ateşkes yapıldı, fakat kampın üstündeki ambargo tüm ağırlığıyla devam etti, yer değiştirilmesi için açlık grevi başladı.

04-03-1996 yılında birinci ihanet İsa ve Süleyman Rapini tarafından gerçekleşti.

05-03-1996 yılında Kamp KDP tarafından kurşun yağmuruna tutuldu, halktan Hasan Bilir ismindeki bir kişi de ağır yaralandı.

07-03-1996 yılında halk temsilcilerinden oluşan bir heyet Selahaddin'e gidip kamp sorunları üzerine Mesut Barzani ile görüştüler. Mesut Barzani; "kamp sorunlarının çözülmesinde kilit nokta PKK ile KDP ilişkileridir" diye konuştu.

08-03-1996 yılında Mahmut Soro adındaki bir köylü tutuklandı.

04-06-1996 yılında Duhok'a gidiş gelişlerde KDP sorun çıkardı, bunun için halk tarafından KDP ve BM saytaralarına birer dilekçe verildi.

08-06-1996 yılında yaşanan sorunların çözülmesi ve verilen sözlerin yerine getirilmesi için 76 kişi tarafından açlık grevi başlatıldı.

19-06-1996 yılında KDP tarafından kampa aralarında Davut Dağıstani'nin de bulunduğu bir heyet geldi, heyet şöyle bir açıklamada bulundu. "buraya geliş sebebimiz KDP ve PKK arasında sorunlara ve kampın sorunlarına çözüm bulmaktır. Bunun için elimizden ne geliyorsa yapacağız, sizde bir heyet oluşturup Duhok valiliğine(Maliye de olabilir) gönderin. Bunun için sizi Duhok'a davet ediyoruz.

23-06-1996 yılında ilk kez Kürt çocukları ana dilleriyle eğitim gördükleri okullarından karne aldılar.

24-06-1996 yılında HADEP kongresi Ankara'da büyük bir coşku ve moralle toplandı, fakat asker ve MHP'li faşistlerin saldırısına uğradı. Olayların sonunda üç kişi şehit düştü. Şehitlerin isimleri şunlardır;

1-Mustafa Öztürk

2-Mehmet Kaya

3-Bilinmiyor

Bir çok parti yöneticisi de göz altına alındı.

27-06-1996 yılında kampa yeniden içlerinde Davut Bağıstani, Şexan Kanite, Hasan Şili ve Polat'ında bulunduğu bir heyet geldi. PKK ve KDP arasında yaşanan savaş ve kamp sorunları tartışıldı, kamp için 14 nokta belirtildi.

23-07-1996 yılında her iki günde bir TC savaş uçakları kampın üzerinde uçtu, Bu esnada ateş balonları da kamp alanına bırakıyordu. Bundan önce de BM ve KDP şu açıklamalarda bulunmuşlardı. "kampınız dağıtılacak ve kapısına kilit vurulacak"

04-07-1996 yılında ihanetçi Osman Yusuf Ziraviki ve altı oğlu ile bir damadı BM ve KDP'nin çağrıları üzerine teslim oldu.

12-08-1996 yılında bir ailenin çadırında çıkan yangın giderek büyüyünce 163 çadır içindeki eşyalarla birlikte yanarak kül oldu.

18-07-1996 yılında BM ve KDP kamp sorumluları bir çok kere kampın sorunlarını çözmek üzere söz vermiş, fakat her zaman bu durum iki yüzlü bir tavırla geçiştirilmiştir. Bu sebeple kamp halkı tarafından KDP saytarasına bir dilekçe verilerek BM temsilciliği önünde sabahtan akşama kadar süren bir oturma eylemi yaptı. Bundan sonra kampa Davut Bağıstani gelip "eyleminize son verin, söz veriyoruz ki isteklerinizi yakında ve gerektiği kadar karşılayacağız ve hepinize kimlik vereceğiz" beyanında bulundu. Devamla da "BM ve TC'nin KDP üzerine baskı yaptığını" belirtti.

29-07-1996 yılında KDP'liler Ahmet Sileman ve Sabri Mijin ismindeki iki çobanı vahşice katletti.

31-08-1996 yılında KDP'nin isteği üzerine Saddam Hüseyin Hewler'i işgal etti, şehir maddi ve manevi anlamda büyük bir hasara uğratıldı, işgal sırasında Irak rejimine muhalif 96 insan katledildi. Süleymaniye gibi yurtsever yerlere yapılan top ve diğer silahlı saldırılarda bir çok sivil insan hayatını yitirirken büyük bir maddi zararda meydana geldi.

19-09-1996 yılında TC ve işbirlikçileri Belçika'daki MED TV bürolarını basıp talan ederek 60 kişiyi tutukladılar.

25-09-1996 yılında TC'nin güvenlik kuvvetleri Amed zindanındaki PKK tutsaklarına saldırdılar, 11 arkadaş bu saldırılarda şehit düşerken 18 arkadaş yaralandı, 14 arkadaşta Kuzey Kürdistan'a sürgün edildi.

10-10-1996 yılında Etruş kampının etrafı KDP tarafından boşaltılıp geliş gidişler yasaklandı.

12-10-1996 yılında daha önce 09-10-1996 günü Amed zindanınında yapılan katliamları protesto etmek için iki PKK'li esir İstanbul Bayrampaşa zindanında bedenlerini ateşe verdi, bu fedai eylemde şehit düşen iki arkadaş Amed'te toprağa verildi. Şehit düşen arkadaşların isimleri şunlardır;

1-Vedat Aydemir

2-Abdullah Şengül

14-11-1996 yılında ABD, İngiltere, TC ve işbirlikçileri olan KDP ile YNK, Ankara'da bir toplantı yapıp anlaşma imzaladılar. Bu doğrultuda PKK'nin yok edilmesi, zayıflatılması için Ninova kampına karşı saldırı başlattılar.

01-12-1996 yılında BM, KDP ve TC tarafından kamp içinde "halkın mücadelesini bırakmasını, Türkiye'ye dönmesi gerektiği" içerikli bir bildiri dağıtmak istediler, bunu protesto etmek için tüm halk ayağa kalktı. Bunun üzerine bazı BM çalışanları kendi kamptaki yerlerine geldiler, halk bu yerlerin etrafını kuşatıp "Biji Serok APO, kimse bizi satamaz, bımıri ixanet "gibi sloganlar attılar.

15-12-1996 yılında BM, TC ve KDP'nin baskıları karşısında uluslararası kanunlara göre kampı kapattığını açıkladı. Bu sırada kamptaki üçüncü semte

erzak dağıtılmaktaydı, BM'nin bu açıklaması BBC'de duyulur duyulmaz BM yetkilileri erzak dağıtıldığını durdurup kamptaki yerlerini terk ettiler.

18-12-1996 yılında BM'nin bu tutumu ve TC'nin saldırılarına karşılık halk 100 kişiyle açlık grevine başladı. 20 gün süren açlık grevleri 7 Ocak 1997 tarihinde sona erdi. Bu arada 32.Gün TV programının yapımcısı Mehmet Ali Birand ve BBC muhabiri Namık Durukan kampa geldiler.

21-12-1996 yılında Güney Kürdistan halkını da direnişin içine çekmek amacıyla kampta 30 kişilik bir heyet kurulur. Heyet Duhok'a giderken KDP tarafından durdurulup "vali sizi bekliyor" şeklinde bir mesaj alır, fakat şehre gittiklerinde öyle bir şey olmadığını görürler, kimse onlarla ilgilenmez, onlarda protesto amaçlı Zawite yakınında şehri terk ederek göçmenleri destek için Şeladize taraflarında 1000 kişi protesto amaçlı yürüyüş yaparlar.

15-12-1996 tarihinden 12-04-1997 tarihine kadar kampa ekonomik ambargo uygulandı.

04-01-1997 yılında kampa uygulanan ambargolara ilişkin siyasi ve politik genişletilmiş toplantılar yapıldı.

07-01-1997 yılında kampta bir protesto gösterisi oldu. Burada bulunan 1500 kişi "bu şartlarda yaşayamayacaklarını, dağda özgürlük savaşçıları olan gerillaların yanlarına gideceklerini, yeniden siyasi hakları verilene kadar dönmeyeceklerini" açıkladılar. Yürüyüşçüler, BM temsilciliği önüne geldiklerinde BM yetkilileri "eylemlerin durdurulması halinde isteklerinin karşılanacağını" söyledi.

16-01,1997 yılında 40 kişilik bir grup Kürtlerin ve kampın durumunu görüşmek için Duhok şehrine Barzani'nin yanına gitti. Görüşme gerçekleşti, Mesut Barzani "size söz veriyorum ki her türlü yardımı yapacağız" dedi, fakat sonunda sözünde yine durmadı Mesut Barzani.

28-02-1997 yılında kamp halkı tüm eşyalarını geride bırakarak gece yürüyüşe geçti. Irak sınırına yönelerek 36.paralele kadar ilerleyip Ninova şehri yakınlarında kamp kurdu.

02-03-1997 yılında 400 ailelik ikinci grup geldi. Bu ikinci grup Ninova kampı olarak adlandırılan 36.paralele geldiğinde Saddam'ın kuvvetleri ve BM tarafından tanınır, erzak, battaniye vb.verilir. BM Etruş'ta kalan göçmenlerden "kampı 12 Nisan'a kadar tamamen boşaltmalarını" söyler.

01-04-1997 yılında KDP saytaralarındaki peşmergeler yürüyüş halindeki öğrencilere müdahale eder. Öğrencilerinde bu müdahaleye taşlı sopalı karşılık vermesiyle çatışma çıkar, çıkan çatışmada ismi belirlenemeyen bir öğrenci ile Mehmet ismindeki bir öğretmen yaralanır, yürüyüş yapan öğrencilerde kampa geri dönerler.

02-04-1997 yılında halk güvenliği için şöyle bir karar alınır; "kimse Semele taraflarına ailesiyle veya yalnız gitmesin" fakat Rüstem, Bawer, Sait Bege, Ahmet ve Ömer ismindeki kişiler kamptan izinsiz çıkıp KDP'nin Etruş karakoluna gittiler.

12-04-1997 yılında Etruş kampı Ninova kampına taşındı. Yolda Calibar Beşir Şırnaxi isimli genç yere düşen elektrik telini elleyince yüksek gerilim akımına kapılıp yaşamını yitirdi, cenazesi Ninova'ya getirilip toprağa verildi. Bu arada yeni kamp yeri yerleşime elverişlidir, verilen yerde çeşme de bulunuyordu.

14-05-1997 yılında yine KDP'nin çağrısı üzerine TC askeri güçleri Güney Kürdistan'a girdiler. 10 binden fazla asker ve 500 tankla operasyona katıldı. Göçmenler, Ninova'ya Şex Adadi diyarına gelmesinden sonra da TC ve KDP'nin katliamı ve saldırılarına hedef olmaktan kurtulamadı.

15-06-1997 yılında kamp insanları kamp çevresinde kendilerine kışlık için odun getirmeye gittiklerinde KDP'nin hedefi olur, Mahmut Ahmet ismindeki bir köylü bu saldırılarda şehit düşer, Süleyman Hamid isminde bir yurtseverde yaralanır, Xalit, Musa ve Hüseyin Ömer düşmana esir düşer, halkta olaya müdahale ederek, cenaze ve yaralılarını alır.

16-06-1997 yılında kampın etrafı askerler tarafından kuşatılarak roket atar ve bixiyle tarandı. Bununla bir katliam zemini yaratılmak isteniyordu, fakat halk bu tuzağa düşmedi.

22-06-1997 yılında BM yeniden kampı KDP denetimindeki Etruş kampına geri götürmek için faaliyetlerine başladı, bunu halka iletince halk "Suriye veya İran'da bir yer olacaksa kabul edebiliriz, yoksa kabul etmiyoruz." şeklinde önerisini belirtti.

23-07-1997 yılında BM tarafından aile formları dağıtıldı.

26-07-1997 yılında ailelere sayılarına göre form dağıtıldı. Ferhan ve Kasım Zedeyi ismindeki iki çoban KDP'nin havan topuyla şehit düştüler, 200 den fazla küçük baş hayvanlarıda talan edildi. Bu arada BM ve KDP'liler halk içinde şöyle bir dedikodu yaydılar. "kamp yine dağılacak, TC uçakları kampı bombalayacak, sizleri Türkiye'ye götüreceğiz" şeklindeydi.

05-09-1997 yılında KDP yine kampa roket ve bixilerle saldırdı, 600 kadar büyük ve küçük baş hayvan telef oldu. Daha sonraki gün aynı Etruş kampındaki gibi provakasyon amaçlı TC uçakları kampın etrafını bombalayıp durdular, amaç kampı dağıtmaya, insanları bezdirmeye yönelikti. Daha önce benzer baskılardan dolayı Etruş kampında Osman Yusuf ve 6 oğlu ile eniştesi ihaneti seçmişlerdi. Benzer şekilde Ninova kampında da bazı zayıf ve şahsiyetsiz kişilikleri olan Ali Seyda, Muhsin Remo ve Seydo kendilerini örgütleyip BM aracılığıyla kaçmak istedi, fakat halk bunu erkenden sezdiği için başarılı olamadılar.

13-09-1997 yılında KDP çobanlara saldırdı, Piran Ezeb Hilal ismindeki bir çoban katledildi ve 200'den fazla koyunu talan ettiler. KDP'nin 4 aydır kamp üstüne sürdürdüğü ambargodan dolayı 20'den fazla çocuk öldü. Tifo, ishal ve kronik ishal vb. hastalıklar yaygınlaştı. BM'de her zaman olduğu gibi halkı teslim almaya istediği gibi davranmaya zorladı "istediğimiz şekilde davranmazsanız kamptan çekiliriz" şeklinde tehdit etti. Son süreçlerde kadınlar, özellikle de zor duruma düşmüş ve zayıf kadınlara yüklenmektedir, adeta özgürlük mücadelesi saflarında kendisini düşmana karşı patlatan kahraman

kadınlardan öç almak istemektedir, bunun için zayıf, zor durumdaki kadınları kaçırtmaya çaışmaktadır, sonuçta üç kadın kandırılıp kamp dışına kaçırtılır. Semel, Bahrik gibi göçmenlerin kaldığı kamplarda 20 kişi TC ve KDP tarafından esir alındı. 40 kadar ailede KDP'nin İbrahim Xalil kapısından Türkiye'ye teslim edildi.

01-10-1997 yılında 16 aileden oluşan toplam 86 kişilik bir grup KDP ve BM tarafından Türk devletine teslim edilir.

21-10-1997 yılında Hesoye Xato Nerwehi isimli bir kişi kampın yakınlarındaki köylülerle alış veriş yapan birisidir, kamp dışında alacağı bulunan bu kişi parasını alamaz, alacaklı kişinin kampa geldiğini görür, bunlar çevre köylerden gelen köylülerdir, parasının karşılığı olarak bunu rehin almak ister, bunu yakalar, ama kendisi kaçıp kurtulur, bunun iki arkadaşı daha vardır, kamp yakınlarında bir çobanı yakalayıp götürmek isterler, halkta müdahale edip çobanı kurtarır, her iki köylü Museka(Farıs) köyüne gider, onlara durumu anlatırlar, bunun üzerine KDP kampı havan, roket ve kurşun yağmuruna tutar, sonuçta birçok çadır kullanılmaz hale gelir, bir çok kişi de yaralanır, olay daha sonra başkalarının da araya girmesiyle büyümeden kapatılır.

12-12-1997 yılında kamp nöbetçileri nöbet yerlerine gittiğinde nöbet yrinde pusu kurar, fakat perşmergelerin ateşiyle karşılaşırlar, açılan ateş sonucu kamp insanımız Şex Haci Mijini ağır yaralanır.

22-12-1997 yılında kamp etrafında otlayan bir küçük baş hayvan sürüsü talan edilir, yaklaşık 300 hayvan telef olur.

29-12-1997 yılında Barzani'nin içinde bulunduğu bir konvoy güvenliğini alan bir peşmerge grubu, kampın içinden geçerken kampı yaylım ateşine tutar. Bu katliamda Welat Yusuf ve Osman Sadık ismindeki yurtseverlerimiz şehit düşer, Mehmet Dewreş, Sebih Yusuf ve Şehit Welat'ın kızkardeşi iki kişi daha ağır yaralanır.

01-01-1998 yılında Dublin ve Ankara toplantı kararları alındı, amaç özgürlük savaşını engellemekti. Bu anlaşmalarda kampın üzerine de bazı anlaşmalar var, işin içinde ABD, İngiltere, TC, KDP, YNK yer alıyor. Bu anlaşmanın zemini 14 Kasım'da atılmıştı. 1998 yılının birinci ayı itibariyle yine Ninova kampı gündemdeydi. Türk devleti ve işbirlikçiler kamp hakkında şöyle düşünüyordu. "her ne kadar bu 4 yıl içinde onları öldürüyor, mallarını talan edip bir çok kez ekonomik ambargolarda koymuşsak da onlar davalarından geri adım atmadılar, dağılmadılar. Dolayısıyla bunun yerine büyük güçlerle etraflarını kuşatalım ve hücum edelim, teslim olan olur, teslim olmayanları katliamdan geçirelim" derler.

11-02-1998 yılında bu amaçla kampın dört bir yanı kuşatıldı, bunun üzerine kamp yönetimi talimat geldiği zaman halkın hiçbir eşyasını almadan kampı terk etmesi yönünde uyardı.

13-02-1998 yılında Ninova kampındaki çocuk, kadın, ihtiyar, sakat herkes yürüyüş haline geçti, yeni hedef Irak idi. Şimdiye kadar kendi topraklarında göçmen olan halk artık yönünü başka yere çevirmiş, Irak'ın güneyine doğru

harekete geçmişler, yeniden özgür vatanlarına kavuşmak için göç yoluna düşmüşlerdi. Her ne kadar bir çok zorluk yaşanıyor, zayıf kişilikler çıkıyorsa da katliam komplosu direnişle boşa çıkarılıyordu. Bu şekilde halk yürüyüşüne devam etti, tüm çadır ve eşyalarını bırakmışlardı. Herkes sadece omuzuna alabileceği kadar yük almıştı; bazıları elleriyle yaptıkları arabalara eşyalarını yüklemişlerdi, bu arabaları büyük bir gürültüyle asfaltın üstünden çekerek getiriyorlardı. Herkes yürüyor, yürüyenlerden bazıları ara sıra durup, yürüyen kalabalık manzarayı seyretmekten kendilerini alamıyorlardı. Bazıları eşyalarını, sahip oldukları keçi, kuzu ve ineklerine yüklemişlerdi, yüklü hayvanlar bazen yüklerini düşürüyor, bazende sahiplerinin elinden kaçıyorlardı. Kadın, erkek, genç, ihtiyar, sakat ve 5 yaşındaki çocuk dahi omuzlayabileceği kadar yük almıştı, ağırlığı kadar yükünü taşıyan karınca misali herkes yükünü taşımaya başlamıştı. Bağırış ve haykırışlarla yürüyüş devam ediyordu, ayak sesleri, arabaların sürüklenme sesleri, ova ve vadileri dolduruyor, çeşit çeşit uğultulardan adeta yer gök inliyordu. Bu sırada yürüyüşün ön kısmı Saddam'ın sınır askerleriyle karşılaştı, askerlerle halk arasında taş ve sopalarla çatışma başlamıştı. Saddam askerlerinin direnmesine rağmen halkın yarısına yakını sınırı geçiyordu, öbürleri sınırın bu tarafında kalmıştı. Bu bekleyiş sabaha kadar da devam etti, gün başlayınca sınır askerlerine takviye geldi. Saddam'ın askeri komutanlarından biri şu açıklamayı yaptı; "sizi sınırın öbür tarafına geçirtmeyeceğiz, bize emir gelmeyene kadar burada bekleyeceksiniz" Sonrasında yağmur, kar yağmaya, fırtına esmeye başladı, iki gün bu fırtına sürdü, çok soğuk bir hava vardı; ne ateş, ne de duman.. Yemek ve içecek vardı. Yüzlerce aileye sadece iki çadır vardı, bu çadırlara da çocuklar girmişti, birisi içeri girdiğinde içerisi o kadar kalabalık oluyordu ki giren bir daha geri çıkamıyordu, iğne atsan yere düşmez sözünü doğrular derecesinde yer gerçekten hiç yoktu. Çocuklarda yağan kar ve yağmurun önündeydiler, çocuk ve ihtiyarların yaşamı tehlikeye doğru gidiyordu. Durum o kadar kötüydü ki kelimelerle ifade edilemiyordu. Nihayet 20 gün sonrasında Saddam hükümeti halka biraz yiyecek getiriyordu, fakat bu da halka yetmiyordu, buna rağmen halk tüm zorlukların bilinciyle bu zorlu şartlara rağmen dayanmasını biliyordu.

Tüm bunlara rağmen ihanetçi güçler silahlı saldırılarına da devam ediyordu, son zamanlarda üç kere suikast ve saldırı şeklinde kampa yönelimleri oldu; Meryem Ahmet isimli bir kadınla iki çocuk ağır yaralanmıştı.

03-03-1998 yılında Ahmet ve Mehmet Hilalli isminde iki kardeş yakacak için odun kesmeye gittiklerinde hainlerin pususuna düştüler, iki kardeşin kesilen başlarını beraberinde getirmişlerdi, daha sonra öğrendiğimize göre kesik başlar TC'ye para karşılığında satılmıştı, bu korkunç vahşet nerede görülmüştü? Hitler bile Yahudilere böyle davranmamıştı, bu iki sevilen insanın cansız bedenleri ise olay yerinde bırakılmıştı, bunu unutmak mümkün değildi. Bu iki kardeşin başsız bedenleri 3 Ocak 1998 yılında bulunarak cenazeleri Sedare yakınlarına toprağa verildi.

Ninova kampı terk edilirken göçmenler bir çok eşyasını yerlerinde bırakmıştı. Çevrede bulunan Günde Memo, A. Kerim ve Museka(Farıs Ağanın köyü) bu eşyalar üzerine birbirlerine düşerler, aralarında büyük çatışmalar çıkar. Günde Memo köyü yakılır, çatışmalarda 10'u aşkın kişi öldürülür, onlarcası da yaralanır. Günde Memo köyü Nehdare kampına sığınır, sığınan köylüler kamp tarafından sahiplenilir ve yaraları da tedavi ettirilir.

Ninova kampı yeri eski çatışmalar(İran, Irak, KDP) nedeniyle mayınlanmış bir bölgedir, bir çok su çeşmesi bu mayınlı yerin içindedir, yine hayvanlar için gereken otlu bölgeleri yakmak için çalı çırpı yine bu bölgededir. Bu sebeplerle her gün bir mayın patlamasıyla kolların ya da ayakların kopması alışık bir olay gibi oldu. Şimdiye kadar 20 kişiden fazla insanımız bu mayın patlamaları sonucu şehit düşmüştü. Kampın Mahmur'a yerleşmesi beraberinde mülteci halkına yeniden bir sürgünü yaşattı, halkın bağrına zehirli bir hançer gibi vurulmuştu. Çok kötü şartlara karşı karşıyaydık, yaşam gitgide zorlaşıyor, insanlarımız yaşadıklarına da binbir pişman oluyordu, üç önemli sorunda hepimizi çok uğraştırıyordu.

1-Aşırı sıcaklıklar, toz ve rüzgarın sürekli artarak burayı adeta cehenneme çevirmesiyle

2-Akreplerin özellikle zehirli akreplerin öldürme vakalarından dolayı herkesin geceleri korkudan uyku uyumasına sebep oluyordu.

3-Su sıkıntısından dolayı çocuklarda ölüm artışının hızla yükselmesi yaşamı zorlayan en önemli üç sorundu.

Öncelikle bu zorlu yaşam koşullarında mülteci halkımız çöl fırtınalarıyla karşı karşıya kalıyordu. Rüzgarla gelen çok şiddetli çölün getirdiği toz fırtınası vardı. Bu tozlar tüm kampı adeta sarıya boyuyordu, çocuklar sabah uykudan kalktığında battaniye ve yataklarının üzerinde kalın bir toz tabakasıyla uyanıyordu, su sıkıntısı nedeniyle de ne yüzlerimizi, ne de battaniye ve yataklarımız gibi yaşadığımız yerleri yıkayabiliyorduk. Sıcaklıklarda hem gece, hemde gündüz o kadar çoktu ki gece kimse sıcaklıktan yatamıyordu. Rüzgarın etkisiyle o sıcaklıkta yorgan üzerimize çekince çok terliyor, adeta boğuluyorduk, yorganı çekmesende tozdan çamur haline geliyordu. Sıcaklıklar o sıra 48 dereceydi, tabi böyle bir durumda insan nefes alamıyor, ihtiyar ve çocuk ölümleri ortaya çıkıyordu.

Kampımızda ne çadır, ne de bildiğimiz haneler vardı, ailelerin %10'nun da çadırlar vardı, diğerlerinin tümüde çadırsızdı, açıkta kalanlar sıcaklıklardan ve tozlardan korunmak için parça naylonlarla kendilerini tozdan ve sıcaklıklardan korumaya çalışıyorlardı, ama buna rağmen naylonlardan dolayı sıcaklıktan korunamıyorduk, ancak tozlara karşı korunabiliyorduk. Kendimizi koruyabilecek tek şey yanımızdaki bu parça naylonlardı. Bazen şiddetli rüzgarlar geldiğinde elimizde tek kalan bu naylonları da havaya uçuruyor, gözden kaybediyordu. Yine bu sıcaklıklarda bazı naylonlarda tutuşup yanıyordu, şiddetli rüzgarların gelmesiyle de ateş daha da büyüyor, naylonlar ya yanıyor ya da

havada uçup kaybolup gidiyordu. O süreçte çıkan bu naylon evlerin yangınında üç çocuk ve dört ana yaşamlarını kaybediyordu, yine bu şiddetli rüzgarın gelmesiyle 13 çocuk daha nefes alamadıkları için yaşamlarını kaybediyordu. Bu şiddetli sıcaklarda doktorların teşhisine göre 24 çocuk susuzluktan dolayı boğazı kuruyup yaşamlarını kaybediyordu. Bu çocukların trajik durumları hastanede yapılan otopsilerinden sonra ortaya çıkıyordu, yapılan otopsilerde barsaklarının kuruduğu ve ölümlerin bundan kaynaklandığı yine hastane doktorları tarafından bizlere söylenmişti. 7 Haziran ve 22 Haziran arası meydana gelen bu ölümler kampı adeta çocuk mezarlığına çevirmişti. Çocuk ölümleri trajedisi asla unutulmayacak, bu iki haftaya çok acıklı bir şekilde damgasını vuracaktı.

ikinci sorunda bu zehirli akrep saldırlarıydı. Bu zor yaşam koşulları içinde akreplerde artık saldırıları duran KDP'nin içteki zehirli küçük yaratıklarıydı, adeta ölüm makinasıydı bu akrepler. Belki de kamp tarihinin sadece çocukları değil, yetişkinlerini de korkutacak KDP'den sonraki ikinci acımasız yaratıktı. Sıcaklık, toz derken birde zehirli akrep saldırıları ölümlere neden oluyordu kampta. O kadar çok akrep vardı ki kampta hangi taşı kaldırsan, her yerden onlarca akrep çıkıyordu, kampta onbinlerce delikten çıkıp insanlara saldırıyordu, gece kimse bu zehirli akrep korkusu yüzünden yatamıyordu, küçük çocukları olan aileler bundan daha çok korkuyorlardı, çünkü küçük çocuklar akreplerden kendilerini koruyamıyorlardı. Zaten ölümlerde en çok küçük çocuklarda gerçekleşmişti, yaşları 0 ile 9 yaşına kadar olan çocuklar bu zehirli akrep sokmaları yüzünden yaşamlarını kaybediyorlardı. Geceleri 30'a yakın çocuklar bu zehirli akrepler tarafından sokuldu, bu akrep sokmalarından dolayı akrep zehirine karşı iğne olmadığı için çocuklar ölmeye başlamıştı. Tam olarak 15 çocuk akrep zehirlenmelerinden yaşamlarını kaybettiler. Bunlarda Haziran ayı içerisinde meydana geliyordu, tabi akrep zehirine karşı ne iğne, ne ilaç vardı. Arkadaşların BM'ye ve ilgili kurumlara başvurması ve kamuoyuna açıklamasıyla ilaçlar gelmeye başladı, fakat ilaçlar az gelmişti, buna rağmen ölümleri biraz engelleyebildi, ama akreplerin saldırıları yine devam ediyordu, korku hala halkta vardı. Çocuklardaki artan ölümlerle ve her an yaşanılan akrep korkusuyla durumun böyle gitmeyeceğini anlayan halk bu sefer zehirli akreplere karşı genel bir seferberlik başlattı. "APO'nun küçük generalleri" olan kampın küçük çocukları ve 7'den 70'e herkes topyekün akreplere karşı mücadele seferberliğini başlattılar. Bu seferberlikte gerçek anlamda zaferi de çocuklar elde etmişti, en büyük akrep temizliği operasyonundan çocuklar diğer kesimlerden daha fazla başarılı çıkmışlardı, bu büyük zafer onlarındı, çocuklar sabah uykudan kalkar kalkmaz ellerine demir şiş alıyor, öbür elinde de bir bidon gazla ekrep deliklerini aramaya başlıyordu. Bulunan bu deliklere önce gaz dökülüyor sonra akrepler kaçınılmaz bir sonla şişlenerek öldürülüyordu. Her bir delikten bazen 20, bazen 30, bazen de 80 tane akrep çıkarılıp öldürülüyordu. Bu başarılı eylemi yapanlar hep o kampın küçük sevimli çocuklarıydı. Önderliğin "kamp çocukları benim çocuklarımdır" sözü bu başarılı akrep operasyonuyla çocuklar

şahsında hayat buluyordu. O "küçük generaller" sayesinde halk daha sonra büyük bir nefes alıp rahatlayacaktı. Kampımızın özgürlük çocukları akreplerle savaşın sonucunda kazanan taraf olmuştu. TC'nin gerilla karşısında sonuç alamayan başarısız operasyonları, akreplere karşı başarılı operasyonu yapan Başkan APO'nun küçük generallerinin zaferi karşısında adeta küçülüyordu. Bir çocuk kadar beyni olmayan bu terörist devletin yaşadığı çıkmazın sonucunu yaptıkları operasyonun yönteminin yanlışlığının farkında olmadan kendi halkını da yok oluşa götürdüğünün bilincinde olabilirmiydi acaba? Ben inanmıyorum ama inandığım bir şey varsa askeri operasyonlar yerine siyasal diyalog, daha çok demokrasi gibi siyasi operasyonları denese kampın bu çocukları kadar başarılı olacaktır. Gerilla akrepten daha tehlikeli olan TC'ye karşı, çocuklarda diğer hayvanlardan daha tehlikeli olan akreplere karşı büyük zaferi işte böyle kazanmıştı.

Kampımızın özgürlük çocukları akrep operasyonu sonucunda kazanan taraf oluyordu. 1.5 yıl sonra akrep operasyonu bittiğinde artık akrep kampın o korkunç kabusu olmaktan çıkacaktı, bu çocuklar sayesinde kampta her vakit rahat rahat uyumaya başlamıştık, yine onların sayesinde binlerce insanın ölümüde engellenmişti. Zaten KDP tarafından buraya getirilişimizde kamp halkının akrepler tarafından bitirilip kampın tamamen insansızlaştırılmasıydı, ama çocuklar düşmanın bu oyununu da bozmuştu.

Üçüncüsü bu alanda çok düz bir alandı ve çok daha genişti, Mahmur bölgesinin ucu bile gözüküyordu, tabi bu alanda bir damla su bile bulamıyorduk, içmek için suyu Musul'a giderken Zap köprüsünden alıyorduk. Burada içme suyu hiç yoktu, bu nedenle mülteci halkın en önemli sorunu suydu. Kampa gelişimizle Irak karakollarındaki askerler su tankerleriyle halka su getiriyorlardı, ilk önce su bu askerler tarafından getiriliyordu. Irak askerleri de aslında perişan haldeydiler; açtılar, ekmekleri, yiyecekleri bazen yetmediği için köylerden ve bizlerden alıyorlardı. Bu zorluklara rağmen Irak askerleri kampa tankerlerle su getiriyorlardı, sonrasında ise Irak hükümeti suyu getirdi, zaten Irak generalleri bizleri gördüğünde "PKK ve Abdullah Öcalan'ın başımızın üstünde yeri var" deyip bizlere saygı gösteriyorlardı. Su tankerleri kampımıza bir gün geliyor, iki gün gelmiyor; ya da üç gün geliyor sonra üç gün gelmiyordu, çok düzensizlik vardı, herşey iyice karmakarışık olmuştu. Bazen su tankerleri herkes sabah uykudayken, bazende gece karanlığında geliyordu. Su tankerlerinin gelmesiyle herkes su almak, çocuklarının ölmesini önlemek için tankerlere doğru bir serhıldan başlatıyordu. Suya gidilirken yoksul ailelerin büyük çoğunluğu susuz kalıyordu, tabi kurnazlıklarda ortaya çıkınca bir çok ailede susuz bir şekilde geri dönüyorlardı. Tankerlerden su almak aslanın ağzından lokma almak gibi bir şeydi, itişme kakışmayla halk adeta bilinçli bir şekilde birbirlerine düşürülmek isteniyordu, bu da bir düşman politikasıydı. İnsanın en ihtiyaç duyduğu şey olan su, şimdi düşmanın elinde kamp insanlarına karşı bir silah olarak kullanılıyordu, halk su yüzünden birbirlerine düşürülmek isteniyor, kamp birliğini yıkmak

isteyen düşmana karşı bu koz çok basit bir durumla tekrar düşmanın eline veriliyordu, böylece kampın silah kullanmadan dağıtılması da kolay olabilecekti.

Bu zorluk ve kötü süreçler içinde bizlerde örgütsel çalışmalarımızı her şeye rağmen yürütüyorduk, hem karmaşık, hemde çok acı bir süreçti o sıralar. Ben o sıralar birinci semtte faaliyet yürütüyordum, o dönemki çalışmalarımızdaki en büyük sorun su sorunuydu. Aslında bir anlamda bu karmakarışık bir kalabalıkta insanların su mücadelesi, kendi çocuklarının susuzluktan ölmemesi için onlara bir yudumluk su götürmek istemiydi. Çocuklarının ölmemesi için anaların yarıştığı bir arenaya dönmüştü su tankerlerinin önü. Tabi düşmanda bu olayı bildiği için su sorununu çözmek istemiyor, adeta halkın birbirlerine düşmesini istiyordu. Bizler 17-18 arkadaşla semt çalışmalarındaydık, su tankerinin geldiği sıralar halka adaletli su dağıtmak, bu kargaşayı önlemek için yardımda ediyorduk, çok çaba veriyorduk, ama bir türlü sonuç alamıyorduk. Bütün kamp tankerlerinin önünde adeta hac mevsiminde müslümanların kutsal kabeyi tavaf ettikleri gibi etrafta dolanıyor, bir parça içme suyu evine götürmek için her yolu deniyordu, manzara korkunçtu; her yerden gürültülü sesler geliyor, uğultular havada birbirine karışıyordu. Tabi bizimde toplatılarımızda damgasını vuran temel sorun su sorunuydu. Bazı arkadaşlar toplantıda bunu dile getirirken bile ağlıyordu, çünkü herkesin bir çözümü olsada genelde bu kabul görmüyordu. Yani esaslı bir çözüm öneriside yoktu, tabi halkın su konusundaki hassasiyetine de yabancıydık. Herkesinde niyeti farklıydı, ne kadar birlik olsakta o eski Kürt kişiliğinin etkilerinden dolayı su sorununu çözmemiz engelleniyordu. Tüm semtlerdeki toplantılarda temel gündem su sorunuydu, tabi bu su sorunun giderilmesi için Karakoçanlı Rauf arkadaşla görüştük bu konuyu tartıştık ve çözüm önerisini ona sundum. Önümde her ailenin listelerini yapıp nüfus başına birer teneke su verecektik, böylece sorunda çözülecekti. Kampımız 4 semtten oluşuyordu, her semtte 4 mahalleden oluşuyordu. Arkadaşlarda benim önerimi desteklemişlerdi, fakat fazla destek gelmemişti. Semt semt su tankerleri geliyordu, ben hazırlıklarımızı yapmıştım, bu önerimin başarılı olması için hazırlıklarımız tamdı. Tanker birinci semte gelince bu sefer diğer semtlerin insanlarıda geldi ve ortalık kıyamet gününe dönüştü, çok kalabalık vardı, bende birinci semtin üçüncü mahallesine gelen bu suyun dağıtılacağı aileler listesini hazırlamıştım. Hemen su tankerinin üzerine çıkıp durumu halka anlattım. Halkın büyük çoğunluğu bunu tabiki kabul ederek alkışladılar, böylece birinci semtin üçüncü mahallesine gelen suyu dağıtmış olduk, tabi su sorunuda çözülmüş oldu. Bundan sonra da bu önerim uygulanmaya konuldu ve su dağıtımında adaletisizlikte giderilmiş oldu.

Tabi proje hayata geçmeden önce semt kurumlarıyla her gece nöbet tutuyorduk. Akrep sokmaları ya da farklı bir olayı engellemek için sürekli geceleri nöbet tutuyor, içlerinde geziyorduk. Bir gece ben nöbet tutarken yaşlı bir ana bağırarak uykudan kalkıp su geldiğini sanarak koşa koşa yola çıktı, bizde bu duruma şaşırmış ona doğru koşmuştuk. Anaya “sana ne oldu?” dedim, o da

hala uykulu uykulu "hani tanker?" dedi. Ben çok şaşırmış ve üzülmüştüm, hemen onun elinden tutup onu evine götürdüm, çok üzücü bir olaydı ve bu olaydan bende çok etkilenmiştim. Böyle benzeri iki olay daha yaşanmıştı, bende o sıra çok etkilendiğim için ağlamıştım, artık su sıkıntısı analarımızında aklını başından alıyor, insanların psikolojisini bozuyordu. Bu tür acı olaylar bu sorunun çözüm projesini ortaya çıkartan tek nedendi. Tabi bu çözüm projem çok eleştirilmişti, onlar projemi kendi alanlarında uygulamayınca çok karışıklık çıkmış, insanlar su için birbirlerine girmişlerdi. Biz ise bu uygulamayı kendi alanlarımızda başarıyla sürdürüyorduk. Daha sonra yavaş yavaş başkalarıda bu projemi uygulayıp başardılar, kendi semtlerimizde su sorunu çözüldüğü için tekmillerden rahat çıkıyorduk, ikinci, üçüncü ve dördüncü semtlerde bu proje uygulanmadığı için hep sorun çıkıyordu, sadece bizim semtimiz yani birinci semtte su sorunu çözülmüştü, daha sonra ikinci, üçüncü, dördüncü semt yönetimi büyük tepkiler alınca projemi burada da uygulamaya koydular, bizden bu proje hakkında bilgi aldılar, bu tabi beni çok sevindirmiş, kampın su sorunu da bir kabus olmaktan çıkmıştı.

MESAJIM:

Özellikle devlet kurum ve şahıslar kendilerini insanım diyen ve insan haklarına sahip çıkan ve saygı duyanlara...

Kürt mültecilerinin özellikle en son Mahmur mülteci kamp halkının üzerine yapılan ve yaşanan her türlü zorluklar; öldürme, kaçırma vb. durumlarınının gerçeğini görmek, duymak ve sesini yükseltmek için kişisel olarak mesajımı vermek istiyorum.

Bildiğiniz gibi 1990 ile 1992-94 tarihlerinde Türk devlet güçleri 4 bin civarında Kürt köylerini yakmış ve burada yaşayan Kürtleri yerlerinden göç etmesine sebep olmuştur. Milyonlarca Kürt insanımız çeşitli şehir ve ülkelere de göç etmek durumunda kalmışlar ve binlerce yıldır yaşadıkları yerlerinden ağır baskı ve işkence sonucu büyük bir çoğunluğunun mülteciliği tanınmamış, sadece Güney Kürdistan'a göç eden Kürtlerin Zaxoda başlattıkları açlık grevi sonucu siyasi mültecilik hakkını BM'den koparark mülteci olmuşlardır. Bu mültecilik koşullarında da her türlü zorluklar; yoksulluk, açlık, sefalet ve dünyada eşi benzeri görülmemiş bir şekilde acılar çekmiştir. Özellikle Türkiye'nin Botan eyaletinden Güney Kürdistan'a göç eden mültecilerin çeşitli ve değişik yer ve kamplara taşınmanın ardından her türlü şiddetli saldırılara maruz kalmışlar, yoksulluk ve sefalet içinde ambargo üstüne ambargo uygulanmıştır. Öldürme, kaçırma, yaralanma vb. gibi yerli işbirlikçilerin ve bölge devletlerin baskı ve sömürüsü mültecilerin üzerinde devam etmiş, halende devam etmektedir.

Türk halkının duyarsızlığına karşılık onlara da sesleniyoruz! Reber APO'nun herkesin önüne koyduğu "Demokratik Konfederalizm" projesi yalnız Kürt halkı için değil, aynı zamanda Türk halkının özgürlüğü ve zenginliği olacaktır. Yine

de Kürt halkının özgürlüğü için 30 yıllık amansız savaşla mücadele sürdürülüyor. Kürt halkı yalnız acıyı çekmemiştir, Türk halkıda payını almış ve acıyı hala da çekmektedir. Neden Türk asker anaları Kürt gerilla analarının barış ellerini tutmuyor, bu kirli savaşa o da alet oluyor? Bu savaşı durdurmak, Türk asker analarının gözyaşları dökmemesi için kilit nokta asker analarının bu kirli savaşa hayır demesi, savaşa karşı olmasıdır. Türk demokratik emekçi halk, kurum ve kuruluşlar Kürt halkıyla birlik ve beraberlik içinde akan kanın durması ve özgür ve eşit birliktelikle anlamlı bir yaşam için demokratik bir birliktelikle mücadele etmesi gerekmektedir.

Kürt halkına mesajım ise şudur; tarihi sorumluluk görevlerini mekan ve zaman kaybetmeden yerine getirmelidir. Güney Kürdistan'da Hewler ve Süleymaniye kentleri ve bölgelerinde tarihi bir fırsat anlamında bir Kürt oluşumu gerçekleşmiştir. Bu tarihi fırsatın elinden kaçırılmaması ve korunması için oradaki iki Kürt partisi olan KDP ve YNK yalnız kendini düşmandan koruma gücünde değildir. Bilindiği gibi düşman her türlü oyunları oynayıp Kürt hareketini yok etmek için büyük bir çaba göstermektedir. Kürt özgürlüğü için diğer güçlerden kurtuluş beklemek yerine kendi özgücünden almak en doğrusu olacaktır. Özellikle Önderliğimiz esaret altındayken helen sizler kendinizi düşmana dayatıyorsunuz. Ve önderliğimizin özgürlüğü için halk kitlesi de ayağa kalkınca, sizler halkın iradesine rağmen Reber APO'nun özgürlüğüne engel oluyorsunuz, bu böyle olmaz. Eğer düşman Reber APO ve hareketi bitirirse şüphesiz sizlerde bitersiniz, oysa gücünüzü düşmandan değil özgücünüzden almalısınız, özgücünüzde Reber APO ve onun gerilla hareketidir.

Bizler Mahmur mülteci kamp halkı olarak gördüğümüz insanlık dışı uygulamalara rağmen bu çektiğimiz acıların hesabını bize bu saldırı ve baskıları yapan sözde Kürt etiketli gerici, ilkel milliyetçi partilerin boyunlarına utanç ve günah borcu olarak astık. Özgürlük mücadelemizin bir gün zaferle sonuçlanacağından büyük umut duymaktayız. Demokratik Kürt ulusu örgütlemesi demokratik Kürt ulusunu demokratik yöntemlerle daha ileri aşamalara götürmeyi hedefler. Kürt özgürlüğü Reber APO'nun özgürlüğüyle sağlanacaktır. **Bıjı Reber APO!**

Selam Ve Saygılarımla
TAHİR SİDAR

ZÜBEYİR ÇELE VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1973 Çukurca Gunde Jiyaniş'te doğdum. Okula gitmedim ama okur yazarlığım var. 4'ü kız, 4'ü erkek olmak üzere ailede 8 kardeşiz. Onlarda benim gibi okul okumadılar. Ben güneyde mülteciyim, onlar ise hala kuzeydeler. Evliyim ve 5 çocuğum var, ama bir tanesi 1998 yılında Mahmur'a ilkgeldiğimiz 6 ay sonrası aşırı sıcaklardan yaşamını yitirdi, henüz 6 aylıktı. Şu anda da kampta yaşıyoruz ve serbest işle geçimimizi sağlıyoruz.

1983'te mücadeleyi tanıdım. Devrimcilik o sıralar ilgimi çekiyordu, evimize de gerillalar geliyordu, partiyi de tanımıyorduk. Kendilerini bize tedbir olarak İranlı asker diye tanıttılar. Bir hafta sonra da 6 gerilla daha geldi. Bizden sığınak için kazma dürek istediler, bizde onlara verdik. Onlara kim olduğunu söylediğimde onlar PKK'li olduğunu söylediler. Öyle tanımıştık onlarla. Daha öncesinde Barzan ailesine de sempatimiz vardı, fakat gerillaların gidiş gelişlerinden sonra bizde etkileniyorduk, ayrıca onlarda Kürdistan için mücadele ediyorlardı, birde bizi ikna edebilmişlerdi. Üstelik hareketin kaynağıda kuzeyliydi. 1985 yılında artık bende arkadaşlara yardım ediyordum. Şerwan götürüyor, lojistik ihtiyaçlarını karşılıyordum. 1988 yılında Küçük Faysal isminde bir itirafçı hakkımda düşmana ifade vermişti, kendisi Diyarbakır sorumlusuydu. 80 yurtsever daha onun itiraflarıyla cezaevine girmişti. 1992 yılında yakalandığımda tekrar onu Diyarbakır cezaevinde görecektim tesadüfen, ama o itirafçılar koğuşundaydı.

1988 yılında hakkımda yapılan itiraflar doğrultusunda Çukurca'da tutuklanıp Amed cezaevine gönderildim. 12 gün işkencede kaldım, çok yoğun işkenceden geçmiştim,6 ay cezaevinde kaldıktan sonra tekrar serbest bırakıldım. 1992'de de bu sefer Newroz'da yine cezaevine girdim. Tekrar Diyarbakır cezaevinde gönderildim, burada 4 ay daha kalacaktım. 1993 yılında bu sefer Muş cezaevinde 7 ay kaldım, çıktıktan sonra askere gitmem gerekiyordu, fakat ben gitmedim. Tabi o sırada faili meçhullerde vardı ve karakol yüzbaşısı beni tehdit etmişti. Bana "Dosyamın artık bittiğini" söyleyerek beni üstü kapalı ölümle tehdit etti. Ben artık burada kalamazdım, bunu ailemede söyleyip onlara da kabul ettirdim ve arkadaşlara katılmaya karar verdim. Doğrudan Zap'a gelip arkadaşlarla tartıştım, ailemi anlattım onlara. Arkadaşlarda ailemide istediler. 21 Temmuz 1993 tarihinde ailemide alarak arkadaşların yanına geldik. Bir hafta Çiyaye Reş'te kalıp Duhok'a geldik; ailemle örgüt kanalıyla gelmiştim. Bir süre burada kalacaktım, sonrasında Duhok sorumlusuyla konuşup durumumu anlattım. Duhok peşmerge sorumlusu Temel Koçer'di, kendisi burada kalabilirsiniz, ama PKK'nin olduğu yerlere gitmeyeceksiniz" dedi. Bende ona "sende, onlarda Kürtlük için mücadele ediyorsunuz, niye onlara engel oluyorsunuz? Benimle PKK'nin bağlantılarını koparamazsınız, bir tek isteğim var, o da Suriye veya İran'a geçmeme izin verin yeter" dedim. O da bana doğru

gülümseyerek "madem sen Kürdistan'ın özgürlüğü için bu doğru şeyleri açıkça söyledin, bende silahını sana geri veriyor ve seni özgür bırakıyorum, artık özgürsün, sana engel çıkarırlarsa benim adımı söylersin seni engellemezler" diye cevap verdi. Tavrım onun hoşuna gitmişti. Açık açık PKK'li olduğumu söylemem onunda hoşuna gitmişti.

1993 yılından 1995 yılına kadar Duhok'ta kalmıştım. Artık Duhok yönetiminde arkadaşlara yardım ediyor, yaralı arkadaşları tedavi ettiriyorduk. 120 aile daha Duhok'a gelmişti. Bu arada Hamit isimli bir arkadaş KDP'liler tarafından kaçırılarak vahşice yakılıyordu, onun yanık cesedini ancak ayakkabısından tanımıştık. Kendisi milisti ve Geverliydi.

1994 yılı Newroz'un da kuzeyden gelen muhacirler Haftanin'de bulunan Behere kampına geldiler. Behere kampında 17 bin insan vardı. Buradaki halkı biz o süreçte Geliya Kıyamet ve Etruş kampına aktaracaktık. Behere kampı sınır alanında bulunuyordu. TC, bu kadar yakında Kürtleri istemiyor, bu kampın insanlarını PKK'yle ilişki kurmasını istemiyor, onları Irak içlerine sürmek istiyordu. KDP'nin amacıda sınırdan bunları çekmek ve kendi halkı içinde eritmekti. Her iki karşıt gücünde politikaları böyleydi. Behere, Haftanin'deydi ve arkadaşlara çok yakındı. Bu durum hem TC'yi, hemde KDP'yi rahatsız ediyordu. Kamp Behere'de kalsaydı ne TC, ne de KDP bundan çıkar sağlardı, oysa PKK komitelerle halkın dağılmasını önledi. Güçlü bir örgütlemeyle halkın dağılmasını, erimesini önledi.

Yine o süreçte KDP, Etruş ve Geliya Kıyamet diye iki kamp yaptı, ama kadro ve halk kaynaşmasıyla, eğitim devreleriyle bilinçlenmenin de önüne geçememişti. Diğer kamplarda olduğu gibi bu iki kampta da komiteler oluşturulup temsilciler çıkarıldı, artık kamp sahipsiz değildi, KDP'ye bu imkan bırakılmadı. Her iki kamp ve kampa ait kurumlar oluşturulduktan sonra bizler Duhok'ta o sıralar 120 aile olmuştuk. Duhok Mülteciler Komitesi'ne iki kişi olarak seçildik. Biri bendim, diğer arkadaşın ismi de Murat'tı. Geliya Kıyamet kampından gelen komiteyle biz Duhok BM temsilciliğine gittik, amaç kuzeyden gelen muhacirleri birleştirip siyasi mültecilik talebi için müracaat etmekti. BM'de buraya yardım verilmesini kabul etti. Zaten bu görüşme örgüt talimatıyla olmuştu.

O sıralar 1994 yılında 200 aile Çemço'ya gelmişti. Bir süre burada kalan aileler Şeladizi tarafına kamp şeklinde yerleştiler. Ben ve iki arkadaşta Şeladizi tarafına geçerek oradaki ailelerin temsilcileriyle görüştük. Bu temsilcilerden bazıları ağa aşiretinden gelen PKK'den kopuk kişilerdi. Bizlerle tartıştı ve KDP'lilere bizleri şikayet etti, bunun üzerine KDP'de bizleri yakalamaya çalıştı, bizlerde 4 kişiydik. KDP'liler bizleri çembere alıp, öldürecekti. Sipan arkadaş KDP'lilere "bizler resmi temsilciyiz, böyle yapamazsınız" dedi. Bu söz üzerine peşmergeler geri çekildiler. Bu komplonun temel sebebi arkadaşların 14 KDP'liyi öldürmesine misilleme olacaktı. Onlarda misilleme olarak bizleri öldürmeyi düşünüyorlardı. Sipan arkadaş daha sonra "buradaki halkı Geliya

Kıyamet ve Etruş kampına götüreceklerini" söyledi, fakat bazıları bunu kabul etti., bazıları da kabul etmedi. Kabul eden kesimi Soranlı bir bayan engellemeye çalıştı. Halkı Soran bölgesinde aşireti olduğu için oraya çekmek isteyerek halkı etkilemek istedi. Biz daha sonra bir iki kişiyle görüştükten sonra onların isteği üzerine arabaları getirttik, fakat kış ayı olduğu için kimse gelmedi. Bir ay sonra bu gerçekleşti. O halkın tamamını Etruş kampına getirmiştik.

Ben Duhok içi komitesindeydim. Burada hepimiz milislik yapıyorduk, çoğunluk ise pratik milislik yapıyordu. 1995 Çelik Operasyonu ve KDP savaşıyla Duhok'taki aileler KDP tarafından çıkarılmaya başlandı. Duhok'taki olanların çoğu Etruş'a gelmişti. Yaklaşık 40 aile Duhok'ta kalıyor, 5 ailede Etruş kampına geliyordu. Örgüt benim gelmeme izin vermemişti, çünkü hala çalışmalarım vardı, görevliydim. Ailemin sayısıda çok azdı. KDP o süreçte "BM ekmeğini yiyenler burada kalmasın" diyordu. Hatta bizim güneyli dostlarımızda bizimle beraber BM ekmeğini yiyor diye onlarda KDP tarafından çıkarılmak zorunda kalıyorlardı.

1995 Newroz'unda Çelik Operasyonu'yla KDP ve TC güçleri bizleri Duhok'tan çıkardı. Bizlerde tüm ailelerle birlikte Geliya Kıyamet'e gittik, Newroz'u da orada kutladık. Geliya Kıyamet kampı yönetimide hem Çelik Operasyonunu protesto etmek, hemde Newroz'u kutlama işini Duhok'ta yapma kararını almıştı. Geliya Kıyamet kampından Duhok'a bir yürüyüş düzenlenecekti. 200-300 kişi gece gidecekti. 300-400 kişide gündüz gidecek ve bir yürüyüş gerçekleştirecekti. Bende hepimizin birden yürüyüş yapmasına taraftım. KDP zaten istihbarat alırsa bizleri engelleyeceğini düşünmüştü. 22 Mart 1995 yılında Duhok'ta biz yürüyüşü gerçekleştirecektik. Duhok valiliği BM'ye yürüyüş yaparak TC ordusunun güneye girmesini protesto etti. Tabi etrafımızı hemen peşmergeler sararak bizleri çembere aldılar, sonra silahlarıyla bizleri tarama tehdidini yaparak bizleri öldüreceğini söylediler. Havaya korkutmak için ateş açmışlardı. Biz 200 kişiyle Duhok'ta yürüyüş yaparken yanımıza bazı Duhok'taki dostlarda katılmıştı. Geliya Kıyamet'ten 300 kişi daha gelip bize katılacaktı, fakat onlar KDP saytarasında peşmergeler tarafından engellendi. Bizlerde 5 saat oturma eylemi yapmıştık ve yolu trafiğe kapattık. Bu arada bizden bir temsilci ve Geliya Kıyamet kampından gelen temsilciyle birlikte Duhok BM güçleriyle görüşme yaptık. Görüşmede KDP'lilerde biz onlara görüşmelerimiz belirttik, bunları talep ettik, Onlarda "siz gidin kampınıza bizde sizin istediklerinizi kabul edeceğiz, yürüyüşünüzü kabul etmiyoruz, mültecilerin durumunu bildireceğiz" dedi. Bizde BM'ye görüşlerimiz ve isteklerimizle ilgili bir rapor verdik. Daha sonra bizlerde kampa gitmek üzere yavaş yavaş yola çıktık, fakat bundan sonra KDP'liler yürüyüşümüze katılıp bize destek veren Duhok'lu dostlarımızı tutuklayıp 6 ay hapse attılar. Daha sonra KDP Duhok'taki PKK'ye sempati duyan ve ona bağlı olan tüm yurtseveri Duhok'tan çıkarmak için karar aldı. Aslında örgüt Duhok'ta da yurtseverlerin

kalıp faaliyet göstermesini istiyordu, ama KDP'liler buna izin vermedi ve "PKK'ye bağlı hiç bir aile Duhok'ta kalmayacak" dediler.

O süreçte Duhok'ta KDP ve MİT istihbaratıyla bir patlama gerçekleştirildi. TNT patlamasıyla çok sayıda ölü ve yaralı oldu, bunun yanında çok büyük miktarda maddi hasar meydana geldi. Bu bomblamadaki amaç Duhok'ta bulunan yurtseverlere bir gözdağıydı. PKK'ye bağlı olan ona sempati duyanlara biz gözdağıdıydı, artık bizlerde kampa geliyorduk, fakat örgüt beni Geliya Kıyamet kampına göndermek istemiyordu, zaten ailemde Duhok'taydı. Benimle bir kaç arkadaşın daha Duhok'ta kalmasını istiyordu örgüt. Bizlere "KDP'den saldırı halinde misilleme yapmımızı, gerekirse evlerinizi değiştirmemizi" istiyordu. Sonraki süreçte 3 kadro ve 2 milis KDP tarafından yakalanarak hapse atıldı. Bizde bunu protesto etmek için açlık grevine başladık. Bizde Kürttük, niye bize karşı bu kadar düşmanlık vardı? Biz bunları kabul etmiyor, onlara 15 günlük açlık grevimizle yanıt veriyorduk. Tabi açlık grevini cezaevinde bulunan 5 arkadaş için yapıyordu. Halk zaten Duhok'ta kalmadığı için bu açlık grevine destek veremiyordu. O süreçte hem KDP, hemde Duhok'taki halk açlık grevi yapanlara çok şaşırıyorlar, "insan 24 saat bir şey yemezse ölür" diyerek açlık grevlerine anlam veremiyorlardı. Açlık grevindeki arkadaşlarda onlara "biz açlıktan sizlerde psikolojik korkudan öleceksiniz" diye cevap veriyorlardı. KDP ve onun sempatizanlarının söylediklerinin aksine açlık grevi 15 gün sürecekti. Daha sonra KDP açlık grevlerine son vermek için hapiste bulunan 5 arkadaşı 15 ay sonra serbest bırakıp Geliya Kıytamet kampına gönderdik. Açlık grevine giren 5 arkadaşın isimleri şunlardı;

1-Cuma Mardin(40)
2-Tekin Çukurca(25)
3-Hacı Çukurca(25)

Dördüncüsü ve beşincisi de kadroydu ama hatırlayamadım. Tabi bu arada KDP ve MİT'te bizleri arıyordu. O süreçte sık sık ailelerimizin olduğu evlere baskın yapıp bizi soruyorlardı. Benim gibi iki arkadaşın daha durumu öyleydi. Hamit isminde kurye bir arkadaş KDP tarafından katledilince artık kurye işi bana kalmıştı. Duhok insanı çok iyiydi, yurtseverleri daha iyiydi. Bir Duhoklu yurtsever bana çok yardımcı olmuştu. Ben onun vasıtasıyla Zap'a gitmiştim ve arkadaşlarla görüşmüştüm, oradaki işlerimi hallederek Duhok'a geri döndüm. O yurtsever hala beni bekliyordu yerinde. Derolak'a gelmiştim; Derelok, Amediye kazasına bağlı Zap alanında bir yerdi. Ben buradan daha sonra bir sahte kimlikle Duhok'a geçtim. Bir hafta sonra KDP ve PKK arasında savaş başladı. Bizlerde artık gizlenmeye ve buradan kaçmaya başlayacaktık. Ailelerde savaşın sürmesi halinde buradan çıkacaktı. Savaş biterse aileler burada kalacaktı. Ben o süreçte Geliya Kıyamet kampına geldim ve ihtiyaçlarımızı burada giderdik. Ailelerimizde Duhok'ta kalmıştı. Ben Geliya Kıyamet'te 25 gün kaldım.

Ağustos ayında ailemde yine o yurtsever güneyliyle birlikte Geliya Kıyamet kampına geldi, çünkü savaş iki ay sürmüştü, artık orada kalmak çok tehlikeli olabilirdi. Ailemle ben Etruş kampına yerleşmiştik. Örgütte beni milislik görevimden dolayı Geliya Kıyamet kampında görevlendirmek istiyordu, çünkü Geliya Kıyamet dağdaki arkadaşlara daha çok yakındı. Ailem ise Etruş kampında kalacaktı. O süreçte iki kamp aynı zamanda vardı. Biri Etruş kampı, diğeride Geliya Kıyamet kampıydı.

3-4 ay Etruş kampında kaldık. KDP Etruş kampına ambargo koydu, artık hiç yiyecek verilmiyordu, halk kendini savunmak zorundaydı, çünkü KDP insanlarımıza saldırıp katlediliyor, 4-5 bine yakın hayvanımızı da gasp ediyordu. Halk artık kendini savunmak için karşı tepelere milislerini konumlandırdı. Bu tepelerde üç milisimiz şehit düşmüştü. Şehit düşen milislerimizin isimleri şunlardı;

1-Ahmet Şıwedi

2-Muhammed Salih Hilalli

Üçüncüsünü de hatırlayamadım. Bir çok milisimizde yaralanmıştı. Tabi bizlerde KDP'lilere ağır kayıplar verdiriyorduk. KDP ise kaçırmalarına ve sivil insanlarımıza saldırmaya devam ediyordu, hem öldürüyor, hemde soyuyordu. Ambargo devam ederken bizlerde elimizde kalan hayvanları kesip yiyorduk, ama hep et yiyorduk. Ne ete atacak bir tuz, ne de ekmek yapacak unumuz, ne de şekerimiz vardı, çocuklar açlıktan otları yemeye başlıyordu. Kimse kamp dışına çıkamıyordu. BM "silah patlatırsanız buradan çekiliriz" diyordu, ama ambargoya karşı bir şey yapmıyordu, adeta KDP'yle birlikte hareket ediyordu. Zaten KDP'yle uzlaşarak onlarda bizleri PKK'den koparmak istiyordu ve bunu kendine amaç haline getirmişti. Örgütümüz ise silah patlatmamamız konusunda bizi uyarıyor, BM ve KDP'nin eline fırsat vermemizi istemiyordu. 4-5 ay erzakda kampa hiç gelmemiş, çocuklar artık ekmeğide unutmuştu. Bu süreçlerde KDP'liler de boş durmuyor ambargonun yanında talanlarına ve öldürmelerine devam ediyordu, ama bu ambargo halkı mahvetmişti, çok sıkıntı çekiyorduk. Bununla birlikte halk içindede bu ambargoya rağmen birbirlerine kenetlenme daha çok artmıştı. Herkes elindekilerini birbirleriyle paylaşıyor, birbirlerinden hiç bir şey saklamayarak büyük bir dayanışma örneğini yaşama geçiriyorlardı.

Tabi önceki süreçte ambargo zamanında kamp içinde açlık grevi olmuştu. 15 gün açlık grevide yapmıştık. Buna rağmen KDP bizi dışarıya bırakmıyor bizleri dünyadan tecrit ediyordu. Biz bunları protesto etmiştik. Tüm kampta bu açlık grevini desteklemişti, fakat savaş yüzünden açlık grevi 15 gün sonra bitirilmek zorunda kaldı.

Ambargo devam ederken bizlerde yürüyüş yapmıştık, savaşı protesto ediyor, Kürtlerin birbirlerini öldürmesini istemiyorduk, fakat savaş tüm alana yayılmış, kampın durumuda tehlikeye girmişti. Artık çoluk çocuk, kadın ve yaşlılardan oluşan yurtseverlerimiz yürüyüşe geçmişti. Yürüyüş sorasından KDP bizlere saldırmaya başladı; önce yürüyüş yapanları taradı. Yürüyüş kolunun en önünde

bulunan öğretmen kadro olan Jiyan arkadaşı katlettiler, 6 kişiyi de yaraladılar. İçlerinde kadın ve çocuklarda vardı. Hatta ailemden bir yengemde yaralılar arasındaydı. Büyük bir telaş ve korku yaşamış, şehitlerimiz ve yaralılarımızla başbaşa kalmıştık. KDP vahşetini bir kez daha kadın ve çocuklara saldırarak göstermişti. Sonrasında halk kampa geri dönmek zorunda kalmıştı. Askeri gücümüz yoktu, psikolojimizde kalmamıştı. Daha sonra cenazemizi ve yaralılarımızı da alarak kampa geri döndük. KDP silahsız yakalamıştı bizi, zaten silahta yanımızda yoktu. Örgüt zaten BM kararına uymuş silahı bizlere yasaklamıştı, ama KDP buna inanmıyor, bizlere silahlarıyla saldırıyordu. BM'de bu KDP vahşetine seyirci kalıyordu. Bizler cenazeyi daha sonra törenle toprağa verdik. Tabiki ardından hemen aynı gün tepedeki milis ve gerillalar misilleme amacıyla iki KDP aracına eylem düzenleyip aracını roketatarlarla imha ettiler. Tabi bu intikam eylemi halkımızda büyük bir coşku yaratmıştı. Dağdaki PKK komutanları da eylemi yapan milisleri kutladı. Tabi bu sefer KDP tepeye saldırdı ve üç milis arkadaş daha şehit düştü.

1-Muhammed Tahir Hilalli

2-Ahmet Derweşi

Üçüncüsünü hatırlayamadım. Bir milis arkadaşta yaralanmıştı, ismide Ahmet Kaligiydi. Tabi hemen tepe boşaltıldı, burada tekrar bir misilleme yapılmadı, ama diğer bölgelerde gerillalar misilleme yaptılar.

KDP bu sefer bununla yetinmeyip çobanlarımıza ve hayvanlarımıza saldırdı. Bizlerde KDP'ye karşı kampta mevzi yapıp nöbet tutmaya başladık. Erzaklarımız hiç yoktu, buna rağmen halk moralliydi, çünkü KDP'ye teslim olmamıştık. KDP'de bu moralimize şaşırıyordu. Kampta sadece az kalan eti yiyor ve mercimek çobasını içiyorduk. BM'de boş durmuyor ambargoyu haklı kılmak için bu sefer Geliya Kıyamet kampıyla Etruş kampının aynı yerde olmasını istiyor, dağdaki gerilla arkadaşlardan bizleri koparmak istiyordu. Geliya Kıyamet kampı dağlık arazideydi, Etruş kampı ise düzlükteydi. Yani Geliya kıyamet kampı dağdaki arkadaşlara daha çok yakındı. BM ve KDP'de bunu görüyor ve Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına aktarılmasını dayatarak dağdaki gerillanın kampla ilişkisini koparmak istiyordu. Hatta KDP Geliya kıyamet kampındaki erzakları da alıp yanlarında götürerek kamp insanlarının daha çok sıkıntıya girmesine neden olmuştu. 4 ay bu durum böyle devam etmişti. 5 ay sonrasında nihayet Etruş kampına erzak verildi, fakat Geliya Kıyamet kampına yine verilmedi. Aslında 5 ay Geliya Kıyamet için Etruş kampı erzakları kabul etmiyordu, fakat örgüt talimatıyla Etruş kampına "erzak alın, Geliya Kıyamet kampına yardım edin" deyince Etruş kampı erzak almaya başladı. Böylece bizlerde aldığımız erzakların yarısını gece karanlığında sıkıntıda olan Geliya Kıyamet kampına aktarıyorduk. Ekmekleri ve erzakları gizli gizli geceleri 40 ya da 100 kişiyle birlikte Geliya Kıyamet kampına götürüyor, kamp yönetimine teslim ediyorduk. Onlarda ev ev dolaşıp erzakları halka dağıtıyordu. Bu bir süre böyle devam etti, fakat Geliya Kıyamet kampında

da da 7-8 bin insanımız vardı, oldukça da fazla bir nüfustu ve bu böyle gidemezdi, bu sebeple örgütünde kararıyla ve halkın durumuda göz önüne alınarak Geliya Kıyamet kampınıun Etruş kampına aktarılması kararı alındı. Artık Geliya Kıyamet kampı da yerlerini boşaltarak Etruş kampına dahil oluyordu. O süreçlere çocuklarında ağızlarında bir slogan dolaşıyordu. Bu sloganı hala unutmamıştık. O süreçte çocuklarda KDP'nin vahşetinden ve hırsızlığından etkilenmişler ve tanrıya "yarabbi tu me ne ke bızın, de KDP me dızın" diyordu, yani "allahım beni keçi yapma, yoksa KDP çalar"

Tabi ambargo dönemlerinde açlıktan insanlarımız ağaç, otları bile yerden alıp yemeye başlamışlardı. Çok korkunç günlerdi o günler. Yani insanın kendisi aç kalsa neyse; çoluk çocuğuyla aç kalmak, anne, babayla, eşle aç kalmak çok daha korkunç bir şeydi. Böyle bir süreci yaşamış, onurumuzla teslim olmadan bu zorlu süreçleri de atlatmıştık.

Yine bu süreçlere kampta bir çadır evde yangın çıktı, çıkan yangın diğer çadır evlere de sıçrayınca yangın büyüdü ve 200 arası çadır ev oracıkta yandı. Kimse bu yangını nasıl çıktığını anlamamıştı. Hiç bir zamanda bu ortaya çıkmayacaktı bu yangının sebebi, herşey olabilirdi. KDP'ninde ya da varsa ajanlarında işi olabilirdi, ama kesin kanıt ortada yoktu. Tabi bazı ailelerde bazı çelişkilerden dolayı özellikle 10 aile kamptan ayrılıp bizden koptular. bir ay sonrasında ilginç olan Geliya kıyamette de böyle bir çadır ev yangınının çıkmasıydı. Ve yine 400 çadır ev yanınca kuşkular iyice artmıştı, tabi sonradan bu durum anlaşılacaktı. Yangından sonra bizden kopan bu 10 aileden biri olan bir kadın Türkiye'ye teslim olduktan sonra Türk basınıyla yaptığı bir röportajda "kamptaki yangından kendisinin sorumlu olduğunu ve çadırı kendi elleriyle ateşe verdiğini" söyledi. Böylece bu şüpheli yangınların çıkış sebebide anlaşılmış oluyordu. Bu kadın bizden kopan Osman Ziraviki'nin gelini oluyordu. Yangından 7 ay sonra çıkan bu gerçeklik hepimizi çok şaşırtmıştı.

Bu süreçte kampımıza yine KDP bir çobanımızı daha katletti haberi gelmişti. Ahmet Hilalli isimli bir çoban kampın hemen köşesinde KDP'nin silahlı saldırısıyla katledilmişti. 1996 yılına geldiğimizde 5-6 ay kamp biraz sakin geçmişti. 1995 yılına oranla sakin bir yıl geçiyordu, o sıra Hewler YNK'nin elinde bulunuyordu. Daha sonra KDP Irak ordusuyla Hewler'e saldırarak burayı YNK'den aldı. Tabi PKK'de bu saldırılarda taraf olmamıştı. Bu sebeple KDP'de kampa yönelik bir saldırısı bu 5-6 ay içerisinde olmamıştı. O sönemde kamp sakin bir süreci yaşıyordu, fakat 1996 yılının sonunda yavaş yavaş sessizlik bozularak PKK ile KDP'nin arası 1997 yılının 14 Mayısıyla bir savaş durumuna dönüşecek, kampa saldırılarda tüm hızıyla artacaktı. Bu savaştan kısa bir süre önce BM ve KDP savaş öncesi politik faaliyetlere girişerek önce kampa bildiriler dağıttılar. Bildiride "Etruş kampının tamamının boşaltılarak TC'ye teslim edilmesi ve halkın Türkiye'ye dönmelerinin sağlanması, bunun içinde kamp halkına yardımcı olacaklarını" söylediler. Bu tabiki kamp halkı tarafından tepkiyle karşılandı. Kamp halkı "siz dışarı çıkın, biz buradan gitmiyoruz,

Türkiye'ye dönmek istemiyoruz, BM görevini yapsın, insani yardımlarla uğraşsın, TC ve KDP'nin tarafını tutmasın" diyerek tepkisini göstedi. Hemen arkasından halk BM'nin olduğu yerde açlık grevini başlatınca BM'de kampı terketti. Bizler açlık grevi yaparken amacımız şuydu; bizler siyasi mülteciydik. Savaşla bizim ilgimiz yoktu, sivil insanların savaşla ilgileri olamaz. Bizler siyasi mülteciyiz ve ona göre davranılsın istedik, fakat BM'de, başkalarıda halka cevap vermedi ve halk bir ay sonra açlık grevlerini bitirmek zorunda kaldı. Kamp halkı sorunu, açlık grevleriyle çözemeyeceğini anlayınca bir karar alarak 1500-1600 kişiyle dağa gitti. Gare alanına kamptan 1500-1600 kişiyle yola çıkıldı. Tabi bu çıkışımız bütün dünya basın ve yayın organlarında verildi. MED TV ve gazetelerimizde bu haberi hemen verdiler. Tabi bu durum bütün dünyada bir yankı yarattı. Bölgedeki bütün çevreler bu duruma çok şaşırdılar, bizlere hakaret edenler dünyaya rezil oldular. Başımıza nelerin geldiğini böylece yanımıza gelen tüm dünya basın kuruluşlarına anlattık; "bizlere insan gibi davranılmadığını, sürekli imha edildiklerini ve adeta savaşın ortasında sivil kurbanlar olarak yok edilmek istendiğimizi" onlara söyledik. Bu dağa çıkış hamlesi halk hareketimzin en güzel eylemi olmuştu. Artık dünya bizi duyuyordu, yanımıza 15 yaşındaki çocukları da getirmiştik, sadece yaşlılarımız yoktu. Uğradığımız hakaretler ve imhalar artık dünya tarafından duyuluyordu. Bu bizim için yeterliydi.

Tabi dağda iki ay kalındı, daha sonrasında da gelenler vardı. Kampa geldikten sonra kampta toplantı yaptık. Savaş başlayacaktı ve KDP ile TC kampa saldıracaktı, bundan adımız gibi emindik. Bu sebeple hem örgüt hemde halk kampı boşaltmaktan yanaydılar, ama nasıl olacaktı? Örgütün istemi halkın bir kısmının Saddam'ın denetiminde bulunduğu Irak içlerine, bir kısım halkta Zaxo, Duhok gibi alanlarda akrabası bulunanların yanına gitmelerini ve burada toplanmlarını istiyordu. Halkın bir kısmı buna uyarken bir kısmıda aslında örgütten kopacak olmanın şüphesiyle kötü niyet taşımadan bu karara fazla katılmadığını sözleriyle belirtiyordu. Bu kısımdaki halk "biz nasıl Irak içlerine ya da Duhok, Zaxo'daki yerlere gidebiliriz. Biz örgütten ayrılmak istemiyoruz, burada kalıp direnmek, örgütten kopmak istmiyoruz" diyordu. Tabi akrabaları o yörede olan bir kısım kamp halkı aşağı yukarı 6-7 bin kişi Semele, Çıray, Dara Tüye'de kurulan kamplara gittiler. O sıralarda dört kampımız daha vardı. Tabi kamp denetimi KDP ve BM'ye aitti, ama mültecilerde bizim mültecilerdi. Bir kısım halkta Duhok, Zaxo, Amediye, Şeladizi gibi yerlere gittiler. Buralar kamp yeri değildi. Buraya da gidenlerin nüfusu binlerceydi, geriye kalanlarda Türkiye'ye gittiler. Türkiye'ye gidenler TC'den daha fazla KDP'den hakaretler görmüşlerdi. KDP'nin TC'den daha vahşi saldırdıklarına tanık olmuşlardı ve en az saldıran gücün bölgesi onlar için daha iyi olacaktı. Bu kamptan göçlerde bu temelde gerçekleşti. Yani en güvenlikli yer, en güzel yerdi onlar için. Bir kısım halkta Saddam denetimindeki Ninova'ya geçtiler, fakat bunlar örgütten kopmuşlardı. Benimde aralarında bulunduğum halk grubu ise Etruş kampında kalmıştı. Daha sonra örgütün vereceği talimatı beklemeye başladık.. Örgüt önce

YNK'yle Süleymaniye giderek oraya kamp kurma konusunda anlaşma yapmışlardı. Yani Etruş'ta kalanlar Süleymaniye'de kamp kuracaklardı, fakat YNK'nin TC ve KDP tehditleriyle anlaşmadan vazgeçmesi örgütü Irak Hükümetiyle Ninovada kamp kurmak için anlaşmaya yöneltti. Irak ile yapılan anlaşma sonucu bizler artık Ninova da kamp kuracaktık. Etruş kampnda o süreçte gidenlerden sonra 5 bin kişi kalmıştık, zaten gideceğimiz Ninova kampına bizden önce Etruş kampından gelenlerin sayısıda 5 bindi. bunlar aslında örgütten kopuk değildi. Örgüt talimatıyla buraya gelmişlerdi, ama artık kendilerine yer bulmak, Irak denetiminde yaşamak istiyorlardı. İşte Etruş kampnda gelecek olan bizlere de bu örgütten kopuk halkı örgütlemek kalıyordu.

Bizler artık BM'siz, kendi imkanlarımızla yarım saatte Ninova'ya gelmiştik, ama Etruş kampını tam boşaltmamız 4-5gün sürmüştü. Tabi bu kampa geldikten sonra BM'de yanımıza gelmişti. Mart 1997'de artık Ninova'daydık. Savaş çanları da yavaş yavaş çalmaya başlıyordu. Ninova, ne KDP'nin ne de Saddam denetminde bir yerdi, tampon bir alandı. KDP burada da bizi rahat bırakmıyor, saldırılarına ve soygunculuğuna devam ediyordu. Halkımıza her türlü zulum yaptı; öldürme, yaralama, gasp vb.herşeyi yapıyordu. Ninova kampında da bu zülumları yaşadık, çok şeyler yaşadık, çünkü o sıralar savaşta başlamıştı. TC gibi KDP'de PKK'den çok büyük darbeler alıyordu. 1995 ve 1996' yılında yediği darbeleri KDP hiç unutamıyor, PKK'ye ve ona sempati duyanlara acımasızca, canice saldırıyordu. 14 Mayıs 1997 operasyonuyla KDP TC ile birlikte PKK'ye karşı savaşımında tekrar ağır darbeler alınca bu sefer KDP hıncını, intikamını kamptaki sivil masım insanlardan almaya başlıyordu. Ninova'da o sıralar kampımızda 500-600 yaralı gazilerden olan kadrolar bulunuyordu. KDP'de bunları biliiyordu. Bir gün rastgele kampta tarama yaptı ve yoldan geçen iki insanımızı katletti, bu arkadaşlar asayişte çalışan arkadaşlardı. Bununla yetinmeyerek bu sefer hayvanlarımızı da gasp ettiler. Katledilen yurtseverlerimizin isimleri şunlardır;

1-Osman Hilal

2-Welat Hilal

Yine ardından bir çoban daha hayvanlarını otlatırken katledildi. Yine kamp halkına rastgele tarama yaparak halktan iki kişiyi öldürdüler. O sıralar halkta yürüyüş yapıyordu. Yine kampımızdaki iki milis Etruş yakınlarında gözaltına alınarak katledildi. ardından Ninova kampında iki kişi taş toplarken KDP'nin silahlı saldırısına uğradı; Hacı Süleyman isimli bir insanımız yaralanırken ismini hatırlayamadığım bir kamp insanı da şehit düşüyordu.

Bu arada 14 Mayıs operasyonuyla KDP ve TC Hewler'deki hastanemizde bulunan arkadaşlarımızın çoğunu katletmiş, bu zülüm yıllar sonra bile hiç unutulmamıştı. TC ile KDP arabalarına bu katledilen arkadaşların cenazelerini doldurarak Hewler caddelerinde halka ibret olsun diye teşhir etmişti. 30'dan

fazla arkadaş bu katliamda şehit düşmüştü. Kamptanda iki insan şehitler arasında bulunuyordu bu katliamda. Kampta şehit düşen iki yurtseverin ismi şuydu;

1-İsmail Kıyas Şırnaklı, 44 yaşındaydı.

2-Serbest Gabari Şırnaklı, 30 yaşlarındaydı.

Bunlar kayıptı ama büyük ihtimalle ikiside katledilmişti. Hewler katliamının sorumlusu KDP'li Sami Şengari'ydi. Yine Fıransu Herriri de bu katliamın sorumlularındandı. Bu ikili TC ile sürekli görüşmeler yaparak sonunda Hewler katliamının talimatını verdiler. Fıransu Herriri 1999 yılında Hewler mıntıkasında aracına atılan bixiwingle öldürüldü. Sami Şengari ise 2004 yılında Hewler'de kutlama sırasında 100 kişini öldüğü patlama sırasında ölenler arasında bulundu.

Tabi bu arada Ninova kampının karşısında bir tepe vardı. Bu tepede KDP ve TC askerleri bu yerden kampımızın haritasını yapıyordu. Amacı kampı tüm ayrıntılarıyla keşfetmek, daha sonra bir saldıryla ele geçirmekti. Bizler bu tepeyi ve peşmergelerle, askerleri çok net görebiliyorduk. Bize korku vermek istiyorlardı, niyetleri buydu. Zaten bizlerde yapılan anlaşma gereği silahlarımızı gizliyorduk. Tabi durumun tehlikesi anlaşılıyordu. Kampı dağıtıp daha sonra boşaltma niyetleri ve KDP'nin silahlı saldırıları, katliam ve gaspları yüzünden artık Ninova'da da kalmak imkansız hale geliyor, yaşam dayanılmaz oluyordu. O süreçte örgütünde kampı terkedip başka bir yerde kamp kurma kararı yavaş yavaş kulaklarımıza geliyordu: O sıralarda KDP, saldırılarını daha çok yoğunlaştırmıştı. Bu sefer kampa bir kilometre uzaklıkta bulunan Museka köyünden kampımıza havan topları atılmaya başlanmıştı. Bu havanlar yüzünden bir milisimiz yaralanmıştı. Bu tür olaylar artık sabrımızı da tüketiyordu. Sonrasında yavaş yavaş toparlanmaya başladık, çünkü TC ve KDP'nin ortak bir operasyonunun kampımıza olacağı haberini almışık. Gerçektende öyleydi. KDP ve aralarındaki TC askerlerinde bir hareketlilik vardı. Bizler tabi örgüt talimatıyla o akşam yanımızda sadece battaniye, tencere gibi temel ihtiyaç olan eşyalarımızı ve hayvanlarımızı da alarak çoluk, çocuk, yaşlı, ve kadın demeden yola çıktık. Bizler yola çıktıktan hemen sonra kamp milisler tarafından ateşe verilmişti. Eşyalarımızın büyük çoğunluğu o yangında kül olmuştu, amaç zaten eşyalarımızın ve bize ait hiç bir eşyamıın KDP'nin eline geçmemesiydi. Zaten 7 bin insan o gece yarım saatte bir tek kişi kalmayaak bir şekilde kampı boşaltmıştı. Kamp yönetimi de daha önce gideceğimiz yer konusunda da Irak hükümetiyle bir anlaşma yapmış, Irak hükümetinin denetiminde bulunan Nehdara alanına yerleşme sözünü onlardan almıştı. Bu anlaşmanın öncesinde aldığımız bir habere göere TC ve KDP, Irak hükümetine bizleri kabul etmeme konusunda bir anlaşma teklif etmişler, ama Saddam hüküneti bunu kabul etmemiş, bizlerle anlaşma yapmıştı.

Ninova çıkışından bir kaç saat sonra TC ve KDP güçleri kampa girdi. Yanan evler içinde aradılkarını bulamaynca çılgına dönmüşlerdi. Kamptan bizlerin

çıkışı ise tam isabet olmuş, TC ve KDP'nin işgal ve boşaltma planları boşa çıkmıştı.

Bizler artık Nehdara kampına gelmiştik. Saddam güçleri bizlerin buraya geçmesini engelliyor, mayınlı bi arazide konumlanmamızı istiyordu. Irak ile KDP arasında kalmış, sadece çantalarımızla buraya gelmiştik, hayvanlarımızda yanımızdaydı. Tabi biz Ninova'yı terk ederken Museka köyü ile Gunde Memo köyü bizim bıraktığımız eşyalar yüzünden birbirlerine girmişti. Bunlar birbirleriyle savaştılar, 4-5 insan bu kavgada öldü, onlarcası da ağır yaralandı.

Nehdara kampında hiç bir şey yoktu. Yağmur, çamur ve soğukta her türlü hastalığa yakalanmıştık; ishal vakaları artmıştı; çadırımız, battaniyemiz de yoktu, yağış altında barınamıyorduk; ne yiyeceğimiz ne suyumuz vardı. Ansıfni de hep mayınlarla doluydu, zaten BM hiç yoktu. Ne ağaç, ne de bir yiyecek vardı. O kış soğuğunda üstümüze atacak bir battaniyede yoktu.

Bu arada iki ihtiyar odun almak için kamptan biraz uzaklaşmıştı. Bunlar iki kardeşti. İki gün bunlar geri gelmedi, iki gün hep bunları aradık ama bulamamıştık. Sadam denetimindeki Yezidi bir köy çobanı bu iki ihtiyar kardeşin cesedini buldu ve doğrudan bize haber verdi. Bizlerde hemen cenazenin yanına giderek kafaları kesilmiş cenazelere rastlamıştık, şok olmuştuk, böyle bir vahşete hiç rastlamamıştık, hemen cenazelerimizi alıp kampa götürerek toprağa verdik. KDP'yi bir kez daha lanetlemiştik. Sonrasında bui ki yaşlı köylünün başları kesilerek para karşılığında Türk devletine teslim edilmişti. Bu kadar alçaklık olamazdı. Nasıl bir düşmanla yaşadığımızı, hemde Kürt olduğunu iddia eden bir sözde örgütle yaşadığımızı ben Kürt milliyetçisiyim diyen insanlara sorarım. Bu mu Kürtlük? Bu mu milliyetçilik? Bu mu KDP'nin adaleti? Artık her şeyi geçmişe oranla daha iyi anlıyor, Önderliğimizin ne demek istediğini daha iyi kavrıyor ve öylece Önderliğimize ve örgütümüze sıkı sıkı tutunmaya çalışıyorduk.

Biz Nehdara kampında toplam üç ay kalmıştık. Yönetimde, bizlerde burada kalamayacağımıza artık inanmaya başlamıştık. KDP'nin saldırılarını durdurmak için yönetimlerimizde Bağdat'taki yetkililerle görüşüyordu, ama kimse bizlere yardımcı olmuyordu. 10 kişi bir çadırda kalıyorduk, hatta 20 kişi bir çadırda kalanlar vardı. Bağdat'taki görüşmelerde kamp halkı için kesin bir çözüm bulunması için açlık grevine bile gidildi. Birileri bu halkı kabul etmeliydi. Nihayet Haziran 1998 yılında Irak hüküneti bizleri kabul etti, ama Saddam hükümeti bunu üç şarta bağlıyordu.

1-Irak halkının içinde siyasal faaliyet yapılmayacak(örgütlenme gibi)

2-Silah ticareti yapılmayacak

3-Irak asker ve komutanlarına rüşvet verilmeyecek.

Tabi bu şartlar kabul edildikten sonra belli olmayan yere doğru hareket edecektik. Kimse gideceğmiz yeri bilmiyordu. 6-7 saatlik arabayla yeni alana gelmiştik. Araçları da Irak hükümeti sağlamıştı, zaten yanımızda götürecek bir şeyimizde yoktu. Tabi bu taşınma işi 3-4 gün sürmüştü. Geldiğimiz yer toz

dumandan gözükmüyordu. İnsanlar arabalardan inmiyordu. Burayı kabul etmemede çok haklıydılar. Burası yaşanılmazdı; ne su var, ne de tozdan bir yer görülüyordu, bunun üzerine tekrar geriye dönüldü, bugünkü yerleştiğimiz noktaya gelerek konumlandık; burada da su yoktu, tozda çoktu, ama her yer öyleydi. Mecburen buraya yerleşmek zorundaydık. Naylonlarla kendimize barınaklar yapmaya çalıştık, başka hiç bir şeyimizde yoktu. Zaten elektrik, gazın adı bile hiç geçmiyordu. 6 aylık bebeklerin bile yerlerini çakmak ateşinin aydınlığıyla temizliyor, öyle yatıyorduk. Tabi çok sıcaklıklarda vardı, serinlenmek bile mümkün değildi. Susuzluktan artık kurumuştuk. 100'den fazla çocuk o süreçte susuzluk, sıcaklık ve gıdasızlıktan yaşamlarını yitirdiler. İhtiyar olanlarda artık dayanamıyorlardı. Tankerlerin getirdikleri su bile aşırı sıcaklıklar yüzünden ısınıyor ve azalıyordu. Tabi Mahmur'da Germav denilen bir su yeri vardı. Sağlıksızdı, ama içecek su buradan başka bir yerde yoktu. Su da kibrit suyu dediğimiz kükürt vardı, bu çok sağlıksızdı. Su yüzünden artık insanlarda çok değişik psikolojiler gelişmeye başlıyordu; suyu rüyalarında görüp çığlık çığlığa uyananlar, su geldi diye eline kova alıp söylentilere aldananlar çoğalmaya başlamıştı. Zaten kampımızın tek ama kükürtlü suyu olan Germav(sıcaksu) hayvanlarımızın ölümüne de yol açıyordu. Hayvanlar su diye içtiklerinde kükürtle telef oluyordu. Örneğin kampımızda bir at vardı; bu at bir gün germavdan su içtiğinde kükürtün de etkisiyle olduğu yerde kaldı ve bir daha da ayağa kalkammıştı. Bir çok insanımızda yaşamını kaybetmiş, bazıları da çok ağır hastalanmıştı. En çok ölümler çocuk ve yaşlılarda olmuştu. Zaten doktorumuzda, kampımızda bir taneydi. O da Alman asıllı Medya isminde bir arkadaştı; çok koşuyor, çok yoruluyor, bu nedenle de çok zorlanıyordu. Zaten ilaçta yoktu kampta, hatta eşya ve parada yoktu. Tam bir mahrumiyet yeri olmuştu Mahmur kampı.

O süreçte insanlar deyim yerindeyse darmadağın olmuştu. İş, güç, su, elektrik, eşya; yani yaşam için bile hiç bir şey yoktu, psikoloji desek o da hiç yoktu. Yani burada yaşam dayanılmazdı, kimsede buna inanmıyodu, örgütte zorlanmıştı. Artık hayvanlar bile seslerini çıkaramıyordu. Çok ilginç gelecek ama ne eşek anırıyordu, ne köpek havlıyordu, ne de horoz ötüyordu. Artık eşeğin sesini duyanlar bir an yaşamın burada da var olduğuna inanıyordu.Yani bir yaşamın oduğuna inanmaya başlıyorduk, çünkü büyük bir sessizlik vardı. Irak hükümeti de bizi gözden çıkarmış, "Ölürlerse ölsün yeterki başımıza bela olmasınlar" diyordu.

Çadır hiç yoktu zaten, sadece parça naylonlar vardı. Artık bizlerde 6 aylık, bir senelik bebekleri yaşatmaya çalışıyorduk. Öyle bir rüzgar esiyordu ki; ne naylon, ne de biz yerimizde durabiliyorduk. Bu olsa olsa fırtınaydı, herşeyimizi alıp götürüyordu. Kalın bir toz tabakası da oturduğumuz yerde kötü bir görüntü oluşturuyordu. Tabi durum halk içerisinde de büyük bir hoşnutsuzluğa sebep olmuştu. Halkta psikoloji artık kalmamıştı. Kayıplarda buna eklenince halkın bir

kısmı ayrılmaya karar verdi. Örgüt bu duruma hemen müdahale ederek "buradan başka gidecek yerlerinin olmadığını, burada yaşamamız gerektiğini" söyledi. Bunun içinde eğitim hazırlıklarına başlandı, ama önce kış hazırlıklarımnı yapmalıydık; araçlarımız hiç yoktu, fakat elimizdeki yük eşekleriyle barınak yapımı için çalışmalara başlayacaktık; derme çatma taşlarla, toprakla barınaklar yaptık, daha sonra yemek için gıda maddeleri aldık.

Bu arada kampta bazı trajik olaylarda oluyordu. Zine Cizre isimli bir kadın 2 ve 3 yaşlarındaki iki kız çocuğuyla birlikte çadırlarının yanması sonucu feci şekilde yanarak yaşamlarını kaybediyorlardı. Onları söndürecek ne suyumuz, ne de toprağımız vardı. Yangın sonucu her üçü de kül olmuştu. O süreçte bunun dışında kampta bir okul yapım seferberliği de başlamışı. Topraktan bloklar yapıp, okul duvarları ve odaları yaptık. 3000 öğrenci çocuklarımız vardı. Böyle 4 tane okul yapıldı, ardından Şehitlik Kurumu yapıldı. BM'de o sırada çimento veriyordu, halk ise her zamanki gibi çok büyük fedakarlık gösteriyordu.

Bu sıkıntılı günlerimizde bu sefer belkide başımıza gelebilecek en büyük felaket gelmişti. Önderlik 15 Şubat 1999 yılında uluslararası bir komployla yakalanıp Türkiye'ye teslim edilmişti. Artık kamp halkında psikolji tamamen tükenmişti. ilk iki haftaki şaşkınlık ve şok yerini hızlı ve seri bir şekilde eylemlere bırakacaktı.

Önderlik daha Suriye'deyken kampa "toplanın, bir konuşma yapacağım" denmişti. Hepimiz büyük bir heyecanla haflelerin kutlandığı yere toplanmaya başladık. Önderlik telefonla konuşmaya katılıp bizi kutladı. Tabi dört parçadan halk vardı. Mahur kampından, Kürdistan'ın her yerinden; baskılar yüzünden kaçanlar kampımıza gelmişlerdi. Önderlik bizlere "sizlerle hep birlikte olacağız, çok acılar, çok zorluklar çektiniz, nereden olursanız olun, devrim için yürüyün, mücadelenizi sürdürün" dedi. Bu konuşma bize büyük bir moral vermişti. Hepimiz sloganlarla mesajı kutladık.

Sonraki süreçlerde Önderlik yakalanmadan önce Mahmur halkı hep açlık grevlerinde, hep yürüyüşlerde, hep siyasi eylemlerdeydi. Serhıldanlar kampta boydan boyaydı. Ayrıca kamp komitesi BM'ye, Önderlik üzerindeki insan haklarının ve uluslararası komplonun adaletsizliğine müdahale etmesi için rapor vermişti. Tabi raporumuz Cenevre'ye kadar gitmişti. Her yolu deniyorduk. 3-4 ay süren açlık grevlerimiz olmuştu, çok kalabalıktı, 200 kişilik gruplarımız bile vardı. Halk bütün gün slogan atıyordu. Kürtler aslında en kötü günlerini, ama 7'den 70'e en aktif mücadelesini yaşıyordu. Dünyanın her yerindeki Kürtler Önderliğin esaretinden sonra tek bir yumruk olmuş, komploya karışan ülkelerin elçiliklerini yaşadıkları ülkede işgal ederek cezalandırmışlardı.Yine bu süreçte İran "PKK yöneticilerinden Cuma arkadaşın da yakalandığını" söyleyince Mahmur halkı tekrar ayağa kalktı. Artık yavaş yavaş sıranın diğer PKK yöneticilerine geleceğini hisseden halk tamamıyla PKK'ye katılacağı yönce karar aldı. Yürüyüşler ve açlık grevleri yaygınlaştı. 100'den fazla Mahmurlu genç partiye aktif olarak katıldı.

Tabi bu durumdan faydalanmak isteyenlerde olacaktı. Irak hükümeti, Önderliğinde yakalanmasıyla PKK'nin öfkesini KDP ve YNK'ye karşı yöneltmek isteyerek bir arkadaşa savaş şartıyla silah vermek isteyince arkadaş bu teklifi hemen geri çeviriyordu. O sıralarda zaten sömürgeci devletler ve onun işbirlikçileri olan ilkel milliyetçi KDP ve YNK gibi gruplarda parça Kürdistan'ın bağlı bulunduğu ülkelere giderek PKK'nin yerine tüm Kürdistan'a aday olma yarışına giriyorlar, adeta aç kurtlar gibi kazanımların üzerine oturmak istiyorlardı. Bunlar; İran'da, Suriye'de, Türkiye'de ihanet anlaşmaları imzalıyorlardı. Tabi bu devletlerin politikası da Kürdü Kürde kırdırıp Kürt halkının özgürlük istemini ve gücünü zayıflatma durumlarıydı. PKK bu oyunu görüyor ve Saddam hükümetinin savaş karşılığında silah önerisini geri çeviriyordu. Gözler ve yürekler yine Önderlikte, ondan çıkacak sözlerdeydi. Onun duruşu ve konuşması bizler için asıl olandı.

O dönemde Musul'a gitmekte bize yasaktı. Irak hükümeti bizi hastaneye bile bırakmıyordu, çünkü PKK'nin halk arasına karışmasından korkuyorlardı. Örgütlenmelerin olmasından korkuluyordu. 1.5 yıl biz böyle Musul'a gidip geliyorduk. 1.5 yıl Musul'a gidiş gelişte sorunlar oluyordu. Orada fazla dolaşamıyorduk. Sinan arkadaş onlara "niye böyle yaklaşıyorsunuz" dediğinde, onlarda "örgütleme yapıyorsunuz, buna izin veremeyiz" demişti. Hatta spor faaliyetlerine bile katılmamıza izin vermiyorlardı. Bir üst düzeyde kişi bizlere "burada sizle diyalog yapsak buradan 20 kişiyi örgütleyip dağa gönderirsiniz" diye kaygılarını Sinan arkadaşa belirtiyorlardı. "PKK'nin siyaseti tehlikelidir, altında kalamayız" diye ekliyordu. "ABD'liler buradaki Kürt örgütlerini destekliyor, sizlere de bu yüzden yaklaşamayız" diyorlardı. İşte Saddam hükümetinin yaklaşımı da buydu. Hatta kampın bu sıkıntılar içinde dağılacağını zannediyorlardı. Ama ne dağıldık, ne de KDP, YNK gibi talan, hırsızlık yapmıştık. Bu onların dikkatini çekmişti ve Bağdat ile Musul'a gitmemize sonra izin verilmişti. Saddamın askerleri artık bizlere saygı duyuyor, çok saygılı yaklaşıyorlardı. Bu hem sivil kesimde, hemde askeri kesimde böyleydi, hiç bir yerde ne aranıyor, ne bekletiliyorduk. Bütün bunlar Önderliğin doğru politikalarından kaynaklanıyordu. Önderliğe çok saygı duydukları için bizlerede karışmıyorlardı.

1999 yılının rahatsızlıklarından biriside kamp genelinde göz rahatsızlıklarının görülmesiydi. Coğrafya etkisinden dolayı yeşilliklerin ve değişik renklerin bulunmadığı bu kurak coğrafya yüzünden kamp insanlarının gözlerinde karanlıklar oluyor, insanlar görmede zorluk çekiyordu. Kamp insanlarından bazıları bu hastalık yüzünden gözlerini kaybetti. Bir yurtseverimizde iki yıla yakın süren tedaviyle gözlerini tedavi ettirmeyi nasıl olduysa başarmıştı. Gözlerini kaybeden yurtsever Sabri Nerwehi(42) isminde halktan birisiydi. Bunun yanında 1000'e yakın insanda gözlük takmak zorunda kalmıştı. Doktorlar bu göz bozukluğunu bulunduğumuz alanın coğrafyasından kaynaklandığını bizlere gerekçe olarak gösterdiler.

O süreçte Saddam hükümeti döneminde hiç ekonomik anlamda işte yoktu. Günde 1000 dinara iş vardı. İşte çok kazalar oluyordu, bunların hiç güvencesi yoktu, bu sebeple kamptan bu işlerde şehit düşenler olmuştu. Şehit düşenlerin isimleri şunlardır;

1-Sadık Hilalli(35)

2-Hacer Pirani(35)

İnsanlar 40-50 metre yerin altında çalışıyor; o derinliğe kadar satırla, kazmayla toprak atıyorlardı. Yani günde 1000-2000-3000 dinar içindi bütün bunlar. Yani yarım kilo biber parasıydı bu. Artık insanlar ne yapacağını bilmiyordu. Yani 250 gram domates parasına çalışanlar vardı, bu çok trajik bir durumdu.

2001 yılında KDP'liler bu sıralarda yine kampa korkunç bir oyun oynamak için hareket geçer. Cezaevinde kardeşi olan bir Kürdü kardeşinin cezaevinden salıverilmesi şartıyla kendisini Mahmur kampında bomba patlatması için görevlendirir, bir eşek arabasına konulan bomba daha kampa ulaşmadan yarı yolda patlar, patlamada bir kişi ölür, bir kişi ile eşek de yaralı olarak kurtulur. Bu feci olabilecek olay çok ucuz bir şekilde atlatılır.Yine Adnan isimli Piranlı bir çoban Mahmur yakınlarındaki bir tepede hayvanlarını otlatırken mayına basarak şehit düşer. Kendisi 13-14 yaşlarında olan bu çocuk daha sonra kampta toprağa verilir.

2002 yılında yine Kadir Gever isimli bir şöför arkadaşları hastaneye götürürken Musul girişinde KDP ve MİT'in ortak operasyonuyla suikast yapılarak katledildi. Araba kontrolünü kaybederken yanında bulunan bir arkadaş arabanın kontrolünü ele alarak arabanın kaza yapmasını önledi. KDP ve MİT'in amacı arkadaşların hepsini imha etmekti, fakat arkadaşların soğukkanlığı, olası bir katliamı önledi. Kadir arkadaşın cenazesi iki gün alıkonulduktan sonra bize verildi. Daha sonra cenazeyi alarak büyük bir törenle onu toprağa verdik. Kadir Heval 1997 Kasımında şehit düşmüştü.

2003 yılına geldiğimizde Irak'ın işgali yaklaşırken kamp halkıda kendilerine sığınak yapıyordu. Tabi aşağı Mahmur halkı da kendilerininde bombalanacağından korkarak kampımızın yakınlarına geldiler. Bizim yerimizin güvenlikli bir yer olduğunu iyi biliyorlardı. Onları yanlarımıza kabul ettik. Bizlerde o sıralar sığınaklarla olası bir saldırıya karşı tedbir alıyor, 3 metre derinliğine sığınaklar yapıyorduk.

Savaş sonrası ise artık işlerde çıkmaya başlamıştı. Savaş bitince başka yerlere çalışmak için bizlerde kamp dışında çeşitli işlerde çalışmaya çıktık. İki ay biz Duhok, Amediye, Zaxo gibi Behdinan bölgelerine serbest giriş çıkış yaptık. 3 ay sonra da KDP bu sefer dışarı çıkmamızı yasakladı. Şimdide Behdinan bölgelerine bizim girmemizi yasakladılar. Yasaklamanın birinci sebebi kamp halkının PKK'yle ilişki içinde olmasıydı. İkincisi de bizim bu alanlarda faaliyet

göstermemizden korkuyorlardı. Süleymaniye, Hewler gibi Soran alanları bizlere serbestti.

2004 yılına geldiğimizde ise bizlerde kurumlaşmalarımızı daha da geliştiriyorduk. Tabi bizim içimizde de bazı kişilikler görev ve yetkilerini çok kötü kullanıyorlardı. Botan ve Ferhat'ın başını çektiği tasfiyeci kişiliklerin çıkardığı bir örgütsel kriz o dönemde ortaya çıkmaya başlıyordu. Bu örgütsel krizden kampta da etkilenenler olmuş, adeta örgütten ne çalarsan o kadar kardır anlayışı bu tasfiyeci unsurların anlayışlarını benimseyen kişilerce gerçekletirilmişti. Kampımızdaki belediye kurumunun başında olan Deniz Hilal isimli bir unsurda bu tasfiyecilerin etkisinde kalıp, KDP'yle de ilişkilenerek kampımıza gelen 500 bin litre benzin, gaz ve mazotu yine KDP ile birlikte satarak aldığı parayla birlikte kaçtı. O sırada örgütte bir kriz yaşanırken, Deniz unsuru da belediyeye ait olan araçları satmış, paraları da beraberinde getirmişti. Deniz unsuru o süreçte tasfiyeci Botan'dan da aldığı güçle herkese kendi gücünü göstermek için "ben kimseye tekmil vermem" diyordu. Bu cesareti nereden alıyordu? Adam Halk Meclisini bile tanımıyordu. Tasfiyeci Botan ile Kani de o sıralar Mahmur kampına gelmişti ve Deniz unsurunun onlarla ilişkisi olduğunu tüm kamp biliyordu. Deniz unsuru bunların yanında belediyeye ait malzemeleri(battaniye, ağaç, çimento vb.) de satıp paralarını beraberinde götürmüştü. Tabi tasfiyecilerle dolu kampta örgüte ve Önderliğe bağlı kurumlar, bu kriz sürecinde önce bekle sonrasında ise doğrudan bir müdahaleyle bu çetelere cevap verecekti, fakat bu durumu hisseden tasfiyeciler paralarla birlikte kamptan kaçacaklardı.

2003-2004 yıllarında kampta bulunan Botan ve Kani'nin ABD ile yaptığı görüşmelerde kampın Türkiye'ye teslimi konuları konuşulmuştu. ABD'liler "bizlere gelin, Türkiye'ye teslim olun diyordu. Bizde "önce Önderliğimizin özgürlüğü sağlansın, sonra yakılan köylerimizin yerine bizlere ev verilsin ve kimliklerimiz tanınarak insan hakları ve hukukunun gerekleri yerine getirilsin, sonra biz Türkiye'ye döneriz" dedik. Tabi onlar bunu, bizlerde Türkiye'ye gitmeyi kabul etmedik. Bu teslimiyetti ve bunu kabul edemezdik. Yine bu karışık süreçte kadro ve halkın tasfiyecilere karşı duruşuda önemliydi. Yavaş yavaş bu tasfiyeciler eliyle kadro ve halkta karşı karşıya getiriliyor; halkta aşiretçilik, kadroda da inançsızlık geliştiriliyordu. Halk içindeki gruplaşmalara kadrodaki siyasal amaçlarından uzaklaşma eklenince örgütün kamptaki yaşamı tehlikeye girmişti. Mahmur kampı ne o sürece kadar, ne de o süreç öncesi hiç aşiretçi anlayışıyla birbirlerine yaklaşmamıştı, ama Botan ve Kani'nin başını çektiği tasfiyeci örgütlenmeler öldürülen aşiretçiliği hortlatarak halk içerisine nifak tohumları serpmekteydi.

Celal Şırnak isimli kamp yönetiminde bulunan bir tasfiyeci de arkadaşların saldırısına uğrayarak ertesi sabah kamptan Musul'a kaçmıştı. Yine Botan'ın ABD ile ilişkisi öyle bir aşamaya gelmişti ki kampımızda saklı olan silahlarımız Botan'ın yer göstermesiyle ABD'li askerler tarafından kolayca bulunup teslim

alındı. Yine cami hopörlerinden anons yaptırılarak "halkın elindeki silahların ABD'ye teslim edilmesi" istendi. "Teslim etmeyenlerin ajan olacağı" belirtildi. Halk mecburen üç günde tüm silahlarını ABD'lilere teslim etmişti, oysa aynı Botan kendisine gelen ABD'lilere silahını da gösterek izinli bir şekilde onlara teslim etmemişti. Oysa örgüt ve halka ait tüm kamptaki silahlar ABD'lilere teslim etmişti. Hatta yukarıya bile tekmili verirken, teslim ettiği ağır silahların yerine halka ait küçük el bombaları ve kurşunların teslim edildiğini, örgüte ait cephanenin teslim edilmediğini söylemişti. Oysa tam bir yalandı bunlar.Botan'ın bu yalanı krizden iki yıl sonra ortaya çıkacak, halkın Botan hakkındaki yargılarını doğrulayacaktı.

Botan'ın kampı tasfiye planları bitmek bilmiyordu. O süreçte kamp içinde bir site yapmak istemişti. Bu sitelere oturan kadroları yerleştirmek ve onları evlendirmek istiyordu. Tabi bunu kabul ettirmek içinde halka bir referandum yaptırmak istiyordu. Yani adam tam bir tasfiyeciydi. Yanında da o sıralar 500 bin dolar vardı; her türlü malzemeyi getirdi ve dıştan bazı insanları yanına çektirdi, fakat tüm planlarına bir ay sonra dağdan cevap gelecek, çirkin emellerine ulaşamayacaklardı. Daha sonra bu tasfiyeciler hep birlikte Musul'a gitti ve sonradan da dağa çektirildiler. Tabi Musul'da da bunlar boş durmamışlardı. Oradaki kurumlarımızda ihanet çalışmalarını örgütlemişlerdi. Daha sonra dağdaki durumları netleşince artık ABD'nin kucağına gitmekten başka çareleri kalmayacak, dağdan grup halinde hepsi YNK'ye ihanetlerle dolu kucağına yine bir ihanetçi olarak sığınacaklardı.

2004 yılına geldiğimizde ise Mahmur ve Örgütümüz bir acı olayı daha yaşayacaktı. Musul'da 5 üst düzeyde PKK'li kadro, kontra bir saldırı sonucu şehit düşüyordu. Halk bu şehadetten çok etkilenmiş ve çok üzülmüştü. Bu çok ağır etki bırakan bir olay olmuştu kamp halkına. Tüm araçlar cenaze için seferber edildi, kamp halkı tümden caddelere taşarak cenazeleri karşılamıştı. Yine aynı yıl Hakkarili bir baba, oğul aşağı Mahmur'da bir fabrika yakınlarında mayına basarak şehit düşmüştü. Hamit(40), oğlu Nusret(25). Nusret kampta öğretmenlik yapıyordu.

MESAJIM:

Soruyoruz kendimize Neden mülteci olduk? Niçin mülteci olduk diye? Kürt halkı olarak bırakalım hak-hukuku bir yana, en doğal bireysel yaşama hakkımız bile elimizden alınmış, yaşama hakkımıza kast edilmiş olması nedeniyle PKK öncülüğünde Başkan APO Önderliğinde bir başkaldırı hareketi yaşanmış, başta Kemal Pirler, Agitler, Zilanların şehadetlerinden yola çıkarak mücadelemiz daha anlamlı hale gelerek yolumuz aydınlanmıştı. Baskıcı Türk, Arap, Fars yönetimleri bizleri insan olarak kabul etmemişler, bütün bireysel ve ulusal haklarımıza saldırmışlar, biz Kürt halkına yüzyıllarca acı, kan, ve gözyaşı yaşatmışlardır. Bu tavırları da halen devam etmektedir. Bizlerde bu haklı

davamıza destek olduğumuz için zorla ve her türlü şiddete maruz kalarak köylerimizden göçmek zorunda kalmıştık.

Halkımıza dayatılan bu akıl almaz vahşet sonucu dağlarda silahlanmak, köylerimizden göçmek zorunda kaldık. Ve böylece büyük bir trajediyle sonuçta dünyanın dört bir yanına savrulmak zorunda kaldık.

15 yıldır yine kendi topraklarımızda mülteciyiz. Yani Güney Kürdistan'da, öz topraklarımızda bile 15 yılda 8 ayrı kamp değiştirdik, 8 ayrı kapı açtık, onlarca da değişik yerleşim yerlerine gönderildik. Güneyli partilerde çoğu kez bu sömürgeci egemenlerin ve yerli işbirlikçilerin suçlarına ortak oldular. Üzerimize ambargo uygulayıp beşikteki bebekleri, 70 yaşlarındaki ihtiyarları katledip, insanların ellerindeki tek geçim kaynağı olan onbinlerce hayvanlarına ve diğer mallarına el koydular. İşte en acısı Kürdün ihanetiydi, bu durum bizi çok ama çok zorladı. Bu nedenle yine Kürt halkının katili olan Saddam diktatörüne sığınmak zorunda kaldık. Saddam'da ikinci Hitlerdi. O da bizi Mahmur gibi çöl, çorak, akrep yuvalarının içine yerleştirdi.

Biz bu topraklarda ölelim diye yerleştirilmiştik, ancak Başkan APO'nun düşünce ve mücadelesiyle ayakta durmayı başardık.

Bütün Kürt örgütlerine, partilerine sesleniyoruz! Bu hareketlerin öncülerine sesleniyoruz! Gelin el ele verin! Hala insan olarak, Kürt olarak kabul edilmiyoruz. Güçbirliği yaparsak bunu böylelikle aşarız.

Türkiye yönetimlerine diyoruz ki, bir Türk'ün hangi hakları varsa bizlere de o haklar verilsin. Her iki halkın kardeşliğini güçlendirelim, ana dilimizle konuşalım, yazalım. Dünyaya kendi gözümüzle bakıp, kendi dilimizle hitap edelim. Şayet bu haklarımız verilirse, silahların susması içinde genel bir af Başkan APO için verilirse, haklarımız anayasal güvenceye kavuşturulursa, hem sorunlar çözülmüş olur, hemde mülteciliğimizde bitmiş olur. Bu yüzyılda yani dünyanın çok küçüldüğü, insanlararası ilişkilerin çok hızlı seyrettiği bu bilim-teknik çağında bize dayatılan bir insanlık ayıbıdır. Bu ayıbı boynumuza dolayamayız. Bu ayıbı ortadan kaldırmak gerekir.

Mültecilik, çağımızda olmaması gereken bir olgu, hatta bir insanlık ayıbıdır. Biz haklı davamızdan dolayı bundan utanç duymuyoruz. Bize bu haksızlık devam ettirilirse mücadelemize devam edeceğiz, hiç bir pişmanlıkta duymayacağız. Kendimize, şehitlerimize ve Başkan APO'ya sözümüz var, sonuna kadar mücadeleye devam edeceğiz.

Selam ve Saygılarımla
ZÜBEYİR ÇELE

HABUR ÇELE VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

Çukurca merkezinde 1964 yılında doğdum. İlk, orta, liseyi Çukurca'da okudum. Ailem çiftçilikle uğraşıyordu. 9 kardeşli bir aileden geliyoruz. Yurtsever özellikleri olan bir ailem var. 1990 yılında Zap'ta gerillada şehit düşen bir abim var. İsmi Hogır'dı, Baran çetesi yüzünden şehit düşmüştü. Abim ve iki yoldaşı bu çeteye karşı çıkışları yüzünden yine bu çete tarafından katlediliyordu. Şu an kendimde evliyim ve 6 çocuğum var. Şu anda Mahmur kampında bulunuyorum. 1987'den beri mücadeleyi tanıyorum.

1984 yılında abimin askerlerin elinden kaçmasıyla bizim eve de baskın yapılmıştı. Ben ve amcaoğlum gözaltına alınarak 26 gün boyunca çok ağır işkenceler görmüştük. Ayağım o işkencede iki yerden kırılmıştı. Amcaoğlumunda durumu da öyleydi. 21 gün içeride kaldıktan sonra kefaletle serbest bırakıldık. Askerler Çukurca'da toplantı yapıp Çukurca halkına bizleri teşhir ederek onları tehdit ettiler. Artık ailece göz altına alınıyorduk. Abimin 4 çocuğu ve karısı ile annem, babam düşmanın elinde rehindi. Düşman ailemin bırakılmasını abimin teslim oluşuna şart koşuyordu. Ya abim gelecekti, ya da ailem bırakılmayacaktı. Düşmanın şartları buydu. Fakat abim gelmeyince ailemle biz kefaletle serbest bırakıldık. Çukurca'da henüz gerillaya bir sempati yoktu fazla. Yurtsever çok çok azdı. Hatta korkudan amcamlar soyadlarını bile değiştirmişlerdi. Çukurca halkı sindirilmek isteniyordu. Artık halkta bizi dışlıyordu. Devletten çok korkuyorlardı. O süreçte henüz 15 Ağustos atılımı daha olmamıştı. Ancak Çukurca'da 3 sene sonra katılımlar olacaktı. Yurtsever kesim büyük oranda gelişmişti. 1988 Halepçe katliamından sonra Kuzey Kürdistan'a Güney Kürdistan'dan büyük bir göç yaşanmıştı. Saddam zulmundan kaçan Kürtler adeta Çukurca'yı ve çevrelerini doldurmuştu. 5 bin Kürt bu Saddam'ın kimyasal silah katliamına kurban gitmiş, kalanlar nefes nefese Kuzey Kürdistan'a göçmüşlerdi. O süreçte 300 bin Kürt göçmeni Çukurca'yı doldurmuştu. Arkadaşlarda bu göç kitlesiyle ilişkilerini geliştiriyordu. Göç eden halkımıza erzak yardımı da yapıyorduk. 1992 yılında Çukurca artık Yurtsever gençliğindi. Ve artık Çukurca PKK'ye tümden kucak açmıştı. Katılımlarda çoğalıyordu. Eski ajanlar partiden af istedi. O zaman Şehit Kadir arkadaş Çukurca'nın genel sorumlusuydu. Yine o süreçte de işbirlikçiler silah bırakmaya başladılar. Birkaç tane cezalandırmalar olunca hepsi bu sefer silah bırakmıştı. Çukurca artık nefes almaya başlıyordu. Tabi düşmanda boş durmuyor bizi deşifre etmeye çalışıyordu. O süreçte bir ayda 33 kişi katılınca düşman bizi takibe aldı. Ben 9 kişiyle birlikte köyde toplantı yapacaktık. Sabaha bizi düşman kuşattı, sonrasında ise yakalandık. Yolda yakalamışlardı bizi. Beni döverek bayılttılar ve benle Polat arkadaşı bir çöplüğe attılar. Diğer 7 arkadaşlara yoğun işkence yapılmıştı. Daha sonra da bu arkadaşları serbest bırakmışlardı. Bu olay

1993 Haziranında oluyordu. Tabi bunun öncesinde bizim çukurca'da 5-6 eylemimiz vardı. Ama yakalayamamışlardı bizi. 21 Kasım 1993 yılında Ben, Polat ve Ramazan isminde arkadaşlar Çukurca'da yakalandık. Düşman 27 Kasım için eylem yapmamızdan korkuyordu. 28 gün işkencede kalmıştık. Bir şey bulamayınca serbest bırakılmıştık. Ben o sıralarda esnaftım. Polis beni tanımıyordu ve beni gitmem için tehdit ediyorlardı. Mecburen Aralık 1993'te ailemle birlikte Çukurca'dan çıktık. Yürüyerek sabah 06.00'dan gece 02.00'de Kanimasi alanına varıp sınırı geçtik. Duhok'a yerleşip orada bir araba aldım. arkadaşlarla hemen ilişkiye geçip evimi hastane gibi kullandırttım.

1995 yılında "Çelik Operasyonu" sırasında Duhok'ta evimizin etrafında üç tane bomba patlattılar. Bunu yapanlar MİT ve KDP'ydi. Evde büyük bir hasar meydana gelmişti. İçeride bir arkadaş daha vardı. Biz öyle bir durumda evden çıkıp gittik. Tabi evin onarımını yapıp öyle çıktık. Ailece 21 Mart 1995 yılında Etruş kampına arabayla gelmiştik. Eşyaların yarısını kurtarmıştık ama KDP tüm eşyalarımızı yağmalamıştı.

Etruş kampının yanında Geliya Kıyamet kampıda vardı. İki kamptı bunlar. Coğrafyası çok güzeldi. İki kamp arası bir saatlik yoldu. Fazla mesafe yoktu. Etruş'a geldiğimizde halk bize çadır vermişti. Hemen yerleştik ve bende milislik pratiğine çıktım. Sabahleyin tekrar kampa dönüyorduk. Ben ve Polat isminde bir arkadaş milisler kurumunda yöneticiydik. Bölüğün üzerindeydik. 1997 yılına kadar bu böyle devam etti. Kampa saldırı süreçlerinde ben hep dağlardaydım. 1995 ve 1996 yıllarında bizler kampta değil, dağlarda pratikteydik. Artık halkımızda Ninova kampına geçeceğinden biz yine milis yönetimindeydik. Buraya yerleştikten sonra sonbahara kadar da milislerle Gare'de kaldık.

Ninova kampı yaylalıktı ve çok güzeldi. Su sorunu yoktu. BM'de yerleşmişti buraya. KDP'yle ilişki yoktu. BM her türlü erzağı veriyordu. 36.paraleldeydik. 36.paralel KDP ile Saddam'ın ara sınırıydı. Kampımız aslında Laleş'e çok yakındı. Fakat ismi Ninova kampı olmuştu oradaki Yezidi halkla ilişkilerimiz vardı. 1997 yılında KDP ile PKK arasında savaş çıkmıştı. Tabi KDP'de baskılarını bu yüzden arttırıyordu. Önce kampa ait 800 küçük baş hayvanlarımızı telef ettiler. Sonra da 2 bin küçük baş hayvanımıza da el koyarak bizleri açlıkla yüzyüze bırakmışlardı. Hatta açlıktan bazı çocukar ve yaşlı insanlarımız kampta şehit düşmüşlerdi. Tabi bu arada kamptan dışarı çıkan insanlarımız KDP'nin saldırılarında katlediliyordu. Kamptan 5 insanımız böyle şehit düşmüştü. İkisi çoban, ikisi asayiş görevlisi, birisi de halktan insanlarımızdı. Yine KDP tarafından esir alınan halktan bazılarından da haber alınamıyordu. Mervan, Muhammed ve Halit ismindeki yurtseverlerimizden bir daha haber alınamamıştı. Sonradan aldığımız bilgilere göre bu iki insanımızdan ikisi KDP tarafından infaz edilip katlediliyor, diğeri de Türkiye'ye bir jest olarak hediye ediliyordu. Yine bir ailede gözaltına alınmış sonra serbest bırakılmıştı. BM'nin tavrı bu süreçte iyiydi. Sadece KDP'nin havan saldırıları vardı. BM Ninova kampına yardım ediyor, fakat olaylara seyirci kalıyordu. KDP'nin yaptıklarından ise hiç hesap

sormuyordu. Yalnızca katledilen çobanlarımızın ve insanlarımızın cenazeleri bize teslim ediliyordu.

12 Şubat 1998 yılında TC ile KDP kendi aralarında anlaşmıştı. Kampımızı kuşatıp esir alarak daha sonra herkesi Türkiye'ye teslim edecekti. Biz bunun haberini almıştık. Aynı gece herkes kendi battaniyesini ve iki günlük erzağını alıp milislerin güvenliğinde önden arkaya doğru grup oluşturdular. Daha sonra da biz milisler tüm kamp çadırlarını KDP'nin eline geçmesin diye ateşe verdik. KDP'ye hiçbir şey bırakmamıştık. Ninova'dan sadece 8 aile gelmemişti. Yani KDP'nin denetiminde kaldılar. O sıralar kampta 7 bin kişi vardı. Etruş kampında iken 16 bin kişi vardı. Fakat bunun yarısı kendi isteğiyle KDP denetimindeki yerlere gittiler. Etruş kampında Sinan ve Rojhat arkadaşlar yönetimdeydiler ve halka "bizimle kalan kalsın, istemeyenlerde başka yerlerde kamp oluşturup gidebilirler" dedi. Halkta "parti kararı" diye bu talimata uydu ve herkes kendi yerlerine gitti.

Tabi bizler kamptan çıkmıştık. Kamptan çıktıktan sonra KDP'nin denetimindeki iki köy kampta kalan eşyalarımızı yağmalayıp ona sahip olmak için birbirleriyle silahlı çatışmaya girmişlerdi. Bu çatışma sonucu her iki köyden toplam 9 kişi ölmüş, onlarca kişi de ağır yaralanmıştı. Daha sonra da bizler 4 bölük milis olarak tekrar Ninova kampına gelip bu iki yağmacı grubu kampımızdan püskürttük, fakat bunlar birbirlerine o kadar zarar vermiştiki hızlarını alamayıp karşıt köylerin araçlarını, traktörlerini yakmışlardı.

Bizler milis olarak hem kamp güvenliğini, hemde KDP'ye karşı misilleme eylemleri yapıyorduk, fakat halk bize de tepki gösteriyordu. Çadırlarını ve eşyalarını mecburen yakmıştık. Onlar daha sonra bunun nedenlerini anlayacaktı. Biz 3 ay çorap bile değiştirmemiştik. Silahı hiç bırakmamıştık elimizden. Bu hep halkın güvenliği içindi. Yoksa yok olmamız mümkündü. Biz bu olaylardan sonra diğer milis arkadaşlarla birlikte Nehdara kampına geldik.

Nehdara kampına geldiğimizde halkta burada kalacaklarını bilmiyordu. Aslında burada 1-2 saat bekleyip daha güvenlikli bir yere gidecektik. Saddam'ın askeri heyeti böyle yapacaktı, fakat öyle olmadı, bizlere izin verilmeyince sadece KDP sınırını geçip Saddam denetimindeki sınırda konumlanmaya mecbur bırakıldık.

Halk KDP ve TC'nin eline düşmek istemiyordu. onlarla da bir anlaşması yoktu örgütün. Sadece hastaların tedavisi için anlaşmaları vardı. Nehdara'ya geldiğimiz gece halk sınırda beklemişti. O gün yağmur ve kar yağmıştı. Halk çok tepkiliydi, geriye de dönemezdi herşeyleri yakılmıştı. Özellikle milislere ve görevlilere bir tepkileri vardı. Adeta halkı kaybedecek bir durumu yaşıyorduk. Yine partiden arkadaşların açıklamaları ve iknalarıyla ve özellikle PKK'li bir arkadaşın gelip konuşmasıyla bir toparlanma olmuştu. Yine Irak hükümetiyle de bir anlaşma yapılmıştı. Doktorlar getirildi, imkanlar bizlere sunuldu. Irak hükümeti kendi askerlerine verdiklerini halka da vermeye başlamıştı. Erzakları askerlerle paylaşıyorduk.

Bizlerde asayiş ve milislerle kamp güvenliğini aldıktan sonra hem kaçışları, hemde KDP saldırılarını önlemiştik, bu çok önemliydi. Görevlilerin hepsi uykusuz ve yorgun kalmıştı.

Elbiselerini hiç değiştirmemişlerdi. Çok yoruluyorlardı. Açlık ve susuzluğun yanında birde soğuklar halkın yaşamını çok zorladı. Ama halk yine direniyordu. Önderliğinde "Kürt halkının özellikle kamp halkının TC ve KDP'ye teslim olmayacağını ve direnişini geliştireceğini" söyleyince halk bundan büyük bir moral alarak direnmeye başladı.

Nehdara kampında ,üç ay kalmıştık. Halk Nehdara kampındayken kışlık ihtiyacını sağlamak için odun kesmek amacıyla kamp dışına yarım saat uzağa gidiyordu. KDP bu dönemde kamp üzerinde terör estiriyordu. Bu sıralarda bir 65, biri 70 yaşlarında iki Hilal'li kardeş odun kesmek için gittikleri yerde KDP'nin saldırısına uğruyor, kafaları bedenlerinden kesilerek vahşice katlediliyordu. KDP'liler bu iki kesik başı daha sonra TC'ye para karşılığında satarak böyle bir iğrenç ve vahşet olayı gerçekleştiriyordu. Bu olay daha sonra bizlere biraz vicdanı kalmış komşu köylerden bir çobanın durumu anlatmasıyla ortaya çıkıyordu. Bizlerde hemen çobanın söylediği yere gittik ve çok aramamıza rağmen bulamadığımız bu iki yaşlı ve iyi kalpli kardeşlerin cenazeleriyle karşılaştık. Çobanın anlattığı gibi cenazelerin kafaları yoktu. bu başsız fakat vaşi hayvanlar tarafından parçalandığı için sadece kemikleri kalmış cenazeleri oradan alarak kampa getirip protestolarla toprağa verdik ve KDP'yi bu vahşi ve insanlık suçundan dolayı lanetledik. Cenazeler kampın yarım saat uzaklığında ve KDP denetimindeki bir yerde bulunmuştu. Halk içinde KDP'ye karşı büyük bir öfke gelişmişti. Halk artık davasına bu vahşi olaydan sonra daha çok sahip çıkmış, karşı karşıya olduğu düşmanı daha iyi tanımaya başlamıştı.

Bu arada kampın doğu tarafı da adeta mayın tarlasıydı. Ölüm tarlası desek daha doğruydu. Çünkü burada da birkaç insanımız mayınlara basarak bedenlerinden bir parçalarını yitireceklerdi. Bu mayınlara basan iki çocuk ve yeni evli bir kadın ayaklarını kaybettiler. Tabi bu mayın kazalarından sonra bu tarafa gidişler yasaklandı. Irak hükümetine de uyarı yapılıp bu alana tel örgü çekildi. Bir çok küçük baş hayvanlarımızda bu mayınlardan telef olmuştu. Biraz olsun güvenlik sağlanmış, KDP'ye karşı korunmak içinde güvenliğimiz alınmıştı.

Haziran ayında bir arkadaş Nehdara kampına gelmişti. Irak hükümetiyle halkı buradan alıp başka yere götürmek için keşif yaptılar. Şengare alanını uygun buldular ve öyle buna yönelik bir anlaşma oldu. Irak hükümeti bizi Adnanike köyüne getirmek istediler. Bizde bunu kabul etmedik. Sengare'yi istemiştik. Tabi Irak hükümeti bizlere taşınmamız için sayısız araç gönderdiler. Bizlerde eşyaları taşımaya başlamıştık. Fakat bunlar bizleri Sengare'ye götürmediler. Bizlere "anlaşmamızda bu yok, ancak Adnanike'ye götürürüz" dediler. Bizim öncü grupta "Adnanike'yi beğenirsek gideriz" diye cevap vermişti. Fakat burası da çok kötü bir yerdi. Böylece Germav denilen su yerine geldik ve buraya

yerleştik. Haziran 1998 yılında geldiğimiz bu yerin ismi uzun yıllar kalacağımız Mahmur Kampı olacaktı. Artık yeni kamp alanımız Mahmur olmuştu. Mahmur kampına taşınmamızda arabalarla üç gün sürecekti.

Yine burada da hiçbir şey yoktu. su da yoktu ve kupkuru bir yerdi. Daha doğrusu çöl gibi bir yerdi. Nehdara kampından buraya 7 bin kişiyle gelmiştik. Kendimizle birlikte battaniyelerimizi de getirmiştik. Başka bir şeyimiz yoktu. 9 aile bir kamyona binerek

Mahmur'a gelmiştik. Kamyonla 4 saat sümüştü yolculuğumuz. Mahmur'da toz ve sıcak vardı, su ise yoktu. yine çok yoğun Akrep ve yılan vardı burada. Adeta akrep ve yılanların yuvasıydı burası. BM buraya üç ay hiç uğramamıştı. Bir odun parçası bile yoktu çadır yapmak için. Naylonun altında yemek yapıyorduk. Sadece 70 aile için çadır gelmişti. Bu kadar insana çadır sayısı çok çok azdı. Ancak bir battaniyeyle barınıyorduk. Yani üç ay bir battaniyeyle idare etmiştik. Sonrasında 50 çadır daha geldi. Artık halkta sıcaklardan korunmak için kendilerine aşağıdaki derelerden çalı çırpı getirip çardak yaptılar. Sonbahara doğru BM ağaç, çimento, kum getirdi. Her verilen karta göre 6 adet ağaç veriliyordu. Gazı ise kış mevsimine girince verdiler. Yine su tankları geldi, fakat her aileye bir teneke su veriliyordu. Bu çok azdı. Her semte bir su tankeri düşüyordu. Ve halk burada adeta birbirleriyle su için savaştırılmak isteniyordu. Bu çok zorluyordu yaşamımızı. Sıcaklıklardan 100'den fazla çocuk yaşamlarını kaybetmişlerdi. Kampta bir çocuğum bile az kalsın susuzluktan ölecekti. Tabi bu arada 5 çocuk bu zehirli akreplerin sokmalarından dolayı yaşamını yitirmişlerdi.

BM ise sürekli bizimle ilişki halindeydi. Onlarla anlaşamadığımız nokta sadece ideolojik düşüncelerimizdi. Bu yüzden BM hep bize çekimser bakıyordu. Fakat ilişkiler kesilse bile bizle tekrar ilişki kuruyordu. Sadece siyasi durumumuz onları zorluyordu. Onlardan ciddi bir ambargo da görmedik. Mahmur'a geldiğimiz ilk aylarda ilişki kuramamıştık o kadar.

İlk kampa geldiğimizde Rıza arkadaş bizlerle toplantı yapmış, bizlere yardım sözünü vermişti. Sonra milislerle toplantı yapıp kampanya başlattı. Kampta bulunan tüm sahipsiz aileler, hasta ve şehit olan ailelere ev yapma kampanyası başlattı. Milisler bu altı ayını evler yapmakla geçirdiler. Yine pratiğe giden arkadaşların ailelerine de milis kurumu yardım etti. Rıza arkadaş bir toplantısında "bu kampı öyle yapacağız ki bu kamp güney halkına örnek bir kamp olacak" demişti. Giderek kamp güzelleşmeye başlıyordu. Bir gün bir arkadaş kuyu kazmıştı evinin önünde. İhtiyar birisiydi bu. Kuyuyu kazınca su da çıkmıştı, herkes hayretler içinde kalmıştı. Halkta artık kuyu kazmaya başlamıştı. Tabi bu durum bir kampanyaya da öncülük etmiş oluyordu.

Yine bu arada ağaçlandırma kampanyası başlatıldı kampta. 20 bine yakın fidan getirildi. Ve bunlar halka dağıtıldı. Yine yardımlaşma kampanya şeklinde yapılmıştı. Artık belediyemizde kurulmuştu. Sonrasında da Şehit Aile Kurumu açıldı. Ve güneyde dahil tüm halkın hizmetine açıldı. Artık zamanla Mahmur

kampı da tüm geçmişte yaşanılan acıları biraz olsun hafifletecek bir yaşama merhaba diyecekti.

MESAJIM:

Özellikle Kürt halkına mesajım şudur. Bu halkın kendi bireysel çıkarları için değil ulusal çıkarları için acı çekmiş bu halk yaşadıklarını anlamalı ve buna değer biçmelidir. Ulusal mücadele için bu yaşanılanlar tüm kamuoyuna ve insanlara duyurulması gerekir. bu halk ulusal mücadeleye kendini feda etmiş mülteci bir halktır. Bu halkın yaşadıkları unutulmadan büyük değer verilmelidir. Çok büyük acılar çok büyük bedeller ödenerek yaşanıldı. Sonuçta direnişin zaferi yaratıldı. Tüm ezilen halklar için bu halk örnek bir halktır.

Selam ve Saygılarımla
HABUR ÇELE

POLAT ÇELE VE AİLESİNİN YAŞADIKLARI MÜLTECİ KAMPLARLA İLGİLİ İZLENİMLERİ

1966 Çukurca doğumluyum. İlk, orta, lise öğrenimini Çukurca'da yaptım. Maddi durumu orta halli olan, yurtsever özelliklere sahip, 8 kardeşli bir aileden geliyorum Ailem geçimlerini ticaret ve çiftçilikle sağlıyordu, birde dükkanımız vardı, şu an kendimde kampta yaşıyorum. Evliyim ve 8 çocuğum var, 1985 yılında ülkede evlenmiştim, çocuklarımın hepside okula gidiyor, iki yaşındaki çocuğum hariç.

Çukurca bölgesinde 1983 yılında ilk PKK gruplarından üç kişi bölgede yakalanmış, düşmanın eline geçmişlerdi. Yakalanan arkadaşların düşmana karşı direnişleri bizleri çok etkilemişti, halkta bundan çok etkilenmişti. Bu da bende bir şeyler uyandırmıştı. Daha önce babam ve onun çevresi de KDP sempatizanıydı. Peşmergelerin gidiş gelişlerindende ben henüz çocukken bile etkileniyordum. Kürt ulusal bilinci o sıralar yeşeriyordu, bu bizleri de o gençlik yıllarında bir arayışa götürdü, fakat aktif durumumuz da yoktu. Bizden önceki DDKD(Devrimci Doğu Kültür Dernekleri), Rızgari gibi örgütlerinden etkilenmelerimizde oluyordu. 1989 yılına geldiğimizde Tiyar köyünde ben öğretmenlik yaparken arkadaşlarla tanıştım. Arayışlarım biraz daha güçleniyor, PKK'ye sempati duymaya başlıyordum. 1989 yılında kardeşimin ilişki kurmasıyla PKK'ye biraz daha sempatim gelişmeye başlamıştı, 1990 yılında aktif olarak şehir faaliyetlerine başladım. 1992 yılına geldiğimizde Zap'taki toplantıyla artık resmileştim. Bu sıralarda 1992 güney savaşıyla kardeşimin şehit düşmesiyle ailem tamamen etkilenmiş, çalışmaların içine tamamen girmişlerdi. Aynı yıl düşmanın Çukurca'ya aşırı, çok sert bir yönelimi olmuştu. Bu yönelimde bir arkadaş şehit düşmüştü. Bunun yanında çok yurtsever yakalanıp tutuklanınca var olan örgütlenmede dağıldı; sürgün edilenler, kaçanlar oldu. 1993 yılında tekrar komite kurup toparlanmaya çalıştık, aynı yıl yaptığımız bir toplantıdan sonra dönüşte düşman pususuna düştük ve deşifre olduk. Düşman daha çok yöneldi bizlere ve ben sürekli arandım. Bir süre sonra yakalanarak gözaltına alınıp çok işkenceler gördüm, 20 gün işkencede kalmıştım. Hatta benle bir arkadaşı çok ağır işkencelerden geçirdiler. Bunlar anlatmayacağım kadar iğrençti.

1994 yılında düşman tekrar beni aradı ama bulamadı, fakat bir yurtseverimizi katlettiler, eve gece baskın yapmışlardı. Sonunda burada da kalamayacağımı anladım, artık burada duramazdım, çünkü sıra bana gelmişti.Hakkari'den çıkıp cepheci arkadaşlarla buluşarak Zap alanına geçtim, ailemde Hakkari'deydi. Arkadaşlarda o sırada ailemi oradan çıkarmamı istediler. Ben yine dönüp ailemi

grup grup o alandan çıkardım, tabi bütün bunlar arkadaşlarında yardımıyla olmuştu, yolu da ben iyi biliyordum. Tüm ailem ve 4 çocuğumla birlikte Mayıs 1994'te ilk çıkışımızı, göçümüzü yaptık. Şeladize'ye gelmiştik. Şeladize, Güney Kürdistan'da Amediye'ye bağlı, Amediye'de Duhok iline bağlıydı. Ben ailemle sınırda buluştuk, aileme köylüler sahip çıkmayınca onlarda başka bir köye gidiyor ve bu köy aileme sahip çıkınca köylülerin katırlarıyla güneye Şeladizi alanına geçiyorlar. Diğer ailemde yani kızkardeşlerimde arkadaşların yanında kalıyor ve daha sonra onlarla buluşuyorum. Bir kızkardeşim bu sırada gerillaya katılıyordu, bende katılmıştım gerillaya, fakat arkadaşlar bunu kabul etmemişti. " önce aileni yerleştir sonra katılırsın" demişlerdi. Ailemde o sıra Şeladize'deydi ve sürekli KDP'nin tehditlerine maruz kalıyordu. Ben çalışmalarıma hala devam ediyordum, fakat Amediye'de KDP tarafından yakalanıp 20 gün cezaevinde kaldım ve örgüt araya girince serbest bırakıldım.

Bu arada KDP'nin tehditleri de devam ediyor, Şeladize'den çıkmamızı istiyorlardı. Bu sıralar Şırnak ve Botan tarafından halk Behere ve Şeraniş kamplarına yerleşmişlerdi. Arkadaşlara bizimde bu kamplara geçmemizi istedi. Çünkü ben onlara ailemin durumunu anlatmıştım. Biz oraya geçecektik fakat BM Behere ve Şeraniş kamplarındaki halkın tamamını Etruş kampında toplamak istiyordu. 1995 yılının Newroz'unda ailemin tamamıyla minibüse hiçbir şey yüklemeden Etruş kampına gelmiştik. Daha sonra Şeladize'de kalan eşyalarımızı kampa getirdik. Kampta ben fazla kalmamıştım, çünkü pratikteydim. 1995 yılının Temmuz'unda yaralanınca tekrar arkadaşlar tarafından Etruş kampına gönderildim.

Etruş kampının yanında bir kamp daha vardı. O da Geliya Kıyamet kampıydı. Etruş kampına geldiğimizde halkın ihtiyaçları çoktu, Örneğin bir çadır çok gerekliydi. BM'nin desteğiyle çadırlar verildi herkese, ama içme suyu yoktu. Su tankerle geliyor, ama kimseye yetmiyordu, yiyeceklerde yok denecek kadar azdı. Halkta daha yeni yeni yerleştiriliyordu buraya. Kampın alt yapısı zaten yoktu, bırak altyapıyı yatacak yerimiz bile yoktu. Halk ihtiyacını açıkta gideriyordu, her şeyi kabullenmemize rağmen zorumuza gidiyordu bu durum. Mülteciliğin beraberinde getirdiği zorluklardı bunlar. En çok ilk başlarda su sıkıntısı vardı, fakat halk yine de aynı duyguları aynı heyecan ve düşünceleri paylaşıyordu, birliktelik çok sıkıydı, herkes bir sözle oturup kalkıyordu, yani halkta müthiş bir bağlılık vardı, Etruş kampını güzelleştirende buydu. Diğer olumsuzluk ve yetersizlikler çok sıkıldığımız bir durum değildi. Tasada, sevinçte, kaderdeki birliğimiz mücadele azmiyle güzelleşiyordu. Su ve yiyecek olmamasına rağmen müthiş bir dayanışma vardı, herşeyi ortaklaşa kullanabiliyorduk. Bu sebeple 10 bini aşkın insan bir yerdeydi, sorunları büyütmüyor, arkadaşlarla birliktelikte sorunları çözebiliyorduk. Üzerimizde dış güçlerin oyunları çoktu ama hep birlikte buna karşı durup çabuk toparlanabiliyor, heyecanlanıyor coşkulanıyorduk. Ve daha fazla çalışıyorduk. Hizmet etme anlayışımız daha da güçleniyordu.

Kısa bir süre sonra KDP ile olan ilişkiler tekrar bozuluyordu. Örgütün KDP ile olan çatışmalarından dolayı kamp sürekli baskı altında tutuluyordu. Kampta da buna karşı kurumlaşmalarda oluyordu. Meclisimiz kurulmuş, silahlı güce kadar örgütlülüğümüz oluşturulmuştu. Bu kurumlaşmalarımız KDP'yi tedirgin ediyordu. Özellikle silahlı gücümüz 500 silahlı milisten oluşuyordu. Bunlar tabiki KDP'yi tedirgin ediyordu. Kampımız yine güneydeki halkıda etkileyecek bir potansiyel gücüde barındırdığı için KDP'yi çok rahatsız ediyordu.

1995 Çelik Operasyonuyla KDPve TC'yle yapılan çatışmalar ve 26 Ağustos atılımında PKK tarafından aynı anda 36 karakolu basılan KDP, bunun intikamını yine sivil halktan almak için kampa ciddi olarak yönelmişti. Kampımıza hem TC'nin, hemde KDP'nin baskıları oldukça yoğundu. TC'nin KDP'yi yanına alarak BM'yi de etkileyerek kampı dağıtmaya yönelik sadırıları oldu. Her türlü yöntemi denediler; ekonomik, askeri yıldırmalar, ajanlaştırma, kaçırtma ve katletme faaliyetleri yürüttüler. Kampı önce ablukaya aldılar, yine kampın etrafına 17 karakol kurarak halkın kampa geliş gidişlerini denetim altına alıp engellemek istediler. Kampımız tamamıyla çembere alınmıştı. KDP tarafından kampın dağıtılması hedeflenmişti ve yakın kampın yani Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına dahil olması dayatması vardı, çünkü Geliya Kıyamet kampı dağlık bir araziydi ve gerillaya destek veriyordu bu da KDP'nin işine gelmiyordu. Bunun için BM ve KDP, Geliya Kıyamet kampının Etruş kampına aktararak tek kamp halinde herkesi denetim altına almak istiyorlardı. Geliya Kıyametin hem gerillayla ilişkisi olduğundan hemde halka desteğinden dolayı bu kampı dağıtmak istiyorlardı. Etruş ise düzlük bir alan olduğu için KDP'nin buraya hakim olması çok kolay oluyordu. Böyle onların daha çok işine gelecekti

Halk ise bu dayatmayı kabul etmiyordu, gerilladan kopmak istemiyordu, fakat Geliya Kıyamet'in Etruş'a değil, Etruş'un Geliya Kıyamet'e gitmesini istiyordu. Böylece gerillayla da ilişkisi kesilmeyecekti. Birde KDP'nin kendilerini serbest bırakmasını istiyordu, fakat bunu da KDP kabul etmiyordu. KDP bundan sonra özel savaş yöntemlerini uygulamaya başladı, kampa giriş çıkışları kapattı, hayvanlarımızı gasp etmeye başladı, onlarca insanımızı gözaltına aldılar. Önce Geliya Kıyamet kampına ambargo konuldu, sonra çobanlar öldürülüp hayvanlarına el konuldu. Geliya Kıyamet kampında katledilen çoban sayısı 6'ya yükselmişti. 3 bine yakın küçük baş hayvanalara da el konulmuştu. Geliya Kıyamet kampı ambargo altındaydı ve Etruş kampına da erzak gelmişti. Etruş kampı gelen erzakları Geliya Kıyamet kampına konan ambargo yüzünden kabul etmedi. Geliya Kıyamet kampına da erzak verilmesini istedi, fakat erzak ambargosu Geliya Kıyamet kampında devam edince Etruş kampıda o kadar açlık çekmelerine rağmen BM tarafından gönderilen erzakları kabul etmedi. Bu iki kampın büyük bir dayanışmasıydı. Bunun üzerine BM erzakları kampın kenarına boşalttı, bu sefer kamp yönteimi toplanıp karar aldılar. Alınan karar şuydu; "yukarı kampta ambargo var, bizde bu erzakları yukarı kampa vereceğiz" Tabi bizler de bu erzakları alıp yukarıya, yani Geliya Kıyamet kampına götürdük.

Bunun üzerine bu sefer BM bizim üzerimize ambargo koydu, çünkü biz hem gelen erzakları Geliya Kıyamet kampına götürmüş, hemde Geliya Kıyamet kampının buraya gelmesini onlar gibi bizlerde istemiyorduk. Eğer böyle olursa gerillayla ilişkilerimiz kopacaktı ve KDP'nin hem de toplu olarak denetimine girecektik. Artık Etruş kampında da KDP'nin özel savaş yöntemleri devreye girmişti; önce Etruş kampına giriş çıkışları tamamen yasakladılar. Kampın kenarına gelene bile ateş ediliyordu KDP'liler. Yine 2 bine yakın hayvanımıza el koymuşlardı. Tabi bu hayvanaların çobanları da katledilmişti.

Bu sıralarda Barzani kendi gücüyle toplantı yaparak Geliya Kıyamet kampına saldırı kararı aldı ve bunu hemen uygulamaya başladılar. Peşmergeler Geliya Kıyamet kampına saldırmıştı; önce kampı kuşattılar ve sınırı rastgele taradılar, insanlarımızı gelişigüzel taramalarla katlettiler, kamp içinde milis güçlerinden 4 arkadaşımız bu taramalarda şehit düştü. Halkta bu saldırıya karşı tedbir almıştı, her aile kendine sığınaklar kazdı, Rastgele taramalara karşı kendilerini sığınaklara atarak kurşunlardan korunmaya çalıştılar. Kamp içine giren silahlı peşmergelere karşı kadınlar ve çocuklar kampın etrafında çember oluşturup oturdular. Silahlı güçlerimizde kamp içinde mevzilendiler. Bu çatışmalı durumda aşağı kampa haber gönderilmişti "Kamp yakılıp insanlar katlediliyor" diye. Etruş kamp yönetimi de hemen bir toplantı yapıp "gece kampı terkedip Geliya Kıyamet kampına gitmemiz gerektiğini" söyledi, fakat bir kısım halk bunu kabul etmedi, halk biraz ürküyordu ve plan gerçekleşmedi, fakat gündüz bir yürüyüşle Geliya Kıyamet kampına bir yürüyüş planlandı ve bu gerçekleşti. Halk gündüz saatlerinde binlerce kişilik büyük bir kalabalıkla Geliya Kıyamet kampına bir yürüyüş yaptı. O sıra kadınlar ve okul öğrencileri en önde yürüyorlardı, Jiyan arkadaşta yürüyüşün en önündeydi. Kamp çıkışından hemen sonra yürüyüş halindeki halka ilk peşmerge karakolundan silahlı tarama yapıldı ve bunu diğer peşmerge karakollarından açılan ateş izledi. İşte bu sırada Jiyan arkadaşda bu saldırı sırasında asfalt yola varır varmaz şehit düşüyordu. Bu olayda 8 yurtseverimizde ağır yaralanmıştı. Tarama ve saldıralardan dolayı yürüyüş gerçekleşemedi ve geri dönüldü, bizlerde hemen cenazemizi alıp törenle Şehit Jiyan arkadaşı toprağa verdik. KDP'nin bu saldırısını daha sonra bir yürüyüşle protesto edip KDP'ye lanetler yağdırdık. BM ise bu katlima seyirci kalmış adeta zavallıları oynamıştı.

Yaralılları kendi imkanlarımızla tedavi etmiştik. Aynı gün hem milis, hem gerillalardan oluşan 150 kişilik bir güç, Etruş kampının etrafındaki tepeliklerde savunma amaçlı konumlanmış, saldırları onlarda görmüştü. Barzani'nin konvoyu saldırılardan döndüğü bir sırada bu silahlı gücün pususuna düştü. Barzani yara almadan kurtuluyor, fakat korumalarından birkaç kişi ölüyor ve birkaç kişi de yarlanıyordu. KDP bu saldırılardan sonra Etruş kampına ve tepelere kapsamlı bir operasyon geliştirince halktan da 4 kişi bu saldırılarda şehit düştü, Şehit düşenlerin isimleri şunlardı:

1-Medeni Kara
2-Mehmet Tahir Kara
3-Ahmet Silopi
4-Baki (...)

Bu yurtseverlerimizin cenazeleri orada kalmış, çok sayıda yaralı olmuştu, yine çok sayıda insanımız KDP'nin eline esir düşmüştü. Kampa sürekli durmadan bir yönelim vardı.O sırada halkta savunmasız kalmıştı, katliamların gelişmemesi için halkında silahlı savunmaya geçilmesi söylenmişti. Böylece 100-150'ye yakın gerilla ve halktan oluşan silahlı güçler tepelerde konumlandırıldı, Kampa yönelik bir saldırı geliştiğinde bunlar karşı koyacaktı. Bu arada KDP'nin talanları ve katliamlarıda devam ediyordu. Savunma kuvvetlerimizde KDP'lileri vurmuştu, ama çok arkadaşta şehit düşmüştü. KDP sürekli tepeden gidiş gelişlere pusu atıyordu. Bu pusuda Hüseyin arkadaşla, Küçük Güneyli Rıfat arkadaş ve ismini hatırlayamadığım bir arkadaşda işkenceyle KDP tarafından katledildi. Hüseyin arkadaşın cenazesi orada kalmıştı.

KDP her yeri tutuyor, pusu ve noktalarını çoğaltıyordu. Cenaze orada bir gün kaldıktan sonra kadınlar gidip cenazeyi alıp getirdiler. Tepelerdeki güçte dağılmıştı; kimisi kampa, kimisi Gare'ye göç etmişti. Cenazeler bir gün daha orada kalmıştı ve milis gücünden 17 kişi oraya giderek cenazeleri almıştı, fakat cenazeler çürümüş ve paramparça edilmişlerdi. Bu nedenle cenazeleri olduğu yerde toprağa vermiştik. Sadece Hüseyin arkadaşın cenazesini kampa yakın yerde toprağa vermiştik. Tabi bu arada kampta çocuklarda da tifo, dizanteri gibi bakımsızlık ve sağlıksız koşullardan dolayı bulaşıcı hastalıklar ortaya çıkıyor, ölümlere sabep oluyordu. Yine ilaç ambargosu yüzünden de çok çocuk yaşamını kaybetmişti, tabi bunun yanında açlıktan başka kayıpların olmaması için hayanlar için saklanan yiyecekler halk tarafından yeniliyordu. Bu kadar korkunç bir durumu yaşıyorduk, insanlar ne hale getirilmişti burada. Ben o sıralar fazla kampta kalmadığım, hep pratik milislik yaptığım için bu tür olaylarla ilgili bilgileri başkalarından alıyordum ve çok üzülüyordum. Artık yaşamda dayanılmaz bir hal alıyordu burada.

Kamptaki kurumlaşmalarımız ve örgütlenmelerimiz KDP'yi çok ürkütüyordu. KDP kampı dağıtmak istiyordu, çünkü halkın örgütlülüğü onları korkutuyordu. Bizler her alanda kampta kurumlaşıyorduk ve özerk bir durumu yaşıyorduk. KDP'de bu örgütlenme alanını kendi denetimine alıp kendisi yönetmek istiyordu. İkincisi ise KDP PKK ile çatışıyordu ve kitlede PKK sempatizanıydı, tabi bu durum KDP'yi rahatsız ediyordu. Yine KDP'nin TC ile olan ilişkisi vardı ve sürekli TC, KDP'den Etruş kampını dağıtmasını istiyor, KDP'yi tehdit ediyordu. Kamp adeta TC ve KDP arasında bir pazarlık konusuydu. Yine BM'de KDP ve TC'nin baskılarına maruz kalıyor, kampa baskı yapma konusunda zorla tehdit ediliyordu. Bu sebeplerden dolayı kamptan bir heyet Duhok'a giderek Mesut Barzani'yle görüştü. Heyet Barzani'ye "baskıların son bulması, yardımın tekrar kampa verilmesi, KDP'nin PKK ile uzlaşmasını istediklerini" belirtti.

Barzani'de heyete "TC'nin kendilerine baskı yaptığını ve tekrar Halepçeleri görmek istemediğini, bu sebeple kampın oradan kaldırılıp her alana birkaç aileyi yerleştirmenin gerektiğini ve kampın dağıtılmasını istediklerini" söyledi. Bizde ailece kampta kalmayı ve kampın eski yerde kalmasını ve yardımın sağlanmasını, TC'ye karşı birlik olunmasını" ısrarla savunduk. Barzani bizi dinledikten sonra kalkıp gitti.

Bu toplantıdan bir hafta sonra TC savaş uçakları kamptan alçaktan uçuş yaparak gövde gösterisi yaptılar, çocuklar uçağın gürültüsünden çok korkmuştu. Bu arada kampa baskılarda artarak sürüyordu. 1996'nın son aylarıydı, bu görüşmeden sonra biz Önderliğin sahasına gittik ve 4 ay burada kaldık. Önderlikte bize "gidin Suriye'yi gezin, sonra tekrar gelin konuşalım" dedi. biz eğitim devresini de bitirmiştik. 3 ay sonra Önderlikte bize "acele gelin" dedi, bizlerde hemen aceleyle akademiye gelmiştik. Önderlik bizlere "KDP'nin kampı dağıtma konusunda aşırı dayatması var; halkta, kampta çok zorlandı ve direndi. Bizler güneyi kamp haline getirmeliyiz, birkaç kamp yaratalım, kendi örgütlülüğümüzü ve iradi varlığınızı korumalısınız ve güneye yayılmalısınız, güney halkını da bilinçlendirmelisiniz. Barzani'nin çözümü sizi çürütme çözümüdür, iradenizi çürütme, kampı dağıtma çözümüdür. Her köye birkaç aile yerleştirme olmaz, merkezi bir kamp kurun, diğer halklara da bir model olun. Yine Irak'a bir grubunuz geçebilir" dedi. çok önemli ve kapsamlı perspektifler vermişti Önderlik. Bizlerde bu güçlü perspektiflerle tekrar kampa geri döndük.

Kampa geldiğimizde de kamp yerinin değiştirilmesi konusunda kamp yönetiminin girişimleri vardı, fakat BM dağılmamızı istiyordu, bizler ise toplu olmak istiyorduk. BM bizlere "sizin içinizde silahlı güçler var, PKK var biz yardım dağıtamıyoruz" diyerek kampı dağıtmak istiyorlardı. Aslında bunlar KDP'nin bizle ilgili politikasının bir benzeriydi. BM toplu yerleşme önerimize yanaşmayınca KDP'ye gitti. BM bize yer vermedi, yer vermeyince kamp yönetimi de "herkes kendi akrabasının yanına gidebilir" dedi. Herkes kendi akrabalarını KDP alanında aramaya başladı. Halkın bir kısmı Kasruke tarafındaki Hasımiye ve Darutiye kamplarına yerleştiler, yine bir kısmı Baharke alanına(Zaxo- Duhok arasına), Gire Gevre alanına yerleştiler, bir kısım halkında 1500 nüfusla Irak tarafına kabul edileceği söylendi, diğer kalan kısmıda "biz burada kalacağız, hiçbir yere gitmiyoruz" dediler. Ve burada kaldılar. O sıralar örgüt yönetimi de buradaki Etruş kampının merkezi olmasını ve diğer kamplarında bu merkez kampa bağlanmasını istiyordu. Giden herkes o kamplarda kendi öz örgütlenmesini oluşturacak ve Etruş merkezi kampa bağlı olacaktı, ilk başlarda bu gerçekleşmişti. Ben o sıralarda Hasuniye kampında bu örgütlemeyi oluşturdum. Sonrasında bizlerin geliş gidişleri KDP tarafından engellendi ve tutuklamalar başladı, artık rahat gidip gelemiyorduk. Bu sıralar Etruş'a da baskılar ve tehditler devam ediyordu, kampa giriş çıkışlar engelleniyordu KDP tarafından. Bizlerde BM nezdinde girişimlerde bulunduk. Etruş kampından bir kısım halkı Irak tarafına geçirmek istediğimizi BM'ye

bildirdik. Aslında biz tamamen geçmek istedik, BM'de Irak tarafına geçmemizi istemiyordu, bu sebeple destekte vermedi. Ne araba, ne de erzak yardımını verecekti. Sonunda artık kampta epey dağılmış ve baskılar da hala devam etmişti, Irak'a geçmek için gönüllüler belirlendi.

Etruş kampında bulunan 1500-2000 nüfus yaya olarak Ninova kampına geldi. Burası Etruş'tan yaya olarak 15-20 kilometre arası bir yol uzaklığındaydı, fakat biz oradan Musul'a geçmek istiyorduk, ne yazıkki bu gerçekleşmedi. Ninova Irak ile KDP sınırı arasındaki denetimsiz bir tampon alandı. İlk gelen grup buraya yerleşmişti, Etruş kampında ise toplam 5 bin kişi kalmıştı. Daha ilk başta Etruş kampında 10 bin kişi bulunuyordu. Etruş'a ait nüfusu tam olarak akademideyken yalnızca Önderlik biliyordu ve bizlere o zman Etruş kampının gerçek nüfusunu söylemişti. Nüfusu 9729 olarak belirtmişti.

Ninova kampına gelen ilk grup hemen kurumlaşmalarını başlattı; Belediye, semt yönetimi, asayişini oluşturdu. Sorunlar ilk aşamada bu konularla giderilmeye çalışıldı, Bir grup arkadaşta bize yardım ediyordu. Birinci grup Ninova'ya yaya gelmişti; eşyalarını, erzaklarını sırtlayıp getirmişlerdi; çoluk, çocuk, kadın, ihtiyar 12 saatte Ninova'ya gelmişlerdi. Bir süre sonra yani 1.5 ay sonra Etruş kampındakilerde baskı ve dayatmalar yüzünden Ninova kampına gelinmesi kararı alındı. Ciddi yönelimlerin Etruş'a olacağı haberleri de gelmişti. Etruş halkı da BM nezdinde girişimlerde bulundu ve sonuç aldı, BM'de bunu kabul etmişti, yine BM resmi olarak Etruş'un kapalı olduğunu söyleyerek desteğini kesti, erzakta verilmiyordu zaten. KDP'nin baskı ve şiddeti de devam ediyordu. Etruş'tan çıkarken YNK lideri Celal Talabani Süleymaniye'ye gelebileceğimizi söylemişti, bu konuda Celal söz vermiş, Etruş'tan kalkış süreci Süleymaniye'ye geçi süreci olacaktı, fakat önceden TC YNK ile görüşerek Talabani'nin caymasına sebep oldu. Pazarlıklar neydi onu bilemiyorduk, ama Talabani artık bizi istemiyordu ve bizide zor durumda bırakmıştı. BM'de araçlarını bizlere gönderdi ve Etruş'ta kalan halk bu araçlarla Ninova kampına getirildi. İlk grup 13 Şubat 1997 yılında gelirken bizlerde ikinci grup olarak 1.5 ay sonra bir bahar günü Ninova kampına geldik.

Ninova'ya gelişimiz arabalarla yarım saat sürmüştü, yolda herhangi bir ciddi bir sorunla karşılaşmamıştık, birinci grupta karşılaşmamıştı, KDP karakollarından da rahat geçmiştik, engellemeler olsada ciddi bir sorun çıkmamıştı. Ninova 36.paralele düşüyordu, peşmergelerle Irak hükümetinin arasındaki tampon bölgeydi, dağlık bir araziydi, Yezidilerin kutsal yeri olan Laleş'e de yakın bir yerdi. Ninova; suyu, havası iyi, yeşillik olan bir alandı, dağa da yakındı. Hem hayvanları beslemek, hemde yakacak odun toplamak için kamp halkına göre oldukça elverişli bir alandı.

Gelişte belirlenen yerlere yerleştirildik, halk gruplar halinde yerleştirilmişti. Bizden önce yerleşenler vardı. Ninova kampından kimse sorumlu değildi, sadece

BM vardı ve güvenliği de BM sağlıyordu, zaten o yüzden bizlerde burayı istiyorduk. Yerleşme sorunu fazla çıkmamıştı. Halkın Etruş'tan getirdiği çadırlar burada kuruldu ve böylece barınak sorununda kalmamıştı. Erzak sorunu da bir süre sonra BM tarafından çözüme kavuşturuldu. Bu kampta da kurumlar oluşturuldu ve var olan örgütleme güçlendirildi, zaten iki ayrı kampta birleşmişti, kendi güvenliğimizi de kendimiz tutmaya başlamıştık. Kmaptaki toplam nüfusumuz 7 bin kişiydi. İlk başlarda halk yerleşmesini tamamladı, su işi de tankerle halledilmeye çalışılıyordu, alt yapı ihtiyaçlları BM tarafından giderilmeye başlanmıştı, eksik olan şey çadırlardı. BM tampon bölgede olduğumuz için bizi koruyamayacaklarını belirtiyorlardı, çünkü hukuki olarak buranın idaresine hakim olmak gerektiğini belirttiler.

Bu süreçte yaşam normale dönerken PKK ve KDP arasında tekrar çatışmalar çıkmıştı. o sıralar 14 Mayıs 1997 tarihinde TC KDP'yi de yanına alarak PKK'ye karşı güney Kürdistan'ı işgal ettiler. Tabi eş zamanlı olarak kampımıza da saldırı başlamıştı; insanlarımız kaçırılıp başları kesiliyor, çobanlarımız katlediliyor ve hayvanlarımıza el konuluyordu kaçırmalar ve talanlar hızla çoğalıyordu. KDP tarafından Saddam'a bağlı alanda Şexan vardı. Şexan'a giden yol kampın ortasından geçiyordu. KDP bu yoldan geçerken kampa tarama yapıyor ve iki insanımızı katlediyordu. Bunlar asayişte iki görevli arkadaştı, isimleri Welat(19) Hilalli, Osman(25) Hilalliydi. Bu katliamda iki ufak kız çocuğu da yaralanmıştı, katledilenlerin cenazeleri törenle toprağa verildi. Bizlede yürüyüş yaparak bu katliamı protesto etmiştik. Yine başları kesilen iki kardeş vardı, cenazeleri bir süre arandıktan sonra kamp dışında kafaları kesik bir şekilde bulunmuştu. Böyle bir vahşeti yapan KDP tüm kamp halkı tarafından lanetlenmişti. Kafaları para karşılığında KDP tarafından TC'ye satılmıştı. Bu arada tepelerden KDP tarafından havanlar atılıyordu kampa, yine silahlı taramalar yapılıyordu. Bu arada biri Hilalli, biri Piranlı iki çoban hayvanalarını güdereken bir grup KDP'li tarafından vurulup hayvanlarına el konuluyodu. Bu iki çobanın cenazelerini de alıp toprağa verdik. Bu olaylar böyle artarak devam ederken, halkta savaş halini uygulamaya başlayıp silahlandı ve mevzi aldı. Bu arada KDP'nin denetiminde bulunan köyler, KDP baskısına dayanamayarak bize düşman oldular.KDP bu köylere de kendi adamlarını göndermişti. Kampta sürekli saldırı ve tehdit altında bi yaşam vardı, bu köylerinde katılımıyla KDP daha da saldırganlaşmaya başlamıştı. Bu köyler daha önce dost köylerdi, fakat halkı bize karşı kışkırtmıştı,yalnızca bir çocukları PKK ile yapılan çatışmada öldürülmüştü, KDP'de bunu çok iyi kullanmış, o köyü bize düşman etmişti. Biz daha önce bu köyler vasıtasıyla erzak getiriyorduk, kendimiz şehirlere gidemiyorduk, ama bu tür ihtiyaçlarımız bu köyler tarafından karşılanıyordu. Bizler daha sonra Musul Şexan'a gidip gelenlerin vasıtasıyla bu işleri yapmaya başlamıştık.

Artık 1997 Mayısında savaş başlayınca yaralı arkadaşlarda geliyordu. Yaklaşık 220 yaralı arkadaş kampımıza gelmişti ve bunlara tedavi ve ilaç

gerekiyordu. Bizde artık para karşılığında Irak tarafına bu yaralı arkadaşları gönderiyor, tedavi ettiriyorduk. Her alandan yaralı arkadaşlar buraya geliyordu, tabi KDP'de aşırı baskı yapıyordu bize, durumda çok riskli ve tehlikeliydi, bizde yaralıları gizlice Suriye'ye aktarma ihtiyacını duyuyorduk ve bunu örgütte onaylıyordu. Ben o sıra bu ihtiyacı karşılamak için gizlice Musul'a gittim, daha sonra Suriye'deki arkadaşlarla görüşme yapacaktık. Ben Rabia denilen sınır üzerinde bir nahiyeye geldim, bu evde çölün üzerinde bahçeli bir evdi ve burada arkadaşlarla toplantı yapacaktık, burası bir dostumun eviydi, o dostumuz o gün eve gelmeyince ben tedirgin oldum, arkadaşlarda öyle olmuştu. Kırık bir tabancamız vardı, böylece nöbetleşerek uyuduk. Yanımızda Ferzende isimli bir dost daha vardı, kendisi yezidiler içinde görev yapıyordu. Ferzende nöbet tutuyor, bizde yatıyorduk. O sıra evin her tarafı sarılmıştı ve biz hemen uyandık, kaçacak yer bulamadık, kaçamayınca Saddam'ın askerleri bizleri yakalamıştı. Tabi Asaf'ta yakalanmış ve çözülmüştü. Bizleri bağlayıp gözlerimiz kapalı Musul'a götürdüler, bir hücreye konulduk ve 15 gün birbirimizi göremedik. Asaf ile birlikte 5 kişi yakalanmıştık, hücrede bağırıyorduk ama kimse fazla duymuyordu. Tabi bu arada askerler 80 silah, binlerce mermi ve tabanca ile sermilik ve kitaplar ele geçirmişlerdi. Ele geçirilen malzemeler buraya getirildi, artık eşyalarımızda onların eline geçmişti. Ben tabi diğer arkadaşlarıma neden burada olduğumuzu yalan ifadelerle anlatmaya çalışmıştım.

Askerler PKK'ye biraz sempati duyuyorlardı ve bizde PKK'li olarak kendimizi tanıtacaktık, baka çaremizde yoktu. 18 gündür hücrelerde mahvolmuştuk. Her gün bize kaşıksız pirinç veriyorlardı. O gün tekrar görüşmek istediğimizi söyledik. Bunun üzerine bizleri götürdüler. Ben "biz PKK'liyiz, sizlerle görüşmek istiyoruz" dedim. Onlarda bize "niye daha önce söylemdiniz, niye bize suç işlettirdiniz" dediler. Tabi bu sözlerden sonra bizleri hemen çıkratıp banyoya götürdüler ve yemek yedirdiler. 21. gün Musul Emniyet Genel Sorumlusu geldi ve bizden üç sefer özür diledi. fakat "bizimde suç işlediğimizi" söyledi. O Asaf'a üç telefon ve bir mektup verdi. Ve Asaf'ı Şam'a, bizleri de Ninova'ya gönderdiler. Tabi oradan da Saddam'ın askerleri kampa geldi ve ihtiyacımızı sordular ve tüm yaralı arkadaşları Süleymaniye'ye tedaviye gönderdiler,böylelikle Musul yolu da açılmış oldu. Tabi bu olaylar Önderliğinde kulağına gitmişti. Önderlikte Bağdat'a buna karşılık bir mektup gönderdi ve Irak ile ilişkilerimiz düzeldi. Bu tabi yaralı arkadaşlar için yapılmıştı ve Ninova kampında sağlık sorunlarını da böylece halletmiştik.

Tabi bu arada KDP'nin saldırıları da devam ediyordu. 2-3 günde bir şehit veriyorduk. Suikast, kaçırma, tarama yöntemleri üç günde bir bizden bir şehit alıyordu. Biz buradan Saddam denetimine de geçmek istemiyorduk, o da bizim düşmanımızdı. Böylelikle tampon bölgede kalmaya devam ettik herşeye rağmen. BM'de bize bakmamıştı ve bizlere "tampon bölgede oluşunuz bizleride zorluyor" dedi. Tabi daha sonra kampa sızmalar olacak, insanlar kaçırılıp

katledilecek, kampın esir alınıp TC'ye teslim edileceği söylentileriyle Ninova kampı artık yaşanılmaz bir kamp haline gelecekti.

Her türlü açlık, yokluk, soğuk ve katliamlara rağmen halk direnişini koruyordu, fakat yavaş yavaş halk göç hazırlıklarına başlıayor, kendisini Irak sahasına hazırlıyordu. Bunu örgüt istiyordu, halkta buna uyuyordu. Örgüt halkla toplantı yaparak onları bilgilendirdi. Devrimi daha iyi koruyacağımız yer olarak, oranın daha uygun olduğu halka analtıldı ve ikna edildi. Kamptan çıkışın psikolojik yönü oldu, ama çıkış tarihi asla verilmedi, çünkü bu tedbir amaçlıydı. Halka gideceğimiz kampın daha iyi olduğunu, evlerin olduğunu ve yanlarına eşya almamalarını, sadece battaniye ile bir günlük yiyecek alınması söylendi. Böylece halk psikolojik olarak seferber durumuna getirildi. 9 ay sonrasında halk kamptan çıkış için hazır hale getirildi ve görevlendirilmeler yapılarak halkın önce güvenliği hazırlandı. Bunun yanında kampı yakma grubu da çıkarıldı. KDP'ye lanetler okunuyordu, bırakılan eşyaların onlara kalmaması isteniyordu. 12-13 Şubat 1998 tarihinde kamptan çıkmıştık. Halk göç konusunda çok tecrübeliydi ve hazırlıklarını çok iyi yapmıştı. Halk eşya taşıyabilecek araçlar yapmıştı; bilyelerden tekerlek yapılıp ağaçlara geçirildi ve eşyalarını öyle taşıdılar. Bu tekerleklerin çıkardıkları sesler geldiğimiz ovayı inletiyordu. Aslında bir kamera oslaydı da bunlar bir görüntülenseydi diyorum. İneğin üstüne bile battaniye atanlar vardı, hatta 5-6 yaşlarındaki çocukların bile sırtlarında battaniye vardı. Bu karmakarışık ses ve insan ortamında ahenkli bir insan uyumu vardı. Gideceğimiz Irak karakolu 1-2 kilometre bizlere yakındı.

Tabi o gece halk çıkar çıkmaz kamp o grubumuz tarafından ateşe verildi, artık kalan eşyalarımız KDP'ye bırakılmayacaktı, o sıralar bende kampı ateşe verenlerdendim. Benim ev ateşe verilmemişti ve arkadaşlara "evi KDP'yemi bırakıyorsunuz" diyerek kendi evimi ateşe verdim. Hem kampı yakıyor, hemde KDP'nin olduğu tepelere kurşun sıkıyor, evin içlerine el bombası atıyorduk. İçerdeki gaz varilleri patlıyor ve gök muhteşem bir parlaklıkla alevler içinde aydınlanıyordu. Çok değişik ve çekici bir manzaraydı, artık geri dönmeyecektik. KDP'ye inat, düşmana inat evlerimizle birlikte gemilerimizi de yakıyorduk. Yine kampta da bizimle gelmek istemeyenler vardı. Birkaç aileydi bunlar ve bunları ikna etmeye çalıştık, fakat bizlere "biz KDP tarafına geçeceğiz" dediler. Bunlar evden dışarı çıkmayınca kamp yönetimi "ne yapalım" diye bana sordu. Bende "havaya silah sıkalım KDP geldi" diye diye. Tabi hepimiz havaya silah sıktığımız için bazıları eşyalarını dışarıya çıkardı, diğerleri de içeride kaldı. Kalan bu aileler kamp yönetimin iknasıyla bize katıldı, bir kaç ailede KDP tarafına geçtiler. Tabi biz kamtan çıkıp tepede kampı seyrediyorduk, aklımızdan herşey geçiyordu. Bir yandan düşmana olan öfke, diğer yandan da giden eşayaların acıs vardı. Sabah olduğunda da kimse kalmamıştı Ninova'da.

Halk o sıra Saddam sınırındaydı. Ve Saddam saytarasında "gelip burayı geçeceğiz" dediler, fakat saytara havaya silah sıkıyor, halkı geçmemesi konusunda uyarıyordu. Arkasından da takviye askerlerde geldi, fakat halk

Saddam sınırını geçmek istiyordu, ama askerler de bırakmıyordu. Bizde bu KDP'nin denetiminden kurtulmak Saddam'ın denetiminde kalmak isteyip KDP'yi dünyadan teşhir etmek istiyorduk. Zaten BM'de bizi tanımayacağını ve yardım etmeyeceğini söylüyordu.

BM, Ninova'dayken görüşmek için bizleri Duhok'a davet etmişti. Bizde bir grup olarak gitmiştik. BM "bize müsaade edin, KDP sizin güvenliğinizi sağlasın" diyordu. Bizde buınu kabul etmemiştik, fakat bu bize dayatılmak isteniyordu. Zaten KDP bizi hep katlediyordu, bunun üzerine randevuda bunları söyledik ve onlara "biz BM, KDP ve Iraklıların önerilerini kabul edeceğiz, fakat bu güvenlik içerisinde bizde olmak istiyoruz" dedik. BM genel sorumlusu ve KDP'lilerde vardı görüşmede. Böylece üç saat güvenlik sorununu tartıştık, yine erzak konusunu ve yaklaşımlarını konuştuk. KDP sürekli bizi suçluyordu, bizlerde onları yalanlıyor, ölen insanlarımızı öne sürüyorduk. Ve bu "dörtlü güvenlik" önerisini ortaya attık, fakat BM, Irak denetimini istemiyordu. Bizde onlara "bulunduğumuz yerin kimsenin denetim alanı olmadığını, tampon alan olduğunu, bu nedenle Irak'ta, KDP'de BM'de, bizde sorumluyuz. BM insani görevlerini yapmaya mecburdur. Güvenlik konusunda bizimde olmamız gerekiyor" dedik, fakat onlar bize "sonra size bildireceğiz" dediler. Görüşmemiz böyle olmuştu, fakat bu görüşmeden hiçbir sonuç çıkmamıştı, KDP'nin planları da boşa çımış oluyordu.

Biz bu arada Irak saytarasını geçmedik, ama Irak askerleriyle yumruk yumruğa girmiştik. Askerler bizleri dipçikle dövüyor, havaya silah sıkıyordu. BM'den de ümit kesilmişti, artık halk ne ona, ne buna yaranıyordu, fakat sınırı geçmek için onlarca yaralı veriyorduk. Iraklılar gitme önerimize bir türlü cevap vermeyince, örgütte sürekli "Irak'a geçin" talimatını yineleyince ve BM artık bizi korumayacağını söyleyince, bizde mecburen bu Irak sınırını geçmek szorunda kalmıştık, ama Iraklılar da bizi bırakmıyordu. Örgüt halkın burada birkaç gün kalmasını ve ilişkilerin düzelmesini bekliyordu. Halk bu nedenle burada oturdu, Iraklılar da bunu istiyordu ve böylece bu oturduğumuz yer bizim Nehdara kampımız olacaktı. Nehdara'ya yıllarca kar yağmıştı, ama ne hikmetse kaldığımız o gece kar yağmıştı ve o soğuklarda 2-3 kişi şehit düşmüştü. Ne yiyeceğimiz, ne barınaklarımız, ne de örtünecek bir eşyamız vardı, artık halk ciddi ciddi tekrar Ninova'ya dönüşü düşünüyordu; kalan eşyalarını geri almak ve bir şeyler bulma umuduyla Ninova kampına geldiler, ama kamp yakıldığı için fazla bir şey alamadılar. Birkaç aile tabiki kaçarak KDP'ye sığındı.

Nehdara'da kalan büyük çoğunluk artık konumlanmaya başladılar. Ortam çok kötüydü; imkansızlıklar ve yokluk çoktu. Isınmak için gaz lazımdı ve ekmek gerekiyordu. Halkın bir kısmı alışveriş için Şexn'a gitti,parası olanlar için bu böyleydi, her yer çamurdu, çocuklar yalın ayaktı ve herkes soğuktan titriyordu. Bir parça naylon bulan birbirleriyle paylaşıp örtünüyorlardı, bir parça bez ve naylon için kampa geri dönenler, 4 aile bir çadırın altında kalanlar oluyordu. 25 kişi bir çadırın içinde 1.5 ay kalmıştı, ben de o süreçler görevliydim. Ve halkın

sorunlarıya içiçeydim, ama yine de onlarla ilgileniyordum. Bu sıralarda açlık ortaya çıkmıştı. Ne BM, ne Irak yiyecek veriyordu, sadece askerlerin ekmek kırıntılarıyla idare ediyorduk, su da yoktu. Örgüt kampta ne kadar hayvan varsa hepsini satın aldı ve kesip halka dağıttı, et iki günlüğüne bize yetmişti. Yine örgüt Musul'dan yiyecek erzak getirtti; un, şeker, yağ aldırttı, ama tabi 7 bin kişiydik, yine de zorlanıyorduk, fakat örgüt yardımıyla ölüm sınırını aştık, artık Şexan'da da tüccarler yüksek fiyatla erzak getirtti, yine de yetmiyordu erzaklar, para hiç yoktu zaten. Avrupa'da baskılarını arttırmıştı. BM'nin kamp ziyareti de protesto edildi halk tarafından. BM kampa gelişimizden 1.5 ay sonra erzak getirmeye başladı.Yokluk derecesindeki ihtiyaçlar kısmi derecede karşılanmış oldu, tabi ilaçlarımızda yoktu, tedaivler yapılmıyordu. Bu dayanılmaz hayat şartları burada 3 ay sürecekti. Eğitimlerimizde güneş altında yapılıyordu, müthiş bir dayanışma vardı, toparlanma yine oldu. Kurumlaşma ve yönetimler oluşturuldu, tekmiller açıktaydı, kurumlarda öyleydi. Hep halkın ihtiyaçlarına cevap vermek için örgütlülüğünü hiçbir zaman kaybetmedi. O koşullarda hiç çekişmeler yoktu, çok güzel bir dayanışma vardı.

Tabi üç ay sonra artık bizde bu yokluklar içerisinde dayanamazdık. İhtiyaçlarımız karşılansa burayı da cennete çevirirdik. Fakat herşeyimizi geride yakmıştık. Ve bize vaad veren BM ve Irak bizleri yine yalnız berakmıştı. Buradan çıkmaktan başka çaremiz kalmamıştı. Zorlu yaşam koşulları dizanteri, boğmaca, iltihaplanmalar gibi çeşitli hastalıkları ortaya çıkarttı, bunu takiben ölümlerde olmuştu hastalıklardan. 5 çocuk bulaşıcı hastalığa yakalanarak yaşamlarını kaybetmişti.Yine yeni doğan çocukların çoğu yaşayamadı, artık doktorda yetişmiyordu onlara. Herkes hastaydı ve ilaç hiç yoktu. Doktorumuz Medya isminde bir Almandı ve gece gündüz çalışıyor, uyumuyordu. Bir kzıkardeşim o süreçte akrep sokmasından zehirlenrek şehit düşmüştü. Aslında şehadetininde sebebi KDP'lilerin yüzündendi. Onlar saytaradan Şexan'a bırakıp kızkardeşimi oraya götürmemi engellemiş, kardeşimde bu yüzden şehit düşmüştü. Kızkardeşimin ismi Selma'ydı, henüz 12 yaşındaydı.

Artık bizlerde Irak hükümetiyle ilişkileri sıklaştırmıştık. Bizim tavrımızı ve direnişimizi heyetler görüyor, sempatilerini söylüyorlardı. Örgütlülüğümüzden ciddi olduğumuzu anlamışlardı ve Saddam'ın onayını beklediler, söz verdiler. Önce Şengal'a götüreceklerini" söylüyorlardı, fakat sonra oradan vazgeçtler, nedenini anlayamamıştık. Bu sefer Dicle suyunun kenarında bir yere götüreceklerini söylediler, Nehdara'dan daha iyi bir yer olduğunu söyleyerek halkı bilgilendirdiler, fakat bu yerdende caydılar, suyun kenarından da vazgeçtiler. İlişkilerde biraz gerginlik olmuştu. Sonrasında "sizleri Adnananiye'ye götüreceğiz" dediler. Bizde bu yeri görmeden gitmeyeceğimizi söyledik. sonrasında birkaç kişi keşif için Adnaniye'ye gidiyor, ama burada suyun olmadığını görüyorlar ve mecburen halk "artık Irak'ı geçelim ne gelirse başımıza gelsin" diyor. Halk bu sefer kükürtlü su olduğunu bilmeden buraya yani Mahmur'a yerleşiyor. Tabi tepeleri de olunca bu halkında ilgisini çekiyor,

fakat halkın henüz buraya yeni yerleşim yerinin burası olduğundan haberi yok. Halk suyun kenarına geleceğini sanıyor, ama Nehdara'da kalmak istemiyor, çünkü hiçbir şey yoktu orada.

Halk hayvan beslemek ve kendi su ihtiyacaını karşılamak için bu su bulunan yere geliyor, fakat bu suyun kükürtlü su olduğunu yerleştikten sonra anlıyor. Artık iş işten geçtiği ve başka gidecek yerleri olmadığı için buraya yerleşmek zorunda kalıyorlar. BM bu göç sırasında çok sayıda arabasını gönderiyor Her eve bir araba gönderiyor. Mayıs ayının sonu Haziran ayının başında kavurucu bir sıcaklık ortamında Mahmur'a gelinmişti, bu göç 3 gün sürmüştü. İlk gelen grup suyu olmayan çöle götürülür. Her tarafta akrep ve yılan vardı, bu sebeple halk buraya inmek istemiyor, Iraklılarda ısrar ederek halkı ikna etmeye çalışıyordu, fakat halk bunu kabul etmeyerek bu duruma isyan edip askerleri kovalıyor. Halk bunun üzerine biraz ilerde bir su yerini ve birkaç ağaçta görünce buraya inip yerleşiyor, ikinci grupta birinci grubun yanın geliyor ve son iki grubu da diğer yakın yerlere indiriyorlar. Herkes bu su alanının etrafına toplanıyordu.

Artık Mahmur'a gelmiştik, yeni kampımız burasıydı ve herkes kendisine uygun bir yer aradı. Planlanan belli alanlara su tankları yerleştirilmişti. Halk bu tanlkarın etrafına yerleşmişti. Kavurucu bir sıcaklık ve öylesine yoğun bir toz vardı. Halk buranın çoğrafyasına çok yabancıydı, ilk gecede akrepler insanları sokmaya başladı. Öyle bir arazi vardı ki akreplerin coğrafyasıydı adeta. Tabi yılanlarda çoktu, ama akrepler kadar sayısı fazla değildi. İlk aylarda ortalama günde 10 kişi zehirlenmişti. Bunardan bir çoğu şehit düştü, özellikle çocuklardı bu kurbanlar. Her gece bu böyleydi ve hastane sürekli doluyordu. Buradan Musul ve etraftaki hastanelere yaralılar götürülüyordu, bunun yanında yine erzak kıtlığı da vardı, içme suyu yok denecek kadar azdı. Bütün kampa günde iki sefer su tanklarla geliyor, fakat hiç ihtiyacı karşılayamıyordu. Bu durum halk içinde de çatışmalı bir durumu doğuruyordu. Çadırlar da yoktu, naylonlardan gölge oluşturulup insanlar sıcaklıklardan korunmaya çalışıyordu. İlk başta kampta semtler oluşturulup yönetimler belirlendi.

Sonrasında BM'de geldi kampa, ama ilk iki ay zorluklarla boğuştuk. Su ve barınma bizleri mahvetmişti. Daha sonra akrep sokmalarından dolayı akrep öldürme kampanyası başlatıldı. 5 gün akrep öldürdük kampta. Herkes akrep avına çıkmıştı, böylece akrep sokmalarıda azalmaya başlamıştı. Bu arada kurumlaşmalarda oluşturuluyordu kampta. Sonrasında halkla toplantılar yapıldı ve ciddi sorunaar tartışıldı. Halk su yokluğundan aşağıdaki Mahmur ilçesinden bidonlarla iki kilometre yoldan su getiriyordu. Su almak için bir kilometrelik uzun kuyruklar oluşuyordu o Temmuz asıcaklığında. Tabi sıcaklıklar da 50 ile 56 derece arasında değişiyordu. Burada sıcaklıklar yüzünden salgın hastalıklar oluştu; tifo, dizanteri hastalıkları çıktı. Susuzluktan kirlilikte oluşmuş ve herkes

bu salgın hastalıklara tutulmuştu, ishal vakaları da artmıştı. Bu ilk 3 ay çok zor ve acılı geçmiş, halkta çok moralsiz olmuştu, çünkü daha iyi bir yere gelme umudu kabusa dönüşmüştü, bu nedenle de bir kısım halk buradan ayrıldu. Birkaç aile Beherke kampına bazı ailelerde tekrar kuzeye geçtiler. Kopuşlar olmuştu ama kısmi düzeyde olmuştu.

BM'de artık erzak, çadır vb. ihtiyaçlarımızı karşılamaya başladı, ama yeterli değildi. Su sorunu hep vardı, elektrik hiç yoktu, buna rağmen halk kendi örgütlülüğünü, kendi evini kurmadan önce yapmıştı; önce okullar yapılmıştı, sonra Şehit aile kurumu yapıldı, sonrasında da belediye kuruldu. Halk daha naylonların altında yaşarken kurumlarını çoktan oluşturmuş, yavaş yavaş herşey düzene girmeye başlamıştı. Bundan sonra artık gelişme dönemleriydi Mahmur için. Bu 1999 15 Şubatına kadar devam edecekti.

Mahmur kampında artık sorunlara anında müdahale edilmeye başlanmıştı. Birliktelik ruhu burada da canlandı. Burası Irak denetiminde bir alandı ve Irak hükümetiyle ilişki içindeydik. Buna rağmen kamp girişi çıkışı olmuyor, sadece acil hastalar için giriş çıkış oluyordu, rahat gidip, gezme, ticaret yapmaya müsaade edilmiyordu. Kamp içinde serbesttik, içe müdahale olmuyordu, halk buna müsaade etmiyordu. BM'nin verdiği insani yardımlarla yetiniyorduk yeterli olmasa da. Hayvanda besliyorduk kampta.

Tabi bizlerde Irak hükümeti ve BM nezdinde girişimlerde bulunarak ertesi yıl kampımıza alt yapı çalışmalarını getirttik; su kanalı açıldı, Mahmur'a gelen içme suyu borularla kampımıza aktarıldı. Her semte yarım saat su verildi bu borularla. Fakat bazı zamanlarda hiç su gelmiyordu, gerçekten ilk iki yıl çok zorlanmıştık. Zamanla herkes kendine ev yapmaya başladı, BM'de kısmi destek vermişti. O yıl herkes ev sahibi olmuştu, evler taştan ve kerpiçten yapılmıştı.

1999 yılına geldiğimizde önderliğin yakalanmadan önce yani 1998 yılının sonlarında kamp halkına bir konuşma yapmış, halk çok büyük moral almıştı ve tüm sorunlarını unutmuştu. Önderlik konuşmasında kampı "Ortadoğu'da bir model" olarak belirtiyor ve halka bu konuda öncülük etmesinden dolayı kutluyordu. "Bu demokratik modeli tüm Ortadoğu'ya örnek olması bakımından Ortadoğu halklarını geliştireceğini, halklar arası dayanışmayı arttıracağını ve kampın da bunda bir kardeşlik köprüsü olması gerektiğini" söylüyordu. Tabi bununla bağlantılı halkta önerilerini sundular ve bu projeyi sahiplendiler. Kamp halkı çevre halktan olumlu tepkiler aldı, herkes kamp halkının direnişini ve mücadelesine bir sempati duydular, kamp halkının örgütlülüğüne ve dayanışmasını hayranlıkla izlediler, kamp halkına bu çevre halklar hep saygı duydular. Tabi çevre halkları PKK'yi de çok seviyorlardı, PKK'nin etkisi çok büyüktü.

1999'a geldiğimizde Önderlik uluslararası komployla esir edilince; halk büyük bir acı, moralsizlik yaşadı Ne yapacağımızı şaşırmıştık. Kampta Önderliğin

esareti radyolardan duyulunca bütün halk aniden yürüyüşe geçti, BM binasına doğru büyük bir halk yürüyüşü başlatıldı, ardından BM'ye çok miktarda protesto mektupları gönderildi. Bu arada kadrolardan bir erkek arkadaş kendini vurarak şehit düştü. İki bayan arkadaşta bedenlerini ateşe vererek fedai eylemiyle şehit düştüler. O gün hiç kimse ne konuştu, ne de yemek yemişti, herkeste dağa gitme istemi gelişti. Ne gerekiyorsa Önderlik ve örgüt için yapmak istiyorladı, aralarında benimde bulunduğum gruplar Musul'dan Zap'a kadar yürüyerek gerilla saflarına katıldılar. Örgüt ne istiyorsa onu yapacaktık, kimse kampta durmak istmiyordu, kampta artık neredeyse kimse kalmayacaktı. Akın akın gerillaya katılım önerileri geliyordu. 15 Şubat Önderliğin esareti, insanlarımıza intikam yemini ettirmişti. 200'den fazla genç bayan erkek gerillaya katıldılar. Kampta kalanlarda protestolarına, yürüyüşlerine ve açlık grevlerine devam ettiler. Açlık grevleri hatırladığım kadarıyla bir ay sürmmüştü. Kamp tarihinin en acılı günlerini yaşıyordu, Önderlik yakalanmış, halkın tepkisi de gerillaya katılım şeklinde olmuştu.

Bu arada halkta ileriki süreçlerde eğitime alınmıştı; Süreç anlatılarak bilgilendirme yapıldı, Önderlik savunmaları halka verilerek bilinçlendirimeye çalışıldı, devre eğitimleri açıldı; 45 günlük, bir aylık ve iki aylık eğitim devreleriydi bunlar. Uluslararası komplonun nedenleri ve sonuçları halka anlatılarak bilinçlendirmeleri sağlandı. Bu süreci halk çok iyi kavramıştı, zorlanmadılar. İleriki süreçlerde de demokratik dönüşümün sancılarını hissetmediler bile, çünkü Önderliğe müthiş bir bağlılık ve güven vardı, bu hep vardı zaten. Böylece kamp biraz daha düzene girmiş, halk bu kaos sürecini bilinçlendirilerek atlatmıştı. Yine Önderlik gerçeği bu kaosun atlatılmasında çok önemli bir rol oynamıştı, yoksa her şey böyle olmayacaktı, gerçek buydu.

Bu süreçlerde BM'de KDP'de fazla bizlere dokunmuyordu. 2003'lere geldiğimizde artık ABD ve Irak savaşı göndemdeydi. Ve halk bu konuda da bilgilendiriliyordu. Irak hükümeti kampımızın ABD'yle bir savaşta tutumlarımızı öğrenmek istiyorlardı. Bizlerde "PKK'yle birlikte hareket edeceğimizi" söyledik. Irak hükümeti de buna ılımlı yaklaştılar, kampı hiç zorlamadılar, savaş sürecinde de bu böyleydi. Savaştan önce halk iki ateş arasında kalmamak için savaş tedbirlerini alıp sığınaklar yaptı, psikolojik olarakta kendini hazırladı, çok fazla tedirginlik yaşanmıyordu, böyle şeylere yabancı değildi, zaten 20 senedir hep savaşın içindeydi ve burada oluşları bile savaş yüzündendi. Bu halkın tecrübeleri vardı ve tedbirlerini de almıştı. Silahlı güçlerimizde hem kampta, hem dışarıda vardı, erzak stoklarımız yapılmıştı. Savaşa hazır durumdaydık.

Savaş başladığında hiçbir güç kampa zarar vermedi. Çevredeki Irak ordusu da hiç bir direniş göstermeyip mevzilerini bırakıp kaçtılar. İlçedeki Araplar bizlere "silahlarımızı size bırakıp gitmek istiyoruz" dediler. Bir kısım silahlar alındı ve Mahmur ilçesine inildi. Irak ordusunun güçleri yoktu burada, peşmergeler ve

ABD güçleri gelmeden kampın silahlı güçleri önemli noktaları ele geçirdi. Peşmergeler geldikten sora ele geçirdiğimiz önemli resmi kurumları bu ittifak güçlerine teslim ettik. Peşmergeler bizlere hayret etmişti. "Nasıl buraları talan etmediniz? Nasıl bankalardaki paraları almadınız? Biz olsaydık talan ederdik" dediler ve daha sonra bu dediklerini de yaptılar. Biz daha sonra tekrar kampa döndük.

Mahmur'un az ilerisinde 3 Irak tankı ABD savaş uçakları tarafından bombalanınca kampta biraz tedirginlik olmuştu. Kampa zarar verilmemişti. Bu süreçte herkes etraftaki askeri cephanelerde silah topladı örgüte vermek için, Saddam yenilmişti. Tüm Irak halkı Saddam'ın kurumlarına hücüm etmişti, artık savaşın hurdalarını toplayıp satmakta bize kalmıştı. Sağlam olanları örgüte veriyorduk, Fakat hiç talanımız gibi olumsuz şeyler olmamıştı. Örgütte bu konuda toplantılarla halkı bilinçlendirmişti. "böyle talanlar yapılmasın. Bu tür şeyler bize yakışmaz ve kampın imajını zedeleyebilir" dedi. Halkta buna uymuştu. Önemli olan itibarımız ve imajımızdı, herkes bize saygı duyuyordu; Araplar, Kürtler ve diğerleri saygı duyuyordu. Bu yüzden savaş sonrası ölçülü davranmıştık.

Savaş sonrası Mahmur kampının dışında hurda toplamalarında bir baba ve oğul füze kovanındaki bakırı çıkarırken, o eski Irak cephanelerindeki havan kovanlarının patlaması sonucu ikisi de feci şekilde şehit düşmüşlerdi. isimleri; Hamit (Hakkari- 50 yaşında) ve oğlu 23 yaşlarındaydı ama ismini hatırlayamıyorum. Yine bir çoban kamp dışında hayvanlarını otlattığı yerde gördüğü patlamamış bombayla oynarken şehit düşmüştü. Çoban Piranlıydı ve 15 yaşlarındaydı. Yine Hacı Sülo Hilalli ve ismini blmediğim bir kişi daha havan kovanlarıyla uğraşırken barutun alev almasıyla barut deposu patlıyor ve basınçla bunlar havaya uçarak ileri derece yanıklarla ağır yaralanıyordu, tedavileri aylarca Musul hastanesinde yapılmıştı. Bir keaç kişi daha böyle yaralandılar. Bazıları da bakır toplamaya gittiklerinde ABD askerleri tarafından tutuklandılar, bunlar daha sonra serbest bırakılacaktı.

2004 yılına geldiğimizde savaşın bitmesinin ardından bu sefer örgütsel bir krize girmiştik. Örgüt içerisinde Ferhat ve Botan şahsında patlak veren bir krizdi. ABD ile yaptıkları gizli ilişkiler örgüt içinde tasfiyecilerin zemini de olmuş ve kendi elleriyle örgütü adeta bitirme durumuna getirmek istemişlerdi. Tabi bu kriz kampa da doğrudan yansımıştı. Halk çok tedirgin olmuştu. Kadrolarda görülen hoşnutsuzlukar halkta da moral bozukluğunu getiriyordu, haepimiz çok tedirgindik.

Halkta ilk başta nasıl tutum alacağı şaşkınlığı vardı. Olumsuz tipler vardı ve yığılmalar kampta çoktu, kamp adeta kaçkınların yeri olmuştu ve sorunlar giderek büyüyordu. Kamptan kaçışlar özellikle KDP gibi örgütlerin kampa el atması yaşandı. Bunun için başta halk bireysel tepkilerini dile getirdi. Olumsuz yaklaşımlara karşı halk tavır sahibiydi, ama bu da çözüm olmayınca daha radikal oldu, halk örgütlü tavır almak istemişti ve örgütte bunu istiyordu. Kamp

belediyesinde toplanılarak tavır belirlendi, halk meclisi de devreye girdi. Kampta 9 maddelik bir karar metni çıkarıldı, bunun için bir heyet oluşturuldu. Meclis tarafından 11 kişiden oluşuyordu bu heyet. Meclisten yetkisini alan bu heyet, Önderliğin perspektifi dorultusunda hereket edip bu olumsuzluklara karşı dağda herkesin bir araya gelip diyaloglarla sorunu çözmesine destek olmak için halkı tavır almaya yöneltti. Bu olumsuzluğu yaratanlara tavır geliştirmeye çağırdı. Yani meclis duruma el koymuştu kampta. Bu heyet Musul'a gidip oradakilerle konuştu, görüşleri kabul edilmedi ve onlara müdahale edildi. Ayrıca kampada müdahale geldi. Tabi bu tasfiyecilere kararlı duruşlar ve en önemlisi de Önderliğin müdahalesiyle bu ciddi örgüt krizini de atlatmıştık. Halk tasfiyecileri kampada sokmamıştı, halkın tavrı çok keskin ve radikaldi. Örgütte halkı destekledi ve tasfiyeciler kamptan kovularak mahkum edildi, ama yine de halk bu kopuşlardan ve ihanetlerden olumsuz etkilenmişti. Artık yavaş yavaş toparlanma zamanı gelmişti, bundan sonrası da bir toparlanmaydı.Herşey netleşmişti, kadroda da, halkta da artık bir netlk vardı. O yıllar kampımızın belki de kötü yıllarıydı diyebilirim, ama yine de Önderlik çizgisi kazanmış, Önderlik yine örgütünü kendi müdahalesiyle kurtarmıştı, halkta önderliği ve örgütü tereddütsüz sahiplenmişti.

Sonraki yıllar için Mahmur artık acılarını, gözyaşlarını geride bıraktığı, gelecek günlerin planlarıyla artık meşgul olacaktı.

MESAJIM:

Tarihte çoğu halklarda aynı bizim gibi göçe maruz kalmıştır, Fakat göçün insanlık ve insan ruhu üzerinde bıraktığı olumsuz etkilerden dolayı çok az göç eden topluluk kendi iradi varlığını sürdürebilmiştir. Bazı göçler tarihe mal olmuştur; Musa gibi ulus yaratılmıştır, Bazı göçlerde uluslaşmıştır. Kürt halkının tarihindeki göçlerde hep olumsuz sonuçlarla karşılaşmıştır, fakat 1994 yılında büyük çoğunluğu Botan Behdinan bölgesinde olan Mahmur göç kitlesinin mücadelesi, Musa'nın kavim göçünü aratmayacak şekilde zorluklar yaşamıştır, fakat hep onurlu yaşamayı kendisine ilke edinmiş, mücadelesi uğruna her türlü fedakarlığı yapmasını beceren ve kendine hedef seçen bir kitle olmuştur. Mücadele için her zaman bir mevzi konumunda olmuştur. Bütün kamp yaşamı boyunca hem etrafındaki düşmanlarına karşı savaşmayı, gerilikleriyle mücadele etmeyi bilmiş ve hep bunlara karşı direnmiştir.

Selam ve Saygılarımla
POLAT ÇELE

4.BÖLÜM

KAMPLARA İLİŞKİN İSTATİSTİKİ ARAŞTIRMA GRAFİKLERİ

GÜNEY KÜRDİSTAN MÜLTECİ KAMPLARINA İLİŞKİN İSTATİSTİKSEL ARAŞTIRMAYA GİRİŞ:

Araştırma, Güney Kürdistan'a göç hareketlerinin sosyolojik analizi konusunda geliştirilen teorik ve çözümlemeler dışında pratik yaşam üzerinden anlatılanlardan hareketle yapılmıştır.

Araştırmanın konusunu da zorunlu göç, zorunlu göç hareketinin sosyal, ekonomik, kültürel psikolojik sonuçlar, zorunlu göçe maruz kalmış insanların göç öncesi ve göç sonrası yaşam koşullarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi, zorunlu göçün ortaya çıkardığı sorunların çözüm yollarının tartışılması ve göç edenlerin geri göç eğilimleri ile unutulmaya yüz tutmuş bir dönemin Güney Kürdistan'a yapılan zorunlu göç hareketlerinin incelenmesini oluşturmaktadır.

A-Araştırmanın Amacı ve Kullanılan Yöntemler:

Araştırmanın temel amacı; Kürt Sorunu dayanaklı yaşanan çatışma ve gerginlik ve çatışmaları önleme politikaları ve uygulamalarının ortaya çıkardığı zorunlu göçü, zorunlu göçün sonuçlarını ve ortaya çıkan sonuçlarını tüm boyutlarıyla ortaya koymak ve sorunun çözümüne Türkiye'nin demokratikleşmesi, çoğulcu ve insancıl bir biçimde yeniden yapılanması çerçevesinde çözüm önerileri geliştirmektir. Buna bağlı olarak;

1-Göç hareketinin gerçekleştiği dönemin, nedenlerinin, gerçekleşme biçimlerinin ortaya konulması,

2-Zorunlu göçe yol açan nedenlerin belirlenmesi,

3-Zorunlu göçe maruz kalan nüfusun hane halkı yapısının analizi, örgün eğitim düzeyleri,

4-Zorunlu göçe maruz kalanların göç öncesi ve göç sonrası yaşam koşullarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi,

5-Göç öncesi, göç süreci ve göç sonrası yaşanan yurttaşlık haklarına ilişkin kayıpların, göç edenlerin uğradığı zararlar,

6-Göç süreci sonrası göç edenlerin karşılaştığı çok boyutlu sorunlar,

7-Göç süreci ve sonrasının sağlık koşullarının incelenip çözümlenmesi,

8-Göç edenlerin nüfus kategorilerine göre yaşadıkları sorunların ayrıntılı olarak ortaya konulması, Göç süreci ve sonrasının sosyal dayanışma, yardımlaşma ilişkileri,

9-Göç edenlerin göç sonrası yeni yerleşim alanı ve bu alanın yerleşikleri ile ilişki düzeyleri,

10-Göç edenlerin yeni yerleşim alanına uyum-uyumsuzluk nedenleri ve memleketlerine geri dönme eğilimleri ve bu konudaki değerlendirme biçimleri, araştırmanın alt amaçlarını ve problem alanlarını oluşturmaktadır.

B-Araştırmanın Kapsamı:

Irak Kürdistan'ında bulunan Mahmur Mülteci Kampında yapılan göç araştırmalarının incelenmesi, zorunlu göçün gerçekleştiği bölge ve göç edenlerin çoğunlukla göç sonrası yerleşmeyi zorunlu olarak seçtikleri yeni yerleşim alanları göz önüne alınarak, tek yerleşim alanı olan Mahmur Mülteci kampı araştırmanın tek çalışma alanı olmuştur. 1994 yılından beri Güney Kürdistan'ın 8 mülteci kamplarında bulunan zorunlu göç mağduru Kuzey Kürtlerinin son kampı olan Mahmur Mülteci Kampında bulunan 12 bin nüfuslu zorunlu göç kitlesinin beş ilden oluşan küçük bir kısmına ulaşılmıştır. Tabi araştırmanın daha sağlıklı olabilmesi için en eski mültecilerin araştırma konusu olarak seçilmesi mümkün olduğu kadar esas alınmıştır. Araştırma çok kısıtlı ve imkansızlıklar içinde yapılmıştır. Araştırma 21 aile örneğinden yola çıkılarak yapılmıştır.

C-Araştırmanın Temel İddiaları ve Ortaya Çıkan Sonuçları:

1-Zorunlu Göç, askeri çatışma, siyasi baskı, askeri zor ve gerginliklerin yaşandığı bölgelerde ortaya çıkmaktadır.

2-Zorunlu göç, özellikle anadili Kürtçe olan Türkiye Nüfusunu ve bu nüfusun yaşadığı kırsal yerleşim alanlarını etkisi altına almaktadır.

3-Zorunlu göç, genellikle ailece,aşiretçe diyebileceğimiz bir biçimde gerçekleşmektedir.

4-Zorunlu göç, kamu yönetiminin uyguladığı politikalar ve yasaklar sonucu yaşanmakta, artan baskılar, can güvenliği, koruculuğun kabul edilmemesi, bu göç hareketini ortaya çıkarmaktadır.

5-Zorunlu göç, göç öncesi, göç süreci ve göç sonrasında da maddi ve manevi kayıpların, zararların yaşanmasına neden olmaktadır.

6-Zorunlu göç sonrası göç edenlerin sağlıksız, temel insan haklarından uzak bir yaşam sürmelerine yol açmakta, bu da hem politik ve askeri baskilarla birlikte salgın hastalıkların ortaya çıkmasına neden olmakta, göç edenlerin bir çoğunun ölümüne yol açmaktadır.

8-Zorunlu göç, özellikle kadın, çocuk ve yaşlı nüfus açısından çok ciddi sosyal problemlerin oluşmasına yol açmaktadır.

9-Zorunlu göç, göç edenlerin göç sonrası yeni yerleşim alanında içe kapalı bir yaşam sürmelerine yol açmaktadır.

10-Zorunlu göçe maruz kalanların önemli bir bölümü hem çatışmalı ortamın bitmeyişi, siyasal demokratik çözümün olmamasından dolayı tekrar

memleketlerine göç etmeyi istemedikleri, geri dönmelerinin tek şartının Kürt sorunun demokratik yollarla çözümü olmaktadır.

ARAŞTIRMA VERİLERİNİN GRAFİKLEŞTİRİLMESİ

Yıllarca unutulmaya yüz tutmuş Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a TC tarafından baskı, imha ve inkar politikasının bir sonucu olarak zorunlu göçe maruz kalmış 20 binden fazla Kürt yurtseverlerinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel durumlarını gösteren analiz verilerine dayalı grafiklerde saptamalara gidilmiştir. Kürt sorununun çözümününde Güney Kürdistan'da zorunlu ikamet eden 20 binden fazla Kürt yurtseverinin durumlarının net olarak ortaya çıkması son derece önemli görmekteyiz.

Tablo 1: Araştırmanın İl Dağılımı

Araştırmanın Yapıldığı İl	N	%
Şırnak	12	57.1
Hakkari	5	23.8
Siirt	2	9.5
Van	1	4.8
Mardin	1	4.8
Toplam	21	100.0

Araştırmalarda görüştüklerimin %57.1'i Şırnaklı, %23.8'i Hakkari, %9.5'i Siirt, %4.8'i Van, yine %4.8'i Mardinli oluşturmaktadır. Araştırmada;

1-Mahmur Mülteci kampında bulunan 4 semtin üçünde yapılmıştır.

2-Her semtten çoğunlukta olan Şırnaklılar daha fazla görüşmelere tabi tutulmuştur.

3-Sırasıyla her aile bir bütün olarak Kuzey Kürdistan'dan zorunlu göçe maruz kaldığı tarihten itibaren Mahmur Mülteci kampına gelinceye kadarki yaşadığı süreç bu analiz verilerinde kullanılmıştır.

Tablo 2: Hanede Yaşayan Kişi Sayısının Dağılımı

Hanede Yaşayan İnsan Sayısı	N	%
1. Aile	5	2.9
2. Aile	9	5.2
3. Aile	8	4.6
4. Aile	11	6.4
5. Aile	5	2.9
6. Aile	7	4.1
7. Aile	10	5.8
8. Aile	11	6.4
9. Aile	11	6.4
10.Aile	5	2.9
11.Aile	9	5.2
12.Aile	9	5.2
13.Aile	5	2.9
14.Aile	14	8.1
15.Aile	8	4.6
16.Aile	6	3.5
17.Aile	9	5.2
18.Aile	9	5.2
19.Aile	9	5.2
20.Aile	9	5.2
21.Aile	4	2.3
Toplam	173	100.0

Yapılan araştırmada hanede bulunan insan sayısının diğer hanelerle birlikte genel toplamı 173 kişidir.Ortalama haneye 8 kişi düşmektedir.

Tablo 3: Göç Veren İl ve İlçe Dağılımı

Göç Veren İl veya İlçe Adı	N	%
Silopi	14	8
Şırnak	56	32.2
Cizre	8	4.6
Uludere	32	18.4
Hakkari	14	8
Çukurca	28	16.1
Siirt	9	5.2
Van	9	5.2
Mardin	4	2.3
Toplam	174	100.0

Bu araştırmada da Güney Kürdistan'a göç veren il ve ilçe dağılımı tablosunda daha çok göç hareketliliğin büyük çoğunluğu yine köylerden oluşmaktadır.

1-Köyler göç hareketliliğinin %73'ünü oluşturmaktadır.

2-İllerden oluşan göç hareketliliği ise %14'ü oluştururken,

3-İlçelerden gelişen göç hareketliliği de bu payın %13'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 4: Göçün Gerçekleştiği Tarih

Göçün Gerçekleştiği Yıl	N	%
1991	1	4.8
1992	3	14.3
1993	4	19
1994	12	57.1
1996	1	4.8
Toplam	21	100.0

Bu araştırma tablosundan da anlaşılacağı gibi Güney Kürdistan'a zorunlu göçün gerçekleştiği tarih Kürdistan'daki Serhıldan ve çatışmaların en yoğun olduğu tarihlerdir. Buna göre;

1-En yoğun göç %57.1 ile 1994 yılında gerçekleşirken

2-En düşük göçün gerçekleştiği tarihte %4.8 ile 1991 ve 1996 yılında gerçekleşmiştir.

3-Diğer ilginç bir yan ise Güney Kürdistan'a bu tarihlerde gerçekleşen göçlerin ABD ve müttefiklerince Kuzey Irak'ta bir Kürt devletinin kurulma konseptine denk getirilmesi süreci olmasıdır. Türk ordu güçlerinin boşalttıkları bu köylerde yaşayan insanlara "Barzani Kuzey Irak'ta bir devlet kuruyor, oraya gidin!" demesi boşuna değildir.

Demografik–Sosyal Özellikleri:

Araştırmanın bu bölümümünde de ailelerin kendi illerine göre yapısal ve genel dağılım özelliklerini analize etmektir. Analiz doğrusallığa ek bir katkısı olacağı inancındayız.

Tablo 5: Görüşülen Kişinin Aile İçindeki Konumu

Görüşülen Kişinin Aile İçindeki Konumu	N	%
Ailenin Erkeği	20	95.2
Ailenin Kadını	1	4.8
Toplam	21	100.0

Bu araştırma tablosunda araştırma yapılan kişilerin daha çok ailenin erkek olması kültürel yaşamdaki yoğun feodal ortamdan kaynaklanmaktadır. Daha çok

Görüşülen Kişinin Bildiği Diller	N	%
Türkçe	17	40.5
Kürtçe(Kurmanca)	21	50
Kürtçe(Soranca)	1	2.4
Arapça	3	7.1
Toplam	42	100.0

erkeğin dış ilişkilerde bulunması, kadının kendi kamplarında çocuklarıyla birlikte güdüsel anlamda yaşam mücadelesi vermesi araştırmada erkek ağırlığını hissettirmiştir.

Tablo 6: Görüşülen Kişinin Yaş Grubu

Görüşülen Kişinin Yaş Grubu	N	%
25-35 Yaş	3	14.3
35-45 Yaş	8	38.1
45-60 Yaş	9	42.8
60-70 Yaş	1	4.8
Toplam	21	100.0

Bu araştırma tablosunda en çok yaş grubunu %42.8 ile 45-60 yaş arası oluştururken, ikinci sırayı%38.1 ile 35-45 yaş arası, üçüncü sırayı %14.3 ile 25-35 yaş arası, en düşük oran olan %4.8 ile 60-70 arası sonuncu sırayı almıştır.

Görüşülen Kişilerin Bildiği Diller:

Büyük oran Kürtçenin hakim olduğu bu bölüm araştırmanın en önemli bölümünü de oluşturmaktadır. Kürtçe anadilinin yanında Türkçeninde ağırlıkta bir dil olması da dikkat çekici olmuştur.

Tablo 7: Görüşülen Kişinin Bildiği Diller

Bu araştırma tablosunda da görüşülen kişilerin daha çok Kurmance lehçesinde konuştukları bunun yanında %40.5 oranla Türkçeyi, %7.1 ile de Arapça dilini bildiklerini söylediler. Parça Kürdistan dolayı bağlı bulundukları ülkelerdeki diğer yabancı dilleri de asimile politikalarıyla öğrendiklerini söylemişlerdir. Bu durum çok dilli ve çok kültürlü bir durumun Kürtler açısından olduğunu göstermektedir.

Tablo 8: Görüşülen Kişinin Örgün Eğitim-Öğretim Düzeyi

Görüşülen Kişinin Eğitim-Öğretim Düzeyi	N	%
Okur-Yazar	4	19
İlkokul Mezunu	9	43
Ortaokul Mezunu	3	14.2

Lise Mezunu	4	19
Yükseköğretim Mezunu	1	4.8
Toplam	21	100.0

Bu araştırma tablosunda da en dikkat çekici olan kısım okur yazar kesimin çok azınlıkta oluşudur. Bu oran %19 tekabül ederken. Okur yazar oranı orta, lise ve üniversitede dahil %81 gibi yüksek bir rakamla zirveye yerleşmiştir. Kamp yaşamında düzenli ve sistemli bir yaşamın varlığı Kuzeydeki göç hareketliliğinde yapılan araştırmalardaki okur yazar oranının düşüklüğüne rağmen kamptaki bu durum okur yazar oranını arttırmıştır.

Tablo 9: Görüşülen Kişinin Ortalama Dolar Üzerinden Aylık Gelir Düzeyi

Görüşülen Kişinin Aylık Geliri	N	%
0-100 Dolar	5	23.8
100-150 Dolar	3	14.3
150-200 Dolar	8	38.1
250-300 Dolar	4	19
Diğer(Yardım)	1	4.8
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada görüşülen kişilerin %76.2'si aylık 200 ABD dolarının altında yaşamak zorunda oldukları, %19'nun da 300 ABD dolarının altında, %4.8'nin de dışarıdan gelen yardımlarla yaşamak zorunda bırakıldıkları gerçeği önümüze çıkmaktadır. Türkiye koşullarıyla aynı düşük yaşam standartına sahip Irak ekonomisi de insanları açlık ve sefaletle yüzyüze bırakıyor.

Tablo 10: Aile Reisinin Göç Öncesi İşi

Aile Reisinin Göç Öncesi İşi	N	%
Orta Köylü	1	4.8
Yoksul Köylü	5	71.4
Memur	4	19
Orta-Büyük İşveren	1	4.8
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmalarda göç öncesi işin en fazlası %71.4 ile toprağa dayalı çiftçilik ve hayvancılık yapan köylülerin oluşturduğu ortaya çıkmaktadır. Göç öncesi mültecilerin sınıflandırmaya tabi tutulduğunda ise;

1-%71.4 ile yoksul köylülüğün daha fazla olduğu

2-%19 ile Memur kesimin ilçe ve il merkezlerinde görev yürüttüğü

3-%4.8 ile Orta köylü ve Orta Büyük İşveren kesimin olduğu görülmektedir.

1990'lardaki Güney Kürdistan'a zorunlu göçle kendilerine ait ev, arazi, araba, işyeri vb. taşınır ve taşınmaz malların göç ettikleri memleketlerinde kaldığı bu sebeple de zorunlu göç ettikleri yerde çok zorlandıkları görülmektedir. Göç öncesi daha çok tarım ve hayvancılığa dayalı yaşamları göç sonrası yerini büyük bir ekonomik boşluğa bırakmıştır.

Tablo 11: Aile Reisinin Göç Sonrası İşi

Aile Reisinin Göç Sonrası İşi	N	%
Öğretmenlik	6	4.8
İşsiz	1	28.6
Serbest işçi	13	61.9
Esnaf	1	4.8
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmalarda toprağa dayalı üretimin yerini daha çok serbest işçi ve işsizlik almıştır. Zorunlu göç öncesi ülkelerinde yaşadıkları savaşın bir mağdur tarafı olarak gündelik yaşamlarındaki ölümle içiçe olmanın getirdiği psikolojik durumların yanında daha çok tarım

ve hayvancılığa dayalı ekonomik yaşam göç sonrası kazanılan siyasi mültecilik hakkıyla BM'nin denetimi altında dönem dönem hem BM'nin, hem KDP'nin ambargolarıyla yıllarca, aylarca açlık içinde yaşamlarını sürdürmeye çalışmışlar, kampta bir çok şehadette bu ambargolardan ve dışarı çıkışların yasaklanmasından ötürü ortaya çıkmış, ekonomik hayatları da buna bağlı felç edilerek normal insani ihtiyaçlarını bile gidermede yoksun bırakılmışlardır. İşsizlik, gıda ve güvenlik sorunu kampta hem başat rol oynamıştır.

1-Göç sonrası ise yoksul köylülük hem bulundukları alanın coğrafyasından hemde siyasi mülteciliklerinden dolayı yatay sınıf değişimine uğrayarak serbest işçi durumuna düşmüş, daha önceki %71.4 oranı bu sefer %61.9'a düşmüştür.

2-Göç öncesi memurlar ise %19'dan %4.8'e gerilemiş,

3-İşsizlik %28.6 olurken, esnaf kesimi ise %4.8'de kalmıştır.

Tablo 12: Göç Öncesi Yerleşim Biriminin Niteliği

Göç Öncesi Yerleşim Birimi	N	%
Mezra	-	-
Köy	11	52.4
Nahiye	3	14.3
İlçe	6	28.6
İl	1	4.8
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada Güney Kürdistan'a zorunlu göçün daha çok köylerden gerçekleştiği, sırasıyla ilçelerin bunu takip ettiğini, daha sonra Nahiye ve son sırada illerin geldiğini görmekteyiz. Zorunlu göçün daha çok savaşın yoğun olduğu Botan bölgesinde yoğunlaştığı araştırma sonuçlarının tespitlerinde saptanmıştır. Her toplumsal kesimden ve farklı yerleşim birimlerinden gelen insanların mülteci kampı gibi tek tip bir yerleşim biriminde yoğunlaştığı görülmektedir. Buna göre;

1-En büyük oran %52.4 ile Köylerdeki yerleşim birimlerinde oturduğu

2-%28.6 ile ilçelerdeki yerleşim birimlerinde oturduğu

3-%14.3 ile Nahiyelerdeki yerleşim birimlerinde ikamet ettiği

4-%4.8 ile de il merkezlerinde ikamet ettiği tespit edilmiştir.

Bu göçler tekedilen alanın hem demografik, hem ekonomik, hemde coğrafik anlamda bir etkide bulunduğu anlatımlardan yola çıkılarak tespit edilmiştir.

Tablo 13: Göç Öncesi Yerleşim Biriminin Ortalama Hane Sayısı

Göç Öncesi Yerleşim Biriminin Ortalama Hane Sayısı	N	%
3-20 Hane	3	14.3
51-100 Hane	2	9.5
100-200 Hane	3	14.2
200 Haneden Fazla	3	61.8
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada görüşülen kişilerin köy, nahiye, ilçe olarak hane sayılarındaki küçüklük ve büyüklük oranları yukarıdaki tabloda görülmüştür. Buna göre;

1-Yerleşim alanlarının en büyüğünü %61.9 ile 200 haneden fazla olan yerleşim birimi olmuştur.

2-Sırasıyla %14.3 ile 20 haneye kadar olan yerleşim birimi

3-%14.2 ile 200 haneye kadar olan yerleşim birimi

4-%9.5 ile de 100 haneye kadar olan yerleşim birimi olmuştur.

Zorunlu göç sonrası bu hanelerin bulundukları yerleşim alanlarının büyük bir kısmı hala boşaltılan alanlar olarak kullanılmazken, bir kısmı da devlete koruculuk yapan kesimler tarafından el konularak kullanılmıştır.

Göç Hareketinin Nedenleri:

Yapılan araştırmada göç etme nedenleri olarak bölgede yaşanan savaşın boyutlarındaki artışın yanısıra, devlet güçlerinin topraklarında yaşayan insanları zorunlu olarak kendi tarafı olmaya zorlaması ve kabul edilmediğinde de buna karşılık topraklarında yaşayan insanlara karşı baskı, zor ve çeşitli yıldırma politikalarıyla karşılık vermesidir. İnsansızlaştırma bu devletin temel politikası olmuştur. Koruculuk, ölümle tehdit, öldürme, köy yakmalar, ambargolar bu baskı politikalarından bir kaçıdır.

Tablo 14: Göç Etme Nedeni (Koruculuk Dayatması)

Koruculuk Dayatmasının Göçe Yol Açma Etkisi	N	%
Koruculuk Dayatması oldu	6	28.6
Diğer Baskılar	15	71.4
Toplam	21	100.0

Koruculuk dayatması daha çok taraf olma yönünde yapılan bir askeri bir uygulamadır. Zaman zaman gönüllü devlet korucusu olma gibi azılı kesimlerin olduğu gibi, zorunlu korucu olma gibi durumlarda yaşanmıştır. Böyle yerlerde devlet partileri yerine o yörenin sorunlarına değinen partilere oy verme seçim zamanında bu kesim tarafından da kabul görmüş, daha sonra bu kesimlerin ellerinden silahlar devlet tarafından alınarak bölgeden sürülmüş, kovuşturmalara uğratılmıştır. Buna göre zorunlu göçe tabi tutulan insanlara dayatılan koruculuk

1-%28.6 ile yaklaşık zorunlu göç eden bu insanların 3/1 ini oluşturmaktadır.

2- Diğer baskılar bunun %71.4'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 15: Göç Etme Nedeni (Ölümle Tehdit)

Ölümle Tehditin Göçe Yol Açma Etkisi	N	%
Ölümle Tehdit Oldu	21	100
Ölümle Tehdit Olmadı	-	-
Toplam	21	100.0

Yukarıda tabloda görülen göç etme nedeni ölümle tehdit ile belirlenen oran %100 gibi yüksek bir orana tekabül etmektedir. Daha çok savaşın yaşandığı bölgelerde yıldırma politikasının bir sonucu olarak gelişen ölümle tehditin yerini fazlasıyla siyasi literatürde faili meçhul olarak bilinen devlet yanlısı kontra güçlerce gerçekleştirilen cinayetler almıştır.

Tablo 16: Göç Etme Nedeni (Köylerinin Yakılması)

Köy yakılmasının Göçe Yol Açma Etkisi	N	%
Köy yakılması	7	33.3
Diğer Baskılar	14	66.7
Toplam	21	100.0

Yine yapılan araştırmalarda köy yakılmaları %33.3 gibi yüksek oranda gerçekleşmiştir. Bu oran bölge ortalamasınında üstündedir. Tahminen resmi olarak 5 binden fazla köy Kürdistan alanında yakılmış, bir çokları coğrafyalarından silinerek merkezi alanlara çekilmiştir. %33.3'lük bu oran Güney Kürdistan'a göç eden Kürt mültecilerin oranıdır.

Tablo 17: Göç Etme Nedeni (Ambargo)

Uygulanan Ambargonun Göçe Yol Açma Etkisi		%
Ambargo Konuldu	11	52.4
Diğer Baskılar	10	47.6
Toplam	21	100.0

Araştırma sonuçlarında daha çok uzun ve kısa süreli ambargolar bu baskı politikalarının belkide en sık uygulananı ve en etkili olanı olarak ortaya çıkmıştır. %52.4 ambargo nedeniyle açlıktan ölümlerin yanında, sağlık, işsizlik, eğitim gibi ekonomik ve sosyal amaçlı yaşamsal faaliyetlerde engellenmiş, bu durum zorunlu göçün en büyük gerekçeleri haline getirilmiştir.

Tablo 18: Kiminle Birlikte Göç Edildi (Aile İle Birlikte)

Kiminle Birlikte Göç Edildi	N	%
Aile İle Birlikte Göç Edilmedi	11	52.4
Aile İle Birlikte Göç Edildi	10	47.6
Toplam	21	100.0

Bu araştırmada aileyle birlikte göçün oranı %47.6 oranında olurken, tek başına göçlerin oranı %52.4 ile daha yüksek bir orana tekabül etmiştir. Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a gerçekleşen zorunlu göçün kitlesel olarak dağılımı fazla gerçekleşmemiştir. Daha çok kırsal alandan olan bu göçler ekonomik amaçtan öte siyasi ve politik uygulamalardan dolayı olmuştur. Yeni yerleşim alanının başka ülke topraklarında gerçekleşmesi kültürel uyumu daha da zorlaştırırken aynı halktan olma durumu bu dezavantajı tersine çevirirken siyasi statü taraftarı olma durumu Irak sahasına göç edenleri yaşamsal alanda zorlamıştır. Daha çok ölümle tehdidin olmasından dolayı aile üyeleri önce tek sonra ailelerini de yanlarına alarak Güney Kürdistan'a göç etmek zorunda kalmışlardır.

Tablo 19: Göçün Nasıl Gerçekleştirildiği

Göçün Nasıl Gerçekleştirildiği	N	%
Yürüyerek	20	95.2
Arabayla	1	4.8
Toplam	21	100.0

Zorunlu göçün daha çok yürüyerek gerçekleştiği tabloda verilen %95.2 gibi yüksek orandan da anlaşılmaktadır. Arabayla göçünde 4.8 gibi düşük bir oranda olması göçün çok zahmet ve zorluklarla geçtiğini anlatmaya yeter diyoruz. Zorunlu göçün daha çok sınır bölgelerinden olması ve bölgede devam eden savaş sürecinde artan devlet baskıları ve şiddeti göçzedelerin arabalardan ziyade yürüyüşlerini zorunlu yapmalarını gerekli kılmıştır. Bütün

eşya, taşınmaz mallarını ve maddi birikimlerini geride bırakarak ortaya çıkan aşırı yoksulluğun doğal bir sonucu olarak bu yolculuk biçimi ortaya çıkmıştır.

Tablo 20: Göç Öncesi Baskılar İçin İdari ya da Hukuki Yollara Başvurma Eğilimi

İdari ya da Hukuki Yollara Başvurma Eğilimi	N	%
Başvurulmuş	8	38.1
Başvurulmamış	13	61.9
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada göçzedelerin sonuç alamayacaklarını bildikleri halde başvuru oranlarının %38.1 gibi yüksek bir oranla başvuru yaptıkları tespit edilmiştir. Başvurulmayan kesimlerin oran sayısı da %61.9 ile en yüksek bir orana çıkmıştır. Bu oran daha çok kendisini baskı altına alan devlet kurumlarına güvenmeyişleri ile devlet dışı kurumların devlet tarafından yine baskı altına alınması gibi yasal engellerden dolayı başvuru haklarını kullanmadıkları sabit görülmüştür. Daha çok resmi anlamda da bir kayıt durumu bulunmayaların başvuru yapmama oranıda düşüktür.

Tablo 21: Göç Sonrası Baskılar İçin İdari ya da Hukuki Yollara Başvurma Eğilimi

İdari ya da Hukuki Yollara Başvurma Eğilimi	N	%
Başvurulmuş	21	100
Başvurulmamış	-	-
Toplam	21	100.0

Göç sonrası ise göç edilen yerin siyasi mülteci bir kamp olması yaşam ve faaliyet anlamında bir disipline ve sistemli bir ortamın olmasından hareketle kamp yaşayanların toplu bir şekilde kendilerine yönelik hem göç öncesi, hemde göç sonrası yapılan baskılar için idari veya hukuki yollara başvurma oranı %100'lük gibi çok yüksek bir oranı ortaya çıkarmıştır. Ortak amaç ve ortak bir yaşam için biraraya gelmiş bu mülteci kamp sakinleri başvurularını daha sistemli bir biçimde çekinmeden, korkmadan yapabilmişlerdir.

Tablo 22: Göç Öncesi ya da Göç Sonrası Baskılar İçin Yapılan Başvurulardan Olumlu-Olumsuz Sonuçlar

Göç Öncesi Başvuruların Sonuçları	N	%
Göç Öncesi Başvurulardan Olumsuz Sonuçlanan	-	-
Göç Öncesi Başvurulardan Olumlu Sonuçlanan	21	100
Toplam	21	100.0

Bu araştırma tablosunda da zorunlu göç sonrası gelinen kamptaki yapılan başvuruların çoğunun kabul edilmesidir. Daha sistemli ve daha kitlesel başvuruların önü her zaman açıldığı gibi başvuru yapan kesimin ortak amaç ve ortak bir yaşam için birarada bulunuşları başvurudaki olumlu sonucun oranını %100 gibi bir orana yükseltmiştir.

Tablo 23: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp

Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp	N	%
Var	21	100
Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada ve görüşmelerde ailelerin bütün varını yoğunu göç etttikleri ülkede bıraktıklarını Güney Kürdistan'a getirdikleri tek şeyin kendi aile üyeleri olduğunu belirtmişlerdir. Maddi kaybın yanısıra manevi ve psikolojik anlamda kayıplarının bugünle hiç kıyaslanmayacak şekilde büyük olduğu yine yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Maddi ve manevi kayıp oranının %100 gibi bir yüksek orana sahip olması bu kaybın en önemli tespitidir.

Tablo 24: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Can Kaybı)

Göç Nedeniyle Can Kaybı	N	%
Var	13	62
Yok	8	38
Toplam	21	100.0

Tabloda can kaybı oranı %62 gibi yüksek bir oranı göstemektedir. Bu oran göç süreci ve sonrasında ortaya çıkan bir orandır. Kürdistan'da devem eden savaşın doğal bi sonucu olarak gelişen zorunlu göçün ve onunla bağlantılı can kayıplarının bu kadar yüksek olması savaşın çok şiddetli ve can kaybının en yüksek olduğu bir durumu gösteriyor.

Tablo 25: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Bağ-Bahçe Tahribi)

Göç Nedeniyle Bağ-Bahçelerin Tahribi	N	%
Yok	1	4.8
Var	20	95.2
Toplam	21	100.0

Zorunlu göçte en büyük zarar ve kaybın bağ bahçe tahribi olduğu gözlerden kaçmamaktadır. %95.2 ile bu oran oldukça fazla bir tahribe yol açmıştır.

Tablo 26: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Hayvanların Zarar Görmesi)

Göç Nedeniyle Hayvanların telef Olması	N	%
Yok	13	62
Var	8	38
Toplam	21	100.0

Yine göç süreci ve sonrasında da hayvanların telef edilmesi, kaçırılması da %62 gibi yüksek bir orana tekabül etmektedir. Konan ambargolar yüzünden açlık tehlikesini ortadan kaldırmak için telef edilemeyen hayvanlarda yine göçzedeler tarafından ölmemek için kullanılmıştır.

Tablo 27: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Ev Eşyalarının Zarar Görmesi-Bırakılması)

Göç Nedeniyle Ev Eşyalarının Zarar Görmesi-Geride Bırakılması	N	%
Yok	-	-
Var	21	100
Toplam	21	100.0

Yine tablo da görüldüğü gibi geride bırakılan eşyaların tamamı hesaba katıldığında bu oran %100 gibi bir orana ulaşmıştır. Eşyaların dışında sadece getirilen aile üyeleri olmuştur.

Tablo 28: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (İş Kaybı)

Göç Nedeniyle İş Kaybı-İşin Bırakılması	N	%
Yok	-	-
Var	21	100
Toplam	21	100.0

İş kaybı oranıda %100 gibi bir oranla zirveye oturmuş, göçzedeler varını yoğunu olduğu gibi işlerini ve işyerlerini de kaybetmişlerdir. Tarım ve hayvancılığa dayalı geçim kaynağı olan topraklarda devlete ve onun korucularının ellerine geçmiştir.

Tablo 29: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Toprakların Geride Kalması)

Göç Nedeniyle Toprağın Geride Kalması	N	%
Yok	-	-
Var	21	100
Toplam	21	100.0

Göç eden nüfusun çoğunluğunun köylü nüfus oluşu, göç nedeniyle toprakların geride kalması sonucunu ortaya çıkarmıştır. Kaybedilen toprakların oranı %100'dür.

Tablo 30: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Evin Bırakılması)

Göç Nedeniyle Evin Bırakılması	N	%
Yok	-	-
Var	21	100
Toplam	21	100.0

Göçzedelerin evlerini de geride bırakmaları bunların arasındadır. Bu oran yine %100'dür.

Tablo 31: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Araba ve İş Makinalarının Bırakılması)

Göç Nedeniyle Araba ve İş Makinalarının Bırakılması	N	%
Yok	19	90.5
Var	2	9.5
Toplam	21	100.0

Tabloda görülen araba ve iş makinalarının bırakıldığı oran diğerlerine oranla oldukça azdır. Bu oran %9.5'dur.

Tablo 32: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (İşyerlerinin Kaybı)

Göç Nedeniyle İşyerlerin kaybı	N	%
Yok	18	85.7
Var	3	14.3
Toplam	21	100.0

Daha çok çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşma sebebiyle işyerlerinin kaybı %14.3 gibi bir orana tekabül etmiştir.

Tablo 33: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Üniversite vb. Okulların Bırakılması)

Göç Nedeniyle Evin Bırakılması	N	%
Yok	18	85.7
Var	3	14.3
Toplam	21	100.0

Yine üniversite ve okulların bırakılmasında artış %14.3'lerde kalmıştır. Eğitim ve öğretime devam etme kamplara yerleşildikten sonrada devam etmiştir. Zaman zaman belirli aralıklarla kampa KDP ve BM tarafından konulan ambargolarla yaşamla birlikte eğitim öğretimde de aksaklıklar olmuş, sağlıklı bir yaşamın olmadığı gibi eğitiminde sağlıklı olmadığı görüşülen insanların söylemleriyle tespit edilmiştir.

Tablo 34: Göç Nedeniyle Zarar ve Kayıp (Psikolojik Tahribat)

Göç Nedeniyle Psikolojik Tahribat	N	%
Yok	-	-
Var	21	100
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada görüşülen kişilerde Psikolojik tahribat oranı en yüksek seviyede yaşanmıştır. Oran %100'dür. Bölgede süren savaşın bir sonucu olarak ortaya çıkan zorunlu göç uğranılan maddi kayıpların da etkisiyle göçzedelerin psikolojilerinde de bir tahribat yaşattığı diğer savaş psikolojilerinde görüldüğü gibi gerçekleşmiştir. Siyasal ve kültürel tahribat sorunun çözümsüzlüğünde daha çok artarak insan psikolojilerindede onarılmaz tahribatlar bırakmaktadır.

Tablo 35: Memlekette Oturulan Konut Dağılımı

Göç Öncesi Memlekette Oturulan Konut	N	%
Baraka	2	9.5
Müstakil Köy Evi	11	52.4
Müstakil Ev	8	38.1
Toplam	21	100.0

Memlekette oturulan konutlar %52.4 ile Müstakil köy evleri olurken, %38.1 ile Müstakil evler, %9.5 ile baraka tipi konutlardır. Memleketten Güney Kürdistan'a göç edilirken yeni yerleşim alanlarındaki kamp konutları çadırlardan ve naylonlardan ibaret olup çok ilkel şartlarda çok ilkel yapılarda ikamet edilmiştir.

Tablo 36: Göç Sonrası Oturulan Konutun Yapı Malzemesi Dağılımı

Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Oturulan Konutun Yapı Malzemesi	N	%
Yığma	-	-
Çadır ve naylon	21	100
Toplam	21	100.0

Göç sonrası göç edenlerin çoğunlukla oturdukları konutların yapı malzemesi, çadır ve naylonlardan ibarettir.

Tablo 37: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunları

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu	N	%
Alt Yapı Sorunu Var	21	100
Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Göç sonrası, göç eden yurttaşların çoğunluğunun oturduğu konutlarda konut ve çevresinin alt yapı sorunu %100 olarak belirtilmiştir. Mültecilerin bulundukları alanın BM denetiminde olması ve siyasi anlamda farklı oldukları KDP denetimindeki alanlarda bulunması itibarıyla alanlarında alt yapı sorunların çok yoğun olması muhtemeldir. Son yıllarda bu sorun çok az aşılmış gibi gözükmektedir.

Tablo 38: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (İçme-Kullanma Suyu Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konutta İçme-Kullanma Suyu Sorunu	N	%
İçme-Kullanma Suyu Sorunu Var	21	100
İçme-Kullanma Suyu Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada içme suyu sorunu %100' e tırmanmıştır. İçme suyu kamp yaşamı boyunca 12 senedir hep su tankerleriyle halledilmekte Irak içinde su sorunu hele hele mülteci kamplarında varlığını yoğun hissettirmektedir. İçme suyu hala da günde yarım saat gelmekte ve geldiğinde toprağın kükürtlü olmasından dolayı bir çok kamp insanında böbrek ve mide hastalıkları başta yoğun olmak üzere diğer iç hastalıklarında oluşmasına neden olmaktadır.

Tablo 39: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (Haberleşme Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinde Bir Alt Yapı Sorunu Olarak Haberleşme	N	%
Haberleşme Sorunu Var	21	100
Haberleşme Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yine haberleşme sorunu da başlı başına bir başat durumundadır. Sorun %100 bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 40: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (Kanalizasyon Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinde Bir Alt Yapı Sorunu Olarak Kanalizasyon Sorunu	N	%
Kanalizasyon Sorunu Var	21	100
Kanalizasyon Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada kanalizasyon sorunu da kamp halkını oldukça uğraştırmış, bu sorundan doğan bulaşıcı hastalıklar kampta hızla yayılarak bir çok insanın küçük büyük yaşamını kaybetmesine sebep olmuştur.

Tablo 41: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (Elektrik Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinde Bir Alt Yapı Sorunu Olarak Elektrik Sorunu	N	%
Elektrik Sorunu Var	21	100
Elektrik Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yine elektrik sorunuda %100'lere tırmanmıştır. İlk dönemlerde kamp alanının yerleşim yerlerinde uzak oluşu etrafının KDP karakollarıyla çevrili oluşu yüzünden elektrik hiç verilmezken daha sonraki yıllarda elektrik kesintileri siyasi ve politik uygulamalara kurban edilerek kamp insanına yaklaşım insani temelde değil politik ve siyasi temelde olmaktadır. Bu nedenle özellikle yazın kavurucu sıcaklıklarda sık sık elektrik kesintileri yapılarak kamp halkı yıldırılmaya çalışılmakta insanlar adeta ölümlere hastalıklara terk edilmektedir.

Tablo 42: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (Isınma Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinde Bir Alt Yapı Sorunu Olarak Isınma Sorunu	N	%
Isınma Sorunu Var	21	100
Isınma Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmalarda ısınma sorunu %100'lük bir artış göstermiştir. Isınma için gerekli olan gaz ve benzin gibi sıvı yakıtların keyfi uygulamalarla BM ve KDP'nin insafına kalmakta konulan ambargolarla insanlar soğuk kış günlerinde iradeleri kırılmaya çalışılmaktadır. Alan itibarıyle hiç bir alt yapının olmayışı kamp insanının yerleşim yerlerinden uzak bir şekilde gaz sobalarıyla ısınmasını o da gaz varsa gerektirmiştir.

Tablo 43: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (Sağlık Merkezi Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinde Bir Alt Yapı Sorunu Olarak Sağlık Merkezi Sorunu	N	%
Sağlık Merkezi Sorunu Var	21	100
Sağlık Merkezi Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yine bir alt yapı sorunu olarak sağlık merkezinin olmayışı hem çevre sağlığını hemde insan sağlığını tehdit hale getirmiştir. Sorun %100'lük bir oranla zirvede seyretmiştir. Sağlık merkezinden ziyade gönüllü kamp doktorlarından bir elin parmak sayısı kadar bile olmayan bir kaç doktordan sağlık sorunlarının çözümü konusunda fedakar bir çalışma verilmiştir.

Tablo 44: Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinin Alt Yapı Sorunu (Ulaşım Sorunu)

Göç Sonrası Oturulan Konut ve Çevresinde Bir Alt Yapı Sorunu Olarak Ulaşım Sorunu	N	%
Ulaşım Sorunu Var	21	100
Ulaşım Sorunu Yok	-	-
Toplam	21	100.0

Yine yapılan araştırmada ulaşım sorunlarıda diğer alt yapı sorunları gibi %100'lere tırmanış göstermiştir. Ulaşım yine diğer sorunlar gibi kampın sözde güvenliğini sağlayan güçlere bırakılmış, insanlar güvenlik nedeniyle ulaşım serbestliğinden yararlanamamışlardır.

Tablo 45: Göç Sonrası Sorun (Sağlık Sorunları) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Sağlık Sorunları Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	4	19
Sorun Yaşamış	17	81
Toplam	21	100.0

Göç sonrası sağlık sorunları yaşayanlar %81 ile büyük bir çoğunluğu oluşturuyor. Mülteci yaşamında hiç bir şeyin güvence altında olmadığı bir ortamda sağlık sorunlarındaki artış oldukça doğal bir sonuç olarak görülüyor.

Tablo 46: Göç Edenlerin Göç Süreci ve Sonrasında Yaşadıkları Sağlık Sorunları

Göç Süreci ve Sonrası Yaşanan Sağlık Sorunu	N	%
Bronşit	1	4.3
Guatr	1	4.3
Kalp-Damar Hastalıkları	1	4.3
Felç-İnme	1	4.3
Böbrek Hastalıkları	2	8.7
Brusella	2	8.7
Göz	1	4.3
Tifo-Tifüs-Dizanteri	7	30.4
Romatizma vb Hastalıklar	1	4.3
anemi	1	4.3
İshal	3	13
Safra Kesesi	1	4.3
Psikolojik Sorunlar	1	4.3
Toplam	23	100.0

Yapılan araştırmada sağlık sorunu olarak çıkan hastalıkların oranları yukarıda tabloda verilmiştir

1-En yoğun yaşanılan hastalık Tifo, tifüs ve dizanteri olmuştur. Bu oran %30.4 ile gerçekleşmiştir.

2-%13 oranıyla ishal,

3- %8.7 ile Brusella ve böbrek hastalıkları oluşturuyor.

4-%4.3 oranıylada diğer hastalıklar oluşturuyor.

Gerek alt yapıdaki sorunlar gerekse coğrafya ve iklim koşullarının en kötü olduğu alanlarda barındırılan kamp insanlarının yakalandığı bu hastalıklardan sağlık koşullarınında yetersizliğiyle de bir çok ölümler meydana gelmekte, kampın bu tür sorunları hala çözümü beklemektedir.

Tablo 47: Göç Sonrası Sorun (Beslenme Sorunları) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Beslenme Sorunları Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	-	-
Sorun Yaşamış	21	100
Toplam	21	100.0

Yukarıdaki tabloda görülen beslenme sorunları diğer sorunlar gibi %100'lük yüksek bir oranda görülmüştür. Beslenme biçimini kamp insanlarına belirleyen BM gıda yardımlarının kısıtlı olmasının yanında dönem dönem başka ülkelerin politik basıları altında keyfi bir şekilde ambargo uygulamalarıyla kamp insanlarını çoğu zaman açlık ve ölüm sınırına getirmiş, açlık yüzünden kampta yüzlerce çocuk ve yaşlı insan ölümleri yaşanmıştır.

Tablo 48: Göç Sonrası Beslenme Durumu (Tahıl-Kuru Bakliyat Ağırlıklı)

Beslenme Durumu (Tahıl-Kuru Bakliyat)	N	%
Tahıl-Kuru Bakliyat Ağırlıklı	21	100
Diğer	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada kuru bakliyatlar ağırlıklı olarak BM tarafından kamp halkına verilmiş, gıda çeşitliliğiyle kamp halkı hiç bir zaman tanışamamıştır. Yetersiz beslenme bir çok hastalıklara yol açtığı gibi bazı zamanlar ölümlere de yol açmıştır.

Tablo 49: Göç Sonrası Sorun (Barınma Sorunu) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Barınma Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	-	-
Sorun Yaşamış	21	100
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada barınma sorunu en büyük facia olarak yine kamp halkının karşısına %100'lük bir oranla çıkmış, insanlar çok ilkel çadır ve bir parça naylon altındaki barınaksız barınaklarda yaşamaya mecbur bırakılmışlardır. Çadırların azlığı yüzünden BM tarafından verilen 5 kişilik çadırlarda 30 kişilik aile grupları kalmaya başlamış, insanlar adeta nazi dönemindeki kamp insanları gibi insanlık dışı muammelelere tabi tutulmuştur. Son zamanlarda kamp dışındaki bireysel çalışmalarla insanlar ekonomik olarak çadırlar yerine kendi çalıştıkları işten kazandıkları paralarla yine kendilerin briketten evler yapmaya başlamışlardır.

Tablo 50: Göç Sonrası Sorun (İşsizlik Sorunu) Yaşama Durumu

Göç Sonrası İşsizlik Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	-	-
Sorun Yaşamış	21	100
Toplam	21	100.0

Yine göç sorunuda demoklesin kılıcı gibi kamp insanların başında sallanıp durmuş, işsizlik köle ücreti karşılığında adam çalıştırılmayla giderilmeye bu sahada çalışılmıştır. İşin bol olduğu yerde işsizliğin yoğun olması köle işçi sayısının artmasından kaynaklanmakta işsizlik buna rağmen %100'lerde seyretmektedir.

Tablo 51: Göç Sonrası Sorun (Eğitim Sorunu) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Eğitim Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	3	14.3
Sorun Yaşamış	18	85.7
Toplam	21	100.0

Yukarıdaki tabloda görülen eğitim sorunundaki pay oranı %85.7'lere çıkmış, eğitim yine siyasi ve politik gelişmelerle birlikte ele alınmıştır. Kamp halkının siyasi mültecilik statüsü bir çok gücün kampla oynama sahası haline gelmiş, eğitim sorunuda bundan nasibini almıştır. Ne Irak ne de Türkiye eğitim sistemi örnek alınmış kendi anadilinde çocuklar yetiştirilmeye başlanmıştır.

Tablo 52: Göç Sonrası Sorun (Çevre İle Uyum Sorunu) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Çevre İle Uyum Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	19	90.5
Sorun Yaşamış	2	9.5
Toplam	21	100.0

Çevre ile uyum sorunu yaşamda %90.5'lik bir oranı yaşayan kamp halkı doğal olarak kendi bulundukları alandan zorunlu göçle siyasal ve kültürel yaşamın farklılığından dolayı bir uyumsuzluğuda yaşamaktadır.

Tablo 53: Göç Sonrası Sorun (Dil-Kültür Farklılığı) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Dil-Kültür Farklılığı Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	9	42.9
Sorun Yaşamış	12	57.1
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada dil-kültür farklılığında sorun yaşama oranı %57.1'dir. bu farklılık kendi ülkesinde mülteciliği yaşayan kamp halkının bölgesel farklılıktan dolayı zorlandığı noktalardır.

Tablo 54: Göç Sonrası Sorun (Ekonomik Sorunlar) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Ekonomik Sorunlar Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	-	-
Sorun Yaşamış	21	100
Toplam	21	100.0

Yine ekonomik anlamda da sorun yaşama %100 gibi bir yüksek oranı göstermektedir. Ekonomik sorunlar başından itibaren sorun olmuş bir sosyo-ekonomik bir olgudur.

Tablo 55: Göç Sonrası Sorun (Güvenlik Sorunu) Yaşama Durumu

Güvenlik Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	3	14.3
Sorun Yaşamış	18	85.7
Toplam	21	100.0

Güvenlik sorunu olarak yaşanan durum %85.7 gibi yüksek bir oranı göstermektedir. Gerek savaş alanı olması bakımından, gerekse de bugün Irak'taki gergin savaş ortamından dolayı güvenlik sorunu sürekli vardır.

Tablo 56: Göç Sonrası Sorun (Korku-Psikolojik Tedirginlik) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Korku-Psikolojik Tedirginlik Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	7	33.3
Sorun Yaşamış	14	66.7
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada korku-psikolojik tedirginlik yaşama durumu %66.7 olarak görülmektedir. Başına geleceklerden habersiz bir şekilde sınır ötesi zorunlu bir göçle başka bir ülkeye bağlı kendi topraklarına geçme yabancılığını ve tedirginliğini hissetme kamp halkında hala bir psikolojik sorun olarak görülmekte, insanlar Kürt sorunun demokratik çözüm sürecini büyük bir özlemle beklemekte ülkelerine ancak öyle dönebileceklerini söylemektediler.

Tablo 57: Göç Sonrası Sorun (Potansiyel Suçlu Gibi Görülme) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Potansiyel Suçlu Gibi Görülme Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	21	100
Sorun Yaşamış	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmalarda kendilerini potansiyel suçlu gibi görme durumu hiç yoktur. Siyasi baskı sonucu savaşın doğal bir tarafı olarak zorunlu göçe maruz kalan bu göçzedelerde oluşan potansiyel suçlu gibi görülme durumundan ziyade bir hak alma mücadelesinin haklı tarafı olarak görülme ve bundan onur duyma yönü daha yoğun görülmektedir.

Tablo 58: Göç Sonrası Sorun (Yalnızlık Sorunu) Yaşama Durumu

Göç Sonrası Yalnızlık Sorunu Yaşama	N	%
Sorun Yaşamamış	12	57.1
Sorun Yaşamış	9	42.9
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmalarda göç sonrası yalnızlık sorunu yaşayanların oranı %57.1 olarak tespit edilmiştir. Siyasi farklılığın vermiş olduğu dışlanma, çeşitli yasak ve baskılarla burada da karşılaşma durumu kamp halkını diğer insanlardan tecrit durumunu da zorunlu olarak getirmiştir.

Tablo 59: 00-05 Yaş Arası Çocukların Vurdurulması Gerekli Aşılarının Vurdurulması

00-05 Yaş Arası Çocukların Aşılarının Vurdurulması	N	%
Hiç Vurdurulmamış	1	4.8
Bir Kısmı Vurdurulmuş	1	4.8
Tümü Vurdurulmuş	19	90.4
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada 0-5 yaş arası çocukların aşılarının
1-Hiç vurdurulmamış olanı %4.8
2-Bir kısmının vurdurulmuş oranı %4.8
3-Tümünün aşı vurdurulmuş oranı ise %90.4'tür.

Tablo 60: Göç Süreci ve Sonrası Çocuk Ölümü

Göç Süreci ve Sonrası Çocuk Ölümü	N	%
Çocuk Ölümü Var	14	66.7
Çocuk Ölümü Yok	7	33.3
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada göç süreci ve sonrası çocuk ölümlerinin %66.7 oranı Türkiye ortalamasını da geçmektedir. Gerek göç koşulları gerekse de mülteci yaşamın getirdiği zorluklardan dolayı çocuk ölümleri bugünde hızla artmaktadır.

Tablo 61:Göç Sonrası Temel Eğitimde çağında Olan Çocukların Okula Gitme Durumları

Göç Sonrası Çocukların Okula Gitme Durumu	N	%
Okul Çağında Olduğu Halde Okula Gitmeyen Çocuk Var	4	19
Okul Çağında Olan Çocukların Tümü Okula Gidiyor	15	71.4
Okul Çağında Olmayıpta Okula Gitmeyen Çocuklar Var	2	9.6
Toplam	21	100.0

Temel eğitim gören çocukların okula gitme durumları %71.4 gibi yüksek bir oranı yaşarken, okul çağında olupta okula gitmeyen çocuk sayısı %9.6 oranındadır. Bu oran oldukça Türkiye ortalamasına göre düşüktür. Türkiye'deki bu oran %23 ile %25 arasındadır. Gerek Mahmur kampında gerekse diğer

kamplarda eğitim imkanları tüm olanaksızlıklara rağmen yürütülmeye çalışılmış, eğitim konusunda tüm fedakarlıklar gösterilmeye çalışılmıştır.

Tablo 62: Göç Süreci Sonrası Çocuğun Okula Gitmeme Nedenleri

Göç Süreci Sonrası Çocuğun Okula Gitmemesinde nedenler	N	%
Nedenler Var	-	-
Nedenler Yok	21	100
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada çocukların okula gitmemesinde nedenler kamp halkının büyük özveri ve fedakarlıklarıyla ortadan kaldırılmış, yaşamdaki ortak duruş ve hareket tarzıyla eğitime büyük önem verilmiş, kamp halkının içinden gönüllü öğretmenlerin fedakarlıklarıyla ve halkında büyük fiziki destekleriyle eğitim sorunu tüm imkansızlıklara ve ilkel şartlara rağmen sürdürülmüştür. Çocukların her halükarda okula gitmeleri yine aileleri tarafından sağlanmıştır. Bu oran tabloda görüldüğü gibi %100 civarında seyretmiştir.

Tablo 63: Göç Süreci Sonrası Okula Giden Çocuğun, Okulda Sorun Yaşama Durumu

Göç Süreci Sonrası Çocuğun Okulda Sorun Yaşama Durumu	N	%
Okulda Sorun yaşamış	4	19
Okulda Sorun Yaşamamış	17	81
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada okulda sorun yaşayan çocukların oranı %19 gibi düşük bir rakamda görülmüştür. Sorun yaşamamış oran ise oldukça yüksek bir oran olan %81'de kalmıştır.

Tablo 64: Göç Süreci Sonrası Okula Giden Çocuğun, Okulda Sorun Yaşama Durumu(Hem okuyup Hem Çalışması)

Göç Süreci Sonrası Çocuğun Okulda Sorun Yaşama Durumu(Hem Okuyup Hem Çalışması)	N	%
Hem Okuyup Hem Çalışan Çocukların Aile Sayısı	5	23.8
Sadece Okuyan Öğrenci çocukların Aile Sayısı	16	76.2
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada hem okuyup hem çalışan çocukların sayıları aile sayılarına göre verilmiştir. Buna bağlı olarak bu oran hem okuyan hem çalışan çocuk için aile sayısı oranı %23.8 iken, sadece okuyan öğrenci çocukların aile sayısı %76.2 gibi yüksek bir oranda kalmıştır.

Tablo 65: Göç Sonrası, Yeni Yerleşim Alanında Maddi veya Manevi yardım Alma Durumu

Göç Sonrası, Yeni Yerleşim Alanında Maddi-Manevi Yardım Alma Durumu	N	%
Maddi veya Manevi Yardım Almış	15	71.4
Maddi veya Manevi yardım Almamış	6	28.6
Toplam	21	100.0

Göç edenlein yeni yerleşim alanlarında maddi ve manevi yardım alma durumları oldukça yüksektir. Bu oran yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi 71.4'tür. maddi ve manevi yardım almamışların oranı ise %28.6'dır.

Tablo 66: Göç Sonrası, Yeni Yerleşim Alanında Maddi veya Manevi Yardım Yapan Kurumların Niteliği

Göç Sonrası, Yeni Yerleşim Alanında Maddi-Manevi Yardımda Bulunan Kurumların Niteliği	N	%
PKK ve BM	15	71.4
Yardım Almayanlar	6	28.6
Toplam	21	100.0

Göç sonrası yeni yerleşim alanlarında mültecilere maddi ve manevi yardım yapan kurumların başında PKK ve siyasi mülteci bir kamp olduğundan dolayı BM'den gelmektedir. Son yılda da yerel hükümetin yardımları da az da olsa gelmektedir. Türkiye'nin diğer göç edenlerinden farklı bir durumu yaşayan. Güney Kürdistan'daki bu göç mağdurları yine Türkiye'deki göç mağdurlarından farklı olarak siyasi mülteci statüsüyle prosedür gereği BM'den de yardım görmektedir. Irak'taki güvenlik sorunu nedeniyle merkezi hükümetle ilişki düzeyi oldukça zayıftır. Yine siyasi mültecilik statüsü sivil toplum örgütleriyle de ilişkilerde fazla etkileyici olamıyor.Kuzey Kürdistan'da gerçekleşecek Kürt sorununun bir çözümü doğrudan Güney Kürdistan'ı da ekileyecektir.

Tablo 67: Göç Edenlerin Göç Sonrası Yerleşim Alanında Akrabalarının Olma Durumu

Göç Edenlerin Göç Sonrası Yerleşim Alanında Akrabalarının Olma Durumu	N	%
Akrabaları Var	13	61.9
Akrabaları Yok	8	38.1
Toplam	21	100.0

Göç edenlerin yeni yerleşim alanlarında akrabalarının olma durumları %61.9 gibi yüksek bir orana çıkmaktadır. Akrabaları olmayanlarının sayısı da %38.1'dir.

Tablo 68: Göç Edenlerin Aile İçi İlişkilerde Kullandığı Dil

Göç Edenlerin Aile İçi İlişkilerinde Kullandığı Dil	N	%
Türkçe	-	-
Kürtçe (Kurmanca)	19	90.4
Türkçe-Kürtçe (Kurmanca)	1	4.8
Kürtçe (Kurmanca)-Arapça	1	4.8
Toplam	21	100.0

Göç edenlarin aile içi ilişkilerde kullandıkları dil Kurmance dilidir. %90.4 gibi yüksek bir oranda bu dil konuşulmaktadır. Yine Türkçe-Kurmance ile Kurmance-Arapça dili 4.8 gibi düşük bir oranda konuşulmaktadır.

Tablo 69: Göç Edenlerin Göç Sonrası Dil Sorunu Yaşama Durumu

Göç Edenlerin Göç Sonrası Dil Sorunu Yaşama Durumu	N	%
Göç Sonrası Dil Sorunu Yaşamış	9	42.9
Göç Sonrası Dil Sorunu Yaşamamış	12	57.1
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada Güney Kürdistan'a zorunlu göç sonrası dil sorunu göç edilen yeni yerleşim alanındaki yaşayanların lehçesi farklı olmasına rağmen Kürt kökenli olması sebebiyle dil sorunu lehçe farklılığından dolayı yarı yarıya sorun yaşamıştır. Dil sorunu yaşayanların oranı %42.9 iken, dil sorunu yaşamayanların oranı %57.1 gibi yüksek bir oranda seyretmiştir. Türkiye'deki göç edenlerden farklı olarak göç edilen yeni yerin aynı kökenden gelme insanlardan oluşu dil sorunu farklılığındaki uçurumu ortadan kaldırmış. Dil sorunu konusunda fazla bir sorun yaşanmamıştır. Irak Kürdistan'ında kullanılan dil Soranca lehçesindedir ve yazım dili ise Kurmance gibi latin değildir.

Tablo 70: Göç Sonrası Gençlik Sorunu

Göç Sonrası Gençliğin Sorunu	N	%
Gençliğin Göç Sonrası Sorunu Yok	1	4.8
Gençliğin Göç Sonrası Sorunu Var	20	95.2
Toplam	21	100.0

Göç edenlerin göç sonrası gençlikte yaşanan temel sorunların %95.2 gibi yüksek bir oranda var olduğu tespit edilmiştir. Sorunu olmayan gençlik sayısının oranı da %4.8'dir. İşsizlik, memleketi özleme, dışlanma-dil kültür farklılığı, eğitim olanaklarının zayıflığı, gelecek kaygısı gibi temel sorunlar mülteci kamp gençliğinin önünde yığılan sorunlardır.

Tablo 71: Göç Sonrası Gençlik Sorunu (İşsizlik)

Göç Sonrası Gençliğin İşsizlik Sorunu	N	%
Gençliğin Göç Sonrası İşsizlik Sorunu Yok	13	61.9
Gençliğin Göç Sonrası İşsizlik Sorunu Var	8	38.1
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada göç sonrası işsizlik sorunu gençliğin önünde duran aslında en büyük sorundur.%61.9 ile bu sorun en yüksek oran olarak gözükmektedir. Irak içlerinde çalışmalara giden gençler sigortasız, yemeksiz, yol parası gibi imkanlardan da yoksun bir şekilde adeta çok düşük bir ücretle ucuz işçi-köle gibi çalıştırılmaktadır. İşin çok olmasından ziyade çalışma koşullarının yani iş güvenliğinin,sosyal yardımların ve çalışma ücretlerinin kendisi işi ve işsizlik durumunu belirler. Bu oran Irak sahasında savaş bölgesi olmasından ve rantçılığın aşırı yaygınlaşmasından çok yaygınlaşmıştır. Her ne kadar gençliğin daha oranı yüksek olan sorunları olsa da temel sorun daha çok işsizlikte yoğunlaşıyor. Gelecek kaygısı ve geri dönüş umutlarının ayakta kalması da biraz unutturan çalışma koşullarına bağlıdır.

Tablo 72: Göç Sonrası Gençlik Sorunu (Memleketi Özleme)

Göç Sonrası Gençliğin Memleketi Özleme Sorunu	N	%
Gençliğin Göç Sonrası Memleketi Özleme Sorunu Yok	-	-
Gençliğin Göç Sonrası Memleketi Özleme Sorunu Var	21	100
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada gençlik sorunlarından birisi de memleketi özleme durumudur. Bu oran gençlikte de %100 gibi yüksek bir oranı yaşatıyor. Daha çok çocukluğunun geçtiği yerleri, kendi toprağını özleme, geride bıraktıkları arkadaşlarını ve akrabalarıyla birlikte olabilme isteği gençlik kesimini mülteci yaşamda en çok zorlayan sorunların başında geliyor. Bulunduğu ortama yabancılaşma büyük oranda memlekete olan büyük özlemle gerçekleşiyor bu ters orantılı bir durum olarak ortaya çıkıyor.

Tablo 73: Göç Sonrası Gençliğin Uyum Sorunu (Dışlanma, Dil-Kültür Farklılığı)

Göç Sonrası Gençliğin Uyum Sorunu	N	%
Gençliğin Göç Sonrası Uyum Sorunu Yok	16	23.8
Gençliğin Göç Sonrası Uyum Sorunu Var	5	76.2
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada gençlikte uyum sorununun dışlanmadan çok lehçe-kültür farklılığından doğduğu tespit edilmiştir. Kuzey Kürdistan'da latini Kurmance dili, Güney Kürdistan'a gelindiğinde latince değil, yazım dili de Arabi olan bir Soranca lehçesine dönüşüyor. Bu farklılık kamp gençliğininin hem eğitimlerine hemde çalıştıkları alanda karşılaştıkları bölge insanlarıyla diyaloglarında bir zorluk çekmesine de sebep olabiliyor. Yine külterel anlamda yaşanan farklılık oldukça fazladır. Türkiye'de yaşam tarzının Irak Kürdistan'ındaki yaşam tarzındaki farklılığı burada bu konuda da bir zorlanmayı gençliğe yaşatıyor. Lehçe ve kültür farklılığı yüzünden uyum sorunu yaşama durumu %76.2 iken, uyum sorunu yaşamayanların oranı da %23.8'dir.

Tablo 74: Göç Sonrası gençlik Sorunu (Eğitim Olanaklarının Zayıflığı)

Göç Sonrası Gençliğin Eğitim Sorunu	N	%
Gençliğin Göç Sonrası Eğitim Sorunu Yok	14	66.7
Gençliğin Göç Sonrası Eğitim Sorunu Var	7	33.3
Toplam	21	100.0

Göç sonrası eğim sorunu konusunda %66.7 oranında yüksek durum söz konusudur. Kampların 1994 yılında kurulmasından itibaren dıştan gelen saldırı ve kampa konan ambargolar yüzünden kamp halkı kendi imkanlarıyla hiç bir yardım almadan kurdukları ilköğretim okullarıyla çocuklarının savaş koşullarına rağmen eğitim sürecini aksatmamış, fakat yine imkansızlıklar yüzünden okullarını bitiren çocuklar ne lise ne de üniversite yokluğundan dolayı eğitimlerini istenilen bir biçimde bitirememişlerdir. Bu durum şu sıralarda dışa açılımın serbestleştiği bir ortamda hissedilebilir bir duruma gelmiş, eğitim fırsatı azda olsa yakalanabilmiştir. Buna rağmen hem lise hem üniversite eğitim kalitesi oldukça düşük bir seviyede gerçekleşmektedir. Üniversiteden mezun olanlar ise herhangi bir işe kabul edilmede zorlanmaktadırlar.

Tablo 75: Göç Sonrası gençlik Sorunu (Gelecek Kaygısı)

Göç Sonrası Gençliğin Gelecek Kaygısı Sorunu	N	%
Gençliğin Göç Sonrası Gelecek Kaygısı Sorunu Yok	-	-
Gençliğin Göç Sonrası Gelecek Kaygısı Sorunu Var	21	100
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada göç sonrası gelecek kaygısı taşıyan gençliğin tamamı bu sorunu yaşamaktadır. Gerek iş, gerekse eğitim, gereksede memlekete dönme isteklerini bastıramamış bu kesimin yaşadığı sorunlarda göz önüne alınarak gelecek yıllarda bekleneni veremeyecek bir ruh haline girmeside olasıdır. Gelecek kaygısı zorunlu mülteci olarak yaşadıkları Irak sahasındaki belirsizlik gibi bir temel sorun olarak karşılarında durmaktadır.

Grafiklerde görüldüğü üzere gençliğin sorunları geçmişte olduğu gibi bugünde yerinde sayıyor. Mevcut sistem ve siyasi, politik uygulamalar gençliğin sorunlarını çözmeden ziyade sorunları daha da ağırlaştırmıştır. Böyle bir sistem içinde büyüyen gençliğin gelecekte kendini bunalımlardan kurtarması olası değildir. Bu sorununda çözümünde Türkiye'de ve Irak sahasında acil bir demokratik siyasal sürecin başlatılması, bu yönde politik uygulamalara gidilmesi yine acil önem taşımaktadır. Kürt sorununun demokratik barışçıl çözümü tüm sorunların olduğu gibi gençliğinde sorunlarının çözümüde temel rol oynamaktadır.

Tablo 76: Göç Edenlerin Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyumları

Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyum Durumu	N	%
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyum Göstermiş	17	81
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyum Göstermemiş	4	19
Toplam	21	100.0

Göç edenlerin göç sonrası yeni yerleşim alanına uyum sağlama oranı %81 iken, uyum gösteremeyenlerin oranıda %19 olarak gösterilmiştir. Gelinen yeni alanın Kürt orijinli olması bakımından yabancılaşma, aşağılanma, dışlanma gibi Türkiye'deki ırkçı yaklaşımların mevcut olmamasından dolayı uyum göstermede zorlanmayanların sayısı oldukça fazladır. Yeni yerleşim alanlarının hem coğrafik, hem insansal anlamda Kürt orjinli oluşu uyumda bir sorunu yaşatmamaktadır.

Tablo 77: Göç Edenlerin Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyumları(Göç Ettiği Yerde Yaşamaya Kendisini Mecbur Hissetmesi)

Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyum Durumu	N	%
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Mecburi Uyum Göstermiş	3	14.3
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Mecburi Uyum Göstermemiş	18	85.7
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada göç sonrası yeni yerleşim alanlarda kendisini yaşamaya mecbur hissetme oranı %14.3 iken, mecburi uyum göstermeyenlerin oranıda %85.7'dir. bu da uyumda çok sorunun olmadığını gösterir.

Tablo 78: Göç Edenlerin Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyumları(Dışlanmış Hissetmeme)

Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Dışlanmış Hissetmeme Durumu	N	%
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Dışlanmış Hissetme Var	4	19
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Dışlanmış Hissetmeme yok	17	81
Toplam	21	100.0

Görüşülen kişilerle dışlanmış hissetme oranı %19 iken, dışlanmış hissetmeme oranı oldukça yüksek bir rakam olan %81'dir. Bu yeni yerleşilen alanın hem coğrafik, hemde demografik yapısı bakımından Kürt orjinli olması dışlanma gibi ırkçı yaklaşımlarında önünü almış oluyor.

Tablo 79: Göç Edenlerin Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyumları(Arkadaş ve Akraba Çevresinin Olması)

Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyum Durumu	N	%
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Arkadaş ve Akraba Çevresinin Olması	13	62
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Arkadaş ve Akraba Çevresinin Olmaması	8	38
Toplam	21	100.0

Araştırma tablosunda verilen yeni yerleşim alanında arkadaş ve akraba çevresinin %62 civarında olması uyumda da etkili bir unsur olmuştur. Güney Kürdistan coğrafyasının parça Irak'ın içinde bulunması gibi etkenler parça coğrafyalarda yaşayan Kürtler için bir dezavantaj değil bir avantaj olmuş, uyum konusunda tek zorluk bölgede bulunan halktan değil, kamp halkına siyasi ve politik düşünce farklılığından dolayı BM, KDP, YNK gibi dış siyasi güçlerden gelmiştir.

Tablo 80: Göç Edenlerin Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyumları(Dil-Kültür Farklılığı Sorunu Yaşamama)

Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanına Uyum Durumu	N	%
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Dil Kültür Farklılığı Yaşamış	12	57.1
Göç Sonrası Yeni Yerleşim Alanında Dil Kültür Farklılığı Yaşamamış	9	42.9
Toplam	21	100.0

Yine yapılan araştırmada görüşülen kişilerde yeni yerleşim alanında dil kültür farklılığı yaşamışların oranı %57.1 iken, yine bunu yaşamamış olanların oranı ise %42.9 gibi bir oranla hemen hemen yarı yarıya paylaşmış olmalarıdır. Gerek Kuzey Kürdistan'ın Türkiye bölümüyle, gerekse de Güney Kürdistan'ın Irak bölümünde yaşayan bölünmüş iki halkın dil ve kültür yaşamlarında fazla bir farklılığın olmaması, her iki kesiminde aynı ulustan olması Dil kültür farklılığının fazla sorun olmamasını da beraberinde getirmiştir.

Tablo 81: Göç Edenlerin Memlekete-Köye Geri Dönme Eğilimleri

Göç Edenlerin Memlekete-Köye Geri Dönme Eğilimleri	N	%
Şartlı Geri Dönmek İstiyor	21	100
Geri Dönmek İstemiyor	-	-
Toplam	21	100.0

Yapılan araştırmada göç edenlerin memlekete veya köye dönme eğilimlerinin %100 olduğu tespit edilmiştir. Fakat geri dönüşünde şartının Kürt sorunun demokratik yollarla çözümünü, yine KKK Önderi Öcalan'ın serbest bırakılması karşılığında ancak memleketlerine dönüşünün daha anlamlı olacağını, bunun dışında bir geri dönüşün mümkün olmadığını, bu kadar çekilen acıların boşa gitmemesi için bir barış ortamının ve İmralıda bulunan Önderliğin hemen serbest bırakılmasını şart koşuyorlar. Bu mücadeleyi yalnızca kendilerinin özgürlüğü için değil, Türk ve Ortadoğu halklarının özgürlüğü içinde yaptıklarını söyleyen Güney Kürdistan'da zorunlu mülteci olarak yaşayan kamp halkı, bunun için artık tek isteklerinin Önderliksiz bir yaşamı asla kabul etmeyecekleri ve mücadeleyi o özgürleşene kadar devam ettirecekleriydi. Kamp halkının memleketlerine dönmek için istedikleri şartlar şunlardır;

5.BÖLÜM
MÜLTECİLİK VE SORUNUN ÇÖZÜM YOLU

KAMP HALKININ KÜRT SORUNU HAKKINDAKİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

1-KKK Önderliğinin serbest bırakılarak Türk devletinin Kürt sorunununa çözümü için kendisiyle diyaloga girmesi(Kürt sorunun çözümünde tek muhatap Önderliktir.)

2-Kuzey Kürdistan'da devam eden ordu güçlerinin operasyonlarını durdurması(köy, orman yakmalar, insanların kaçırılıp gözaltında kaybettirilmesi, işkence, insanlık dışı muammele, yayla yasakları, mala mülke el koyma, ambargo, ölümle tehditlerin böylece ortadan kaldırılması)

3-TMY(Terörle Mücadele Yasası)'nın acilen kaldırılması

4-Göçe yol açan yapısal nedenlerin varlığı olan OHAL, Koruculuk sisteminin kaldırılması

5- Göç mağdurlarına köylerinin, arazilerinin, işyerlerinin, evlerinin ve iş kaybının zararının ödenmesi için tazminat ödenmesi

6-Dil ve Kültürel haklarının verilmesi

7-İnsan hakları ve demokratikleşme konusunda acil adımların atılması

8-Cezaevlerinde bulunan tüm siyasi tutukluların ve mahkumların serbest bırakılması.

SONUÇ:

Şırnak, Hakkari, Siirt, Van, Mardin gibi Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'daki kamplarda zorunlu göçe maruz kalmış 21 aileyle yapılan araştırma sonucu bulgularını değerlendirmek için şunları söyleyebiliriz;

1-Araştırma, Şırnak, Hakkari, Siirt, Van, Mardin illerinden Güney Kürdistan'a göçmüş ailelerle yapılan uzun süreli röportaj ve anket çalışmalarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada çözümleme birimi olarak (görüşülen kişilerin yanıtlarına dayalı olarak) hane halkı diyebileceğimiz aileler kullanılmıştır.

2-Güney Kürdistan'a göç veren il ve ilçe en çok %32.2 oranla Şırnak il merkezi olurken, en düşük göç veren il %3.2 ile Mardin il merkezi olmaktadır. Yine ilçe olarak göç veren en fazla oran %18.4 ile Uludere ilçesi olurken, en düşük göç veren ilçe %4.6 ile Cizre ilçesi olmaktadır. Köyler göç hareketliliğinin %73'ünü oluşturmaktadır. İllerden oluşan göç hareketliliği ise %14'ü oluştururken, ilçelerden gelişen göç hareketliliği de bu payın %13'ünü

oluşturmaktadır.en büyük göç hareketliliği Güney Kürdistan'a 1991 ile 1995 yılları arasında olmuş, bu konuda rekor yılı %57.1 ile 1994 yılı almıştır. En düşük göç alma yılı ise %4.8 ile 1996 yılı olmuştur.

3-Araştırmada görüşülenlerin çoğunluğunu hane üyelerinin sadece erkek üyeleri oluşturmaktadır. Görüşülenlerin yaş dağılımı genellikle 25-70 yaş grubu oluşturmaktadır.

4-Görüşülenlerin bildiği diller değerlendirildiğinde, Türkçe-Kürtçe dillerinin birlikte bilinmesi çoğunluğu oluşturmaktadır. Bunun yanında siyasi mülteci kampın resmi Irak coğrafyasında olması, Arapça ve Kürtlerin coğrafyasında konuşulan lehçenin Soran olması, ek olarak konuşulmayan ama bilinen diller arasında Arapça ve Sorancanında olduğu tespit edilmiştir.

5-Görüşülenlerin çoğunluğunu, ilkokul mezunları oluşturmaktadır. Üniversite okuyan aileler içinde sadece iki aile vardı. Türkçe okuma yazma bilmeme oranları da, Türkiye nüfusunun ortalamalarının üzerinde seyretmektedir.

6-Görüşülenlerin büyük çoğunluğunu Türkiye ortalamalarına göre açlık sınırının altında bir gelirle yaşamaya çalışanlar oluşturmaktadır.

7-Araştırmada incelenen hane halkı üyelerinin büyük çoğunluğunu 00-14 çocuk yaş grubu ve 25-70 yaş genç ve yaşlı grubu oluşturmaktadır. Hane halkı üyeleri için en çarpıcı sonuç, göç sonrası kadın ve erkek nüfusun ev dışında gelir getiren bir işte çalışma oranlarının yükselmesi, yani, üreticilik niteliklerinin göç sonrasıda daha fazla azalması yanında tüketici eğilimide azalan bir yaşam sürmeleridir. Göç sonrası aile üyeleri kadın erkek ayrımı olmadan düzensiz, mevsimlik ve belirsiz işlerde ağır koşullarda çalışma, sosyal güvencesiz bir şekilde dışa yansımaktadır.

8-Göç eden nüfusun eğitim-öğretim düzeyi erkek nüfus açısından karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, okuma yazma bilme oranlarının erkeklerde daha yüksek olduğu, okula gitme durumlarının değerlendirildiğinde okula gidenlerin çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu görülmektedir.

9-Araştırmanın göç öncesine ilişkin çözümleme sonuçlarına göre, göç eden nüfusun büyük kısmı köylü, bir kısmı da işçi ve memurdur. Sahip olunan toprak büyüklüğü, toprağın işlenme biçimleri değerlendirildiğinde; orta köylülük, yoksul köylülük ve topraksız tarım işçiliği ağır basmaktadır. Göç öncesi yerleşim birimlerinin çoğunluğunu da köy yerleşim birimleri oluşturmaktadır, fakat bu yerleşim birimlerinin bir çoğu köy olarak değil bir nahiye, hatta biraz daha gelişmiş bir nahiye diyebileceğimiz kazlardır. Bu yerleşim alanlarından

dışarıya doğru gerçekleşen göç, ağırlıklı olarak 1992-1996 yılları arasında gerçekleşmiştir. Hala göçler az da olsa devam etmektedir.

10-Göç edenlerin göç etmesine yol açan nedenler çözümlendiğinde; en başta siyasi ve askeri baskı, Olağanüstü Hal uygulamaları, koruculuğu kabul etmeme, can güvenliği korkusu, çatışmalar sonucunda güvenlik gerekçesiyle köy-mezra boşaltılması ve yayla yasağı uygulaması göçe doğrudan yol açan etkenlerdir. Yine geçim sıkıntısı, eğitim olanaklarının yokluğu ve sağlık sorunları da göçü kolaylaştıran etkenlerdir. Gerçekleşen göç % 86.4 oranında kitlesel göç olarak ortaya çıkmakta, göç hareketi genellikle akrabalar ve köy halkı ile birlikte gerçekleştirilen bir göç olmaktadır. Köy ve mezra boşaltmalarında orataya çıkan bir diğer durumda bu boşaltmaların resmi olarak kendilerine tebliğ edilmediği, hukuki olarakta bunun olamayacağı ve bu uygulamaların son derece keyfi ve siyasi olduğu anlaşılmaktadır

11- Zorunlu göç, göç edenlerin isteği dışında gerçekleşmesi, zorunlu nedenlere dayalı olması ve göç edilen bölgelerdeki çatışmalı ortam, göç edenlerin temel yurttaşlık hakları konusunda kayıplarının oluşmasına yol açmaktadır. Mülkiyet hakkı, yerleşim hakkı, güvenlik hakkı gibi alanlarda ortaya çıkan bu kayıplar için, göç edenlerin çok küçük bir bölümünün idari ya da yasal yollara başvurduğu ve bu başvurulardan da önemli oranda sonuç alınmadığı görülmektedir. Göç öncesi tutuklamaların ve gözaltılarında neredeyse %100 olduğu yapılan anketlerde ortaya çıkmıştır.

12- Var olan zorunlu göç Türkiye'deki iç göçten farklı olarak Türkiye'den dışarıya yani Güney Kürdistan'a göç edilme gerçeğidir. Bu da daha çok Türk devletinin aşırı siyasi ve askeri baskısından ve göç edenlerin ölümle tehditlerinden dolayı meydana gelmektedir. Yeni yerleşim alanlarının seçilmesinden ziyade kendilerine Güney Kürdistan gibi oldukça farklı bir yerde yaşama zorunluluğunda hiç tercihsel haklarının bulunmasının mümkün olmadığıdır. Araştırma gerçekleşen göçün zorunlu bir göç olduğunu ortaya koymaktadır. TC tarafından siyasi baskılar, köy yakmalar, işkenceler, keyfi tutuklamalar, kaybedilmeler zorunlu göçün temel sebeplerini oluşturmaktadır.

13-Araştırmanın göç öncesi ve göç sonrası konut ve konut alt yapısı, konut donanımı konusunda ortaya koyduğu sonuçlar incelendiğinde, göç öncesi genellikle müstakil köy evi yaşantısından, göç sonrası ağırlıkla önceleri yıllarca çadır yaşamına geçiş, son yıllarda ise yine memleketteki gibi müstakil yığma evlerde yaşama gibi barınma ortaya çıkarmaktadır. Gecekondu yaşamı nedeniyle, oturulan konut ve çevresinde göç edenler açısından temel alt yapı ve çevre sorunlarının varlığı söz konusu olmakta, gecekondu yaşamının yoksulluğu ve yoksunluğu konutun eşya ve iç donanımına da yansımaktadır. Son yıllarda

kamp halkının bireysel aktivitelerinden dolayı yaşam standartlarında belirli bir düzelme göstermesine rağmen kamp insanlarının büyük bir çoğunluğu hala yoksulluk sınırlarında yaşamaktadır.

14-Göç edenler için göç sonrasında ortaya çıkan temel sorunlardan birisininde beslenme sorunu olduğunu araştırma ortaya koymaktadır. Beslenme tamamen amborgolar yüzünden tam bir açlık ve kıtlığa dönüşmüş, gıda kaynaklarındaki verimsizlik ve azlık tamamıyla yine politik yaklaşımların insiyatifine bırakılmıştır.

15-1994 yılından beri Güney Kürdistan'a yapılan zorunlu göçün getirdiği sorunlardan biriside çadır yaşamının varlığı oluşturmaktadır. Kuşku yokki kendi tercihleri dışında zorunlu bir tercihle yerleri başkaları tarafından belirlenen Kürt siyasi mültecilerin yaşamları politik yaklaşımlara kurban edilmiş, mültecilere haklarından vazgeçmeleri ve siyasi iradelerini kırmaları için insanlık dışı muammelerle birlikte ilkel barınma araçları olan çadırlarda bu insanların yaşamalarına göz yumulmuştur.

16-Kitlesel, zorunlu göç, göç edenlerin önemli problemler yaşamasına yol açmaktadır. Bu problemler, "iş-gelir-ekonomik", "eğitim-beslenme-sağlık" ve "çevreye uyumsuzluk, dil-kültür anlaşmazlığı ve göç edenlerin duyduğu korku-psikolojik tedirginlik" problemleri olarak karşımıza çıkmakta, insanlar adeta belirsiz bir zamana ve belirsiz bir mekana aralıksız sürüklenmektedir. Günümüz Irak şahsında yaşanan bölgesel savaşın sonuçlarını da hesaba kattığımızda siyasi mülteci Kürtlerin bundan sonraki gelecek yaşamlarının ne kadar garanti altında olabileceğini tahmin edebilmek zor olmayacaktır.

17-Göç sonrası, alt yapı ve çevresel sorunların varlığı, yoksulluk ve bakımsızlık içinde sürdürülen bir yaşam, göç edenlerin sağlık sorunlarını giderek arttırmakta, salgın hastalıkları yaygınlaştırmaktadır. Yine akrep ve yılan sokmalarından onlarca insan yaşamlarını kaybetmiş, bir kısmıda sakat kalmıştır. Bunun yanında özellikle ishal, tifo, dizanteri,brusela ve son yıllarda çocuklarda kanserden yaşamlarını kaybedenlerin sayılarının yüksek oluşu sağlık sorunlarının ciddi boyutlara ulaştığını gösteriyor. Sağlık sorunlarının yaygınlığı, salgın hastalıklar, göç edenlerin yanı sıra toplum sağlığını da tehdit eder bir boyuta ulaşabilmekte, bu potansiyeli kendi içinde taşımaktadır. Göç edenler arasında sağlık-sosyal güvencesizlik, sağlık sorunlarının çözülememesine ve sağlıksız koşullarının giderek kronikleşmesine yol açmaktadır.

18-Göç sonrası 06-17 yaş arası eğitim çağı çocuklarının eğitim-öğretim koşulları incelendiğinde, okul çağındaki çocukların % 9.6'sının okulla ilişiğinin kesildiğini, okulla ilişiğin kesilmesinde ailenin ekonomik koşulları ve mültecilik

yaşamının etkisi önemli oranda rol oynamaktadır. Okula giden çocukların kamptaki kendi eğitim sistemlerinde ana dil gibi sorunlarla karşılaşmamaktadır. Kampın özgünlüğü dil sorununu ortadan kaldırmaktadır. Eğitim ve öğretim Kürtçe ana dil ile yapılmaktadır, ancak daha çok yeterli derecede niteliklikli öğretmenlerin bulunamayışı genelde eğitim veren öğretmenlerin ilk ya da ortaokul ya da sadece okur yazar oluşu çocukların en büyük eğitim sorunlarından birisidir. Mülteciliğin ilk yıllarındaki çadırlarda ve taşların üstünde verilen eğitim son yıllarda çok eksiklikleride olsa düzenli bir okulda eğitim verdirilmektedir. Göç edilen yeni yerleşim alanında, göç sürecinin niteliği,

19-Göç edenlere yönelik sorunlarını çözme konusunda maddi-manevi destekler sunulmamıştır. Zorunlu göç edilen yeri siyasi mülteci kamp oluşu nedeniyle kamp insanlarının bütün zaruri ihtiyaçları BM ve KDP'nin insafına bırakılmış, mülteciler zaman zaman bu güçler tarafından siyasi taraf olma özelliklerinden vazgeçilmesi koşuluyla ambargolara uğramış, kamp çıkışı yasaklarla karşılaşmış, hatta yardımlar bir yana bu güçlerin provakasyonları, saldırıları ile karşı karşıya bırakılarak normal yaşamlarından bile bıktırılmak istenmiştir. Yine göç edilen yerin siyasi mülteci kamp oluşu nedeniyle STÖ, siyasi partiler gibi yardım kuruluşlarının buralara maddi ve manevi yardım yapmasını da engellemiştir. Kısmi olarak çok az miktarda uluslararası insani yardım örgütlerinin yardımları da olmuş, fakat bu yardımlar yine KDP ve BM'nin müdahaleleriyle engellenmiştir.

20-Araştırmada, göç edenlerin tamamıyla Kürtçe'nin çoğunlukla kullanıldığı görülmektedir. Göç edenlerin, Türkçe bilme düzeyleri incelendiğinde de, özellikle kadın nüfus içerisinde Türkçe bilmeme derecesi oldukça yüksek düzeydedir. Türkçe bilmeme, göç öncesi sorunlar, yaşanan baskılar ve göç süreci sonrasında da devam eden uygulamalarla birleştiğinde, göç edenlerin, yeni yerleşim alanında işe girmekte zorluk yaşadığı, siyasi statülerinden dolayı Irak sahasından serbestçe iş yapabilme, gezme, kamu alanlarında çalışma gibi durumların tamamıyla olmadığı görülmüştür. Kamp halkının siyasi mülteciliklerinden dolayı gerek Irak hükümetince, gerekse bugün yerel hükümetçe serbest dolaşım ve çalışma hakkının engellendiği görülmektedir. Gençlerin yaşadığı sorunlar, "işsizlik, eğitim olanaklarının olmayışı, memleketi özleme, dışlanma, dil- kültür farklılığı, eğitim olanaklarının zayıflığı, gelecek kaygısı ve can güvenliği" gibi sorunlar söylenebilir.

21- Zorla, zorunlu nedenlerle göç edenlerin büyük çoğunluğunun öncelikle siyasi ve askeri baskı, işsizlik, geçim sıkıntısı çekme, kendisini dışlanmış, aşağılanmış hissetme, kendisini yaşadığı yere ait hissetmeme, ana dil, kültür farklılığı yaşama nedeniyle, göç sonrası yeni yerleşim alanına uyum çekmekte

zorluk çektiği, büyük çoğunluğunun zorunlu göçe neden olan Kürt sorunun demokratik yollarla çözümü ve İmralı'da bulunan Önderliklerinin serbest bırakılarak onunla bir diyaloğa girilmesi şartıdır.

22-Araştırmada ortaya çıkan veriler, zorunlu, kitlesel bir göçün sadece Türkiye metropollerine ya da Kuzey Kürdistan'daki metropollerine değil, Türkiye sınırlarının ötesine de taşındığı Güney Kürdistan'daki muhtelif tarihlerde kurulan mülteci kamplardan da anlaşılmaktadır. 1994 yılında kurulan Behere, Şeraniş, Berseve kampı ile, 1995 yılında kurulan Etruş ve Geliya Kıyamet kampı, 1997 yılında kurulan Ninova kampı, 1998 yılında kurulan Nehdara kampı ve sonunda aynı yıl gelinen Mahmur mülteci kampı Güney Kürdistan'da kurulan mülteci kamplardır. Güney Kürdistan'daki bu kamplara yapılan zorunlu göçün Kürt Sorununun yarattığı gerilim ve çatışmadan kaynaklandığı ortaya çıkmıştır.

23-Araştırma sonuçları, göç edenlerin göç öncesi ve göç sonrasını da kapsayacak bir biçimde değişik baskılar, hak kayıpları yaşadıklarını, göç edenlerin beslenme, barınma, sağlık başta olmak üzere temel insani koşullardan uzak bir yaşam sürdürmeye çalıştıkları, bu yaşamın onların psikolojik yapılarını bozduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle Güney Kürdistan mülteci kamplarında yaşananlar 2.dünya savaşının azgın faşist lideri Hitler'in Gettolarını aratmayacak nitelikte olup, kanıtlıdırlar.

Zorunlu kitlesel göçün ortaya çıkış nedenleri ve sonrasında ortaya çıkan sorunların çözümü; Kürt sorunun demokratik diyalog yöntemiyle çözümünden geçeceği yapılan araştırmada açığa çıkmıştır. Herşeye rağmen yapılan zulumlerin unutulması, yaraların çok derin olsada insan psikolojisine yapacağı tahribatlarıda hesaba katarak bu yaraların sarılması, geri dönüşün sağlanması için sosyal, ekonomik projelerden ziyade mutlak sürette Kürt sorunun demokratik yollarla çözümü ve İmralıda bulunan Önder APO ile Kürt sorununun çözümünde bir diyalogun başlatılması zorunlu göçe maruz kalan Kürtlerin ortak görüşü olduğu yapılan araştırmada saptanmıştır.

SONSÖZ:

1990'lı yıllarda Kürt Ulusal bilincinin yükselişi ve Özgürlük Mücadelesinin gelişimiyle birlikte başta Botan bölgesi olmak üzere diğer bölgelerde de ortaya çıkan halk serhıldanları TC devletinin aşırı şiddet uygulamalarıyla karşılaşmış, Kürt halkı adeta bir katliamdan ziyade bir soykırım durumuyla karşılaşmıştır. Buna rağmende halk serhıldanlarını sürdürmeye devam etmiştir. TC devleti Kürt halkının serhıldanlarını Özgürlük Hareketinin zafer habercisi olduğu farkına vardığında ayaklanan halka bu sefer daha baskıcı ve daha fazla şiddetle karşılık vermiş; bu şiddetli baskılara, keyfi tutuklama, işkencelere ve kaybetmelere kadar gitmiş, ama hırsını alamadığından köyleri, ilçeleri yakarak coğrafyayı insansız hale getirmekten de geri durmamıştır.. "Denizi Kurutup Balığı Yakalama" konsepti o yıllarda uygulamaya konularak PKK gerillalarıyla halkın buluşmasını önlemek ve böylece gerillayı Kürdistan coğrafyasından silmek isteyerek Kürt sorununu şiddet uygulayarak yok etmek istemiştir. Bunda başarılı olamayan devlet güçleri uzun süreli halk savaşının girdabında boğulmayla yüzyüze gelmiştir. Bunun yanında köyleri yakılan, tehditlerle köylerinden kovulan onbinlerce Kürt yurtseveri de çareyi; binlerce yıldır yaşadığı toprakları zaferi elde edene dek geçici olarak terk etmek, başka diyarlara göç etmekte bulmuşlardır.

Yine o yıllara denk düşen onbinlerin göç yürüyüşü; değişik zaman aralıklarında bazen kitlesel, bazende grup şeklinde 2000'li yıllara kadar devam etmiştir. Böylece Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a geçişin göç hamlesi Botan halkıyla gerçekleşmiş oluyordu.

Bu kitap çok yakın bir tarihimize ait bir göçün anatomisidir. Küçük bir boyutta da olsa yine bir göç anatomisi demek daha doğru olacaktır. Trajedilerle dolu bir yaşamı bu sefer bir başka mekanda, Güney Kürdistan coğrafyasında 14 yıla sığdırmak, bu göçü yaşayan mültecilerin özgürlük mücadelesinde onurlu bir yeri hak ettiğini kanıtlamak açısından oldukça önemlidir. Gerek Şeraniş kampından gerekse de Mahmur kampına kadar yaşanan 8 kamp, içindekilerle birlikte hala örgüt vicdanında kutsal bir mekan olacak anılacaktır.

Kitabın sonuç bölümünde belirtildiği gibi göç veya mültecilik olgusunun diğer sorunlarla birlikte ortadan kalkması ve insanların değişik farklı kültür, dil, dinsel yaşamlarını barış, kardeşlik ve eşitlik içerisinde devam ettirebilmesinin tek çözümü yolunun Kürt sorununun demokratik yollarla çözümünden geçeceğini unutmamak gerekir. Yaşanan bunca acılar, kaybedişler ancak bu şekilde son bulacaktır.